CSUCS FERENC, szobrász, éremművész

A Magyar Numizmatikai Társulat és a Budapesti Eremgyüjtők Egyesülete összejöveteleire rendszeresen eljar ezen egyesületekkel szoros kapcsolatot tart fenn és Goysztonyi Janosnak mintegy 200 Csucs érme is van. 43.old

dr.KAPLÁN LÁSZLÓ: Éremművészek és éremgyüjtők hogyan tovább ? 41.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 1.szám. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász,éremművész

45 éves fennállása emlékére CSUCS 80 mm.ezüst és bron
érmet készitett.Elől egy klasszikus nőalak érmet emel
ki egy urnából.Körirat: MAGYAR NUMIZMATIKAI TÁRSULAT
alul:MCMI-XLVI.Oldalt:CSUCS.Hátul:egy archeológiai
feltárás jelenete. 9.ábra, Fekete repr. 32.old

dr.VARANNAI GYULA: A Magyar Numizmatikai Társulat
emlékérmei 29.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1978. 1.szám. Bp

CSUCS FERENC, szobrász,éremművész

---

45 éves fennállás emlékére Csucs 80 mm.ezüst és bronz érmet készitett.Elől egy klasszikus nőalak érmet emel ki egy urnából.Körirat:MAGYAR NUMIZMATIKAI TÁRSULAT,alul: MCMI-XLVI.oldalt:CSUCS.Hátul egy archeológiai feltárás jelenete. 9.ábra. 32.old

dr.VARANKAI GYULA: A Magyar Numizmatikai Társulat emlékérmei 29.old

AZ ÉREM. XXVIII.évf. 1972. 1.szám, Bp

Csucs Ferenc

A Művészeti Hetek, az Iparművészeti Tanács és a Nemzeti Muzeum közös kiállitást rendezett "Budapest és az éremművészet" cimmel. Vadas József: "Az érem hiányzó oldala" c. kritikájában birálja a rendezést és kifogásolja, hogy a müvek ugyanolyan hanyag leltározással kerültek egymásmellé, mint a művészek nevének egymásmelletti felsorolása. anélkül, hogy különbséget tettek volna a felfogásban és értékben is különböző müvek között. Igy a nevek: Medgyessy, Ferenczy Béni, Kisfaludi Stróbl, Pátzay, Olcsai Kiss, Ispánki J., Boldogfai F., Madarassy W., Buza B., Palotai, Herczeg, Szabó Iván, Mikus Sándor.

Élest és Irodalom, Bp. 1973. nov 24.
XVII. évf. 47. sz. 12. lap.

Csúcs Ferenc, nobrán

szerepel a XIV. Szegedi Nyári Tárlaton. (Címek!)

Tandi Lajos: Kiállítási napló 90-94.

TISZATÁJ, Szeged, 1973. október XXVII/10.

Csúcs Ferenc

Kós Károly, br.
Gyalog Ilona, br.
Pécsi Sándor, br.

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Csucs Ferenc

1. Dr. Réthy Antal — bronzérem 9,3 cm Ø

2. Szegedi Lis István — —"— 8,3 cm Ø

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Csucs Ferenc

1. Madách bronzérem 8,1 cm ϕ
2. Istók János — " — 11,5 cm ϕ

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Gnos Ferenc

1. Koszta	bronzérem	8,2 cm ∅
2. Istókovits J.	— " —	9,8 cm ∅

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Gnes Ferenc

1. József A. bronzérem 7,2 cm Ø

2. Pogány Ö. Gábor —"— 8,1 cm Ø

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 - szept. 16.

Csucs Ferenc

Gosztonyi József A-B bronz 77 mm
Radnai A-B —"— 82 mm

XVI. Szegedi Ugári Tárlat
1975. Jul-Aug.

Csucs Ferenc

Gojnaens A - B bronz 60 mm
Melinj Péter A-B —"— 80 mm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975. Jul - Aug.

Csucs Ferenc

Dr. Mócsy János A-B bronz 70 cm
Somogyvend György A-B -"- 72 cm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975. Jul - Aug.

Csucs Ferenc

Pécsi Sándor A-B bronz 75×81
Csávolyi falu A-B —"— 70 cm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975. Jul – Aug.

Csics Ferenc

Szegedi Kis István, 1972. br. Ø 8,4 cm
Istókovits Kálmán, 1965. br. Ø 9,9 cm,
repr.
IV. Országos Kisplasztikai Biennálé
1974, Pécs

Gács Ferenc

Dr. Áloshegyi Ferenc, 1974. br. 8,6 cm
Dr. Paparel János, 1972. br. Ø 8,2 cm

IV. Országos Kisplasztikai Biennálé
Pécs, 1974.

Csúcs Ferenc

Dr. Györffy István, 1972. br, Ø 8,3 cm
Pécsi Sándor, 1973. br, Ø 8,2 cm

IV. Országos Kisplasztikai Bienmálé
1974, Pécs

IV. Ομιλίες Ευρωβουλευτών Ψηφιακής
Πολιτικής

Csics Ferenc

Kós Károly, 1973. br Ø 8,5 cm
Dr. Réthly Antal, 1966. br. Ø 9,1 cm

IV. Országos Kisplasztikai Biennálé
1974, Pécs

Csúcs Ferenc

„Kás Károly", bronz
8.8 cm, 1973.

Művészet, 1977. 9. 37. old.

Csucs Ferenc

Kalocsa A-B bronz 66 mm
Gyalog A-B —"— 80 mm

XVI. Szegedi Ugári Tárlat
1975. Jul- Aug.

Csucs Ferenc, szobrász-éremművész

P. Szabó Ernő: István Király Budapesten.

Sok mű született az 1938-as évforduló alkalmából. Ezek közül Csucs Ferenc dombormüve a Margit híd pesti hídfőjénél a Szent István körút kezdetét jelzi. [repr.]

Budapest folyóirat, 1988, 8., 10-old.

Csúcs Ferenc, nolván

L: Kós Károly

Röser Norbert: Akihet kós Károly megjelenik ... 58

Magyar

Építőművészet Bp. 1983 83/6

Csúcs Ferenc, szobrász

L: Kő Pál

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika 68-73. o.

Jelenbar, Pécs 1977. jan. 1/xx.

CSUCS FERENC

emlitve ld. Galambos Tamás

Losonci Miklós: Dunakanyar 1980. Esztergom, Balassa Bálint Muzeum

UJ TÜKÖR 1980/XVII/35.sz.3.o.

mediate /apprehensione vel imme-
ratiocinando novas veritates de-
s et ratio promiscue, sine discri-

s?

est omne ens. Id quod ens est,
t.
intelligibile est. Et quia intel-
itur, ideo omne ens verum est.
llectus saepe verum esse dicitur.
x infinita est eo sensu, quod
t unquam perfecte satiari potest,
per remanet ulterior capacitas

Csúcs Ferenc, szobrász-éremművész

Csúcs Ferenc 1973-ban Kós Károly 90 éves születésnapjára készített a családja által hozzá eljuttatott eredeti Kós rajz alapján egy bronz portréérmet, a hátlapon a Várjuvár felirattal Kós Károly még megkapta az érmet és baráti hangú levelben köszönetet mondott a művésznek. Ez az érem az T. Országos Érembiennálén Sopronban, 1977-ben, Kós Károly halálának évében került kiállításra.

Csúcs Ferenc bronzplakettje (1973). (repr.)

Röser Norbert: Akiket Kós Károly megihletett ...
Magyar Építőművészet, Budapest, 1983. jún. 58 old.

Csúcs Ferenc, szobrász

A pécsi V. kisplasztikai biennálén szerepelnek a művész művei, érmei.

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika. Jelenkor, 1977 1. 42. old.

id. Csúcs Ferenc, szobrász, érmész

A pécsi V. Országos Kisplasztikai Biennálén szerepelnek művei. Az érmészek között a művész munkássága az, mely évtizedek óta azonos magas színvonalon reprezentálja műfaját.

Romváry Ferenc: Kisplasztikai biennálé.

Dunantúli Napló, 1976. okt. 10.

Csúcs Ferenc, szobrász

a Pécsett rendezett V. országos kisplasztikai biennálén szerepetnek a 71. éves, hagyományos felfogásban dolgozó, mitőbb klasszicizáló műnész félaranyi érmei: „Madonna" c. (említve).

Rózsa Gyula: az V. országos kisplasztikai biennálé Pécsett.
Népszabadság. 1946. okt. 26.

Csúcs Ferenc 2.) Folytatás:

A debreceni Szent András templomról is készített érmét a művész. Eredeti formájában mutatja az érem, amikor egy tornya volt s meg nem állt mellette a Veres-torony. Felirata: Szent András templom XIV.–XIX. "A templom kerítésén": 1975, az érem készítésének éve. Az 1974-ben készült Méliusz érem új hátlapja. Ámoldala a legendás liciumfát ábrázolja: „Petrus Melius MDXXXVI–LXXII. felirattal. Mindkét oldalát Csúcs Ferenc készítette, öntött bronz, 80. mm. (emlitve).

Református Egyház, 1976. aug. 1.

Csúcs Ferenc, ötvösművész 1.)

a hazai érmek között az utóbbi három évben több egyháztörténeti tárgyú érem készült. Most valamennyi a kecskeméti Protestáns Éremkiállításon látható a Református Könyvtárban. – Az 1969. évi „A kecskeméti ötvösművészet remekei" c. kiállítás rendezésekor fedezte fel s mutatta be Adorján Imréné Asbóth Mária lelkész könyvtáros. Az érem öntött bronz, 70 mm., készítette Csúcs Ferenc, 1975. (emlitve)

Református Egyház, 1976. aug. 1.

CSUCS FERENC, szobrász

A Művészeti Alap vásárlásából esetenként, saját kiválasztással a múzeum birtokába kerülnek festmények, szobrok és grafikák.-Igy az 1970-es évben Csucs Ferenc kisplasztikája is került a Modern Magyar Képtár gyűjteményébe. 289.old

BONYARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények,-III.-287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum évkönyve,-XVII-XVIII.
1972-73.-Pécs, 1973

Csúcs Ferenc, nobrán

L.: Kéri Ádám

Rózsa Gy.: Napraběnen 7.

Népszabadság, Bp. 1976. okt. 26.

Csécs Ferenc, szobrára

Ötödízben nyílt meg Pécsett az Országos Kisplasztikai Biennálé, melyen a művésznő művei szerepelnek.

Horváth György: Országos Kisplasztikai Kiállítás.
Magyar Nemzet, 1946. nov. 14.

CSUCS FERENC, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp önarckép-plakett sorozatából hiányzik Szentgyörgyi István portréja.-Szentgyörgyi volt mestere éremművészetünk oly kiválóságainak,mint Csúcs Ferenc,Ispánky József és Madarassy Walternak. 26.old

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24 old

AZ ÉREM, XXXII.évf.-1975-i. Bp. 1975

Csúcs Ferenc

Az érem- és plakettgyűjtők is szakosodnak. dr. Varannai Gyula bizonyi orvos az orvosérmék gyűjtője. Kollekciájában látható a műrészi alkotása.

Berkó Pál - Fehér Béla: Inobrak hicsiben. Magyarország, 1945. jún. 22.

Csucs Ferenc

Koffán Györgynek a Fotóművészeti Kiskönyvtár c. sorozatban megjelenő könyvében szerepel fotója.

Népszava, 1973. dec. 2. 101. évf. 282 sz. 9 p.

Csucs Ferenc

Kompozíciói az Ybl gyűjteményben vannak.

Horváth György: „Kamaramúzeum" Magyar Nemzet 1968. márc. 7. 4. o.

MDK

Csucs Ferenc

Táncoló női akt, gipsz

Fuvolázó, br.

MÁV kórház kapureliefjének vázl. alum.

8 festő 8 szobrász 5.kiáll. N.Szal.

1944. jan. ~~xxxxx~~ 11-12 l.

MDK

Csucs Ferenc

Szundikáló öregasszony, gipsz

Korsós női akt, gipsz

8 festő 8 szobrász 5.kiáll. N.Szal.
1944. jan. ~~xxxxxx~~ II I. 11-12 l.

MDK

Csucs Ferenc

Madonna, körtefa
János, tölgyfa
Március 15., gipsz, alum.

8 festő - 8 szobrász kiáll. N. Szal. 1941. ápr. 8 1.

MDK

Csucs Ferenc

Corpus, gipsz, alum.
Szent László király, gipsz, alum.
Jézus Szive, gipsz. tölgyfából
Női akt, gipsz, alum.
Férfi fej, gipsz, alum.

8 festő - 8 szobrász kiáll. N. Szal. 1941. ápr. 8 l.

MPK

Csucs Ferenc

Felvidéki leány, hársfa
Ősszel, fa
Tas-tas /kis kacsa/, bronz
Harcos, /férfi fej/ diófa
Fogd meg Szuszit!, gipsz, br.
Érmek, 11 db, bronz
Bárány, bronz

8 festő - 8 szobrász kiáll. M. Szal. 1939.
febr. XX8 1.

Csucs Ferenc

.. Nemzeti Sza

Csucs Ferencz.

1929 Tavaszi Szalon.

Önportrém,gipsz.

1930 Tavaszi Szalon.

Barnabás,gipsz.

1931 Tavaszi Szalon.

Bünhödés,gipsz.

1932 Tavaszi Szalon.

Nyugat,mükő,

1933 Tavaszi Szalon.

Ézsau,mükő

1935 8 festő 8 szobrász kiáll.

Merengő női fejesske szinkő.
Fésülködő,olom.
Pille,bronz.
Apostol arc,haranti mészkő.
Szomoruság,homokkő
Mosolygó női fej,márv.

Viharban.haranti més

1936 KUT kiáll.

Lemondás,ólom.

1936 8 festő 8 szob

Kert figura,beton.
Siremlék relief,gi
Bárány,gipsz
Férfifej,mészkő
Hegyibeszéd,gipsz

1937 Szkfőv.Képt
Müz.kiáll.

Apostol arc.més

1939 8 festő 8

Felvidéki leán
Összel fa.
Tas-Tas kiskac
Harcos,diófa,
Fogd meg Szus
Ermák
Bárány,bron

Csucs Ferenc

Nemzeti Szalon

Csucs Ferencz.

1929 Tavaszi Szalon.

Önportrém, gipsz.

1930 Tavaszi Szalon.

Barnabás, gipsz.

1931 Tavaszi Szalon.

Bünhödés, gipsz.

1932 Tavaszi Szalon.

Nyugat, mükő,

1933 Tavaszi Szalon.

Ézsau, mükő

1935 8 festő 8 szobrász kiáll.

Merengő női fejesske szinkő.
Fésülködő, olom.
Pille, bronz.
Apostol arc, haranti mészkő.
Szomoruság, homokkő
Mosolygó női fej, márv.
Viharban. haranti mészkő,

1936 KUT kiáll.

Lemondás, ólom.

1936 8 festő 8 szobrász kiáll.

Kert figura, beton.
Siremlék relief, gipsz mod. mészkő
Bárány, gipsz
Férfifej, mészkő
Hegyibeszéd, gipsz.

1937 Szkfőv. Képtár és Tört. Müz. kiáll.

Apostol arc. mészkő

1939 8 festő 8 szobrász kiáll.

Felvidéki leány, hársfa,
Összel fa.
Tas-Tas kiskacsa, bronz.
Harcos, diófa,
Fogd meg Szuszi, gipsz,
Ermák bronz.
Bárány, bronz

Csucs Ferenc

szobrász

Koll. kiall

lásd

Nemzeti Szalon

1936. nov - dec

8 f + 8. szobr -

kertfigura, beton V

Siremlék relief } gifts

Hanibeszéd

Barány I

Férfifej II mészkő

MDK

Csucs Ferenc, szobrász

Merengö nöi fejecske,	szines kö,
Fésülködö,	ólom
Pille, kis plasztika,	bronz
Apostolarc,	haraszti mészkö
Szomoruság,	homokkö
Mosolygó nöi fej,	márvány
Viharban,	haraszti mészkö.

Nemz.Szalon.Müv. Egyes.
8 festö és 8 szobrász kiáll. Kat. 1935.ápr.2o.-máj.

MÜEMLÉKEK OR[illegible]

254. 1924

Érk.: 1924 szeptember 30.

Tanácsi

1938 okt

Fürkifej III/62

m, értesitse a vállalkozókat, hogy a
éges anyagok beszerzésére kért
k szeptember hó első felében lesz mó-

évi szeptember hó 16-án.-

ának,

BUDAPEST.-

N. hiprem hall

~~Törfi fej, h~~

1935 márc.-máj (h)

Fürakt, pat. gép.

1937 ápr.-jun

Barika, gép.

---

k végzéséért külön tiszteletdíjra nem

szeptember hó 17-én.-

A miniszter rendeletéből:

Rónay

miniszteri tanácsos.-

ságának,

Budapest.-

Orient (1) Csúcs Ferenc

1930-31 téli jub
Barnabás II/, gipsz

1931-32 téli Férfiakt, gipsz

1932 tav
Gloria del Sol, pát, gipsz

1932-33 téli Leány fej, fa

1933 tragt Fiatal mév
Férfifej I mükö
Barnabás III bz
Salome, cinn

1934 téli Madonna I, mükö.

1936 máj-jún jub Békeangal, gipsz
Plakett, bz

cs.és kir.udvari fényképész

anyja budapesti születésü,innét ment férjhe
érdeklik,mert édesanyjának kiván ezekkel ör
szempontból.-

A kiválasztott képeket ne
hogy küldjek neki ezekből még többet kivála

Azon kérelemmel fordulok
lehetővé tenni az által,hogy a birtokában l
1-1 copia készitése végett rendelkezésemre

Megjegyzem,hogy engem nem
tész kivánságának megfelelni kivánok,mint i
meghatott engem a gyengéd figyelem,melylyel
löváresa iránti szeretetének hódolni.

Az ebből várható maximálisa
Bizottság megfelelő alapja részére és ezt

(2)

Csucs Ferenc

KMTárs 1940. A gyermek

Margit, terracotta

1942-43 Téli 6ü, 6r

D mű várlat a Máv Birt. Kut. palot-ra, alum.

1943 ősz Felvid. i lép II fa

horsós nő, gipsz

Összesitő jegy

a müemléki épületátalakitási üg

hónapjaiban befizetett 1/2 %-os

Felosztandó :

Sor-szám	N é v	Á l
1.	Dr. Genthon István	elő
2.	Dr. Szentiványi Gyula	titk
3.	Dr. Lux Kálmán	müszak tanács
4.	Borbély József	vagyon kezel

Föv képt

1937 jan (N. Szal)
Apostol-arc, mészkő

1939 máj-jun (N Szal)
Férfifej, ólomszobor
Boeskai Istv } br pl
Ezre Tamás }
Szt László cz. pl

1939-40 Felvidéki lány, fa
Férfifej } br
Kis bárány } br

1944. Apostolarc

1945. I. kiáll
Apostolarc, bar. mészkő
Felvid. lány, fa

1948 ápr Fej, br

1949. Erem kiáll.
érmek és pl

k melyek épület lakha-
ól - nem odázhatók el.-
k, tetőn, cserép fedés -

kisebb helyreállitásokat
elött végrehajtani, mert
levő erdőőri lakás fentartása
atárkörébe tartozik.-

grád 1924 szept. 25.

Lovényi
m. kir. főerdőmérnök.

Ne kuno ért Csúcs

1940 febr (r ke)
Fiúfej II, br

1940-41 (ke) kis bárány II, br
14 ciem

1942 jun Furulyázók II, br

1943 máj 13 br ciem
1 szüst ciem

TELEFON
JÓZSEF 98-13.

PÁZM

PAPIR- ÉS IRÓSZERK
BUDAPEST, VIII., MIKS

N Y U G T A / más

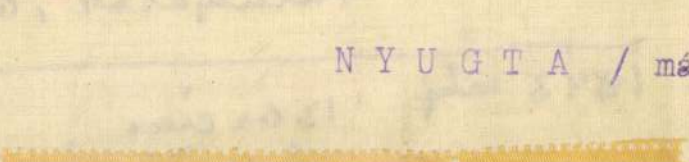

mai napon a MOKTÁR-nál vezetett
Műemlékek Országos Bizottsága ál
lított műnyomópapiros vételára
Devisa megvétele és átutalása

Nyíregyházi Múv Hetek

1940 máj-jun

Női akt II
Mis hacsa II } ba

Női fej II ólom

a tollából győri kalauzt ad ki,

minden anyagi haszom nélkül, tagjai
ön létre. A mü ára/ I-2 P./ kizárólag

elt Bizottságot, méltóztassék a Petrik
zásu fényképeket Körünk rendelkezésé
számára megfelelő számu képet fölhasz

agjaink között vannak Csányi Károly

ket szives jóindulatukba ajánlva

maradunk tisztelettel

Bédy Vincedy

elnök

Dr. Tihamér Lajos s.k.

miniszteri o.tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

i költségekre . . . . 50 P

si " . . . . 100 "

zesen tehát: . . . . 150 P-t, azaz

számu kiadási csekkszámla terhére, a

ámla terhére pedig kiküldetési költ-

ngőt.- Budapest, 1929. október hó 29-én.

Tihamér Lajos s.k. miniszteri o.taná-

os másolat hiteléül:

niszteri iroda s.tiszt.

Belv. Mův tral

Ele k mův a lahásba

1944 febr - márc
Franciscanus, br
Madonna IV
Járos evang. } terr

2.000 P. – ról 1928 jan.

.

~~K. min. rendelet~~

~~2–19/1929.~~

nov. 14. – én.

eszkyné.

Csúcs Ferenc

~~Műcs, Miáll, tól~~

Pipics 62. l.

A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárából

kölcsönvettem a következő munkát:

Szerző, vagy rendszó	czím, rész	darab-szám	alak	kötés	

Kelt 1.....

Határidő 1.....

Hivatalos jegyzet:.....

Sajátkezü aláirás: .....

Állás: .....

Lakás: .....

Csucs Ferenc szobrász M.D.K.

Müve a Galéria állományát gyarapitotta.

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A M. Nemzeti Galéria az 1957-58-as évben 198.l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI II. Bp. 1960.

Csucs Ferenc MDK

Pleidell János, bronz érem

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Csucs Ferenc szobrász M.D.K.

Érmei plakettjei a Szépmüvészeti Muzeum szobor-gyüjteményében

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 207.l.

MDK

Csucs Ferenc szobr.

dr.Jajczay János, ez.érem

Operaház 7o é. jub. bronzérem

Boros Géza festőm. "

M. Képzőművészek Grafikai és Kisplasztikai kiáll. 196o. jun. Ccók Galéria.

MDK

Csucs Ferenc szobrász, 1905, Szentes

IV.Római Coll. Hung. Olaszorsz. ösztöndijasok.
Orsz. Ösztöndijtanács jel. 1933/34.

30 l.

MDK

Csucs Ferenc szobr.

Medgyessy Ferenc, bronzérem

Edvi Illés Aladár, "

M. Képzőművészek Grafikai és Kisplasztikai kiáll. 1960. jun. Csók Galéria.

Csucs Ferenc MDK

Plakettek, bronz

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

MDK
érmek

Csucs Ferenc

Edvi Illés Aladár, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.
43 l.

Csucs Ferenc szobrász M.D.K.

Érmei a kiállitáson

Perneczky Géza: A X Szobrok Magyar Képzőművészeti Kiállitáson

Magyar Nemzet 1965. szeptember 26. 11. 1.

Csucs Ferenc MDK

Érmék, bronz

Műcsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Csucs Ferenc

MDK

érmék
Csokonai Vitéz Mihály, bronz

Opera, bronz

Elefánt, bronz

Recordotio, bronz

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Csucs Ferenc MDK

érmék
Női akt, bronz

Béke, bronz

Bach, bronz

Liszt, bronz

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Csucs Ferenc MDK

Érmek, bronz

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Csucs Ferenc MDK

Érmék, bronz

Műcsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Csucs

B.I: Magy. kisplasztika és éremkiáll. Milanóban.
Pesti Hirlap, 194o, máj. 28. 7 l.

CSUCS FERENC, éremművész

A debreceni püspöki hiv. munkatársa Almássy Márton a de debreceni nagy templomról és kollégiumról rajzokat készitett. Ezek felhasználásával Drahos István, fametsző ur un. jubileumi emléklapokat sokszorositott/1967. 400 éves jub/Ez alapja Nagy Dezső ref. lelkész alkalmi jub. postai bélyegzője tervének is. Ezek alapján készitette el Csucs Ferenc érmművész a jubileumi plakettet is. 20. old.

BUDAVÁN MIKLÓS: A debreceni reformatus zsinat 400 éves jubileumának emlékére 20. old.

AZ ÉREM, az Éremtani Szakosztaly folyóirata. XXV. évf. ------ 1969. 48-50. szám. Bp.

CSUCS FERENC, éremművész

TAGSÁGI ÉREM a bpesti Éremgyűjtők Egyesülete tagjai részére. Ezüst Ø 42 mm., Tombak Ø 44 mm.-E./. Budai középkori várból a déli nagy rondella jobbról a kapu-torony, b. Buzogány-torony és a Ferdinánd-kapu. H./. Az ország numizmatikai térképe. Tervező: Csúcs Ferenc. Fekete repr. 25. old. 3. kép.

--- NEVEZETESEBB ÉREMKÉPEK 24. old.

AZ ÉREM, Az Éremgyűjtők Egyesületének hiv. lapja.
------ 1970. 51-52. szám. Bp.

CSUCS FERENC, éremművész

A magyarországi ref. egyház megalakulásának 400 éves jubileumára emlékérmet készitett.
Az öntést kisiparos végezte. Nemesitett bronzból. 82.5 mm. Vast:4 mm. Súly:22.5 gr.--E/. A debreceni nagytemplom a kollégiummal. DEBRECENI REFORMATUS ZSINAT 400 ÉVES JVBILEVMA 1967-1567.-H/. QUATTUOR SECULORUM ANNIVERSARIUM SYNODI ~~XEGLAEX~~ ECCLESIAE REFORMATAE RECENSIENSIS. 20.old. Fekete repr.

BURGYAN MIKLÓS: A debreceni reformatus zsinat 400 éves jubileumának emlékére 20.old.

AZ ÉRÉM, az Éremteni Szakosztály folyóirata. XXV.évf. ------ 1969. 49-50.szám. Bp.

~~A087~~

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1948.- DULI/Kelényi kislány 2 éves korában/, fej balra. H/Padon ülő kislány, körülötte játékok. Kör 59 mm.
13/93/. old.

STIGELI ISTVAN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/11/91/. old.

AZ ÉREM, Közl. az éremgyűjtés köréből.
XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSÚCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1948.- KELÉNYI ÁGNES BEATRIX JOHANNA BREVIS, könyvet olvasó kislány. Kör 64 mm. 13/93/.old.
NA 12 ÉVES, fej balra. H/ARS LONGA VIT

STIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közl. az éremgyüjtés köréből.
XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1948.- Petőfi Sándor, fej szemben felirat nélkül, E. old. tojásdad. 72+54 mm. 14/94/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/9 91/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1948.-TÁTRAI ICA, fej balra. H/ Lantpengető álló nő. Kör 71 mm. 14/94/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/V 91/. old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből. XIII. 1957. 6. sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1948.-SZABÓ DEZYŐ,fej jobbra.H/Vág
Vágtató csikó,fák,búzakalász.Kör 65 m. 14/94/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/9 91/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSÚCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányuton.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:,-1948.- KOCSORDI SÁNDOR,fej balra H/.Vadászó Dianba őzzel. Kör 79 mm. 13/96/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/9 91/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1948.-KELÉNYI LÁSZLÓ HENRIK, fej balra. H, Szent György lovag. Kör 71. m
14/94/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/8 91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentes-en. Képzőművészeti főiskolát végzett, Olaszországban járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1948.-KELEMEN ZOLTÁN, fej balra.
---------- Egyold.kör 91 mm. 13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XXII. 1967. 6.sz. 2p.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1948.- KELEMEN SZABOLCS GÉZA, fej jobbra. Egyold. Kör 82 mm. 13/93/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/. old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XIII. 1957. 6. sz. 5p.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjas tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1947.- KISTELEKI EDE/költő/fej szerben. Egyold tégla, 78+55 mm. 13/93/old

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1946.-Sulydobó.H/1946 KULTURKUPA 1947.Kor 52 mm. 12/92/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.- 1945.-SZ MARGITA 1945. leányfej balra. H/CERES, ülő Ceres hattyúval. Kör 65 mm. 12/9z/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1947.-VARGA-CORNÉLIA, leányarckép balra. H/Vadászó Dianna őzzel. Kör 73 mm. 13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből. ------- XIII. 1957. 6.sz. 1p.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1946.- RÓNKUS LACIKA 6 ÉVES KORÁBAN,lej jobbra.H/Szent Kristóf.
Kör 61 sz. 12/92/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. 8p.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1946.-KULTUR KUPA EMLÉKÉRME, babér koszoru. H/Balra lépősportnő koszorúval, pálmával. Kör 54 mm. 12/92/o.

SZIGETI ISTVAN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. 1p.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végz
zett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1946.-JÓZSEF ATTILA NŐI KOSÁRLABDA
VERSENYDIJ. I. tripos. H/Tornászlány
3 karikával. Kör 56 mm. 12/92/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és
plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1945.-Sisakos női fej jobbra/Pallas Athene/.H/Ülő női akt homokórával balra. Kör. 51 mm. 12/92/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1948.- DR BUGÁT PÁL ORSZÁGOS FŐORVOS 1849, fej szemben. H/Orvos eleső katonát segit. Kör 58 mm 13/93/. old.

SZIGETI ISTVÁN: ~~Közlemények az éremgyűjtés köréből.~~ CS+UCS Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
--- XIII. 1957. 6. sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1947.-DR TIHANYI ZSÓFIA 1918-1948
----------H/VI JUSTH MÁTR, cserépvirágot nyújtó oszlopra támaszkodó női akt. Kör 62 mm. 13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Közlemények az érem gyűjtés köréből.
CSUCS Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt./ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az érem gyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton. ÉRMEI, PLAKETTJEI: 1947.- SZEGEDI IRODALMI TETŐ, nádtető alatt asztal, pad, boros partnerek, polcon könyvek, lira. Egyold. tégla 79+71 mm. 13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt./ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1947.- IRCI/a művész első felesége, turbános női fej jobbra.H/Fekvő oda odaliszk virággal. Kör.70 mm. 12/9 12/92/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Közlemények az éremgyűjtés köréből. CSUCS Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.- 1946.-MÓRICZ ZSIGMOND, fej jobbra
H/A MAGYAR SORS S LÉLEK TÜKÖRE, ülő női [illegible] jobbra. kör 60 mm. 12/92/.old

SZIGETI ISTVÁN: ~~Közlemények az éremgyüjtés köréből.~~
CSUCS Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1947.-W A MOZART COMPONIST,fej bal ra.H/Mors clv/155 éve halt meg/ gömbre lépő,női akt.Kör 61 mm. 13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM,Kozlemények az éremgyüjtés köréből. ----- XXII. 1957. 6.sz. 4p.

CSUCS FERENC:.-szobrasz

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1947.- PETŐFI SÁNDOR KOSZORUS KÖLÉTŐNK,fej szembenH/A SZABADSÁG BAJnoka,elesett férfi akt.Kör 67 mm 13/93/,old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ-ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
----- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1947.-DR ALEXANDER KORÁNYI 1923-48, fej jobbra. H/XXV ANNIVERSARIA CONTRA TURECULOSIM fáklyá kigyó vesz körül. Kör 69 mm. 13/93/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/. old.

AZ ÉREM. Közlemények az éremgyűjtés köréből.
----- XIII. 1957. 6. sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeit Főiskloát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton. ÉRMEI, PLAKETTJEI: [illegible]1947.- RIPPL RÓNAI J PICT, a fes festő mélyitett alapból kiemelkedő baszksipkás, bajuszös arcképe félhjobbra. H/HALÁLÁNAK 20 IK ÉVF EMLÉKÉRE, Pegazus jobbra, villám. Kör 78 mm. 13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ-ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
----- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC:.-szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőmüvészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-[illegible]7.- RIPPL RÓNAI J PICT,a festő mélyitett alapból kiemelkedő baszksapkás,bajuszos arcképe féljobbra.H/RIPPL RÓNAI TÁRSASÁG,a három müvészetet megszemélyesitő alak.Kör 78 mm. 13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászmüvész érmei és plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ-ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
----- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1948.-LADISLAUS, trónon ülő király szemben a római kártya jelvényeivel. Lenn: MAGISTER CIVIUM AETERNUS/TORBAGYIENSIS/AET L.H/SYMBOLA SUNT ODIONSA MCMXLVIII, bagoly könyvvel, a könyvön: ALBUM/DIES/NOMIN/27 JUNI. Signatura: THKCS/ tervezte Huszár, Kelényi, Csucs Kör 65 mm. 14/94/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/ 91.old.

AZÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ 1957. XIII. 6. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1955.- TOLDY GIMN, az iskola kapuja
---------- két oldalt diák és évszám:1855-1955.
Jelvény 27 mm. vert. 101.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből. XIII.évf. 1957.7.szám. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt Ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1955.- DR SCHOEP/MEREI ÁGOST/GYERMEKORVOS/ 1805-1858,fej balra.H/Álló férfi orvosi köpenyben,kétoldalt 7 sor latin iras.Téglány 94+69 mm.
10.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászmüvész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.XIII.évf. 1957.7.szám. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1955.-SZÁZÉVES A TOLDY FERENC GIMNÁZIUM BUDAN, nyitott könyvön gyertya, lúdtoll, homokóra H/Az iskola kapuja két oldalt diák és évszám:1855-1955. Kör 74 mm. 101.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old./

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIII.évf. 1957.7.szám. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt Ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1955.-EDVI ILLÉS ALADÁR PICTORIS 85 ÉVES 1955 MÁJUS 25. Fej jobbra. H/Paletta ecsetekkel. A palettára vésve: DRÁGA MESTERNEK ERŐT EGÉSZSÉGET BÉKÉT BOLDOGSÁGOT KI VÁNNAK SZÜLETÉSNAPJÁRA A VÉN DIÁKOK. Kör 85. mm. 101. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIII. évf. 1957. 7. szám. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1954.- OPERAHÁZ 70 éves, éneklő, táncoló nő, kezében maszk. H/Az Opera épülete. Kör 73 mm. 101.old.

[illegible] ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉRME, Közlemények az érmegyűjtés köréből.
------- XIII. 1967. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1954.- MOLNÁR C. PÁL, fej balra. H/
KOLLIPYGOS FESTŐJE, női félakt korsóval. Kör 70 mm. 101. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100. old.

AZ ÉRME, Közlemények az érmegyűjtés köréből.
XIII. 1957. 7. sz. Bp.

CSŰCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1952.- LACIKA 1 ÉVES, 1952 V 19, fej jobbra/öntő fia/. Egyold. Kör 80 mm. 100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csűcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az érmegyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.- 1952.-ANDRIS, 1952, fej jobbra.
---------- /Székely/Egyold, tégla. 85+63 mm.
100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1951.-SZIGETI ANDRISKA ISTVÁN FIA 3 ÉVES 1951 AUG 31, fej balra. Egyold 95 mm. 100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrasz

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1953.-CSUCS DALMA IRÉN, kis baba fejobora./A művész kislánya./n/Galamb babérágon tollászkodik. Kör 61 mm. 101.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1967. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1952.- G VARGHA BÉLA 50 ÉVE NUMIZMATIKUS, fej balra. H/A SZORGALOM A HŰSÉG A-KIVÁLÓAK TULAJDONSÁGA, álló Szent László király alabárddal. B-VE= Bánki Emil. Kör 82 mm. 100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1967. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1954.- DANDÓ A CÉZÁR /balassa gyarmati/ 6 éves kisfiú arcképe jobbra. H/Vajdahunyad vára. Kör 68 mm. 101. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100. old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1967. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton. ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1954.- MÁRIA TERÉZIA-1954éILONA, fejkendős női arckép balra/a művész felesége/.H/LIBRI OMNIA-DICONO,lent 1956.zsámolyon ülő,ölében könyvet tartó cigarettázó nő balra.Kör 81 mm. 101.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1954, -MÁRIA TERÉZIA-1954-ILONA, fejkendős női arckép balra/a művész felesége/. H/CSUCSNÉ SCHIND-LER MTI, seprőn lovagló boszorkány balra. Kör 81 mm. 101.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1955.- DEBRECENI CSOKONAI SZINHÁZ 90 ÉVES FENNÁLLÁSA EMLÉKÉRE, színház épület. H/Oszlop mellett lantot pengető nő, 1865-1955. Kör 92 mm. 101.old

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉRMI, Közlemények az éremgyűjtés köréből. XIII. 1957. 7.sz. 4p.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1956.-CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY HALÁLÁNAK 150 ÉVFORDULÓJÁRA A HALAS DEBRECEN, fej balra. H/Siremléke a temetőben. kör 74 mm. 101.old

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
AIII. 1967. 7.sz. 8p.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1954.- MGR MOKNAR/ERNŐ DRMAZ/EGYHÁZ MŰV/ŐRZŐJE 1954, fej balra. H/Pápai svajci gardista. Két oldalt irás: MIKORRA ELKÉSZÜLT A FAL/BEOSZTOTTAM A KAPU ŐRÖKET/Ezdrás 27/. Tégály 82+75 mm. 101.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1954.- DR JAJCZAY JÁNOS/művészettörténész/, fej balra.H/Vasrácsos várablak lakból kilátás a szökőkutas kertre, fák. Kör 69 mm. 101.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csú cs Ferenc szobrászművész érmei és palkettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1954.- DR HUSZÁR LAJOS, fej balra. H/SZERETETÜNK JELÉÜL-MCMLIV, antik nő mérleggel és pálmaággal balra. Kör 60 mm. 101.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és palkettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1949.-AD SANCTUM ROCHUM-NOSOCOMIUM BUDAPESTINENSE 1798-1948, a kórházépület kápolnával H/SALUS IN FIRMORUM, Rókus nagy bottal, lábán seb, kutya szájában kenyér joggra. Kör. 91 mm. 100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XXXI. 1967. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolat végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1949.- DÓRIKA-1949, fej jobbra. H/
DANCSÓ-CSEMETE, középen fa, balra öntöző kanna, jobbra gereblye és kapa.
Kör 52 m. 100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XIII. 1967. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1951.-Két régész egy honvándorlás-korabeli sirt tár fel. H/10 soros irás: AZ ÉREMTANI SZAKOSZTÁLY MEGEMLÉKEZÉSE A MAGYAR NUMIZMATIKAI TÁRSULAT ALAPITÁSÁNAK 50 ÉVFORDULÓJÁRA 1901-1951. Kör 79 mm. 100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászmüvész érmei és plakettjei /Folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolat végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányuton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1949.-BÁRÁNY ISTVÁN, fej jobbra, H/SINE SPE SINE METU 1949, férfi akt, pallos, leforditott égő fáklya. Kör 70 mm. 100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1949.- DR ILLYÉS LÁSZLÓ 1949, szakállas fej balra. H/PARAGRAóPHUS, paragrafus kakast lovagló ügyvéd ostorral balra. Kör 70 mm. 100.old

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrasz

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1954.- DR HUSZÁR LAJOS,fej balra, Egyold.Kör 60 mm. 101.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt./ 100.old.

AZ ÉREM,Kiadványok az éremgyűjtés köréből.
XIII. 1957. 7.sz. 8p.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Italiában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1951.-LISZT, fej balra, H/RAPSZODIA
---------- MCMLI, hárfa. Kör 75 mm. 100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1949.- DR VIDONYI MIKLÓS, fej balra. H/Faról leeső nő. Kör 64 mm. 100.o

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt./ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XIII. 1957. 7.[illegible] sp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában jart ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKÁTJAI: -1949.-DR PROF SEBESTYÉN GYULA, fej bal
ra. H/Futó atléta, Kor. 71 mm. 100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászmüvész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti főiskolát végzett. Itáliában járt tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1949.-DR LÁZÁR DEZSŐ, fej balra. H/ Antik istennő áldozati oltárral. Kör 68 mm. 100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 7.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1951.- LAKOS GYURI, kisfiú fej jobbra. H/FIL NUMISMATAE/JOAN, elefánt jobbra. K8r 66 mm. 100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt./ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XIII. 1957. 7. sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1949.- DR. SZABOLCS ZOLTÁN, fej balra, H/Kéz operáló késsel, babérág.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /Folyt./ 100.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből. XIII. 1957. 7. sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1949.- GÖNCZY KATALIN, fej balra.
---------- H/DIES NOS ANIMA, futó 16. Kör 86 mm.
100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrásművész érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 7. sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1951. -J.S. BACH, fej jobbra. H/Fuvolázó fiú akt balra. Kör 71 mm. 100. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 100. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből. XIII. 1957. 7. sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1950.-SÜTŐ LÁSZLÓ, fej jobbra. H/Szedő kanál és ólombetük "1950". Kör 80 mm
100.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművészx érmei és plakettjei /folyt/ 100.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
XIII. 1957. 7. sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentes.on.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-19..- TÓTH GABI,fej balra.Egyold.
---------- Kör 91 mm. 14/94/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉRME,Közlemények az éremgyűjtés köréből. XIII. 1967. 6.sz. Bp.

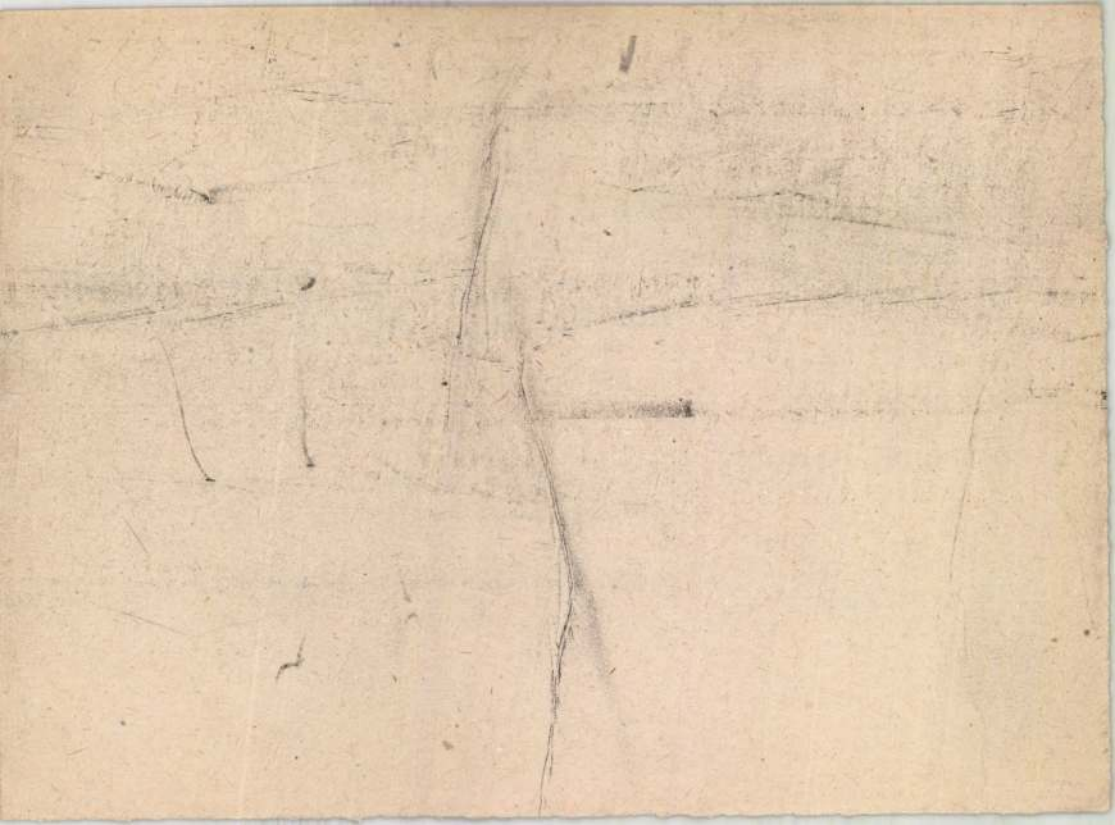

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1948.- TÓTH GYURI, fej jobbra. Egyold. Kör 91 mm. 14/94/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányuton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:, -1948.-DR KORCHMÁROS IMRE, fej balra H/AESCULAPIUS. Kör. 70 mm. 1/94/.old

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1948.-KISHONTI IRMA, fej bakra. H/ Gitározó nő. Kör 62 mm. 15/94/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1944. -BABITS LÁSZLÓ GAZDASÁGI ISKOLAI TANÁR, fej balra. H/BABITS LÁSZLÓNÉ MISKOLCZY MÁRTA, fej jobra. Kör 92 mm. 11/91/ old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /Folyt/ 11/91/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XIII. 1957. 6. sz.

CSUCS FERENC, szobrász

Zwül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1945. -KAZINCZY FERENC, fej jobbra. H/SZABADSÁG-VILÁGOSSÁG. fáklyás, láncos férfi akt jobbra. Kör 65 mm. 12/92/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /Folyt/ 11/91/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XIII. 1957. 6. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1946.-MAGYAR NUMIZMATIKAI TÁRSULAT ülő Ceres, előtte urna érmekkel. MCMI XLVI. H/Erdőben ásó paraszt balra, kincset talált, előtte 4 fenyőfa. Kör 80 mm. 12/92/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XIII. 1957. 6. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.- 1945.-AMBRUS BÉLA. 1945. szemüveges fej balra. H/AZ ÖNNEVELÉS PEDAGÓGUSÁNAK korsóba vizet merő gugoló női akt jobbra. Kör 62 mm. 12/92/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/9 91. old.

ÉRMEK, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ 1957. XIII. 6. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1946.-GEORGIUS-EQUITUM PATR,sárkánkányőlő Szent György lovag lovon ~~balra~~ jobbra.H/IN TEMP-SECURITAS vitorlás csónak balra,Krisztussal és az apostolokkal.Kör 70mm. 12/92/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plaketjei/folyt/ 11/9 91.old.

Aréma,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ 1957. XIII. 6. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1948.- MAGYAR NÉPI MŰVELŐDÉSI INTÉZET. olvasó parasztfiú a kemencepadkán. lent 1948.. Egyold. Kör 68 mm. 14/9+/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt./ 11/91/. old.

AZ ÉRME, Konl. az éremgyűjtés köréből.
XIII. 1957. 6. sz. bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Italiában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1946.-

MAUTNER LÁSZLÓ, fej balra,
H/MERCURIUS BALRA/ kör 65 mm.
14/94/.old.

STIGNER ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/11/91/.old.

AZ ÉRME, Közl.az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. pp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentendrén. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Olaszországban járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1948.- KELEMEN ELEMÉR/1910-1944, fiatal férfi mellképe jobbra. Egyold. tégla. 195+130 mm. 13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XIII.1957. § 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1948.-KELÉNYI LÁSZLÓ,fej balra,H/
---------- VIRTUTE AGO,balra repülő sas.Kör
74 mm. 16/:99.old.

SZIGETI ISTVÁ: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XIII.1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905.ben Szentesen, Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1948.- KELÉNYI LAJOS, szemüveges fej balra. H/Regattában evező féri felülnézetben. Kör 69 mm. 1/96/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. ------ XIII.1957. / 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905.ben Szentesen, Képzőművészeti Főis olát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1948.- KELÉNYI GÁBOR, fej jobbra.

H/Futó női akt job ra, kigyós bottal. Kör. 71 mm. 1[illegible]/9[illegible]/.ols.

SZIGETI ISTVÁ: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.

XIII.1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1948.- KELÉNYI LÁSZLÓNÉ, fej jobbra.
H/Drapériás olvasó nő. Kör 69 mm.
14/94/.old.

SZIGETI ISTVÁ: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
XIII.1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. táliában járt tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1946.-GEYSA FALUDY DOCT MED UNIVER SAE JUBILARIS, fej balra. H/Kigyót ölő/ ölő, térdelő férfi akt jobbra, fent MCCMXCVI, lent MCMXLVI. Kör 75 mm. 12/92/.old.

SZIGETI ISTVAN: Csúcs Ferenc szobraszművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/ 91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
---- -- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndijjal Tanulmányúton.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1947.- KUN-MIHÁLY,fej jobbra.H/ TANFOLYAM HALLGATÓI 1947.kezdetleges könyvsajtó.Ezüst és bronz.Kör 160 mm. 13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/ 11/ 91/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
---- -- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS [illegible] N., szobrász

Szül 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI. PLAKETTJEI:. -1946.-LAPOS PISTI, gyermekfej jobbra. H/PISTI MIKROSZKOPIZÁL, svájci sapkás kisfiu kezeslábasban mikroszkópot csavaroz. Kör 68 mm. 12/92/.old.

SZIGETI István: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt./ 11/4 91/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
---- -- XXII. ÿ 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndíjjal Tanulmányúton.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1947.- KUN-MIHÁLY,fej pobbra.H/
nyomdászságának 50 ÉVES EMLÉKÉRE
Lezárá 1945.kezdetleges könyvsajtó
a könyvnyomtatás feltalálásának ide
jéből.Kör 67 mm. 13/93/.old.

SZILÁGYI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt./ II/9 91/.old.

AZ ÉRME,Adalékok az éremgyűjtés köréből.
---- -- XXII. 9 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül 1905-ben Szentes.en. Képgőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1945.- AMIKOR 77 ÉVES KORÁBAN, fej jobbra. H/BÉKESSÉG EMBERNEK, térdelő remete galambbal. Kör 63 mm. 12/92 old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plaket jei/folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremmúzeumok gyűjtés köréből. XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőmüvészeti Főisklát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1945.-MÓRA FERENC, fej balra. H/PUSZTULÁS ROMOK HELYÉN/MÉGIS UJ ÉLET TÁMAD/MDCCCCXLV/VII. ülő férfi akt b. Kör 64.-12/92/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászmüvész érmei és plaketjei/folyt/ 11/91/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremmüvészet gyüjtés köréből. XIII. 1957. 6. sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőmüvészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1946. -LAKOS KATA, kilányfej, jobbra.
H/NEHÉZ A MAGAS MÜVELTSÉGET ELÉRNI
KISLÁNY ASZTAL ELŐTT ÓRIÁS KÖNYVET
nyit szét. Kör. 71 mm. 12/92/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászmüvész érmei és plaket jei /folyt/ 11/91/. old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremmüvészgyüjtés köréből. XIII. 1957. 6. sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

SZÜL. 1950-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1945.- CSUCS FERENCNÉ TÁLI IRÉN, fe
fej balra. H/Női akt hattyúval.
Kör 64 mm. 12/92/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászmővész érmei és
plakettjei /folyt/ 11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti Főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1945.-VALENTINUS BALASSI,fej balra.H/RECORDATIO,hátat mutató női akt.Kör 61 mm. 12/92/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt./ 11/91/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XIII. 1967. 6.sz. 8p.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentes-en. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1948.- ATTILA DUX, fej balraH/ISTEN
-----------OSTORA, lovas. Négyzet, 40+40 mm.
13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/.11/91/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.- 1948.-ANYAM/özv. Marton Lajosné/, fej balra. H/Pieta, Kör 54 mm. 15/9%. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/. 11/91/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből. XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.- 1947.-VÁRJON ILDIKÓ, fej halra. H/F
Fatörzsbe botló őzike. Kör 55 mm.
13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/Folyt/.11/91/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentes-en. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1948.- CSUCS FERENC, a művész önarcképe bakra. H/Modellről kőbefaragó szobrász. Kör 65 mm. 13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/Folyt/.11/91/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1948.- DR HÖGYES ENDRE SZÜLETÉSE 100 ÉVF 1947, fej balra. H/injectiót adó orvos. Kör 71 mm. 13/93/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/Folyt./.11/91/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből. XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC: szobrász

ÉRME: .-5.-A BARMOKAT ORVOSLÓ TUDOMÁNY KÖZÖNSÉGES TANÍTÓJA TOLNAY SÁNDOR 1747-1818 EMLÉKÉRE A HAZAI ÁLLATORVOSI OKTATÁS 175 ÉVFOR. ALKALMÁBÓL 1962. CSUCS 1963. 90 mm. AE. 78.old.

Dr. VARANNAI GYULA: A magyar állatorvosi oktatás 175 éve 77.old.

AZ ÉREM. Közlemények az éremgyűjtés köréből. XIX. évf. 1963. 26. szám. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

A magyar állatorvosi oktatás 175-ik évfordulója alkalmából Csucs Ferenc szobrászművész Ermet készitett Tolnay Sándorról, az első magyar állatorvostant előadó professzorról, emynek felirata és kompoziciója Tolnay korabeli könyvére utal. 77.old.

Dr. VARANNAI GYULA: A magyar allatorvosi oktatas 175 éve 77.old.

AZ ÉREM. Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIX. évf. 1963. 26. szám. Bp.

Csúcs Ferenc

- részt vett az I. országos Érem-
biennálén

Askercz Éva: Az 1. Orsz. Érembiennálé Sopronban

Soproni Szemle 1978/4

CSÚCS FERENC

1905. október 8-án Szentesen született. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán 1927—1933. között tanult, mestere Szentgyörgyi István volt. Egyéni kiállítását 1976-ban rendezték meg a budapesti Mezőgazdasági Múzeumban.

Lakcíme: Budapest XVI., Bodnár utca 50.

Balassa Iván (érem), 1976, bronz, 9,9 cm ∅
II. Rákóczi Ferenc (érem), 1976, bronz, 9,2 cm ∅
Ruyter admirális (2 oldalas érem), 1976, bronz, 9,4 cm ∅

Magyar éremészeti Találkozó, Bp. Műcsarnok 1978. V. 5-28.

Csúcs Ferenc szobrász

L: Telcs Ede

L: Kovásznai V: A két világháború között 1019

Élet és Tudomány, Bp. 1980. aug. 8. XXXV/32

Csucs Ferenc

A MŰVÉSZ ÉRMET KÉSZITETT MÓRA FERENCRŐL

1945-ben

MAGYAR HIRLAP 1979/167/6

APRÓ:MÓRA A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

M.D.K.

Csúcs Ferenc
nobán

Részt vett a tárlaton.

Sós Gyula: Ermek és plahettek a X Magyar Képzőmű-
vészeti Kiállításon

Művészet, 1966. január – 8 lap.

CSUCS FERENC,festő

Madarassy Walter,éremművész 1934-ben érmet készitett róla.-Madarassy érmeinek jegyzékén:-1934-ben,a római ut után itthon készült érme.-92.sz.-CSÚCS FERENC,köralaku,66 mm.kétoldalas,öntött,bronz,/lásd:70.sz.alatt/ Magy.Nemz.Galéria.-

SOÓS GYULA: Madarassy Walter éremművészete 79.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXII-LXIII.évf. 1963-64.
Akad.Kiadó. 1964

Csucs Ferenc

nobán

Műcs. kiáll, 1930 tól

Pipics 111. e.

nuova" (D), a „La Città vecchia" (C), a
áu őrház áll, s az „Il Castello" (B) foglal-
kedő tornyok tetején a félhold van. Az elő-
(E) terülnek el a város felé két út vezet
ui si passa in Terra ferma" (H). A hát-
tia" (G) hullámkanak, hol balról épület
városon túl a „Fiume Alm" (F) folyik.

Sighet"

tó: „A La Fortezza" kezdettel s „H. Ponte
na" befejezéssel.

eretnek 14.5: 20.2 s a rézlapnak 14.7: 20.6 c/m.
al Sig. Co: Ercole Scala. In Morona 1686.

N° 59.

Csécs Ferenc

Méltatás

P. Szűcs Julianna: Művészetpolitika porcelánban.
Művészet, 1980. szeptember - 40. lap.

MDK.

Csucs Ferenc

N;Pénzes Éva cikke

Müvészet 1966 jan.

Csucs Ferencz

27 Lemondás ólom

Nemzeti Szalon

Kut

1936. febr. März

agyobb készséggel állunk személyesen
s rendelkezésükre, hogy az esetleges
ökkel megtárgyaljuk.
ak vagyunk afelől, hogy propositionk
kra lennünk és vagyunk

teljes tisztelettel

HAJÓS és SZÁNTÓ
ELEKTROMOS GYÁR R. T.

MDK

Csucs Ferenc, 19o5--

Női akt, br.

Brnot Muz. M. Plasztikai és Graf. kiáll.
1954. szept.

15. 1.

MDK

Csucs Ferenc
Ősszel
Harcos
Bárány

Ferdinándy J: A Nemz.Szal.kiáll. Magyar Nemzet,
1939, febr. 12. 19 l.

MDK

Csucs Ferenc, szobrászm.

a plasztikai anyagban kitünnek müvei.

Mücs.-Téli tárlat. 1942.
Függetlenség. 1942.dec.6. 6.l.

MDK

Csucs Ferenc

Angyalos Betlehemre pályázat

Szépmüvészet, 1941, 21 l.

MNK

Varga Ferenc szobrász, sz. Székesfehérvár 1906.

KUTárs 1939. őszi tárl.kat. 19-20 l.

MDK

Csucs Ferenc szobrász

Angyalos Betlehem a Ferenciek-terén. Nemz.Ujs.
1940. dec. 25. 12 l.

Csúcs Ferenc

Wehner Tibor: Képzőművészeti krónika
Komárom megye 1984. szept., okt

Uj Forrás, 1985. 1. sz.

Csucs Ferenc

nobrán

1.

Szendy Károly:

Budapest wchesf.
Körig. évkönyvel. 1942.
Bp. 1943. 88. l.

195/1915. számhoz Fogalmazási Kimutatás

a Műemlékek Országos Bizottságánál tényleges katonai szolgálatot t

Sor-szám	Név	Katonai ran
1.	Surányi Károly a Műemlékek Országos Bizottságához beosztott főgymnasiumi tanár	népfelkelő" körl

Budapest, 1915 június 4.-én

Csucs Ferenc

A Pesti Városháza
1938. 4 sz. 20 l.

Uj hobrok

Utcajelző táb-
láját vissza-
utasították

A „Vasárnapi Ujság“ 1915. e

A) KÉPEK ÉS RAJ

	Szám
Angol katonák a Dardanelláknál ...	40
Az égeri fogoly-táborból (4 kép)....	42
Halottak napja a katona-sírok közt a kerepesi-úti temetőben (3 kép)...	45
Képek egy Quarantain-állomásról (4 kép)	47
A zemplénmegyei oroszdúlta községek újjáépítése (2 kép)	47
A halottak napja Gorliczén (2 kép) ..	48
Francziaországi internáltak telepe Courtingban (4 kép).....	50
Magyar internáltak hálószobája Tatihou-erődben, Francziaországban ..	50
Katonák karácsonya	52

A HÁBORÚ.

	Szám
Portyázó honvédhuszár	1
Sátortábor Kwatzniow előtt	1
Honvéd népfölkelő tábor a podzamorei romok előtt	1
Vezérkar az országúton	1
Egy ágyú csövének tisztítása, beigazítása és töltése (4 kép).....	4
Frigyes főherczeg hadseregfőparancsnok látogatása az északi harcztéren levő csapatoknál (3 kép).....	5
Trónörökösünk látogatása az északi harcztéren levő csapatoknál.....	5
Ágyúszállító-motor fedezékben.....	5
Hadihíd-építés a Dunajeczen.....	5
Ütközet előtt	5
Fedezékek	5
Előőrs kémleli az ellenséget.....	5
Munka a sátortáborban.....	5
Fedezékek építése	5
Elhagyott orosz lövészárkok czement csövezettel a puskák részére.....	5
Két maródi	5
Német municzió kocsik.....	5
A Francziaországban harczoló hindu csapatok előörsön	5
Egy bártfai fűszerüzlet, melyben az oroszok «bevásároltak»	5
Franczia municzió-szállítás	5

Csúcs Ferenc

Tavaszi szalonban kitüntető elismerés

szágos Bizottsága

BUDAPEST VI.
atkerti-ut 1.

Csucs Ferenc

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállitása - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.
Barnabás c.fejét kell kiemelni.

Budapesti Hirlap
1930.XII.21.

MDK

Csucs Ferenc

B. Barnabás c. szobrát megvásárolták az állami gyüjtemény számára

Fiatalok a Mücsarnokban. Müvész-Élet 1933. 14-15.sz. 7.l.

MDK

Csucs Ferenc

B.Barnabás, bronz

Fiatal müvészek kiáll. Mücs. 1933. szept.

8 l.

Csucs

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállítása - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.-

Magyar Hirlap
1930.XII.21.

Csucs Ferenc

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

E.K.932.IV.24.

Gaucs Ferenc

Csucs Ferenc

Alkotásával szerepelt a Nemzeti Szalon tav. kiáll.-án.

M.H.1932.IV.?

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

. . . . . .

Ernes

Kiállt

M. 932. XII. 18.

Csucs Ferenc

Szobormüve a Műcsarnok kiállitásán.

Est, 933.IX.10.

Csucs Ferenc

Szerepelt a Magyarság képzőművészeti kiállításán.

M. 1933. XI. 5.

Csucs Ferenc

Szobormüvével szerepelt a "Fiatal Müvészek Kiállitásá"-n a Mücsarnokban.

M.933.IX.10.

Ctucs Ferenc

lásd Lücsarnok

Fiatal művészek

kiáll.

MÜEMI... ...ÁGA

346. 1923.

Érk. 1923. ev. szept. hó 20 n.

1933 szept.

Könyvtár ...

bilap indul meg. Lapunk különös gondot
kimeritő tájékozódást kapjon képzőmű-
s azért kérjük a tisztelt igazgatósá-
meghivóit, kiadványait rendszeresen

Kiváló tisztelettel

ESTI KURIR
felelős szerkesztő

Károly vezeti.

Csics Ferenc

zobrázt Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek kiáll.

1, 30, 73,

1933-

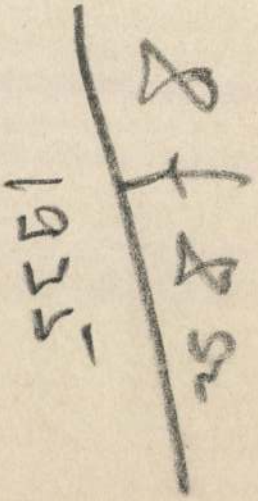

Csucs Ferenc

Mellszoborral szerepelt a Műcsarnok kiáll.-án.

P.H.933.IX.10.

Csúcs Ferenc

Szobormúve szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-n a Műcsarnokban.

N.U.933.IX.10.

Csucs.

A III. Nemzeti Képzőművészeti kiállításon szobor-művével szerepelt.

Uj Magyarság, 1935. Márc. 24.

Csucs Ferenc
szobrán

Kiállít a Nemzeti Szalon husvéti
csoportkiállításán

Nemzeti Ujság 1935. IV. 21.

Csucs Ferenc
rabrán

Részlet vele a Nemzeti Szalonban nyitó fiatalok húsvéti kiállításán.

M.O. 1935. IV. 19.

Csucs Ferenc
kobrán

Kiállít a Nemzeti Szalonban rendkívül
nyolc festő" és nyolc kobrák társaság.

Magyarság 1935. IV. 21.

Csucs Ferenc

szobrász

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás - Műcsarnokban - szoborral szerepel.

U j s á g
1935.III.23.

Csúcs Ferenc

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon gyüjteményes kiállitásán.

P.N.936.XI.28.

Csucs Ferenc

Szerepelt a Tamás Galéria nára dik kiállításán.

BH. 1938. X. 9.

Csucs Ferenc

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon kiállitásán.

M.O.936.XI.29.

Csucs Ferenc

Szerepel a K.U.T.
Kiállítás a Nemzeti
Galériban.

N.Ú. 93611.22

Csucs Ferenc

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

M 1936. XI. 22.

Csucs Ferenc

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

Újság 1936. XI. 28.

Csucs Ferenc

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti

Szalonban.

Új 14. 1936. Ft. 29.

Csucs Ferenc

csoportkiállításon részelt a Művészeti

Szalonban.

PH 1936. XI. 28.

Csucs Ferenc

Csoportkiállításon szerepel a Nemzeti Szalonban.

Lj. dr. 1936. XI. 22.

Csuss Ferenc

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

NK 1936. VI. 29.

Csuka Ferenc

csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

Est 1936. XI. 28.

Csúcs Ferenc

Szerepel a K. V. T.
Miállításán a Nemzeti
Szalonban.

B. H. 936 II/23

Csucs Ferenc

Szerepel a K. V. T.
kiállításán a Nemzeti
Szalonban.

P. H. 936 11. 25

Csucs Ferenc.

Kiállitotta müveit a Nemzeti Szalon 1936-ban

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Csics Ferenc

becsi magy. kiáll

Künst Wien 1937

szobrászok Eort

V

ber 31.

műszaki főtanácsos

Csucs Ferenc szobrász

Szentgyörgy tanítványa.
Szerepel a Kép mův. Főiskola
kiállításán a műcsarnokban

Nemzeti Újság 1937 III. 20.

Csucs Ferenc, szobr.m. MDK

külföldet megjárt fiatal müvész, bőséges tanulságot meritve szinte áhitatos elmélyedést érezteti müveivel.

Nyolc festö, nyolc szobrász reprezentativ kiállitását a Nemz.Szal.termeiben.

Kopp Jenö: A Ferenc József-dij és a Nemzeti Szalon fiataljai.
Katolikus Szemle.1937. 51.52.l.

Csucs Ferenc nobrász

kezeljel a bécsi Künstlerhaus magyar kiállításán

Cyság 1937 III. 6.

Csucs Ferenc szobrász

Szerepel a Képzőmův. Főiskola

Kiállításán a Műcsarnokban

Csyság 1937 III. 20.

MDK

Csucs Ferenc, szobrászm.

bemutatott müvét kevesebbjük ahhoz, h. müvészetét képviselje.

Rónay Károly

A Szépmv.Képt. 1937-/38 évi uj szerzeményei.
Képes Krónika. 1939. 24.sz. 63 -64.l.

MDK

Csucs Ferenc szobrász

8 festő és 8 szobrász kiáll. Magyarország
1939. febr. 11. 8 l.

Csics Ferenc
szobrán

A Nemzeti Szalonban nyolc festő" és
nyolc szobrán közt állít ki.

Az Est, 1939. II. 12.

MDK

Csucs Ferenc

Rónay K.: A Székesfőv. Képtár 1937/38. évi uj szerzeményei. Képes Krónika 1939. jun. 11.

Csucs Ferenc.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1939-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat

Csucs Ferenc

A „Győri Művésznapok" alkalmából megvásároltók egy művét.

Nk 1939. IV. 18.

MDK

Csucs Ferenc szobr.

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa
28 l.

MDK

Csucs Ferenc szobrász

Kállai Ernő: Kassai Nemz. Kiáll. Jelenkor, 1939. dec. 1. 5.sz. 12 l.

MDK

Csucs Ferenc

Ars Hung. 1. kiáll. Uj Magyarság, 1940.
dec. 21.

MDK

Csucs Ferenc

-rp-: "A magyar művészetért" kiállitása. Magyarország 1940. dec. 14. 6.l.

Oeuvres Parfaites

MDK

Csucs Ferenc

Tél a müvészetben. /Bpest,194e/. 87.1.

MDK

Csucs Ferenc

Három kiállitás. Pest 1941. ápr. 8.

MDK

Nyolc festp és nyolc szobrász a Nemzeti Szalonban

Csucs Ferenc

Pesti Hirlap 1941. ápr. 8.

MDK

Csucs Ferenc, szobrász

A velencei kiáll. megnyitása. Szépmüv. 1942.

183 l.

MDK

Csúcs Ferenc szobrasz

Műveivel szerepelt a Műbarat helyiségeiben rend.kiáll.-on.

T.D.: Három kollektiv kiállitas.

Esti Ujsag,1942.apr.14. 4.l.

Csúcs Ferenc

Kiállít

Tilm ninhós irodalom 1942. IV. 17.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

Csucs Ferenc

Kiállít

Mi M. 1942. IV. 11.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Csúcs Ferenc

Kiállít

PH. 1942. IV. 11.

rgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

Müvészettörténeti Dokumentációs

Központ

Cruis Ferenc

Kiállítása
1942. IV. 12 - 22 - ig

a „Rubicon" anyagából

rgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

Müvészettörténeti Dokumentációs

Központ

M.D.K.

Csucs Ferenc

"Renoir, Manet, Lorraine a Corvin Képzőművészeti Kiállitásán" cimmel számol be a lap a tárlaton részvevő művészek neveiről.
A Corvin Áruház kiállitásán szerepel a művész is.

Szinházi Magazin, Bp. 1942. május 2o-26. V.évf. 22. sz. 34-35. lap

Csúcs Ferenc

Kiállit az "Alkotás Müvészház" 6-án megnyilt második csoportkiállitásán.

Magyar Nemzet 1942.dec.15.

Csúcs Ferenc

Kiállít az "Alkotás" művészház második csoportkiállításán.

U.M.1942.december 12.

Csucs Ferenc

nobrán

koll. kiáll.

Műbarát XXIII. kiáll

1942. ápr.

kat. könyvtáramban

Gian Bologna, olasz szobrász IV. 236.

mesik az elsőnek?

Igy van irva

Csúcs Ferenc
szobrász

1942-ben a Műbarát Galériában
rendezett tárlatos részt vett.

Ujvári Béla: Iván Szilárd
Művészet, 1971. január - 11.lap

Csúcs Ferenc

László 23-25. sz.

Alkotás Művészház

II. csop. kiáll. 1942. dec.

V

£ 118, 16, 11

£ 226, 2, 6

444, 19, 5

118·846 × 74 | 226·12

831922 | 6783

475384 | 904

8794·604 | 7688

5494·2826

5494·284 | 164

549428 | 18

5·4942 | 4

6104·1500

Csúcs Ferenc

laid.

Alkotás Művészház

1942. dec.

Miáll

V

Csucs Ferenc

A Nücsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Uj Magyarság 1942. XII. 8.

M.D.K.

Csúcs Ferenc

Müvei szerepelnek a "Belvárosi Müvészeti Szalon" kiállitásán.
"Uj képzőmüvészeti szalon nyilt meg a Belvárosban" cimmel számol be a tárlatról a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. aug. 13-19.
VI. évf. 33. sz.

MDK

Csucs Ferenc szobrász

f.j: 8 festő és 8 szobrász... Pesti Hirlap,
1944, jan. 11.

Csúcs Ferenc

Nobrass

Stül. 1905.

Svájci magy. kiáll. Eat.

1944.

38. l.

V

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Csucs Ferenc

/T.D./: Nyolc festő - nyolc szobrász. Esti Ujság 1944. jan. 12.

Csucs Ferenc

I.Magy.Képzőm.Kiáll.

Magyar Nemzet
1950.VI.é.210.sz.
Széch.kvt.

Végvári Lajos

MDK

Csucs Ferenc

Végvári: I. M.Képzőm. Kiáll. Magy.Nemz.
1950. szept. 9.

MDK.

Csucs Ferenc

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1965 szept.26.

M.D.K

Cruces Ferenc
szobrász

Rezet vett a tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: A Sárospataki Galéria
Műviszet, 1968. julius – 22 lap.

Csucs Ferenc

Kerepel a szekszárdi Balogh
Ádám múzeum kiállításán

Kelet magyarország 1970 IV. 7

Csúcs Ferenc, szobrász

Kiállít szentesen.

— : Hír

8.

Népszabadság Bp. 1974. márc. 26.

Csűcs Ferenc

szobrász Sashalom

Műcsarnok

1931/32. téli kiáll. 164. ✓

1932. tav. tárl. 239 ✓

1932/33. téli kiáll. 555 ✓

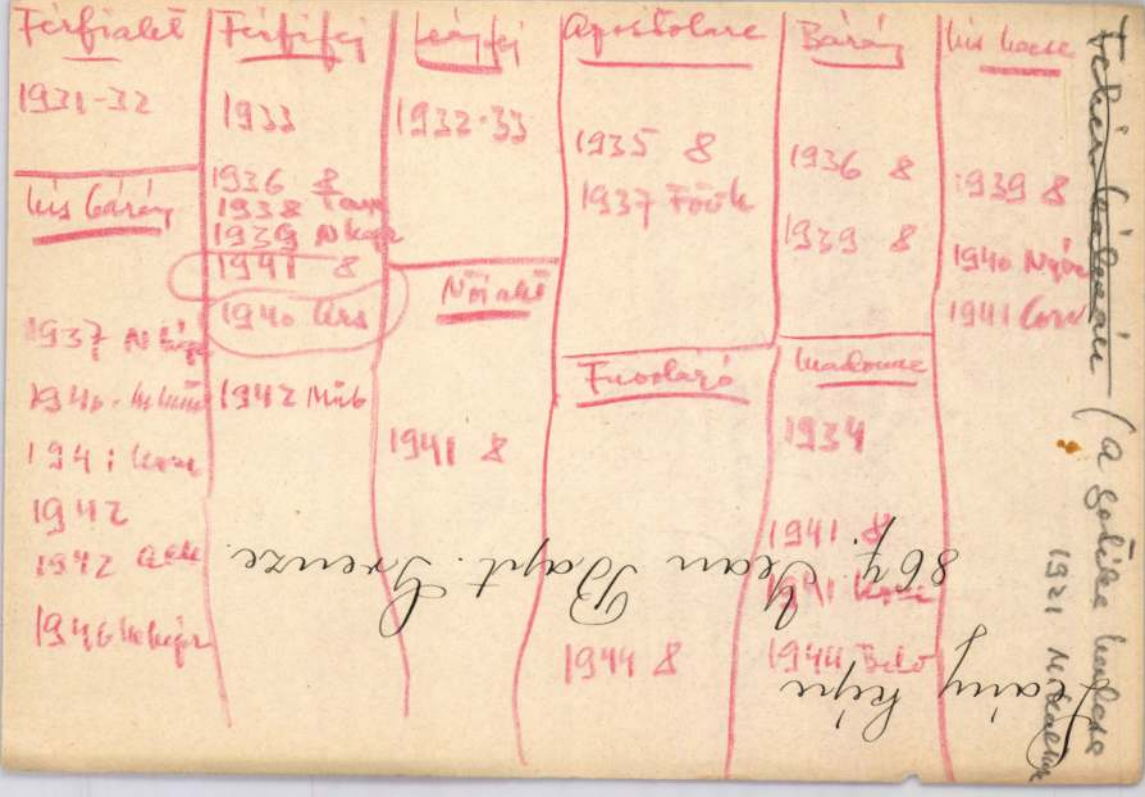

Férfiakt

1931-32

Kis Bárány

1937 N kép

1940 - M kép

1941 Kor

1942

1942 Akt

1946 M kép

Férfifej

1933

1936 8

1938 Tam

1939 N kép

1941 8

1940 Krs

1942 Mub

Leányfej

1932-33

Nőiakt

1941 8

Apostolare

1935 8

1937 Főök

Fuvolázó

1944 8

Bárány

1936 8

1939 8

Madonna

1934

1941 8

1941 Kor

1944 Belo

Kis Kacsa

1939 8

1940 Nyár

1941 Cor

Fehér kálvarán (a gotike kapcsa

1921 M kalkul

Jány Kép

864 Jean Bayt. Grenze

Csorba Géza

A Mubarát 1922.

2. tr. 49

Kiállítások

Csucs Ferenc.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

CSÚCS Ferenc szobrász

SZKK.

didátusi értekezés,1980), Rajzoktatás Magyarországon 1977—1978 (kutatási zárótanulmány, 1987), 10 könyv társszerzője, 47 tanulmány szakmai folyóiratokban, 84 tudományos és publicisztikai közlemény szaklapokban, társadalomtudományi folyóiratokban, napi sajtóban, 9 kiállítás megnyitása, 51 előadás pedagógiai és művelődési fórumokon.K: Közművelődési Munkáért (1978), a neveléstudomány kandidátusa (1980), TOT-ösztöndíj (1982), Gyermekekért Érdemérem (1986), Szocialista Kultúráért (1987). C: 1215 Budapest, Árpád u. 8/B. Tel: 486-367

CSÚCS FERENC (Szentes, 1905. okt. 8.) — szobrászművész

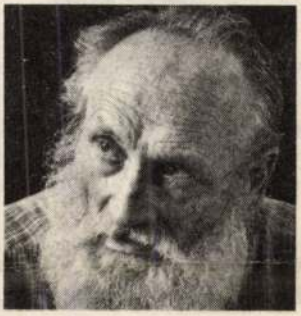

T: 1916—1920 Magyar Királyi Állami Főgimn., Szentes, 1920—1923 műötvös, közben 1921—1922 Iparművészeti Iskola — mintázó — Lux Elek, 1927—1933 Képzőművészeti Főisk., — szobrász — Szentgyörgyi István, 1933—1934 Róma (Balló Edeösztöndíj). Mh: 1962—1972 Mezőgazdasági Múzeum (restaurátor). Et: 1957— a Fadrusz János Alkotó Közösség művészeti vezetője. Fm: 1929— kiállító művész; egyéni tárlata — Tamás Galéria (1942), Mezőgazdasági Múzeum (1978), hazai pl. (Nemzeti Szalon, Műcsarnok) és külföldi (pl. Wroclav, Milánó), csoportos kiállítások rendszeres résztvevője. M: kisplasztikák, érmek (400 történelmi, művészeti pl: II. Rákóczi Ferenc, Babits Mihály stb.), köztéri szobrok, domborművek Bp. (10), vidéken (9). Művei Magyar Nemzeti Galéria Bp., Koszta József Múzeum, valamint külföldön köz- és magángyűjteményekben találhatók. K: több külföldi és hazai elismerés tulajdonosa. C: 1163 Budapest, Bodnár u. 50.

DEBRECZENY PÁL (Budapest, 1944. okt. 16.) — tanár, vízilabdaedző

T: 1958—1963 Horváth M. Gimn., Szentes, 1966—1970 Juhász Gyula Tanárképző Főisk., Szeged (testnevelés—földrajz szak), 1972—1976 TF, Bp., (vízilabda-szakedző szak.). Mh: 1963—1966 Filmgyár, Bp. (segédoperatőr), 1970—1974 CsM-i Tanács (sportfőelőadó), 1974—1978 SZEOL AK (úszó vezetőedző), 1978—1980 SZEOL AK vízilabda OB I. Felnőtt Csapat (vezetőedző), 1980—1982 Budapesti Volán Vízilabdacsapat (vezetőedző), 1982—1986 CsM-i Tanács Sporthivatal (vezető), 1987— Szegedi Sportintézmények (igazgatóh.) K: Árvízvédelemért Emlékérem (1965), MNK 2. hely (SZEOL AK-val, 1980, edző), OB II. 1. hely (Budapesti Volánnal, 1981, edző), Magyar Népköztársaság Sportérdemérem bronz fokozat (1984). C: 6724, Szeged Sárosi u. 6/B. Tel.: 26-796.

DELI PÁL (Jászapáti, 1936. jún. 29.) — villamosmérnök

T: 1950—1954 Mészáros Lőrinc Gimn., Jászapáti, 1954—1959 Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Kar. Mh: 1959—1978 Metripond, Hódmezővásárhely (főkonstruktőr, műszaki igazgató), 1979— Kontakta Alkatrészgyár, Szentes (igazgató). Et: 1976—1979 MSZMP Hódmezővásárhely Városi Biz. V. B. tagja, 1980- MSZMP Szentes Városi Biz. pb. tagja, 1986— Szentesi Városvédő és Városszépítő Egyesület elnöke. Fm: a mérés és automatika kérdései. M: szakirányú írásai jelentek meg a Mérlegtechnika c. szakfolyóiratban. K: Kiváló Dolgozó (1972, 1975), Munka Érdemrend bronz fokozat (1976). C: 6600 Szentes, Tanácsköztársaság u. 23.

1021

1978.I.16.Petőfi lo.15 /11/ Gné

Néhány szó zene közben

Csucs Ferenc, szolgáltatás-műszer

- A padlások még ma is rejtegetnek ritka emlékeket. A bajánsonyei református lelkész lakás padlásán régi kéziratokat talált Papp Vilmos, aki nemcsak lelkésze 36 kis szorvány gyülekezetnek, de történetének kutatója és néprajzi gyüjtője is.

- 196o-ban, amikor idekerültem a padláson feltünt egy hatalmas papirmennyiség, ami már igen avult állapotban volt, kb 5o kg mennyiségü különböző formában megmert vagy szétmorzsolódott papir tömegről van szó. Ezek között előkerült egy 12 levélből álló gyüjtemény Pálóczi Horváth Ádám költőnk, és országos hirü politikusunk eredeti levelei, amelyekből kiderült az, hogy 1795- és 98 között négy esztendőn keresztül védte az Őrséget, az Őrségnek ugyanis ősi privilégiumai voltak, amelyeket a Batthyany grófi család kétségbe vont a XVIII.század végén. Tudvalevő, hogy éppen ekkor vetettek véget a Martinovics mozgalomnak, amelynek Pálóczi Horváth Ádám is tagja volt, mint annak vezetője, ideológusa. Mikor már nagy politikában nem tevékenykedhetett, ugyan ezeket az elveket apró politikában ~~p~~ igyekezett megvalósitni,a mint a református egyház egyik országos vezető egyénisége tudomást szerzett az őrségi protestánsok zaklatott helyzetéről és teljes politikai tudományos és jogi müveltségének latbavetésével igyekezett segiteni ezen a mintegy 6 ezer lakosból álló Őrségen.

- Mit tartalmaznak a levelek?

- A levelek különböző utasitásokat tartalmaznak, melyeket Őrségbe küldött,,illetve bizonyos konspirativ szellem is tükröződik bennük, vagyis leplezetten bizonyos más utalások örve alatt utal egyes lépéseire, melyeket tett Őrség ügyében, megtudjuk, hogy több megyei hatóságnál, azután országgyülésen többször fel-

vetette, sőt Ferenc császárnál kihallgatást is kért, illetőleg erőszakolt ki. Ferenc császárnál végülis sikerült eredményt elérni, akkor oklevelet nem adtak ki, mivel közbejött a npoleoni háboru, de néhány évvel később diploma formájában is megerősitette Őrség jogait Ferenc császár, s ezzel megint megszabadult Őrség egy időre attól, hogy ténylegesen a Batthyanyak jobbágya legyen.

- Nagyon hires az Őrség a fazekasairól is.

- Hát itt minálunk a lelkész szakon is van egy fazekas gyüjtemény, a helyi gyártmányu és helyben megtalálható edényekből.

- Itt is volt fazekas mesterség most is van még?

- Most már nincsen, most már nincsen, de voltak hires fazekasok itt is, akik nemcsak egyszerüen edényeket csináltak, hanem kályha csempék készitésével is foglalkoztak. Most már csak az un. őrségi belső vidéken ett vannak neves fazekasok.

- A bajánsenyei fazekasoknak is ugyan az a stilusa volt, mint amit a Vargáék és a többiek.

- Ugyan az a stilusok volt, ~~/~~ meglehetős~~/~~en diszitetlenek voltak nagyon egyszerü kis stilizált virágmintákkal. Ti. annyi volt itt a munka, erdő, bakhátos gazdálkodás, szőlő, legelő gazdálkodás, állat tartás, és minden házicikknek az elkészitése, hogy a diszitő kedv, bár meg volt, de idő nem volt arra, hogy diszitve is kimunkálják, áruikat.

- Most egy érem került elő az iróasztal fiókjából. Kérem mondja el a rádióhallgatóknak is, hogy mit ábrázol.

- Az érmet Csucs Ferenc művészünk készitette a magyar érem művészet egyik kiemelkedő egyénisége, éppen egy esztendővel ezelőtt, az érem pecsét alaku, a bajánsenyei régi nevén Sanyaházi református egyház első pecsétjének képe található az egyik oldalon, egy ki-

csiny fa óratóriummal, amely zsuppfedeles, és mellette a harang-lábbal. A tetején két kakas viaskodik, ez igen érdekes, ti. a senyeházi református egyház alakulása ellen a szomszédos egyház községek annak idején vétót emeltek és erre a testvérharcra akar emlékeztetni a pecsétnek ez a képe. Az érem másik oldalán Pálóczi Horváth Ádám 1760-1820 Őrség jótevője, felirat olvasható, s közben Pálóczi Horváth Ádám arcképelátható.

- A riporter Nagy Piroska volt.

Csúcs Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

2.

NÉPSZABADSÁG

1960 JUN 22.

117

Jegyzetek KIÁLLÍTÁSO

A Csók-galériában most olyan kiállítást láthatunk, amely ízelítőt ad mai grafikai és kisplasztikai művészetünkből. A kiállítás azonban mégsem eléggé nagyszabású, hogy indokolttá tenné

„A magyar képzőművészek grafikai és kisplasztikai kiállítása"

rangos címet. A grafika és a kisplasztika művészeink körében rendkívül népszerű. Valóban megérdemelné, hogy időnként egy-egy műfajilag körülhatárolt kiállításon láthassuk mindazt, amit művészeink a rézkarc, fametszet, akvarell, litográfia, kisplasztika és éremművészet területén alkotnak. A mostani kiállítás azonban főként a sokszorosító grafika művelőinek legújabb munkáiból mutat be néhányat. A múltban a grafikai lapokban a műértők általában az intim szépségeket, a művészi élmény intenzitását, a rajz, mozgás, karakter, tónus érzékeltetésének finomságait és a technikai szépségeket keresték és értékelték. Azonban inkább mappákban gyűjtötték a képeket, mintsem a falra akasztották.

Manapság ebben is lényeges változás tanúi vagyunk: grafikában az intimitást kezdi kiszo- [illegible] tömeghatásra való [illegible] korunk tár- [illegible] jelle-

pasztaljuk például az idősebb generációhoz tartozó *Zádor István*, *Aszódi Weil Erzsébet* kiforrott stílusú rézkarcain s a fiatal *Görög Rezső* erőteljes, józan tárgyiassággal felépített *Kompátkelés* című kompozícióján. *Krón Jenő* az ellenforradalom eseményeit dolgozza fel rézkarcsorozatán, formailag azonban nem sikerült elmélyítenie a téma adta lehetőségeket. Komoly, a mesterség szép erényeit feltüntető munkákat láttunk még *Palicz József*, *Hajnal Gabriella*, *Gross Arnold*, *Gacs Gábor* művészektől. *Varga Gyula* repesztésén és akvatintáján a leegyszerűsített formákat lendületes rajzzal fogja össze. (*Menekülő*, *Bevégeztetett*.) *Beron Gyula*, *Varga N. Lajos*, *Élesdy István* rézkarcain a táj finom hangulatai ragadják meg a szemlélőt. *Ferenczy Béni* grafikáját — miként kisplasztikáját is — az emberi testnek, az érzékeny költőiséggel megragadott mozdulatoknak szépsége és harmóniája jellemzi. A litográfiák között *Antal Ilona* tömör szépségű női fejei tűntek ki. A fiatal *Lakner László* litográfiai és monotípiája érdekes, a szürrealizmus határán mozgó formakísérletek, de nem érezzük bennük a művészi kifejező szándékot. *Makrisz Zizi* élénk színű, mozgalmasságot árasztó fametszetei, valamint *Varsányi Pál* fekete-fehér metszetei a már ismert erényeket mutatják.

A kisplasztikai anyagban ez alkalommal a sok közül *Megyeri* [illegible] *Harróleányát*, *Vigh Tamás*

sok nagydaki
ből tevődi arl
az aratóge
szások.
Két ara nál
pilisen: y
üzemelte a
Állami Gatal erdei mun-
aratás ihek. Beszerezték
vontatja s kéziszerszámo-
dást és a is, egyebek kö-
és a tsz- endeltek a ME-
asszonyo

k,
isa is
Az ér zervezték meg
den ors aratást követő
a komb kezdhessék a
ast is.

Mozgóbolt a bátaszéki határban

Egyes családok ilyen tájban már ki-
fogynak a szalonnából, a kolbászból,
viszont az aratás kemény munka,
megkívánja a tartalmas étkezést. A
bátaszéki földművesszövetkezeti bol-
tokat tehát idejében ellátják szalon-
nával és úgynevezett töltelékáruval,
felvágottal, szalámival, kolbásszal.
Egyébként ilyen áruféleségeket a szö-
vetkezeti boltok nem tartanak, de az
aratás, behordás, cséplés idejére kü-
lön megállapodást kötöttek a Hús-
ipari Vállalattal.
Az idén is működik náluk a moz-
góbolt, mégpedig a hagyományos
módon: kocsit és lovat a tsz ad, hű-
sítő ítalról és idényárukról pedig a
földművesszövetkezet gondoskodik. A
ponyvával fedett kocsi helybe viszi
az aratókhoz a jégbehűtött szörpöt és
sört, a cukorkaféleséget, a szalonnát és
töltelékárut. Kasza, kaszanyél,
és egyéb szerszámok is
a mozgóboltban.

javas

Az aratás-cséplés időszaka meg-
mozgatja az egész falut, jóformán
alig akad ember, aki ne lenne ér-
dekelt a gabona gyors, gondos be-
takarításában. Itt a legérdekel-
tebbek közül mondanak el néhá-
nyan hasznos tanácsokat, észrevé-
teleket, amelyeknek mindenütt
hasznát vehetik.

Vértes József,
a Kozármislenyi Gépállomás
igazgatója:

Az aratásra jól felkészültünk, a
kombájnok, az aratógépek tökéle-
tesen kijavítva és karbantartva
állanak munkába. Mozgó-műhely-
kocsik segítik a munka közben
felmerülő hibák kijavítását. Min-
den traktoros és kombájnos sze-
relő is, a kisebb hibákat helyben,
esetleg a tsz kovácsműhelyében,
maga kijavítja. Nagyon fontos,
hogy a szövetkezetek a legmegfe-
lelőbb embereket osszák be a
kombájnokhoz és az aratógépek-
hez. A tsz-ek már az aratás első
napjaiban gondoljanak a cséplés-
re is. A cséplőgépekhez csa
munkacsapatot sik
nunk s má
ezek

Csúcs Ferenc, szobrász

1967-ben a Képzőmüv.Alap táblaképfejlesztésből 27 festményt, kisplasztikai vásárlásból 28 szobrot adott a Pécsi Modern Magyar Képtárnak. Csúcs egy művel szerepel. 225.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

* Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Csucs Ferenc, szobrász XX. sz.

Nouvelle Revue de Hongrie

1935. XXVIII. année, LIII. Tome,
539 – 544. l.

Nagy Zoltán: Fiatal magyar szobrászok.

Csucs Ferenc

Nobrán

lásd

Münészet. 1937. 10. sz. 105. l.

Ø

csak emliti

MDK

Csucs Ferenc

Tér és Forma, 1937, 217 l. A Szentföldi Muz. kiáll.

Csucs Ferenc

nebrán

vied

Kampis Antal

Magyar fanobrok.

Bp. 1939. 26. l.

28. t.

Officina

AGYAR NÉPRAJZI TÁRSASÁG
TITKÁRI HIVATALA
Budapest, X., Tisztviselőtelep
Elnök-utca 13.

289/1926.

A Műemlékek Ora

231/1926. számú ub. meg

midőn biztosítom

Néprajzi Társaság v

sel és beesülléssel

fölvetett ermét

Csucs F. (Ferenc)

Stobrász

Művészet, 1939. IV. évf. 24-26. sz. 54. l.

Erdős Imre: Győri művészeti napok.

MDK

Csucs szobrászm.

Olasztikai anyag nagy része ismert, kiállitásokon már szerepelt, de itt is örömmel láttuk alkotását.

/-t-/: Nemzeti képzőművészeti kiállitás. Kassán.
A kassai MAV palotában.
Pesti Napló.1939.okt.29. 6.old.

MDK

Csucs Ferenc szobrász

Fóthy János: Nyolc festő és nyolc szobrász... Pesti Hirlap, 1939. febr. 14.

MDK

Csucs Ferenc

Biennale. Tükör, 1940. 7.sz. 345 l.

Csúcs Ferenc

Hobrán

l.

Lepm. Múz. Erk.

1940 IX. 275. l.

Kopp J.

A m. mav. sibere
Vel-ber
tiepm 1940
21. l.

Csics Ferenc

lásd

Szépművészet

1940. 22. l.

duze

MDK

Csucs Ferenc

Gerevich Tibor:L'Ungheria alla XXII.Biennale di Venezia. Corvina, 194o. 6.sz.

MDK

Csucs Ferenc

Kampis János: Az ujabb magyar szobrászat. A szépmüvészetek könyve. Bp. 194o.

522.1.

Csucs Ferenc

nebrász

l

Szépmuvészét

1941. 20. l.

V

Csúcs Ferenc

ivod

Művészet. 1942-44. n. 32. l.
(A Műbarát kiállításáról.)

éki célokra az 1942.évben kiutalt
okmányolt elszámolásomat tisztelet-

cius 6.

Csúcs Ferenc

Lásd

Képmüvészet

1942. 218. l.

MDK

Csucs Ferenc

s.l: Nagybányai levegő és gellérthegyi benyomások
....

Pesti Hirlap, 1942. ápr. 11.

MDK

Magyar Muzsa, 1943. ápr.

Csúcs Ferenc

l.

Szépmüvèszet]

1943. 62. l.

Kanizsi Nag A.

A Fův Képt. 1941-42

évi ny tvar

MDK

Csucs Ferenc

Balás-Piry L: Megjegyzések az Őszi tárlathoz.
Az Ország, 1943. okt. 9.

MDK

Csucs szobrász

Gerevich T: A magy.művészet és "Hírünk a világban".
Szépművészet, 1944, 1.sz. 2o l.

Dömös (Komárom)

R.k.templom egyetlen homlokzat
hajóval, diadalivvel, keskenyebb
szék, hangvetőjén Mózessel, XVI
nyitrai püspök az Álmos herce
templom köveiből, 1734-ben.

(Esztergom vármegye MVéV. Bp. é. n.

Csücs Ferenc

l.

Szépmüvészet

1944. 63. l.

Kanizsai Nap A

N. Szel: 8 f. 8 sz.

Csucs Ferenc

1.

Szépmüvèszet

1944. 265. 1.

Kopp J.:

Bp. szfv.
Szt Margit
szabos pály

3f
MAGYAR KIR. POSTA

MDK

Csucs Ferenc szobrász

e.a: Két kiáll. Ujság, 1944. jan. 15.

Csucs Ferenc

Fels,Alice: Rückblick auf eine Ausstellung moderner ungarischer Kunst. Das Goetheanum. Dornach, 1944. okt. 1.

CSUCS Ferenc

NN: Festőállványok között a nesztelő tetőcinvárosban

Művelt Nép 1955 szept 33 n. aug. 14. 3. l.

MDK

Csucs Ferenc

Tasnádi Ernő: Az I. Magyar Képzőművészeti Kiállítás kisebb szobrai és kisplasztikai művei. Kis Újság, 1950, szept. 13. 4 l.

M.D.K.

Csucs Ferenc

"Viharban" cimmel szoborportré repr. a Nemzeti Szalon kiállitsáról.
/Az elnevezéssel kapcsolatban valószinüleg tévedés áll fenn, a szövegből nem lehet megállapitani, mert a müvészeti rovat egy részét kivágták./

Márkus László: "Komoly fiatalság" c.
Szinházi Elet. Bp. 1935. ápr. 28. -május 4.
XXV. évf. 18. sz. 66. lap.

Csucs Ferenc

III

Madonna, Körtefa

Kis bárány, bronz

III

Művészeti Hotek Komárom

1941

Museum für Post und Kommunikation

Csucs Ferenc (szül. 1905)

Barika. 1930.

Grons, 53 cm.

MNG. Ltr.: 71.33.

Merőjandaság a képzőmű-vészetben. A Kat. bev. Matolai János. Bp. 1959

31.

MDK

Csúcs Ferenc

Barika, bronz

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-ig.
14.lap

MDK

Csucs Ferenc

Barátka, bronz

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll.
Ernst Muz. 1946. jul. 14 l.

M. Képrem-ért

1946. iul (v trust)

VI

Barika, 62

Csúcs Ferenc

Bemutatott műve:

210. sz. „Barika", bronz.

Balogh J.: A „Magyar képzőművészetért"

I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII

141

Cséres Ferenc

Szépm. Muz.

Barika, br. (1947)

Zólyomvármegye alispánjától.

...intetes országos
...gának
Budapesten

...7 sz. a. kelt átirata kap-
...n a zólyomi várban
...ési hivatal bérlete

Csúcs Ferenc

Kis bárány, nyomorú

Alkotai Műcsarház
II. Csop. kiáll. 1942. dec

Repr.

Délibáb 1942. dec. 12.

daillonban. Kezeiben hang-
geti, miközben lefelé néz.
ú haja, bajusza és szakálla
rd. A keret feliratának szö-
env. Salamone ex eaque

: 60 cm. — Lelt. sz. 1077. —
61·70 K-án. — Kifizettetett az
lapján (177–93). — Elszámol-
Az elszámolást elfogadta az
határozat (1–95).

MDK

Csucs Ferenc

Kis bárány, bronzszobor

Komáromi Művészeti Hetek. Szépművészet, 1942, 45 l.

MDK

Csucs Ferenc

Kis bárány, bronz

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 14.1.

Csucs Ferenc MDK

Kis bárány, bronz

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Csuk Ferenc

„Bazika" c. brosszabrát az állom megvásárolta a székesfehérvári szent István kiállításon (aukitva)

Pesti Hirlap 1938 VII. 8

MDK

Csucs Ferenc, szobrász.

Barika.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmüv. Kiáll.
NP.1937.ápr.29.-jun.20. Kat. 22.1.

Csucs Ferenc MDK

Barika, gipsz

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

MDK

Csucs Ferenc szobrász

Fuvolázó
Szundikáló öregasszony

sz.s: 8 festő és 8 szobrász. Népszava, 1944. jan. 19. 6 l.

MDK

Csucs Ferenc, szobrász.

Fuvolázó. Szobor.

Föv .Kpt.-MKSzSz. II.Szabad Nemz. Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 7.1.

M. Képrm Sz. Sz.

1947 März (Fův kapl)

Fuvolázó IV/ Szabó

TAINAK KÖRE

Győr, 1929.nov.15.

gának

Budapest.

att müködő amatőr társaság, amely cél
nyilvántartását, azok megőrzését és
tisztelettelies kérelemmel fordul

Csucs Ferenc [redacted]

Furulyázók, bronz

[redacted]

A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Csucs Ferenc

Fuvolázó

Korsós nő

-r-:"Nyolc festő, nyolc szobrász" a N. Szalonban. Magyarország 1944. jan. 11.

MOK

Csics Ferenc:

Férfifej

Kassa, V. Nemz. Képzőm. Kiáll. Bpest Sfv. által megvás. képek.

Képzőm. Szle. 1939, 3-4 sz.

Csucs Ferenc, szobrászm.

1c2. Férfi fej. Bronz.

M.Kir. Vall. és Közért.Min. V.Nemzeti Képzőm.Kiáll. Kassa.1939. Képes tárgymutató. 8.l.

MDK

Csucs Ferenc, szobrászm.

102. Férfi fej. Bronz.

V.Nemzeti képzőm.kiáll. 1939. Kassa. Kat. 8.l.

M. N. G.

CSUCS Ferenc szobrász

Téli lej (1937.)

A M. N. Galéria állagjegyzéke I. fa. r

Bsz. 1959. 292. l.

Csucs Ferenc MDK

Férfifej, mükő

Mücsarnok 1933 Fiatal müvészek kiáll.

Csucs Ferenc MDK

Férfifej, mükö

Mücsarnok 1933 Fiatal müvészek kiáll.

Csucs Ferenc

nat. 1905. Szeged,

Testa, pietra artificiale

Catalogo della XXI

biennale. Venezia

1938 – XVI. 310. l.

736. WAGNER JÁNOS, Magyarország virágos növényei Átnézte MÁGÓCSY-DIETZ SÁNDOR. Budapest, 1903. 4r., er. vkts. Ritka! Színes képes táblákkal illusztrálva . . . . . 10.—

737. —, Magyarország gyomnövényei. Bpest, 1908. 8r., fve. Ritka. Színes táblákkal 1.50

738. WALDEN, HERWARTH, Az új festőművészet: expresszionizmus. KENESSEY SÁNDOR fordítása. Bpest, Amicus. 1924. 8r., fve . . . . . 1.—

739. WARTHA VINCE, Az agyagipar technológiája, Bpest, Term. Tud. Társ. 1892. 8r., er. vkts. Ritka! 10.—

740. WASS OTTILIA GR., Chopin. Liszt Ferenc után franciából. Bpest, Franklin. 1873. 8r., fve. Mellékelve LISZT sajátkezű aláírásával ellátott meghívójegy SZEMLÉR MIHÁLYNÉ, FRECSKAY JÓZSA részére 2.50

741. WEKERLE LÁSZLÓ, Kis-lexikon. Egyetemes ismerettár. Bpest, 1886. K. 8r., er. fbőrkts . . . 2.—

742. WELLS, H. G., A világ története. (A short history of the world). Ford.: LACZKÓ GÉZA. Bpest, 1925. K. 8r., er. papírkts. (Elfogyott első kiadás) 1.50

743. WOLKENBERG ALAJOS, Az okkultizmus és spiritizmus multja és jelene. Bpest, 1923. 8r., fve. Elfogyott! 2.50

Csucs Ferenc szobrász

Férfi fej

Fiatal Müvészek Kiállitása katalógusa.1933.
Mücsarnok

Ars Hungarica

1940 (Patrie Club)

Dói fej III
Férfi fej V

DELMI ÉS KÖNYVKIADÓ RT.

*BUDAPEST, 192*4 junius 6.

ntetes Elnökségének

Budapesten

lmében tisztelettel értesitjük a tekin-
edésében megjelent, dr.Szőnyi Ottó :
önyvet átvesszük könyvkereskedelmi fő-
ráð" cz.füzetre vonatkozólag megálla-

MDK

Csucs Ferenc

Női fej
Férfi fej

Ars Hungaria kiáll. 1940.

Csucs Ferenc MDK

Leányfej, fa

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

Csucs Ferenc szobrász

Leányfej

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa.1934

Csics Ferenc

Leánytej, fa.

Repr.

7) Nagyjmagy (mivészet) 107. tabla

100 év szobrász fest.

1941

Csucs Ferenc

Vőr. fej,
terrakotta
Repr.

Pester Lloyd

1941. dec. 25.

(Die ungarische
Dame.)

MAGYARORSZÁG MŰVÉSZETI EMLÉKEI

*

SZERKESZTI

Gerevich Tibor

NÉGY HATALMAS KÖTET

MAGYARORSZÁG ROMÁNKORI

MDK

Csucs Ferenc

Ozike, br.szobor

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Dp.1952.

Csucs Ferenc

Özike.
Szobor. Bronz. Sign. 937.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Csucs Ferenc MDK

Őz, bronz

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Csucs Ferenc MDK

Buzi Barnabás, bronz

Tanulmányfej, ólom

Szökőkut tervezet

Mücsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Свиса Терепс МДК

Вилі Вагнабіа, Бгопа

Тапиімапуге], біоп

Вабкбіиб Бегуезеб

Міспаегпок 1927 Кёрпбп. Рбіпк. Кіаіі.

Csucs Ferenc

"B.Barnabás" c. szobrművét

az állami gyüjtemények számára megvásárolták.

M.933.IX.23.

Csucs Ferenc

szobrász

Barnabás, gipsz -

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

Hadjárat.

A jobbra fordult lovon
buzditja katonáit rohamra. A
retbe foglalt kép jelzése a
Zalder, jobbra pedig 1850. F
koszoruban:

SCHLIK

a mondatszalagon:

NUR VORWÄRTS SOLDATEN
EUCH FINDEN.

Szines kny., mér. a k

Csucs Ferenc szobrász

B.Barnabás

Fiatal Müvészek Kiállitása katalógusa 1933
Mücsarnok.

másolat hiteléül:

Busch Ferenc

miniszteri s.hiv. igazgató.-

Bitte Lauf:

Dr. Diez, Fr. Steinmetz

Csucs Ferenc MDK

Apostol arc, mészkő

Mücsarnok 1944 Székesfőv.Képtár Jub.Kiáll.

CSUCS FERENC :

46. Apostol arc. - Szobor, haraszti mészkő.
Mag.: 28 cm. Jelzés nélkül.

Csucs Ferenc
nobrány

Székesfőv. képt. jub. kiáll
1944.

ɔrtindás rozettás dísz. Kékalapú rozettás és ıdás szegéllyel.
:e 190×135 cm.
a, XIX. század.

ıHÁN SZŐNYEG

lapú tükrében szimmetrikus elrendezésű, almettákkal kapcsolt nagy sarlóleveles és ɔalmettás dísz. Fekete keretében kettős nos indadísz között virágrozetták.
:e 200×120 cm.
a, XIX. század második fele.

ıGMUSTRÁS SZŐNYEG

ıékalapú tükrében virágok és palmetták t négy madár. Pirosalapú keretében palmetroszlánok és antilopok.
te 102×144 cm.
XVII. század második fele.
égi perzsaszőnyegek kiállítása. (Katalógus.) ɔp. 1936., 24. l. 41. szám.

ÓCZI ERZSÉBET SZŐNYEGE (218. kép)

szkék alapon drapp, zöld, kék és halványindás nagy virágszálak között kerek medailn kardot tartó sas; kétoldalt 16—97-es évnal, alatta C(omitissa) E(lisabetha) R(ákóczi) F(első) V(adász) monogrammal.
te 170×108 cm. (Egy nagyobb szőnyeg éke.) A címer II. Rákóczi Ferenc nővéréé, beté. A kistapolcsányi kastélyból.
:ia (Savonnaire), XVII. száza vége.
Az 1935-ben rendezett Rákóczi kiállítás katalógusa szerint (24. l. 82. sz.) magyar munka. — Gerevich PA, 258. l. — Lepold—ay 58. l.

MDK

Csucs Ferenc

Apostolarc, repr.

Magyar Művészet 1937.

Csics Ferenc

Apostolare

Kopr-

Kopp Bp fő ni tanz.

MAGYAR MUVESZET

1937. 34. l.
36 l.

Csucs Ferenc

Apostol arc, mészkő

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múz. kiáll.

Nemz. Szal. 1937. jan. 8 l.

MDK

Csucs Ferenc, szobrász

finomkodó fejeivel egésziti ki a sokszinü kiállitást.

Apostolarc.

r.s.i.: A Nemzeti Szalon kiállitása. 1935.ápr.21.
Uj Magyarság. 24.l. /8 festö és 8 szobrász./

MDK

Csucs Ferenc

Apostol arc, mészkő

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa. 1937. Jan. Nemzeti Szalon.

Csucs Ferenc
kobrán

Rékt vek a Nemzeti Szalon csoport-
riállitásán, emlitve Apostolare,
Viharban c. művek.

Pesti Hírlap 1935. IV. 21.

Csucs Ferenc

MDK

Felvidéki leány, fa

Műcsarnok 1943 Őszi tárlat

MDK

Csucs Ferenc, szobrász

/A fiatal szobr.nemz. munk.-ból.
Bp.szfv.Gyüjt. /

Felvidéki leány. Fa .

Mücs.-MKT.Őszi Tárlat.1943.okt.2.-Nov.1. Kat.lo.1.

Csucs Ferenc MDK

Szent Péter, bronz

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Csucs Ferenc

MDK

Margit, terrakotta

Mücsarnok 1940 Gyermek a müvészetben c.kiáll.

M.D.K.

Csucs Ferenc

Margit. Terracotta.

"A gyermek a művészetben" kiállitás tárgymutatója
Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 23. l.

Csucs Ferenc

Önarckép, gipsz

Nemzeti Szalon

1929 május

Tavaszi Salon

1987—1988. Au

Sz. Párisban 1840 november 4

1987. *Az ébredő ifjú.*

Egész alak, bal lábára n
fordult. Fölfelé tekint, nyujtózk
fejéhez nyul, balját ökölre szorítj
Nyak-, mell-, kar- és vállizmai ki
zat felszinén jobbról: »*Rodin*«.

Papirmaché, magassága 182
Vétetett a párisi kiállításon Rodin
1437 K-án (179–901). — Átvé
Beleltároztatott 1901 április 24-é

III 3

Pl.
Vét. 1901.

Csucs Ferenc szobrász

Salome

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933
Műcsarnok.

Csúcs Ferenc

Vkminkiáll. 1943

Erniek -

áll. vásárlás, nem volt

kiállítva -

1941. Medusafej

Női akt, bz

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Csúcs Ferenc

nobrán

a kultuszminisztérium

az alábbi kiállítás:

vásárlása: Medusa fej.

Szabados Béla, viter:

A győri képrőmuvészeti

kiállítás. Képrőmuvészeti

Közlöny. 1939. I. n. 8. l.

MDK

Csucs Ferenc

Meduza-fej

v.Szabados B.: A győri képzőm.kiáll. Képzőművészeti Közlöny 1939. jul. 7.l.

MDK

Csucs Ferenc
műve:

Béke-angyal. Gipsz.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 35.1.

Csucs Ferenc MDK

Békeangyal, gipsz

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Csucs Antal

f szobrászxx

Képzőmkvészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban szoborral szerepel.-

8 Órai Ujság
1930.XII.31.

Csúcs Erzsébet tervező

„Évfordulók-események 1974" revű bélyegsorozat a IV. közgazdász világkongresszusról emlékezik meg. A bélyeg Csúcs Erzsébet világkongresszusi jelvénytervének felhasználásával, Bokros Ferenc grafikus terve alapján készült az állami Nyomdában.

Délmagyarország (Szeged), 1974. aug. 9.

Szücs Erzsébet, [?]

„Világ kongresszusi jelvény, tervének felhasználásával" készül egy emlék bélyeg.

– : Emlék bélyeg 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974 aug. 8.

Gúcs Erzsébet

a IV. Közgazdász Világkongresszus jelvényét tervezte.

Csongrádmegyei Hírlap, 1974. aug. 9.

fon: 310–222. Ellátási terület: Paks, Németkér, Dunaszentgyörgy.

Dunaföldváron központi körzeti orvosi ügyelet működik a Gábor Pál u. 4 sz. alatt. Telefon: 75/343–291. **Nagydorogon** központi orvosi ügyelet működik a Kossuth u. 37. sz. alatt. Tel: 333–052. Ellátási terület: Nagydorog, Kajdacs, Györköny, Pálfa, Sárszentlőrinc orvosi körzetei. **Tamásiban** központi orvosi ügyelet működik (Dózsa Gy. u. 18–22.) Telefon: 470–211. Ellátási terület: Tamási, Regöly, Nagykónyi, Értény orvosi körzetei.

Hőgyészen központi körzeti orvosi ügyelet működik a Kossuth u. 7. sz. alatt. Telefon: 388–163. Ellátási terület: Hőgyész, Tevel, Kisdorog, Szakály, Kéty orvosi körzetei.

Simontornyán hétvégi és Magyarkeszi, Felsőnyék orvosi körzetei.

Ügyeletes gyógyszertárak

Szekszárdon: az állandó ügyeletet a Köjál–székházban lévő gyógyszertár látja el. **Bonyhádon:** a Perczel Mór u. 9. sz. alatti gyógyszertár tart ügyeletet. **Dombóváron:** (Hunyadi tér) a városközponti gyógyszertár tart ügyeletet. **Ügyeletes még:** Bátaszék, Nagydorog, Pincehely, és Hőgyész gyógyszertára. Dunaföldváron és Tamásiban a helyi két gyógyszertár, Pakson a városközpontban lévő két gyógyszertár tart felváltva ügyeletet. E hét végén Tolnán a 11/20 sz. Alkotmány utcai, Iregszemcsén a 11/43. sz. gyógyszertár tart ügyeleti szolgálatot.

Esti egyveleg, POP TV Mozi: Éjjeli szemek.

Szekszárdi VTV

18.30 Lurkó – gyermekmagazin. 19.00 VTV Mozi: Éjjeli szemek (Amerikai film). 20.30 Szivárvány Sztár. Vendég: Csepregi Éva és Ihos József. 21.30 Földönkívüliek . . . és aki találkozik velük. 22.00 Műsorzárás.

RÁDIÓ

Alisca Rádió

Az adás a 105,1 MHz–es frekvencián fogható. 6.00–8.00 Ébresztő. Reggeli információs magazin. Benne: 6.15 Gazdapercek. Helyi és országos hírek, útinform, traffipax, sport, időjárás, lapszemle, névnapló évfordulónaptár, ügyeleti hírek. 8.00–13.00 Napközben. Benne: Hírek, Horoszkóp, Médiaajánlat, Programajánlat, A nap híre, Aliskacaj, Könyvajánló, Jól kifőztük, Titkok–pletykák, és Műsorzáró előzetes. Játékban hívható telefonszám: 410–191. 11.30–11.45 Provincia–Ibusz–Malév-Hunguest Travel – utazási magazin.

Rádió Antritt

A 103,7 MHz-es kábelrendszerén ... 20.00 Műsorzárás.

Fortuna Rádió Paks

8.00–12.00 Zenei szerk: Nagypál György. 8.30 Piaci hírek. 10.45 Lakossági apróhirdetés. 12.00–16.00 Zenei szerk: Csordás János. 14.00–14.45 Natúra Magazin. 15.00–15.30 Hétvégi ajánló. 16.00–20.00 Zenei szerk: Zomborka Zoltán. 16.15–16.45 „Kukucs" – videofilm ajánló műsor. 16.45 Lakossági apróhirdetés. 17.00–17.30 PolyGram Kiadó lemezajánló. 17.30 BBC hírek. 18.00 Programajánló.

Joker Rádió Dombóvár

A 95,3 MHZ-en. A város kábelrendszerén a 104,5 Mhz-en fogható. 6.00 Műsorkezdés. 6.40 Ügyeleti hírek. 6.50 Névnap. 7.00 Hírek. 7.05 Útinform. 7.10 Sportelőzetes. 7.30 Ügyeleti hírek. 7.40 Joker Büfé. 7.50 Lapszemle. 8.00 Hírek. 8.15 Sporthírek. 8.30 Évfordulók. 9.00 Gazdasági hírek. 9.15 Kulturális ajánlat. 9.20 A munkaügyi hivatal hírei. 9.30 Soros hirdetések. 10.00 Hírek. 11.00 Telefonos játék. 11.45 Joker Büfé. 12.00 Hírek. 14.00 Hírek. 14.45 Telefonos játék. 15.00–18.00 IG. 17.40 Ügyeleti hírek. 18.50 Sporthírek. 19.00 Nosztalgia műsor. 20.00 Műsorzárás.

CSÚCS ENDRE keramikus

„Hogy versenyezzek én a lila tehénnel?"

Csúcs Endre húsz éve „feketézik"

Fekete kerámiákat gyárt a szekszárdi Csúcs Endre, immár húsz éve. Egy kézműves tanácskozás szünetében beszélgettünk. A rendezvényteremben hordók, szőttesek és nyergek társaságában ott voltak az ő portékái is. Csúcs Endre nem úgy „feketézik", mint mások, de szavaiból az tűnt ki, hogy a kismesterek számára nagyon kedvezőtlenek a jelen gazdasági körülmények, és sokuk kényszerül a feketegazdaságba.

— Hogy versenyezzek én a lila tehénnel? – mondta. – A nagy cégek elbírják az elvonásokat, de engem tönkrevág, ha elkészítek 100 ezer forint értékű kerámiát, és abból 20 ezer az adóhivatalé. Még öt év és vége a kézművességnek.

— Sok kisvállalkozás tönkrement mostanában . . .

— Az az alapvető probléma, hogy összemossák a vállalkozót és a kézművest. A kézműves nekiáll és megcsinálja a terméket, a vállalkozó viszont megcsináltatja. Ha rosszul megy az üzlet, a vállalkozó „profilt" vált, a kézműves viszont bedobja a törölközőt. Akik Bokros alatt száz számra adták vissza a vállalkozói igazolványukat, azok se vállalkozók voltak, hanem iparosok, mesteremberek. Dehát mit lehet várni egy olyan országban, ahol a parlament legfőbb gondja az, hogy mennyivel csökkentse a leggazdagabb réteg adóját?

— Mit lehetne tenni, hogy jól menjen a kismestereknek?

— Normális piacgazdasági viszonyokat kellene teremteni. Hogy az embereknek ne legyenek kenyérgondjaik, és tudjanak egy kicsit vásárolgatni. Nekem egy nagy korsó mintázása 8–10 órai munka, ára elvileg 18 ezer forint lenne, de szegény a nép, és amennyit kínálni tudnak érte, annyiért nem adom.

–Wy–

Fotó: Gottvald

1996. jún. 5. Tolnai Népújság

Völgységi Múzeumba, és a váraljai német múzeumba, jön hozzánk a hőgyészi nemzetiségi énekkar, és vendégül lát bennünket a bonyhádi hagyományőrző együttes. Szóval a gyerekek élőben láthatják a táborban a hagyományőrzést. Vendégünk lesz Schmidt Zoltán, a GJU pécsi regionális irodavezetője, járt nálunk két magyarországi német költő Michaelis József és Kanter József, és ismét eljön hozzánk Klesz Péter bácsi, aki gombos harmonikán játszik. Túrázunk Nagymányokra, megnézzük az óbányai fazekasokat és elmegyünk Grábócra is.

A táborba idén először a szlovákiai Udvardról is érkeztek gyermekek. Vezetőjük, *Dékány Marianna* érdeklődésünkre elmondta: Bonyhád és Udvard polgármestere egyeztek meg arról, hogy ide jöhetnek.

Udvard Dél–Szlovákiában, Érsekújvár mellett fekszik, körülbelül hatezren lakják. Az onnan érkezett húsz diák magyar nyelvű iskolába jár. A településen élők nyolcvanöt gyar járásokat szlovák megyeközpontúvá teszik – a magyarság felolvadásához, az asszimilációjához vezethet. Másrészt annak sem örülnek, hogy odakint azt tervezik, hogy szlovák anyanyelvű pedagógusok tanítanának a magyar iskolákban a szlovák nyelvet.

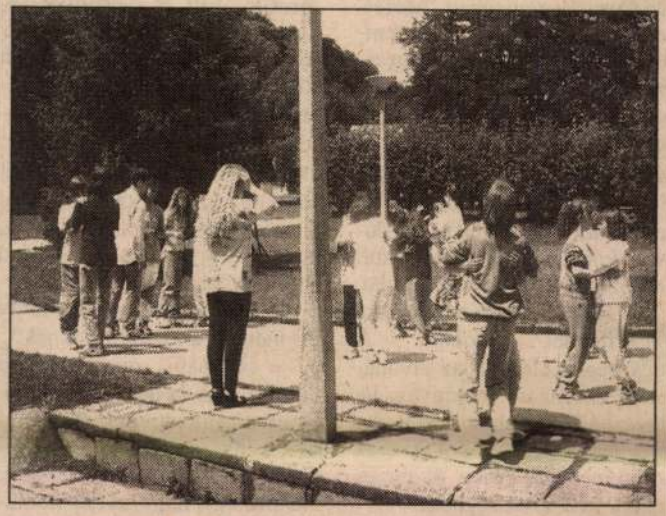

Táncóra a táborban FOTÓ: BAKÓ JENŐ

— Vannak ugyan nagyon kedves szlovák kollégáink, de ez a „segítség" azt jelentené, hogy a magyar kolléganők, akik szlovákot tanítanak, munka nélkül maradhatnának – *mondta aggódva a szlovákiai magyar tanárnő.*

Azt is elmondta, hogy először némi izgalommal készültek a váraljai táborba, de a feszültség már a találkozáskor feloldódott, amikoris a tábor vezetője bevonta őket a munkába. A gyerekek mind választottak maguknak a kiscsoportok közül, így a riporter, a nyelvjárási, a kis dramatikus, a néptánc és a népdalkörben együtt tanulnak, játszanak – egészen a jövő szerdai táborzárásig – a Tolna megyei táborlakókkal.

Hangyál

Magyar–magyar találkozó. Magyarország és a határon túli magyarság címmel kétnapos konferencia kezdődött tegnap Budapesten. A tanácskozáson a közös gondokról és tennivalókról váltanak szót. A szomszédos országokban működő magyar pártok és szervezetek vezető képviselőivel Horn Gyula miniszterelnök is találkozott a Parlament delegációs termében. FOTÓ: FEB/DIÓSI IMRE

Sokuknak végső mentsvár

Orvosi segítség a határokon túl élőknek

Hat esztendeje alapítványt hozott létre öt magánszemély a környező országokból kényszerűségből hazánkba érkező betegek ellátásáért. A segítő jobbot eddig csaknem 18 ezren ragadták meg.

Minderről *Kalmár László*, a Segítő Jobb Alapítvány elnöke beszélt tegnap, a szervezet sajtótájékoztatóján. Elmondta, hogy a támogatás anyagi fedezetét – körülbelül egymilliárd forintot – javarészt honi és nemzetközi adakozásból teremtették elő. Az állami költségvetésből tavaly 150 millió, az idén pedig 180 millió forint támogatást kaptak. Jövőre 200 millió forintra számíthatnak.

Az alapítvány révén eddig elsősorban szívsebészeti, onkológiai, idegsebészeti beavatkozásra, gyermekkori leukémia kezelésére érkeztek hazánkba betegek, a legtöbben Ukrajnából, Romániából és a volt Jugoszlávia országaiból. Ők szakellátáshoz, gyógyszerhez, gyógyászati segédeszközökhöz jutottak, és szükség esetén műtétre is sor került. Sokuknak utolsó mentsvár ez a lehetőség.

Az elnök elmondta, hogy több esetben magyarországi szakemberek ismertettek meg határon túl élő orvosokkal korszerű gyógymódokat, illetve gyógyszereket. Műszerekkel és szakirodalommal is segítik a kintieket. **(cs. b. j.)**

16,30 órától imádkozzák a teljes vendetes, fájdalmas, dicsőséges) ró- füzért. Készülve a jubileumi szentév- és a magyar millenniumra, szeretettel nak minden csatlakozni kívánó hívet.

Szent István király emléknapja a csi Stephansdómban augusztus -án 13 órakor. Az ünnepi szentmisét **mpfli József** nagyváradi megyéspüs- k úr mutatja be a vele érkező magyar ookkal. Ez évben elsősorban Szent ére emlékezünk. Kérjük az ünnepre gató csoportokat, hogy **hozzanak agukkal zászlókat, templomi lobo- kat és minél többen jöjjenek népvi- letben.** Szentmise után a Dóm téren hetőség lesz néptáncaikat, szokásai- at bemutatni. Gyermekcsoportok érke- ését is szívesen vesszük. Jelentkezni ehet **augusztus 15-ig** az alábbi címen: **Nr. Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt Döblergasse 2/30 b. A-1070 Wien. Tel./fax: 0043-1-526-49-72.**

Állandó diakónusok, állandó diakonátusra készülők és érdeklődők ré- szére lelkigyakorlatot tartanak **Máriabesnyőn október 21-23.** között. Vezeti: Nemeshegyi Péter SJ. Jelentkez- ni lehet: **Szent István Diakonátusi Kör 6449 Mélykút, Templom u. 1.** címen.

Nagyszülők miséje a Batthyány té- ri Szent Anna templomban augusztus 1-jén 18 órakor. A szentmisét Paskai László bíboros mutatja be. Az ünnepet megelőzően háromnapos lelkigyakorlat lesz **július 29-30-31-én 17 órakor.** A lel- kigyakorlatot Hollai Antal pápai kaplán tartja. **A látássérültek búcsúja július 24-én 15 órakor.**

Egerben, a barátok templomában augusztus 1-jén, és **2-án** tartják a porciunkula búcsút. A bevezető szentmi- sét **aug. 1-jén 17 órakor** Veres Zoltán újmisés mutatja be a jelenlévő búcsúso- kért. Éjszakai szentségimádás 22 órától reggel 5 óráig. 2-án (hétfőn) délelőtt min- den órakezdetkor szentmise. A búcsút befejező szentmise 18 órakor. (A bete- geknek lehetséges a szent kenet felvéte- le.) Mindenkit szeretettel várnak!

A Mária Papi Mozgalom budapes- ti cönákuluma **minden szombaton 17 órakor** kezdődik a Szent Család temp- lomban. (VI. Szondi u. 67.)

Szív Lelkiségi Központ őszi prog- ramjai, amelyekre még jelentkezéseket fogadnak el: **szeptember 3-5.** Bibliodráma — Eisenbarth Krisztina főis- kolai adjunktus előadása. **Október 1-3.** „Felelős vagyok a rózsámért" lelkigya- korlat, családoknak, szülőknek, gyere- keknek. Vezeti Horváth Zoltán szeminári- umi prefektus és Horváth Ágnes SJC. A gyerekeknek napközben külön foglalko- zás lesz. **Október 4-15.** Bevezetés a kontemplatív imába, P. Jálics módszeré- vel. Előadók: Mustó Péter SJ és Bozsó Júlia SJC. **Október 21-24.** Papok és szerzetesek szüleinek lelkigyakorlata. Eloadók: P. Nagy Ferenc SJ és Obendorf Beatrix. **Október 25-29.** Nyugdíjasok lel- kigyakorlata. Előadók: Dr. Horváth Er- zsébet és Bozsó Julianna. Egyéni veze- tést kérő lelkigyakorlatozók számára egész évben lehet programot egyeztetni. Jelentkezni lehet: **2022 Tahi, Villa sor 7- 9. címen, legkésőbb a program kezde- te előtt egy héttel.**

Budapesten a Szent István bazili- kában Nagyboldogasszony ünnepére és a kettős jubileumra készülődve **országos engesztelő ima és virrasztás lesz augusztus 14. szombat 20 órától au- gusztus 15. hajnal 5 óráig.** Éjfélkor szentmise.

"Mert megismertétek az Atyát" címmel tartjuk hagyományos nyári Tá- bor-hegyi Napok lelkigyakorlatunkat **au- gusztus 18-22.** között; **„Legyetek mind- nyájan egy"** lelkigyakorlat imacsoportok vezetőinek Varga László atyával. Téma: a csoport vezetőjének szolgálata, fel- adata, a közösség életében. Időpont: **szeptember 2-5.; „Rózsaeső imaest".** Merjünk lehetetlent kérni az Istentől Kis Szent Teréz közbenjárására. Évről évre igyekszünk kérni Kis Szent Teréz köz- benjárását életünk olyan helyzeteire, amelyek saját erőnkből nem oldhatók meg. Időpont: **szeptember 25. 17 óra; „Hivatástisztázó lelkigyakorlat".** Vár- juk azokat, akik követni akarják Isten hí- vását, életükben meghatározó döntés előtt állnak, keresik hivatásukat, vagy szolgálatukat. Cím: **Nyolc Boldogság Katolikus Közösség 8777 Homokko- márom, Ady u. 2. Tel.: 93-356-113. E- mail: nyolc.hk@dpg.hu**

Felvételek

A Székesfehérvári Egyházmegye felvételt hirdet **világi hívek részére,** az Egyházmegyei Hitoktatóképzőbe az 1999-2000. tanévre. A felvételi követel- mények: A Magyar Katolikus Katekizmus alapos ismerete, eredményes érettségi vizsga, lelki és közösségi aktív keresz- tény élet. Jelentkezési határidő: **1999. augusztus 20.** A felvételi kérelemhez csatolni kell: az érettségi bizonyítvány másolatát, a lakóhely szerint illetékes plébános ajánlását, a keresztlevelet, sa- ját kezűleg írt önéletrajzot. Cím: **Szé- kesfehérvári Egyházmegyei Hitoktata- tóképző 8000 Székesfehérvár, Város- ház tér 5.**

A Mester téged is vár! A kalocsai iskolanővérek elsősorban a szerzetesi élet iránt érdeklődő 18-30 éves lányokat várnak lelkigyakorlatra **augusztus 11- 15.** között Kiskunfélegyházára. Szívesen látják a hivatáskeresőket, a döntés előtt állókat, vagy egyszerűen „csak" Istent keresőket is. A lelkigyakorlat vezetője Te- mesvári Benedek pálos atya. Cím: **6100 Kiskunfélegyháza, Petőfi S. u. 11. Tel.: (76)-461-901; E-mail:** kbango@egon.gyaloglo.hu.

Esztergomi Boldog Özséb Eng- esztelő Nővérei nyílt napokra hívják a közösségük iránt érdeklődő, hivatást ér- zőket. Időpont levélben történő egyeztet- tés után: Cím: **Magyarok Nagyasszo- nya Kolostor 2176 Erdőkürt, Kossuth u. 2/a. Tel.: (32)-479-139.**

KÉZIRATOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA

Új Ember

KATOLIKUS HETILAP

http://www.vjrktf.hu/ujember.htm
E-mail: ujember@drotposta.hu

Szerkesztőbizottság:
elnöke: Bíró László püspök
tagjai: Andrásfalvy Bertalan, Kindler József, Kopp Mária, Korzenszky Richárd, Kovács Péter, Zelnik József

Főszerkesztő és felelős kiadó: Tarjányi Zoltán
Főszerkesztő-helyettes: Kipke Tamás
Főmunkatárs: Szerdahelyi Csongor
Szerkesztőség: Bókay László, Cser István, Elmer István, Szeghalmi Elemér, Szigeti László, Szikora József, Tóth Sándor
Tördelés: Kálmán György

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
1053 Budapest, Kossuth L. u. 1., I. 1.
Postacím: 1364 Budapest, Pf. 111.

Telefon:
előfizetés, terjesztés: 317-3438/113
hirdetésfelvétel: 317-3933/125
könyvesbolt: 317-3933/123
szerkesztőség: 317-3933/120
fax: 317-3471

Csekszámla:
OTP VII. 11702024-20168207 sz.
Templomi árusítás és előfizetés az Új Ember Kiadóhivatal útján.
Előfizetési díjak: negyedévre 750 forint, fél évre 1500 forint, egész évre 3000 forint.
Előfizethető külföldről az Inter-Európa Bank RT-nél (H-1053 Budapest, Szabadság tér 15.) vezetett 11100104-1971940704 sz. számlán.
Éves előfizetési díj: a szomszédos országok esetén 30 USD, más európai országok esetén 45 USD, tengeren túli országokban 60 USD vagy annak megfelelő más pénznem. Csekk esetén +30%.

Terjeszti a Magyar Posta Rt., HÍRKER Rt., NHE és alternatív terjesztők
ISSN 0133-1205

Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt.
Felelős vezető: Lendvai Lászlóné vezérigazgató

Csúcs Ferenc (1905-1999)

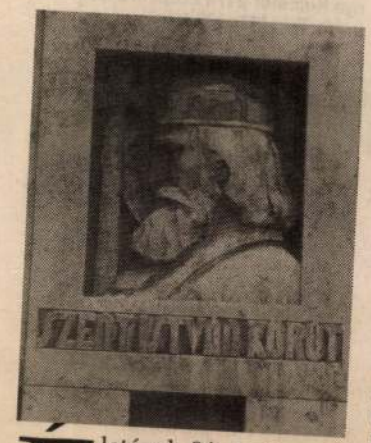

Életének 94. évében elhunyt Csúcs Ferenc szobrászművész, a „római iskola" ismert mestere. Szentgyörgyi István tanítványaként hamar kibontakoztatta tehetségét, fiatalon kiállító művésszé vált. A római ösztöndíjat követően több munkája is köztéri elhelyezést nyert. Ezek egyike a budapesti Szent István körút és a Jászai Mari tér sarkán lévő utcajelző mészkő dombormű. Az uralkodó arcmásával és a kereszt jelével 1938 óta folyamatosan hirdeti a magyarországi kereszténység és államiság összetartozását. Megtartva a szent kifejezést, mely itt a legsötétebb időkben sem változott I. Istvánra.

Csúcs Ferenc élete második felében csöndes, visszafogott alkotóként intimebb műfajban, az éremművészetben jeleskedett. Több mint hat évtizeden át láthatták domborművét a főváros egyik legforgalmasabb pontján. Most eltávozott körünkből, művei azonban továbbra is hirdetik az alkotó munka szépségét és a keresztény értékek társadalmi-magánéleti folyamatos képviseletének szükségességét.

f. g.

Magyar pap Buenos Airesben

A Magyar Lelkiség címn az argentin fővárosban meg lenő magyar katolikus lap jú usi száma adja hírül: ism van magyar papjuk a Buer Aires-i magyaroknak *Balt Nándor* pusztaszabolcsi p bános személyében, akin egy évi ott-tartózkodás adott engedélyt *Takács Nánd* székesfehérvári püspök. Mindszentynum vezetőség már 1992-ben személyes ki hallgatás során kérte Paska László bíboros prímást és Seregély István érseket, levélben fordult Miklósházy Attilához, a külföldi magyarok püspökéhez, hogy legyenek segítségükre, küldjenek lelkipásztort az argentin hívekhez. A magyarországi paphiány miatt azonban a kérés teljesítésére eddig nem volt mód. Most, legalább egy esztendőre megoldódott az ottani magyarok anyanyelvű lelki gondozása.

Kinek kell?

A nyáregyházai egyházközség templomának mostanáig az 1830-ban épült Wekerle kúria ad otthont. A hívek kívánságának és a kor igényeinek megfelelő plébániaépület, illetve templom építését nemrégiben kezdték el. A folytatáshoz azonban

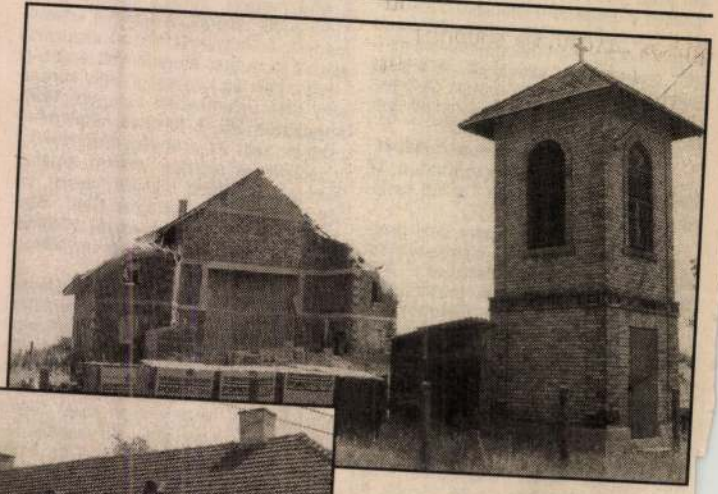

szükséges lenne a kúria eladása. Az egy hektár

MÁRI Kft.

teladók,
, figyelem!

Kft. megkezdte
N gyártmányú,
usú vörösréz
galmazását,
a hűtés és
hika területén
nálatos.

csöveink:
mérőeszközökkel

gú vörösrézből

ink:

16x1	304 Ft
18x1	343 Ft
22x1	422 Ft

on kínáljuk
veinket is:

	1550 Ft
	1435 Ft
	826 Ft
	724 Ft
al	2766 Ft
al	2955 Ft
l	2690 Ft
l	2852 Ft
allal	3800 Ft
	1034 Ft
	918 Ft
	848 Ft
	1896 Ft
	1797 Ft
	2148 Ft
	2115 Ft

em tartalmazzák!

ásárlása esetén 5%
ényt adunk!

Jásztelki út 35.
. Fax: (57) 500-888

erekű Malom
3. Fax: (89) 312-670

, Csorvás út 25.
Fax: (66) 449-792

KÖRÖZVÉNY

Keressük azt az ismeretlen helyen tartózkodó **bérlőt,** aki igényt tart egy színvonalas irodára, de eddig még nem jelentkezett nálunk.

Ismertetőjele: vállalkozó/komoly cég, bölcs gondolkodással, üzleti érzékkel, kellő affinitással erre a bérbe adandó 150 m²-es, újszerű, világos, liftes irodára Óbuda szívében. Amennyiben önmagára ismer, kérjük, hogy jól felfogott pénzügyi érdekében jelentkezzen!

Irányár: csak 23 DEM/m²/hó – ugye jól hangzik?

PETER JONES B. T.
06 (30) 948-4436

FÉMBÚTOROK!

Vásároljon a gyártótól!
Fém- és
csővázas székek és asztalok
már **2100 Ft + áfától.**
Kézi kovácsoltvas bútorok.
Újdonság! STADION SZÉK
Kérje ingyenes katalógusunkat!
Bemutatótermünk: telephelyünkön és
a Bp. XI., Thán K. u. 20. sz. alatt. T.: 203-1538
Telephelycím: **ALEX Vállalkozás**
2072 Zsámbék, Magyar u. 21–23.
Tel./fax:
(06-23)-341-356, (06-23)-340-356,
(06-23)-342-303, (06-23)-342-133

A MATÁV, Magyarország vezető távközlési szolgáltatójának

ajánlattételi felhívása

www.matav.hu

A Matáv Beszerzési Igazgatósága, Területi Beszerzési Osztály Pécs (7621 Pécs, Rákóczi u. 17.) ajánlatot kér:

a MATÁV Rt. Pécs, műszaki épület homlokzata felújítási munkálatainak elvégzésére.

A munka befejezési határideje: *1999. október 15.*

A munka kezdési időpontja: *1999. augusztus 2.*

Az ajánlattétel feltételei: *Ajánlatkérési dokumentáció megvásárlása.*

A dokumentáció ára: *20 000 Ft + áfa, amely összeg a Pécsi Területi Beszerzési Osztályon átvehető postai feladóvevényen fizethető be.*

A pályázati részvételi szándékot kérjük jelezni a (72) 213-006-os faxon, 1999. július 1-jén, 15.00 óráig.

A dokumentáció megtekinthető és megvásárolható: *1999. július 2–6-ig, munkanapokon 10.00–15.00 óráig az ajánlatkérő székhelyén.*

Az ajánlatok beadásának és felbontásának időpontja és helye: *1999. július 16-án 10.00 óra Pécs, Rákóczi u. 17. II. em. 221. szoba*

Az eredményhirdetés időpontja: *1999. július 21.*

Az ajánlattevőnek szükséges a feladat végrehajtására vonatkozó műszaki, pénzügyi és gazdasági alkalmasságát igazolni.

Az ajánlattétellel kapcsolatban felmerült kérdésekre felvilágosítást ad: *Horváth Attila a (72) 519-784-es telefonszámon.*

Egymás közt

MATÁV

HALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy
CSÚCS FERENC
szobrászművész
életének 94. évében elhunyt.
Temetése július 6-án,
kedden 11.15 órakor lesz
a Cinkotai (XVI., Ilonatelepi)
temetőben.

TISZTELT HIRDETŐINK!
Halálhír feladásakor minden esetben kérjük a halotti bizonyítvány bemutatását.
Köszönjük.

OKTATÁS

☎ **Ismét** műsorszervezői és gyártásvezetői tanfolyam indul, amely egyben felvételi előkészítő is. 06 (20) 929-3257. (A144527)

Nyelvtanfolyamok külföldön. 269-0083.

☎ **XV.** kerületi közgazdasági szakközépiskola **mérlegképes könyvelői tanfolyamot** indít 1999 szeptemberétől, levelezőoktatás formájában. Érdeklődni: 410-6321. Jelentkezési határidő: augusztus 27. (A147207)

AZ ELTE Bölcsészettudományi Kar
Idegen Nyelvi Lektorátusának
munkaközössége
kéthetes, heti 5x4 órás (40 órás)
intenzív nyelvtanfolyamokat indít
kezdőtől felsőfokig
ANGOL, NÉMET, FRANCIA, SPANYOL nyelvekből.
Beiratkozás: 10–15 óra között:
ELTE BTK, Idegen Nyelvi Lektorátus,
1052 Budapest, Pesti Barnabás u. 1.,
félemelet 9.
Telefon: 267-0966/5355, 5393 mellék.

Környezet és társadalom – távoktatási tanfolyam tanárok részére

Meghirdetője a KLTE, JATE, Kelet-magyarországi Regionális Távoktatási Központ és a Professzorok Háza.

A képzés célja: a humán és reál szakos tanárok részére a környezeti képzést és nevelést megalapozó szakismeret biztosítása.

- Az elsajátítandó tananyag a South Bank University (Egyesült Királyság) oktatási anyagaira alapozott, moduláris rendszerű.
- Az oktatás a távoktatás módszerével történik.
- A képzés ideje 4 félév.

Jelentkezni és érdeklődni a következő címen lehet: „Környezet és társadalom távoktatási szak" Ke-

SUZUKI Swiftet, Sedant, Marutit vásárolnék. 290-2455. (B040121)

ZASTAVÁT, Skodát vásárolnék. 06 (20) 943-6558. (B040879)

HASZONGÉPJÁRMŰ

FORD Transit 1001, 6 személyes, körablakos, hosszított-magasított furgon, 1992-es, 2500 kcm-es felújított motorral 1,5 M Ft + áfa. Érdeklődni: 06 (46) 413-105, munkaidőben.

LIAZ 110-471 nyerges vontatók (2 db, 1991) és ponyvás félpótkocsik (1979, 1991) érvényes műszaki vizsgával 2,5 M Ft + áfa/szerelvény áron eladók. Érdeklődni: 06 (46) 413-105, munkaidőben.

☎ **Magirus** Iveco hosszúplatós tehergépkocsi eladó. 06 (30) 945-6532. (A147645)

RENAULT Trafic, 1989-es évjáratú, 1,8 benzines, 178 000 km, EUROFRIGO 0 Celsius-fokos aggregát (2 éves), 6 köbméteres hőszigetelt raktér. Műszaki: 2000. márciusig. Irányár: 1 M Ft + áfa. Érdeklődni: 06 (46) 413-105, munkaidőben.

TÁTRA 815 5B fix platós tgk., évjárat 1990., 2 db és hozzá tartozó PS 1721 L pótkocsik szerelvényben, érvényes műszaki vizsgával 4 M Ft + áfa/szerelvény áron eladók. Érdeklődni: 06 (46) 413-105, munkaidőben.

HV60-11 billenős pótkocsi eladó. 06 (60) 315-241. (B040743)

GÉP, SZERSZÁM

☎ **Betonkeverő** gépek! Új Favorit 250-es betonkeverő gépek eladók. Alkatrészek Favorit és Mix típusú gépekhez kaphatók. 06 (20) 921-4172. (A147232)

CASE-POCLAIN 688 rakodógép eladó. Tehergépkocsi-csere érdekel. Tel.: 06 (30) 979-7980, 06 (96) 378-144.

Eladó 1 db AGFA X820 nagy teljesítményű analóg fénymásoló gép. Eddigi másolatok 1 700 000 db, 17 hónapos. Ára: 1 500 000 Ft. (Újonnan ez a másológép 3 500 000 Ft.) Az eladás oka, egy új, digitális fénymásológép vásárlása. Telefonszám: 390-4170.

IPARI TISZTÍTÓGÉPEK
GŐZBOROTVÁK, IPARI PORSZÍVÓK
PADLÓTISZTÍTÓK, SEPRŐGÉPEK
- WAP - HAKO -
KVA... FOR-ITB KFT-től

VÁROSMAJOR ANTIKVÁ
könyvtárat, régi képeslapokat, le
reklámnyomtatványt mindenfajta
1841 vagy 201-1001.

ELEKTRO

FOTO DI
Digitális fényképezőgépek
kellékek, kiegészítők árus
disztribúció, Olympus, Ricoh, F
és kiskereskedelmi értékesíté
Casio QV-5000SX fényképez
fényképnyomtató akciós cson
Fényképezzen f
1012 Bp. Attila út 13

BÉLY

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYE
vélbortékokat vásárolunk. Bp. Vi
267-2494.

JÁTI

GYERMEKJÁTÉKOKAT
(B040864)

ÁLLA

☎ **13 hetes** rottweiler kiskut
(A147661)

☎ **Aranyos** kiscicák gondos
(A147649)

Bernáthegyi szép, ígéretes
937-4731.

☎ **Csodálatos** szép, kék szer
kiscicák eladók, oltva, törzsk
315-846. (A147307)

Négy darab 8 hetes aranyc
szerető családnak. 275-7638.

Szeretnék 1-2 hónapos hos
drapp szemöldökkel, tapancsol

SKÓT juhász kutyát találtu
ren. Telefon: 06 (30) 200-144

GONI

Magán idősek otthona id
ápolását vállalja, bentlakással.

TÁRSK

HÁZASTÁRSKERESÉS.

VEG

KERESKEDŐK, felhaszn
kerítésfonat-gyártás, vadháló, l
látással is. 06 (30) 942-3739, 2

SZESZFŐZDEI berendez
(B040887)

Bontott cserép és kúp eladó

☎ **Cipőipari** gyártó-, javító
(A146933)

Falambéria, hajópadló olcs
4337.

☎ **Fenyő** fűrészáru 30 köbmét
lezetlen tölgy eladó. 06 (20) 945

CSÚCS FERENC

szobrász

Corvin Művelődési Ház Sashalom

1995 okt

Hadtörténeti Intézet és Múzeum

1995 okt. nov

Lentesi Művelődési Központ

1996 jan.

bev. Krómer Ágnes, L. Korásznai Viktória

CSÚCS FERENC, festő

Madarassy Walter emlékérmet készitett róla 1933-ban. Madarassy érmeinek jegyzékén:-70.sz.-CSÚCS FERENC, köralaku, 66 mm. egyoldalas, öntött, fém. Magy. Nemz. Galéria. 82.old

SOÓS GYULA: Madarassy Walter éremművészete 79.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXII-LXIII. évf. 1963-64. Akad. Kiadó, 1964

Csúcs Ferenc
Molrán

"Istokovics János"
" (Gyro)

A belső címlapon
Miavéset, 1970. február

CSUCS FERENC, éremművész

TAGSÁGI ÉREM a Bpesti Éremgyüjtők Egyesülete tagjai számára. Ezüst. 42 mm. Ø, tombakból 44 mm Ø. E./. Budai középkori várból a déli nagy rondella. jobbról a Kap-torony. b. Buzogány torony. és a Ferdinand-kapu. H./. Az ország numizmatikai térképe. Tervező: Csúcs Ferenc. 24.old.

--- NEVEZETESEBB ÉREMKÉPEK 24.old.

AZ ÉREM, Az Éremgyüjtők Egyesületének hiv.lapja.
------ 1970. 51-52.szám. Bp.

CSUCS FERENC, éremmüvész

Csucs Ferenc KOCHMÁROS IMRE szemészorvos érmén egy rusztikus darabos ~~xxxxx~~ Aesculapot mintázott.akinek dorongjára kuszik fel a kigyó.Ezzel a felfogással akarta a müvész a természet ölén élő,népi gyógyitás évezredes képviselőjét bemutatni. 14.old.. 9.kép. 18.old

DR.VARANNAI GYULA: Aszklepiosz és a kigyó a magyar orvosérmeken 11.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1970, Bp.

CSUCS FERENC, szobrasz,éremművész

Félszázados jubileumárassajátköltségén öntött ezüst-és bronzérem.Elől régészeti jelenet.Hátul:AZ/ÉREMTANI/SZAK/OSZTÁLY/MEGEMLÉKEZÉSE/A/MAGYAR NUMIZMATIKAI/TÁRSULAT/ALAPITÁSÁNAK/50/ÉVFORDULÓJÁRÓL/1901-1951. 10.ábra.
32.old

dr.VARANNAI GYULA: A Magyar Numizmatikai Társulat emlékérmei 29.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 1.szám. Bp

CSŰCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen.Képzőművészeti főiskolát végzett.Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1948.- KOSSUTH LAJOS,1848-1948. fej szemben.H/KOSSUTH LAJOS AZT ÜZENTE,táklyás férfi.Kör 94 mm. 14/94/.old.

STIGNI ISTVÁN: Csűcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei/folyt/11/91/.old.

AZ ÉREM,Közl.az éremgyűjtés köréből.
XIII. 1957. 6.sz. Bp.

CSUCS FERENC, éremművész

1962-ben jelenik meg újra érmén Aszklepiosz. Ezt az érmét Tolnay Sándornak, az első magyar állatorvos professzornak emlékére mintázta a magyar állatorvosi oktatás 150. évfordulója alkalmából. A kompozició Tolnaynak a barmokat orvosló tudomány közönséges tanitójának korabeli könyve illusztrációja alapján állit emléket. 14.old

DR. VARANNAI GYULA: Aszklepiosz és a kigyó a magyar orvosérmeken 11.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1970. Bp.

Csíkos Ferenc
éremművész

A Magyar Nemzeti Múzeumban
láthatók emlékei a kiállításon.

G. Héri Vera: Budapest és az éremművészet.
Művészet, 1973. október - 41.oldal

CSUCS FERENC, szobrász,éremművész

Félszázados jubileumára saját költségén öntött ezüst- és bronzérem.Elől régészeti jelenet,Hátul: AZ/ÉREMTANI SZAKOSZTÁLY/MEGEMLÉKEZÉSE/A/MAGYAR NUMIZMATIKAI/TÁRSULAT ALAPITÁSÁNAK//50./ÉVFORDULÓJÁRÓL/ 1901.-1951. 10. ábra. Fekete repr, 32.old

dr.VARANNAI GYULA: A Magyar Numizmatikai Társulat emlékérmei 29.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 1.szám. Bp

CSUCS FERENC, éremművész

Csucs Ferenc KOCHMEROS IMRE szemészorvos érmén egy rusztikus darabos Aesculapot mintázott, akinek dorongjára kuszik fel a kigyó. Ezzel a felfogással akarta a művész a természet ölén élő, népi gyógyítás évezredes képviselőjét bemutatni. 14.old. 9.kép 18.old. Fekete repr.

DR. VARANNAI GYULA: Aszklepiosz és a kigyó a magyar orvosérmeken 11.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1970, Bp.

CSUCS FERENC, éremművész

A Budapesti Éremgyüjtők egyesülete vándorgyülései alkal
mával tagjainak ezüst,ill.bronz érmet ad.
DEBRECENI VÁND.GYÜLÉS,1970.-Tervező:Csúcs Ferenc.-Anyag
ezüst.-Átm:42 mm.-Súly:20 gr.-Drb:500.-Ár:200 frt.
Elől: Torony,a debreceni nagytemplom.-Hátul:Hortobág
gyi táj,és:BUDAPESTI ÉREMGYÜJTŐK VÁNDORGYÜLÉSE DEBRE
CEn 1970 V 9-10-84.old. 2.kép. 85.old. Fekete repr.

-----Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp

1

CSUCS FERENC, éremművész

A Budapesti Éremgyüjtők Egyesülete vándorgyülései alkalmával tagjainak ezüst,ill.bronz érmet ad.
DEBRECENI VANDORGYÜLÉS,1970.- Tervező:Csúcs Ferenc.- Anyag:ezüst.Átm.42 mm.-Súly:20 gr.-Drb:500/-Ár: 200 Frt.-Elől:Torony,a debreceni nagytemplom.-Hátúl:Hortobágy.BUDAPESTI ÉREMGYÜJTŐK EGYESÜLETE VÁNDORGYÜLÉSE DEBRECEN 1970.V 9-10.- 84.old. 2.kép. 85.old

-----Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM. XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp

CSÚCS FERENC, éremművész

A Budapesti Éremgyüjtők Egyesülete vándorgyülései alkal
mával tagjainak ezüst,ill.bronz érmet ad.
DEBRECENI VÁNDORGYÜLÉS,1970.-Tervező:Csúcs Ferenc.-Anya
bronz.-Átm:43 mm.-Súly:40 gr.-Drb: 500.-Ár: 50 Frt.
Elől:Torony,a debreceni Nagytemplom.-Hátul:Hortobágy
BUDAPESTI ÉREMGYÜJTŐK EGYESÜLETE VÁNDORGYÜLÉSE DEBRE
CEN,1970.-V. 8-10.- 84.old. 2 kép. 85.old. Fekete re

-----Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM. XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp

CSÚCS FERENC, éremművész

A Budapesti Éremgyüjtők Egyesülete vándorgyülései alkalmából érmet ad tagjainak.Ezüst és bronz érmek.
ALAPITÁSI ÉREM.-1969.-Trevező:Csúcs Rerenc.-Anyaga: ~~átmérő mm.~~- ezüst.-Átm:42 mm.-Súly:20 gr.Drb.500.ár
Elől: két torony közt esti kép.Duna hidakkal,kivilágitott Országház,fent a hold.-Hátul:Magyarország térképe,Fent:BUDAPEST,Lent:ÉREMGYÜJTŐK EGYESÜLETE, 1969.- 1.kép. Fekete repr. 84.old Ezüst

----- Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM. XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

CSŰCS FERENC, éremművész

A Budapesti Éremgyűjtők Egyesülete vándorgyülése alkal
mából tagjainak ezüst,ill.bronz érmet ad.
ALAPITÁSI ÉREM.1969.-Tervező:Csűcs Ferenc.-Anyag:ezüst.
Átm:42 mm.-Súly:20 gr.-Drb.500.Ára:200 ft.
Elől:két toronyközti esti kép.Duna hidakkal,kivilági
tott Országház,fent a hold.Lent a tul.neve.-Hátul:
Magyarország térképe,fent:BUDAPEST,lent:ÉREMGYŰJTŐK
EGYESÜLETE,1969.-1.kép. 84.old ezüst

----- Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM. XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

CSUCS FERENC, éremművész

A Budapesti Éremgyüjtők Egyesülete vándorgyülései alakl
kalmával tagjainak ezüst,ill.bronz érmet ad.
ALAPITÁSI ÉREM,1969.- Tervező:Csucs Ferenc,Anyad:bronz.
Átm:43 mm.Súly:40 gr.-Drb.500.-Ár:50 Frt.
Elől két torony közt estikép.Duna hidakkal kivilági
tott Országház,fent a hold.-Lent a tul.neve.Hátul:
Magyarország térképe,fent:BUDAPEST,lent:ÉREMGYÜJTŐK
EGYESÜLETE. 1.kép. 84.old. Fekete repr.

----- Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM. XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

CSÚCS FERENC. éremművész

A Budapesti Éremgyüjtők Egyesülete vándorgyülései alkal
mával tagjainak egyet,ill bronz érmet ad
DEBRECENI VÁNDORGYÜLÉS,1970.- Tervező:Csúcs Frenc.-Anya
bronz.-Átm:43 mm.-Súly:40 gr.-Drb:500.-Ár:50 frt.Elől:

Torony,a debreceni Nagytemplom,-Hátúl:Hortobágy,BUDAP
PESTI ÉREMGYÜJTŐK EGYESÜLETE VÁNDORGYÜLÉSE DEBRECEN
BEN,1970.-V. 9-10.-84.old. 2.kép.85.old

-----Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM, XXVII.évf. 1972. 2.szam, Bp.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 AUG 18

Esti Hirlap

Csúcs Erzsébet

Emlékbélyeg

Augusztus 18-án kerül forgalomba az „Évfordulók-események 1974" elnevezésű bélyegsorozat következő példánya, amely a IV. közgazdász világkongresszusról emlékezik meg. A bélyeg Csúcs Erzsébet világkongresszusi jelvénytervének felhasználásával, Bokros Ferenc grafikusművész terve alapján készült az Állami Nyomdában háromszínű mélynyomással. Névértéke két forint. A bélyeg közepén a földrészeket és az Országházat ábrázoló rajz látható, és a „IV. közgazdász világkongresszus", valamint „Budapest, Hungary 1974" felirat olvasható.

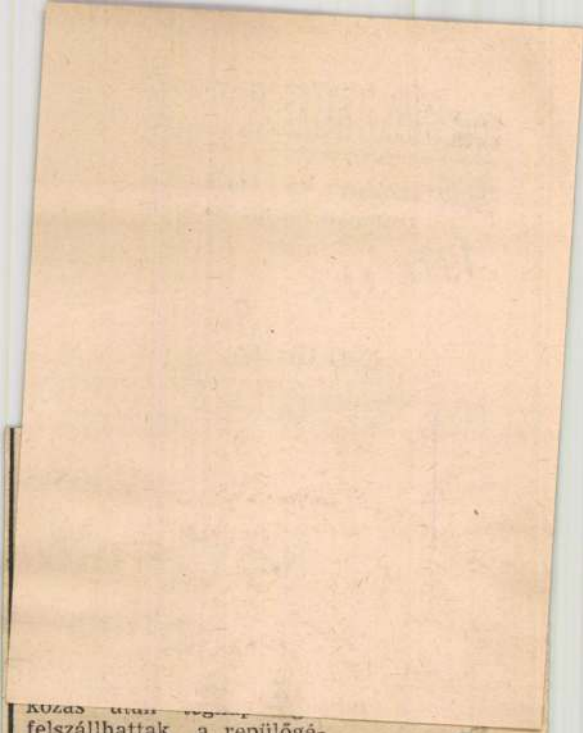

felszállhattak a repülőgépek és folytatódott az ejtőernyős-világbajnokság. *Magyar szempontból is akadt izgalom*, a nagy számú érdeklődő közönség azért szurkolt, hogy a magyar csapat elérje a harmadik helyet. A dobogóért az argentinokkal és az amerikaiakkal voltak nagy harcban, utóbbiak kitűnő teljesítményt értek el, így *a magyarok jelenleg a negyedik helyen állnak.* A

Csucs Ferenc

— **Az V. szolnoki képzőművészeti triennálé** vasárnap nyílt meg a város galériájában. Az eseményt pályázat előzte meg, s legjobb beküldött művek alkotóit a megnyitót követően jutalomban részesítették. Szolnok megye tanácsának pályadíját Csucs Ferenc szobrászművész, valamint Galambos Tamás és Tenk László festőművész kapta. Díjat nyert még Olajos György, Rékassy Csaba, Buhály József, Nagy B. István és Kiss György. A Damjanich Múzeum különdíját Bujdosó Ernőnek és Tóth Ernőnek ítélték oda.

Magyar Nemzet 1987. VI. 15.

Csucsy Edit

— **A magyar ünneplő ruhákra kiírt tervpályázat eredménye.** A magyar öltözködési mozgalom országos bizottságának közérdekű munkássága hívta életre a korszerű, modern magyar divatot, amelynek változatos finom szépsége lépésről-lépésre hódit nemcsak hazánkban, hanem külföldön is. Az eucharisztikus kongresszus alkalmából rendezett ünnepségek és felvonulások utolérhetetlen díszét és magyar jellegzetességét már a magyar ünneplő ruhák adták meg. Az országos bizottság által céltudatos gonddal megteremtett és kiválóan bevált „magyar ünneplő" ruhatipusra hirdetett új pályázat és a kormányzóné iránti hódolat megörökítése a magyar művészek és divattervezők egész sorát állította sorompóba. Vitéz Keresztes-Fischer Ferencné elnökletével, vitéz Rátz Jenőné, Kunder Antalné, vitéz Kárpáthy Kamillóné, Eckhardt Tiborné, vitéz Szinay Béláné, vitez Barczy Gáborné és mások részvételével a bíráló bizottság, a művészeti és szakvélemények meghallgatása után, a következőképpen döntött: a pályázatra kitüzött dijakat Molnár Lászlóné (I. díj), Gidófalvy Piroska (II. díj), Grivnyik Emilia (III. díj), Farnady Ilona (IV. díj) és Csucsy Edit (V. díj) pályaműveinek ítélte oda. Elismerésével tüntette ki: Payer Gizella, Dely Anna, Endrédy Sarolta, Michels Ilona, Farnadi Ilona, Grivnyik Emilia, Csucsy Edit, Vadonné Perényi Irén, Sztupkai Lajos, Szép Olga, Gaár Mária és Pédery Dóra pályaműveit. A birálóbizottság ülésén az iparügyi miniszter képviseletében Gyulay Ákos miniszteri tanácsos, az országos bizottság képviseletében Ferenczy Ferenc miniszteri osztálytanácsos, ügyvezető elnök volt jelen.

Ujmagyarság 1938 jún. 12

tovább

~~Adler Vera~~

~~Ágh Edith~~

~~Boncz Ilona~~

Csucsi Edit

Detre Mária

Endrédi Sarolta

Füzes Ilona

Nándory Marianne

Pécsváradi Ida

Rácz Irén

Szeitz Gizella

ruhaterverők

l. Budiparrajzik

1938/39. 16. l.

728.

nézoc. Előre fésült hajá, bajusza s körsza-
döke fekete, szeme sötét barna. Ingének gallérja
udöje csomóra kötöt és atillája fekete.

szonra, méretei 70.5 : 58 c/m.
i erekhyemuzeumból. 107/95. № X.

107/95 : X.

Csucsay János

rajztanár

Celldömölk

Rajzoktatás

1941. II évf. 3. n.

23. l.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

1935. október hó 19-én (szombaton) délután fél 6 órakor a Magyar Nemzeti Múzeum Baross-utcai előadótermében (VIII., Baross-utca 13.) tartandó

SZÉKELY BERTALAN-EMLÉKÜLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

Elnöki megnyitó.

Dr. SZENTIVÁNYI GYULA: Székely Bertalan emlékezete. (Vetített képekkel.)

Utána választmányi ülés.

Gerevich Tibor
elnök.

Vendégeket a Társulat szívesen lát.

Csucsay János

1909/10 - 1911/12 I., 1912/13, 1913/14

Terkejszőnfőiskék

74. l.

művészileg megokolt és megoldott mozgás váltja fel. Olyan metópék mellett, ahol 3 alakot párhuzamos, függélyes helyzetben mutat be a művész, vannak olyanok, ahol két egymás ellen feszülő erőnek diagonálisa alakjában komponálta őket. Ugyanez az ellentét tűnik fel a két oromcsoportban: keleten nyugodtan állanak az alakok minden átmetsződés nélkül, belső feszült várakozásban, míg nyugaton a méltóságteljes nyugalomban álló Apollótól jobbra-balra heves küzdelemben egymásra törnek az erők és formák. A gyakori átmetszéseket a festői felfogásnak megfelelően kezelte a művész, vagy kevésbbé gondosan dolgozta ki, vagy teljesen el is hanyagolta, mint pl. a kentauroknak hátsó féltestét. Valószínű, hogy *Polygnotos* és köre hatását ismerhetjük fel e reliefszerű, festői kezelésben. Formai különbségek mellett azonban az oromcsoportok és metópék művészi felfogásukban annyira egységesek, hogy egyetlen művészre vallanak, holott a hagyomány kettőt említ, *Alkamenest* (l. o.), kinek eddig kimutatható műveivel ez sehogy sem egyeztethető össze és *Paioniost* (l. o.), az olympiai Nike készítőjét, kinél bizonyára tévedésről van szó.

Az Olymphiában és Delphiben felállított nagyszámú fogadalmi ajándék között kiválik a *Delphiben* talált, bizonyára négyesfogatról származó, kocsivezető bronzszobra (Delphi), melynek monumentális felépítése és szellemi koncentrációt eláruló arckifejezése az V. sz. első felét jellemzi. Némelyek *Pythagorasnak* (l. o.) tulajdonítják, de kellő bizonyíték nélkül. Hasonló lehetett az *Onatas* (l. o.) és *Kalamis* által (l. o.) Hieron számára készített négyesfogat, mely azonban nem maradt fenn.

A Kr. e. V. sz. legjelentékenyebb 3 művészegyénisége *Myron*, *Pheidias* és *Polykleitos*. Myron (l. o.) főleg érceben dolgozott. Műveit különösen élénk,

Aovabb

~~Bakos Ilona~~

~~Csucsi Ilona~~

Gröger Erzsébet

Körös Olga

Markus Éva

Mészáros Margit

Mészáros Margit Klára

Mészáros Oliver

Nagy Elvira

Nagy Ilona

Pataky Valéria

Pálfay Erzsébet

ruhaterverők

l

Budiparrajtis Eola

1939-40. 17. l

Thaly Kálmán: II. Rákóczi Ferenc
ifjúsága IV. 194

Csucsi Ilona

ruhatervező

l.

Budapanapisk

1939-40. 18 l.

Fodor Gyula, ref. lelkész

VIII. 235

Csucsi Ilona

vuhatarvezű

l.

Budiparrajzik

1938/39. 17. l.

755.

a bal felé nézve. Feje elöl kopasz; haja, ba-
ke barna s szeme kék. Ingének gallérja álló,
fehér patkók vannak, s kivágott mellénye s

zonra, méretei 68.5 : 55 cm.
iki ereklyemuzeumból. 107/95. № 20.

107/95 : 20.

tovabb
2

Csucsi Ilona

Gröger Erzsébet

Körös Olga

Matkus Eva

Mészáros M. Klára

Pálfi Erzsébet

1- ruhatervezés

Budiparrajtis Eola

1938-39. 27. l.

786.

...ett vár a fehérvári kapú közelében lángokban
...tok egyrésze lajtorjákkal is ellátva halad a vár
...lévő házakon vissza, a hídi közelében, a me-
...át, a kiknek egyike meg van sebesülve, három
...yik leszált lováról. Bal felől ketten vágtatnak
... van. Egyiköl épen jelent.

...nra, méretei 55:68 m.
...i ereklyemuzeumból. 107/95. № 120.
...éves kiállitásra engedtetett át, (151/96),
...ei érkezett vissza (151/96).

107/95:120

Csudai Ivan

2001

A Szlovák Köztársaság nagykövete
és a Szlovák Intézet igazgatója
tisztelettel meghívja

2001. február 15-én (csütörtök) 17 órára

Ivan Csudai

a *"Könnyek szertára"*

című kiállításának megnyitójára

A kiállítást megnyitja:
Katarína Bajcurová a Szlovák Nemzeti Galéria igazgatója
és **Feledy Balázs** a Vigadó Galéria igazgatója.

Helyszín: Szlovák Intézet, Budapest, Rákóczi út 15

2001

Veľvyslanec Slovenskej republiky
a riaditeľ Slovenského inštitútu
dovoľujú si Vás pozvať

15. februára 2001 (štvrtok) o 17. hodine

na vernisáž výstavy

Ivana Csudaia

„Kabinet sĺz."

Výstavu otvoria:
Katarína Bajcurová, riaditeľka Slovenskej národnej galérie
a **Balázs Feledy**, riaditeľ Galérie Reduta (Vigadó)

Miesto: Slovenský inštitút, Rákócziho trieda 15, 1088 Budapešť.

CSUDAI Iván

ÓBUDAI PINCEGALÉRIA

Budapest, III. Fő tér 1.
(Zichy kastély)

Csudai Ivan

1991 június 26 – július 28-ig

MEGNYITÓ
június 26-án 18 órakor

Nyitva – hétköznap 14 – 18
szombat – vasárnap 10 – 18 óráig
hétfőn zárva

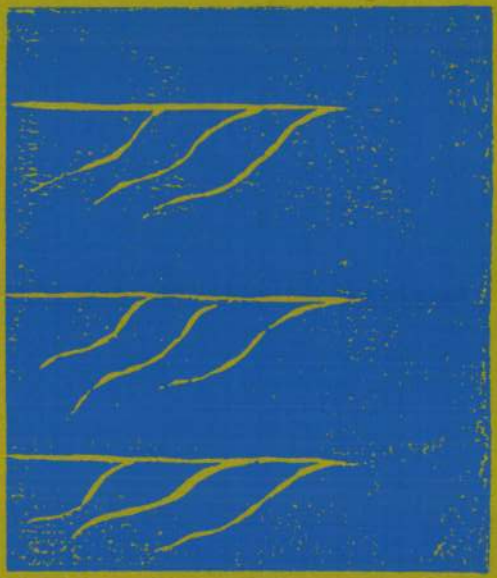

Ø Csudai János

üvegesm.

XVIII sz

l,

Ságüvegesipar

169. l.

Csudi János
üveggyártó

l.

Takarók
III. 205. l.

8.456-1922. szám. 8 tárcza

III/a.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának,

Budapest.

Folyó évi január hó 19-én 6. sz. a. kelt felterjesztésére, tudomása s további eljárás végett másolatban kiadom.

Budapest, 1922. március hó 11.

A miniszter helyett:

Csudáky B.

Vereszcsagin élete és
művészete.

Petrik 1886 - 1900

s emez ügydarabokat a többi ügyirattól elkülönítve őrzi.

p) Szerkeszti a Tanács és a Főfelügyelőség hivatalos folyóiratát, a «Múzeumi és Könyvtári Értesítő»-t, mely munkájáért az orsz. főfelügyelő és a Tanács elnöke által megállapított külön díjazásban részesül.

6. §.

Az előadót akadályoztatása vagy távolléte esetén a Tanács és a Főfelügyelőség irodájában az 5. §. *a)—d), f)—h)* és *j)—o)* pontjaiban felsorolt teendőkre nézve a titkár helyettesíti.

b) **A titkár.**

7. §.

A titkár hivatali működésében közvetlenül az előadónak van alárendelve. Teendőit a Főfelügyelőség keretében a Főfelügyelőség Szabályzatának 16. §-a határozza meg, a mihez képest a titkár:

a) ellátja az iroda ügyeit;

Ð Csuhány János

Korongos

l

Közlezrkiáll

1396. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Cs. Uhrin Tibor

VALÓSÁG
1965 9

1021

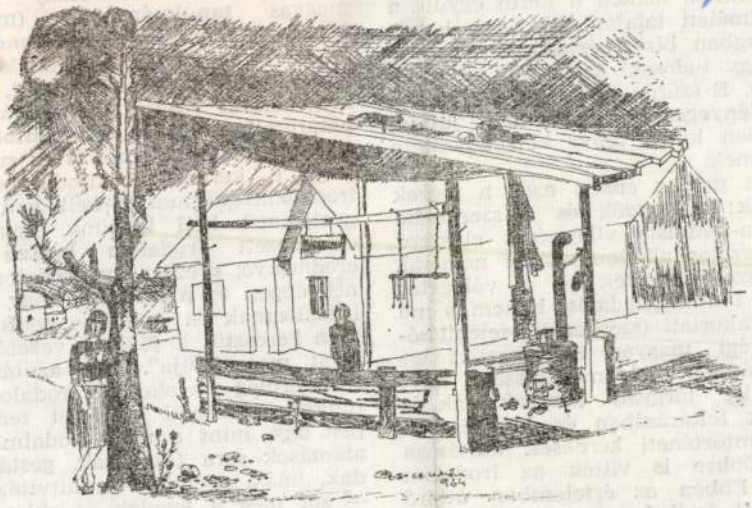

Cs. Uhrin Tibor rajza

Az irodalomtörténetírás nehéz és különös műfaj: nem lehet esszégyűjtemény, s nem lexikon, hanem e kettő együtt, a szilárd elméleti talajon álló, s a hatalmas anyagban biztos érzékkel eligazodó tudós (vagy tudósok) szelektáló szűrőjén átengedve. E szűrőn fenn kell akadnia a kevésbé lényegesnek, de át kell jutnia, s közegében külön fényt kell kapnia a jellegzetesnek.

Ebben a műben éppen ezek a jegyek dominálnak: a szerzők és a szerkesztő a marxista-leninista világnézet elvszerű és következetes alkalmazásával nemcsak biztos kézzel végezték el a válogatás kényes és fontos feladatát, hanem a mű elvi és gyakorlati (szerkezeti) felépítésében, a régi magyar irodalomtörténet eddig — éppen problematikussága folytán — alig tárgyalt korszakainak és műfajainak feltárásában és kifejtésében az irodalomtörténeti kérdések tisztázása mellett előbbre is vitték az irodalom elméletét. Ebben az értelemben úttörő műként kell értékelnünk a régi magyar irodalomtörténet két kötetét.

irodalomfogalmunkat kell venni, de figyelemmel kell lennünk, hogy az így értelmezett irodalom hosszú fejlődés eredménye, s ezért „az irodalomtörténetnek éppen az a feladata, hogy a magyar irodalomnak a mához, pontosabban a mán keresztül a jövőhöz vezető fejlődési útját megrajzolja". Így azután természetszerűleg belekerült irodalomtörténetünkbe a szóbeli költészet termése éppen úgy, mint a nem irodalmi műfajú alkotások sora (krónikák, gesták, legendák, imák, prédikációk, hitvitázó művek — sőt még a levelek és oklevelek is!), amíg azokat az illető kor a „litteratura" részének tekintette. Ugyanilyen szem-

M.D.K.

Csuhány János, keramikus

Az Apátfalvi Kerámiaedénygyárban dolgozott. Egy korsó nevét viseli/6.ábra/. A család tagjai 1866-tól egészen a XIX.sz. végéig előfordúlnak a gyár munkásai között. 255.o.

Molnár László: Az Apátfalvi kerámiaedénygyár a XIX. század utolsó harmadában./ kb.1867-1894 között./. 241.o.

Az Egri Múz.Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

M.D.K.

Csuhány János, keramikus

Az Apátfalvi Keménycserépgyárban dolgozott. Egy ~~szép~~ szép nagy korsó "Csuhány János 1889" feliratot viseli. Valószinüleg ő készitette. 255.o. 6.kép.

Molnár László: Az Apátfalvi keménycserépgyár a XIX. század utolsó harmadában./kb.1867-1894 között./. 241.o

Az Egri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közlemény nyei. 1967. Eger, 1967

M.D.K.

Csuhány János, keramikus

Az Apátfalvi Keménycserépgyárban dolgozott. Egy szép korsón neve is ~~xxxx~~ szerepel: "~~xx~~ Csuhány János 1889". Valószinüleg ő készitette. -6. ábra. 254. o. -Egri Dobó István Múz. Ltsz. 54.48. -Fekete repr.

Molnár László: Az Apátfalvi keménycserépgyár a XIX. század utolsó harmadában./ kb. 1867-1894 között./. 241. o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményeinyei. 1967. Eger, 1967

CSUHÁNY JÁNOS, keramikus, korongos

A bélapátfalvi keménycserépgyárból csak azoknak a dolgozóknak a nevét ismerjük, akik valamilyen hivatalos iratban szerepeltek.-Csuhány 1897-től 1917-ig doogozot 229.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az apátfalvi keménycserépgyár 1894 és 1928 között 221.old.

AZ EGRI MÚZEUM ÉVKÖNYVE, VI.1968. Eger, 1969

CSUHÁNY/gyáros/LAJOS,keramikus,festő

A bélapátfalvi keménycserépgyárból csak azoknak a dolgozóknak a nevét ismerjük,akik valamilyen formában hivatalos iratokban szerepeltek.-Csuhány 1896-tól 1904-ig dolgozott. 229.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az apátfalvi keménycserépgyár 1894 és 1928 között 221.old.

AZ EGRI MUZEUM ÉVKÖNYVE,VI,1968.Eger,1969

M.D.K.

Csuhány Lajos, keramikus

Az Apátfalvi Keményoseréppgyárban alkalmazásban állt 1894-1895 között.-"Edénygyáros".- 248.o.

Molnár László: Az Apátfalvi keményoseréppgyár a XIX. század utolsó harmadában,/ kb.1867-1894 között./ .241.o.

Az Agri Múz.Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

M.D.K

CSUHA István

40 ágyas szálloda épület fő épitésvezetője

Tchany - Riv. (Kor.)

Tervező: Polónyi Károly

Magyar Épitőművészet 1960. 6. sz. 17. l.

Csuha Zoltánné, berekfürdői üveges

Mezőtúron a megjei amatőr képző-ipar és népi díszítőművészeti kiállításon lámpái, pahárkészletei szerepettek.

Sz. J.: Amatőr művészek seregszemléje.

Szolnok Megjei Néplap, Szolnok, 1971. máj. 6.

M. P. K.

CSUHAI Józsefné hímző

(Mezőkövesd)

A „Népművészet mestere"

Atadtál a Népművészet mestere –
kitüntetéset . . .
Magyar Nemzet 1961. aug. 13. 4. l.

M.D.K.

Csuhai Józsefné

Mezőkövesdi asszony /Daruszög 27. sz. alatt lakik./ irja a lap Ypszilon sign.-val "Beszélő népi kincsek" cimmel. Csuhainé mezőkövesdi kézimunkák rajzait készíti, "irja" a Csekonics palotában rendezett népi kincsek kiállitásán.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. ápr. 5-11.
III. évf. 14. sz. 21. lap

Csuhai Józsefné, népművész

MDk

Mezőkövesdi.

3000 ft-t i Emlékérmet nyert.

—: Kiosztották a Kisjankó Bori Emlékérmeket

7

NÉPSZABADSÁG, bp. 1465. aug. 15.

Csuhai Józsefné M.D.K.
a népmüvészet mestere, Mezőkövesd
Kis Jankó Bori emlékéremmel kitüntetve

Kiosztották a Kis Jankó Bori emlékérmet

Magyar Nemzet 1965. auguszut 15. 7. 1.

Csuhai Józsefné, hímző népművész

A mezőkövesdi hímzőnő a népművészet mestere címet kapta.

–: A népművészet mestere és a kiváló népművelő kitüntetések átadása az Országházban 7.-l

Bp. 1961. aug. 13.

NÉPSZABADSÁG

MDK

Csuhai Józsefné

Kis Jankó Bori néni halála után ő a legöregebb kövesdi népművész. 63-.éves szemüveg nélkül, himez és rajzolja a mintákat. Leánya Pataki Jánosné is népművész.

---:"Népművészcsalád" Mezőkövesden.
Északmagyarország. 1957. aug. 2.

Csuhai Józsefné mezőkövesdi himző M.I.K.

Résztvett a kiállitáson

/F.R./Megnyilt a némüvészet mestereinek idei kiállitása

Magyar Nemzet 1964. szeptember 8. 5.l.

Csuhai Józsefné-nek

a népművészet mesterének munkája: matyó szürös, borsokás fali futó-részletek. Motívumkincse, „cifrasága" legjobban a szür hímzésére hasonlít.

Ország-Világ 1972/41 19 old.

MDk

Csuhai Józsefné, népművész.

Matyó hímzőnő, a népművészet mestere.

— : Mezőkövesd — fél világ találkozója 11. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. júl. 19. [Violéki]

Mak.

Csulai néni Linvzöasszony

faliképe figurális megoldással
(színes gyapjú subrikát véve alapul)
a kiállításon

M. Varga M. A Népművészek mesterei kiállításon
Népművelés 1963. 11 sz 35. l

MDK

Csukai Józsefné, népművész

A közelmúltban halt meg.
73 éves volt. A legtermékenyebb
matyó „ívásszonyok" egyike.

— : Matyóországi politechnika 3

ESTI HIRLAP Bp. 1969. febr. 19.

mdk.

Csuhai József „népművészet mestere"

Subrikás technikáju figurális mintáju gyapju-futója Kis-Jankó Bori díjat nyert.
(Plakett és 3000 Ft)

M. Varga Marianna. A Kis-Jankó Bori Emlékpályázat díjkiosztásáról.

Népművelés. 1963. 10. sz 35. l

MDK

Csukai Józsefné Kólik Erzsa
népművész

Matyóföld hírés népművészé
vel interjú

(Rendvai) Matyó Család

Népszava 89 évf 180 sz 1961, aug 1.

MOK

Csuhai József né
hímzőnő (Mezőkövesd)

népművész ennel kapta

Népszava, 89 évf 191 sz 1961 aug 13, 12.

Csuhai Józsefné, népművész
hímzőnő

MDh

Díjjal jutalmazták munkáját.

Molnár László: Népművészeti pályázat és kiállítás
Kis Jankó Bori emlékére 8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. szept. 3.

M.D.K.

Joannes Csuhaj, keramikus

Az Apátfalvi Keményoscserépgyárban alkalmazásban állt".-"Operarius, fabricans".1864-1866 között. 247.o.

Molnár László: Az Apátfalvi keményoscserépgyár a XIX. század utolsó harmadában./kb.1867-1894 között./.241.o.

Az Egri Múz.Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

MNK

Csuhay J.

Korongos

A Zsolnay-gyárban 1885-től kb. egy évtizedik foglalkozott munkakörében.

76.o. 36. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Csuhay János

korongos

a Zsolnay-gyár művészeti munkában közreműködött 1885-ben.

68.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

M.D.K.

Joannes Csuhaj,keramikus

Operarius in kőedénygyár-1864-fabricans-1866.
220.o.

A Bélapátfalvi Kőedénygyárban dolgozott.

Molnár László: Az Apátfalvi Kőedénycserépgyár Földváry Sándor haszonbérlete idejében./Kb.1850-1866 között./.

Az Egri Múz.Évkönyve.Eger.1966

Csuhaj Réz József

1859-ben épitette az egerbocsi Alkotmány
u. 48 p. a. lakóházat.

Veit Pál stb: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemléki topográfiája. VIII.
Budapest 1972.

6431

Csuhaj Tünde

és Szatmári Juhos László közös tárlata nyilt meg a bonyhádi Vörösmarty Müvelődési Központban.

Magyar Hirlap 1981/7/11/9

CSUHÁNY BALÁZS, keramikus

A bélapátfalvi keménycserépgyár szakmunkása volt. Bár a gyár kedvezőtlen helyzete a munkásokat is érintette, mégis abban a megbecsülésben részesült, hogy ahelyet foglalhatott a község vezetésében. 224.old. 11.jegyz

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az apátfalvi keménycserépgyár 1894 és 1928 között 221.old

AZ EGRI MUZEUM ÉVKÖNYVE, VI. 1968. Eger, 1969

Csuhrán József

A Kozma Lajos tervezte Átrium ház acél szerkezetének tervezője Enyedi Béla, a statikai feladatoka Komoly Ottó, a szigetelési és akusztikai problémákat Dr. Möller Károly, a központi fütést Csuhrán József, a villamosvezetéki és világitási kérdéseket Vértes Dezső oldotta meg.

Koós Judith: Kozma Lajos munkássága Bp. 1975 Akadémiai 9c. old.

Csujka Gábor

"Háboru" cimü rajzát hozza a lap.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Dombay Győző: "Ritmus" c. müvének hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juni. 18.
XXI. évf. 25. sz. lo. lap.

Die Künstlerin verziert Gänse-, Schwäne-, Emus-, Nandus- und Strausse Eier mit Bohr-, Fräs- und Ätztechniken.

Ausstellungen:
Bern (CH), Nyon (CH), Köln (D), Heidelberg (D), Dormagen-Zons (D), Dresden (D), Noordwijkerhout (NL), Compiégne (F), Tortona (I)

Preise:
Noordwijkerhout (NL) I. Preis 1999, 2000
Compiégne (F) I. Preis 2003

Im Jahre 1990 wurde eine Portrefilmaufnahme mit dem Titel "Eier verzierin" von ihr gemacht, die verschiedenen Fernsehkanäle sendeten.

STRUCC • STRAUSS

Csuhaj Tünde

H-7100 Szekszárd, Bródy Sándor u. 30. • Hungary
Tel/Fax: +36 74 511-284
E-mail: formasym@terrasoft.hu
www.tolnaart.hu/csuhaj

Liba-, hattyú-, emu-, nandu- és strucctojásokat díszít maratott, fúrt, patinázott technikával.

Fontosabb kiállítások:
Bern (CH), Nyon (CH), Köln (D), Heidelberg (D), Dormagen-Zons (D), Drezda (D), Noordwijkerhout (NL), Compiégne (F), Tortona (I)

Díjak:
Noordwijkerhout (NL) I. díj 1999, 2000
Compiégne (F) I. díj 2003

1990-ben „A tojáshímző" címmel portréfilm készült róla, melyet országos TV csatornák vetítettek.

LIBA • GANS

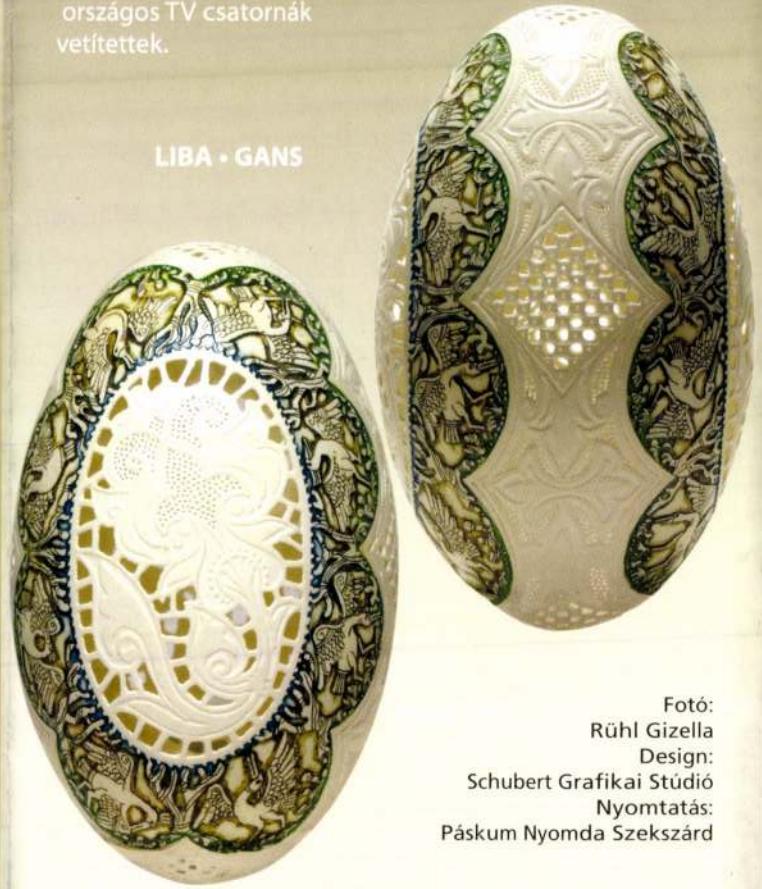

Fotó:
Rühl Gizella
Design:
Schubert Grafikai Stúdió
Nyomtatás:
Páskum Nyomda Szekszárd

Csuhaj Tünde

NANDU

HATTYÚ • SCHWAN

EMU

Cs. Uhrin Tibor, festő

SZÉLMOBIL

Újabb művészeti alkotással gazdagodott Debrecen legnagyobb lakótelepe, az Újkert: a tízemeletes épületek között helyezték el Cs. Uhrin Tibor festőművész szélmobilját, amely érdekes színfoltja a környéknek.

–: Hír

8.

Népszabad ... ug. 13.

történetéhez

(1903—1930)

és főleg Kolozsvárról. 1912-ben pedig megépül az első állandó mozgóképszínház, majd rövidesen a második (ezerkétszáz férőhellyel!).

A Janovics Jenő-féle stúdió szerencsésen ötvözi a francia és az akkor méltán híres dán iskolát, s ké-

Cs. Uhrin Tibor

Vasárnap, 1984. július 29. Magyar Nemzet Magyar

Zománcművészek seregszemléje

VALAMI TÖRTÉNT, amit a nagyközönség előbb vett észre, mint a műkritika: *felpezsdült egy műfaj*, új tartalommal telítődött. Régi mesterség a zománcművesség, láttunk is gyerekkorunkban zománcos brosst az osztályfőnöknőnk nyakán, zománcos ezüstkanalat valamely polgári lakás vitrinjében, voltak (hamar lepattogzó) zománcos edények a konyhakredencben...: de zománckép a falon nem volt, zománc „csempével" fedett hőtároló készülék nem volt, zománccal térplasztikává fejlesztett szellőzőkürtő nem volt!

Sokfelől jöttek azok a művészek, akiknek műveit láthattuk a Vigadó Galériában. Vannak köztük festők, vannak ötvösök, vannak iparművészek. De valójában ebben az esetben sem az a lényeg, honnan jönnek, hanem az, hová mennek — s esetünkben valaminő közbülső, hogy úgy mondjam: interdiszciplináris dolgot művelnek. A műfajok határain túllépő korunkhoz épp ebben, a műfaji határok átlépésében illeszkedőt.

Sokféle stílust egyesít falai között a kiállítás, sokféle törekvést. Van, aki gyors krokit rajzol, s azt zománccal ékesíti (Cs. Uhrin Tibor). Van, aki boldogult Lyonel Feininger szigorúan körülhatárolt fénycsóváit, prizma-szerkezeteit viszi át zománcba (*Bényi* Mária). Van, aki zománc és egyéb anyagok artisztikus egymás mellé helyezésével ér el [illegible]ményt (*Jávor* Piroska, si[illegible]zfelületekkel). Van, aki [illegible]ánccal fed domború[illegible] — s hoz létszínkombi-körének példája — kik mázas csempén, „pártázott" ipari porcelánon, a pécsi Zsolnay-gyár termékeinek bevonásán iskoláztatták korukat s az utókort.

Remélhetően eljutottunk már oda, hogy azt, ami magyaros, ne érezzék „magyarosch"-nak az egyik oldalon, s kizárólag üdvözítőnek sem a másikon. A szemlélőnek érzékelnie kell azt a finom iróniát, amivel e stílusirányzat vitathatatlan vezéralakja: *Kátai* Mihály fűszerezi, amit elénk tálal. Lehetnek azok grafitszürke rideg marhák egyik mitológiai sorozatán, lehet Ádám—Éva s a *Praehistoricum* megannyi dévaj zománc-applikációja, de „mihaszna" tárgyainak valamelyike is, melyek galambducból, székelykapuból vannak új minőséggé össze-vissza-átformálva, s melyekbe ős távolkeleti képzeleti képek vetülnek bele, miközben épp a gondolatok szabad száguldása időn és téren át avatja e műveket *moderné*.

Nem lehet feladatunk az enumeráció, azoknak a művészeknek név szerinti felsorolása, akik ezt az irányt követik — szecessziósan vagy naivgömbölydeden, ihletettebben vagy kommerciálisabban (mert ne tagadjuk: ilyen is van).

A TÁRLATRENDEZÉS miként jéről essék még néhány szó, és a katalógusról is beszélni kell. A rendező *Sós* László és *Kemény* Éva igyekezett a kiállítást nem elkomolykodni, s úgy vélem, az elfogulatlan közönség értette is a viccet, amikor a földszinten régi zománcos edényekkel, továbbá zománcégető kis házikemencével s a többivel találkozott. Az emeleti tárlókban régi osztrák munkákat — zománccal díszített látcsövet, szelencét s hasonlókat mutattak, elég ötletszerűen; igazán érdekes — azt hiszem — egy eredeti *limoges-i váza* volt, anyagszerűségében és furcsa színeiben. Érthetetlen azonban, hogy Z. Gács Györgytől, akire mint a műfaj mesterére a katalógusban többször is hivatkoznak, nem mutatnak semmit, miközben más elhunyt művészekre majdhogynem kamaratárlattal emlékeznek az asztali vitrinekben.

A katalógus *botrányos*. Ára 40 forint, s ennyiért a vásárló már elvárhatná, hogy ne ismétlődjenek, illetőleg ne hiányozzanak bekezdések a szöveges részben; hogy a magyar szent korona két teljes oldalt kitevő képe helyett — hisz az másutt is látható — a jelen kiállítás tárgyai szerepeljenek; ugyanez vonatkozik a teljesen fölösleges üzemi képsorra, félmeztelen munkással, üvegekben tárolt festékporral, tüzes kemence-torokra, szórófejes eljárásra. Ellenben hiányzik a kiállított tárgyak jegyzéke... s miután leszedik a műveket a falról, soha többé nem fogja tudni *hitelt érdemlően* megmondani senki, *mi volt látható* az új magyar zománcművészet első seregszemléjén. Ráadásul a kiállító művészek ömlesztett névsorában némelyiknek még rosszul is van írva a neve...

Ember Mária

RÓNIKA

— **A tizennyolcadik nyírbátori** zenei napok rendezvénysorozatának részeként szombaton hangversenyt tartottak a város 500 éves református műemléktemplomában. A koncerten Szekeres Ferenc karmester vezényletével a Budapesti Madrigálkórus és a Magyar Állami Hangversenyzenekar kamarazenekara Vivaldi-műveket adott elő. Közreműködött Kodályné Péczeli Sarolta, valamint Takács Klára és Szőkefalvy Nagy Katalin. A rendezvénysorozat történetében — most első ízben — nem zenés műfaj is szerepelt a koncerten: Április Lajos és Székely Zoltán verseit szavalta Jancsó Adrienne előadóművész.

— **Az idén hatvan esztendős a gödi fészek,** amelyet a húszas évek derekán munkásfiatalok alapítottak a Duna-parton. Az évforduló alkalmából augusztus 5-én ünnepséget rendeznek a 2. számú főút mentén emelt emlékműnél.

— **Meghalt Modigliani lánya,** Jeanne Modigliani, hatvanhat éves korában. Apjáról, a világhírű festő- és szobrászművészről — születésének századik évfordulóját most ünnepli a világ — 1961-ben „Modigliani, legendák nélkül" címmel könyvet adott ki.

— **Márai-Grosschmid László,** a Magyar Távirati Iroda külpolitikai főszerkesztőségé-

MINDENKI MÁST SZERET

(csinálni, mint ami a dolga)

1. PATYOLAT

Évek óta magam mosok, nem viszem a holmit a Patyolatba. Az így kialakult helyzetnek több előnye van. Nem vegyítem össze az ágyneműmet a város minden szennyesével. Nem kapok vissza a vadonatúj lepedő helyett rozsdafoltos-rongyosat. Nem lopom el magamtól a legszebb blúzomat, és nem közlöm magammal vállvonogatva, hogy nyilván leesett útközben a ruhaszállító kocsiról.

Ellenben kézimunkafonalat venni odaszoktam újabban a sarki Patyolatba. Már kész pulóvert is vásároltam ott! Mostanában egy jóképű maradék ruhaanyaggal szemezek, ötven százalékkal olcsóbban kínálják.

2. POSTA

Évek óta nem levelezem; meguntam, hogy a főváros egyik kerületéből a másikba öt napig tartson a levél útja. Régebben olykor táviratokat intéztem barátaimhoz, de mostanára erről is leszoktam; miután a táviratot nem kézbesíti, csupán a levélládába dobja be a kézbesítő, a barátaim a legjobb esetben másnap délután, munkából hazamenet szoktak értesülni róla, hogy előző este vacsorára vártam őket. Telefonálni sem telefonálok már, hisz ilyes szerkezettel sem én, sem ismerőseim többsége nem rendelkezik.

A postás bácsit, ha látom, megkérem, váltsa ki a receptjeimet a hatodik határban épp nyitva tartó patikában. És már napok óta azon gondolkozom, nem lehetne-e igénybe venni abból a célból, hogy a sógornőm menye helyett sorbaüljön a terhesrendelésen?

3. EGYÉB

Évek óta nem járok strandra; nem szeretem a törülközőmet zsírpapírok, csirkecsontok, barackmagok tetejére teríteni. Unom, hogy megsaccolnak és kabin helyett fogasra ítélnek. Kell nekem, hogy leforrázva érezzem magam, mielőtt a vízbe ereszkednék?... Van nekem fürdőkádam odahaza.

Most mégis be készülök nézni az egyik patinás szálloda strandfürdőjébe. Állítólag prima, bolyhos fürdőlepedőket árulnak. De a jó frottírnak súlya van; előbb haza kell vinnem a krumplit, amit most vettem a benzinkútnál.

Ahol kocsikereket pers... nem kapni.

T.

Csudai Ivan

Búcsú Mészöly Miklóstól

Sebzett ember

Nem gondolta, hogy az emberi létezésnek bármi értelme lenne.

Idomtalan szenvedéllyel kereste értelmét. Mindenről és állandóan gondolkodott. Bárkivel, bárhol, bármikor mindent megbeszélt, s mindezt abban a reményben tette, hogy talán mégis, most, véletlenül, a kegyelem ajándékaként, éppen ő, épp a másik, éppen együtt.

Mindenféle kollektivizmust mélyen megvetett, gyűlölte az emberi csordaszellemet.

Az állatok halálraszánt magányát tisztelte.

Nem gondolta, hogy az ember bárki szeretetével megváltható lenne.

Bármikor és bármire fogékony figyelemmel fordult mindenkihez. Mint aki azon nyomban mindenki minden tulajdonságával megbarátkozik, s ezért nem teheti, hogy ne értse meg és ne fogadja el a másik ember minden tettét.

Mérlegelt, mentő körülményeket keresett, bárki bármilyen gonoszságára magyarázatot.

A hazugságot gyűlölte.

Nem gondolta, hogy lenne közkincsként kezelhető igazság. Nem a hazudozás célját igyekezett felfogni, a hazudozás egoista haszna pedig egyáltalán nem érdekelte, hanem azt az értelmet kereste, amit az ember állatiasságának a teremtés adott.

Nem gondolta, hogy csak az embernek és az állatoknak lenne lelke és lélegzete.

Nem hitt Istenben.

Kevés dologhoz kötődött, növények növekedéséhez, tájhoz, szülővárosához.

Hűvösen elnéző szeretettel figyelte azokat, akik másként nem tehetnek, hisznek. Mintha szellemi botladozásukat figyelné.

Az én életemben az egyetlen ember, aki szemem láttára és fülem hallatára nem csak tévedéseit vallotta be és korrigálta, hanem a vétkeit.

Nem tartotta kizárhatónak, hogy a háborúban embert ölt.

Kétszer láttam sírni.

Másodszor nyilvánosság előtt sírt, tíz éve ennek. Röviden és szárazon, az ismeretlen erőtől egész testében megremegve. Egy fogadás kellős közepén a karomat fogta és fogtam a karját.

„Ezt a következőt, ezt a következő menetet én már nem fogom kibírni."

Nádas Péter

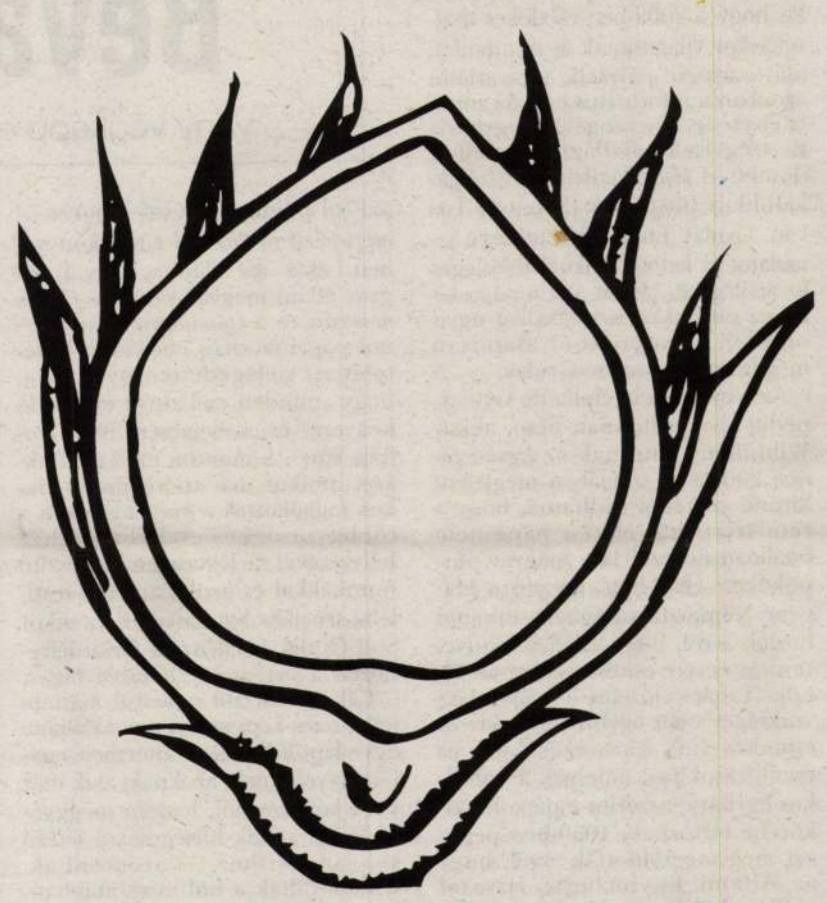

Búcsúidézetek Mészöly Miklósnak

Nem tudok mit mondani, mit írni most, Miklós. Hiszen nem hallhatod, nem olvashatod, amit mondhatnék, írhatnék, még a régi, szeretni való, figyelmetlen pontossággoddal sem. Akik meg körüllállják most tested emlékét, alighanem, körülbelül, többé-kevésbé, remélhetően hasonlókat fogalmazgatnak magukban. Ne egymást, önmagunkat hallgassuk hát ezúttal, hanem megint, újra, kifogyhatatlanul Téged. Ahogyan – kivételesen nagy íróként, hasonlíthatatlan, erőt adó, megtörhetetlen jellemként, gyönyörűséges, páratlanul független emberként – akaratlanul is számtalanszor elköszöntél már az örök és kiismerhetetlen látványtól, szikár *és* burjánzó, reduktív *és* nyelvet, történetmondást megújító, bonyolult, csikorgó *és* valóságosságtól párálló mondataidban, egyszerre sivatagos *és* bozótos bekezdéseidben, rejtetten világos szerkezeteidben anélkül, hogy levetted volna a szemed minderről egy pillanatra is.

Először egy már most kimondhatatlanul hiányzó szempártól és pillantástól búcsúzom, a *Film* szavaival: „...a mozdulattal együtt az Öregember arcán szintén kirajzolódik valami halvány változás. A megritkult borosta közei feketén pontozottak a pórusoktól, s egyszerre ezek is duzzadtabbak most, ahogy az arcbőr feszesebb lesz. A leejtett alsóajak erősen nedves, ellentétben a pergamenszerű bőrrel. Csak az egyik szemsarok váladékos, de mindkettőben ugyanaz a megtört kék tükrözés, amilyet a recés üveg mögé tett tárgy ad, vagy ha vízréteget iktatunk közbe. Most ez a két felhígult folt is jobban pillantássá húzódik össze. Mindent félretéve, a puszta erőfeszítés pillanata szép most: ahogy mutatkozik. A kép ki is tart hosszabb ideig, bár sokkal több nem történik már. Csak annyi még, hogy a fogatlan száj valamilyen szót próbál formálni..."

Másodszor attól a kérdezésmódtól, a pontos térkép lehetetlenségének egyedülálló, megismételhetetlen felmérésétől búcsúzom, attól a fedetten, mozdíthatatlanul etikus szólamtól, ami most válik végképp csupán olvashatóvá, történetivé, például ismét a *Film* egyik utolsó bekezdésében: „Lehet, hogy egész topográfiánk hamis? Mi igaz mégis belőle? Lehet, hogy ahol most járunk, és ahogyan járunk, ugyanígy eshet valamilyen más megítélés alá? Nem lepődhetünk meg, ha egy pillanatra mi is úgy érezzük, hogy hiábavaló a pontoskodásunk, és hiába ütöttünk réseket, a fal fal maradt. S jobb híján itt figyelmeztetünk rá: az ég most kezd annyira elszürkülni, hogy már elképzelhető a csillagokkal perforált sötétség, ami követni fogja."

Végül a régi-régi, távolinak tetsző, mégis sokféleképpen Hozzád közel álló, XVI. századi Bornemisza Péter mondásaival búcsúzom. Nem a Te szavaiddal, de nagyon is a Te szellemedben. Azokkal a mondásokkal, amelyek halálról és sírbatételről beszélnek, s amelyeket körülbelül a *Saulus* írása idején komponált immár egyedüliként itt maradt alkati-szellemi rokonod, Kurtág György kantátává: „A halál, mint egy tőr a madarat, / megcsap és ellep tégedet is... Tisztességgel így temetjük az mi /atyánkfiát: ha tisztességes koporsóba / betesszük, az testet mezítelen el nem / vetjük, hanem betakarván ingébe, / lepedőjébe, tisztességgel elkísérjük / az sírhoz, és alázatosan, szeretettel / betakarjuk az földnek gyomrába. ...Mint az mezei virágok, mint az árnyékok, / mint az buborék, mint az álom, / csak olyak vagyunk."

Kérem hát, nyugodt álmod legyen.

Balassa Péter

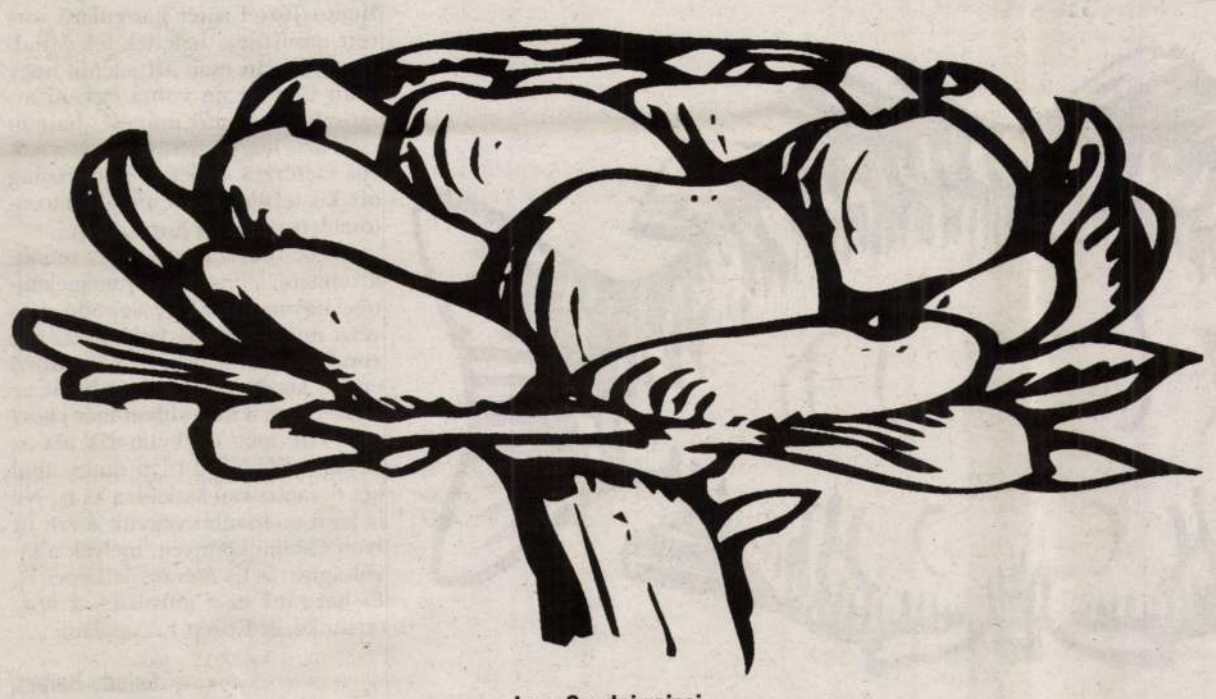

Ivan Csudai rajzai

Azt szoktuk

mondani, amikor meghal valaki, hogy nem halt meg, mert, mondjuk, örökké a szívünkben él. És egyébként is itt van közöttünk.

Most nem lehet így beszélni, annyira idegen volna tőle a vigasznak és vigasztalásnak ez a könnyű módja. Nem, nincs itt köztünk, és aki meghalt, az nincs többé. Föleszik a férgek. Könyvek vannak, és van emlékezet.

Ha rá gondolok, inkább erdőbe képzelem, mint emberek közé. Horhosba. Vadnak vagy vadásznak, majdnem mindegy. Amivel nem azt akarom mondani, hogy az emberek közt különösen magányos lett volna. De ha elgondoljuk civilizált életünk terein, színpadain, Szekszárd vagy Budapest díszpolgáraként, a Széchenyi Akadémia alapítótagjaként vagy az Írószövetségben, akkor muszáj erre a vadságra is gondolni. Az intézmények, finoman szólva, hidegen hagyták, de nem véletlenül tartozott ide vagy oda, egy városhoz, egy társasághoz. Az a vadság figyelmet is jelent. Mindig figyelt. Arra figyelt, ami fontos volt számára, például 1956-ban az Írószövetség. Figyelemben élt.

A bátorságára emlékezem. Bátor az, olvasom, aki veszélyben vagy a veszélyes következmények tudatában is félelem nélkül, legjobb meggyőződése szerint cselekszik. A félelmeit nem ismertem, ehhez nem álltam elég közel hozzá – nagyon közel és nagyon távol voltunk egymáshoz, egymástól –, de a bátorságát láttam, ahogy mindenkinek látnia kellett, annak is, aki elfordította az arcát, ezt a folyamatos bátorságot, amely nem egyes akciókra korlátozódott, amikor a helyzet mintegy kikényszeríti belőlünk (vagy éppen nem, s akkor gyáván elbukunk).

Úgy volt bátor, ahogy más levegőt vesz. Hozzátartozott a testéhez.

Életének több mint a felét diktatúrában élte. Diktatúrában nehéz bátornak lenni, mert bele lehet halni, ezért természetes, ha domesztikáljuk a bátorságunkat. Evvel ő nem törődött, lélegzett.

Demokráciában is nehéz bátornak lenni, könnyen azt lehet hinni, hogy már nincs rá szükség. Az ő bátorsága töretlen volt, rezzenéstelen. Azért is, mert miközben hibátlanul és példát mutatóan teljesítette azt, amit ez ügyben az ország kirótt rá, bátorsága nagyobbra nézett, a létezés bátorsága volt az övé, az Ember bátorsága.

Kisebb szavakat kéne használni.

Bátorsága az ember pogány nagyságáról szólt. Isten az embert a maga képére és hasonlatosságára teremtette, s ez akkor is igaz, ha nincsen Isten. Mészöly Miklós arcán ezt a kettőt láttam egyszerre. Az arca, az élete mintha valami szent ellenistenbizonyíték volna. Hogy lehetséges méltósággal élni akkor is, ha csupán az van, ami van. Akkor is, ha a halott meghalt, és nincs immár köztünk, és nincs sehol.

Azt mondta egyszer egyikőnknek, Kisorosziban, alig komolyan, csak úgy, hogy majd a hamvait Triesztnél kéne a tengerbe, legkedvesebb tengerébe szórni, s annak utána mi, a barátai, üljünk be ott egy kávéházba, ha háttal álltok a tengernek, a főtéren baloldalt, és igyatok meg egy kávét. Hallgassatok vagy beszélgessetek, de ne rólam.

Volna tehát mostmár ez a valóságos, virtuális, örök, mediterrán kávéházunk, lehetni, nem vele, de általa.

Mészöly Miklós meghalt. Nincs. Amen.

Esterházy Péter

Családtagjai, barátai és tisztelői augusztus 23-án vettek végső búcsút Mészöly Miklóstól.

ENDREFFY ZOLTÁN:

Bevallani

– vagy végképp eltörölni a múltat? –

Átvilágítsanak-e egyházi vezetőket? – ezzel foglalkozott *A Hét* augusztus 5-i adása. Ez a kérdés megosztja a magyar kereszténveket. Hegedűs Lóránt református püspök javasolta, hogy a 2002-ben esedékes tisztújításkor világítsanak át mindenkit, aki tisztségre pályázik, e javaslatot azonban a református egyház zsinata elvetette. Az evangélikus egyház a tisztségviselői átvilágítása mellett döntött. *A Hét* adásában megszólaló katolikus püspökök (Seregély István, Gyulay Endre) elvetették a javaslatot: a katolikusoknál fölösleges az átvilágítás, hiszen akit a pápa kinevez püspökké, azt előzőleg úgyis minden szempontból alaposan megvizsgálja, mondta Gyulay.

Azt viszont nem említette Gyulay, pedig ha máshonnan nem, akkor Wildmann Jánosnak az *Egyházfórum* 2000/3-as számában megjelent kitűnő cikkéből tudhatná, hogy a rendszerváltás előtt a pápa nem önállóan nevezte ki a magyar püspököket. 1957-ben ugyanis a Magyar Népköztársaságban törvényt hoztak arról, hogy az állami szuverenitás érvényesítése végett az Elnöki Tanács előzetes hozzájárulása szükséges amaz egyházi állásokra és címekre való kinevezésekhez és megbízásokhoz, amelyek a katolikus egyházjog szerint a pápa hatáskörébe tartoznak. 1959-ben pedig ezt még megtoldották azzal, hogy az Állami Egyházügyi Hivatal (ÁEH) elnökének előzetes hozzájárulásához kötötték az összes fontosabb egyházi állásra való kinevezések (választások, megbízatások, áthelyezések és elmozdítások) érvényességét. Így a káptalani, a püspöki-helynöki; egyházmegyei hivataloknál az irodaigazgatói; az esperesi; városokban és járási székhelyeken a plébánosi és a lelkészi; hittudományi akadémiákon a rektori, a dékáni, az igazgatói és a tanári, egyházi középiskolákban pedig az igazgatói állások érvényességét.

E „káderpolitika" célja az volt, hogy a klerikusok, főleg a püspökök hű támaszai legyenek a kommunista pártnak. Hogy mennyire lojálisak lettek a magyar katolikus püspökök, nem Jézus Krisztushoz, hanem a reálisan létező szocializmus ügyéhez, azt jól példázza Lékai bíboros. *A megnyesett fa kizöldül* című könyvében Lékai azt állította, hogy a magyar állam megvalósította a *Rerum novarum* és a *Quadragesimo anno* című pápai szociális enciklikák követeléseit, s elégedetten nyugtázta, hogy „minden családnak elegendő kenyere" és „kellemesen fűtött szobája van". S mondta ezt Lékai akkor, amikor már tudományos cikkek foglalkoztak a szegénységgel, a többgyermekes családok nehéz helyzetével, a jövedelemkiegészítő munkákkal és azok romboló testi-lelki-szociális hatásaival. És amikor Solt Ottilia és ellenzéki társai létrehozták a *Szegényeket Támogató Alapot.*

Lékai nem állt egyedül, hanem jellegzetes képviselője volt az állami egyházpolitika által kitermelt egyházi vezetőknek, azoknak, akik már nem kényszerből, hanem meggyőződésből voltak hűségesek a létező szocializmushoz, és azonosultak, kollaboráltak a hol burkoltabban, hol nyíltabban vallás- és egyházellenes politikai hatalommal.

Erre célozhatott *A Hét* műsorát bevezető riporter ezekkel a szavakkal: „Ma még titok, hogy hány pap, lelkész és rabbi volt besúgó vagy III/III-as ügynök; hányan járultak hozzá hittestvéreik megalázásához, bebörtönzéséhez, netán meggyilkolásához, akár önszántukból, karriervágyból, akár félelemből vagy emberi gyengeségből, netán az eszme, a szocializmus iránti elkötelezettségből, merthogy ilyen is volt." Ezt mondta a riporter, ha jól írta le a szavait az ismerősöm, aki e-mailen beszámolt nekem *A Hét* adásáról, amelytől éppúgy fel volt háborodva, mint Csordás Eörs, az esztergom-budapesti főegyházmegye irodaigazgatója, aki „a legsötétebb náci és sztálini korszak egyházellenes kirohanásának" minősítette *A Hét* adását.

De vajon nem inkább azon kell-e felháborodnunk, hogy egyházunk vezetői és egyszerű tagjai mind a mai napig nem „gyónták meg a mindenható Istennek és nekünk, testvéreiknek, hogy az elmúlt negyven évben sokszor és sokat vétkeztek gondolattal, szóval, cselekedettel és mulasztással"? Az egyházi öntisztulás szükségességét kimondta Várszegi Asztrik már a rendszerváltáskor. A püspöki kar titkáraként kijelentette: az egyházi vezetőknek önkritikát kellene gyakorolniuk, különös tekintettel a báziscsoportokkal szembeni magatartásukra, mert kereszténvhez méltatlan és igazságtalan módon bántak az ezekben tevékenykedő papokkal és világi hívekkel. És javasolta, hogy mondjon le a pozíciójáról az, aki méltatlan rá. A püspökök többsége azonban nem támogatta ezt az elgondolást, ehelyett erős támadások érték Várszegit a püspöki karon belülről és kívülről is, „liberálisnak" bélyegezték, a munkáját ellehetetlenítették, és őt mondatták le.

A magyar katolikus püspökök többsége a hetvenes években indított hadjáratot a katolikus bázisközösségek ellen. 1976-ban a Magyar Népköztársaság is aláírta az ENSZ polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmányát, amivel a vallásszabadságot is elismerte (vagy még jobban elismerte, hiszen annak érvényesüléséről korábban is gondoskodott az ÁEH). Ettől kezdve az ÁEH arra törekedett, hogy a bázisközösségek, a vallásos kiscsoportok tevékenységének akadályozásával, megsemmisítésével kapcsolatos „piszkos munkát" a rendőri szervek helyett az egyházi vezetők végezzék el.

A katolikus püspökök többsége készségesen együtt is működött az ÁEH-hal a bázisközösségek elleni hadjáratban, amelyben a leghírhedtebb a „bulányisták", a Bokor mozgalom elleni intézkedéssorozat volt. 1981-ben a Központi Hittudományi Akadémia professzoraiból (Gál Ferenc, Vanyó László, Erdő Péter) álló bizottság jelentése alapján a püspöki kar elítélte Bulányi Györgyöt téves tanítások terjesztése miatt, és eltiltották attól, hogy templomban szentmisét mondjon. Bulányit csak a rendszerváltás után rehabilitálták (félszívvel).

Nagy veszélyt vállaltak magukra azok a világi hívek, akik bázisközösségekben vagy vállási kiscsoportokban tevékenykedtek. Kockáztatták az állásukat, egyetemi tanulmányaikat; zaklatásnak, zsarolásnak voltak kitéve a politikai rendőrség részéről, és börtönbüntetéseket is kiszabhattak rájuk államellenes szervezkedés vagy izgatás vádjával. A Kádár-rendszerben a világi hívek nagyobb veszélyben voltak, mint a papok, akik a Vatikán és a magyar állam közti 1964. évi úgynevezett részleges megállapodással többé-kevésbé védetté váltak, mert megőrizte őket az egyházszervezet, s az áldozatok egyre inkább a civilek lettek.

Az államszocializmusnak az egyház vezetői és tagjai nemcsak áldozatai, hanem tettestársai is voltak. Bárcsak szembe tudnánk nézni a múltunkkal, mi katolikusok, és nemcsak hirdetnénk, hogy „tartsatok bűnbánatot" (Mk 1,15), hanem mi magunk gyakorolnánk is a bűnbánattartást! Bárcsak az történne, hogy e bűnbánattartás, önvizsgálat és öntisztulás konkrét módjának szentelné a következő üléseit és összejöveteleit a Magyar Katolikus Püspöki Kar, a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége és a Magyar Pax Romana!

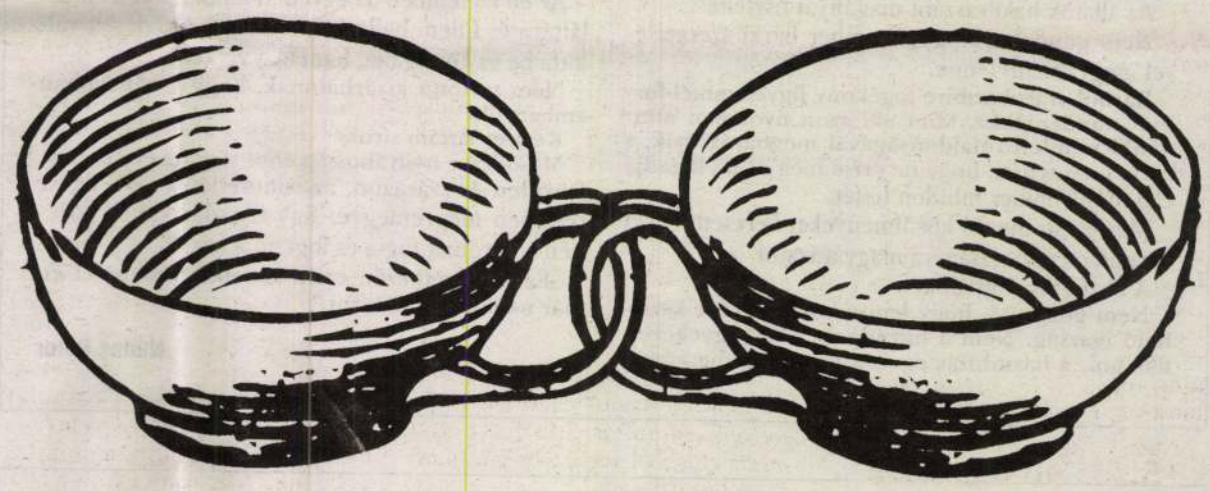

Ivan Csudai rajza

Ivan Csudai rajzaihoz

Az egyre inkább nyitottá váló Európában és ami talán minket még közvetlenebbül, jobban is érdekel: a nyíló Közép-Európában, annak, aki képzőművészettel foglalkozik, nincs izgalmasabb feladat, mint egyfajta összehasonlítást végezni a környező országok művészetével. Ez nem is elsősorban azért érdekes, mert meg szeretnénk állapítani, hogy melyik a „jobb" művészet, a szerb, a horvát, a román vagy épp a szlovák-e, hanem azért, hogy mindig ráérezhessünk s ráismerhessünk arra, hogy ez a Közép-Európának nevezett különös etnikai, nemzeti konglomerátum a művészet területén mennyi egymáshoz közelálló teljesítményt mutat fel. Külön öröm éreznünk azt, hogy akkor, amikor a politikusok váltig állítják: sok a tisztázatlanság, az elvarratlan szál az egyes nemzetek között, addig e nemzetek művészete nagyon is kiegészíti egymást, egyfajta sajátos interferenciáról tanúskodik, melyet több nagyszabású kiállítás is bizonyít, melyeket például a Ludwig Múzeum az elmúlt években bemutatott Budapesten is. Hiába más a beszélt, az írott nyelv, még az is lehet, hogy eltérőek az álláspontok, más a retorika, a képzőművészet akkor is bizonyítja a szoros kapcsolódásokat és kötődéseket.

Nos, ilyen gondolatok jártak a fejemben, amikor áttekintettem Ivan Csudai festményeit és rajzait. Mert e művészi teljesítmény láttán jogosan állíthatjuk: van egy közelítő felfogás ebben a negyven év körüli generációban, mely szoros támpontokkal kapcsolja össze például a szlovák képzőművészet kortársi törekvéseit a magyarral. S ha keressük ennek elemeit, akkor azt állapíthatjuk meg, hogy ez a közeledés és közelítés nem is annyira a stílusban van, s tán nem is annyira az ábrázolás formai karakterében, bár abban is, hanem valószínűleg a művészek életérzésében, világhoz való viszonyulásukban.

Európának ezen a fertályán ugyanis a korábbi sok-sok megalkuvást és őszintétlenséget követően (nevezhetjük hazugságnak is), a rendszerváltozások után „szabad lett a pálya", eltűnt a politika mint determináló tényező vagy legalábbis háttérbe szorult, s az alkotókból kitörhetett lelkiállapotuk és mentalitásuk minden, addig elrejtett, frusztrált és elnyomott problémája, komplexusa. Ivan Csudai is ennek a generációnak a tagja, aki még a kommunizmus végkorszaka alatt főiskolás Pozsonyban, ám már a rendszerváltozás időszakától alkotó, aki járja a világot, kiállításokat rendez, többek között 1991-ben Magyarországon is az Óbudai Pincegalériaban. Csudai így nem stílusművésszé vált, bár munkái tükrözik a kor áramlatait, hanem az életérzés, a mentalitás, a közérzet művészévé, aki lelkiállapota adott állásáról ad a szó szoros értelmében képet munkáin. Ez az életérzés tele szkepszissel, van benne csipetnyi kiábrándulás, kapcsolódik mindez a morbiditáshoz, néha egyfajta fekete humorhoz, a groteszkhez. Csudai hiába fest nagyméretű képeket vászonra, képeiben mindig ott egy erőteljes visszafogás, visszafogottság, amely nagyon következetesen redukálja a színeket és a formákat. Csudai képei grafikus képek. Ugyan festmények, ám mégis mintha felnagyított tusrajzok lennének, minták, korábbi mintarajzok alapján. Csudai úgy festő, hogy eszköztára nagyon is grafikusi, mely által azonban sajátos „minimális hangvétel" uralkodik el képein, melyeken többször ráadásul mintha egyfajta görbe tükörben látnánk disznóját, repülő női figuráját, amely épp valamiféle műugró mozdulatban van megörökítve. Egyszerű elemei Csudainak meghökkentőek, személyes szürrealizmussal érintkező felfogás ez, de ő mindig őrzi autonomitását, nem engedi összevetni magát senkivel.

Csudai él a váratlan asszociációk módszerével, s így munkái is sajátos, ambivalens módon hatnak nézőjére. Fontos nála, hogy mindig hétköznapi témákat jelenít meg, egyfajta profán megközelítés a jellemző, ahol egyszerű látványelemekből teremt egy végső soron szorongással teli látványvilágot. Grafikái és festményei szoros egységet képeznek. Grafikáinál érdekes felfedeznünk, hogy sosem ábrázol teljességet, mindig fragmentumok, részek vannak megörökítve, melyek legtöbbször kilógnak, kifutnak a képből. Ezzel azt éri el a művész, hogy a rajzok nagyobbnak látszanak valódi méreteiknél. Így a kisebb méretek is nagyobb dimenziókra utalnak. Ráadásul ezáltal munkáin jelentős szerephez jut az allúzió, a sejtetés, a célozgatás egyéni módja. Hadd utaljak például arra, hogy több munkáján belóg egy figura, lehet olyan asszociációnk, hogy ez a személy fel van akasztva, s az is, hogy közeledik messziről, de mindezt nem látjuk, ez csak képzeletünkben jelenik meg, s a művész jogosan mondhatja: még a fantáziánk is elrugaszkodik képei láttán… De lehet, hogy ezt is akarja! Utaltam arra, hogy rokonságot érzek a magyar kortárs művészet bizonyos vonulataival művei esetében, s ezzel kapcsolatban még hadd jegyezzem meg, hogy például mackói, játék mackói láttán eszembe jutott Kelemen Károly képi világa, locsolókannája öntözőrózsája láttán Bukta Imrére gondoltam, s ahol egy figura egy különös összevarrt csomagot visz a fején, ott Benes József sötét hangulatú varrott motívumai sejlettek fel. Mindez egyáltalán nem azt jelenti, hogy Ivan Csudai ne volna egyéni atmoszférateremtő művész, hanem csak azt, hogy mennyire sok a közös életérzés ebben a földrajzilag oly kis területű, ám annál változatosabb összetételű Európában.

Görbe tükre, kevés színe, monokromitása, a finom gúny megjelenítése ugyanakkor egy aggódó művészt mutat, aki egy helyütt két rajzon bemutatja egy pálcát eltörő ember két fázisát. Az elsőn hajlik az ív, a vessző, a másodikon már eltört az ív, de még egybetartják azt az anyag szálai. Olyan lap nincs, ahol két darabba van szakadva az ív. Ne is legyen. Inkább vegyük észre itt Ivan Csudai könnyeit, melyek a távolságtartás és átérzés jelképei is. És hat ránk ez a művészet. A kortársunké, itt Közép-Európában.

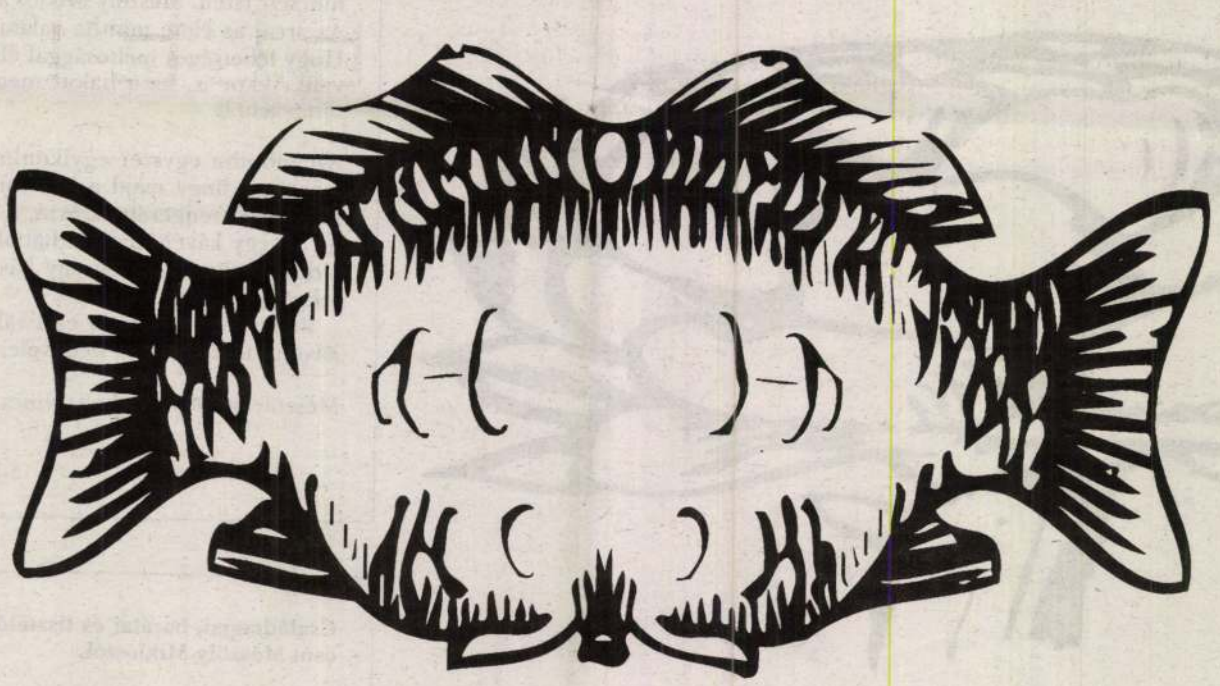

Feledy Balázs

A NÖVENDÉKEKRE VONATKOZÓ FONTOSABB STATISZTIKAI ADATOK AZ 1937—38. ISKOLAI ÉVBEN.

a) A beiratkozott és a tanév végén tényleg járó növendékek száma és ez utóbbiak részletezése.

A tagozat megnevezése	A nem megjelölése	A beírt növendékek száma	Az évvégi növendéklétszám	Vallásfelekezet szerint						Anyanyelv szerint				Születési év szerint						
				róm. kat.	gör. kat.	ág. ev.	ev. ref.	unit.	izr.	magyar	német	angol	török	1923	1922	1921	1910	1919	1918	1917 és korábban
Szakosztályok	férfi	24	17	8	—	3	3	—	3	17	—	—	—	4	2	1	5	3	1	1
	nő	133	120	70	1	5	10	1	33	120	—	—	—	27	22	25	22	8	6	10
Szakiskolák és mesterképző tagozatok	férfi	60	54	34	—	2	6	—	12	54	—	—	—	7	7	12	12	5	—	11
	nő	30	25	14	—	1	—	—	10	25	—	—	—	3	4	7	3	4	3	1
Iparostovábbképző Esti Tanfolyamok	férfi	284	193	126	2	9	28	—	28	191	1	—	1	1	2	7	19	13	13	138
	nő	128	97	64	—	2	5	1	25	93	2	2	—	2	4	6	17	7	7	54
Rendkívüli növendékek	férfi	31	24	15	—	2	4	—	3	24	—	—	—	1	—	1	1	—	1	20
	nő	59	41	24	1	—	8	1	7	39	—	2	—	—	1	—	2	3	4	31
Összesen	férfi	399	288	183	2	16	41	—	46	286	1	—	1	13	11	21	37	21	15	170
	nő	350	283	172	2	8	23	3	75	277	2	4	—	32	31	38	44	22	20	96
Együttvéve		749	571	355	4	24	64	3	121	563	3	4	1	45	42	59	81	43	35	266
Az évvégi létszám %-ban			100	62.17	0·7	4·21	11·21	0·51	21·2	98·61	0·51	0·7	0·18	7·88	7·36	10·33	14·19	7·54	6·12	46·58

b) A növendékek kimutatása szülőhelyeik szerint.

A nem megnevezése	Budapest	Pest megye	Magyarország többi részei	megszállott terület: Német	Jugoszl.	Csehszl.	Román	Csehszlovákia	Hollandia	Lengyelország	Románia	Törökország	Ázsiai Oroszország	Északamerikai Egyesült Államok
Férfi	116	47	25	1	2	12	10	—	—	1	1	1	1	1
Nő.....	162	33	50	1	7	5	18	1	1	—	—	—	—	5
Együtt	348	80	75	2	9	17	28	1	1	1	1	1	1	6
Az évvégi létszám %-ban	60·94	14·01	13·13	0·35	1·57	2·97	4·90	0·18	0·18	0·18	0·18	0·18	0·18	1·05

c) A növendékek részletezése az atya (gyám) foglalkozása és lakóhelye szerint.

A nem megjelölése	Foglalkozás szerint: őstermelő önálló	őstermelő alkalmazott	iparos önálló	iparos alkalmazott	kereskedő önálló	kereskedő alkalmazott	közlekedési alkalmazott	értelmiség köztisztviselő	értelmiség szabad pályák	értelmiség köz- és magánhiv. alt.	nyugdíjas	egyéb	Lakóhely szerint: Budapest	szomszédos községek	Pest vm. többi községei	Magyarország egyéb részei	megszállott terület	külföld
Férfi	9	4	91	53	16	19	8	20	9	14	25	20	205	49	13	14	6	1
Nő	10	1	31	15	26	37	21	46	20	15	27	34	208	33	15	17	8	2
Együtt	19	5	122	68	42	56	29	66	29	29	52	54	413	82	28	31	14	3
Az évvégi létszám %-ban	3·33	0·88	21·36	11·91	7·36	9·81	5·08	11·56	5·08	5·08	9·1	9·45	72·33	14·37	4·9	5·44	2·45	0·51

AZ INTÉZET NÖVENDÉKEINEK NÉVSORA.

I. Szakiskolai Szakosztályok

Név	Közismereti és szaktárgyak ált. osztályzata	Műhely	Magaviselet
Agyagipari szakosztály.			
I. osztály.			
Balázs Margit	jó	jó	dicséretes
Koczkás András ..	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Lázár Anna	jó	jó	dicséretes
Nagy Klára	jó	jó	dicséretes
II. osztály.			
Vitéz Emma	jó	elégséges	dicséretes
III. osztály.			
Duma György	jeles	jó	dicséretes
Sziebler Károly	jó	jeles	dicséretes
Szöllősi Mihály	jó	jó	dicséretes
IV. osztály.			
Kassai Sára	elégtelen	elégséges	dicséretes
Szépvölgyi János..	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Díszítőfestőipari szakosztály.			
I. osztály.			
Baráth Lajos	elégséges	elégséges	jó
Bata László	jó	jó	dicséretes
Beck Mihály	elégséges	jeles	dicséretes
Farkas Sándor	Vizsgálatlan maradt		
Gergó József.....	jó	jeles	dicséretes
Kántor Sándor	elégséges	elégséges	jó
Kováts Dezső	elégtelen	elégséges	jó
Mehring György ...	elégséges	jó	dicséretes
Szórád Gyula	jó	jeles	dicséretes
Tarjányi István	elégséges	jó	jó
Vertel József	elégséges	jeles	dicséretes
II. osztály.			
Mátyus Henrietta ..	jó	jó	dicséretes
Schin József	elégséges	jeles	dicséretes
III. osztály.			
Pollák Zoltán	elégséges	elégséges	dicséretes
Pozsogár Sándor .	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Simon Ferenc.....	jó	jó	dicséretes
IV. osztály.			
Irházi László	jó	jeles	dicséretes
Kutas György	elégséges	elégséges	dicséretes
Vágovics Károly....	elégséges	jeles	dicséretes
Faipari szakosztály.			
I. osztály.			
Hajda Géza.....	elégséges	jó	dicséretes
Klein Ernő	jó	jeles	dicséretes
Sarkadi Sándor	jó	jeles	dicséretes
Vegecsány Frigyes .	jó	jeles	dicséretes
II. osztály.			
Burodics Imre	jó	jó	dicséretes
Décsey Iván	jó	jeles	dicséretes
Kővári Lajos	jó	jeles	dicséretes
III. osztály.			
Kőhalmi József	jeles	jó	dicséretes
Szabó Ferenc	jó	jeles	dicséretes
Szilárd Gyula	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
IV. osztály.			
Havas László dr. ..	jeles	jó	dicséretes
Könyvkötőipari szakosztály.			
I. osztály.			
Adler Zsuzsanna ...	elégséges	jó	dicséretes
P. Ruttkay Gertrud	Kimaradt		

Budipassajzisk
1937/38.

Név	Közismereti és szaktárgyak ált. osztályzata	Műhely	Maga-viselet
II. osztály.			
Márczé Ilona	elégséges	jeles	dicséretes
Szászy Erzsébet ...	osztályozatlan maradt		
Szenkeressy Ferenc .	jó	jeles	dicséretes
III. osztály.			
Kósa Rezső	elégséges	elégséges	dicséretes
IV. osztály.			
Kiss Imre	elégséges	jeles	dicséretes
Kudriczy Zoltán ...	jó	jeles	dicséretes
Lett Miklós	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Ötvösipari szakosztály.			
I. osztály.			
Horváth Magda	elégséges	jó	dicséretes
Mátyássy Ingelene ..	jó	jeles	dicséretes
Réger Andor.....	elégtelen	jeles	dicséretes
Teszlák Albert	elégséges	jeles	dicséretes
II. osztály.			
Lőb Magda.....	jó	jó	dicséretes
III. osztály.			
Edvi-Illés György	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Sokszorosító ipari szakosztály.			
I. osztály.			
Berendi Miriam ...	jó	jó	dicséretes
Berger Ervin.....	Kimaradt		
Biró György	Kimaradt		
Dénes Veronika	jó	jó	dicséretes
Fekete Teréz	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**

Név	Közismereti és szaktárgyak ált. osztályzata	Műhely	Maga-viselet
Fisch István	elégséges	jó	dicséretes
Gyéressy György ..	Kimaradt		
Harkay László	elégtelen	jó	dicséretse
Hataier József.....	elégséges	jó	dicséretes
Herczeg Antal	Kimaradt		
Hersch Rudolf	Kimaradt		
Horváth Irén	jó	jeles	dicséretes
Horváth Magdolna .	Kimaradt		
Kertész Ferenc.....	elégtelen	elégséges	dicséretes
Koltai Gábor	Kimaradt		
Kompolti György ..	elégséges	elégséges	dicséretes
Nemes Márta	Kimaradt		
Steinhübel Kamilla .	jó	jó	dicséretes
Varga Magdolna ...	jó	jeles	dicséretes
Wolff György	elégséges	jó	dicséretes
II. osztály.			
Heimann Éva	elégséges	elégséges	dicséretes
Henter János	jó	jó	dicséretes
Horváth László ..	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Kallós Lidia	Kimaradt		
Róth Olga	jó	jó	dicséretes
Spitz Imre	elégséges	elégséges	dicséretes
Szilas Győző.....	jó	elégséges	dicséretes
III. osztály.			
Bakó Zsuzsanna ...	elégséges	elégséges	dicséretes
Csupka Katalin	elégséges	jeles	dicséretes
Galamb Endre	elégtelen	jeles	dicséretes
Kardos Ferenc	elégséges	elégséges	dicséretes
Orbán Ilona	jó	elégséges	dicséretes
Themleitner György	elégtelen	elégséges	dicséretes
IV. osztály.			
Bodó Margit	elégséges	jó	jó
Gluchák Margit ...	jó	jó	dicséretes

II. Szakosztályok.

Név	Közismereti és szaktárgyak ált. osztályzata	Műhely	Magaviselet
Általános rajzi és festészeti szakosztály.			
Baloghy Ida	**jeles**	—	**dicséretes**
De Sorgo Jolán ...	Kimaradt		
Facskó Ilona.....	**jeles**	—	**dicséretes**
Fekete Emma	jó	—	dicséretes
Gonda Zsuzsanna ..	Kimaradt		
Guth Éva	jó	—	dicséretes
Hered Edith	jó	—	dicséretes
Horváth Klára	jó	—	dicséretes
Kertész Ferenc.....	jó	—	dicséretes
Kis László Pál	jó	—	dicséretes
Kuzmann Györgyi	**jeles**	—	**dicséretes**
Lebovits Zsuzsanna .	jó	—	dicséretes
Nagy Márta	jó	—	dicséretes
Poór Márta	**jeles**	—	**dicséretes**
Radovits Mária	elégséges	—	dicséretes
Raiz Julianna	**jeles**	—	**dicséretes**
Sauer Zsuzsanna ...	jó	—	dicséretes
Schárfy Mária	jó	—	dicséretes
Szalay Károly	jó	—	dicséretes
Tóth Rózsi	**jeles**	—	**dicséretes**
Udvarnoky Matild .	jó	—	dicséretes
Virág Márta	jó	—	dicséretes
Díszítőszobrász-szakosztály.			
I. osztály.			
Hegyesi Jenő	Kimaradt		
Jordán Irén.....	jó	jeles	dicséretes
Lendvay Zsigmond	Kimaradt		
Várady Sándor	Kimaradt		
II. osztály.			
Kőfalvi Gyula	Kimaradt		
Novotny Lajos ...	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Toschitzky Lajos ..	elégséges	jeles	dicséretes
III. osztály.			
Kátay Mihály	jó	jeles	dicséretes

Név	Közismereti és szaktárgyak ált. osztályzata	Műhely	Magaviselet
Ruhatervező-szakosztály.			
I. osztály.			
Ajtós Erzsébet	elégséges	jó	dicséretes
Bártfai Edit.....	jó	jó	dicséretes
Bella Erzsébet	jó	jeles	dicséretes
Bók László	Kimaradt		
Bónis Magda	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Csantavéri Imre ...	jó	jeles	dicséretes
Czigler Anna	vizsgálatlan maradt		
Eisenstädter Anna	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Hölzl Ibolya	jó	jó	dicséretes
Kelemen Alice ...	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Kiss Irén.....	elégséges	jó	jó
Kuszák Irma	jó	jó	dicséretes
Molnár Erzsébet ...	jó	jó	dicséretes
Olajos Éva, krizbai ..	jó	jó	dicséretes
Pátz Marianna	jó	jeles	dicséretes
Pollák Róza	elégséges	jeles	dicséretes
Reviczky Katalin ...	jó	jó	dicséretes
Róna Julianna	jó	jó	dicséretes
Somlai Ilona	Kimaradt		
Sterbik Erzsébet ...	Kimaradt		
Szigeti Veronika....	elégséges	jó	dicséretes
Tergulicza Andrea	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Tóth Julianna.....	jó	jó	dicséretes
Tusák Erzsébet	Kimaradt		
Vladár Paula	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Wartpichler Hildegard	elégtelen	jó	dicséretes
Zwirsina Katalin ...	Kimaradt		
II. osztály			
Bakos Ilona.....	jó	jeles	dicséretes
Bokor Verona	jó	jeles	dicséretes
Csucsi Ilona	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Grőger Erzsébet .	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Hermann Lucy	jó	jeles	dicséretes
Kőrös Olga	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Márkus Éva	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Mészáros Margit ...	jó	jeles	dicséretes
Nagy Elvira	jó	jó	dicséretes

Név	Közismereti és szaktárgyak ált. osztályzata	Műhely	Magaviselet
Nagy Ilona	jó	jeles	dicséretes
Pálfai Erzsébet	jó	jeles	dicséretes
Probstner Margit ..	elégtelen	jeles	dicséretes
Révész Éva	jó	jeles	dicséretes
Róth Éva.....	jó	jó	dicséretes
Sáros Katalin	jó	jó	dicséretes
Schrágner Irén	elégtelen	jó	dicséretes
Seemayer Grete ...	K i m a r a d t		
Sopronyi Edit	K i m a r a d t		
Sziklai Rozália	elégséges	jeles	dicséretes
Térdi Etelka	elégséges	jeles	dicséretes
Virág Judit	K i m a r a d t		
Wlach Hedvig	elégséges	jó	dicséretes
III. osztály.			
Adler Veronika.....	jó	jeles	dicséretes
Ágh Edit	jó	jeles	dicséretes
Boncz Ilona	jó	jeles	dicséretes
**Csucsi Edit ..... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
**Detre (Deheleán) Mária ..... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Deutsch Katalin....	jó	jeles	dicséretes
Endrédi Sarolta	jó	jeles	dicséretes
Füzes Ilona.....	jó	jeles	dicséretes
Gazsó Erzsébet	jó	jó	dicséretes
Hollai Ilona	jó	jeles	dicséretes
Juhász Eszter	jó	jó	dicséretes
**Kardos Elvira .... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Kellner Hertha.....	jó	jeles	dicséretes
Knechtsberger Margit	jó	jó	dicséretes
**Nándory Marianna..... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Pécsváradi Ida	jó	jeles	dicséretes
Petró Éva	jó	jó	dicséretes
**Rácz Irén ..... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Regős Edith	jó	jeles	dicséretes
Szeitz Gizella	jó	jeles	dicséretes
Wittmann Éva	jó	jeles	dicséretes
Wittmann Katalin ..	elégséges	jó	dicséretes
Zierlich Éva	jó	jeles	dicséretes
IV. osztály.			
**Bolgár Ilona..... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Brocsek Katalin	jó	jeles	dicséretes
Fleischner Ágnes ..	jó	jeles	dicséretes
Gidófalvy Piroska	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Grivnyik Emilia .	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
**Jacot des Combes Edit ..... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Kallós Klára	jó	jeles	dicséretes
**Kurucz Ilona..... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Lehel Ilona	jó	jeles	dicséretes
Lehel Mária	jó	jeles	dicséretes
**Németh Irén ..... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Rokitánszky Mária	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
**Wondruska Erzsébet ..... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Textilszakosztály.			
I. osztály			
Biró György	K i m a r a d t		
Bödő Katalin	elégséges	jeles	dicséretes
Braun Livia	elégséges	jó	dicséretes
**Chemez Mária ... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Daczó Zsuzsanna ..	elégséges	jó	dicséretes
Farkas Mária	elégséges	jeles	dicséretes
Heitner György	elégséges	jó	dicséretes
Herczeg Antal	K i m a r a d t		
Kádár Sándor.....	elégséges	jó	dicséretes
Klein Magda	elégséges	jó	dicséretes
Martinszky Gabriella	elégséges	jeles	dicséretes
Medvegy Sarolta ...	K i m a r a d t		
Micsuk József.....	jó	jeles	dicséretes
Móricz Ágnes	K i m a r a d t		
Nagy Margit.....	jó	jeles	dicséretes
Szabó Ágnes	jó	jó	dicséretes
Tusák Erzsébet	elégséges	jó	dicséretes
**Varga Ilona ..... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Villányi Teréz	elégséges	jeles	dicséretes
II. osztály.			
**Erdős Katalin .... **	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Fráter György	elégtelen	elégséges	szabálysz.
Freud Viola	jó	jeles	dicséretes
Gárdony Lucy	elégséges	jó	dicséretes
Kozma Klára	elégséges	jó	dicséretes
Lendler Veronika...	jó	jeles	dicséretes

Név	Közismereti és szaktárgyak ált. osztályzata	Műhely	Maga-viselet	Név	Közismereti és szaktárgyak ált. osztályzata	Műhely	Maga-viselet
Márványi József ...	elégséges	jó	dicséretes	Pongrácz Margit ...	K i m a r a d t		
Mesterházy László..	jó	jó	dicséretes	Tábori Julianna	jó	jó	dicséretes
Sallay Katalin.....	jó	jeles	dicséretes				
Surányi Mária	jeles	jeles	dicséretes	*IV. osztály.*			
Szabadfalvy Ferenc .	elégtelen	jó	szabálysz.	Cselényi Irén	jó	jó	dicséretes
Szántó Klára	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**	Dér László	elégséges	jó	dicséretes
				Kriveczky Lajos ...	elégtelen	elégséges	jó
III. osztály.				Landler Dezső	jeles	jó	dicséretes
Csajági József	jó	jó	szabálysz.	**Tarr Anna .....**	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Dénes Gizella	jó	jó	dicséretes	**Vajnai Piroska ...**	**jeles**	**jeles**	**dicséretes**
Olasz Janka.....	jó	jó	dicséretes				

III. Iparostovábbképző esti tanfolyamok.

Szak és név	Szak és név	Szak és név
Alakrajzi tanfolyam.	Medla József	Egeresi Zoltán
I. osztály.	Megyesi Andor	Eremia György
Agócs Gyula	Melamed Mihály	Farsang György
Bautschek József	Melis György	Gentischer Ferenc
Császár Károlyné	Miklós József	Gigler Ferenc
Csendes János	Németh Lajos	Girnt Vilmos
Deutsch Klára	Oláh István	Hartmann Miklós
Dobsa Béla	Orbán Gyula	Hornischer Károly
Domján József	Pintér Éva	Horváth László
Dunavölgyi Géza	Rácz László	Juhász Lajosné
Farkas Lolli	Radics Róza	Kalina László
Fischer Mihály	Ralbovszky Iván	Kálmánfi János
Gaál Lajos	Rónay Judith	Kefei Ferenc
Goldstein Alfréd	Rónai Margit	Krammer Ferenc
Hajdu Sándor	Sarkadi Imre	Kovács Géza
Halmai Margit	Schwarzkopf Henrik	Kőhalmi József
Héger Hugó	Száky Béla	Kutas György
Jókuthy Jolán	Szalai Szilárd	Langfeit György
Kaufmann Ilona	Szilágyi Dezső	Lelkes Károlyné
Kotoff Olivér dr.	Tomcsányi Tibor	Marvalics Ilona
Kőhegyi Sándor	*II. osztály.*	Macskássy Dezső
Ledinszki Ferencné	András Gizella	Mészöly Dezső
Markovits Dávid	Domokos Béla	Morvay Endre
Mayer René	Édl Lajos	Muhoray Béla
		Novotny Lajos

SPORT HÍREK

RENDKIVÜLI látványosságot nyujtott az első Szent István Kupa mérkőzés. Csepel híveit hat különhajó szállította Csepelről az Újlipótvárosba. Nem mindennapi látvány volt, amikor a közönség a Duna felől is özönlött a káprázatosan kivilágított sporttelepre. A 48 reflektor ontotta a fényt és a 200.000 gyertyafényerejű kisugárzás nappali világosságot varázsolt a pályára. A másik Szent István Kupa mérkőzésre holnap kedden este háromnegyedkilenc órai kezdettel kerül sor az Elektromos laforcauteai pályáján. Előtte fél nyolc órakor az Elektromos és a Gamma kölyökcsapatai mérkőznek.

♦♦

AZ ELEKTROMOS holnap a Gammával kerül szembe a Szent István Kupában. A bordó-sárgák új trénere, Sebes Gusztáv, a Hungária volt kitünő fedezetjátékosa a Gamma ellen a következő csapatot szólítja porondra: Boldizsár — Pákozdy, Onódy — Pázmándi, Marosi, Pálinkás — Béky, G. Tóth, Szendrődi, Rozsáli, Buzássy.

♦♦

A GAMMA A HOLNAPI KUPAMÉRKŐZÉSEN több új játékossal kísérletezik. Alig lehet majd ráismerni az átalakított csapatra. A legutóbbi tréningmérkőzésre a Gamma így állott fel: Bolemányi—Szilvássy, Kónya — Király, Tóth I., Hires—Kincses, Tóth II., Turay II., Horváth, Patkoló. Lehetséges, hogy holnap a Gamma ellen is ez a csapat áll ki a porondra. Ha a lágymányosi csapat új összeállításában is elég egységes lesz — kiharcolhatja a továbbjutást.

♦♦

VASÁRNAP ESTE a Nemzeti Tornacsarnokban bonyolították le Magyarország 1941. évi egyéni ökölvívó bajnokságának döntőmérkőzéseit. Eredmények: légsúly: Podány BVSC győzött Kis WMTK ellen, aki a küzdelmet feladta, Miriszlai Szolnoki LE pontozással győzött Varga BSZKRT ellen, bajnok: Podány BVSC, 2. Miriszlai Szolnoki LE, 3. Varga BSZKRT; bantamsúly: Bogács WMTK győzött Horvát BSZKRT ellen, aki a második menetben sérülés miatt visszalépett, Darai Debreceni TE küzdelem nélkül jutott tovább, mert ellenfele Artner BVSC nem állott ki, bajnok: Bogács WMTK, 2. Darai Debreceni TE, 3. Horvát BSZKRT; pehelysúly: Csapogya MPSE és Daróczi Kolozsvár küzdelme döntetlenül végződött, Frigyes BSZKRT pontozással győzött Bondi WMTK ellen, a nap legszebb mérkőzését, bajnok: Frigyes BSZKRT, 2. Bondi WMTK.

Végeredmény

SZÍNHÁZ • FILM

Csak egy hét mulva dönt a Színészkamara
a színigazgatói engedélyekről

A színésztársadalom hetek óta nagy izgalommal és érdeklődéssel várja a Színészkamara választmányának döntését a színigazgatói engedélyek ügyében.

Az „Esti Kurir" értesülése szerint még egy hétig tart a bizonytalanság, mert augusztus 11-ére, tehát a jövő hétfőre végre összehívták a kamara választmányát, hogy döntsön a színigazgatói engedélyekről. A választmány véleményét nyomban megküldik a polgármesternek, aki kedden-szerdán már ki is adja erre az évadra az új igazgatói engedélyeket.

Kártérítésre kötelezték Sereghy Andort

A kassai járásbíróságon *1892 pengő kártérítési összeg megfizetése iránt pert indított Szirmay Vilmos Sereghy Andor, a Fővárosi Operettszínház igazgatója ellen.*

Szirmay keresetét arra alapította, hogy Sereghy az 1938—1939-es évadra őt a kassai színház tagjai közé szerződtette és e megállapodástól később, minden jogos indok nélkül, elállott.

Ebben az ügyben a Színészkamara fegyelmi bírósága az igazgató részéről megállapította a szerződésszegést és Sereghyt feddésre ítélte.

A kassai járásbíróság *Szirmayt keresetével elutasította.* Másodfokon a törvényszék elé került az érdekes kereset és a felsőbb bíróság *megállapította Sereghy kártérítési kötelezettségét,* az összegszerűség megállapítását pedig a járásbíróságra bízta. Az ítélet indokolása szerint *Sereghy Szirmayt* valóban leszerződtette, előleget is folyósított részére, *de munkásságát nem vette igénybe.*

A bíróság megállapítása szerint Szirmay szerződéses tevékenységének megkezdése Sereghy magatartása folytán hiusult meg.

Márpedig jogszabály az, hogy a munkaadó kártérítéssel tartozik, ha a szerződtetett alkalmazott munkájának elfogadását megtagadja.

HOTEL MIMOZA —
a végzetes szerelem regénye
Ma kezdi az új szezónt a Forum

Néhány hétig zárva voltak a Fórum-színház kapui, hogy ez alatt elvégezhessék a nyári renoválásokat. A nézőteret kicsinosították, a technikai felszerelést felfrissítették, hogy ma este, mikor újra megnyílik a színház, minden szépen és készen fogadja az igényes publikumot.

A nyári szünet után megnyíló színház gondosan válogatta meg szezónkezdő újdonságát. Az új évad első műsorára a „Hotel Mimoza" című francia filmet találták legalkalmasabbnak, hiszen a szezónnyitó előadás egy kicsit program is szokott lenni a jövőre. A „Hotel Mimoza" az újabban készült francia filmek közül való és témaválasztása, szereplőinek összeállítása magasan az átlag fölé emeli.

A „Hotel Mimoza" egy kis montecarlói szálló regénye. A film hősei a szálló tulajdonosai és lakói, akik mögött ott zajlik a nagyvilági élet pezsgő áradata, a kaszinó örvénylő gazdagsága. Egy végzetes szerelem felhője árnyékolja be három ember életét. A fiú kormányavesztett hajóként vergődik két nő között. Az egyik nő a nevelőanyja, aki beleszeret nevelt fiába, a másik pedig a könyörtelen, nagyratörő démon, aki miatt zsákutcába kell hogy fusson a fiú élete.

Jacques Feyder, a rendező zseniálisan mozgatja a bizarr történet nagyszerű szereplőit, akik között ott van Francoise Rosay, Arletty és Jean Pierre Aumont is.

Lehár ünneplése

Szombaton este a *Székesfővárosi Képtár* kertjében *Lehár-est* volt, amelyen megjelent a *Budapesten* időző *Lehár* Ferenc is. A többezer főnyi közönség az egész hangverseny alatt állandóan ünnepelte az ősz mestert és *Lehárnak* a közönség kívánságára dirigálnia is kellett. Az *«Éva»*-nyitányát vezényelte és a fergeteges tapsokra háromszor is ismételnie kellett.

Különben is kitűnően sikerült a *Lehár-est. Fricsay* Ferenc, a tehetséges fiatal szegedi dirigens a legszebb *Lehár-operettek* gyöngyszemeit adta elő a *Székesfővárosi Zenekarral. Szilvássy* Margit és *Laurisin* Lajos közreműködésével. **Nagyon szép este volt.**

Így történt!

Karády Katalin meséli:

— Remek estém volt tegnap. Kint a filmgyárban nagy titokban levetítették nekem Balogh Béláék, új filmemet, amelynek Ne kérdezd ki voltam! a címe. Most készült el teljesen. Rendkívül tetszett, még magammal is meg vagyok elégedve, de sokkal inkább új partneremmel, Baksa Soós Lászlóval.

— Az eladás során mesélte Orsy Mária, aki a filmet írta, hogy a Ne kérdezd ki voltam! meséje tényleg megtörtént — úgy „másolta" ő az életből...

Ujságírónap az Angol Parkban

Évek óta a nyár legnagyobb és legszebb művészi eseménye az *Ujságírónap,* amelyet arányainál fogva az erre legalkalmasabb helyen, az *Angol Park*ban rendeznek augusztus 9-én. Az idei *Ujságírónap* mind a műsor, mind a szereplők tekintetében messzi felülmúlja az eddigieket. A műsor tulajdonképpen egy 12 képből álló, látványosságszámba menő revü, amelyet *Babay* József foglalt finom és nemes költői keretbe. A «Jelen» és a «Mult» nemes versengésével kezdődik a darab, amelynek során világhírű operettekből kerülnek részletek előadásra. A szereplők a magyar művészvilág színe-javából kerülnek ki. Viszontlátja a közönség több évi külföldi vendégszereplés után *Harmath* Hildát, a kitűnő primadonnát. Vele együtt fellépnek *Déry* Sári, *Hidvéghy* Valéria, *Kollár* Livia, *Kovács* Kató, *Marsovszky* Livia és *Zimonyi* Márta.

A férfiszereplők élén *Sárdy* János áll, az Operaház kitűnő tenoristája. Méltó partnerei *Bilicsi* Tivadar, *Járay* József, *Katona* Lajos, *Mihályffy* Béla, *Solthy* György és *Szilassy* László. Mindenki egyéniségének megfelelő pompás szerephez jutott és érvényesült a szerző humoros vénája is. A színpadi előkészítést *Tihanyi* Vilmos, a jeles főrendező, a zeni betanítást *Losonczy* Dezső karnagy végzi.

Ma hallottam,
hogy

Lázár **Mária két estén át** vendégszerepelt *Marosvásárhelyen, a Székelyföldi Nyári Színházban.* A *«Rád bízom a feleségem»* című komédiában lépett fel és igen nagy sikert aratott.

★

a Székesfővárosi Képtár kertjében kedden este Fricsay Ferenc vezényel a Csajkovszkij-esten. Előadják többek között a VI. Szimfóniát is. Az érdekesnek ígérkező esten közreműködik Garay György hegedűművész is.

★

ma este mutatják be a sajtó képviselőinek a Cirkuszparádé-t, amelynek ragyogó artistaszámai minden eddigi műsort felülmulnak. Két színész is szerepel ezúttal a porondon: Feleky Kamill és Salamon Csöpi.

★

babérkoszorút kap a *Műszínkör* társulatától *Koller* János, akinek rendezésében ma este ötvenedszer adják a *Gyergyói bál*-t.

★

a Komédiában ma megkezdték az évadnyitó revű: a «Minden tehén fekete...» próbáit.

★

a *Kamara Varieté* megnyitó műsorára leszerződtette *Tátray* Rózsi fiatal tehetséges táncosnőt, aki mostanáig *Olaszországban, Svájcban* és *Hollandiában* szerepelt nagy sikerrel.

A nagyváradi állandó színház

A nagyváradi színügyi bizottság most tartotta ülését amelyen letárgyalták a Putnik Bálint színigazgatóval kötendő szerződéstervezetet. Eszerint Nagyvárad városa nyolchónapos állandó szezónra adja bérbe a szinházat Putnik Bálintnak. A szezón október 15-én kezdődik. A bizottság kötelezte a színigazgatót a színházi épület tisztántartására, ennek ellenében megengedte, hogy a reklámfüggönyt saját kezelésében adhassa ki.

MŰSOROK

Színház

Margitszigeti Szabadtéri Színpad (½9). Minden este: Három a kislány.

Erzsébetvárosi Színház (¼6, ¼9). Minden este, ünnep és vasárnap délután: Becskereki menyecske.

Nemzeti Bábjáték (Podmaniczky-utca 8. sz.) (4, 8). Hétfő és péntek kivételével minden este: Baj van a mennyországban, hétfő és péntek: Toldi, csütörtök, szombat és vasárnap d. u.: Sokludó fiú.

Fényes Nagycirkusz (4. 8). Minden délután és este: Augusztusi cirkuszparádé.

Angol Park. Csütörtök (8): Vidám ést.

Fővárosi Képtár (Károlyi-kert, ¼7). Szombat: Lehár-est (vezényel: Fricsay Ferenc), kedd: Csajkovszkij-est (vez.: Fricsay Ferenc), szerda: Romantikus-est (vez.: Csilléry Béla), csütörtök: Népszerű opera-est (vez.: Szőke Tibor), szombat: Rigoletto (vez.: Endre Béla).

Kert-Varieté (Rákóczi-út 15. szám.) (½9, v. és ú. 5 és ½9): Nyári esték.

Magyar Műszinkör. Minden hétköznap ½6, 8, vasárnap ½4, 6, 8: Gyergyói bál.

Rádió

Állandó műsorszámok. Budapest I. 6.40: Ébresztő, torna. 7: Hírek, közlemények, étrend, hanglemezek. 10: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Himnusz, időjárásjelentés. 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek. 2.45: Műsorismertetés. 3: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 7: Hírek magyar, német és román nyelven. 9.40: Hírek, időjárásjelentés és 12: Hírek.

Hétfő, augusztus 4.

BUDAPEST I. 3.20: Hanglemezek. **4.15:** Felolvasás. **5.15:** Közellátási közlemény. **5.35:** Zongora. **6.00:** Előadás. **6.25:** Cigányzene. **7.20:** Hunyadi Sándor előadása. **7.45:** „Szép Ilonkát" elmondja Ahonyi Géza. **8.00:** Tánclemezek. **8.45:** Ditrói Mór emlékezése Szerémy Zoltánra és Vendrey Ferencre. **9.10:** A légierők zenekara. **10.10:** Hanglemezek. **11.30:** Cigányzene.

Kedd, augusztus 5.

BUDAPEST I. 10.20 és 10.45: Felolvasások. **12.10:** Cigányzenekar. **1.30:** Katonazenekar. **3.20:** Pallagi János hegedül. **3.40:** Háziasszonyok beszélgetnek. **3.55:** Rácz Tilda énekel. **4.15:** Mesék. **5.15:** Sthymmel Miklós tánczenekara. **6.00:** Orvosi előadás a gyümölcskúráról. **6.20:** Wehner Géza orgonál. **6.45:** Közellátási előadás. **7.20:** Magyar Női Kamarazenekar. **8.10:** Lánczy Margit verseket mond. **8.25:** A rádió zenekara. Közreműködik Lenhardt Ilona és Falvai Mihály, közben felolvasás. **10.10:** Cigányzenekar. **11.25:** Hanglemezek.

Film

Sz. = szomb., ü. = ünn., v. = vas.

ADMIRAL (T.: 353—707): **Elveszett a feleségem.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ú. ½2-kor is.)

ALKOTÁS (T.: 355—374): **Búvárhajók nyugatra.** (¼4, ¼6, ¼8, ¼10, v. és ú. ¼2-kor is.)

ANDRÁSSY (Telefon: 124—127): **Édesanyám.** (¾4, ¾6, ¾8, ¾10, v. és ú. 11, 2, 4, 6, 8, 10.)

BELVÁROSI (Telefon: 384—563): **Halálbrigád.** (4, 6, 8, 10, v. és ú. jobbt.: 4, 6, 8, 10, balt.: ¾5, ¾7.)

BELVÁROSI HÍRADÓ (T.: 181-244): **Honvédeink az orosz fronton. — Bombazsákmány. — Hadifogoly tábor. — Szovjet katonák rémtettei. — A magyar kenyér ünnepe. — Tíz pere fizika. — Rajzos Híradó a Balti államokról. — Híradók. Színes rajzfilm.** (10—24 óráig.)

BODOGRAF (Telefon: 149—510): **Nagy keringő.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ú. 11 és ½2-kor is.)

BROADWAY (Telefon: 422—722): **Perzselő szerelem.** (½4, ½6, ½8, ½10, sz., v. és ú. ½2-kor is.)

BUDAI APOLLO (Telefon.: 351—500): **Tokaji aszu.** (½5, ¾7, 9, v. és ú. ½2, ½8, ½6, ½8, ½10.)

CASINO (Telefon: 383—102): **Rose Marie.** (½6, ¾8, ¾10, sz., v. és ú. ½4-kor is.)

CITY (T.: 111—140): **Egy vidám tragédia.** (¾6, ¾8, ¾10, sz., v. és ú. ¾4-kor is.)

CORSO (Telefon: 182—818): **Talpig úriember.** (¼6, ½8, ¾10, sz., v. és ú. 3-kor is.)

CORVIN (Tel.: 138—988 és 139—584): **Szökik a kislány.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ú. ½2-kor is.)

DAMJANICH (Telefon: 425—644): **Zárt tárgyalás.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ú. ½2-kor is.)

FORUM (Telefon: 189—707, 189—543): Ma este 9-kor megnyitó díszelőadás: **Hotel Mimóza.**

DÉCSI (Telefon: 125—952 és 121—343): **Katja.** (½6, ½8, ½10, sz., v. és ú. ½4-kor is.)

ELIT (Telefon: 114—502): **Szöklk a kislány.** (½6, ½8, ½10, v. és ú. 4, 6, 8, 10.)

GLÓRIA (Telefon: 427—521): **Búvárhajók nyugatra.** (½5, ¾7, 9, sz. ½4, ½6, ½8, ½10, v. és ú. ½2-kor is.)

HÍRADÓ FILMSZÍNHÁZ (T.: 222-499): **Honvédeink az orosz fronton. — Bombazsákmány. — Hadifogoly tábor. — Szovjet katonák rémtettei. — A magyar kenyér ünnepe. — Tíz pere fizika. — Rajzos Híradó a Balti államokról. — Híradók. — Színes rajzfilm.** (2—24 óráig.)

HOLLYWOOD (Telefon: 225—003): **Eszményi asszony.** (½4, ½6, ½8, ½10.)

HOMEROS (Telefonszám: 496—178): **Veszélyes utitárs.** (5, 7, 9, v. és ú. 3, 5, 7, 9. Az utolsó előadás a kertben.)

IPOLY (Tel.: 292—626): **13-as ház.** (5, ½8, ½10, v. és ú. ¾3-kor is.)

KAMARA (T.: 453—901): **Édes ellenfél.** (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

KULTUR KERT-MOZGÓ (Telefonszám: 188—120): **Hölgyek előnyben.** (5, ½8, ½10, v., ú. ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.)

ODEON (Telefon: 422—785): **Gül Baba.** (½5, ¾7, ¾10, sz. ½4, ½6, ½8, ½10, v. és ú. ½2-kor is.)

OMNIA (Tel.: 130—125 és 138—071): **Az asszony, az orvos és a harmadik.** (5, ½8, ½10, v. és ú. 3-kor is.)

OTTHON (T.: 146—447): **Nápoly a csókok tüzében.** (¼4, ¼6, ½8, ¼10, v. és ú. ¼2-kor is.)

PALACE (T.: 221—222): **Fiatal őrdögök.** (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

PHÖNIX (Telefon: 223—242): **Rémület az alvilágban. — A vasöklü kormányos.** (11, 5, ½8, ½10, sz., v. és ú. 11, 3, 5, ½8, ½10.)

RÁDIUS (Tel.: 122—098 és 120—564): **Sárga rózsa.** (½6, ¾8, ¾10, sz., v. és ú. ½4-kor is.)

REX FILMSZINHÁZ (Tel.: 228—020): **Búvárhajók nyugatra!** (½5, ¾7, 9, sz. ½4, ½6, ½8, ½10, v. és ú. ½2-kor is.)

ROYAL APOLLO (Telefon: 222—002): **Mindennek a férj az oka.** (½6, ½8, ¾10, sz., v. és ú. 4, 6, 8, 10.)

SIMPLON (Telefon: 268—999): **A holnap hajósa.** (5, ½8, ½10, v. és ú. 3, ½6, ½8, ¾10.)

STUDIO (Telefon: 225—276): **Halálos tavasz.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ú. ½2-kor is.)

TURÁN (Telefon: 120—003): **Vőlegény.** (11, ½2, 4, 6, 8, 10, v. 11, 2, 4, 6, 8, 10.)

URÁNIA (T.: 146—046): **Hadjárat Jugoszlávia ellen.** (5, ½8, ½10, sz., v. és ú. ¾3-kor is.)

VESTA (T.: 222—401): **Karenina Anna.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ú. 2, 4, 6, 8, 10.)

* **Sebők Zsigmond emléke a Margitszigeten.** A legkedveseb és legmaradandóbb gyermekvasmányoknak, a *«Mackó úr»* szerzőjének, *Sebők* Zsigmondnak szentelik augusztus 6-án, csütörtökön 5 órakor a játszóteri mesedélutánt. Ez alkalommal *Oszkár bácsi* megemlékezik *Sebők* Zsigmond irodalmi érdemeiről és elmondja egyik meséjét. Utána rollerverseny lesz. Belépődíj nincs.

JÓL SIKERÜLT SPORTBEMUTATÓT tartottak vasárnap délután a Széchenyi-hegyi golfpálya melletti réten, meghívott közönség előtt. A sportbemutató keretében mintegy száz fiú, valamennyien *Fodor* István Széchenyi-hegyi sátortáborának lakói, különböző gyakorlatokat és versenyeket mutattak be. A sportünnepély a Hiszekegy imájával kezdődött. Az ifjak ezután vívó-, bokszoló- és birkózóversenyeken és gyakorlatokon mutatták be képességeiket, majd az atlétikai versenyszámok döntőit bonyolították le. A kitünően sikerült sportbemutatót rövid futballmérkőzés zárta le. A sportünnepély után az ifjúság a sátortáborba vonult és a nagyszámú közönség nagy érdeklődéssel tanulmányozta a sátortábor változatos életét, amelynek keretében a gyermekek megismerkednek a cserkészet előnyeivel és az egészséges sportolással.

♦♦

Az Ujvidéki AC kerül be az első osztályba. A nemzeti bajnokság létszámemelésével kapcsolatban egy helyet a délvidéki csapatok számára tartottak fenn. Ezt a helyet most az Ujvidéki AC-al töltik be, miután az UAC mult héten 4:0-ra, most pedig 2:1-re győzött a Szabadkai Vasutas ellen.

♦♦

KALOCSAY JÁTSZOTT AZ ÚJPESTBEN A GANZ ELLEN. Dr. Kalocsay Géza, a prágai Sparta, majd a Ferencváros volt játékosa — mint jelentettük — az Újpesthez szerződött. Tegnap a Ganz elleni tréningmérkőzésen már játszott is dr. Kalocsay, és pedig újból a régi posztján. A csapat igy állott fel: Szíklay — Kecskés, Balogh II. — Nagymarosi, Mészáros, Balogh I. — Ádám, Zsengellér, Szusza, Zörgő, Kalocsay dr. Az Újpest a jóképességü Ganz ellen 8:2-re győzött. A lilák csütörtökön a Törekvés ellen mérkőznek a Szent István Kupáért.

♦♦

FILLÉRES TURISTAKALAUZ jelent meg „Lillafüred és Gömörmölytapolca" címen. Bőségesen ismerteti a hegység keleti és középső részének kirándulóhelyeit és nyaralási lehetőségeit. Három térkép és 25 kép tarkitja a füzetet, amely lapunk könyvosztályán 50 fillérért kapható.

HÍREK MINDENFELŐL

A FINN ÁLLAMTANÁCS a fizetési forgalomról szóló szabályokat Spanyolországra is kiterjesztette.

•

A SVÁJCI HADIGAZDÁLKODÁSI HIVATAL elrendelte, hogy a sertésvágások nem haladhatják meg az 1939-es és 1940-es évek hasonló időszakaiban levágott sertések 50 százalékát.

•

A SVÁJCI HADIGAZDÁLKODÁSI HIVATAL több fontos intézkedést rendelt el. Így péntektől kezdve gumikerékköpenyek, öntözőcsövek csak jegy, illetve utalvány ellenében szolgáltathatók ki. Ugyancsak engedélyhez és egyben bejelentési kötelezettséghez kötötték az ólom, antimóntartalmú ólom, antimón, higany és bizmut kereskedelmét. A hadigazdálkodási hivatal kémiai és gyógyszeripari osztályának főnöke egyik beszédében kijelentette, hogy Svájc zsiradékkal és olajjal való ellátása továbbra is igen válságos, ezért a fogyasztásban csak a legnagyobb takarékossággal és a termelésben pedig csak mélyreható átalakításokkal lehet az ellátást valamennyire is biztosítani.

•

AZ OLASZ AKADÉMIA elhatározta, hogy a spalatói híres Diocletian-palotát szabaddá teszi az évszázadok óta hozzáépített részekkel. Ebből a célból művészeti bizottság utazik Spalatóba, hogy a tervezett változások végrehajtását tanulmányozzák. Diocletianus hatalmas ókori palotáját, amely négy gyönyörű kapuval (az úgynevezett arany-, ezüst-, réz- és vaskapuk) rendelkezik, a középkorban ugyanis teljesen beépítették lakóházakkal. Egész városrészt alkot a hatalmas palota és ha ezeket a lakóházakat „kiépítenék" belőle, úgy Spalatóban külön várost kellene építeni az onnan kitelepített lakosság számára. Így a palota belsejében egész utcák, rengeteg üzlet, kávéház stb. sorakozik, amelyek a tervek szerint mind kikerülnének a palotából. A palota peristylumában a kereszténység első századaiból való templom is van, amelyet természetesen meghagynának. Előtte áll Mestrovics, a világhírű horvát szobrászművész monumentális szobra, amely Gregor püspököt ábrázolja és a modern szobrászat egyik elismert remekműve.

•

A FRANCIA POSTAIGAZGATÓSÁG közli, hogy rövidesen új bélyegeket hoznak forgalomba. Az új sorozat legkisebb címlete egy centime, legnagyobb címlete pedig három frank lesz. A bélyegek három különböző rajzban készülnek. Mindhárom rajz Pétain marsall, francia államfőt ábrázolja. Mindegyik rajz másmás művész alkotása. Az új egyfrankos bélyeg még augusztus folyamán megjelenik.

•

POLLA TELLIER, Belgium volt franciaországi követe 62 éves korában meghalt. 1930 április 10-től töltötte be a párisi nagykövetei tisztet egészen Belgium franciaországi diplomáciai képviseletének felszabadításáig.

•

A NYA DAGLIGHT ALLEHANDA londoni különjelentése szerint Gripenburg finn követ szombaton megbeszélést folytatott Prytz londoni svéd követtel Finnország angliai érdekei képviseletének Svédország részéről való átvételével kapcsolatban. A megbeszéléseket vasárnap is folytatták s megtárgyalták az angol és finn diplomaták kicserélését is.

•

A 85 ÉVES SHAW — londoni jelentés szerint — új munkába kezdett. A könyv címe „Politikai ABC" lesz.

•

LUBIANÁBÓL JELENTIK: A főkormányzó befejezte vidéki körútját, amelyen harminc községet tekintett meg. A jugoszláv kormányrendszer húsz esztendeje alatt sok község egyáltalában nem látott kormánytényezőt, ami magában is megérthetővé teszi, mily bizalommal és szeretettel fogadták mindenütt az olasz főkormányzót, akinek látogatásában az intéző tényezők érdeklődését látták a község ügyei és gondjai iránt.

MENNYIÉRT VETTE MEG GOGA A CSUCSAI ADY-BONCZA KASTÉLYT?

FOLYIK A PER AZ ADÁS-VÉTEL TISZTÁZÁSÁRÓL
A NEMZETI MÚZEUM IS ÉRDEKLŐDIK

Nagyvárad, aug. 4.

(Az Esti Kurir tudósítójától.) Nemrégiben híre kelt, hogy az egykori *Ady-Boncza kastély* körül rövidesen megindul a pereskedés. A bánffyhunyadi járásbíróság telekkönyvi hivatalában a Boncza-család egyik Budapesten élő oldalági rokona a csucsai kastély telekkönyvi betétére már *fel is jegyezte perindítási szándékát.* Ez azt jelenti, hogy a per letárgyalásáig *Goga* Octavián özvegye, mint jelenlegi tulajdonos, nem adhatja el a kastélyt.

A csucsai kastély iránt azonban nem csak a Boncza-család örökösei, hanem — mint megbízható helyről értesülünk —, a budapesti Nemzeti Múzeum vezetősége is érdeklődést mutat.

Erdélyi írók és ujságírók és mindazok, akik a nagyvárad—kolozsvári főútvonalon keresztül utaztak, felhívták már az illetékesek figyelmét, hogy a Körös partján és a vasúti vonal mentén elterülő csucsai kastélyban, amely monumentális síremlékével most csak *Goga* Octavián emlékét hirdeti, *Ady-emlékmúzeumot kellene berendezni.*

Amikor nem akadt vevő

A magyar sors váteszi erejű költője a világháború legtragikusabb esztendeit szenvedte végig a csucsai kastélyban és innen küldte segélykiáltásait a Trianon felé sodródó magyarság lelkiismeretéhez. *Goga* Octavián már a «győztes» Románia miniszt*e*re volt, amikor a kastély birtokába jutott — és a kastély ma is csak az ő nevét hirdeti, a szenvedő magyar fajtájával együtt vérző *Ady*ról pedig még egy emléktábla sem látható a csucsai kastély falában.

Tabéry Géza, a kiváló nagyváradi író, aki mint *Boncza* Berta gyermekkori barátja, jól ismeri a csúcsai kastély történetét, az egyik nagyváradi lap hasábjain néhány nappal ezelőtt egykori ujságközlemények nyomán *megállapította, hogy Goga Octavián 450.000 koronáért vette meg Boncza Bertától a csúcsai kastélyt.*

Özv. *Fehér* Dezsőné, *Ady* Endre egykori nagyváradi szerkesztőjének özvegye, akit személyes barátság fűzött nem csak *Adyhoz,* hanem *Lédához, Csinszkához,* az *«Édes»*-hez is, aki minden évben vendége volt Nagyváradon, rendkívül érdekes részleteket mondott el az *Esti Kurir* tudósítójának *a csúcsai kastély eladásának körülményeiről.*

— Goga Octavián — mondotta —, nem 450, hanem csak 250.000 koronáért vette meg a csúcsai kastélyt.

— Ez a vételár még az akkori körülmények között is potom pénz volt. Amikor a környékbeli román hordák teljesen kifosztották a kastélyt, *Boncza Berta megbízott az épület eladásával.* Féléves opciót kaptam rá. Megpróbálkoztam a gyönyörű kastélyt értékesíteni. Átutaztam Kolozsvárra és *Purjesz orvos-professzornak ajánlottam,* hogy a kies fekvésű kastélyban rendezzen be szanatóriumot, majd váradi pénzembereket kértem fel, hogy hozzanak össze konzorciumot a kastély megvásárlására. Az akkori jogbizonytalan időkben, a román impérium kezdetén azonban *kisebbségi ember nem mert vállalkozni a vételre, minthogy tartani lehetett attól, hogy a kastélyt egyszerűen elrekvirálják.* Végül visszaadtam az opciót és azt ajánlottam Csinszkának, *kínálja fel megvételre a kastélyt Goga Octaviánnak.* Így is történt. *Goga* 250.000 koronáért vette meg a kastélyt és a parkot a nagyszebeni Albina bank útján, de csak 50.000 koronát fizetett ki a vételárból, a fennmaradó összeget, úgy tudom, apróbb részletekben egyenlítette ki.

— Egyébként — folytatta Fehérné — Goga 1922-ben a Ady Endre édesanyjával mi lakásunkon találkozott

— A dolog így történt: Az érmindszenti ősi Ady-birtokot a *román agrár-reform végrehajtása során román telepesek számára akarták kisajátítani.* Özvegy *Ady* Lőrincné és *Ady* Lajos bejöttek Nagyváradra, felkeresték férjemet és kérték, *járjon közbe, hogy a birtok megmenthető legyen. Goga* akkor kultuszminiszter volt és éppen Csucsán tartózkodott. Férjem felhívta telefonon és megkérte: *engedje meg, hogy Ady Endre édesanyjával együtt másnap „fontos családi ügyben" tiszteletét tehesse.*

— Goga azt válaszolta, hogy örömmel fogadja a Nagyasszonyt, de nem akarja őt a csucsai utazással fárasztani, inkább ő jön be másnap Nagyváradra.

— Így is történt. Másnap délelőtt hatalmas túraautó stoppolt Körös-utcai lakásunk előtt. *Goga* Octavián belépése után nyomban *kezetcsókolt özvegy Ady Lőrincnének és kissé teátrálisan rövid beszédben kifejezte örömét, hogy szemtől szemben láthatja annak az Ady Endrének édesanyját, akit ő annyira tisztel és becsül.*

— *Goga,* amikor megtudta, hogy milyen ügyben kérjük segítségét, nyomban megígérte támogatását. Kérvényt szerkesztett a földmüvelésügyi miniszterhez — mondotta még *Fehér* Dezsőné — *Goga elmondotta, hogy csaknem hiány nélkül visszaszerezte a csucsai kastély berendezési tárgyait.* Személyesen járta végig a környező román falvak parasztházait és *összeszedte a kifosztott kastélyból elvitt bútor- és értéktárgyakat.* Természetesen *Goga* magától értetődőnek tartotta, hogy *ezek az értéktárgyak is a 250 ezer koronás vételárban foglaltattak.* Ha majd tárgyalásra kerül az ügy, a bíróság hizonyára mérlegelni fogja ezt a körülményt is, — fejezi be érdekes nyilatkozatát özv. *Fehér* Dezsőné, aki természetesen kész megismételni a bíróság előtt a fentieket.

A Goga-rokonok is perelnek

A csucsai kastély körül azonban *még egy per van folyamatban.*

Goga Octavián öccsének, Goga Eugennek özvegye és gyermekei szintén perrel támadták meg Goga Octavián végrendeletét.

Ezek *Goga* Octavián özvegyétől maguknak követelik a csucsai kastély és a bukaresti Goga-ház tulajdonjogát.

Ez a per a kolozsvári törvényszék előtt már tárgyalásra is ki volt tűzve, de a felek nem jelentek meg és ezért bizonytalan időre elnapolták.

Huszonkétszeresen rovottmultú zsebtolvaj került rendőrkézre

Tegnap délután *zsebtolvajt fogtak a Keleti-pályaudvaron. Székely* Gyula segédmunkás az egyik jegypénztár előtt állt a sorban, amikor észrevette, hogy *valaki a zsebébe nyúl.* A munkás *éppen akkor kapta el a zsebében turkáló férfikezet, amikor az pénztárcáját akarta kiemelni.* Székely rendőrért kiáltott.

A zsebtolvaj dulakodni kezdett a munkással, de még mielőtt kiszabadíthatta volna magát *Székely* kezeiből, *megérkezett a rendőr, aki a zsebmetszőt előállította a főkapitányságra.* Itt kiderült, hogy a rendőrség régi ismerőse, *Tutkó* János 58 éves pincér, *huszonkétszer büntetett zsebtolvaj* került kézre. *Tutkót* kihallgatás után *letartóztatták.*

A honvédség ünneplése

Szeptember 6-án *a magyar honvédség bevonulásának* első évfordulóját ritka ünnepélyességgel készül megülni *Nagyvárad városa.* Az ünnepségek előkészítésének megbeszélése céljából dr. *Hlatky* Endre főispán kedd délutánra értekezletre hívta egybe a polgári és katonai hatóságok vezetőit.

Fischer Manó temetése

Hatalmas tömeg jelenlétében temették el vasárnap Fischer Manót, az *Esti Kurir* hirtelen elhunyt korrektorát a kispesti új temetőben. Az *Esti Kurir* szerkesztősége és kiadóhivatala *Rassay* Károly főszerkesztővel élén küldöttségileg jelent meg a gyászszertartáson, s ott volt a *Hungária-nyomda* igazgatósága és személyzete is. Kollégái nevében *Róna* Lajos búcsúzott a személyzet kiváló és értékes tagjától. A nyomdász egyesületek nevében pedig *Haas* Vendel vett búcsút megható szavakkal.

A Kenyér-ügy Nagyváradon

Nagyvárad, augusztus 4.

A nagyváradi polgármesteri hivatal erélyes intézkedéseket foganatosított, hogy *megakadályozza a sorbanállást a péküzletek előtt.* A péküzletek a jövőben nem szolgáltathatnak ki lisztet, viszont *minden fűszerüzlet köteles kenyeret árusítani.*

Rendeletek a hivatalos lapban

A földmüvelésügyi miniszter a vasárnapi hivatalos lapban megjelent rendeletével *megtiltotta a négyévesnél fiatalabb tehenek, üszők, üszőborjúk, bivalyüszők, bivalyüszőborjúk, anyajuhok és jerkebárányok levágását.* A rendelet részletesen szabályozza, hogy a felsorolt állatok vágása mikor nem esik tilalom alá.

Az iparügyi miniszter a kereskedelmi miniszterrel egyetértve *kijelöli azokat a bőrkereskedőket, akik a timárok által kikészített bőrt összevásárolhatják.* Megállapítja mindegyik kijelölt bőrkereskedő körzetét és a timár a kikészített bőrt *csak a kijelölt bőrkereskedőnek adhatja el.*

SPORT

DIÓSGYÖR—FERENCVÁROS 2:2 (1:0)

Csalódottan hagyta el az üllőiúti sporttelepet az a hatezer Ferencváros-hivő, aki kiváncsi volt a bajnokcsapat csütörtöki mérkőzésére a Diósgyőri MÁVAG ellen. Mindenki azt remélte, hogy a Ferencváros alapos revánsot vesz Diósgyőrön a tavaszi vereségért, azonban ez a remény a mérkőzés során eloszlott. Végül majd hogy nem örülnie kellett a Ferencvárosnak, hogy hazai pályán legalább az egyik bajnoki pontot megmenthette.

Az első félidőben a diósgyőriek voltak fölényben és *Regőczi* révén el is érték a vezető gólt. A második félidő elején a Ferencváros görcsösen küzdött az egyenlítésért s ez *Felföldi* öngólja révén sikerült neki. Később *Kiss* vezetéshez juttatta a bajnokcsapatot, amely azonban nem tudta tartani az eredményt és képtelen volt megakadályozni, hogy *Fazekas* védhetetlen lövése döntetlenné tegye a mérkőzést.

VIZIPÓLÓZÓINK FÖLÉNYESEN GYŐZTEK. ÚSZÓINK ALAPOSAN KIKAPTAK STOCKHOLMBAN

Úszó- és vizipólócsapatunk legutóbbi stockholmi szereplése ismét beigazolta azt, hogy vizipólósportunk a pár év előtti gyengeségi periódus után ismét egyenesben van, úszóink pedig az 1936. évi győzelmek után képtelenek elfogadható eredményeket elérni s náluk nagy rendszerváltozásra van szükség.

A stockholmi versenyen a vizipólócsapat 12:1 arányban verte a svéd válogatottat, míg úszóink rendre vereséget szenvedtek a rekordokat és remek teljesítményeket elért svédektől. A 100 m-es gyorsúszásban *Olsson* 58.2 mp-es idővel verte a 62.2 mp-es eredményt elért *Elemérit* és ezzel az idővel az európai gyorsúszók élére került. Björn *Borg* 3 p 31.2 mp-es eredménnyel győzött 300 méteren *Tátos* ellen, aki súlyos méterekkel, 3 p 38.2 mp-es idővel maradt verve. A 200 m-es mellúszásban *Fábián* jól úszott, de ő nem éri el a svédek klaszszisát. A győzelmet *Rothman* 2 p 42 mp-es rekorddal érte el, mögötte honfitársa, *Sulling* 2 p 46.4 mp-cel lett második, *Fábián* pedig 2 p 48.8 mp-cel harmadik. A 3×100 m-es vegyes stafétában a svédek 3 p 23.2 mp-cel győztek, míg a magyar csapat 3 p 25.6 mp-cel lett második. A 200 m-es női gyorsúszásban *Thafvelin* 2 p 41.9 mp-cel úszott rekordot.

NAGY ARANYKERÉK VERSENY A MILLENÁRISON

A dán Danhold, Pataki, Szekeres és Nagy Béla részvételével igen érdekes motorvezetéses kerékpárversenyt rendez az MKSz vasárnap a Millenáris sporttelepen a Nagy Aranykerékért.

VITÉZ BÉLDY VEZÉRŐRNAGY MEGMENTI AZ ÉRDEMES SPORTEGYESÜLETEKET

A most alakult Nemzeti Sport Bizottság első ülésén vitéz Béldy Alajos vezérőrnagy, országos sportvezető, vitéz Tárczay Felicides Román miniszteri osztályfőnök és dr. Misángyi Ottó határozott kézzel mutatott rá azokra a feladatokra, amelyek a társadalmi egyesületekre hárulnak. A három sportvezér szavaiból megnyugvással vették tudomásul a bizottság tagjai, hogy a jövőben az érdemek jutalmat nyernek a sportegyesületek életében.

A nemzeti szellemtől áthatott, eredményesen dolgozó egyesületek megkapják az őket megillető vezető helyeket a magyar sportéletben, a gyökértelen, erőltetett módon létrehozott és fentartott, vagy pedig nemzeti szempontokból nem teljesen kifogástalan egyesületek megszünnek. Dr. vitéz Moldoványi István vezetésével alakult albizottság két héten belül elkészíti a sportegyesületek egységes alapszabályait és ezek kötelezők lesznek valamenynyi egyesület számára. A szövetségi élet egyszerűsítését célozza a Szeder János elnökletével alakult másik albizottság, melynek egy hónap alatt el kell készítenie a különféle szempontok figyelembevételével az ország egységes kerületi beosztását. Végül az első bizottsági ülés kiküldötte a legfőbb sport fegyelmi bizottságot is, mely öt tagból és három póttagból áll.

LEGKIVÁLÓBB SPORTOLÓINK SIÓFOKON

A vasárnap kezdődő Balatoni Sporthét első napján Siófok áll az események középpontjában. Bár az ünnepélyes megnyitás Balatonfüreden lesz s innen indulnak az úszók a Balatonátúszásra, Balatonföldváron pedig vitorlás és teniszversenyek kezdődnek, a legérdekesebb sportlátványosságok Siófokon kerülnek vasárnap délután sorra. Három órakor érkeznek a Balatonátúszásban résztvevő úszók a célba a siófoki kikötőbe, ezután Balatonkilitin lesz érdekes repülőnap, este pedig a kaszinóban legkiválóbb vívóink, birkózóink, ökölvívóink és tornászaink vesznek részt a sportbemutatón, melyen Pluhár István konferál.

ÚSZÓINK BORASBAN

Boras, augusztus 28. A Svédországban túrázó magyar úszók csütörtökön Borasban versenyeztek. Eredmények: 100 m-s gyorsúszás: 1. Olsson svéd 59.2 mp, 2. *Tátos* magyar 1 p, 3. *Eleméri* magyar 1:01.4 p. 400 m-es gyorsúszás: 1. *Tátos* magyar 4:57.3 p, 2. *Vörös* magyar 4:57.8 p. 100 m-es hátúszás: 1. Olsson svéd 1:12.8 p, 2. *Kovács* magyar 1:13 p. 200 m-es mellúszás: 1. *Fábián* magyar 2:48 p.

Vizilabdázó mérkőzés: magyar csapat—helyi válogatott 14:1.

Magyar Lovaregylet
30, 31-én d. u. 3 órakor **versenyt tart**

Színházak műsora

ERZSÉBETVÁROSI: Becskereki menyecske (8). — **BÁBSZINJÁTÉK:** Baj van a mennyországban (8). — **KAMARA VARIETÉ:** Első fecske (½9). — **KOMÉDIA:** Minden tehén fekete (½9). — **KERT VARIETÉ** (Rákóczi-út 15.): Tessék nevetni (½9). — **MÜSZINKÖR:** Csókos asszony (½6, 8). — **UJPESTI VÁROSI SZINHÁZ:** Hajnalodik (8). — **FÉNYES CIRKUSZ:** Augusztusi cirkuszparádé (4, 8).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = szombat: V Ü = vasárnap és ünnepnap: M = matiné

ADMIRÁL (353—707): **Ujhold.** (Mindennap: 11 ½2 ½4 ½6 ½8 ½10.) — **ALKOTÁS** (355—374): **A fehér sejk.** (¼4 ¼6 ¼8 ¼10: V Ü 11 és ¼2 órakor is.) — **ANDRÁSSY** (124—127): **Elkésett levél.** (¼4 ¼6 ¼8 ¼10: V Ü 11 2 4 6 8 10.) — **ÁTRIUM** (154—024): **Gyurkovics fiúk.** (½6 ½8 ½10: Sz V Ü ¼4 órakor is.) — **BELVÁROSI** (384—563): **Vissza az úton.** (Jobbterem mindennap: 4 6 8 10: balterem: V Ü ¼5 ¼7.) — **BELVÁROSI HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (181—244): **A mágiától a modern bűvészetig** (kultúrfilm). **Moszkva bombázása. Rajzos híradó a Krim-félszigetről. A gyöngyösbokréta a Szigeten. Magyar, Ufa, Luce és Fox híradók.** (Folytatólagos előadások 10—24 óráig.) — **BROADWAY** (422—722): **András.** (¼4 ½6 ½8 ½10: Sz V Ü ½2-kor is.) — **BUDAI APOLLÓ** (351—500): **Hadjárat Jugoszlávia ellen.** (½5 ½7 9: V Ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) Vasárnap d. e. 11-kor: **Lángoló határok.** — **CAPITOL** (134—337): **Egy tál lencse.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **CASINO** (383—102): **Gyurkovics fiúk.** (½6 ½8 ½10: Sz V Ü ¼4-kor is.) — **CITY** (111—140): **Harmadik hétre prolongálva! Gyurkovics fiúk.** (¼6 ¼8 ¼10: Sz V Ü ¾4-kor is.) — **CORSO** (182—818): **Csákó és kalap.** (½6 ½8 ½10: Sz V Ü ¼4-kor is.) — **CORVIN** (139—584, 138—988): **Hadjárat Jugoszlávia ellen.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **DAMJANICH** (425—644): **Ujhold.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **DÉCSI** (121—343, 125—952): **Csákó és kalap.** (½6 ½8 ½10: Sz V Ü ¼4-kor is.) — **ELIT** (114—502): **Második hétre prolongálva! A Manderley-ház asszonya.** ½5 7 ½10: V Ü 2-kor is.) — **FORUM** (189—707, 189—543) **Érett lányok.** (½6 ½8 ½10: Sz V Ü ¼4-kor is.) — **GLÓRIA** (427—521): **Vissza az úton.** (½5 ¼7 9: Sz ¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (222—499): **A mágiától a modern bűvészetig** (kultúrfilm). **Moszkva bombázása. Rajzos híradó a Krim-félszigetről. A gyöngyösbokréta a Szigeten. Magyar, Ufa, Luce és Fox híradók.** (Folytatólagos egyórás előadások 9—24 óráig. Hűtött nézőtér!) — **HOLLYWOOD** (225—003): **Egy asszony három élete.** (½5 7 ½10; vas. és ünnepnap 2-kor is.) — **IPOLY** (292—626): **Vissza az úton.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) Vasárnap d. e. 11 órakor: **Operabál.** — **JÓZSEFVÁROSI** (131—316): **Árviz Indiában.** ¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **KAMARA** (423—901): **Gulliver a törpék országában.** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10.) — **KULTUR KERTMOZGÓ** (188—120): **Egy lány, aki mindent tud.** (5 ¼8, kertben 8 ¼10: V Ü ¼2 ¼4 ¾6 kertben 8 ¼10-től folyt.) — **LLOYD** (111—994): **Modern szimfónia.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **NYUGAT** (121—022): **Vissza az úton.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **ODEON** (422—785): **Vissza az úton.** (Folyt. ¼5 ¾7 ½10; Sz ¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2 órakor is.) Vasárnap d. e. 11 órakor: **Válaszúton.** — **OLYMPIA** (423—188): **Asszonyok a börtönben.** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130—125): **Második hétre prolongálva! Csákó és kalap.** (5 ½8 ½10: Sz V Ü 3 órakor is.) — **PALACE** (221—222): **Nyolcadik hétre prolongálva! Dankó Pista.** (Mindennap: 11 2 4 6 8 10.) — **PÁTRIA** (145—673): **Havasi vadmadár.** (4 6 8 10: V Ü 2 órakor is.) — **PHÖNIX** (223—242): **Vissza az úton.** (Folyt. mindennap: 11 1 3 5 ½8 ½10.) — **RÁDIUS** (122—098, 120—564): **Harmadik hétre prolongálva! Intermezzo.** (½6 ¾8 ½10: Sz V Ü ¼4-kor is.) — **RIALTÓ** (224—443): **Második hétre prolongálva! Az ököljog.** (Mindennap: 11 1 3 ¼6 ½8 ½10.) — **ROYAL APOLLÓ** (222—002): **Elsodort ember.** (½6 ½8 ½10: Sz V Ü 4 6 8 10.) — **SAVOY** (146—040): **Havasi vadmadár.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — **SCALA** (114—411): **Mindenkit érhet szerencse.** (¼6 ½8 ¼10: Sz V Ü 3-kor is.) — **SIMPLON** (268—998, 268—999): **Egy asszony három élete.** (½5 7 ½10: V Ü 2 ½5 7 ½10.) — **STUDIÓ** (225—276): **Kozákok kapitánya.** (Mindennap 11 ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) — **TIVOLI** (225—602): **Vissza az úton.** (¼4 ½6 ½8 ½10: V Ü 11 ¾2-kor is.) — **TURÁN** (120—008): **Ujhold.** (11 ½2 4 6 8 10: V Ü 11 2 4 6 8 10.) — **URÁNIA** (146—046): **A svéd csalogány.** (5 ½8 ½10: Sz V Ü ¼3 órakor is.) — **VESTA** (222—40?): **Nyári szünet.**

KÖZGAZDASÁG

Megalakult a keresztény textilnagykereskedők érdekképviselete

A *Baross Szövetség* székházában tegnap este alakult meg a kormány által kijelölt kereskedőkből álló Keresztény Magyar Textilnagykereskedők Országos Egyesülete az ország minden részéből egybegyült kiküldöttek jelenlétében. Elnökké *Gedeon* Aladárt választották, társelnököknek *Bóné* Tamást és dr. *Kiss* Ferencet. Huszonöttagú intézőbizottságot is alapítottak. Az értekezleten, amelyet a Baross Szövetség részéről dr. *Domokos* László igazgató üdvözölt, megtárgyalták az öszszes szakmabeli kérdéseket és elhatározták, hogy a közellátási kormányzatot és a budapesti kereskedelmi és iparkamarát *értesitik az egyesület megalakulásáról.*

Élénkülő forgalom az értéktőzsdén

Barátságos irányzat mellett ma egyes részvényeknél megélénkült a forgalom is. A tőkeemelésre készülő Bauxit és Magyar Cukor piacán az egész tőzsdeidő alatt mozgalmas forgalom volt. Az élénkülő kereslet 19 pengővel emelte a Bauxit és 11.5 pengővel a Magyar Cukor árfolyamát. A többi részvénynél az üzletmenet csendesebb volt és ennek megfelelően az árjavulás is mérsékeltebb maradt. Feltűnően megélénkült és megszilárdult a bankpapírok piaca, míg a kötvénypiac forgalma jól tartott irányzat mellett vontatott. A hivatalosan nem jegyzett kötvények tájékoztató árfolyama a következő: Kényszerkölcsön **90**, Népszövetségi kölcsön angol kibocsátás **99.5**, svájci kibocsátás **107**, Speyer **134** százalék, Aranyjáradék **13.75** pengő, Rothschild **15.000** pengő, Talbot **15.200** pengő.

Értéktőzsdei árfolyamok

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Nemzeti Bank	375.—	375	375.—
Concordia malom	12.7	—	13.2
Békéscsabai	41.—	—	40.—
Első Bp. g. malom	46.—	—	45.5
Hungária malom	77.—	—	77.—
Bauxit	540.—	549—560	559.—
Beocsini	53.5	56	56.—
Cementia	140.—	142—147.25	148.—
Kohó	51.5	54—53	53.5
Drasche	—	—	78.—
Aszfalt	18.5	19—19.5	19.5
Kőszén	863.—	868—874	872.—
Nagybátonyi	70.5	70—72	71.5
Salgó	77.25	77.5—78.5	78.45
Urikányi	72.9	73—73.5	73.25
Franklin	22.—	—	22.—
Rigler	—	—	115.—
Stephaneum	18.—	—	18.—
Fegyver	136.—	144—142.5	143.—
Ganz	54.25	54.5—55.75	55.—
Acél	110.—	114—115	114.—
Rima	223.5	225—227	226.5
Soproni vasáru	—	44	44.—
Guttmann	20.5	—	20.5
OFA	39.5	38—37	37.5
Nasici	128.5	—	131.—
Levante	4.85	—	4.70
Nova	50.—	45.5—46	46.—
Tröszt	111.—	113—116	115.5
Austria	—	150	150.—
Délcukor	186.—	185—188	188.—
Magyar Cukor	251.—	257—263	262.5
Georgia	53.2	52.5—53.5	53.5
Izzó	330.—	335—337	330.—
Dreh.-Haggen.	—	380—383	380.—
Gschwindt	2100.—	2080—2100	2090.—
Polgári sör	730.—	730—734	730.—
Royal	—	265	265.—
Schwartzer	13.5	—	14.2
Gyapjúmosó	29.5	—	30.—
Goldberger	—	—	127.—
Magyar kender	55.5	55.4	55.5
Pamutipar	79.5	84	83.5
Chinoin	50.—	—	50.—
Danica	14.5	—	15.—
Diana	—	—	205.—
Műtrágya	137.5	137.5	138.5
Brassói	56.—	56	56.—
Papir	—	375—380	375.—
Gumi	105.—	110	110.—
Vasuti forg.	63.—	65	65.—
Telefon	29.75	29.75—30	29.75
Államadósság, kötvények, záloglevelek:			
Beszkár kötv. A	—	—	9.30
1910. évi főv. 4%	284.—	284.5—283.5	284.—
1914. évi főv. 4½%	490.—	489	493.—
1927. évi főv. 6%	141.—	143—142.5	142.5

Budapesti terménytőzsde

Néhány kisebb tétel bíborhere, svéd here, kendermag, mustár és szöszösbükköny volt a gabonatőzsde magpiacának mai forgalma.

KÖTÉSEK: Bíborhere 96 százalék 100 q 150.— ab feladóáll. **Svédhere** 90 százalék 15 q 300.— ab feladóáll. **Vörös csenkesz** 92 százalék 20 q 270.— ab feladóáll. **Kendermag** rost 100 q 120.— ab feladóáll. **Perje** olasz 8 q 190.— ab feladóáll. **Mustármag** barna 50 q 100.—, barna 30 q 100.—, fehér 15 q 160.—, fehér 20 q 160.—, **minta szerint** 50 q 140.— ab feladóáll. **Sz.-bükköny minta szerint** 12 q 107 ab feladóáll.

Valuta- és devizaárfolyamok

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai: **Pénznemek:** Szlovákkorona 11.45—11.75, lej 1.95—2.05, líra 17.40—17.90, svájci frank 79.60—80.60, svéd korona 81.70—82.70. — **Külföldi kifizetések:** Amszterdam 180.075—181.40, Berlin 135.70—136.70, Bratislava 11.64—11.78, Brüsszel 54.28—54.68, Bukarest 2.75—2.82, Isztanbul 268.685—270.665, Kopenhága 65.49—65.97, Milánó 17.66—17.8864, Oslo 77.10—77.67, Páris 6.785—6.835, Prága 13.57—13.67, Szófia 4.14—4.17, Stockholm 82—82.80, Zürich 79.80—80.60, Helsinki 6.87—6.93.

Az amszterdami, brüsszeli és oslói kifizetések árfolyama csak a magyar-német devizakompenzáción keresztül lebonyolódó elszámolási forgalomban, a párisi kifizetés árfolyama pedig csak a meg nem szállt Franciaországgal szemben az áruforgalom körén kivül eső követelések és tartozások, valamint az 1940 július 16-a előtti áruszállításokból keletkezett követelések elszámolásánál érvényesek.

NEMZETKÖZI DEVIZAPIAC

Zürich, augusztus 29. *(Devizazárlat.)* Páris 9.71½, London 17.25, Brüsszel 69, Milánó 39.50, Amszterdam 229, Berlin 172.52½, Lisszabon 17.72, Stockholm 102.57½, Oslo 98.50, Kopenhága 83.50, Szófia 4.25, Prága 17.30, Istanbul 3.37½, Bukarest 2.25, Helsinki 8.75, Buenos Aires 98, Jokohama 101¾.

Bécs: barátságos. *Bécs, augusztus 29.* Alpesi (129.50) 128 (százalékban számítva), Felten (168.25) —, Steir Magnezit (—) 283, Steir Mühl (—) 101.75, Steyr-Daimler-Puch (—) 155.50.

ORSZÁGOS VÁSÁROK. Augusztus 30, szombat: Budapest (kirakóvásár), Csanádpalota, Háromfa, Istvándi, Mezőkomárom, Nyirlugos, Szekszárd (havi), Szentbalázs, Torna. **Augusztus 31, vasárnap:** Csépa, Fülöpszállás (állatv.), Kisujszállás (állatv.), Poroszló, Tápiógyörgye. — **Szeptember 1, hétfő:** Alsóság, Badacsonytomaj, Balatonlelle, Balassagyarmat (állatvásár), Bonyhád, Celldömölk, Csurgó, Décs, Dédes, Dunaszekcső, Emőd (havi állatv.), Fülöpszállás (kirakóv.), Hatvan (állatv.), Herczegszántó, Igal, Irsa, Jászapáti, Jolsva, Kálmáncsa, Kapuvár, Kémes, Kisujszállás (kirakóv.), Kisvárda, Kőröstarcsa, Kőszeg, Köveskál, Köveskút, Léva (állatv.), Miske (állatv.), Mike, Miszla, Mór, Munkács (állatv.), Muzsla, Nádasd (állatv.), Nyiregyháza, Ózd, Pécs, Perecseny, Poroszló, Sopron (lóvásár), Sárvár (kirakóv.), Sátoraljaujhely, Szepetk, Tompa, Tüskevár, Villány, Zalaszentgrót. — **Szeptember 2, kedd:** Balassagyarmat (kirakóv.), Barcs, Beled (havi), Dédes, Eger (havi állatv.), Hatvan (kirakóv.), Hőgyész (havi állatv., kizárólag bonyhádi tájfajta), Kőröstarcsa (kirakóv.), Miskolc (havi állatv.), Nagyberezna (állatv.), Nagyfüged, Nagykanizsa, Resznek, Sásd, Sátoraljaujhely, Szirák (kirakóvásár), Szikszó (állatv.), Szombathely, Szentgál, Szolnok, Ungvár (kirakóv.). — **Szeptember 3, szerda:** Bük, Beregszász (havi állatv.), Csata, Herczegszántó, Heves (havi állatv.), Jánosháza, Kálló (állatv.), Kéménd, Kaposvár, Léva (kirakóvásár), Miskolc (havi), Mány, Nagykapos, Nagylengyel, Rudabánya, Sátoraljaujhely (kirakóvásár), Szombathely, Tiszakarád. — **Szeptember 4, csütörtök:** Alsópáty, Csaroda, Cserszegtomaj, Dunaszekcső, Encs, Gyula (marha-, sertés- és juhvásár), Ibrány, Kálló (kirakóv.), Kiskomárom (havi állatv.), Lesencetomaj (állatvásár), Marcali, Miskolc (havi állatv.), Onod, Pacsa (havi állatv.), Pápateszér, Putnok (havi állatv.), Szentlőrinc, Tiszafüred (havi). — **Szeptember 5, péntek:** Buj (havi sertésfelhajtással), Eger (havi állatv.), Gyula, Ipolyhidvég (havi), Szeged (sertésv.), Veszprém, Vizvár. — **Szeptember 6, szombat:** Apátfalva, Bánréve, Görgeteg, Győr (lóvásár), Gyula, Kutas, Szeged. — **Szeptember 7, vasárnap:** Fegyvernek (állatv.), Győr (lóvásár), Magyarmecske (állatvásár). — **Szeptember 8, hétfő:** Akasztó (állatv.), Cegléd, Diósjenő, Dunapentele, Felsőireg, Fegyvernek (kirakóv.), Győr, Hosszúhetény, Kőszeg, Kismarja, Lajosmizse, Máriagyüd (búcsú-kirakóv.), Magyarszögyén, Munkács (állatv.), Nagyatád, Nagysurány (állatv.), Pécel, Recsk, Rétfalva (kirakóv.), Szenc, Szikszó (állatv.), Tiszatarján (állatv.), Tiszavárkony (búcsú-kirakóv.), Tompa, Turbék (búcsú-kirakóvásár), Zsámbok, Zsigárd. (Esetleges változásért felelősséget nem vállalunk.)

Pénteki és szombati rádióműsor

PÉNTEK:

BUDAPEST I.: 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven. **17.15** Vivaldi: a-moll versenymű. **17.30** Buda elesik. **18.00** A Rádió Zenekara. **18.25** Sportközlemények. **19.00** Hírek. **19.20** Füzessséry Mária zongorázik. **19.45** Erdélyi költők Buda vesztéről. **20.15** Zenei főtárgyalás. **21.40** Hírek. **22.10** Horváth Elemér cigányzenekara muzsikál. **23.00** Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. **23.25** Tánclemezek. **24.00** Hírek.

SZOMBAT:

BUDAPEST I.: 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. **10.00** Hírek. **10.20** Magyar humor a XVII. században. **10.45** Mit nézzünk meg? **11.10** Nemzetközi vizjelzőszolgálat. **11.30** Beszélgetés egy leventével a kiképzési év elején. **12.00** Himnusz. **12.10** Ilniczky László szalonzenekara. **12.40** Hírek. **13.20** Időjelzés, vizállásjelentés. **13.30** Hanglemezek. **14.30** Hírek **14.45** Műsorismertetés. **15.00** Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. **15.20** Szórakoztató zene. **16.10** Ifjúsági rádió. **16.45** Időjelzés, hírek. **17.00** Hírek szlovák és ruszin nyelven. **17.15** Máday hármas. **17.50** Rádióposta. **18.15** A Honvéd Légierők Fúvószenekara. **19.00** Hírek magyar, német és román nyelven. **19.20** Innen-onnan. **19.50** Lóversenyeredmények. **20.00** Hirnök Árpád. **20.20** Koréh Endre székely népdalokat énekel. **21.00** Ma egy éve. **21.20** Kelet felé. **21.40** Hírek **22.10** A Rádió Zenekara. **23.00** Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. **23.25** Hanglemezek. **24.00** Hírek.

KASSA: 6.40—11.00 Budapest I. **11.05** Mátyás király költője. **11.25** Hanglemezek. **11.40** Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. **12.00—17.15** Budapest I. **17.15** A Kassai Szalonnyolcas műsora. **17.55** Jó szerencsét! **18.20** Beethoven: V. szimfónia. **19.00—0.15** Budapest I.

Perek és bonyodalmak sorozata a csucsai Boncza—Ady-kastély körül

Hogyan került a magyar költőtehetség hajléka Goga kezére? — Zár alá veszik a magyar hatóságok a legendáshírű kastélyt és műkincseit

Kolozsvár, augusztus 29. Néhány évvel a világháború előtt építette *Boncza* Miklós Csucsán azt a várkastélyszerű épületet, amely később Ady Endre nevével kapcsolatosan vált igazán híressé. Tudvalevő, hogy Ady Boncza Bertát vette feleségül és ezen a réven került a nagy költő neve szoros kapcsolatba ezzel a kastéllyal, mert Ady 1915-től kezdve itt élt.

A megszállás idején tulajdonképpen még tisztázásra váró körülmények között, román bankok támogatásával, a híres kastély és a vele kapcsolatos ingatlanok Goga Octaviánnak, a román költőnek, a későbbi miniszternek a kezére kerültek.

Goga 1938 nyarán meghalt és végrendeletében az épületet az egyik román szerzetesrendnek hagyományozta azzal, hogy a birtok haszonélvezete Goga Veturia asszonyé, az özvegyé. A végrendelet körül akkoriban nagy perlekedés támadt.

Az özvegy perbefogta az örököst, de az örököst perbefogták Goga testvérének, néhai Goga Jenő volt román politikusnak leszármazottai is, akik ugyancsak igényt tartottak bizonyos jogcímeken a vagyonra.

A bécsi döntés után egy ideig szélcsend volt a csucsai kastély körül, de annak tulajdonjogi ügye most újból előtérbe került.

A bonyodalmak egész sorozata merült fel. Úgy tudják, hogy a vásárlást elősegítő román bankok is igényt tartanak erre a vagyonra, kielégítésképpen, mert Goga velük szemben fennálló tartozásait még nem rendezte teljesen. De pereskednek Goga özvegye és Goga Jenő leszármazottai is. Mint peres fél szerepel ezután a végrendelet szerinti örökös román szerzetesrend. De jelentkeztek magyar részről is igénylők.

A Boncza-rokonság nemrégiben Budapesten megmozdult, hogy bírói úton tisztázza: a Boncza-Ady kastély csak kényszereladás útján került Gogáék kezére és így ági vagyon jogán visszaperelhető a kényszereladásról szóló ismeretes kormányrendelet alapján. Goga ugyanis 1922-ben egy hírlapi polémia során maga is beismerte, hogy a Román Agrárbank útján 280.000 lejért, tehát *10 ezer pengőnél is kevesebb összegért vásárolta meg a csucsai Ady kastélyt és a hozzátartozó 30 holdas birtokot.* Már pedig ennek a vagyonnak a reális értéke már akkor is legalább ennek az összegnek nyolc-tízszerese lehetett, vagyis nyilvánvalónak látszik a kényszereladás.

A sok mindenféle bonyodalomhoz még hozzájárul az a tény is, hogy *magyar irodalmi körökben felmerült az a terv, hogy a kastélyt és parkot meg kellene szerezni valamilyen magyar kultúregyesületnek és ott Ady-múzeumot kellene alapítani.*

A tervet azért is helyeslik igen sokan, mert megvalósítás esetén Csucsa, amely festőileg igen szép hely, mindenképpen rendkívül sokat nyerne. Az egykori Ady-park pedig alkalmas is volna, hogy valamelyik részén az udvarház és kastély kivételével, ahol Adyék és Bonczáék laktak, villákat építsenek üdülők részére és a bérösszegből biztosítsák a birtok karbantartásának költségét.

Ennyi mindenféle bonyodalom és terv közepette értesülünk aztán arról, hogy *a kolozsvári törvényszék, amely előtt a megszállás idején a Goga-örökség ügyében már tárgyalás is volt, most a többirányú megkeresés alapján teljesen tisztázni kívánja a csucsai kastély vagyonjogi helyzetét.*

Mindenféle nehézség merült fel időközben. A bécsi döntés utáni kivonulásnál a románok magukkal vitték a hagyatéki iratokat és telekkönyvi okmányokat, úgyhogy *most külön vizsgálattal kell mindent megállapítani.* Éppen ezért mielőtt a bírói zárlat megtörténnék, amelynek lehetősége nem látszik kizártnak, *bizottság száll ki a helyszínre és számba vesz mindent.*

A bizottságban a kincstár képviselőin kívül helyet foglalnak majd a bíróság emberei és több szakértő. Többek között arról van szó, hogy négy kolozsvári egyetemi tanár száll ki Csucsára, akik mint szakemberek számbaveszik a csucsai kastélyban lévő nagyértékű könyveket, szobrokat, festményeket, műkincseket, stb., hogy így megállapításaik nyomán pontos és tiszta kép álljon majd mindenről a hatóságok rendelkezésére. *A helyszini vizsgálat eredményétől és megállapításától függ azután, hogy miképpen alakul majd a továbbiakban a csucsai kastélynak sorsa,* amelyhez Ady Endre és Csinszka-Boncza Berta személye révén annyi sok irodalomtörténeti emlék is fűződik. **(—r—a)**

Halálba kergette Pergl József szabadkai iskolaigazgatót egy budapesti álhírlapíró szélhámossága

Szabadka, augusztus 29. *(A Magyarország szabadkai tud. tel. jel.)* Pénteken délben megdöbbentő öngyilkosság történt Ujvidéken. *Pergl* József állami elemi iskolai igazgató, leventeoktató, agyonlőtte magát. Az öngyilkosság oka az, hogy *Pergl* nemrégen az ujvidéki leventéket Budapestre vezette és ott egy szélhámos megkárosította.

Egy *Schaffer* nevű többször büntetett előéletű álhírlapíró *mint tanácsjegyző mutatkozott be neki,* megvendégelte a leventéket, a Margitszigeten uzsonnát is rendezett tiszteletükre, azonban *kiderült, hogy szélhámos* és letartóztatták. *Pergltől* pedig követelték az uzsonna- és egyéb kiadások megtérítését.

Amikor a leventeoktató hazatért Ujvidékre, rendkívül letörte ez a hír. Ma reggel bement hivatalába, búcsúlevelet írt vitéz *Bayor* Ferenc tábornoknak, majd a leventeotthon termében a szájába lőtt. *A golyó teljesen szétroncsolta a fejét.* Amikor felesége meglátta halott férjét, ájultan esett össze.

Tizenöt ítélet a zsidótörvény megszegése miatt

Az Értelmiségi Munkanélküliség Ügyeinek Kormánybiztosa feljelentésére *a zsidótörvény végrehajtása körül tapasztalt mulasztások és visszaélések miatt* az első fokon eljáró rendőrbíróságok több ítéletet hoztak:

A budapesti rendőrkapitányságok *Brammer* Ödön divatkelmekereskedőt 3000, *Mandel* Jenőné fűzőkészítőnőt 1000, *Vészi* László elektrotechnikust és rádiókereskedőt 1000, *Kohn* Emilt a Gömbfakereskedelmi Kft. felelős vezetőjét 2000, *Salgó* Imre szerszám- és gépkereskedőt 1000, *Glück* Jenő ilatszerkereskedőt 1500, *Praeger* Mór ruhakereskedőt 4000, *Zipper* Ármin zsibárust 1000, *Katz* Jakab vaskereskedőt 1000, *Hajnal* László terménykereskedőt 2000, *Fischer* Jenőt, a Wateol vattagyár tulajdonosát 1000 pengő pénzbüntetésre ítélték.

A losonci rendőrkapitányság gróf *Forgách* Antalt, az Első Losonci Rum- és Likőrgyár vezérigazgatóját 4000, *Rakottyay* György igazgatót 1000, az újpesti rendőrkapitányság *Bérczes* Alajost, a Butonia Gomb- és Díszműárugyár Kft ügyvezetőjét 1000, a pomázi járás főszolgabírája *Czeitler* Miksa textilgyárost 8000 pengő pénzbüntetésre ítélte.

A szerkesztésért felelős:
DR. SZVATKÓ PÁL
főszerkesztő

Szerkesztő: DARVAS JÁNOS

Felelős kiadó:
vitéz HORVÁTH JÁNOS

Előfizetési ár egy hóra 2.50, három hóra 7.30 pengő
KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R.-T.

Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Áttörte a sorompót és a gyorsvonat alá robogott egy motoros

Székesfehérvár, augusztus 29. *(A Magyarország székesfehérvári tud. tel. jel.)* Tegnap este *Stettler* Gyula kápolnásnyéki fiatalember és *Lahita* Béla 38 éves cipőfelsőrészkészítő motorkerékpár próbaútra indult. A székesfehérvári szárazréti átjárónál valószínűleg a motorkerékpárt vezető *Stettler* Gyula nem vette észre, hogy a sorompó le van eresztve, *nekirohant a fakorlátnak és azt áttörve a sínekre robogott.*

Akkor haladt *Székesfehérvár* felé a komáromi gyorsvonat és elkapta a motorkerékpárt. A vonat *Stettler* Gyulának mindkét karját, lábát levágta. A helyszínen meghalt. *Lahita* Béla súlyos fejsérüléseket szenvedett. Beszállították a *Szent György*-kórházba, ott ápolás alá vették.

Tévedésből félholtra verték és megbicskázták a dinnyevásárlót

A főkapitányság bűnügyi osztályán ma délután letartóztatták *Csordás* Sándor 31 éves, idősb *Szklenár* János 39 éves, ifj. *Szklenár* János 19 éves földműveseket, azonkívül egy fiatalkorú társukat őrizetbe vették.

Tegnap délben *Ujpest* határában, a *Károlyi*-uradalom dinnyeföldjén négyen rátámadtak *Balog* József 20 éves és *Bilkó* Imre 19 éves MÁV pályamunkásokra, akik dinnyét akartak venni. A csőszt nem találták ott és ezért a dinnyeföldek körül sétáltak. *Szklenárék* azt hitték, hogy tolvajok járnak arra és ezért rájuk támadtak. *Puskatussal, karóval és kerékpárpumpával ütlegelték mindkettőjüket* és az egyik *Szklenár Balogot bicskájával hasbaszúrta.*

Balog életveszélyes állapotban feküszik az ujpesti Gróf Károlyi-kórházban. *Bilkó* is megsebesült, azonkívül *Kifusz* Sándor 19 éves MÁV pályamunkás, aki *véletlenül arrafelé járt,* látta a verekedést és megpróbált közbelépni.

25 gyermekbénulásos megbetegedés

Székesfehérvár, augusztus 29. *(A Magyarország tud. tel. jel.)* Fejér vármegye területén 6 hét óta több gyermekbénulás megbetegedést észleltek. A tisztifőorvosi hivatal közlése szerint ezalatt az idő alatt *tizennégy fejérmegyei községből 22 kisgyermeket szállítottak a székesfehérvári Szent György-kórházba,* súlyos betegségi tünetek között.

Székesfehérváron ezideig *három* hasonló megbetegedés történt. Leginkább 1—5 éves kisgyermekek kapták meg a súlyos bajt. A gondos, odaadó ápolás eredményeként azonban ezideig még *nem történt haláleset.* A tisztifőorvos felhívta a város lakosságának figyelmét, hogy kellő tisztálkodással és toroköblítéssel előzze meg a betegséget, amelyet adott esetben még felnőtt ember is megkaphat. A gyermekbénulás megelőzésének legfontosabb jelszava tehát a tisztaság.

INGATLAN

BÉRHÁZ

Nyugatinál adómentes, 8000 bérjöv., 100.000-ért, kondicióval. — **Lenke-térnél** 3 emeletes, adómentes bérház, 13.500 bérjövedelemmel, átírva 180.000-ért. — **EMKE-kávéháznál** ötemeletes sarokbérpalota, komfortos lakásokkal, 20.000 bérjövedelemmel, 250.000-ért. — **Belvárosi palota Astoriánál,** körúti fronttal, 410 ezerért. Kényszereladások nyilvántartva! Dr. Hegyi. 139-683.

850.000 P-ért eladó Lipótvárosban ötemeletes sarokbérpalota! Még 13 évig **nagyadómentes!** 2—3 hallos lakásokkal! **Központifűtés!** Alacsony bérek! (2 szobás, hallos, központifűtéssel 1300 P, háromszobás, hallos, központifűtéssel 1600 P bérrel.) **Évi bérhozadék: 61.000 pengő!** Teher: 53.000 dollár amortizáció, mely pengőben visszafizethető. Érdeklődések: »Még ma leköthető 9366« jeligére főkiadóba kéretnek.

14 lakásos főútvonali jól jövedelmező, **két utcára nyíló** bérház, **40—40 méter utcai** fronttal, külön épületben 3 szobás lakással, 960 ölön, 8 részre osztható, 60.000-ért. eladó. **Szöllősy.** Tel.: 428-346.

Nagyadómentes, 3 emeletes bérház **Margit-körútnál,** luxuskivitelű lakásokkal, 23.000 évi bérrel, 450.000-ért, **Délivasútnál** nagyadómentes, 3 emeletes bérház, hipermodern lakásokkal, 28.000 évi bérrel, 490.000-ért, **Hermina-útnál** 3 emeletes, 1 és 2 szobás, hallos, erkélyes lakásokkal, 4% nettóra, 240.000-ért, **Iparcsarnoknál** 3 emeletes, 1 és 2 szobás, továbbá garszón, összkomfortos lakásokkal, 5%-ra, adómentes, 150.000-ért, **Erzsébet királyné-úti** autobusz-, villamosmegállónál, 2 emeletes, összkomfortos lakásokkal, 5%-ra, adómentes, 115.000-ért eladók. **Stern Árpád ingatlanirodája, Baross-utca 44. T: 134-840.**

Bérvilla Erzsébet királyné-útnál, 1 emeletes, 3×2 szoba, komforttal, 1×1 szoba, konyha, speiz, 200 öl díszkerttel, adómentes, 5%-ra, 55.000-ért, egy másik Bosnyák-térnél 2×2 szoba, komforttal, 2×1 szoba félkomforttal, 2 garszónszobával, 150 öl gyümölcsössel, **nagyadómentes,** 3600 bérjövedelemmel, 60.000-ért. **Stern ingatlaniroda, Baross-u. 44. T: 134-840.**

Ház Nemzetinél, 3 em., prima, **vagyonmegosztás** miatt sürgősen 380.000-ért. Csépes. 225-882.

Azonnal leköthető főútvonalon 4 telekre osztható, 82 méter frontú, **emeletes sarokbérház,** jövedelme 20.000 P, ára 260.000 P. Kizárólagos megbizott: Mellinger. **T: 155-672.**

60.000-ért, garantáltan tiszta 3500 bérjövedelemmel, Urániánál, prima bérház, komfortos lakásokkal, sürgősen. — **100.000-ért,** nettó 6000 bérjövedelemmel, Columbus-utcai 2 emeletes, masszív úribérház, komfortos lakásokkal. — **170.000-ért,** 16.000 bérjövedelemmel, Calvin-térnél, masszív bérház, 800 ölön, sürgősen. — **260.000-ért,** nettó 5%-ra, lipótvárosi 2 emeletes úribérház. **Eladó ingatlan nyilvántartó: j. Zimányi. T: 120-874, 120-929. Vilmos császár-út 21. félem. 1.**

Thököly-útnál 180 ölön 3 szobás, összkomfortos, hallos, adómentes úrivilla 35.000-ért. — **Hegyaljai-úton** 180 öles gyümölcsösben, 3 szobás, összkomfortos, adómentes úrivilla, olcsó áron, 60.000-ért. — **Stefániánál** 6 szobás, összkomfortos, hallos luxusvilla, 300 öles parkban, házmesterlakással, 85.000-ért. — **Orbánhegyi-út elején,** 600-as parkban, 1×5, 1×3 szobás, összkomfortos lakással, hatalmas méretű szobákkal, pazar úrivilla 155.000-ért. — Kényszereladások nyilvántartva! Dr. Hegyi. Tel.: 139-683.

Dunaharasztin 4 szobás, összkomfortos, kertes villa, állomásnál, 20.000-ért. — **Ugyanott** 5 lakásos jövedelmező 17.000-ért. — **Horthyligeten** 3 szobás, legmodernebb összkomfortos, 16.000-ért. **Ezenkívül** kisebb-nagyobb bárhol, jutányosan. Taksonyi András. Népszínház-u. 20. T: 349-995.

Villa Thököly-útnál 3 szobás, összkomfortos, adómentes, kerttel, 30.000-ért eladó. **Stern, Baross-u. 44. T: 134-840.**

Legszebb villarajonban, villamosmegállónál, 800 öles gyümölcsös parkban, emeletes, 8 szobás főúri villa, 6×7 méteres termekkel, 2 garázzsal, sürgősen ptom 45.000-ért eladó. Telefon: 139-683.

VILLA

Sashegy alján, 250-es kertben, adómentes, 3 szobás, összkomfortos luxusvilla, garázzsal, 35 ezerért. — **Horthy-körtérnél,** 1960-ig nagyadómentes luxusbérvilla, 3×1, 1×2, 1×3 szobás komfortos lakással, tisztán 3500 jövedelemmel, 60.000-ért. — **Pasarét** legszebb helyén, 200 ölön, adómentes, 5 szobás, összkomfortos luxusvilla, garázs, házmesterlakással, 65.000-ért. — **Olaszfasornál,** 550-es parkban, központifűtéses villapalota, 1×6, 1×4 szobás, komf., lakás, házmesterlakás, 110.000-ért. **Eladó ingatlan nyilvántartó: j. Zimányi. T: 120-874, 120-929. Vilmos császár-út 21. félem. 1.**

CSALÁDI HÁZ

Fásított, aszfaltos utcában, villanegyedben, magasföldszintes, alápincézett, 1×3 komfortos, külön épület 1×1 szoba, konyha, 45.000-ért. — **Thököly-útnál** adómentes, 1×2 komfortos, átírásmentesen, 29.000-ért. — **Adómentes** 1×3 komfortos, hallos, átírásmentesen, 42.000-ért, beköltözhető. — **Bosnyák-téren** emeletes, prima építkezés, villaszerű, 3×2, 1×1, 3 napig potom 55.000-ért. László, Rákóczi-út 78. Tel.: 224-160.

Rákosszentmihályon villamos mellett, 1×3 komfortos, vízvezeték, villany, cselédszoba, gyümölcsös, 300 □-öl telken, 20.000-ért. László, Rákóczi-út 78. Tel.: 224-160.

TELEK

Óbudán, trolleybusz mellett, nagyjövőjű helyen 950 öles telek **9 pengővel azonnal** leköthető. Nagy-iroda, **Dohány-u. 68. II. 6. T: 220-139.**

Pasarét legexponáltabb részén 300 öles, kétparcellázható telek **50.000-ért** eladó. **Az összes építkezési** anyagok átvehetők. **Szöllősy. 428-346.**

Telek Szépilonánál, autobusz-villamosközlekedéssel, 300 □-öl, 25 m utcafronttal, à 75 P □-ölenként sürgősen eladó. **Stern, Baross-u. 44. T: 134-840.**

Sashegyi 8-as autobusz elején, 300-as telek sürgősen 26.000 P. Alkalmi ár! Tárgyal: Lukovics, Üllői-út 57. I. 11. 4—7-ig. Vagy levélileg, csak vevővel.

Gyártelkek Kőbányán, bevezetett iparvágánnyal, 600—1200 nagyságban kaphatók. **Taksonyi András,** Népszínház-u. 20. Tel.: 349-995.

Tehermentes telek magánkézből sürgősen eladó Zuglóban. Cinkotai-úton, a Bonyhádi-útnál. Értekezni lehet Zugló, Jerney-u. 21.

BIRTOK

30 holdas erdős birtok 10.000-ért. 12 holdas tanyával, szőlővel, szántóval, 6500-ért. 8 holdas nyárfás és akácos 10.000-ért. Válaszbélyeg. Láng Lajos, Soltvadkert.

Mintabirtok, ősfásított, 3 szobás úri kúriával, 32 holdas, felesőlőgyümölcsös, sürgősen 25.000 P-ért eladó. Nagyné, Dohány-u. 78. I.

Eladnám Ábrahám-hegyen, a Balatonpartján fekvő 1200 □-öles telkemet. Közvetlen a fürdő, vasútállomás és betonút mellett. Vízjog van hozzá. Gyönyörűen kiépült helyen. Sürgős eladás. Ár □-ként 7 pengő. »Vízjoggal« jeligére a kiadóhivatalba.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

Csucs Ferenc szobrász

Sashalom, Porsonyi ut. 36.

Mücsarnok

1930/31. pib. kiáll. ~~198~~, 246. V

1934. szeli kiáll. 158. V

néz,
~~vox~~ tojásdad medaillonban. Kezeit csipőre tette.
ajusza és szakalla leberetvált. Vértbe van öltözve s
ranygyapjasrend jelvényét viseli. Palástja her-
i. Feliratai a kép alatt három sorban:

Emperor of Germany,
& Grand Duke of Tuscany,
13th Sepr. 1745"
pinxt. Ao 1731."
1745"
by T. Bowles in St. Paul's Church Yard
nhill, and I. Faber in Bloomsbury Square."

érnek 30.6 : 25.2 s a réztapnak 35.8 : 25.5 cm.

8556.

266/94 No 11.

Csucs Ferenc

szobrász

koll. kiáll.

vód

Elek Artur!

Három művész kiállítása a Műbarát-ban.

Ujság. 1942. ápr. 17

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szálltam
mely a mai veszedelmes külpolitik
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a
pártjából.

Az ország sorsáért való mélys
kapcsolatom arra kötelez, hogy tová
érdekeit, a polgárság nyugalmát és
Én tehát felveszem a harc
ki az országot a mai szörnyű helyze

kibontom a legitim

„Istenért,

Csúcs Ferenc

kolt. kiáll.

Csúcs Ferenc aluminiumba tervezett szobormüvei a hagyomány szokott útjain járnak, ezt vallásos és nemzeti tárgyai is indokolják.

B. A. Nyolc festő és nyolc szobrász a Salonban.
Magyar Nemzet
1941. ápr. 6.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 FEB 1

KÉPES ÚJSÁG
Budapest

Csúcs Ferenc

1021

Csúcs Ferenc: FUVOLÁS (bronz)

(Kabáczy Szilárd)

van
negl
rszá
ekel
Ezel
tvár
ohás
negl
—60
Ez

van Lapja, amelyet B
száth Kálmán téren szer
előfizetést, az ereklye
imameghallgatás-adomár
számú csekkszámlára lel
— beküldeni.

Később, amikor a Ka
tőpontját érte el, szó vo
eljárás — az úgynevez
megkezdéséről. És mielő
bonyolításáról.

A gyorsaságra azért
a háborús helyzet kilátá
nőtt.

A LÉNY

A Bekötött szemme
amely e háborús hely
Kaszap István — a „ha
tesen meg se jelenik.

Csak a szelleme.

A körülötte támasztott
támasztók szelleme.

Az a törekvés, hogy a
vel nagyon is kihasználh
lett volna a „szenvedő s
dája.

Magyarán: az a csoda
csodákban jól, hatásosan
vés, hogy — „Magyarors
szap István megvédi a h

FOTÓ: VAJDA JÓZSEF

A DHL tegnap felavatott budapesti új elosztóbázisának különleges számítógéprendszere menet közben is tájékoztat a küldemény sorsáról

● Év elejétől augusztus végéig a teljes munkaidőben foglalkoztatott dolgozók bruttó átlagkeresete 37 ezer 924 forinot tett ki, az adózás utáni nettó keresetek összege 25 ezer 340 forint volt – 15,6 százalékkal magasabb, mint a tavalyi év hasonló időszakában. A nettó reálkeresetek 9,7 százalékkal csökkentek – közölte a KSH.

ÉLJEN JOBBAN, LEGYEN GAZDAGABB!

Befektetőknek
Magánszemélyeknek és cégeknek
LEGMAGASABB RÉSZESEDÉS!
50% + egyéb juttatások,
vállalkozási lehetőséget kínálunk
bankgaranciával
nemzetközi üzletekből,
ingatlanvállalkozásokból.

Conin Nemzetközi üzleti és befektetési iroda kft.

fokozó banki bizalmatlanság, mostanság szinte minden hétre jut egy-egy vásárlókat toborzó gépkiállítás: szeptember elején a világkiállításra készülődő gödöllőiek, ugyane hónap közepén a csúcstechnika terjesztésére vállalkozó bábolnaiak, majd ezt követően néhány héttel az ország keleti felét fölzárkóztatni igyekvő Nyíregyházi Agroker Rt. tette ki mustrára a hazai és a külföldi gépgyártók legjobb, a magyar gazdálkodóknak leginkább ajánlható erőgépeit, munkaeszközeit. És a sornak azóta sincs vége: október 27-től kezdődően három napig ugyanerre a feladatra vállalkozik Kecskeméten a viszonylag kis cégnek számító OMIKRON Gépgyártó és Kereskedelmi Kft. is.

Igaz, mindezt sokan úgy minősítik, mint a korábbi, jobb évektől kapott lendület túlfutányok fönntartása nem egyéb, mint a talponmaradás kétségbeesett kísérlete. Még ezzel a véleménnyel sem vitázhatnánk, ha a kétségbeesett jelző csupán a kiutat keresők fáradhatatlan makacsságára utalna, nem pedig az ilyesféle próbálkozások teljes hiábavalóságára – ám a kiállítások tapasztalatai ennek éppen az ellenkezőjét bizonyítják.

Leginkább látványos bizonyítéka ennek az óriási érdeklődés: az időbeli közelség ellenére, tízezres tömeg fordult meg Gödöllőn is, Bábolnán is, Nyíregyházán is, és ezreket várnak ezekben a napokban a kecskeméti gépkiállítók is. Azt pedig, hogy a nézelődők tekintélyes százaléka több mint unatkozó vagy az ábrándjaival játszó bámészkodó, azt az egyik prominens kiállító, a Don kombájnokat forgalmazó Agrolízing Rt. vezérigazgatója, alapozták meg.

Nyilván nem egy vagy két üzletkötés reményében szállítják Kecskemétre a vetőgépeket Kiskőrösről, az ekéket Kisújszállásról, az elemekből összeállítható, tehát könnyen szállítható fóliasátrakat Sülysápról. *Kis Pál*, a kiállítást szervező cég vezetője valóságos gépéhségről beszél, amit ők – a mintegy negyven hazai gyártóval karöltve – még az idei, alacsonyabb árakon szeretnének kielégíteni.

Ez eddig a kereskedők dolga. Másoké – köztük bankároké, politikusoké – pedig az, hogy fölismerjék: a gépéhség jövőéhségről árulkodik. A tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy a magyar mezőgazdaságban feszülő erők egyszerűen nem hajlandók együtt élni a perspektívátlansággal.

Káposztás János

A középréteget különös erővel akarja terhelni a kormány

Jövőre: bonyolult adószámítás

A kormány, bár érdekegyeztető tanácsbeli partnereivel még nem egyeztette, tegnap benyújtotta a parlamentnek a jövő évre képzelt adótörvények tervezetét. A kabinet személyi jövedelemadózást szabályozó javaslata az eddigiektől eltérően két adótáblát – egy általánosat és egy árnyéktáblát – tartalmaz.

Az általános adótáblában megszűnik a jelenlegi nullakulcs, ami önmagában évi 22 ezer, illetve havi 1833 forint többletterhet jelentene az adózónak, és mintegy 5 milliárd többletbevételt az államnak. Az általános tábla szerint 150 ezer forint éves jövedelemig az adó mértéke 20 százalék, efelett 220 ezerig 25 százalék, 380 ezer forintig 35 százalék, 550 ezerig 40 százalék. Az 550 ezer forint feletti jövedelmek adója továbbra is 44 százalék marad. A kedvezőbb százalékokat tartalmazó adótábla szerint 200 ezer forint éves jövedelemig az adó mértéke nulla, 200 ezer forinttól 300 ezer forintig 27 százalék, efelett 600 ezer forintig 35 százalék, és 600 ezer forinttól 960 ezer forintig 60 százalék.

Az önálló tevékenységet folytatók, vállalkozók és befektetéseik hozamából élők az általános adótábla kulcsai szerint adóznak jövőre, a kedvezményesebb kulcsokat tartalmazó tábla alapján pedig a kizárólag bérből és fizetésből élők adózhatnak.

Bonyolultabban számolhatják majd adójukat, akiknek bérük is és egyéb jövedelmük is lesz jövőre. Az általános adótábla alapján fizetendő adójukat csökkenthetik ugyan, de csak fizetésük összes jövedelmükhöz viszonyított arányában.

A két tábla alapján kiszámított adó különbségét ugyanis be kell szorozniuk bérük és jövedelmük arányával, és ekkora mértékű adójóváírást számolhatnak majd el. Ezt a számítási technikát azért tervezik bevezetni, mert a nullakulcsos adósáv megszüntetésével kevésbé szeretne a kormány a magasabb jövedelműeknek és a vállalkozóknak kompenzációt nyújtani, míg a kisfizetésű alkalmazottak adójának emelésében mérsékletetet kíván tanúsítani.

G. J.

surgós eljárásban tárgyal a Parlament. A javaslat megszüntetné a terméktanácsok eddigi önállóságát, helyette egy áttekinthetetlen hierarchikus láncba épülnének be, ahol igencsak valószínűtlen, hogy minden terméktanács képes volna érvényre juttatni sajátos érdekeit.

Mint *Raskó György* korábbi földművelésügyi államtitkár elmondta, a terméktanácsok létrehozásakor a törvényalkotók a dán és a holland mintát követték, mivel ezeknek az országoknak a mezőgazdasága hasonlít legjobban az itthon létrehozni kívánt versenyző gazdaságra. Az agrárkamara a jelzett országokban csak általános köztestületi feladatokat lát el, például a piacra jutásban, az információáramlásban segít.

Úgy látszik azonban, hogy a kormány bajor vagy osztrák mintára szeretné kialakítani a hazai kamarát, noha ott a mezőgazdaságot sokkal inkább a faluban marasztalás eszközének tekintik, mintsem versenyző gazdasági ágnak.

Az a tény is nehezíti az Agrárkamarába olvasztást, hogy miközben a kamarának csak termelők lehetnek a tagjai, addig a terméktanácsban a feldolgozók és a kereskedők képviselői is ott ülnek.

Az Agrárkamarának valójában már korábban is voltak olyan törekvései, hogy magába integrálja a feldolgozókat és a kereskedelmet is, azonban ez a nagy koncentrátum példa nélkül állna a világban, és a sok ellentétes érdek miatt biztosan működésképtelen lenne, így eddig az illetékesek elutasították az ilyen irányú törekvéseket. A mostani javaslat azonban úgy is felfogható, mint e törekvések megvalósításának az első lépcsője, így ha a szocialista képviselők továbbra is támogatják az indítványt, félő, hogy vérszemet kap az Agrárkamara-lobby.

Sz. S.

Szent István-arc a ház falán

A 90 éves Csúcs Ferenc szobrászművész jubileumi kiállítása

Csúcs Ferenc portréja a harmincas évekből FOTÓ: NAGY BÉLA

A szentesi születésű *Csúcs Ferenc* szobrászművész októberben ünnepelte kilencvenedik születésnapját. E jeles alkalomból életmű kiállítás nyílt a budai Várban (Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Tóth Árpád sétány 40.), és megtekinthető 1995. november 15-ig. Feltétlenül szólni kell a kiállítás rangos megrendezéséről, valamint a nívós katalógusról és az azt támogató hét intézményről. Mindez viszont nem jött volna létre, ha nincs *Krómer Ágnes* művészettörténész és *Szabó Gábor* szobrászművész, akik nagyon lelkesen és sok hozzáértéssel szervezték meg az egészet.

Érdekes fordulattal kezdte kiállításimegnyitó-beszédét *Katona Tamás*, az I. kerület polgármestere, országgyűlési képviselő: Nincs olyan budapesti ember, aki ne ismerné Csúcs Ferenc szobrászművészt! – állította. A Szent István-domborművet a Balassi Bálint u. és Szent István krt. sarkán lévő ház falán mindenki láthatja, aki arra jár. Így sokan évtizedek óta ismerik, csak nem tudják a művész nevét. Ez a dombormű – mely a 2-es villamos végállomásánál van – 1938-ban készült a körút névadása alkalmából. A művész első köztéri alkotása, még a mészkőbe vésett mesterjegye is olvasható rajta!

A jubileumi kiállításon a vitrinekben 175 éremoldal látható. Közülük a sokak által ismert Kós Károly érem előlapját mutatjuk be fotónkon. Az érmeken kívül portréfejeket és kisplasztikákat mutat be a tárlat. Kiemelésre méltó közülük az „Apostolarc" című mészkőből készült portré.

A 48 oldalas katalógus jól eligazít a művész pályájának alakulásáról, egyben értékelve is azt. *L. Kovásznai Viktória* szerint „...munkássága kitörölhetetlen a magyar éremművészet történetéből".

Krómer Ágnes írását idézve „A művésznek legszebb ajándék egy kiállítás", melyet Csúcs Ferenc most születésnapi ajándékként kapott meg az őt tisztelőktől.

Rőser Norbert

Kós Károly emlékplakett FOTÓ: VAJDA JÓZSEF

● A Római Magyar Akadémia centenáriumi évének keretében kétnapos tudományos tanácskozáson emlékeztek meg az intézetalapító Fraknói Vilmos történész, címzetes püspök tevékenységéről. A pénteken befejeződött konferencián részt vett Kosáry Domokos, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke.

● Az idei évad első bemutatójára készül a Győri Balett. Az együttes november 3-án lép a közönség elé legújabb produkcióival, a balettest címadó kompozíciója a Petruska. Igor Sztravinszkij zenéjére Dmitri Simkin készítette a koreográfiát. Az orosz származású balettművész a Wiesbadeni Opera tagja, ezúttal első ízben tette próbára koreográfusi képességeit. Simkin a harmincas évek sztálini Szovjetuniójának tragikomikus történései nyomán viszi színre Petruska és a varázsló konfliktusát.

● Az Európai Színházi Unió Bukarestben zajló fesztiváljának keretében a házigazda Bulandra színház csütörtök este Tompa Gábor rendezésében mutatta be Georg Büchner Woyzeck című darabját. A kolozsvári Állami Magyar Színház igazgató-rendezőjének munkája, a Bulandra művészeinek játéka szép sikert aratott. A bemutató zenéjét Lászlóffy Zsolt szerezte. A bukaresti Magyar Kulturális Központ azzal támogatta a bemutatót, hogy vendégül látta a rendezőt a színreállítás heteiben.

● Az Ex Libris antikvárium november 4-én rendezi meg 19. aukcióját. Az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár előcsarnokában 11-kor kezdődő árverésen 217 tétel kerül kalapács alá – tájékoztatta az MTI-t Tóth Éva, az antikvárium vezetője.

● A Fővárosi Operettszínház igazgatósága közli, hogy a Die lustige Witwe (A víg özvegy) október 28-i, szombat esti előadása este nyolc órakor kezdődik.

tehetnek és jövőjének [illegible] seit, megtoldva az eddig is ismert problémákat újabbakkal: az életveszélyes épület rekonstrukciójának befejezésére éppen úgy nincsen pénz, mint a közüzemi díjak (fűtés, világítás) kifizetésére vagy a tanítási eszközök, azaz a hangszerek karbantartására.

A gondok tehát ismeretesek. Van azonban valami új is ebben a tegnapi írásban. Nevezetesen az az állásfoglalás, amely a kérdésben a Művelődési és Közoktatási Minisztérium véleményét tükrözi. Papp Lajos, a felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár tudniillik leszögezi: a minisztériumot nem terheli felelősség. A tárca ugyanis csupán közvetítője a kormány március 12-én deklarált stabilizációs programjának, amelynek értelmében a felsőoktatásra fordítható összeg éves szinten 4,1 milliárd forinttal csökken. A létszámleépítés pedig nem a szaktárca, hanem az érintett intézmények vezetőinek hatáskörébe tartozik.

Végre tehát beismeri a minisztérium, hogy nincs önálló véleménye, nincs mozgástere. Végrehajt, mint-[illegible] őrizni jelenlegi teljes önállóságukat, vagy nagyobb felsőoktatási szervezeti egységek keretében, művészeti karok formájában működjenek tovább.

Hátborzongatóan dilettáns elképzelés! Aki kitalálta, valószínűleg még csak olyan utcában sem járt, ahol egy művészeti egyetem működik. Az ötlet annyira elképesztő, hogy a Bartók rádió tegnap reggeli, szokásos kulturális lapszemléjét ismertető műsorvezető, Victor Máté is csak ennyit fűzött hozzá: „Ezt inkább nem is kommentálom."

Nekem a minisztériumnak erről az újabb zseniális agyréméről az egyszeri rabbi meg a puszturó libák esete jut eszembe. Addig adott libamentő ötleteket, míg az összes liba fölfordult. Sajnos – pedig még mennyi ecája lett volna. A dolog azonban egyáltalán nem vicces, ha arra gondolunk: ez a művelődési kormányzat financiális érdekeiért ugyan nem küzd, de kártékony ecáit rendre-sorra megvalósítja. Mi, libák, mit tehetünk? Megpróbáljuk túlélni az éceszgébereket.

(takács)

Hungarodidact '95

Az óvodától az egyetemig

Ma ér véget az idén harmadízben megrendezett Hungarodidact Nemzetközi Oktatási, Oktatástechnikai és Képzési Szakvásár, az oktatás területén tevékenykedők egyik legnagyobb fóruma. A Hungexpo Rt. és a DURMA Messe Stuttgart International szervezte négynapos rendezvény keretében idén öt ország (Ausztria, Finnország, Magyarország, Németország és Izrael) mintegy másfél száz kiállítója mutatta be legújabb taneszközeit és módszereit az érdeklődőknek a Budapesti Nemzetközi Vásárközpont D pavilonjában. Mint azt *Bosnyák Jánosné* szervezőtől megtudtuk, a kiállításokkal párhuzamosan, mintegy a látottakat kiegészítendő, a HUNDidac Szövetség szervezett konferenciát, amelynek során a négy nap alatt hatvan előadás hangzott el a vásárközpont konferenciatermében. A konferencia-menetrend szerint szerda az oktatásirányítóké, csütörtök a pedagógusoké volt, tegnap a média szakértői és alkalmazói tartottak beszámolókat a tankönyv, a video, a számítógép és a CD-ROM világáról, ma pedig a médiabarátok napja lesz, amelynek keretében – többek közt – az iskolai fotó-, illetőleg az első országos névjegypályázat eredményeit is kihirdetik.

A kiállításon legjobbnak ítélt résztvevők között tizenöt arany, tizenkét ezüst, ugyanennyi bronz HUNDidac-díj, valamint egy különdíj talált gazdára.

Cs. O.

ÚMo 1995 okt. 28 8.

megirva

Csúcs Ferenc

nobrán

Sashalom

Pozsonyi ut 50.

MKSz 1947

MDK

CSUCS FERENC

kitüntető elism.

17. Tav.Szal. dijnyert. névsora. M.Szal. 1942. jun.

MDK

Csucs Ferenc

kitüntető elismerés

II.Szal. Tavaszi szalon 1937.

Kielfold

1937 Bécs

1938 Valencc

1940 Valencc, [illegible]

1942 Valencc

1944 Sorić

1949 Paris

A magyar vallás- és közoktatásügyi minisztertől

Budapest 5. Postafiók 118.

207.415/1948. szám.

Műemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.

~~IX., Üllői-út 33-37.~~

Csúcs Ferenc

nohrán, - érmeműrén

Díjat kapott a hetedik Ornágog Érem-biennálén. Lábosház, Sopron.

Salamon Nándor
ajánl

Ü. i Tá Ti.
1989 ancut. 3.

Csúcs Ferenc
nohán

Déjat nyert a pécsi biennalen

Szovács Gyula: Az Országos Kisplasztikai Biennale
Műrészet, 1970. felmár - 36 lap

Csucs Ferenc.

szobrászművész

A Hunyadi János lovasszobor pályázaton
résztvesz pályaművével.

Magyar Nemzet, 1957. Okt. 6.

Csucs Ferenc.

szobrászművész

Az új Kossuth-szobor pályázatra beküldte pályaművét.

Magyar Nemzet, 1951. Okt. 18.

CSUCS FERENC szobrász

Magyar Nemzet 1990. junius 5. 10.p.
LIII.évf. 130.sz.

Zolnay László régész sirkövét készitette
a Farkasréti Temetőben 1990.jun.9.én
avatták fel

6324. sz. jegyzék

207/186
PÉTER János: Erasmus [Rotterdamus] iskolai könyvei. Bp. 1904, Franklin ny. 28 p. 23 cm.
/Klny. Magyar Pedagógia./
Egységár: 20.-Ft

208/198
PÉTERGÁL Henrik: Egy fejezet az újabb német regény történetéből. [Frenssen Gustav]. Bp. 1912, Élet. 88 p. 23 cm.
Egységár: 30.-Ft

209/135
POGÁNY József: Emberek és korok. 20 tanulmány. Bp. 1919. Népszava K. 156 p. 20 cm.
Egységár: 50.-Ft

210/111

Csucs Ferenc

l.

Szépmüvèszet

1943-34, l.

Vásárlások

(tit. István, br. érem)
tit. László, br. pl.
Miserere br. érem
Hatalmas, erős, nagy és dicső " "

Csúcs Ferenc

plakettje Madarassy
Waltertől, kiállítva

Unkarilaisia
Helsinki 1935

MDK

Csucs Ferenc, szobrász

Férfifej.		Szobor, ólom. Jelz. nélk.
Bocskai István.	Bronz	plakett.
Szent László.	Ezüst	"
Esze Tamás.	Bronz	"

Nemz.Szal.Müv.Egy.-Székfv.Kpt. és Tört.Muz. új szerzeményei 1937/38. 1939 máj.-jun. Kat.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Csúcs Ferenc, szobrász;
szül 1905. Szentesen. Az
ötvösség kitanulása után
gyárban dolgozott. Utóbb a
Bpesti iparművészeti iskolá-
nak Lux Elektől vezetett
esti mintázási tanfolya-
mán tanult. 1927–33.
a képzőművészeti fősko-
lában Szentgyörgyi István
növendéke volt. Az 1933–34.
tanévet olasz ~~állami ösz-~~
~~tördíjjal~~ a római Colle-
gium Hungaricumban
töltötte. Beiratkozott a ró-
mai Accademia di
Belle Arti szobrászati osztá-
lyaba Zanelli~~tez~~, ~~s~~ bonc-
tani és művészettört. előadá-
sokat hallgatott, s tanulmány-
uton volt Napolyban, Firen-
zében és Velencében. Ró-
mai időzése alatt több
szobrművet is készítet.
1938. részt vett a bpesti

Külügyminisztérium tanulmányi segélyével

professzorhoz

unkálatok már folyamatban vannak,
tt mejengedi egyuttal a tanács ennek
ttság hatáskörében működő tanács
ormányhatósági jóváhagyás reményében

zatát tudomásulvétel és hasonló in-
i költségek egy negyedrészét viselő
egyidejüleg felkéri, hogy az ilymó-
költségtöbblet fedezésére ujabb
a székesfőváros központi pénztárába
ndoskodni.
csi VI. és XIV. ügyosztályokat, a
os Bizottságát értesiti.
ékesfőváros tanácsának 1924. évi

dr. Lipőcz s.k.
polgármester.

Székesfővárosi házinyomda 1923

Csúcs Ferenc

Mátyás királyemlékérem

Repr.

Szépmüvèszet

1943. 73. C.

előtt

lép

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Rippl-R Társ

1946 márc (trust)
8 br érem
8 gipsz "

1948 dec (N hal)
Triptichon, br
érmek

min.iroda s.tiszt.

A kiadvány hiteléül:

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM

az Kettőezer pengőt a 127.690 számú

utaljon ki.

1929.november hó 15-én. A miniszter

itkár.

alos másolat hiteléül:

szteri s.tiszt.

M. Mirbeter

1947 jan (v tant)

16 érem, 68

439/1929.

M. O. B.

A $\frac{340-2}{19}$ sz. 1929évi rendelet eredetben vagy másolatban

---

Szentháromság.

Első fővárosi bentalásról ellennyugta és tanácsi határozat: 1926.IX.2 – 800 millió

↓

108.570 – 926.IX.

Harmadik bentalásról pintén

928.I.7. 32.000 P.

tan.hat. 174.474 – 927.IX.

I. M. Nepem Miáll

1950 aug (M)

br érmek

III. M. Nepem K

br érmek

GYŐR BARÁ

Titkár: Ujlaki Andor
Győr, Zrinyi u. 4. b. I.

A Müemlékek Országos Bizot

Tekintetes Bizottság!

A Győrött, Győr Brátainak Köre cim
jául tüzte ki Győr város müemlékeir
és általában müemlékeink propagálás

Csúcs Ferenc

VII. Nemz. képzőm. kiáll.
OMKT. 1944. jún.

25 db ércem, bronz.

MDK

Csúcs Ferenc

"Érmék", 16 drb.bronz

Magyar művészhetek reprezentatív képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum

Katalógus 1947 jan.4-26-ig.11.o.

Csucs Ferenc MDK

Plakettek, bronz

Mücsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Csucs Ferenc

A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozásu alkotások:

"Kervin Otto" Ezüst , öntött.

"Kun Béla" Bronz , öntött.

"Vörös katonák előre!" /Uitz plakátja nyomán/ Bronz öntött.

GERELYES EDE: A LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM
TANÁCSKÖZTÁRSASÁGI GYÜJTEMÉNE
LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II.Bp.1961. 131-178.l.

141.l.

Csiky Ferenc

Barika, bronz

Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1946 jún

CSUCS FERENC,szobrász

Madarassy Walter,éremmüvész,1933-ban érmet készitett róla.-Köralaku,66 mm.,egyoldalas,öntött,fém,Magy. Nemz.Galéria. 82.old

SOÓS GYULA: Madarassy Walter éremmüvészete 79.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXII-LXIII.évf. 1963-64. Akad.Kiadó, 1964

MDK

Csucs Ferenc, szobrász.

Érmek. Bronz. Ezüst.

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kill. "A Magyar Müvészetért". 1943. máj. 16.-30. Kat. 11.1.

CSÚCS FERENC, éremmüvész

Az Orsz. Szépmüv. Muz. érem-és plakettgyüjteményének 88%-a magyar anyag. Az 1800 utáni évekből és legnagyobbrészt XX. századi magyar müvészektől származnak. Igy szerepelnek abban Csúcs Ferenc müvei is, 68. old.

SOÓS GYULA: Az Országos Szépmüvészeti Muzeum érem- és plakettgyüjteménye 68. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LIV-LV. évf. 1955-1956. Akad. Kiadó, Bpest. 1956.

CSUCS R

CSÚCS FERENC, éremművész

Hazánkban ma körülbelül ötven művész foglalkozik hivatásszerüen érmek és plakettek készitésével. Csúcs Ferenc is szerepel köztük müveivel. 44.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremművészete / 1945-1955 / 44.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

Csúcs Ferenc, szobrán

M Dk

A Csók-galériában megnyílt grafikai és kisplasztikai kiállításon méltóan képviseli éremművészetünket.

P.I.: Jegyzetek kiállításokról

9. l

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 22. (Vidéki)

MDK

Csucs Ferenc, szobrász

érmei elismerést érdemelnek.

Kampis János: Az uj "nyolcak" kiállitása./Talkotás
Magyarság. 1944. jan.12. 9.1. Művészbázis

MDK

Csucs Ferenc, szobrász

Érmek I-IX. Bronz.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.17.1.

MDK

Csúcs Ferenc

Csokonai Vitéz Mihaly	bronz érem
Opera	" "
Elefant	" "
Recordotio	" "

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 14.1.

Csucs Ferenc

Érmék, bronz

III.M.Képzőművészeti Kiállitás 1952.dec.-
1953. március, katalogusa, 17 lap

Csucs Ferenc

MDK

plakettek:

Georgius Martinuzzi, br.

Pater Noster, br.

Mathiar Rex, Br.

Ernst Muz. M.kisplaszt. és Graf.kiáll. 1954.szept.

~~xxx~~ 1.

21 l.

MK

Csucs Ferenc
Triptichon, bronz
Érmek

Ripp-Rónai Társ.kiáll. N.Szal. 1948. dec.
1.

6

M.D.K.

Csucs Ferenc, szobrász

emlékérmeit említi

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1957-58-as években,

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 121.old.

MDK

Csucs Ferenc

1930. szeptember 1., br.

Vörös katonák előre, br.

M. képzőművészek a fasizmus ellen.

N.Gal. 1965.

MDK

Csucs Ferenc

Triptichon, bronz.
Ermek.

Rippl-Rónai Társaság kiáll.Nemzeti Szalon
Művészeti Egyesület 1948.dec.12.-dec.26.
Kat.

Csucs Ferenc szobrász

M.N.K.

Koszta, bronz-érem

műve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról 9.l.

Csucs Ferenc MDK

Madách, előlap, bronz érem

Madách, hátlap

Koszta, érem bronz

Bartók Béla, előlap, réz

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Csucs Ferenc MDK

érmek

Kisszántói Pethe Ferenc, bronz

Dr. Tolnay Sándor, bronz

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Csúcs Ferenc

Női akt	bronz érem
Béke	" "
Bach	" "
Liszt	" "

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 14.1.

MDK

Csucs Ferenc, szobrász

Érmek. "Nemesek, stilusosak."

R.Szörédi Ilona: "A magyar művészetért" mozgalom nagy kiállitása. Műcsarnok. Uj Magyarság 1943 máj.16. 13.1

MDK

Csucs Ferenc
Érmék, 8 db. gipsz, bronz

Ripp1-Rónai Társ. I. kiáll. Ernst Muz. 1946. márc. 11 1.

MDK

Csucs Ferenc szobrász

érmek

Tamás Ernő cikke. Hirlap, 1948. dec. 17.

CSUCS FERENC

Érmék. Bronz

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

MDK

Csucs Ferenc

14 dr.érem

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 13.1

MDK

Csúcs Ferenc

"Ermék", 16 drb. bronz

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiall.1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 11.1.

MDK

Csucs Ferenc

Ermek. Bronz. 25 drb.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 11.1.

Csúcs Ferenc, ~~festő~~ szobrász

11.) A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozású műve: „Vörös katonák előre!" (Nitz Béla tanácsköztársasági plakát ja nyomán). Bronz, öntött 9.3x14.5 cm Sz 59.849. (41. old.

Gerelyes Ede: A Legújabbkori Történeti Múzeum tanácsköztársasági gyüjteménye. 131.o.

Legújabbkori Tört.Múz.Évkönyve.II.évf.1960.Bpest,1961. Franklin Nyomda.Bp.

Csúcs Ferenc

kiállított művei:

Érmek I – IX., bronz

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

17 l.

MD4

Csúcs Ferenc
szobrász

„Érem" (repro)

Kovács Gyula: Mai magyar érem mi részetünkről

Művészet, 1968. szeptember. 22 kep.

Gúcs Ferenc

Érmek I – IX. bronz, ~~40x~~

Budapest Műcsarnak Kiállítása,
1957. kat. hesk. Kisdéginé,
kisimi Jén,

17

Csúcs Ferenc

A minvonalos alkotók sőt
megen létek

Művészet, 1968 szept, reprod: Érem
Kovács Gyula, ~~Hossar~~
Mai Hossar Éremművészetünk 2 vét.

Csúcs Ferenc

Éremművész (repr.)

Magyar szobrászat 1920-1945. Kiállítás, Székesfehérvár. Kat. bev.: Kovács Péter, L. Lovászovszky Márta. Székesfehérvár, 1968. 34 l., 7 t. /A huszadik század magyar művészete./

14. lép.

Csucs Ferenc

Koll. kiáll. a Műbarát-
ban 1942. ápr.

Csucs Ferenc változatos szobrászati anyaga inkább a művész többféle stílusforma felé forduló, kissé nyugtalan érdeklődéséről, mintsem tehetségének bensőséges elmélyedéséről győzi meg a nézőt. Legigényesebb műve: a Pongrác-úti kislakástelepén felállított, karaszti kőből faragott, *Munka* című szobrának zömök férfi-alakja vázlatban többet mutat, mint eredeti nagyságú kivitelében. Sokkal sikerültebb ennél kitűnően mintázott *Pilótája*, egy eleven életet sugárzó *Leányfeje*, könnyed lendületű *Fuvolázója* és finom érem-sorozata.

Est. Magyarország
1942. ápr.
(Két kiállítás.)

MDK

Csucs Ferenc

IV.Római Coll.Hung. Olaszországi ösztöndijasok.
Orsz. Ösztöndijtanács jel. 1933/34.

29 l.

Csúcs Ferenc
nobán

lásd

Orsz. Ösztöndíjta-
nacs 1933-34. évi
plenése.

29. l.
30. l.

XI/9 Rezzi 14/1

MDK

Csucs Ferenc, szobrászm.

Bünbödés. GÉpsz.

Nemz. Szal.-VI.Tavaszi Szalon. 1931.ápr. Kat.

MDK

Csucs Ferenc

Fiu akt

Képzőművészet 1935. 83-84. sz. 81.1.

MDK

Csucs Ferenc, szobrászm.

Férfi akt. Gipsz.

Müc s.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.20-jan.17. Kat. 12.1.

Csucs

Akt c. szobormüve a Mücsarnok tav. tárlatán.

M.932.IV.24.

Csucs

Akt c. szobormüve a Mücsarnok tav. tárlatán.

M.932.IV.24.

MDK

Csucs Ferenc

Női akt

Fehérvári: A nyiregyházi müv. hetek. Szépmüvészet, 1940. 22.l.

MDK

Csucs Ferenc

Női akt

fehérvári: Nyiregyházi müv. hetek.
Szépmüvészet, 1940. 1.sz. 22 l.

MDK

Csucs Ferenc

Női akt

A vallás-és közokt. min. vásárlásainak kiáll. a Szépm. Muzeumban. Szépművészet 1941. 206.l.

MDK

Csucs Ferenc, szobrász.

Kis "Nöi akt"-ja klasszikus szellemü alkotás.

OZ.: A Vall. és Közokt.Min. vásárlásainak kiáll. az O.M.Sz.M.-ban.
Szépmüv. 1941. 2o6.1.

8.12.

Csucs Ferenc
, kabsán

Homokkőbe faragott „Szomorúság"-a
szerepel a Rómából járt művészek
kiállításán a Nemzeti Szalonban.

Est, 1935. IV. 21.

	Pengő	Pengő
sen		
Le a bevételt		
Kifizetendő összeg		

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas nyomda, Budapest.

osztály:

.....

A fizetés $\frac{\text{készpénzben}}{\text{cheque kibocsátásával}}$ megtörtént

193..... cheque száma .....

A főpénztár:

.....

Csucs Ferenc

P.H.931.IV.5.
P.N.931.IV.5.
Ujság,931.IV.5.
Est,931.IV.5.
M.931.IV.5.

10 P.H. 931. IV. 5

— **Tavaszi szalon.** A Nemzeti Szalonban most hatodik éve nyilt meg első izben a *Szinnyei-Merse-Társaság* pártfogása mellett rendezett „tavaszi szalon", — a fiatalok kiállitása Ezeken a tárlatokon eleinte nagyobb utazási ösztöndijakat adtak ki, de a gazdasági helyzet leromlásával megszüntek a dijak — s a dijak megszüntével megszünt a jobb művészifjak érdeklődése. Vagyis, most az a helyzet, hogy a tárlatok szinvonala is lesülyedt. Sőt! Az összes termekben megismételhetjük Dante bus verssorát: „Lasciate ogni speranza" — és ezt a fölkiáltást: *vigasztalan... vigasztalan!* Hetvenegy kiállitó 133 müve közt nincs egy tucat, amit örömmel nézünk meg. Folyton uj és uj nevek, mindenféle próbálkozással és törekvéssel, — de igen nehéz elhinni, hogy ezek közt a közeljövő kiválóságai rejtőznek. A „Tavaszi Szalon"-ban néhány jobb szobormü a legkomolyabb igéret. Ilyen *Csucs Ferenc* „Bünhődés" cimü női aktja szép mozdulatával, ilyen *Metky Ödön* „Éva"-aktja, *B. Barnabás Imre* finom feje: a „Szenvedés" és *Gárdos Miklós* „Boxoló" c. cementszobra. A pikturában *Czene János* mezei munkásai és hegedüt tartó férfija, *Gallé Tibor* artisztikus „Alkonyat" c. aquarellje, *Radnay Miklós* két finom városrészlete. *Hollós Mattioni Eszter* „Fehér lányok"

Cenos ferenc

P.H. 971.IV.5.
P.K. 971.IV.5.
Ujsé. 971.IV.5.
Bat. 971.IV.5.
M. 971.IV.5.

Csúcs Ferenc

nehéz

Szomorúság c.

szinve repr.

Képes Újság

1935. máj. 26.

Csucs Ferenc

Szentesen született 1905-ben. Lux Elek-nél, majd a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán Szentgyörgyi István osztályán tanult (1927-34). 1934-ben állami ösztöndíjjal Rómában tartózkodott.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 261.

Csucs Ferenc

Sokat foglalkozott éremés plakettművészetével is. Csökölyön hősi emlékműve áll. (1937)

Munka, X. ker. Pongrácz úti lakótelep 1941-ben állíttatták fel.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 26 l.

Csúcs Ferenc MDK

/1905 Szentes - /

szobrász

Lux Eleknél majd a Bp. Képzäm. Főisk. Szentgyörgyi István osztályán tanult/1927-1934/ 1934. állami ösztöndijjal Rómában.
Hősi emlékműve Csökölyön. /1937/

"Munka" Pongrácz uti lakótelep. 1941.

26.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

Csúcs Ferenc

Alkotás Művészház II. csop.
kiáll. 1942. dec –

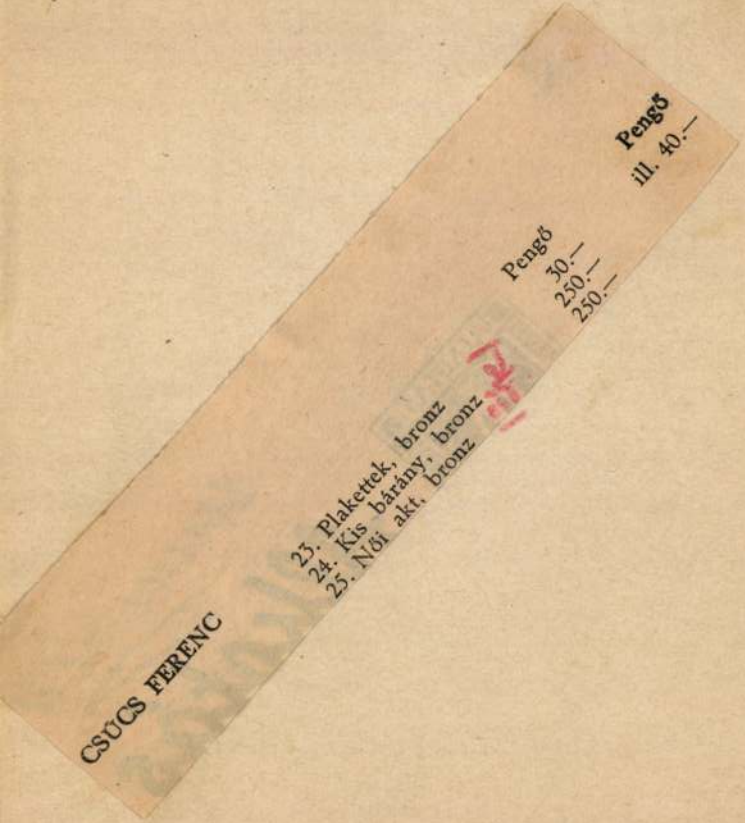

CSÚCS FERENC

		Pengő
23. Plakettek, bronz		30.–
24. Kis bárány, bronz		250.–
25. Női akt, bronz		250.–

Pengő
ill. 40.–

MDK

Csucs Ferenc

Plakettek.Bronz.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 15.1.

Csúcs Ferenc szobrász

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 5. sz. 223. o. Hírek.

Párizsi plakett és éremkiállítás.

M.D.K.

Lucs Ferenc
érmész

Az 1930 as évek egyik érmész nemzedékének tagja.

Fővárosi képtár kiállításai XLIV.: Magyar érem és plakettművészet 1800 tól napjainkig. 8 lap, Budapest 1949.

Csúcs Ferenc
szobrász

A Művészet 1970 februári számá
nak belső címlapján közölt
reprodukció Csúcs Ferenc Isto-
kovits Kálmán érme.

Helyrei gazítás
Művészet 1970. március - 27 lap

Csucs Ferenc

1. Tersánszky J. Jenő repor. 1968 bronzérem 8,8cm
2. Istókovits Kálmán 1965 —"— 9,5cm
3. Pictor Superior Hungariae 1965

II. Országos Képlasztikai Biennálé
Pécs 1969

Csics Ferenc
szobrász

M.D.K.

„Koszta" (repro)

Művészet, 1965. december - 25 kap

Csucs Ferenc

Érme, bronz

I. Magyar Képzőm. Kiáll. Mics. 195o. aug. 15 1.

CSUCS Ferenc Szolvász

Móricz Zsigmond emlékeime 1946. fotó

Rózsa György: Tiz év uj szerzemenjei a Tör-
téneti Múzeumban 94. l.

MDK

Csucs Ferenc

A párisi ntk. érem- és plakettkiáll. Szabad Művészet, 1949, 223 l.

Csucs Ferenc

1. Kisszántói Pethe Ferenc 1963 bronzérem 9,8 cm
2. Dr. Réthy Antal 1966 bronzérem 9,5 cm
3. Szabó Iván 1969 — " — 9,8 cm

II. Országos Kisplasztikai Biennálé
Pécs, 1969

Csucs Ferenc

MDK

14 drb. érem

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Csucs Ferenc

Kádár Mária, br.érem

Pleidell János,""

dr.Varannay Gyula,""

Pethe Ferenc, ""

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.

1964. máj.

MDK

Csucs Ferenc

dr.Tolnay Sándor, br.érem

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.

1964. máj.

Csucs Ferenc MDK

Érmek I-IX. bronz

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

MDK

Csucs Ferenc

25 db érem, br.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944. jun. Műcs.

MDK

Csucs Ferenc

Pleidell János, br. érem

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Műcs. 1962. 27.1.

Csucs Ferenc

Bemutatott művei: „Erdey László," 1971, bronzérem, 8,2 cm; „Georgius Sonnevend," 1971, bronzérem, 7,6 cm; „Bánki Vajk Emil," 1969, bronzérem, 7,9 cm; Hajdusági Múzeum, 1971, bronzérem; „Franz Jonas," 1970; „Exlibris," 1970, 6x4.7 cm.

Romváry Ferenc: III. országos kisplasztikai biennalé, Eger, 19

Csúcs Ferenc

Részt vett a hazai kiállításokon, szerepelt a II. kisplasztikai biennálén. A Nemzeti Galéria és a Modern Magyar Képtár számos érmét őrzi. Tanulmányúton Itáliában járt.

Romváry Ferenc: III. országos kisplasztikai biennalé, 1971. Pécs.

Csúcs Ferenc

1905. október 8-án született. Szentesen. – 1933-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolán, jelenleg a Mezőgazdasági Múzeum restaurátora.

Romváry Ferenc: III. országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1971

Csucs Ferenc

A Nemzeti Galéria és a Modern Magyar Képtár számos érmét őrzi. Itáliában járt tanulmányuton. Bemutatott müvei: Tersánszky Józsi Jenő, 1968. bronzérem , ø 8.8 cm.; Istokovits Kálmán 1965. bronzérem , ø 9.8 cm ; Kisszámtói Pethe Ferenc 1963. bronzérem 9.8 cm ø ; MXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ronváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé. Pécs 1969.

Mezőgazdasági Muzeum Emlékkiállitás 1963.
Dr. Réthly Antal, 1966. bronzérem ø 9.5 cm.
Meteorologus 1879. Szabó István 1969. bronzérem
ø 9._ cm. ;-

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs , 1969.

Csucs Ferenc

Szentes, 1905. október 8. A Képzőművészeti Főiskolán végzett 1933-ban. Jelenleg a Mezőgazdasági Muzeum restaurátora. Résztvevője a hazai kiállításoknak, külföldön Svájcban és Olaszországban szerepelt müveivel.

Nemváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs, 1969.

CSUCS FERENC, szobrász

SEMMELWEIS EMLÉKÉRMEINK:
13.-SEMMELWEIS IGNÁC 1818-65 CS RV:1943.73 mm.
öntött,AE. /Csucs Ferenc/. 195.old.

DR.VARANDAI GYULA: Semmelweis emlékérmeink 159.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XXI. 1965. 61-62.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Magyarországi kórházak numizmatikai emlékei.-Budapest.
36.-NOSOCOMIUM BUDAPESTIENSE AD SANCTUM ROCHUM 1798-
1948 RV:SALUS INFIRMORUM CSUCS 90 mm.AE. 16/376/old

DR VARANNAI GYULA: Magyarországi kórházak numizmatikai emlékei 14/374/.old.

AZ ÉREM, közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XVIII. 1962. 20.sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Semmelweisről alkotott érme tömör nagyvonalúságával hat. Jobb, mint Balikó Sándornak és Görömbey Imrének hasonló alkotásai. 195.old.

DR. VARANNAI GYULA: Semmelweis emlékérmeink 195.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XXI. 1965. 31-32.sz. Bp.

Csúcs Ferenc, szobrász - éremnüvész

Szíj Rezsővel a Bizesti Mügyüjtők és Műbarátok Egyesületének főtitkárával beszélget Erdei Grünwald Mihály

Szíj Rezső ~~az~~ érem gyűjteményében van néhány nüvész, akitől sikerült már elég tekintélyes anyagot gyűjteni, például Csúcs Ferenc, akit kiváló szobrász- és éremnüvésznek tart.

Nemcsak hobby!

Közérdekü magángyüjtemények 2. rész.

1980. IX. 8. Kossuth 11.22 (S. Irné).

19[illegible] OKT 2[illegible]

Csucs Ferenc

Im nächsten Jahr wird man in Sopron den 400. Geburtstag des einstigen berühmten Bürgermeisters der Stadt, Kristóf Lackner, feiern. Aus diesem Anlass wird man die Büste des Bürgermeisters — ein Werk des Bildhauers Ferenc Csucs — enthüllen.

1921

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

NEUE ZEITUNG

Budapest

Madách – szobor pályázatán, s ugyanezcirben faragta a főváros megbízásából a Szt István körút [utca jelző] tábláját. Munka e. szobrát 1941. a Pongrácz uti kislakásos ~~városi~~ telepen az iskola főbejárata előtti téren állítottak fel. 1942. készítette a MAV Biztosító Intézete palotájának domborművét. 1943 Balló Ede-díjat nyert s ~~ugyanez~~ 1942. ~~ciben~~ volt egyetlen gyűjt kiállításan. A sztalinvárosi kulturház egyik domborművét 1953.

Cs. ~~készítette~~ mintázta

Egyik legtermé-
kenyebb plakettmű-
vek. [illegible]
E negyben [illegible] gőzüve
Malyar kirakvarcvejáserme (1940)

Szt István királyt
ostrázó csulék

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KI

190 8 évi 17630 számv. sz.

ügyosztály.

III. c.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

A müemlékek orsz. bizottság

A krasznahorvát

CSÚCS Ferenc

A Magyar Képzőművészek Szövetségének Érem Szakosztálya és a Vigadó Galéria

tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

Csúcs Ferenc
Ispánki József
Madarassy Walter

szobrászművészek kiállítására.

1992. május 14, csütörtök 17 órára a Vigadó Galériába /V. Vigadó tér 2./.

A kiállítást megnyitja dr. László Gyula professzor, egyetemi tanár

Közreműködik: a Szent Kristóf régizene-együttes

Művészeti vezető Arató László

A kiállítás megtekinthető június 7-ig, hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

CSÚCS FERENC

Farkasrét

2003.

115.o.

M.D.K

Csics Ferenc

Nobrán

1942-ben rendette egyetlen gyűjteményes kiállítását a Tamás Galériában. Ez évben ugyanis el Ballo Ede díjat.

N. Penrés Éva: Csics Ferenc

Művészet, 1966. január - 28 lap

M.D.V.

Csúcs Ferenc
szobrász

Móricz Zsigmond
Kölcsey Ferenc
Esze Tamás
Ady Endre

} repro érvinek

N. Penrés Éva: Csúcs Ferenc
Művészet, 1966. január 27 lap

Csúcs Ferenc
szobrász

M.D.Y.

Portré
Barika } repro

N. Penzes Éva: Csúcs Ferenc
Művészet, 1966. januar - 27 lap

Csúcs Ferenc
szobrász

M.D.K

1927 ben irathozott be a
Képzőművészeti Főiskolára.
1933-34-ben az Accademia
di Belle Arti szobrászati osztá-
lyána irathozott be. Az olasz
kiel ügyminisztérium ösztöndíjasa
volt.

N. Penrés Éva: Csúcs Ferenc
Művészet, 1966. január - 26 bep.

Csúcs Ferenc M.D.K.

szobrász

A harminc éves multra visszatekintő művész mint-egy 250 ezém alkotó ja. Legszívcsebben történelmi alak-jainkat mintozza ezincén.

V. Penrés Éva: Csúcs Ferenc

Művészet, 1966. január – 26 lap

M.D.Y

Csúcs Ferenc

szobrász

Portré érmein kívül emlékérmeket is készít, valamint kis figurális ábrázolásokat. Mestere az állatábrázolásoknak.

N. Penzes Éva: Csúcs Ferenc

Művészet, 1966. január - 26 kep

Csúcs Ferenc

szobrász

M.DK

Relief megoldásai: a Szentistván körúti utcajelző tábla, 1938-ból. a Dunaújvarosi kulturhár ezhily-domborműve 1953, a Műegyetem domborművei 1954-ben készültek.

N. Penics Éva: Csúcs Ferenc

Művészet, 1966. január – 26 lap

M.D.K.

Csúcs Ferenc
szobrász

Szobrainal először 1929-ben szerepelt a Nemzeti Szalon kiállításán, ez az „Önarcmása" – a 1936-ban készült: a „Bazány", valamint az „Öz", 1952-ben a „Kócsag" amíg műve.

N. Penzés Éva: Csúcs Ferenc
Művészet, 1966. januári – 26 kep

Gács Ferenc

M.D.K.

Szobrász

IV. Béla, Mátyás, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Erzsébet Tamás, Kolcsey Ferenc, Liszt Ferenc, Csokonai Vitéz Mihály, Ady Endre, Munkácsy Mihály, Bartók Béla, Madách Imre, Kosztka József, stb. hiszitett érmet.

N. Penzes Éva: Gács Ferenc

Művészet, 1966. január - 26 lap

Csúcs Ferenc

szobrász

M.D.V.

A Nagy Lajos király úti iskola Hunyady János domborműve 1957-ből, a Csaba utca 16 sz. ház portáljának domborműve 1960-ból való levnik.

N. Peirés Éva: Csúcs Ferenc

Művészet, 1966. január – 26 lap

M.D.K.

Csúcs Ferenc

szobrász

1965-ből való Fáy András emlék táblája. 1942-ben készült a „Munka" cimű szobra amelyik a Pongrácsi út kislakásos telepén van elhelyezve.

– Méltatás –

N. Penzes Éva: Csúcs Ferenc

Művészet, 1966. január - 26 lap

CSÚCS Ferenc

A Szentesi Művelődési Központ és a
Koszta József Múzeum
szeretettel várja Önt és Barátait a

GALÉRIÁBA
(Szentes, Kossuth tér 5. I. emelet)

CSÚCS FERENC

a Magyar Köztársaság Kiskeresztjével (1995)
kitüntetett szobrászművész

90. születésnapja tiszteletére rendezett életmű tárlatára.

Megnyitja: KRÓMER ÁGNES művészettörténész
1996. január 11-én (csütörtök) 17 órakor

A megnyitón közreműködik:
MIHÁLY BÉLA és MIHÁLY ERNA klarinét

DR. DÖMÖTÖR JÁNOS átadja a Katona Kiss Alapítvány
ösztöndíját OLEXA JÓZSEF festőművésznek.

Megtekinthető: 1996. február 2-ig,
szombat és vasárnap kivételével
naponta 10—13 és 15—18 óráig.

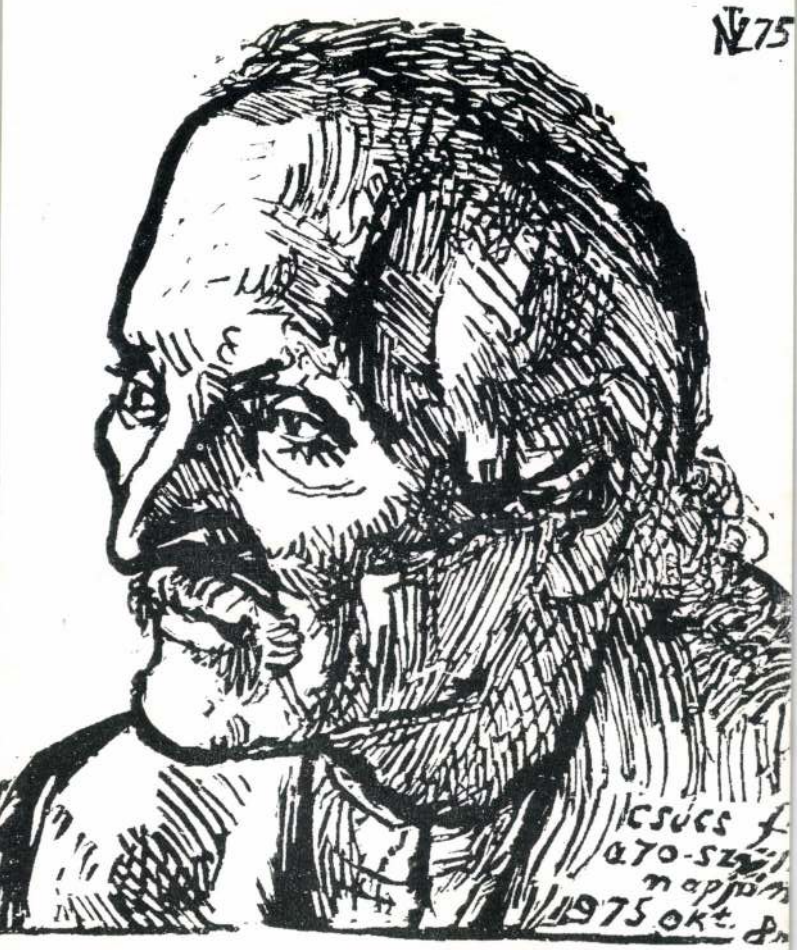
№75
1975 okt.

A Magyar Képzőművészek Szövetségének Érem Szakosztálya és a Vigadó Galéria

tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

Csúcs Ferenc

Ispánki József

Madarassy Walter

szobrászművészek kiállítására.

1992. május 14, csütörtök 17 órára a Vigadó Galériába /V. Vigadó tér 2./.

A kiállítást megnyitja dr. László Gyula professzor, egyetemi tanár

Közreműködik: a Szent Kristóf régizene-együttes

Művészeti vezető Arató László

A kiállítás megtekinthető június 7-ig, hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

CSÚCS Ferenc szobrán

M. Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje
Polgári tagozat

1995. aug. 20.

JEGYZÉKE

icae (Budapest) 38 1986
cae (Budapest) 33 1984/1985 1986
Budapest) 32 1986
garicae (Budapest) 32 1986
Budapest) 28 1986
1986
986)

(Budapest) 40 1986

nberg) 1986

t) 1986

MDK

Csucs Ferenc

Rónay Kázmér: 8 festő és 8 szobrász a Szalonban.
Képes Krónika 1938. 64.l.

MDK

Csucs Ferenc

"8 festő, 8 szobrász" ötödik kiáll. N. Szal. 1944. jan.

MDK

Csucs Ferenc szobrász

Kampis: Az uj Nyolcak kiáll. Magyarság, 1944. jan. 12.

MDK

Csucs Ferenc
Felvidéki leányfej, hársfa

Tóth Dénes: Nyolc festő és nyolc szobrász a N. Szal.-ban. Esti Ujság. 1939. febr. 15. 4 l.

MDK

Csucs Ferenc MDK

Saloma, cinn

Mücsarnok 1933 Fiatal müvészek kiáll.

CSÚCS Ferenc szobrán

10. 76. Függetlenségiemlékmű pályázat

Új Művészet 1992

Valentinus-napra

A manapság oly divatos Valentin-nap felélesztésére, vagy inkább elterjedésére nyugati minták alapján néhány éve került sor. A Valentin, Valentinus név magyar megfelelője a Bálint, ezt a nevet viselte egyik nagy költőnk, *Balassi Bálint* is. Régebben, főleg Balassi költészetének hatására került előtérbe a latinos műveltségű polgárok körében a Valentinus név.

Az itt bemutatott Balassi Valentinus-érem alkotója, *Csúcs Ferenc*, a magyar éremművészek korelnöke, tavaly ünnepelte 90-ik születésnapját. Tisztelői három kiállítást szerveztek részére, melyből a harmadik idén januárban volt szülővárosában, Szentesen. Az idős mester most is dolgozik, készíti érmeit, cizellál, patináz. A Balassi-érem 1945-ben, a szerencsésen átvészelt katonaság és fogság után készült.

Csúcs Ferenc

Adáschiba

Új Magyarország 1996. február 14.

vel közösen elkészítették hazánk 1:50.000 méretarányú digitális országos topográfiai, illetve közigazgatási alaptérképét. Az osztrák–magyar tulajdonú részvénytársaság hazai sikerei mellett – tavaly 150 millió forintos árbevételt könyveltek el – egyre bővülő nyugat-európai, amerikai szakmai kapcsolatokról is hallhattunk. Az ötéves múltra visszatekintő cég sikereinek titkáról *Andrássy János Mihály* elnök-vezérigazgatót kérdeztük:

– Két év puhatolódzás után ötven-ötven százalékos tulajdoni hányaddal, 28 millió forint törzstőkével hoztuk létre 1990 októberében az Arimpex Ges MBH részvénytársaságot. Alapprofilunk a Fővárosi Gázművek szakági, digitális nyilvántartásának megteremtése lett. Ma már Budapest közműnyilvántartása digitális alapjainak a megteremtésén dolgozunk. Ennek célja, hogy 1:500-as

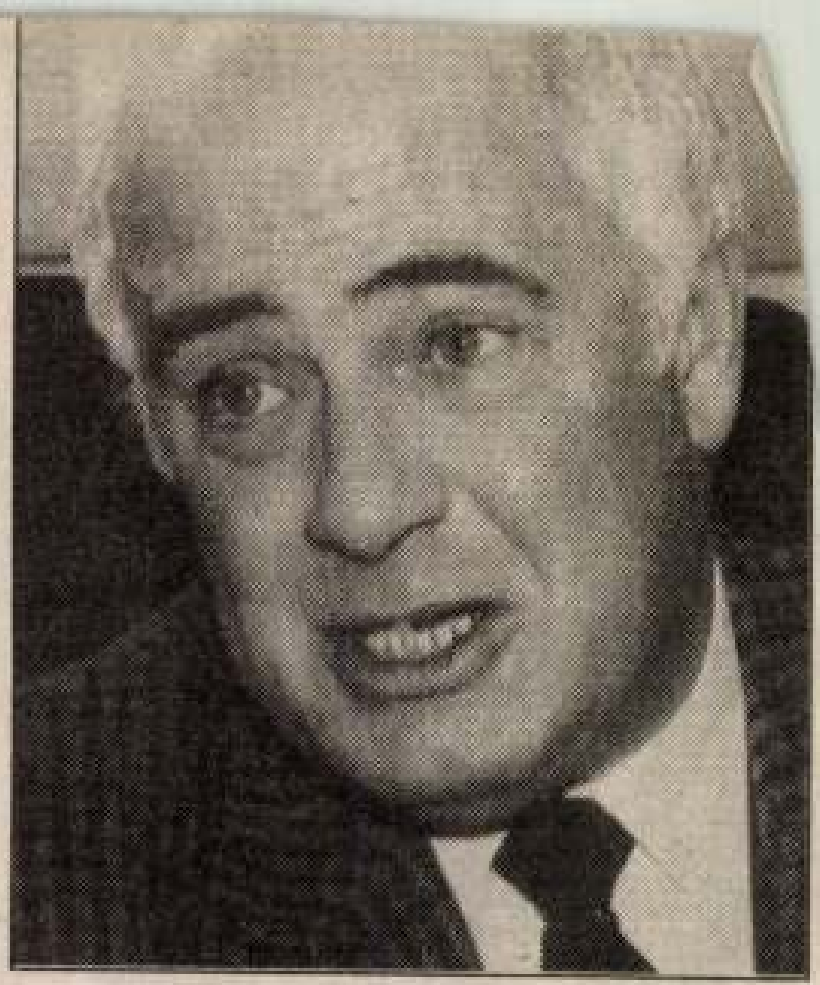

kormányzatok használják. Végeredményben legkésőbb a jövő év végére megteremtődhet az az egységes központi térképészeti bázis, amely jelentős előrelépést hoz.

– *Mi a polgár haszna tevékenységükből?*

– A Fővárosi Önkormányzat vegyes vállalataként ingyenes digitális adatszolgáltatást bizto

Gács Ferenc

Domlormüveinek dészítette az
Ősi iskola homlokzatát.

Julsz Viktor: Kolleguszi és hagyomány
Új Tekor, 1979. január 21 – 10. lap.

Csucs Ferenc.

A földalatti gyorsvasút állomás-
épületek csarnokába tatai kőből
faragott dombormű tervezésére ka-
pott meghívást.

Magyar Nemzet, 1951. Aug. 9

Cara Teresa

A földalatti gyorsvonat állomás-
épülete csomó ába tatai kiból
faragott dombormű tesszérése be-
pott meghirdít.

Magyar Nemzet, 1951. Aug. 9

CSUCS FERENC, éremművész

A Budapesti Éremgyüjtők Egyesülete vándorgyülései alkalmával tagjainak ezüst.ill.bronz érmet ad.

ALAPITÁSI ÉREM,1969.-Tervező:Csucs Ferenc,Anyag:bronz Átm:43 mm.-Súly:40 gr.-Drb:500.-Ár:50 frt. Elől:két torony közt esti kép.Duna hidakkal,kivilágitott Országház,fent a hold.-Lent a tul.neve.-Hátul: Magyarország térképe,fent:BUDAPEST,lent:ÉREMGYÜJTŐK EGYESÜLETE,1969.-1.kép. 84.old

----- Egyesületi érmeink 84.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

hogy a szülők és a tanintézet közötti visz
működését fokozza és a nagy közönség ál

A mint az októberi diploma (186
1861-iki ideiglenes tantervnek. Ez azonbar
mánynak, melynek ismét br. Eötvös József
egészséges fejlődését biztosító s minden ir

)sen voltak öltözve és kezükben lobogós
hordtak. Csodálkozás tárgya volt ügyes-
ágtatásban egyik lóról a másikra átugrani.
tása folytán a hadi viszonyok rohamos

és az általános felkelést. A banderiumokra
den birtokos tíz jobbágytól egy lándzsást,
állítani, míg egyes vármegyék és városok
ándzsásokat fogadtak zsoldba és Segesvár
a hadi gépek kezeléséhez «balistáriusok»

és 300 ágyúval átlépvén a magyar határt,
törvényeknek nem volt foganatjuk, úgy,
Mohács mezején csak 28 ezer harczost és
s lehetett volna győzelemre gondolni, ha
Dunán némi hajóhadat tart s ha nem áll a
o úgy, mint századokkal előbb Muhinál
art.
rázzák a dolgot. KEMÁLPASAZÁDE Mohács
lók, melyek megfogták e szerencsétleneket

Csucs Ferenc szobrász

az ujjászülető városközpontban (?) a Kossuth Lajos téren új kiállítási csarnokat avattak. Első alkalommal szentesi születésű ~~p~~ művészek alkotásaiból nyílt kiállítás.

TV. Híradó,

1974. IV. 3. TV. 19.30

Csucs Ferenc
szobrász

A Corvin Áruház állandó képzőművészeti kiállításán szerepel

N. U. 1942. V. 17.

Csucs Ferenc

Munka c. szobrát a Pongrácz-uti kisla-kásos telepen az iskola főbejárata előtti téren állítják fel.

Halász Á) József 1941

63.1.-

1941

Kérem a tek müépitész úrat,
Meg újittom a Nagyságos
Czimzetes kannonnók Plébános
Úrnak a jelentéssét mit
Szeptember hoban beterjésztett
A Zsámbéki Templomromnak
A kerittés ki törése véget
Mivel már 3. rom oszlop közze
végképen ki törött és még több
Résszen vannak ami a széláttal
Kitörik mivel a deszkákk
Nagyon meg vannak már
Rohadva és oszlopok is vannak
Törve és oszlop támak is.

M.D.K

Csúcs Ferenc
szobrász

Mértalás.

Kovács Gyula: Mai magyar érémművésketünkről.
Műnésket, 1968. szeptember – 22 lap

CSUCS FERENC,éremművész,1905

A modern éremművészet negyedik irányzata az ő nevéhez fűződik.Az érem sikjából magasan kidomborodó formákat majdnem félköralaku k plasztikában megoldva képezi ki.Eza merész plasztikai megoldás nagyrészt a modern törekvésekkel függ össze és tullépi az éremművészet hagyományos kereteit. 45.old.

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremművészete 1945-1955/ 44.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII,évf. 1957-6958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. - Igazi művészlélek, csendes és álmodozó, aki jelentékenyen hozzájárult plakettművészetünk fejlődéséhez. 13.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei 13.old.

AZ ÉREM, Közl. az éremgyűjtés köréből.
------ XIII. 1957. 5. sz.

CSUCS FERENC, szobrász

1934-ben olasz állami ösztöndíjjal Rómában, Firenzében és Velencében tanulmányúton, a római Collegium Hungaricumban. Szobrásztársa Madarassy Walter megmintázta portré-plakettjét. 1935-44-ig résztvett a "8 szobrász és festő" kiállításain a Nemzeti Szalonban. 13.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei 13.old.

AZ ÉRME, Közl. az éremgyűjtés köréből.
------- XIII. 1957. 5. sz.

CSUCS RERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen., 920-ban, mint müötvös inas kezdte. mint segéd dolgozott Vignali Rafiael müöntő mesternél. 1927-ben a Képzőmüv. Főiskolara iratkozott. Szentgyörgyi Istvan szobrászmüvész tanitványa volt. 1933-ban részt vett a Fiatal Müvészek kiállitasán a Mücsarnokban. 13.old.

SZIGETI ISTVAN: Csúcs Ferenc szobrászmüvész érmei és plaketjei 13.old.

AZ ÉREM, Közl. az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 5. sp.

Csucs Ferenc

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállításán X - s Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Magyarság
1930.VII.21.

Csucs Ferenc

Zelovich Kornél, portrédombormüves
emléktábla, kő,
/Dömös/

-----Köztéri munkák.
MŰVÉSZET, 1981. március - 59. lap.

Csucs Ferenc, szobrán

Fáy András-emléktáblát lepleztek le Ajkán

- A takarékossági világnap alkalmából kedden *Fáy Andrásról*, a hazai takarékossági mozgalom megteremtőjéről nevezték el Ajka egyik új lakótelepét; a városnak ez a része mintegy 600 családnak ad otthont, s valamennyi az OTP beruházásában épült.

Az új lakótelep egyik házának falán *Szirmai Jenő*, az OTP vezérigazgatója leplezte le Fáy András emléktábláját, *Csucs Ferenc* szobrászművész alkotását.

-: Fáy András-emléktáblát lepleztek le Ajkán 9.
Népszabadság. Bp. 1979. okt. 31.

Csúcs Ferenc

Megbízták a művészt, hogy a
keszthelyi lakótelep OTP fiók-
falába ~~[illegible]~~ Fáy András portré-dombor-
művét helyezze el.

—: Köztéri munkák.
Művészet, 1980. november – 47 lap.

CSÚCS FERENC

Szobrászművész. Lackner Kristóf által alkotott mellszobrát 1971 május 7-én leplezték le, Sopronban.

(Repr. a 274-es lapon)

Kovács József László: A középkori humanizmus kérdései.

SOPRONI SZEMLE, 1971. 3. 281. lap.

CSUCS FERENC, szobrász

Sopronban 1971, május 7-én leplezték le Lackner Kristófról készitett mellszobrát. 274.old. Fénykép. Fekete repr.

HORVÁTH ZOLTÁN: "Dr. Lackner Kristóf és kora" cimü kiállitás a Győr-Sopron megyei 2.sz. levéltárban/Sopron/273.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

CSUCS FERENC, szobrász

XXXIII.-XXXVI. tárló. Ünnepélyes keretek között leplezték le 1971, május 7-én Sopronban Lackner Kristóf mellszobrát, amely Csúcs Ferenc müve. 281. old. 50. jegyz

Horváth Zoltán: "Dr. Lackner Kristóf és kora" cimü kiallitás a Győr-Sopron megyei 2. sz. levéltárban/Sopron/273. old

"SOPRONI SZEMLE" Helytört. Folyóirat, XXV. évf. 1971.
Sopron

Gucs Ferenc
szobrász

M.D.K.

A Kollegium külső falára helyezek
a Ludas Matyi szerzőjéről készült
bronzplakettet

Dr. Szücs Ernő: A felszabadulás utáni . . .
Hajdú-Bihar Napló, 1969. szept. 28.

Gúcs Ferenc szobrász

Farkas Mihály bronz domborművének
–/a debreceni református kollégium homlokzatán/–
készítője.

Magyar Nemzet 1968 nov. 19
– Napló –

Csúcs Ferenc

Kós Károly születésének századik évfordulója alkalmából tegnap délelőtt az óbudai református egyház parókiája falánál emléktáblát avatott dr. Tóth Károly, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke, Csúcs Ferenc szobrászművész alkotását. A bensőséges ünnepségen méltatta Kós Károly szerepét a magyar református egyház életében, hangsúlyozva, hogy 1908-ban a nagy polihisztor tervező és építőművészi [illegible] az óbudai parókia falait [illegible] föl.

◆

Az Országos

Magyar Hírlap 1984. II. 2

Csúcs Ferenc

Szent István ~~relief~~
utjelző tábla a
rola nevezett bjesti
koruton.

Repr

[Ujházy György]:
Szent István lejtet
nyomán Bp 1941.

17 l

első titkos Tanácsos Úr!

becses szivessége s ügybuzgalmától
Szuchány József alsódiósi plebá
alázatos kérését kegyes végrehajtás
Nagyméltóságod szives figyelmébe

tiszteletem nyilvánitásával vagyok
márczinshó 12-én

Csúcs Ferenc

Képzőtelte munkatársaival az Állatkertben felállított négy Madárfigurát. /1954/

Benza László, Bernáth György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

Csics Ferenc
Szobrász

M.D.K.

A Bartók Béla Kultúrház bejáratát domborműve díszíti.

Bohymár Iván: Műalkotások a 10 éves Sztalinvárosban
Művészet, 1960. november. – 25 lap.

Csúcs Ferenc

Dombormüve a Duna-újvárosi
Művelődési Ház bejárata
fölött

Szíj Rezső: Képzőművészeti őrjárat
Duna-újvárosban.
Felenkor, 1964, 12 n. 1162

[elpusztult
Erzsébet ~~Királyné~~ nehrát
~~a~~ Ewalbi
Strobb-féle [~~Erzsé-~~
~~bet Királyné~~
bronszebor Nehlá-
sára a Janos-
neggi Kilátó
Hamára 1941. ~~Kö~~
~~be~~ faragta köbe.
~~a Királyné~~
köbe ~~nehrát~~.

Csúcs Ferenc

A János-hegyi erdőben durva módon elpusztított Erzsébet Királyné-szobor pótlására fenti új kőszobrot készített (1941?)

Városgard

88. l.

CSVCS FERENC

Fáy András-portrédombormü

/Pápa, Fáy András lakótelep/

-------:Köztéri munkák.
MÜVÉSZET, 1981. március - 59.lap.

Csucs Ferenc

Fáy András Emléktábla
114x62., karanti mészkő,
(N. Pénzes Éva: Csucs Ferenc. M.,
1966. jan. VII. Évf. I. sz. 26-27 l.)

Bp. v. rev. Pest Megyei Tanács
vásznán u 7.

Tájékoztató 64/65, képző és Ipar-
művészeti Lektorátus 26 l.

CSUCS FERENC, szobrász

Sopronban 1971. május 7-én leplezték leLackner Kristóf mellszobrát, melyet Csúcs Ferenc készitett. Fényképróla a 274. oldalon. 281. old.

HORVATH LÁSZLÓ: "Dr. Lackner Kristóf és kora" cimü kiallitás a Győr-Sopron megyei 2. sz. levéltárban/Sopron/273. old

SOPRONI SZEMLE, helytört. folyóirat, XXV. évf. 1971. Sopron

M.D.K.

Csucs Ferenc

"Leleplezték Kisteleki Zoltánnak az ellenállás mártirjának hősi emlékmüvét, melyet Csucs Ferenc szobrászmüvész készitett Istók Jánosnak Kisteleki Ede költő siremléke alapkövén"- /Repr./ adja hirül a "Szinház Szeme Füle" c. rovat.

Szinház, Bp. 1947. aug. 19-25. III. évf. 34. sz.

Csucs Ferenc

Munka c. szobra az alábbi telepen

Tér és Forma.

1942. 172. l. 174. l.

(Budapest székesfőváros szociális építkezései. A Tomcsányi- és Pongrác-uti kistakásos telep.)

Képpel.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Csúcs Ferenc

SZABAD FÖLD
1984 MÁJ 30

FÁY ANDRÁS EMLÉKE

Tavaly emlékeztek meg *Fáy András* halálának századik évfordulóján. A reformkor jeles írójának meséi még ma is frissek, tanulságosak. Fáy András ezenkívül sokat tett a magyar gazdasági élet felvirágoztatásáért is. Ő alapította — 126 évvel ezelőtt — az első magyar takarékpénztárt, amelynek alapító tagjai között ott volt *Széchenyi István, Kossuth Lajos, Wesselényi Miklós* és *Szemere Pál* is.

Fáy András emlékét leginkább ez a műve őrzi. A mai Országos Takarékpénztár méltó utóda a Fáy András alapította takarékpénztárnak.

Budapesten márványba vésve örökítik meg emlékét, az emléktáblát az egykori megyeháza falán helyezik el. Ott, ahol hajlékot kapott az első magyar takarékpénztár. A Magyar Irodalomtörténeti Társaság és az OTP állíttatja fel hamarosan az emléktáblát, *Csúcs Ferenc* szobrász alkotását.

helyük, amelyhez s
dulabokrok kíséreté
a kavicsos út.

— Kereken *ötven*
vagyunk — mondja
Géza, a Gyógynövén
zet igazgatója. — 19
létre intézetünket. A
előtérbe léptek a r
adatok, mert a gyó
déséhez is nagy sza
hát még a felhasználásához.
Ezekben az években született meg két, bízvást világhírűnek mondható felfedezés is: a *mákszalmából előállítható morfin*, vagyis fájdalomcsillapító — addig az ópium volt a kizárólagos alapanyag —, s az *anyarozs mesterséges fertőzése*, más szóval a sebesülésnél, szülésnél oly fontos

Agrokémiai Kutató Intézetének laboratóriumaiban és kísérleti telepein — a kiállított táblázatok szerint — elterjedten alkalmazzák az *izotópokat*. A kutatók például több korszerű készüléket szerkesztettek az izotópok alkalmazására, egyes fontos feladatok gyors és pontos megoldására. Egyik jellemző — képen is be-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csúcs Ferenc

MAGYAR NEMZET

1903 NOV 19

Fazekas Mihály bronz dombormüvét avatták fel vasárnap délelőtt az ősi debreceni református kollégium homlokzatán, a Móricz-dombormű szomszédságában. Készítője Csúcs Ferenc szobrászművész.

1024

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

18900

Pákó Endre

1021

Fazekas-emléktábla a kollégium falában

Új emléktábla egészíti ki azoknak a domborműveknek a sorát, melyek a Református Kollégium homlokzati falában azoknak a nagy szellemeknek az emlékét hirdetik, akik valaha ez ősi intézet falai közt jártak iskolába. Fazekas Mihály, Debrecennek e hajdani, igen hasznos, sokoldalú polgára költő, füvészkönyvíró, városi és kollégiumi pénztáros, gazdálkodó, a Debreceni Kalendárium megalapítója stb. ezentúl Csokonaival, Kölcseyvel, Arany Jánossal, Móricz Zsigmonddal egy sorban emlékeztet a város és a kollégium nagy szellemi értékeire s arra, hogy a mi korunk is hálával gondol e gazdag szellemi örökhagyókra.

A Csúcs Ferenc budapesti szobrász készítette domborművet november 17-én, vasárnap délben leplezik le rövid műsor keretében. Előtte 11 órakor a Debrecen Városi Tanács V. B. művelődésügyi osztálya rendezésében Fazekas-ünnepély lesz a kollégium dísztermében.

Törzskönyvezett tigriscsíkos hím boxerkölykök eladók. Dimitrov u. 36.

Két db 150 kg-os hússertés és egy perzselőgép eladó. Hámán Kató u. 110.

Prima, fiatal, 140 kg-os mangalica sertés egészben vagy felerészben eladó. Sámsoni út 35.

Törpepapagájt, kalitkát tenyésztőtől vásároljon. Beszédretanítása biztos. Pacsirta u. 15.

Eladó fehér és barna kacagó gerle. Kontsek u. 8.

Prima hízott sertés eladó. Busi u. 8.

Hízónak való süldő sertések eladók. Vágóhíd u. 20/B.

BÚTOR

Eladó barna, fényezett ruhásszekrény, 24-es kerékpár, 2 darab függönykarnis. Megtekinthető szomvan. Levelet „911" jeligére a hajdúböszörményi Hirdetőbe kérem.

Házasság céljából keresek egy nyugdíjas asszonyt, aki egy nyugdíjas férfinak rendes otthont adna és szeretetet hozzá. Levelet „Barna" jeligére a kiadóba.

Vidéki gyermektelen özvegyasszony megismerkedne 40—50 évesig komoly, józanéletű férfival, házasság céljából. „Ketten egymásért" jeligére leveleket a kiadóba kérem.

Középkorú, 170 cm magas, barna iparos férfi megismerkedne házasság céljából 30—40 közötti gyermektelen rendes nővel. Leveleket „Rossz egyedül" jeligére a kiadóba.

Házasság céljából 55 éves műszaki értelmiségi férfi megismerkedne korban hozzáillő nővel. Részletes választ „Kertes családi ház" jeligére a

Nemzedékek a Százados úti művésztelepen

Természetesen – szakmai szempontból – rögtön feltehető a kérdés: kiállítás-e ez a mai? A külső szemlélő számára első hallásra furcsa is lehet ez a kérdés, hiszen miért ne lenne az? Művek jelennek meg egymás mellett, jelentős számban jó művek. Mégis. Motoszkálhat a kérdés, hiszen művészeti szempontból – úgy hiszem – azt a bemutatót tekinthetjük kiállításnak, ahol – természetesen, ha az kollektív, mint ez a mai – az alkotók felfogása, szellemisége, világlátása között van egyfajta egymásra hangolódás. S noha e mai bemutatón vannak ilyen elemek, valljuk be: itt és most nem ez a világlátásbeli közelség hozza össze az alkotókat, hanem az a közismert körülmény, hogy a város egy adott pontján laknak, élnek és dolgoznak, meglehetős földrajzi közelségben, s ebből eredően – természetesen – sok azonos gonddal. Ezt a kiállítást tehát nem annyira művészeti, mint egy sajátos művészet-szociológiai körülmény hozta össze. Ma ez is fontos tény, hiszen a rendező a Józsefvárosi Művelődési Ház annak az Önkormányzatnak a kulturális misszióit teljesítő szervezete, melyben az a nagy hagyományú művésztelep, a Százados úti is fekszik. Sok legenda övezi ezt a művésztelepet. Tudják-e, hogy tulajdonképpen jubileumi év is az idei, hiszen az 1909-ben megkezdődött építkezés 1911-ben fejeződött be, tehát a telep idén novemberben ünnepelheti 85. születésnapját. A telep építésének az a Kallós Ede volt egyik kezdeményezője, akinek Telcs Edével közös Vörösmarty szobra máig áll a város költőről elnevezett központi terén. S nem is véletlen, hogy ha az egyik kezdeményező szobrász volt, akkor az épületekben is olyan műtermek jöttek létre, amelyek szobrászi munkára voltak leginkább alkalmasak. S bár a század kiváló festői is éltek és dolgoztak a telepen, mint Pór Bertalan, Czigány Dezső vagy Kádár Béla, nem beszélve a legendás nemzedékalapító Gábor Móricról, mégis külön súlya van annak a körülménynek, hogy itt dolgozott a szobrász Csorba Géza 33 évig, 1911-től 1944-ig Kisfaludi Stróbl Zsigmond és 46 (!) éven keresztül (még kimondani is sok) egy másik legenda: Medgyessy Ferenc, aki 1912-től 1958-ig, haláláig élt és dolgozott a telepen és 15 éve, születése 100. évfordulóján éppen az a Szabó Iván készítette a művésztelepen látható emléktábláját, aki itt ma is kiállító.

Persze egy megnyitó beszédben nincs mód felfejteni a számtalan fontos összefüggést, amellyel a telep hozzájárult a XX. századi magyar képzőművészet alakulásához, de fontos tudnunk, hogy mindig is több művészgeneráció élt ebben a közegben, szerencsére ez ma is így van.

Külön öröm, hogy a Józsefvárosi Galéria felhívását – pedig nem volt sok idő a készülődésre – a művészek többsége elfogadta, így a látható negyven művész kezenyomát viselő műtárgyegyüttes valóban reprezentálja az itt folyó munkát. Mivel legalább egy villanás erejéig mindenkiről szólni szeretnék, legyen az első említés azoké, akik testi mivoltukban már nem lehetnek köztünk, a közelmúltban eltávoztak az élők köréből, de leszármazottaik, művészrokonaik beadták munkáikat. Így kell szólnunk Ispánki Józsefről, a kiváló érmészről, Kákonyi Istvánról, akinek művészetét egy míves rézdomborítása képviseli, Kamotsay Istvánról, akitől egy szép bronzot láthatunk, élete utolsó éveiből és Szalai Zoltánról, akitől egy remek festményét láthatjuk 1962-ből.

Itt vannak aztán azok a jeles mesterek, akik immár nyolcvan felett is aktívak, folyamatosan dolgoznak, mint Moldován István és Kurucz D. István, akiket pikturájuk jellemző képe képvisel, de ugyanez mondható el Búza Barnáról, akinek jó érzés látni friss érmeit és Szabó Ivánról, akitől szintén egy rá oly jellemző (és jellemzően patinázott) lovas plasztikát láthatunk. Fontos négy szobrászi teljesítmény Várady Sándoré, Kiss Istváné, Gömbös Lászlóé és Csontos Lászlóé. Szuggesztív Várady Siklóson készült Gulácsy-ja, Kiss egyik legszebb portréja édesanyjáról, Gömbös fegyelmezett és feszült Árpádházija, Csontos míves fafaragása.

Más generációt, más világlátást képvisel Péter Ágnes, aki az utóbbi években "térkutató" lett, s mintegy elszakadni látszik a hagyományos szobrászattól, már-már kilépve a land-art műfajába, Balás Eszter mostanság megújuló művészetét egy nagyonis aktuális Eötvös József robosztusra mintázott kisplasztikája képviseli. Mihály Gábor a rá oly jellemző mívességgel és összetett anyaghasználattal rukkol elő, klasszicizáló kúttervével, Szlávits László leszáll a történelem "kútjába", onnan hozza fel míves "leletét", Várnagy Ildikó életünkre oly jellemző, őt is nagyon kifejező "objektív-szubjektív"-jével szuggesztíven filozofál. Buda István azon az úton halad, ami hozzá mindig is közel állt, témája az ember, ideákat ápolva.

Jó látvány, hogy a nemzedékeket egyrészt képviselik a leszármazottak, másrészt művészélettársak, házastársak. Szabó Gábor iskoláján nevelkedett fia, Szabó Ádám, érdekes, hogy a közeli eszmék nem mossák össze érmeiket. Somogyi Gábortól most egy olajképet látunk, izgalmasat, s fia Somogyi András van jelen azzal a zománccal, melynek "műhelytitkait" pedig épp édesapjától tanulhatta. S ha említettem Búza Barna érmeit, jó érzés közelében látni leánya, Búza Mária kerámiatálját, ugyanígy Kovács Tamás brilliáns illusztrációs lapját, Bikácsi Daniella itáliai asszociációkat feldolgozó spirituális és rá manapság oly jellemző képével, közelükben leányuk, Kovács Lola minimal-art felé közelítő, de nagyon szenzitív munkáját.

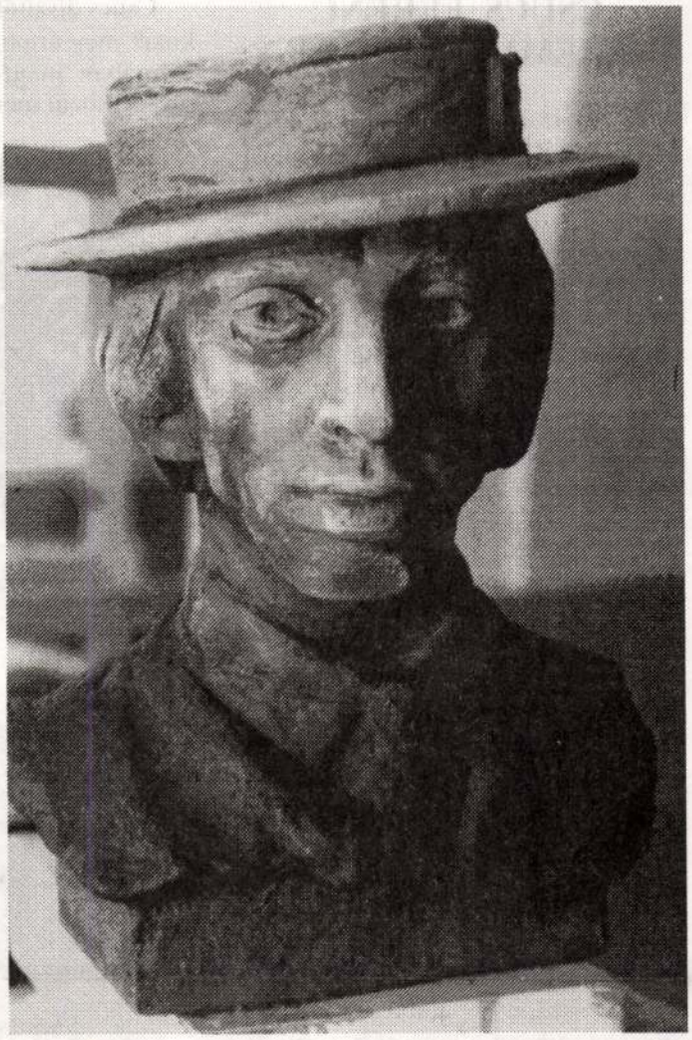

Várady Sándor: Kalapos Gulácsy

Itt van aztán a többi nagy "összetartozó": Gádor Magda és Nagy Sándor, Makó Judit és Szabó Tamás, Katona Zsuzsa és Dienes Gábor.

A festészeti anyagot erősíti egyik végletként Tácsik János tragikusra hangolódó extázisa és Ridovics Péter nyugalma a pasztell szépségével. Kimagasló színvonalú Bohus Zoltán két gyönyörű üvegplasztikája.

S vannak itt a már említetteken túl – egészen fiatalok, huszonévesek, mint Füspök Mészáros Ágnes, Káldi Kata, Füspök Zoltán.

Több restaurátor él és dolgozik a Százados úti művésztelepen, Szalai Veronika, Marton Magda, Szekeres István.

Mint e hevenyészett felsorolásból is kiderül: az idén 85 éves Százados úti Művésztelep létezése és munkája által nagy szellemi és tehetségtőke gazdája a Józsefváros. Ráadásul minden műfajban, így messzemenően indokolt volt most ezt az anyagot egybegyűjteni, amiért külön köszönet Szabó Gábornak és Martini Katalinnak. A józsefvárosi Napok keretében nyíló kiállítás így újra felszínre hozott egy óriási lehetőséget, hogy itt van egy jelentős "kreatív kapacitás", amellyel a kerületnek élnie kell.

Elhangzott a Józsefvárosi Galériában
1996. március 19-én.

Feledy Balázs

CSÚCS FERENC ÉREMMŰVÉSZETE

Nem tartozik a merész újítók közé. Alkotásaiból hiányzik a mindent magával ragadó, kirobbanó lendület. E helyett meleg, szelíd szemlélődés és lírai hangulat árad belőlük. Igazi művészlélek, csendes és álmodozó. De megvan benne az az egészséges erő is, mely a szobor szerkesztéséhez elengedhetetlenül szükséges. Tanulmányait ötvösként kezdte, de az aprólékos munka nem tudta a nagyobb formák felé vágyó képzeletét betölteni. Technikai készségét e kezdő évek mégis sokban tökéletesítették. A Képzőművészeti Főiskolán beléje idegződött a természet tisztelete. Ösztöndíjjal jutott az Örök Városba. Miként társait, őt is az egyiptomi és az archaikus görög és etruszk művészet ragadta meg. E csodálatos szobrokból a forma fegyelme, de egyszersmind a kezdés érdes, naív bája szólott hozzá. A római tartózkodás mély nyomot hagyott lelkében, képzeletének szárnyalását azonban nem kötötte meg.

Gondolkodásmódja teljesen szobrászi. Egyszerűen, világosan, biztos formaérzékkel fejezi ki magát. Beszéde soha nem száraz, egyéniségének meleg líraisága minden alkotását bevonja finom hímporával. nagyvonalúságra törekszik, de ötvösmúltját mégsem tagadja meg egészen. Díszítő érzékét érmészeti tevékenysége bizonyítja. Tehetsége a plasztika minden műfajához hozzá mer nyúlni, bár kétségtelenül nem egyenértékű eredménnyel. Egyéniségének maradéktalan visszatükrözői azok az alkotások, melyek csendes, költőiséggel telített szemlélődésében fogantak.

Könyvmásoló szerzetes, 1940

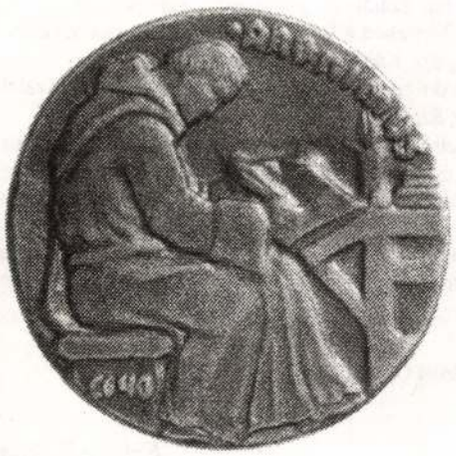

Csúcs díszítőkedve kitűnően nyilatkozik meg érmeiben. Érdekes, hogy a Rómában megfordult magyar szobrászok közül mennyi jeles érmés akad.

Mátyás király, 1940

Boldogfai Farkas, Ispánky és Madarassy mellett szobrászunk is ezek csoportjába tartozik. Mindnyájukat a quattrocento nemes hagyományai ihlették meg. Ezért sok közös vonásuk van. Mégis mindegyik a maga útján jár. Plakettművészetünk fejlődéséhez Csúcs is jelentékenyen hozzájárult. Az érem szigorú, kerek vagy szögletes keretébe elsőrangúan tudja beleilleszteni fejeit és alakjait. A változatos térkitöltésnek szebbnél szebb példáit figyelhetjük meg. Milyen magától értetődő könnyedséggel illeszkedik bele az érem koronjába a nagyszabású Mátyás arckép vagy Szent István jellegzetes koronás arcéle! E fejek megmintázása erőteljes és egyszerű lett kiejező. Az érmekről teljes alakok, sőt jelenetek sem hiányzanak. A hátrafelé nyilazó lovas, de különösen a könyvmásoló szerzetes a modern magyar érmészet méltó büszkeségei. Figyeljük meg, hogy az íróállvány előtt ülő barát körvonala milyen könnyed természetességgel követi a perem hajlását. A kompozíciós nehézségek fölényes leküzdése mellett a művésznek gondja kiterjed a tartalomra is. A középkori szerzetes élet kemény, de szeretettel és rajongással teli hangulata árad ki ebből az éremből éppúgy, mint a sorban vonuló ferenceseket ábrázoló másik plakettből. Talán kissé aprólékos, de ötletes elbeszélőkészségről tanúskodik a Mátyás érem túlsó oldala, melyen a dicső budai vár előtt vágtató délceg magyar lovasok elevenednek meg. Külön méltatást érdemel a feliratok elhelyezése. Az ember szinte érzi, hogy a művész milyen kedvvel szórta szét a betűket az üresen maradt felületen s mégis minden könnyedség ellenére a feliratok szavai milyen szervesen és megmásíthatatlanul helyezkednek el.

Csúcs megpróbálkozott a monumentális szobrászattal is. Kifaragta a munka szobrát és épületre is készített domborművet. Úgy érezzük azonban, hogy ez nem az ő területe. A felfokozott méretek és architektonikus keretek képzelete számára túlságosan tágak, közöttük alapjában lírai természete elvész. Ezekben az alkotásokban kisebb méretű szobrainak monumentálitását és meggyőző erejét hiába keressük. Csúcs Ferenc igazi világának határait csendes szemlélődő lelkülete szabja meg. Azokon kívül vértelen és tapogatózó, azokon belül nagyvonalú és nemes költőiséggel telik meg: művész a javából.

Entz Géza

* * *

E korai méltatásával köszöntjük egyesületünk 90 éves, alapító tagját.

Nyilazó lovas, 1938

Szent István kőből faragott arcképe a Szent István körút és Rudolf trónörökös-tér sarkán. Csúcs Ferenc reliefje
Szász Béla fényképe

egy kissé gyarló a tudománya. Maga elé tuszkolta a lányt és magára hagyta István urat.

Akkor bukott ki teljes ragyogással a nap a Vasas-hegy fölött. Egészen bevilágította a hullámos völgyet: negyvenegy falujával, melyeket a pécsváradi bencésmonostor szolgálatára rendelt István király, akit Vajknak is neveztek.

S ő, az Úr, a Király, ahogy egyedül maradt, készülődni kezdett a hajnali zsolozsmára, többször rápillantott megnagyobbodott, különös jobbjára. Vajjon mi mindeneket kell meglátnia ennek a jobbkéznek, megérnie tovább az idők végtelenjében?!

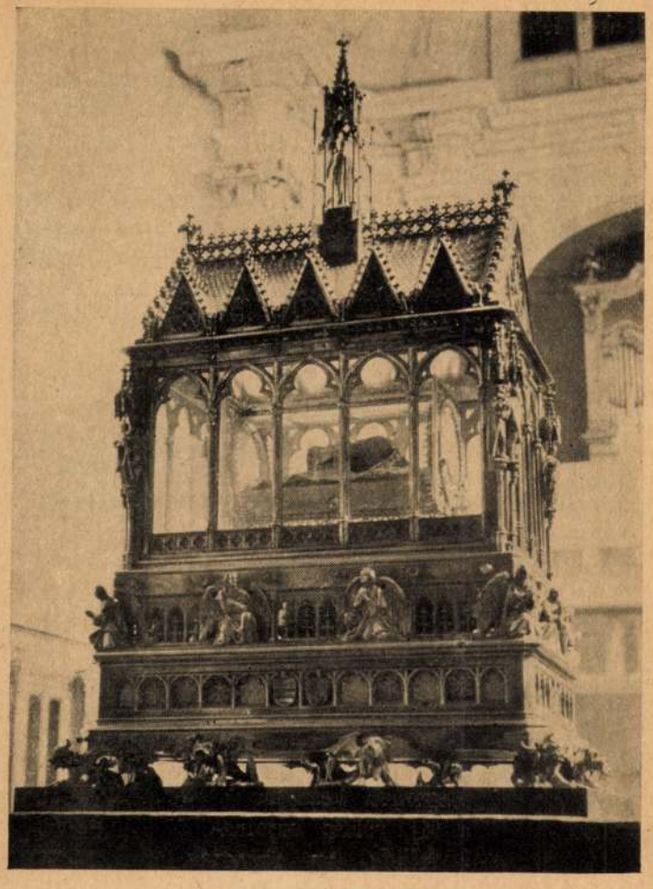

A Szent Jobb

Rendőrkutyák

Írta: **Harsányi Zsolt**

Gyakran találkozom a Svábhegyen olyan rendőrrel, aki hatósági kutyát vezet pórázon. A kutyás ember látványában általában van valami vonzó, mint mindenben, ami a ragaszkodás melegségére figyelmeztet. Az élet ilyen ábrái például a vakot vezető gyerek, az anyakanca után csilingelő kis csikó, az áldó papi kéz alá hajtott fej, a zászló előtt tisztelgő katona. Mindez olyan áramot kapcsol be figyelmünkben, amelyből megszólal a csengő és Isten lényeinek összetartozására int bennünket, lelkünk megközelíthetőségére, mindarra, ami a világ igazi tartalmát teszi és a gépszerűség uralmának örökre fölötte áll. Ember és állat viszonya e ponton még külön is sokat jelent. A legtöbben félreértik, hogy mi ebben a fontos. Aki csak tárgyat keres gazdátlan szülői, vagy uralmi ösztöneinek és valami buta kis ölebet görcsösen csókolgat és fegyelmez, s gyakran rákölti egy gépírókisasszony fizetését, éppen olyan embertelen, mint aki ok nélkül nagyot rúg a kóbor kutyába. Aki nem tud rabszolga nélkül élni, ellenszenvre hangol; aki nem tud igazi barát nélkül élni, felkölti rokonszenvünket. A zsarnokság minden formájában embertelen, a jóságra épített ragaszkodás minden formájában emberi. A kutyát ne azért szeresd, mert csinálhatsz vele, amit akarsz, hanem, mert szeretned kell azt, ami kedves és hű. Ha az állatkínzás ellen harcol valaki, elsősorban nem az állatot védi, hanem az embert: az emberi lélek eldurvulása ellen, s aki hozzászokik ahhoz, hogy kedvét lelje a tehetetlen állat gyötrésében, gyilkossá neveli magát. Az állatkínzásban nem az állat a lényeg, hanem a kínzás. Ott a hegyoldalban, ahol az Istenhegyi-út két elvált szára ismét összeér, fehér márványemléket láthat az utas. Egy közöttünk élt külföldi hölgy emeltette, mert fájdalmat okozott neki éveken át látnia, hogy a meredek kaptatón a kocsisok milyen durván verik véresre a teherkocsik túlterhelt gebéit. Ez a hölgy engem kért meg, hogy írjak a márványműre szöveget a megkínzott lovak érdekében. Meg is írtam, bele is vésték, olyik sétáló bizonyára el is olvassa, csak éppen a kocsisok aligha olvassák, akiknek szól.

Én az állatokat szeretem. Még a cincérben is testvért érzek, ő is él, én is. A kutya érdekel közöttük legjobban. Hozzászoktattam magam, hogy kutyámat ne olyan felszerelési tárgynak nézzem, mint a zsebórát, vagy a lábtörlő szőnyeget, hanem önálló egyéniségnek, élethossziglan való alkalmazottnak, aki az érdeklődést érdekes tanulságokkal jutalmazza. És érdeklődésre legméltóbbnak a pulit találtam, annyira tehetséges és annyira magyar. De figyelmemet azért nem tagadom meg más kutyáktól sem, s mikor egyszer meghívást kaptam rendőrkutya-bemutatóra, nem sajnáltam az utat Csepelre egy vasárnap délután.

Szép, ápolt testedző-telep volt ott Csepelen, a gyepnek üdítően szép a színe, már magának a pályának látványa kellemes. A műsor első pontja így szólt: „A kutyák zárt oszlopban felvonulnak és a közönséget hangadással üdvözlik." Felvonultak tehát valamennyien, valami húsz-harminc kutya. Egyegy rendőr vezette pórázon a maga állatját. Mende-

Cseres Ferenc

géltek okos pofával, fegyelmezetten, gazdájuk nyomán, aztán nyílegyenesen glédát állottak. Rendőrtiszt vezényelte az egészet. Valami parancsot intett, erre a kutyák harsányan és vidáman elkezdtek ugatni.

Ami aztán a műsoron következett, valóban megérte az út fáradságát. A kutyák megmutatták a közönség előtt, mit tudnak. A rendőr eldobta a pórázt, a kutya vezényszóra lefeküdt és mikor gazdája otthagyta, meg sem moccant. Ott maradt volna étlen-szomjan, éjjel-nappal, mozdulatlanul, a gyepnek azon a pontján, ha hagyják. Aztán, mint a tornászifjak a stadionban, nagy keresztet alkottak a kutyák, meneteltek, vezényszóra megállottak, mint a cövek. Tárgyat vittek, ahova kellett, tüzes karikán ugrottak keresztül, igen magas deszkafalon szökkentek át, és volt kutya, amely azt a csodát csinálta, hogy mikor felröppent a deszkafal élére, hirtelen vezényszóra nem ugrott tovább, hanem megkapaszkodott az élen és mozdulatlan maradt, mint egy váratlanul megállított mozgófénykép. Mindezt úgy végezték, hogy bátran be lehetett volna tenni őket egy jó cirkusz műsorára. De mutatták aztán, hogy nevelésük célja nem ezeket az állatidomítási műfogásokat jelenti, hanem a közbiztonság szolgálatát. Vezényszóra őrizték a gondjukra bízott tárgyat. A szag nyomán felkutatták a jó messze elrejtőzött embert és elfogták, egykedvűen hasaltak mellette, de mihelyt a „tettes" csak a legkisebb mozdulattal elárulta szökési szándékát, fenevadként ráugrottak.

Két kutya különösen kitűnt az egész társaságból. Pandur és Pajtás. Ezek meghökkentően értelmesek. Ellenőrizhetően teljesítettek ilyen parancsokat: meszebbre, még messzebbre, ott ülj le, feküdj, fordulj balra, indulj, ülj le, indulj jobbra, még messzebb, ugass, kelj fel, fordulj hanyatt, fordulj oldalt, vissza. Pillanatnyi habozás nélkül ment minden, a két kutya harminc lépésnyi távolságból is szabatosan és villámgyorsan teljesítette a parancsot. Ezek az állatok jókora emberi szótárral rendelkeznek. Érzelmi színvonaluk nem sokkal marad alatta annak a vadembernek, aki a maga nyelvén csak a legkezdetlegesebb dolgokat tudja kifejezni, viszont abból a pidgin-english nyelvből, amely a Déli-tenger nemzetközi idiómája, szintén megérti a legelemibb szavakat. Aki ezek között nagyon ostoba, annál Pandur és Pajtás viszonylag kétségtelenül műveltebbek. Ezzel a két sztárral személyesen is megismerkedtem. Egyiknek Kis XIII. János közrendőr a gazdája, másiknak Madár Lajos törzsőrmester. Elismerésem jele gyanánt meg akartam őket veregetni. Gazdáik parancsára ezt nyájasan tűrték, de ha ilyen parancs nincs, életveszélyesek. A rendőrgazdáért bármikor készek meghalni. A rendőr a maga lakásán tartja a kutyát, folyton vele van, oktatja és szoktatja. Az államrendőrség pár fillért fizet a rendőrnek a kutya tartása fejében, s meg kell mondanom őszintén, hogy méltánytalanul kis összeget. A rendőr, akinek családja van, ennek a családnak rovására kénytelen etetni a kutyát. Mégsem mond le róla. Mert magyar paraszt marad a sisak alatt is. Rendőrtisztektől hallom, hogy a kutyás rendőr igen könnyen fegyelmezhető. Elég azzal megfenyegetni, hogy ha hanyag, elveszik a kutyáját. Ijedtében olyan kezessé válik, mint a bárány.

Figyelmesen néztem a sok kutyát. Túlnyomóan a német juhászkutya fajához tartoznak, amelyet helytelenül farkaskutyának szokás nevezni. Elvétve doberman, komondor és puli is akad köztük.

Puli, mint rendőrkutya, ez nagyon érdekelt. Néztem, hogy ez a rozsdarőt kis állat hogyan végzi dolgát a remekül megtanított német juhászkutyák között. És azt tapasztaltam, hogy fürgeségben, leleményességben, értelmességben, ügyességben a puli semmivel sem marad mögöttük. Tehetséges és mulatságos; leglényegesebb tulajdonsága, a humora, megmarad szolgálatban is. De hogy egyéni és eredeti legyen, arról semmiféle idomitás nem tudta leszoktatni. Engedelmeskedik, az igaz, de amit csinál, annak mindig van valami külön cifrája. A másik kutya csupa fegyelem, a puli csupa egyéniség. Amaz maga a rend, a szervezettség, a szorgalom, a puli maga az egyéniség, az ötlet, a játék. A német juhászkutya habozás nélkül odaadja akaratát gazdájának, maga fenntartás nélkül lemond elhatározásáról, a puli hű társa gazdájának, de játszi méltóságához konokul ragaszkodik. Szerepelt a műsoron az a mutatvány is, hogy a rendőr rajtakapja a betörőt, s az eldobja a lopott kabátot menekülés közben. Ha a rendőr megáll a kabátnál, hogy el ne lopja más, a betörő egérutat nyer, megparancsolja tehát a kutyának, hogy vigyázzon a kabátra, míg ő a szökevényt tovább kergeti. Ezt a feladatot több rendőrkutyával is elvégeztették. A német juhászkutyák pompásan teljesítették a parancsot. Döngő tapsot kapott valamennyi. Most jött a puli. Lehevert a gyepre a kabát mellé, mint gubancos, rőt pamutgomolyag. Idegenek próbáltak a kabát felé nyúlni, nyomban vicsorgatta hófehér fogait. Komoly sebek nélkül a kabátot lehetetlen lett volna elvenni tőle. Ekkor visszajött az elfogott betörővel a rendőr és jelképezte, hogy most bekíséri a tettest az őrszobára. Megdícsérte a pulit, aki büszkén és hevesen csóválta a farkát. De a kabátot nem adta vissza. Még a saját gazdájának sem. A rendőr vissza akarta venni tőle, ő nem adta. Foga között a kabáttal ment ő is a képzelt őrszobára. A közönség tapsolt és hangosan kacagott, a rendőr restellte állata fegyelmezetlenségét, a puli pedig dicsőségesen szorongatta a kabátot, magasra emelve, hogy rá ne lépjen, de elszánva, hogy ő a diadalát nem adja a herkópáternek sem.

A juhászkutya német, a puli magyar. A juhász kutya teljesítményének ragyogó szabályossága előtt le kell vennem a kalapot. A puli szabálytalansága, fegyelmetlensége, eredetisége előtt nem vehetem le a kalapot. De ha hiba is, imádom, mert a fajtámé.

Este

Már száll a tompa este,
bogár búg a homályban,
egy jegenye, ott, messze,
dalra gyújt resten, lágyan.

Megemeli kalapját
a táj, földig hajolnak
a felhők, úgy fogadják
a kegyes teleholdat.

OLBEY IRÉN

1983 AUG 31
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Csúcs Ferenc
KELET-MAGYARORSZÁG

Szeptember 24: tudományos nap

1021

Teichmann Vilmos emlékére

Csúcs Ferenc

„Itt élt és dolgozott 1943-tól 1967-ig Teichmann Vilmos növénynemesítő, é telep alapítója. Számos burgonyafajtával gazdagította a magyar mezőgazdaságot. Élete és munkássága legyen példakép utódai számára."

Ez áll az emléktáblán, melyet a munkások most próbálnak beilleszteni a Nyírségi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet kisvárdai telepén az épület falába. A kertben, a víztorony mellett már áll a négyszögletes kis oszlop, ahová hamarosan felkerül Teichmann Vilmos mellszobra, Csúcs Ferenc szobrászművész alkotása, a három kisvárdai termelőszövetkezet ajándéka az intézetnek.

Az emléktábla és a szobor leleplezésére szeptember 24-én kerül sor az első tudományos napon, melyet az intézet rendez eredményeinek ismertetésére. Ezentúl minden évben megtartja az intézet a Teichmann Vilmos tudományos ülésszakot, melyre meghívják a megye szakembereit is. Az idei ülésszak Nyíregyházán kezdődik. Dr. Klenczner Imre, az intézet igazgatója ismerteti Teichmann Vilmos életét és munkásságát, utána több tudományos előadás hangzik el a burgonyanemesítés, fajtafenntartás, a lucerna, szőszösbükköny és a napraforgó nemesítésének jelenlegi helyzetéről. Ezután vonulnak át a résztvevők Kisvárdára, a szobor és az emléktábla leleplezésére.

pagandisták egyhetes tanfolyama kezdődik hétfőn a nyíregyházi pártiskolán.

TRAKTOROSOK KÉPZÉSE. Tanfolyamot szervez a Szatmár—beregi Tsz-ek Területi Szövetsége a KPM Autóközlekedési Tanintézetével közösen. A tanfolyamokon azok a tsz-traktorosok szerezhetik meg jogosítványukat, akik jelenleg ennek hiányában nem vehetnek részt gépeikkel a közúti közlekedésben.

KÉSZÜL A NYIREGYHÁZI TELEXKÖZPONT. Befejeződtek a nyíregyházi telex-távgépíróközpont építőipari munkái; a jövő héten a műszaki szakemberek megkezdik a szerelést. A terv szerint az év végéig felavatják az új központot. Gyorsabb és olcsóbb lesz a távgépírás, és újabb előfizetőket kapcsolhatnak be.

HIGANYGŐZ LÁMPÁK BALKÁNYBAN. Befejeződött Balkány három fő utcáján a közvilágítás korszerűsítése — írja Bihari Gyula levelezőnk. — Negyvenkilenc higanygőzlámpát szereltek fel, a régebbi utcai lámpák pedig olyan utcákba kerültek, ahol még nem volt közvilágítás.

A ROTOMULTIX NULLSZÉRIÁJA. Tíz darabból álló nullszéria gyártását kezdték meg új termékükből — a Rotomultixből — a Kisvárdai Vas- és Gépipari Ktsz-nél — írja Vincze Péter tudósító. — Az új termék iránt, amely gyorsan pergő többmunkahelyes laboratóriumi keverőkészülék, a METRIMPEX és külföldi cégek is érdeklődnek.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 837-748, 340-726

Csúcs Ferenc

KISALFÖLD

AUG 2 6

— A jövő évben lesz a híres, soproni polgármester, Lackner Kristóf születésének 400. évfordulója. Ebből az alkalomból felállítják Csúcs Ferenc szobrászművész Lackner Kristófot ábrázoló mellszobrát, melyet mészkőből faragott a művész.

4021

AKATOS

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 SEP 25
KELET
MAGYARORSZÁG

1021

Cséry Tegze

Teichmann emlékünnepség Nyíregyházán, szoboravatás Kisvárdán

Kedden Nyíregyházán, a Nyírségi Mezőgazdasági Kísérleti Intézetben ünnepélyes tudományos ülésszak nyílt, az intézet volt tudományos osztályvezetője, a nemrég elhunyt neves kutató, Teichmann Vilmos emlékére. A vendégek között volt *Kállai Sándor*, a megyei pártbizottság titkára, *Teichmann Vilmos* özvegye és hozzátartozói, neves mezőgazdasági szakemberek az ország minden tájáról.

A tudományos ülésszakot *dr. P. Szabó Gyula*, a megyei tanács elnökhelyettese nyitotta meg, majd *Klenczner Imre* intézeti igazgató ismertette Teichmann Vilmos életét, munkásságát. Az intézet munkatársai, az elhunyt tudós tanítványai szakelőadásokkal emlékeztek nagy elődjükre.

Forgó Sándor tudományos munkatárs A burgonyanemesítés jelenlegi helyzete címmel, *dr. Borus József* tudományos munkatárs A burgonya fajtafenntartásos nemesítésének fejlődése és újabb irányvonala címmel, *dr. Vágó Mihály* tudományos munkatárs pedig A lucerna, szöszösbükköny, rozs, napraforgó nemesítése és termesztése címmel tartott előadást. Az előadásokat vita követte.

Délután Kisvárdán folytatódott az ünnepség, ahol az ülésszak résztvevőihez csatlakoztak a járás vezetői, élükön *Jakab Miklóssal*, a járási pártbizottság első titkárával, termelőszövetkezeti vezetők, a tudós munkatársai, tisztelői. Azon a telepen, ahol Teichmann Vilmos egy negyedszázadot dolgozott, a járás öt termelőszövetkezete: a kisvárdai Rákóczi, a mándoki Kossuth és Új Élet, a tuzséri Rákóczi és a tiszabezdédi Kossuth szobrot állítottak a nagy növénynemesítőnek, az intézet pedig munkahelyének falára márvány emléktáblát helyezett.

A termelőszövetkezetek nevében *Juhász István*, a kisvárdai Rákóczi Termelőszövetkezet elnöke emlékezett Teichmann Vilmosra, arra a nagy jelentőségű munkára, aminek gyümölcsei ott érnek a termelőszövetkezetekben.

A tudós mellszobrát, amit *Csúcs Ferenc* szobrászművész készített dr. P. Szabó Gyula leplezte le. A szobrot a párt és tömegszervezetek, az intézet és a termelőszövetkezetek koszorúzták meg. Koszorút helyeztek az emléktáblára is. A vendégek jelenlétében ünnepélyesen kinyilvánították, hogy a tudós volt munkahelyét Teichmann telepnek nevezték el. (Az emlékezetes eseményre lapunk későbbi számában még visszatérünk.)

... nemzeti tanács — a szlovák s a most alakult cseh — vezető helyen foglalkozik a Csehszlovák Szocialista Köztársaság föderációs átalakításának kérdésével. Valóban ez lenne-e a sürgősen megoldandó feladatok egyike, amikor még az élet normalizálásának problémáival küzd az ország; amikor még a szocialistaellenes tendenciák felszámolása, a sajtóban mindmáig uralkodó felemás helyzet leküzdése, s mindezeken felül az égetően sürgős gazdasági problémák megoldása nyugtalanítja a közvéleményt?

Ha igaz az — márpedig mélységesen igaz —, hogy a válságba torkolló csehszlovákiai események kiinduló pontja a január előtti állapot, vagyis a hibáknak a személyi kultusz korszakára visszavezethető szövevénye, akkor az is igaz, hogy a politikai konszolidáció Csehszlovákiában másképp nem képzelhető el, mint kétfrontos harcban, a régi, s azok ellenpártjaiként születő új torzulások egységes felszámolása útján. A korábban elkövetett, dogmatikus, szektáriánus felfogásból született helyzetek végső soron jobboldali jellegű, ellenforradalmi előjelű irányzatok számára teremtettek táptalajt. Ki tudna erről többet, mint mi, magyarok, akik hasonló, — bár jelentkezési formában a csehszlovákiaival semmiképpen sem azonos — folya-

... politika következtében keletkezett feszültség már a Novotny-korszak vége felé olyannyira éreztette hatását, hogy a CSKP XII. kongresszusán végül is határozatokat hoztak, mindenekelőtt a szlovák országrész gazdasági felzárkóztatása érdekében. Az akkori pártvezetés azonban semmibe vette a kongresszus határozatait, s ezzel különösen kiélezte a helyzetet.

Mondani sem kell, hogy az ilyen légkör valóban táptalaja borzsoá nacionalista tendenciáknak, vagyis olyan ideológiai irányzatoknak, amelyek ellentétesek a szocializmus eszmevilágának. Az ilyen torzulások felszámolása tehát elengedhetetlen, amikor arról van szó, hogy a szocializmus egészséges erői minden téren szilárdítsák meg pozicióikat és küzdjék le az ellenforradalmi tendenciákat.

Október 28-ára tervezik Csehszlovákiában az ország föderációs államjogi elrendezésének törvénybe iktatását, ami annyit jelent, hogy Csehszlovákia a jövőben két egyenjogú szocialista köztársaság szövetségi államává alakul. Az előkészítő munkában nagy szerep hárul a már létező Szlovák Kommunista Pártra, valamint a rövidesen megalakuló Cseh Kommunista Pártra, s a két nemzeti tanácsra. A szlovák nemzeti tanács közismert álláspontjától lényegileg nem különbözik az a dokumentum,

a ke...
ke ...
mán...
létr...
táskörben működő államtitkárok rendszerét, s a kormány, amely többségi elvek alapján hozza majd meg döntéseit, felelős a parlament mindkét nemzeti részének. (A parlament két kamarából állna, a népi gyűlésből, s a nemzetek gyűléséből.) Bizonyára lesznek még viták a föderatív forma intézményeiről, például arról, milyen legyen a szövetségi bíróság, ügyészség, s mire korlátozzák a törvényhozásban a többségi elv érvényesítését.

Az elvek, amelyek jegyében a cseh és a szlovák nemzet együttélését kívánják rendezni, rendkívül fontosak az országban élő más nemzetiségek, köztük a magyarok számára. Ebből a szempontból nagyon sokat mondó dr. Husaknak a Szlovák KP KB első titkárának a CSEMADOK, a magyar kisebbség képviseleti szervének szeptember 8-i ülésén elmondott beszéde, amely a szlovák és a magyar nép közös jövőjét is érintette. Ismeretes, hogy az augusztusi eseményeket megelőző hónapokban egyes szlovák lapok, például a most megszüntetett Kulturny Zivot szélsőséges nacionalista hangon tárgyalta a két népcsoport viszonyát. Dr. Husak most leszögezte: „parasztjaink, munkásaink ezer év óta együtt élnek, közös volt a sorsuk, s együtt szakadtak rájuk a nehézségek és bajok ..." Az elv,

A Fehér Ház

Washington

1990 február 14.

Kedves Mészáros István Úr:

Őszinte elnézését kell kérnem a régóta esedékes válaszom késéséért. Az Ön kedves levelére és a magyarországi látogatásom előtt nekem ajándékozott emlékérmekre csak most figyeltem fel.

Lengyelországi és magyarországi látogatásom demonstrálta Amerika elkötelezettségét Kelet-Európa nagyobb gazdasági és politikai függetlensége iránt, valamint Lengyelország és Magyarország felé amelyek ezen céloknak az elérésén munkálkodnak. A vezetésem alatt álló adminisztráció folytatja bátorításukat és az előttük álló lehetőségekre adandó válaszokat hogy minél közelebb kerüljünk álmunk megvalósulásához, az egységes és szabad Európához.

Én személyesen üdvözlöm az Ön elkötelezettségét az emberi jogok iránt és azt a jószándékot mely ehhez a megemlékezéshez vezetett.

A legjobbakat kívánva,

tisztelettel,

George Bush

CSUCS Ferenc szobrász Értesítő Magyar Éremgyűjt. Egy. 1990.1.sz.

CSÚCS FERENC 85 éves . . .

Szűrös Mátyás, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke Csúcs Ferenc szobrászművésznek művészi életútja elismeréseként a **Magyar Köztársaság aranykoszorúval díszített Csillagrendje** kitüntetést adományozta.
A kitüntetést *Pusztai Ferenc* államtitkár 1990. február 14-én adta át.

(–no)

„Próbaverőtővel készült 10 filléresek a forgalomban!?

Sok kedves gyűjtőtárs tudja rólam, hogy a hibás vereteket, az elfordult hátlapú érmeket gyűjtöm – keresem. Tapasztalataimat eddig is megosztottam a lap nyilvánosságával, ezt bizonyítják eddig megjelent írásaim a Fórum rovatban. De, hogy olyan érmét is találok, amiről semmilyen katalógus nem ír, nem gondoltam volna.

Néhány hónappal ezelőtt, az aprópénzek átvizsgálásakor történt velem az alábbi eset. Az egyik 69-es tízfilléres hátlapja nagyon szokatlannak tűnt, csak nem tudtam hirtelen, hogy miért? Mellétettem néhány másikat és próbáltam összehasonlítani őket. Rögtön kiderült a különbség. A szokatlannak talált pénzen az értékjelző „0"-nak sokkal vékonyabb volt a „húsa", mint a többi társának. A rendeseken a 0 „húsa" olyan vastag, mint az 1-es szára, a szokatlanon kb. 1/5-del vékonyabb. A két 0 külső átmérője megegyezik, a belső átmérők eltérnek. Természetesen a vékonyhúsún a belső átmérő nagyobb a megszokottnál. Kíváncsi voltam, hogy milyen gyakori ez a veret. Kiderült, hogy 69-es évszámmal kéféle veretek vannak forgalomba. A teljesen szokványos és vékony nullás darabok. Az utóbbiak előfordulásáról csak becslésekbe bocsátkozhatom. Nagyjából 500 db 69-es évszámú érméből 1 db volt ilyen. De gondolom, ez a szóródás függvénye.

Előkerültek a könyvtárainkban megtalálható katalógusok és ekkor ért az igazi meglepetés. Erre a veretre (mint változat) egy sor utalást sem találtam. Irnak nagyobb méretű évszámú (75-ös) 10–20 fillérről, eltérő évszámú 71-es 20 fillérről, hullámos talpú 2 pengősről, de ilyen 10 fillé-

resről egy betűt sem. Köztudott, hogy a hullámos talpú 2 pengős próbaverőtővel készült tévedésből. Vajon ugyanerről van szó most is? De akkor felmerül néhány kérdés: 1976 óta ilyen 10 filléresek vannak forgalomban, miért 2 évvel későbbi érmék készültek vele? Miért nem jegyzik ezt a változatot a katalógusok és az Éremhatározó? Nincs bejelentési kötelezettsége az Állami Pénzverőnek a Nemzeti Bank felé a próbaverőtövekről és azok felhasználásáról? Hasonló az értékelése a hullámos talpú 2 pengőshöz?

Merem remélni, hogy a kérdéseimre választ kapok. Változó világunkban egyre romló forintunkkal, 20 évig együtt éltünk egy titokkal. Különösen aktuális a közmondás: „Aki a kicsit nem becsüli az a nagyot nem érdemli!" Kell figyelnünk a jelentéktelen (értéktelen?) dolgokra, mert akad azért gyöngy is a kendermag között.

Levelem elején megemlítettem az elfordult hátlapú érméket. A legutóbbi levelemben 23 db beazonosított ferde éremről írtam. Ez az Értesítő 87/3 (októberi) számban jelent meg. Mára ez a szám 160 db. Címlet szerinti megoszlásuk a következő:

5 fillér = 2 db
10 fillér = 90 db
20 fillér = 25 db
50 fillér = 24 db
1 forint = 2 db
2 forint = 7 db
5 forint = 3 db
10 forint = 4 db
20 forint = 3 db

Előfordulásuk mértéke:

20° – 45° = 94 db az összes 58,755%-a
50° – 85° = 35 db az összes 21,875%-a
90° – 135° = 20 db az összes 12,5%-a
140° – 175° = 11 db az összes 6,875%-a

Akik a 10 filléresről és az elfordult hátlapú érmékről mást is meg kíván tudni, kérem, írjon. Minden kedves gyűjtőtársnak szívesen rendelkezésére állok. A T. Szerkesztőségnek pedig köszönetet mondok, hogy levelemnek nyilvánosságot adott."

(Pál József)
tagsági sz.: 4617

fórum

Szemelvények az orosz pénzverés történetéből

Rézpénzek

Az összefoglalás megpróbál áttekintést adni az orosz pénzverés 1700-tól 1917-ig terjedő, mintegy két évszázados időszakáról, ez alkalommal a rézpénzek veréséről.

A XVIII. század elején, Nagy Péter széles körű reformjai nyomán az orosz pénzverés is jelentős fejlődésnek indult. Ez időtől kerültek forgalomba nagyszámban a rézpénzek és kétszáz éven át folytonos sorozatot alkottak.

A nagymennyiségű rézpénz előállításának két alapvető feltétele volt:

– a réz nyersanyag biztosítása: ez eleinte import útján történt, később a korábbi rézveretek begyűjtésével, újrabeolvasztásával vagy egyszerű átverésével; rézlelőhelyek felkutatásával, kiaknázásával, rézkohók, finomítók létesítésével, felújításával;

– a kézi verés helyett a gépi technika bevezetése, az új gépeket kezelni, karbantartani tudó szakembergárda biztosítása. A gépi berendezés nagyrésze Nyugat-Európából érkezett, a szakemberek úgyszintén, majd erőteljesen fejlődésnek indult a hazai képzés is.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Csucs Ferenc
IKARUS

1965. MÁRCIUS 24.

IKA

102

Mátyás királlyal a Biennálén • Próbakő: a lovas szobor
Letörölte velem a táblát • Szentmihályi hangulat

Bemutatjuk a kerület képzőművészeit

A Művelődési Házban a kulturális seregszemlén kiállító művészek közül bemutatunk néhányat:

Csucs Ferenc szobrász hatvan éves. Szobrokkal és érmekkel mutatkozott be a kerület lakóinak.

— Szépek a kiállított érmeid — dicséri az egyik látogató.

— Van benne jó is! — Póz nelkül, bölcs nyugalommal mondja ezt. Egyéniségéből egyszerűség és puritánság árad. Munkájáról úgy beszél, mint anya az ifjabbik lányáról, akire még kár a szót vesztegetni, mert az idősebbik az eladó. Őt is hiába faggatjuk a műveiről, Michelangelo Mózesét dicséri, vagy a római lovas szobrokat, mert azok tudtak! A lovas szobrok! Van-e szebb, mint lovakat mintázni, ez minden szobrásznak próbaköve... és szavaiból először csap ki a szenvedély... Nem is hittük, hogy nyugalma mögött ilyen tűz lappang.

A hétköznapok hivatalos munkaidejében Mátyás-korabeli okleveleket, régi festett bútorokat, vagy éppen rozsdás kaszákat javít és konzervál a Mezőgazdasági Múzeumban. Igazi világa azonban a szobrok és az érmék. Ifjú korában cizelláló mesterséget tanult.

— Szoborötvényeket tisztogattam, de a szobrokat is én akartam csinálni.

1927-ben sikerült beiratkoznia a Képzőművészeti Főiskolára. Néhány év múlva olasz ösztöndíjat kapott és fél évet tartózkodott Rómában. 1933 óta műveivel rendszeresen vesz részt a kiállításokon. Mátyás királyról készített plakettje, a velencei Biennálén is sikert aratott. A Pongrácz utcában háromméteres kőszobra látható és műveinek számát nem is tudja. Érme mindenesetre van legalább 230.

A Művelődési Házban kiállított Fuvolázója modern és antik egyszerre: az ülő férfi testtartása furcsa, nyugtalan, hullámzó ritmussal megszerkesztett, ugyanakkor Pánra, a görög mitológia egyik alakjára emlékeztet, aki mozdulatlanul, teljes odaadással fújja fuvoláján a szerelem dalát.

— A tökéletes szobor nem is más, mint zene, a testet öltött szimfónia.

Zsuráffy Mária hét képpel szerepel a kiállításon. Művei most kerültek először a nyilvánosság elé. A zsüri-bizottság a tárlat anyagának összeállításánál kölönösen értékesnek tartotta a Józsefváros című, olajjal készült festményét. Munkájában elsősorban a formák, mégpedig rendszerint az emberek és az embereket körülvevő tárgyak érdeklik. Erről árulkodnak már a képek címei is: Kékruhás nő, Anya gyermekkel, Beszélgetők, Tanítónő, Asszony virággal. Nála a színnek csak dekoratív szerepe van.

Zsuráffy Mária művészeti gimnáziumot és képzőművészeti főiskolát végzett. 1960. óta rajztanár.

— Eddig a magam világát festettem, de most szeretnék kifelé fordulni, közérdekűbb témákat feldolgozni és nagyobb kompozíciókat készíteni.

Turi Endre Szentmihályon nőtt fel és e környék levegőjét, hangulatát keresi a festményein. Harminc éves, művészeti gimnázium és képzőművészeti főiskola van mögötte. A főiskolán mestere Pór Bertalan volt.

A sokágú szakma különböző területeivel ismerkedik. Kipróbálja erejét és magáévá akarja tenni a technikai fogásokat. Ezért dolgozik olajjal, pasztellel, akvarellel; rajzol páccal, tussal és készít szőnyeget, sőt szobrot is.

— A technika más-más minden ágban, de a lényeg ugyanaz. Az embert és a környezetet akarom ábrázolni; szeretem a nagy méreteket, ilyenkor nem részletezem a képet, hanem egyszerűbb, sommázott formák felé törekszem. Tulajdonképpen a harmóniát keresem a forma és a szín között.

Csucs Ferenc: Fuvolázó

Csiby Mihályt nem lehet szabályosan bemutatni, egyénisége tiltakozik ez ellen. Volt már tervező mélyépítő vállalatnál, kutató az erdészeti tudományos intézetnél, de foglalkozott már könytárak berendezésével vagy azzal, amivel éppen megbízták. A rajz szeretete a középiskolában kezdődött. „Akkor, amikor Kasa tanár úr letörölte velem a táblát." A tanár ugyanis a negatív és a pozitív formavilágról magyarázott és ő nem figyelt oda, nem érdekelte. A tanár dühösen kihívta a katedrához, hirtelen felragadta és hozzányomta a táblához, vele törölte le a felrajzolt ábrákat. Az óra hátralevő részében annyira akart figyelni, annyira koncenrált, hogy ekkor megsejtette, hogy egy érdekes világgal áll szemben.

Nyugtalan, sokoldalú egyéniség. Művei között találhatunk kis grafikát, könyvillusztrációt, plakátot, építészeti terveket, freskót, mozaikot, színes ablakot, faliszőnyeget, de prózai írást és költeményt is.

— Nem vagyok útkereső — tiltakozik —, tudom az utamat, de magamat nem határozhatom meg úgy, hogy festő, inkább így: az élet rajongója. Mesterem a természet.

A széles skálájú, lendületes munkához a szakma iránti „őrült" szenvedély kell. Birtokában kell lenni az eszközöknek is. És hogy Csibi Mihály mennyire birtokában van az eszközöknek, azt az a több mint ezer képe bizonyítja, amit a rovarokról és a halakról készített. A Magyarország állatvilága című könyv illusztrálásához kezdte ezeket a képeket készíteni és munkájával nemcsak a hazai természettudósok becsülését vívta ki, hanem a szakmai körön kívül és külföldön is.

Termékenységének a titkáról maga vall:

— Szép, hogy az embernek vannak elgondolásai, de mindez nem ér semmit, ha nincs szorgalma. A művészben a tudós szorgalmának és a bolond játékosságának kell egyesülnie. Ha e kettő egyensúlyban van, akkor születhetik meg a mű. Az egyensúlyt pedig nem biztosíthatja más, mint a fegyelem.

Gerendás Ferenc

Végre megszereztük az első pontot!

Zalaegerszegi Dózsa—Ikarus 0:0

Messze Budapesttől, idegen pályán megszerezte NB II-es csapatunk az első bajnoki pontot. Nagy akarással, odaadó lelkes játékkal küzdöttek labdarúgóink, és pontosan megtartották a taktikai utasítást. Az egész védelem — a fedezetpárral együtt — megmutatta most, hogy a magasabb osztályban is helyt tud állni.

Az előbbi két vereség után csapatunk ismét magára talált, s bizakodhatunk abban, hogy a küzdőszellem tovább fog erősödni. Erre egyébként igen nagy szükség van, ha már a legközelebbi mérkőzésen is jól akarnak labdarúgóink szerepelni, amikor a Láng csapata lesz az ellenfél az Ikarus-pályán. A Láng egyébként szintén 0:0-ra mérkőzött Esztergomban, de összesített gólaránya (3:1) lényegesen jobb, mint a mi csapatunké. *Az Ikarus szurkolói győzelmet várnak*, s emellett a 8:1-es gólarány javítását. A Lánggal való mérkőzés után — április 4-én — megint jó alkalom kínálkozik majd erre, mert *újból hazai pályán* mérkőzhet az Ikarus, az *Esztergom* csapatával.

Sokat várunk tehát a soron következő két találkozótól, *s reméljük, sikerül megszilárdítani helyzetünket az NB II-ben.*

A zalaegerszegi mérkőzésről még annyit említünk meg, hogy jól játszott csapatunk, s *különösen megérdemli a dicséretet Molnár és Szigeti.*

…hából, hogy vezetőüléssé váljon.
— mondja Takács Gyula.

Alba Regia—Bicske 4:0 (2:0)

Spartacus-pálya. 200 néző. Vezette: Csendes.

Alba Regia: *Bozsoki — Kiss II., Polyányi, Odor — Dömötör, Kiss III. — Németh I., Károlyi, Kiss I., Németh II., Salga.*

Az első perctől kezdve nagy fölényben játszott csapatunk. A 8. percben már Németh Géza bombája táncolt a kapuban, 1:0. Helyenként a feljött Bicske is veszélyeztette kapunkat. A 18. percben Németh II. szögletéből Kiss I. fejelt gólt, 2:0. A 20. percben Léber bicskei játékos megsértette a játékvezetőt, ezért a kiállítás sorsára jutott.

A második félidőben csapatunk túl könnyedén játszott, így csak későn, a 22. percben, a jobbszélső Németh II. révén lőtt gólt. Az utolsó percben egy jobboldali szögletrúgásból Károlyi fejelt szép gólt, 4:0.

Az eredménnyel elégedettek vagyunk, jóllehet néhány nagy gólhelyzetet kihagytak játékosaink. Bízunk abban, hogy a következő mérkőzéseken még nagyobb odaadással és szívvel játszanak, így a jó kezdést jó folytatás követi.

Alba Regia ifj.—Bicske ifj. 2:1 (1:0)

Ifjúsági csapatunk a vártnál sokkal nehezebben győzött. A következő ellenfeleket bizonyára komolyabban veszik fiatal játékosaink.

(lázár)

…KK

…B., Bérczi, Treer, Bukovszki, Kiss E., Fábián L., Miklós és Kulcsár. Döntetlent ért el Paál és Török.

Az Ikarus—Gyapjúmosó mérkőzés végeredménye: 7,5:4,5 az Ikarus javára. Győzött Bérczi, Dömötör, Bukovszki, Fábián L., Miklós és Szabó. Döntetlenül mérkőzött Fábián B., Treer és Kiss E.

…LI ÁCA

HÍREK Fehérvárról

— **Harmadik helyezést** ért el az Ikarus-gyáregység a Szakszervezetek Megyei Tanácsa által tavaly szervezett munkavédelmi versenyben; az erről szóló oklevelet a napokban adták át az SZMT székházában a biztonsági megbízottnak.

— **Indiai rendeltetésű hűtőkocsikat** szállítanak saját kerekükön Rijekáig (Jugoszlávia), és ott hajóra rakják őket. A 12 jármű március utolsó hetében indul útjára a gyáregységből. Április elején újabb 14 kocsival indulnak el.

— **Ülést tartott** március 17-én a KISZ-bizottság, melyen megtárgyalta és értékelte az aktivisták munkáját.

— **A munkásszálló központi** fűtésének szerelési munkáit a közeljövőben megkezdik: a szerelők jelenleg az igazgatói épületben dolgoznak, s munkájuk végeztével kezdik el a

Fegyelmi ügyek

Bozóky Illés versenyfelelős valótlan adatokat tartalmazó jegyzőkönyvet írt alá, ezért kedvezménymegvonásban részesült, de büntetését 6 hónapra feltételesen felfüggesztették. Szigorú megrovásban részesültek: *Fábián Béla*, a 9475-ös műhely dolgozója, 6 nap igazolatlan hiányzásért; *Szabó László* a 36-os üzemből, mert II. 13-án munkahelyén ittasan jelent meg; *Varga Ferenc* a 36-os üzemből, mert II. 19-én igazolatlanul hiányzott; *Horváth Sándor* és *Lutterotty György*, a tmk kazánház dolgozói, valamint *Nagy Lajosné*, a hűtőüzem dolgozója, mert munkaruhájukat eladták; *Holes János*, a rendészet dolgozója, mert engedélyt adott a vállalat tulajdonát képező anyag kivitelére; *Polák István*, az anyagbeszerzési osztály vezetője, mert mással bélyegeztette a bélyegzőlapot és le nem dolgozott időre bért vett fel. Megrovásban részesültek: *Pálfi János, Vasas Sándor* és *Ughy Árpád*, az anyag- és áruforgalmi osztály dolgozói, mert mással bélyegeztették a bélyegzőlapot és le nem dolgozott időre bért vettek fel. Megrovásban részesültek még: *Makó Lajos*, a fülkeüzem dolgozója, mert munkatársával szemben minősíthetetlen magatartást tanúsított; *Babos István*, az 51-es műhely dolgozója, mert II. 13—15-ig igazolatlanul hiányzott; *Csárádi Tibor*, a 180-as műhely dolgozója, mert II. 15-én igazolatlanul hiányzott. *Tószegi Lajos* a 180-as műhelyből, 2 nap igazolatlan hiányzásért: *Venczel Ferenc* a 14-es műhelyből, mert II. 8-án Polenyik József bélyegzőlapját lebélyegezte: *Polenyik József* a 14-es műhelyből, mert mással bélyegeztetett és előbb hazament; *Rusai Sándorné*, a 14-es műhely dolgozója, mert igazolatlanul hiányzott; *Pál Gáspár* a 351-es műhelyből, igazolatlan hiányzásért; *Kiss Ernő, Kovács József* és *Ferenczi Imre* az anyag- és áruforgalmi főosztály dolgozóit, szabálytalan benzinjegykérés és átadás miatt. *Rácz János*, a busz II. anyagmozgató csoport tagja, mert munkatársát megverte.

IKARUS

Az Ikarus Karosszéria és Járműgyár dolgozóinak lapja
Felelős szerkesztő: Tóth Vilmos
Szerkesztőség:
Budapest, XVI., Margit u. 2.
Telefon: 293—440, 251, 196 mellék
Kiadja: a Hírlapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.
Telefon: 343—100
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Előfizethető az üzemi lapterjesztőknél
Előfizetési díj: ¼ évre 3,60 Ft
Szikra Lapnyomda, Budapest

Nemzedékek a Százados úti művésztelepen

Természetesen – szakmai szempontból – rögtön feltehető a kérdés: kiállítás-e ez a mai? A külső szemlélő számára első hallásra furcsa is lehet ez a kérdés, hiszen miért ne lenne az? Művek jelennek meg egymás mellett, jelentős számban jó művek. Mégis. Motoszkálhat a kérdés, hiszen művészeti szempontból – úgy hiszem – azt a bemutatót tekinthetjük kiállításnak, ahol – természetesen, ha az kollektív, mint ez a mai – az alkotók felfogása, szellemisége, világlátása között van egyfajta egymásra hangolódás. S noha e mai bemutatón vannak ilyen elemek, valljuk be: itt és most nem ez a világlátásbeli közelség hozza össze az alkotókat, hanem az a közismert körülmény, hogy a város egy adott pontján laknak, élnek és dolgoznak, meglehetős földrajzi közelségben, s ebből eredően – természetesen – sok azonos gonddal. Ezt a kiállítást tehát nem annyira művészeti, mint egy sajátos művészet-szociológiai körülmény hozta össze. Ma ez is fontos tény, hiszen a rendező a Józsefvárosi Művelődési Ház annak az Önkormányzatnak a kulturális missziót teljesítő szervezete, melyben az a nagy hagyományú művésztelep, a Százados úti is fekszik. Sok legenda övezi ezt a művésztelepet. Tudják-e, hogy tulajdonképpen jubileumi év is az idei, hiszen az 1909-ben megkezdődött építkezés 1911-ben fejeződött be, tehát a telep idén novemberben ünnepelheti 85. születésnapját. A telep építésének az a Kallós Ede volt egyik kezdeményezője, akinek Telcs Edével közös Vörösmarty szobra máig áll a város költőről elnevezett központi terén. S nem is véletlen, hogy ha az egyik kezdeményező szobrász volt, akkor az épületekben is olyan műtermek jöttek létre, amelyek szobrászi munkára voltak leginkább alkalmasak. S bár a század kiváló festői is éltek és dolgoztak a telepen, mint Pór Bertalan, Czigány Dezső vagy Kádár Béla, nem beszélve a legendás nemzedékalapító Gábor Móricról, mégis külön súlya van annak a körülménynek, hogy itt dolgozott a szobrász Csorba Géza 33 évig, 1911-től 1944-ig Kisfaludi Stróbl Zsigmond és 46 (!) éven keresztül (még kimondani is sok) egy másik legenda: Medgyessy Ferenc, aki 1912-től 1958-ig, haláláig élt és dolgozott a telepen és 15 éve, születése 100. évfordulóján éppen az a Szabó Iván készítette a művésztelepen látható emléktábláját, aki itt ma is kiállító.

Persze egy megnyitó beszédben nincs mód felfejteni a számtalan fontos összefüggést, amellyel a telep hozzájárult a XX. századi magyar képzőművészet alakulásához, de fontos tudnunk, hogy mindig is több művészgeneráció élt ebben a közegben, szerencsére ez ma is így van.

Külön öröm, hogy a Józsefvárosi Galéria felhívását – pedig nem volt sok idő a készülődésre – a művészek többsége elfogadta, így a látható negyven művész kezenyomát viselő műtárgyegyüttes valóban reprezentálja az itt folyó munkát. Mivel legalább egy villanás erejéig mindenkiről szólni szeretnék, legyen az első említés azoké, akik testi mivoltukban már nem lehetnek köztünk, a közelmúltban eltávoztak az élők köréből, de leszármazottaik, művészrokonaik beadták munkáikat. Így kell szólnunk Ispánki Józsefről, a kiváló érmészről, Kákonyi Istvánról, akinek művészetét egy míves rézdomborítása képviseli, Kamotsay Istvánról, akitől egy szép bronzot láthatunk, élete utolsó éveiből és Szalai Zoltánról, akitől egy remek festményét láthatjuk 1962-ből.

Itt vannak aztán azok a jeles mesterek, akik immár nyolcvan felett is aktívak, folyamatosan dolgoznak, mint Moldován István és Kurucz D. István, akiket pikturájuk jellemző képe képvisel, de ugyanez mondható el Búza Barnáról, akinek jó érzés látni friss érmeit és Szabó Ivánról, akitől szintén egy rá oly jellemző (és jellemzően patinázott) lovas plasztikát láthatunk. Fontos négy szobrászi teljesítmény Várady Sándoré, Kiss Istváné, Gömbös Lászlóé és Csontos Lászlóé. Szuggesztív Várady Siklóson készült Gulácsy-ja, Kiss egyik legszebb portréja édesanyjáról, Gömbös fegyelmezett és feszült Árpádházija, Csontos míves fafaragása.

Más generációt, más világlátást képvisel Péter Ágnes, aki az utóbbi években "térkutató" lett, s mintegy elszakadni látszik a hagyományos szobrászattól, már-már kilépve a land-art műfajába, Balás Eszter mostanság megújuló művészetét egy nagyonis aktuális Eötvös József robosztusra mintázott kisplasztikája képviseli. Mihály Gábor a rá oly jellemző művességgel és összetett anyaghasználattal rukkol elő, klasszicizáló kúttervével, Szlávits László leszáll a történelem "kútjába", onnan hozza fel míves "leletét", Várnagy Ildikó életünkre oly jellemző, őt is nagyon kifejező "objektív-szubjektív"-jével szuggesztíven filozofál. Buda István azon az úton halad, ami hozzá mindig is közel állt, témája az ember, ideákat ápolva.

Jó látvány, hogy a nemzedékeket egyrészt képviselik a leszármazottak, másrészt művészélettársak, házastársak. Szabó Gábor iskoláján nevelkedett fia, Szabó Ádám, érdekes, hogy a közeli eszmék nem mossák össze érmeiket. Somogyi Gábortól most egy olajképet látunk, izgalmasat, s fia Somogyi András van jelen azzal a zománccal, melynek "műhelytitkait" pedig épp édesapjától tanulhatta. S ha említettem Búza Barna érmeit, jó érzés közelében látni leánya, Búza Mária kerámiatálját, ugyanígy Kovács Tamás brilliáns illusztrációs lapját, Bikácsi Daniella itáliai asszociációkat feldolgozó spirituális és rá manapság oly jellemző képével, közelükben leányuk, Kovács Lola minimal-art felé közelítő, de nagyon szenzitív munkáját.

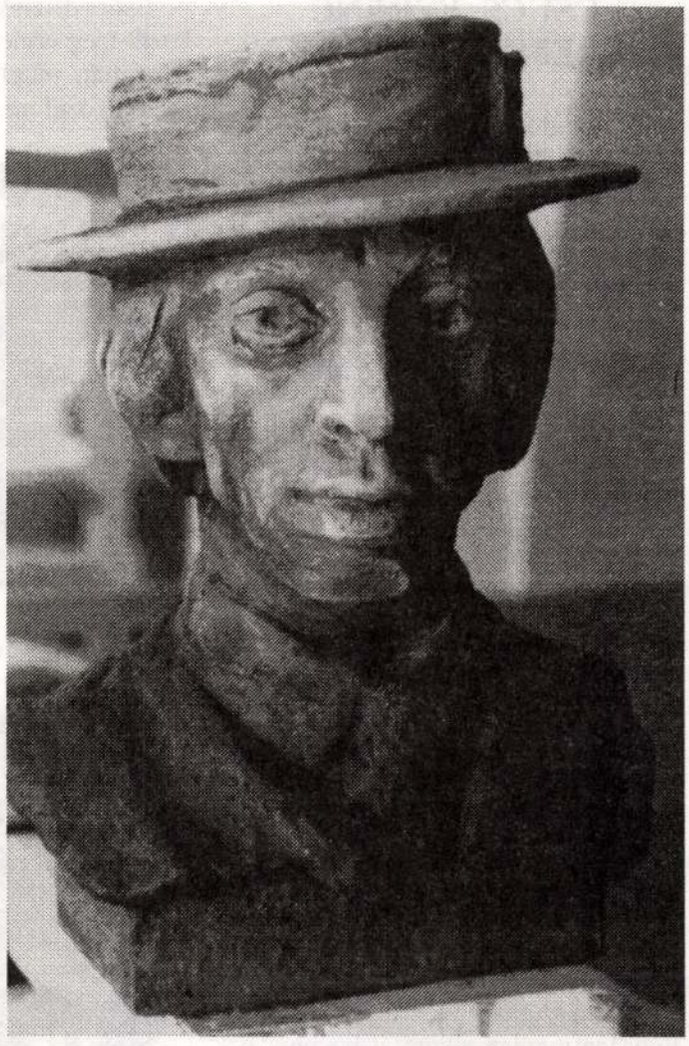

Várady Sándor: Kalapos Gulácsy

Itt van aztán a többi nagy "összetartozó": Gádor Magda és Nagy Sándor, Makó Judit és Szabó Tamás, Katona Zsuzsa és Dienes Gábor.

A festészeti anyagot erősíti egyik végletként Tácsik János tragikusra hangolódó extázisa és Ridovics Péter nyugalma a pasztell szépségével. Kimagasló színvonalú Bohus Zoltán két gyönyörű üvegplasztikája.

S vannak itt a már említetteken túl – egészen fiatalok, huszonévesek, mint Füspök Mészáros Ágnes, Káldi Kata, Füspök Zoltán.

Több restaurátor él és dolgozik a Százados úti művésztelepen, Szalai Veronika, Marton Magda, Szekeres István.

Mint e hevenyészett felsorolásból is kiderül: az idén 85 éves Százados úti Művésztelep létezése és munkája által nagy szellemi és tehetségtőke gazdája a Józsefváros. Ráadásul minden műfajban, így messzemenően indokolt volt most ezt az anyagot egybegyűjteni, amiért külön köszönet Szabó Gábornak és Martini Katalinnak. A józsefvárosi Napok keretében nyíló kiállítás így újra felszínre hozott egy óriási lehetőséget, hogy itt van egy jelentős "kreatív kapacitás", amellyel a kerületnek élnie kell.

Elhangzott a Józsefvárosi Galériában
1996. március 19-én.

Feledy Balázs

CSÚCS FERENC ÉREMMŰVÉSZETE

Nem tartozik a merész újítók közé. Alkotásaiból hiányzik a mindent magával ragadó, kirobbanó lendület. E helyett meleg, szelíd szemlélődés és lírai hangulat árad belőlük. Igazi művészlélek, csendes és álmodozó. De megvan benne az az egészséges erő is, mely a szobor szerkesztéséhez elengedhetetlenül szükséges. Tanulmányait ötvösként kezdte, de az aprólékos munka nem tudta a nagyobb formák felé vágyó képzeletét betölteni. Technikai készségét e kezdő évek mégis sokban tökéletesítették. A Képzőművészeti Főiskolán beléje idegződött a természet tisztelete. Ösztöndíjjal jutott az Örök Városba. Miként társait, őt is az egyiptomi és az archaikus görög és etruszk művészet ragadta meg. E csodálatos szobrokból a forma fegyelme, de egyszersmind a kezdés érdes, naív bája szólott hozzá. A római tartózkodás mély nyomot hagyott lelkében, képzeletének szárnyalását azonban nem kötötte meg.

Gondolkodásmódja teljesen szobrászi. Egyszerűen, világosan, biztos formaérzékkel fejezi ki magát. Beszéde soha nem száraz, egyéniségének meleg líraisága minden alkotását bevonja finom hímporával. nagyvonalúságra törekszik, de ötvösmúltját mégsem tagadja meg egészen. Díszítő érzékét érmészeti tevékenysége bizonyítja. Tehetsége a plasztika minden műfajához hozzá mer nyúlni, bár kétségtelenül nem egyenértékű eredménnyel. Egyéniségének maradéktalan visszatükrözői azok az alkotások, melyek csendes, költőiséggel telített szemlélődésében fogantak.

Könyvmásoló szerzetes, 1940

Csúcs díszítőkedve kitűnően nyilatkozik meg érmeiben. Érdekes, hogy a Rómában megfordult magyar szobrászok közül mennyi jeles érmés akad.

Mátyás király, 1940

Boldogfai Farkas, Ispánky és Madarassy mellett szobrászunk is ezek csoportjába tartozik. Mindnyájukat a quattrocento nemes hagyományai ihlették meg. Ezért sok közös vonásuk van. Mégis mindegyik a maga útján jár. Plakettművészetünk fejlődéséhez Csúcs is jelentékenyen hozzájárult. Az érem szigorú, kerek vagy szögletes keretébe elsőrangúan tudja beleilleszteni fejeit és alakjait. A változatos térkitöltésnek szebbnél szebb példáit figyelhetjük meg. Milyen magától értetődő könnyedséggel illeszkedik bele az érem korongjába a nagyszabású Mátyás arckép vagy Szent István jellegzetes koronás arcéle! E fejek megmintázása erőteljes és egyszerű lett kiejező. Az érmekről teljes alakok, sőt jelenetek sem hiányzanak. A hátrafelé nyilazó lovas, de különösen a könyvmásoló szerzetes a modern magyar érmészet méltó büszkeségei. Figyeljük meg, hogy az íróállvány előtt ülő barát körvonala milyen könnyed természetességgel követi a perem hajlását. A kompozíciós nehézségek fölényes leküzdése mellett a művésznek gondja kiterjed a tartalomra is. A középkori szerzetes élet kemény, de szeretettel és rajongással teli hangulata árad ki ebből az éremből éppúgy, mint a sorban vonuló ferenceseket ábrázoló másik plakettből. Talán kissé aprólékos, de ötletes elbeszélőkészségről tanúskodik a Mátyás érem túlsó oldala, melyen a dicső budai vár előtt vágtató délceg magyar lovasok elevenednek meg. Külön méltatást érdemel a feliratok elhelyezése. Az ember szinte érzi, hogy a művész milyen kedvvel szórta szét a betűket az üresen maradt felületen s mégis minden könnyedség ellenére a feliratok szavai milyen szervesen és megmásíthatatlanul helyezkednek el.

Csúcs megpróbálkozott a monumentális szobrászattal is. Kifaragta a munka szobrát és épületre is készített domborművet. Úgy érezzük azonban, hogy ez nem az ő területe. A felfokozott méretek és architektonikus keretek képzelete számára túlságosan tágak, közöttük alapjában lírai természete elvész. Ezekben az alkotásokban kisebb méretű szobrainak monumentálitását és meggyőző erejét hiába keressük. Csúcs Ferenc igazi világának határait csendes szemlélődő lelkülete szabja meg. Azokon kívül vértelen és tapogatózó, azokon belül nagyvonalú és nemes költőiséggel telik meg: művész a javából.

Entz Géza

* * *

E korai méltatásával köszöntjük egyesületünk 90 éves, alapító tagját.

Nyilazó lovas, 1938

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 DEC 1

Református Egyház
Csúcs Ferenc, szobrász-művész

1021

EZER ÉV TÖRTÉNETE BRONZBAN, KŐBEN

Látogatás Csúcs Ferenc szobrászművésznél

Kertjének fái Budapesten díszlenek, de akár Rómában vagy Firenzében is virulhatnának, mert rajtuk szeptemberre megérik az alma, dió, szőlő mellett a füge is. A kiskapu nyitva, váratlanul érkezem. Mégis örül, de munkáját nem hagyja abba, mert sürgős. Emléktáblát készít a Duna-kanyarba. Hat művész egykori otthonát jelölik meg. Amíg az éles véső háromszor-négyszer, biztonságosan körbe szalad a szép rajzú betűkön, hogy ne zavarjam, nézelődöm.

Faragásra váró kövek hevernek a fák alatt, szobrok, domborművek sorakoznak az eresz alatt: közterekben, épületeken látható alkotásainak mintái. A kertje lehet olasz éghajlatra emlékeztető, ám szobrai csak magyar talajon foganhattak. Több mint ezer év történelmének szemléltetői. Szent Istvánnak az a domborműve, amelynek eredetije itt látható, haraszti kőből kifaragva a Szent István körutat indítja a Margithídtól. Békésen, de keményen és elszántan tekint, mintha Kós Károly sok gondú országépítője volna.

Az Árpád-házat nem egyedül István király képviseli: érmeken itt látható, egy szobát betöltő érmeiplakettjei közt Szent László, majd IV. Béla, feleségével, Laskaris Máriával; a hátlapján II. Endre és felesége Gertrudis, sőt egy másikon Anonymus is. A királylányok közül pedig Boldog Margit. Távolabb, életnagyságú Hunyadi Jánoson áll meg a tekintetem. Czuczor Gergely balladája jut eszembe. „Ki áll amott a szírttetőn..." Rettegett kardjára támaszkodik „pihenni". Feje fölött őrködik a család jótékony hollója és győzelmekről ad hírt a lengő lobogó. A hajdankori királyok és hadvezérek síremlékére domborított szobrok szoktak ilyen egyszerűek és mégis tiszteletet keltőek lenni, amelyeket a korabeli mesterek faragtak a történelem letűnt évezredeiben. A zuglói Hunyadi János iskolában közvetíti a hazaszeretet üzenetét a mai gyerekeknek, oly meggyőző erővel, hogy azok tisztelegni szoktak előtte.

Ám nemcsak az ilyen nagyméretű művek lenyűgözőek, hanem egy tenyérnyi érem is, mint például a Mátyás királyé. Egyik oldalán az arcképe látható, a másikon a királyi vár, amilyennek ő építtette: erősnek, pompásnak, sok tornyúnak; körülötte mint egy álomban délceg lovasok száguldanak, táncoltatják paripáikat, irigyeltetik magukat. Úgy, ahogy a Schedel krónika megőrizte külső szépségét. A legszebb magyar érmek sorából sohasem hiányzik a kiállításokon.

A magyar reformáció kora is leginkább az ő érmein jelenik meg. Méliusz Juhász Pétert, mivel nem maradt fenn az arcképe, a legendás líciumfa szimbólizálja költőien. Szegedi Kis Istvánt a Skaricza Máté rajza után készült korabeli fametszetről mintázta. A budapesti teológus ifjúság adományaiból készült 1972-ben. Bocskai lovon ül azon a plaketten, amelyet a hajdúböszörményi Bocskai Múzeumnak készített. Kiváló lovasszobor válnék belőle, ha valaki megrendelné, mert együtt él a lovas a lovával. Így kicsiben is monumentális.

Örömmel írom, hogy Debrecen milyen gyakran látható az érmeken: a Nagytemplom s elődje a Szent András templom, a Kistemplom, a kollégium, a régi Piac tér a postakocsik korából, a Hortobágy. A kollégium falát is díszíti egyik domborműve, Fezakas Mihály arcképe. Érdekesen járult hozzá Csúcs Ferenc a Rákóczi-év emlékezetessé tételéhez: az éremkedvelőknek készített érmei hátlapjára az idén mindig Rákóczi pénzek, érmek, címerrajzát mintázta, vagy valami Rákóczi emléktárgyat, egyszer például a zbórói uradalom muzeális ekéjét. Feliratul pedig a zászlók jelmondatát is felhasználta: Istenért, hazáért, szabadságért! Csúcs Ferenc igen gondosan készül egy-egy alkotásához: gazdag könyvtárat gyűjtött erre a célra. Arcokat, jellemeket, régi metszeteket tanulmányoz, történelemkönyveket olvas. S közben bőkezű, hálás kutató: a Ráday Könyvtárnak hálából az ott kapott segítségért 400 színes diafilmet ajándékozott. Több száz, talán ezer érmét még tárgyuk szerint sem csoportosíthatom most. Csak megjegyzem: legutóbbi kiállításán a Vajdahunyad várban 400 érme volt látható, mintegy hatvan szobra közt. A látogatókat meglepték szobrai, mert inkább csak érmeiről tudtak, meg állatszobrairól. Női szobrai táncos mozdulatúak, mosolyuk a sokat keresett „archaikus mosoly" testvére. Férfi szobrait mintha nem ugyanaz a kéz mintázta volna. A Munka két és félszeres életnagyságú, szétvetett lábbal álló munkás, az erő és biztonság, szinte a hatalom jelképe. A Pongrácz úti lakótelepre készült 1941-ben. Ez volt első köztéri szobra, mégis olyan frissen, munkásmozgalmi ihletésű, mintha napjaink alkotása volna.

Érmeinek a stílusa egészen egyéni, s már ifjú korában kialakult. Senki más művével össze nem téveszthető egyetlen darabja sem. Arcai leginkább domborúak, betűírása antik fogantatású, a fába vésett ősi írásokkal rokon, mégis egyszerre modern. Feliratainak elhelyezése rendszerint érdekes és ötletes, a hátlapok szellemesen változatosak, és találóak a jelképei. Történelmi érmei hiteles hangulatúak. Nem véletlen, hogy a megtalált várbeli gótikus szobrok

kiállításának örömére is vele készíttették el az emlékérmet. Az Esztergomi Keresztyén Múzeumnak is ő mintázta éremre a legrégibb Madonna festményét. A gályarabok szabadulásának megünnepléséhez is ő járult hozzá egy szép éremmel.

A gályarabok emlékérme az idei ünnepségekre készült, szabadításuk 300. évfordulójára. Első oldala Ruyter admirálist ábrázolja, metszetekről ismert arcát profilba fordítva (jobbra néz), felirata, az érem szélén körbe: *Michael de Ruyter Luyt Admiral General Nederland, 1607—1676.* A Luyt [enant] főadmirálist jelent. A másik oldalán egy gálya látható, duzzadó vi-

torlával és nyújtott evezőkkel, balra suhanva, átlósan szeli át az érem síkját. Körirata: *Liberatio Praedicatorum a Triremibus. 1976. február 11.* Jelzése a gálya orránál: *Csúcs.* Öntött bronz, 95 mm.

A szép gályarajzot a művész a Ráday Könyvtár egyik unikumából vette, *Meteranus* (Metterer) világtörténetének II. kötetéből, amelybe majdnem négyszáz kézzel színezett metszetet kötöttek be, valamennyi a tárgyalt eseményeket, szereplőket ábrázolja. Nem a könyvhöz készültek, sőt legalább két sorozatból kerültek együvé. A páratlan könyvészeti és művészeti értékről diafilm készült. Az első kötetet mindössze négy kép díszíti.

Csúcs Ferenc történelmi szobra és érmei mind olyanok, hogy egyszerre árasztják a történelmi levegőt, azaz bekapcsolnak bennünket a múltba, és ugyanakkor megtisztító érzéseket is keltenek bennünk. Azt az összetett hatást sugallják, amelyet csak a remekművek szokták felkelteni, tértől és időtől függetlenül.

— *bj* —

Hol tanult Károli Gáspár?

Károli Gáspár életrajzát legbővebben a Károli Emlékkönyvekben, a Vizsolyi Biblia megjelenésének 300. és 350. évfordulóján, 1890-ben és 1940-ben írták meg. Sajnos, ifjúságáról egyetlen adatot sem tudnak közölni egészen addig, hogy 1556-ban beiratkozik a wittenbergi egyetemre. Csak feltételezik, hogy szülőhelyén, Nagykárolyban kezdte el iskoláit s folytathatta Erdődön, ahol Drágffy Gáspár oltalma alatt Kopácsi István tanított, s hogy követhette őt Nagybányára is. Ez mind lehet igaz, mert logikus, természetes, de semmi adatunk nincsen rá.

Ellenben érdekes, hogy az adat nélküli évekre több mint száz éve van egy értékes publikált adatunk, s ezt még senki sem vette be Károli Gáspár életrajzába. Friedrich Schiel: Matrikel des Kronstädter Gymnasiums vom Jahre 1544—1810. Programm des evangelischen Gymnasiums in Kronstadt 1862/63. Kronstadt, Joh. Gött, 1863. 13—14. lapján azt közli, hogy az akkori protestáns iskola, Honterus János színvonalas brassói iskolája növendékei közt találjuk 1549-ben Károli Gáspárt, így: Gasparus Károly.

Ha ez a név valóban a mi Károlinkat fedi, akkor a brassói iskola legnevezetesebb diákjainak egyike volt. Nagyobb ismeretségre tettek még szert a növendékek közül *Alvinczi* György (1563), aki unitáriussá lett, és hitét 1574-ben Nagyharsányban vértanúsággal pecsételte meg. Ugyancsak a beiratkozottak közt találjuk *Laskai* Jánost (1580), aki 1613—1629 között baranyai püspök volt, akinek debreceni tanár korában jelent meg Az Aesopus életéről, erköltséről, minden fő dolgairól és haláláról való historia c. könyve, 1592-ben. Lefordította még Gemma Frisius Arithmetikáját is, Debrecen, 1577. *Nagyfalvi* György énekszerző nevét az 1550-ben beiratkozottak közt találjuk. Róla semmi életrajzi adatunk nincsen ezen a bejegyzésen kívül. 1557-ben Kain és Ábel históriáját foglalta versbe. Kéziratát az Akadémia őrzi.

Az iskola jó hírnevével, meg azért, hogy akkor az egyedüli protestáns főiskola volt Erdélyben (a gyulafehérvári csak 1560-ban, a kolozsvári 1568-ban nyílt meg), egész Erdélyből, sőt Magyarország területéről is vonzotta magához a diákokat. Ilyen nevűeket találunk anyakönyveiben: Árkosi, Bácsi, Csiki, Dézsi, Enyedi, Gyöngyösi, Hatvani, Kolozsvári, Makkai, Máramarosi, Margittai, Mindszenti, Sárvári, Somogyi, Sóvári, Tolnai, Vajai, Zalai, Zsámboki s az említett Alvinczi, Károli, Laskai, Nagyfalvi stb. A jelenséget újabban Mátyás Pál vizsgálta (RE 1967. 59. lap).

Mint érdekességet, itt jegyzem meg, hogy az Irodalmi Lexikonban Károli Gáspár halálának a helyeként Vizsolyt találjuk. A biblianyomdájáról ismertté vált község kiszorította a lexikon cikkíró tudatából Gönc nevét.

— *bj* —

Emléktábl

Egy földi j
kincsekben ga
közti nyomorúságban lantot vett kezébe, hogy kipengesse azon azt a sok nélkülözést és bánatot, melyben akkoriban bőven volt része a falusi proletariátusnak is. Istenadta költői tehetségét nem rejtette véka alá, a hajnalhasadást reménykedve várva, írta verseit, amelyek nemcsak költői ihletettségének bizonyságai, hanem dokumentumok is arról a korról, a ma felnövekedő ifjabb nemzedék számára.

Nagy Imréről van szó, akit falujában Költő előnévvel tiszteltek meg kortársai már életében. Ez év október 23-án lenne 80 éves. Emlékezetét megőrizendő, október 20-án emléktáblát helyeztek el egykori lakóházán, a Zrínyi utca 20. számú házon. Az avató beszédet a debreceni költő, Kiss Tamás a református kollégium hajdani diákja mondotta. Ebből egy idézet: „Ma már szinte hihetetlen, hogy élt valaha egy magyar költő, aki kapálás, répaegyelés közben gondolta ki verseit. A sárréti hodályok elpusztultak, nyoma sincs már a nyomornak, de a költészet túléli az egyszerit, a versek korokat szárnyalnak át. Nagy Imre megérdemli, hogy emlékezzünk rá, hiszen költői örökségе a szebb, emberibb világ áhításának példája..." A márványtábla felső részén a költő egyik versének ez a két sora olvasható:

„SZELLŐ DALOLJA? VIHAR SÜVÖLTI:
NEM LESZ TÖBBÉ A NÉP A FÖLD RABJA."
E HÁZBAN SZÜLETETT 1896. OKTÓBER 23-ÁN
KÖLTŐ NAGY IMRE
A SÁRRÉTI SZEGÉNYPARASZTSÁG ÉLETÉNEK
HŰSÉGES KRÓNIKÁSA
KÖZSÉGI TANÁCS SÁRRÉTUDVARI
BIHARI MÚZEUM
1976.

Az emléktábla-avatás napján öt órakor irodalmi ünnepséget rendeztek a művelődési házban, melyen a helyi ÁFÉSZ kórus sárréti dalokat adott elő. Csíkos Sándor és Sárközy Zoltán debreceni színészek Nagy Imre verseiből szavaltak, népballadákat énekelt Szentgyörgyi Rozi előadóművész. Hegyesi János füzesgyarmati költő emlékezett meg azután elhunyt barátjáról és egykori sorstársáról, Bakó Endre újságíró pedig Nagy Imre életét ismertette, ahogy erről a Hajdú-Bihari Napló október 22-i számából értesültünk.

Végül a Bihari Múzeum gazdag anyagú kiállítást rendezett Nagy Imre írásaiból, küldött és kapott leveleiből, emléktárgyaiból.

Várkonyi-Szilágyi Imre

HIVATALOS RÉSZ

1383/1975. szám.

LELKÉSZI OKLEVÉL HONOSÍTÁSA

A Zsinat elnöksége a Magyarországi Református Egyház teológiai akadémiái oktatási, nevelési, vizsgai és fegyelmi szabályzata értelmében KÁDÁR ISTVÁN CSONGOR (sz. 1949., Kraszna) református lelkésznek a Kolozsvári és Nagyváradi Református Egyházkerület Lelkészképesítő Bizottsága előtt 1972. október 4-én letett II. lelkészképesítő vizsgája alapján nyert oklevelének a Zsinati Lelkészképesítő Bizottság által Budapesten, 1975. szeptember 25-én 375—1975. szám alatt történt honosítását az egyház hivatalos lapjában tudomásulvétel végett közzéteszi.

Budapest, 1976. november 12.

A Zsinat elnöksége nevében:

Dr. Bartha Tibor s. k.,
püspök
lelkészi elnök

CSÚCS Ferenc szobrai

Demján Attila emléktábláját
csinálta a visegrádi iskola
falára

Szij 1990 69.p.
80.p

Hasonmás kiadás

Megjelent

az 1000 éves a magyarországi
alapítvány gondozásában
1991

CSÚCS Ferenc

szobrán

151/175

Oltványi 1991

. ld. a templom Historia
fóti r.k. plébánián. p.3.,
óthi új egyház rövid törté-
a. Religio 1855. II. félév.
4.jegyzetben i.m. p.926.
terv /keresztmetszet/ és
zinti alaprajzi/.

. külső, oszlopos előcsarnok

ól: pp.lo-ll, a második út-
gyzet.

CSUCS Ferenc szobrász

Fáy Andrást ábrázoló domborműve

TÓTH Antal: A Pesti Bármegyeháza.2.bőv.kiad.
Bp., 1990

54.p.

M000082/1990/1

Budapest,1990/10/18

címzett neve: MTA MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
KUTATÓCSOPORT
H-1250 BUDAPEST
PF.:27.

	Példány:	Ft ár:
... :		
	1	6418
		-4901
	1	5808
		-6519
	1	2420
		-2500
-110	1	9367
		-8251
LGEMEINE		
	1	4743

M.D.K.

Gucs Ferenc
érmész

17) Mátyás király. Bronz.
18) Szechenyi István "
19) Férfikép mas. Bronz.
20) Ásó férfi "

Fővárosi képtár kiállitása XLIV.: Magyar érem és plakett
művészet 1800 tól napjainkig. Budapest 1949. 28 lap.

MDK

Csucs Ferenc

Érmek

Érmek
8 festő 8 szobrász 5.kiáll. N.Szal.
1944. jan.
xxxxxx 11-12 l.
11 l.

Csúcs Ferenc, ~~[illegible]~~ szobrász

10.) A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozású műve: „Kun Béla". Bronz, öntött. ó: 9.5 cm
Ln. 59.846. (41. old.)

Gerelyes Ede: A Legújabbkori Történeti Múzeum tanácsköztársasági gyüjteménye. 131.o.

Legújabbkori Tört.Múz.Évkönyve.II.évf.1960.Bpest,1961.
Franklin Nyomda.Bp.

Csúcs Ferenc ~~[illegible]~~ szobrász

9/ A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozású műve:
„Korvin Ottó" Ezüst, öntött. á: 93 cm
Lsz. 59.146. 141. oldal

Gerelyes Ede: A Legújabbkori Történeti Múzeum tanácsköztársasági gyüjteménye. 131.o.

Legújabbkori Tört.Múz.Évkönyve.II.évf.1960.Bpest,1961
Franklin Nyomda.Bp.

Csúcs Ferenc (1905-)

Ady Endre (1943) Bronz, 25 mm.
Szerepelt a kiállításon.

Munkásélet. Kiállítás. Legujabbkori Történeti Muzeum. Kat. bev. Kiss Sándor. Bp. 1959., 48 l., ill.

19.l.

Csúcs Ferenc (1905-)

kiállított érmei:

Kossuth fajos, 1939. Bronz, av. rev.
átm: 69 mm.

Esze Tamás, 1939. Bronz, av. rev.
átm: 76 mm

(A Gróh J. Képlás Ufl-gyűjteményében.)

Magyar szobrászat 1920-1945. Kiállítás, Székesfehérvár. Szt. bev.: Kovács Péter, K. Kovalovszky Marta. Székesfehérvár, 1960. 54 l., 7 t. / A huszadik század magyar művészete./

21. l.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-,1943.-PÁTER NOSTER JÉZUS CHRISTUS NAZARENUS REX JUDEORUM, fej jobbra. H/Sisakos harcos kardját kiejti kezéből. Kör 65 mm. 15.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csucs ferenc szobrászmüvész érmei és plakettjei 13.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIII.évf. 1957. 5.szám. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában jáert ösztöndijjal tanulmányúton.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1944. -~~Munkácsy~~ MUNKÁCSY M-1844-1900, szakállas fej szemben. H/Oszlopra könyöklő akt szemben, kezében virág, jobra virágváza. Kör 88 mm. 11/91/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei /folyt/ 11/91/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XIII. 1957. 6. sz. Bp.

CSUCS FERENC, szobrász

Szül.1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndíjjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.- 1939.-LUDOVICUS I D G HUNG POLON REX, koronás fej balra. H/HATALMAS ERŐS NAGY ÉS DICSŐ, térdelő nyilazó vitéz jobbra. Kör 50 mm. 14.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei 13.old.

AZ ÉREM, Közl. az éremgyüjtés köréből.
------- XIII. 1957. 5. Bp.

Csúcs Ferenc (1905-)

kiállított érmei:

Franciscanus, 1939. Bronz, av. rev.
átm: 76 mm.
Mátyás, 1940 Bronz, av. rev. átm:
106 mm.
(A Gók J. Képtár Ybl-gyűjteményében.)

Magyar szobrászat 1920-1945. Kiállitás, Székesfehérvár. Kat. bev.: Kovács Péter, K. Kovalovszk Márta. Székesfehérvár, 1966. 34 l., 7 t. / A huszadik század magyar müvészete./

21. l

CSUCS FERENC, szobrász

Szül. 1905-ben Szentesen. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Itáliában járt ösztöndijjal tanulmányúton.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1943.-SZ BERNÁT, kalapos fej balra. H/HEGYI SZENT BERNÁT TÁRSULATA, hordágyon sebesültet visznek. Kör 68 mm. 15.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csúcs Ferenc szobrászművész érmei és plakettjei 15.old.

AZ ÉREM, Közl. az éremgyüjtés köréből.
------ XIII. 1957. 3. Ep.

Csucs Ferenc

Győr város bronz-
érme 1943.

Muzeumi Éremtár
1943. évi szerzemége
A cikk érmét lásd
Num-Közl
1944. 53. l.

zölőhegyen korlátos út vezet
eszélgető leány meg [redacted] két
épiért Balaton tava foglalja
ullámzanak. Ezek egyikén
kednek. Jelzése
ttensee.

r. 22:33 cm.

08
3

Csúcs Ferenc

(1)

Föv. képt:

Női akt, alum. trobor
Leány fej, körtefa trobor
Apostol arc, haraszti mészkő "
Férfifej, ólom "
Felvidéki lány, fa "
Férfifej, Gr "
Kis bárány, Gr. "

Esze Tamás, Gr. érem
Édes anyám " "
Franciskánus " "

Lehel vezér, Gr. pl.
Betlehemesek rendje, " "
Jézus és Szt. Péter " "
Boldog Margit " "
Szent Bernát " "
Kossuth Lajos " "

Szündikáló, terrac trobor
Női akt, Gr. trobor
Pihenő boci, Gr. trobor
Szent Margit, rusk. márv. "

IV. Béla, Gr. pl.
Hol a szeretet, ott a béke, Gr. pl
Ady, Gr. pl
Kölcsey Ferenc, Gr. pl.
Munkácsy Mihály " "
Kultuszminisztérium tisztv. sportcsc. " "
II. Rákóczi Ferenc " "
Szt Mihály arkanoval védelmezz minket " "
[illegible] József " "
[illegible] Ignác " "

./.

2.

Érk: Augusztus 19-

i ev. ref. templom ügyében f. é.
tését tudomásul vevén, további eljá
jüleg utasitottam a budapesti IX.
nek a mezőtelegdi ev. ref. temp-
alkalmával felmerült utiköltségei
k bélyegelt nyugtatványára ti-
sen ki.

Csúcs Ferenc (2)

Fő. képt:

Frater Georgius Martinuzzi, br. pl.
Pater noster, br. pl.
Botond vezér " "

Babits-levente, br. érem
Mórier Zsigmond " "
Kultusz kupa emlék " "
Balassy Valentinus " "
Római fej " "

A sztalinvárosi kultur-
ház domborműve
fentitől említve
Magyar Nemzet
1953. okt. 15. sz.

Továbbment
Gyenes Tamás-
hoz

2. Érk: Augusztus 19-

é. május hó 24-éről 213 sz.a. kelt
és kelt alatt utasitottam a
ir. á l l a m p é n z t á r t ,hogy
ográd m:/ rk. plébániatemplom
ében tett hivatalos utja alkal
napidijai fejében nevezettnek
gtatványára huszonhét /: 27:/

Csucs Ferenc

éremművész

A Numizmatikai Társulat 45 éves fennállása emlékére művészi emlékermet készített.

Numizm. Közl.

1948. 59. l.

Budapest, 1915. julius 31.

ság u Báró Ur !

lmes Uram !

ssék a csatolt ideiglenes nyugta alapján

letékére 420 koronát kiutalni.

nyilvánitásával maradok

legalázatosabb szolgája

Csucs Istvánné népművész

Díjat kapott a VIII. Orsz. Kis Jankó Bari. Lemezpályázaton

Magyar Nemzet 1970 VIII. 16 12 old.

CSÚCS László szobrász

VADAS József: Megpuhult művészet : Szobor a kocsmában.
= Kritika, 1992,8, 46-47.,ill.

Bp. Balassa Bálint u. 2. Jan - bar - bar
elhelyezett szobra

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZIM HÍRLAP

Csűrös György

1021

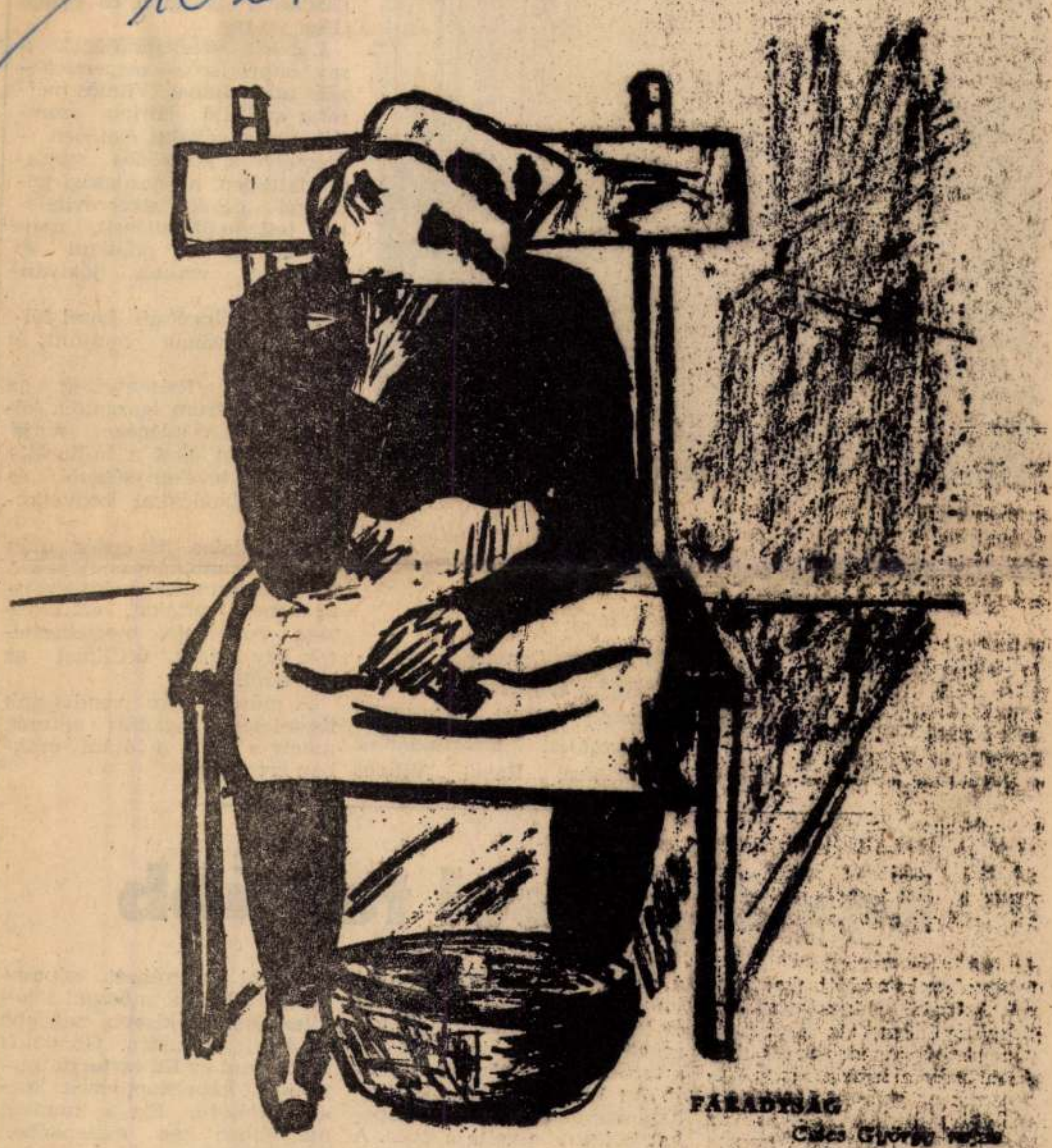

FÁRADTSÁG
Csűrös György

Sajtónap

Rendhagyóan ünnepeltük az idei sajtónapot. Társadalmi munkatársaink találkozójának az NDK—Centrum adott reprezentatív otthont.

December 10-én 11 órakor kezdődött az ünnepség. Az elnökségben helyet foglalt Urbanovszky Albert, az MSZMP X. kerületi bizottságának munkatársa, Rábai Vilmos

Lapunk szerkesztőjének a sajtónapról szóló megemlékezése után Rábai Vilmos méltatta a SZIM Hírlap szerepét a nagyvállalat életében — kiemelve a kölcsönös megismertetésben, a gazdasági-popitikai célok sikerrevitelében tett erőfeszítéseit, majd tolmácsolta a politikai és gazdasági vezetés jókívánságait.

Ezután Kiss Emil közel félszáz aktívának nyújtott át jutalmat.

Heribert Reisenwéber, az NDK—Centrum igazgatója köszöntötte a vendégeket, majd tájékoztatta őket a kulturális központ tevékenységéről, és értékes ajándékkal kedveskedett.

A hivatalos ünnepség után az Agrártudományi Egyetem irodalmi színpada szórakoztatta a meghívottakat, ezt követően vendégeink megtekintettek egy színes útifilmet az NDK-ról.

A műsor után vendégeink tiszteletére fogadást adtunk, amely a kora délutáni órákban ért véget.

Egy lépéssel tovább

Egy évvel ezelőtt karácsonyi, újévi lapszámunkban *Schaller János*, az Esztergagépgyár igazgatója arról beszélt, hogy a legfontosabb feladatnak a gyárvezetés egységének megteremtését és az elvégzendő munkák pontos kijelölését, személyekre történő lebontását tartja. Akkor, 1970 előkészítésekor, a gyár gazdasági vezetése a társadalmi szervezetek vezetőivel egyetértésben néhány fő feladatra koncentrálta az erőket: a termelési terv, a nyereség- és a gyár vezetése egy lépéssel tovább kíván menni. Az új év legfontosabb feladatának a munkaszervezés javítását és a tartalékok feltárását tekinti. Az 1971-es feladatok meghatározásakor a számítógépeket is igénybe vette a gyár. A jövőben a gépi adatfeldolgozás szerepe megnövekszik, és az Esztergagépgyár vezetősége siettetni kívánja az új szervezési rendszer bevezetését.

— A gépi adatfeldolgozás ellenzői arra hivatkoznak, hogy fordítani az említett gépcsaládok állandó műszaki tökéletesítésére, a kisebb nagyobb hibák kijavítására. Gondolok itt például az EE eszterga úgynevezett kábelsleppjének korszerűsítésére. Ezt a munkát már ebben az esztendőben megkezdtük.

Jövőre a gyár — a SZIM központtal összhangban — öt darab ET 315—03-as típusú számjegyvezérlésű tárcsaeszterga elkészítését tervezi, s felesleges elismételni, hogy ez mennyivel igényesebb műsza-

GROSS ARNOLD	Táj figurával	rézkarc
	Virág (2 kép)	linó
GÖRÖG REZSŐ	Kompátjáró	rézkarc
HAJNAL GABRIELLA	Szüretelő	»
	Gobelin szövők	»
KUNT ERNŐ	Hortenzia	»
	Házak	karc
	Birsalmás cs.é.	színes fam.
	Fiu II.	fam.
KOLOZSVÁRI BÁLINT	Illusztrációk (3 db)	linó
	Háború	»
KRON JENŐ	Nem tudja . . .	rézkarc
	A sebesülteket is	»
	Proletárszolidaritás	»
KÁKONYI ISTVÁN	Leány galambbal II.	»
	Rizsaratő	»
	Hólapátolók	szín.linó
LEHOCZKI ANDRÁS	Matróz	linó
	Anya gyerme kével	»
	Táj II.	»
LAKNER LÁSZLÓ	Aktok	linó
	Táj	monot.
MAKRISZ ZIZI	Budapesti ip.sor. 1.	szín.fam.
	» » 3.	»
	» » 4.	»
	6 db illusztr.krétakör	fametsz.
MAKKAI PIROSKA	Babits-illusztr. (3 db)	»
	Kukoricamorzsolás	»
PALICZ JÓZSEF	Pihenő kohászok	rézkarc
	Öregasszonyfej	»
SZÉKELY PIROSKA	Illusztráció (Radnóti)	»
VARSÁNYI PÁL	Illusztrációk Gorkij-elbeszéléshez	fametszet
	Falu II.	»
	Téli 1947.	»
VARGA NÁNDOR I.	Zsennyei művésztelep	rézkarc
VARGA GYULA	Menekülők	repesztés
	Bevégeztetett	aquatinta
ZÁDOR ISTVÁN	Régi kapuk	rézkarc
	Vasöntés a hajógyárban	»

Csók István

Felelős kiadó: dr. Baláza Istvánné
Készült a Muzeumok Rotaüzemében
400 példányban
F.v.: dr. Dajbukát Gergely

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK
GRAFIKAI ÉS KISPLASZTIKAI
KIÁLLITÁSA

1960. junius 10-től 24-ig

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
Budapest. V. Váci u.25.

A KIÁLLITÓ MÜVÉSZEK NÉVSORA

Szobrászok:

BERKY NÁNDOR	Fekvő akt	gipsz pt.
BUZA BARNA	Ló	bronz
BODA GÁBOR	Harsonás	»
BOLGÁR JUDIT	Fiu akt	gipsz
	Csikó	»
CSUCS FERENC	dr. Jajczay János	ezüstérem / hátlap)
	Operaház 70 éves jub.	bronzérem »
	Boros Géza festőm.	» »
	Medgyesay Ferenc	» »
	Edvi Illés Aladár	» »
DABOCZI MIHÁLY	Kis lovas	ón
FERENCZY BÉNI	Canymedes	bronz
	Oszlop fiu	»
	Női akt drapériával	»
	Tékozló fiu	»
	Futó nő	»
GÁBOR MAGDA	Kis kecske	»
HALMÁGYI JÓZSEF	Békét (Anya gyermekével)	gipsz
HERCZEGH KLÁRA	Meditáló	terakotta
	Szomorkodó	»
	Strandoló	»
HUSZÁR IMRE	Gém	bronz
	Kakas	»
ILLÉS GYULA	Lovas	»
KINCSES MÁRIA	Kézmosó	»
K. KISS LENKE	Gyerekek	gipsz
	Öltöző	»
KÁKONYI ISTVÁN	Csikó	»
KIS NAGY ANDRÁS	Furulyázó fiu	bronz
	12 db érem	»
LIGETI ERIKA	Gál Gyurika	bronz érem
LABORCZ FERENC	Mese	»
	Aranykor	»
LÁSZLÓ PÉTER	Halász	fém
MOGA SÁNDOR	Nő kosárral	ólom
	Akt	»
MAROSÁN LÁSZLÓ	Fésülködő lány	bronz
MIRO ESZTER	Álló akt	diófa faragás
	Napozó	terakotta
MEGYERI BARNA	Varró lány	bronz
	Kislány babával	»
NYIRŐ GYULA	Emberek	bronz domborítás
NAGY ANDRÁS	Román paraszt	gipsz
	Gitárpengető	fa
NAGY ISTVÁN	Boci	gipsz
NAGY SÁNDOR	Sarlós asszony	»
OSVÁTH MÁRIA	Ülő nő	terakotta
	Pihenő II.	»
	Lépő lányka	bronz
PÁL MIHÁLY	Ülő lány	terakotta
RADÓ KÁROLY	Törölköző lány	bronz
	Pihenő lány	»
SIMON FERENC	Fésülködő	gipsz
SINKO ANDRÁS	Bölény	»
	Kecske gidával	»
SCHAÁR ERZSÉBET	Dinnyét tartó nő	ólom
	Székre térdepló nő	bronz
	Guggoló	ólom
	Ülő nő	terakotta
	Fekvő nő	bronz
SZABÓ IVÁN	Reggel	»
SZ. KOMOR ANNA	Kendős nő	terakotta
SZEBÉNYI IMRE	Kariatida	kalapált ólom
	Vizmerő nő	terakotta
	Halászó fiu	bronz
	Vetkőző nő	terakotta
SZANDAY SÁNDOR	Ruszin paraszt	bronz
SZENTESI HIESZ G.	Fóka	gipsz
	Kakas	»
SZŐLLŐSI ENDRE	Pingvinek	terakotta
	Fán ülő mackó	»
SZŐKE ISTVÁN	Tél	»
VIGH TAMÁS	Hullámban	bronz
	Emberpár	fa
SZ. WESZELY JELENA	Vizbelépő	gipsz

Grafikusok:

ANTAL ILONA	Kecskét fejő nő	lito
	Pihenő	»
	Ági	»
	Kati	»
ASZÓDI WEIL E.	Anya	rézkarc
	Fiatal épitő II.	»
BARCZI PÁL	Kábelszerelő	lito
	Ülő bányász	»
BOKROS LÁSZLÓ	Kertben	bideg tu
	Etető	»
BERON GYULA	Tatai fa	rézkarc
	Hajók	»
	Híd	»
	Kikötő	»
CSURGÓI MÁTÉ L.	Pihenő	repeszlés
DIENES ISTVÁN	Széchenyi fürdő	lino
ÉLESDY ISTVÁN	Vihar előtt	rézkarc
	Kis utca a várban	»
	Kövea utca	»
FERENCZY BÉNI	Fürdő akt	lito
	Fürdő mozdulat	»
	Ülő nő fiuval	rézkarc
	Pihenők	»
	Könyöklők	»
	Nő összefont karral	»
	Szobornéző	»
FARKASHÁZI M.	Népdal	»
GROSS-BETTELHEIM	Dani	lito
	Háztetők	rezkarc
GACS GÁBOR	Férfi lovakkal	rézkarc
	Család	»
	Halászok	»
	Női fej	»
GÖNCZI BÉLA	1514 (I.)	lito
	1514 (II.)	»
	Babits »Jónás«	»
	» »	»

Csuk Ferenc, amatőr festő

Szombathelyen látható a vasi amatőr-művészek kiállítása, a Magyar Művelődési Központ galériájában.

Csuk Ferenc „Anyám" c. képe.

Csuk Ferenc: Anyám.

Bíró Rózsa: Az amatőrség határain belül és kívül.

Vas Népe, 1983. szept. 25.

hangoztatt
cven percre
. A sajtópál
gyházi kolle
jósoltak, a
dtak, hogy
zás felráz
ot, így elker
gy gólarány
Mindezt
udvariasságb
célozva a B
legyőzésére
ek tévedésük

perc hozta
neztetést,
belőle a csa
átlépték a
védők kifelé

portmű

VASÁRNAP

rúgás, NB I.:
ton, 15, Kov
écsi MSC, 1
M—Csepel, 10.3
s ifjúsági és se
nyugati csop
Haladás, 14, H
ületi bajnokság
: Sabaria—Zirc
G., Kapuvár—S
5, Kaibás, Győ
ki Bányász, 15, László
roni Postás—Kőszegi LA-
5, Benedek L.

lyás rájátszott az esetnél. A 61. percben Nagy lövése

— 11.03 Herbert von

MDK

Csuka Géza

az alanti tpl-ban végzett asztalosmunkákat.

Kampis Antal: A Szabadságtéri ref. templom.
Magyar Iparművészet, 1940. 10.sz. 109-110 l.

M.D.K.

CSUKA Ilona festő

1912-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott.

Réti: "agybánya,,, Bp. 1954. ~~332~~ 329.l.

MDK

Csuka Ilonka,

1911-ben az iskolában dolgozott.
1912-ben " " "

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 87, 89.1.

CSUKA Klonka festő

M.D.K.

1911-ben Nagybányán a szabadiskolában dolgozott.

Bátki: Nagybánya. Bp. 1954. 329.l.

M.D.K.

CSUKA Ilona festő

1913.-ban Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott

Réti: Nagxbánya... Bp., 1954. 33o.L.

M.D.K.

CSUKA Ilona Béla

1914.-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott

Réti: Nagybánya... Bp., 1954. 331.l.

Ø Csuka Ilona

zül. Budapesten 1892 aug.

Zi. RK. 4 pólgári

1912/13 I. első osztály beli

művésznő - T. Krenner V.

Erdössy B.

1912/13. II. első osztbeli

n. o.

1913/14. I. másodosztbeli

n. o.

1913/14. II. " " "

Mur. Kl. Ors. Ffsége VI. 229

lt Müvész Ur!

, hogy b. életrajzi datait a Magyar
, - melynek első kötete a nagyméltó-
m.kir. Minisztérium támogatásával
i méltóztassék.

ét arra, hogy a lexikonba mindazon
(vagy valamely minzenmben képeik vannak)
litáson müveikkel szerepeltek okvet-
esetleges tévedések elkerülése vé-
etrajzát, valamint összes jelenté-
kezésük sorrendjében felsoroló jegy-
lkezésére bocsátani.

Csuka Ilona

szül. Budapesten 1892
aug. 31 -
1914/15. I. harmadéves mu-
vésznőv - Deák Ebner L. -
1915/16. I. harmadéves u. o.
1915/16 II. " " -
1916/17. I. negyedéves, de
nem jart -

Osztrák - Magyar Bank pécsi fiókjának
építkezése V. 182

Csuka Ilona

Nagybánya k. h. 1912

89

Csuka Ilona

1912/13 - 1914/15 I.

1915/16 - 1916/17 I.

Felsőkereskedelmi iskola

74. e

nyire a test anyagszerűségének ismeretével gazdagítják. Így alakul át Praxitelesnek Aphrodite-típusa a Medici Venus-ban. A kedvelt Aphrodite-ábrázolások közé tartozott *Doidalses* (l. o.) guggoló Aphroditéja is.

A hellenisztikus művészet szerette a gyermek ábrázolását, melynek számos kedves típusa közül kitűnik *Boethos* (l. o.) libáival birkozó kis fiúalakja. Mindent felölelő realizmusa azonban nem riadt vissza sem az aggkor (részeg öreg asszony, München, ú. n. Seneca, Nápoly stb.), sem a pathologikus elváltozások ábrázolásától.

Rendkívül gyakran alkalmazták a satyrok, silének, kentaurok motívumát is, sokszor élénk, sőt vad mozdulatokkal. Mindezeket az egyes elemeket gyakran genreszerű csoporotkba is fűzték (kentaurok Erossal, Louvre, Nymphát táncra szólító satyr, Firenze stb.). A népies alakok mindennapi foglalkozásuk körében is a művészi ábrázolás tárgyaivá váltak (Nubiai énekes, Párizs, Halász, Nápoly, stb.).

Az új birodalmak királyai szolgálatában nagy, monumentális emlékek keletkeztek. Így pergamoni Attalos fogadalmi ajándéka az athéni Akropolison, harcos csoportok amazonok, perzsák, gigasok és gallusok elleni küzdelmekből. (Róma, Nápoly, stb.). Ugyancsak győzelmeinek dicsőítésére állíttatta fel II. Eumenes a *pergamoni Zeus-oltárt*. Ez a hatalmas, szobrászi dísszel gazdagon ékített építmény a hellenizmus pathetikus felfogására és formakezelésére jellemző. A leegyszerűsített felületek helyébe szaggatott síkok léptek, erős fény- és árnyékhatásra számítva, melynek szerepét a művészek a tér érzékeltetésével együtt felismerték. A külső fríz a Gigantomachiát, a belső pedig Telephos történetét áb-

Csuka Ilona

Nagybánya k. h. 1918

87

Őskori árvéső IX. 74.

M.D.K.

Csuka István, váci épitőmester

tervei szerint épült
két családi házat és a
Hadiárva házat körli
a lap egy-egy fényképpel

Vállalkozók Lapja. Bp. ~~1928~~ 1928. XLII.évf.

dec. 12 sz. VII. old.

Csuk István

Októberi délelőtt, olaj
Kenderáztatás, "
Délutáni itatáskor, "
A lellei hidnál, "
A sorompónál, "
Balatoni itatáshoz, "
Novemberi este, "

Balatoni Társaság II. kiáll. Nemz. Szal. 1924. nov. 9-1o l.

Csilka István MDK

Szegények

Mücsarnok 1932 őszi tárlat

MDK

Csuk Jenő

Vihar a pusztai uton, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o.sz. Mücs. 1927. jan.

MDK

Csuk Jenő

Szerepel a Műcsarnok tavaszi
Miállításán.

Az Est, 1926. V. 16.

MDK

Csuk Jenő

Somogyi táj, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2c. sz. Műcs.
1927. jan.

MDK

Csuk Jenő

Az ecsegi gulyás, olaj

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.

N.Szal. lo l.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Falurészlet, of.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

17 l.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Falurészlet, of.

Téli táj, of.

Árverési Közl. 1938. 6.rk.sz. 17 l.

MDK

Csuk Jenő

kitüntető elismerés

N.Szal. Tav.Szal. 1934.

M. D. K

CSUK Jenő festő

„Bihar a pusztai uton" (Munkácsy-hatás)

Nagyvári 1958. 262.

MDK

CSUK JENŐ

kitüntető elism.

17. Tav.Szal. dijnyert. névsora. N.Szal. 1942. jun.

MDK

Csuk Jenő

kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj.
4 l.

MDK

Csuk Jenő

Profilok a pusztán, olaj

KMT 1912/13. téli kiáll. 75 1.

toronnyal, rajta Rudnay (esztergami érsek) ~~primás~~ címere
~~zia- rend, a pajzsban medve, tölgy~~
st téglalap alapon kiszélesedik. Hátul
alpillérrel, vörösmárvány táblával,
tte 1825-ben. ~~[illegible]~~ Orgonakarzat, kes-
e hosszában ovális tér. Épittette
mi érsek
plébánialak tábláját /, Rudnay
bővittette, tőle az ovális tér, mely-
sor. Renováltatta 1879-ben Simor ~~primás~~.

1. vzám – komárom vármegye. MV és V. Bp.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Tehenek a mezőn, of.

Árverési közl. 1938, 3.rk.sz. 27 l.

MDK

Csuk Jenő

a Benczur Társ. elhalt tagja

Benczur Társ. reprezentativ kiáll. 1936. okt.

N.Szal. 4 l.

MEK

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Séta, of.

Poprádi tó környéke, of.

Önarckép, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

2o-21 l.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

A hinczói tá, of.

Téli táj szélmalommal, of.

Téli táj szélmalommal, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

2o-21 l.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Téli táj, of.

Tehénpásztor, of.

Árv. Közl. 1937. 7.rk.sz. 84.sz.

17 l.

M.D.K.

Csuk Jenő

Arcképe szerepel a Műcsarnok tavaszi tárlatán kiállitó müvészek arcképei között.

Szinházi Élet. Bp. 192o. május 23-29. IX. évf. 21. sz. 21. lap.

MDK

Csuk Jenö, festöm.

Alvó juhász. olf.
Öreg kanász. "

Müns.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 11.1.

MDK

Csuk Jenö, festön.

Turkevei téli hangulat. olf.

Mücs.-OMKT. Tavaszi kiáll. 1921. Kat. 5.l.

Csuk Jenö, festöm. MDK

Szénagyüjtés. olf.

Mücs.-OMKT.1921.Tavaszi kiáll. Kat. 13.1.

MDK

Csuk Jenő festőművész

1927.márc.4-én temették.
A temetés napján egy amerikai birtokos megvette a "Zivatar a pusztában" c.fetményét. A kép a Magyar Táj és Népjóléti Kiállitáson volt.Az amerikai a new-jersey-i magángyüjteménye számára vásárolta a festm.-t.

Nemzeti Ujság 1927.márc.6. 13.old.

MDK

Csuk Jenő

Vihar a pusztai uton, repr.

KMTárs. Magyar Táj-és életk. kiáll. 1927.

MDK

Csuk Jenő

A képzőművészeti év története. P.H. naptára 1930.
8o.l.

Csuk János

MDK

A csordásfiu, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Pocsolyás tanyai uton, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Csuk Jenő MDK

Tanyai uton télen, olf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Csuk Jenő MDK

Reggel a pusztán, olf.

Turkevei csordás, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Csuk Jenő MDK

Virágos legelőn, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Csuk Jenő

MOK

Esti itatáshoz, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Csuk jenő

MDK

Tanyai uton, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Csuk Jenő MDK

Őszi hangulat a pusztán, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Csuk Jenő MDK

Pihenő a gátoldalon, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Csuk Jenő MDK

Nyőri felhők, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Csuk Jenő

Magyar Művészet 1927. 162.l.

Csuk Jenő

MDK

A kapálók, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Az ecsegi pusztán, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Csuk Jenő

Kézdi Kovács L.: Egy év története. Évk. KMT. 1929. 18.l.

Csuk Jenő MDK

Turkevei utcarészlet, olf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Csuk Jenő

Kecske, of.

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 38.l.

MDK

Csuk Jenő

Őszi napsütésben, of.

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 38.l.

MDK

Csuk Jenő

Leány tehenekkel, of.

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 38.l.

MDK

Csuk Jenő

Szántás, of.

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 38.l.

MDK

Csuk Jenő

1927.márc.13.-tól 20-ig rend. pécsi kiállításon szerepelt művével.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiáll.Pécsett

Magy.Művészet, 1927. 165-166.lap

MDK

Csuk Jenő

Művészet, 1917. 6.1.

MDK

Csuk Jenö, festőm.

511. Utolsó répahordás.

KMT 1913 tav.kiáll. Kat. 72. l.

Csuk Jenő MDK

Fulyásbojtár, az ecsegi pusztán, olf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Csuk Jenő

A Műcsarnok 1928 őszén rendezett kiallitasa október közepétől november közepéig tartott. Ezen a gyüjtm.kiall.-on Csuk Jenő hagyatékából is mutattak be műveket.

Cikk: A képzőművészeti év története.

Pesti Hirlap nagy naptára az 1930 évre. /képpel./ 80.l.

MDK

Csuk Jenö, festö
1887-1927

Festö és modellje.	Jelzett.	Olf.
Falurészlet.	"	"
Tájkép.	"	"
Mezei munka.	"	"
Téli táj szélmalommal.	"	"
Strandon.	"	"

Árverési Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt.4. rk.sz. 28.1.

MDK

Csuk Jenö, festö
1887-1927

A hinczói tó.	Jelzett.	Olf.
Tájkép.	"	"
Poprádi tó környéke.	"	"
Séta.	"	"

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt. 4. rk. sz. 28.1.

MDK

Csuk Jenő

Aranygyapju, of.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj.

18. l.

ster

M.D.K.

Csuk Jenő /1887-1927/

105.	Pusztai uton.	Olajf.	25 x 34.5, karton.
106.	Somogyi táj.	"	69.5 x 82.2, vászon.
107.	Erdei táj.	"	37 x 56, vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 13. l.

MDK

Csuk Jenő

Itatás után, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 18. l.

MDK

Csuk Jenő

Boronálás, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. – 18.1.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927

Őszi táj, of.

Vázlat, cer.

Árv. Csarnok 1o4. aukc. 1942. máj. 6.1.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927

Erdőrészlet, of.

A festő, of.

Itató csikós, cer.

Árv. Csarnok 1o4. aukc. 1942. máj. 6.1.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Tájkép tehenekkel, of.

Árv. Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.aukc.

20 l.

MDK.

Csuk Jenő festő

"Tájkép" /olaj/
"Tehenek" /olaj/
"Tanulmány" /ceruzarajz/
"Fürdés után" /olaj/
"Tátrai táj" /olaj/

Árvorési Közlöny 4.sz. 1931.dec.
28.1.

MDK

Csuk Jenő

Vályu előtt, of.
Alföldi tanya, of.
Tanyai ut, of.

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. 8. l.

MDK

Csuk Jenő

Falu vége, of.

Borulat az Alföldön, of.

Balatoni hangulat, of.

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. 8. l.

MDK

Csuk Jenő 1887-1927

Falurészlet, cer.

Tátrai táj, of.

Árv.Csarn. 1940. jun. 94.sz.

2o. 1.

Csuk Jenő MDK

Vihar után, olf.

Tehénpásztor, olf.

Mezei uton, olf.

Ebéd a Hortobágyon, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő

Hegyvidéki festők nemzetközi kiállításain Budapesten a Nemzeti Szalonban alpinkörnyezet képei szerepeltek.

NM.930.II.12.

Csuk Ferenc

Szerepel a „magyar táj és életkép"
kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Újság, 1927 I. 14

Csuk Jenő.

„Vihar a pusztán" c. műve kitüntető elismerésben részesült a magyar táj- és népéleti kiállításon. (említve.)

Magyarság, 1927. jan. 30

Csuk Jenő.

A Műcsarnok táj- és népéleti kiállításán (szereplő) „Vihar a pusztán" c. műve kitüntető elismerésben részesült a bíválóbizottság döntése alapján. (említve.)

Magyarság, 1927. jan. 27.

Csuk Jenő MDK

Déli pihenő, olf.

A lellei Uszó tája, olf.

Itatás után, olf.

Balaton partján, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Menyecske, olf.

Birkanyáj, olf.

A lellei állomás mellett, olf.

Legelő, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Vihar előtt, olf.

Lellei temető mellett, olf.

Faluvégén, olf.

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Itatás után, olf.

Delelő Somogyban, olf.

Kutnál, olf.

Aranygyapju, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Estefelé, olf.

Delelő, olf.

Tehénvásárra, olf.

Hazatérés alkonyatkor, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Jászol mellett, olf.

Terefere, olf.

Falusi utca, olf.

Szénahordás, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállítás

Csuk János MDK

Lellei vásár, olf.

Tavasz, olf.

Tátrai völgy, olf.

Pihenő, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállítás

Csuk Jenő MDK

Balatoni esthangulat, olf.

Tehenek a Balatonban, olf.

Ménes, olf.

Juhok a Balatonnál, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

rajzai

Műcsarnok 1928 őszi kiállítás

Csuk Jenő

MDK

Tehenek a Balaton partján, olf.

Reggel az ecsegi pusztán, olf.

A lellei cirkusz, olf.

A lelleti temető mellett, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállítás

Csuk Jenő MDK

Borus nyári nap, olf.

Poros uton hazafelé, olf.

Somogyi táj, olf.

Vasut mentén, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Pásztorleányka, olf.

Tanulmány, olf.

Anya és gyermeke, olf.

A vásárban, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

A karámban, olf.

Szántás, olf.

Hazafelé a vásárról, olf.

A tanyai uton, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

MDK

Csuk Jenő MDK

Gyüjtés, olf.

Tehenek a Balatonban, olf.

A Balaton Badacsonynál, olf.

Este a pusztán, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállítás

Csuk Jenő MDK

Őszi este, olf.

A kis pásztor, olf.

A pásztói legelőn, olf.

Hazafelé, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

MDK.

Csuk Jenő MDK

Tilinkózó gulyás, olf.

Mezei munka, olf.

Folyócska a Hortobágyon, olf.

Alkonyat, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Négyesfogat, olf.

Vásárra, olf.

Tavaszi hangulat, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Vásárról, repr.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő

Sáros uton hazafelé, repr.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Az ecsegi gulyás,repr.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő

Hazatérő birkanyáj, olf.

A pásztor, olf.

Nyári konyha, olf.

Delelő ökrök, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállítás

Csuk Jenő MDK

Számadó csikós és gulyás, olf.

Falusi udvar, olf.

Munkaközben, pasztell

Kézimunkázó nő, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Fák a Balaton partján, olf.

~~Itxxxxxx~~ Itatás után, olf.

Az ecsegi gulyás, olf.

A lellei uton, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

A lellei vásár vége, olf.

Lóvásárról, olf.

Legelésző lovak, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Tehenek, olf.

Az itatónál, olf.

Vásár, olf.

Krumplikapálók, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Havas utca, olf.

Tehenek a Balatonban, olf.

Havas udvar, olf.

Tanyai ut télen, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Tavaszi hangulat eső után, olf.

Lellei lacikonyha, olf.

Tanulmány a Kutnál cimü képhez, olf.

Szántás, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Patak hidja, olf.

Delelő, olf.

Folyó partja, olf.

Tehenek gémeskuttal, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállítás

Csuk Jenő MDK

Szekér a faluvégen, olf.

Hazatérő tehéncsorda, olf.

Esőben a pusztai uton, olf.

Napsütés az Alföldön, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Disznócsorda a Balatonnál, olf.

Hazatérő tehenek, olf.

Futó betyár, olf.

A lopott csikó, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Gyümölcsös széle télen, o.f.

Tanulmány az Aranygyapju-hoz, olf.

Futó lovak, olf.

Sorozás után, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Kocsma előtt, olf.

Pihenő, olf.

Legelésző tehenek, olf.

Faluvége télen, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállítás

Csuk Jenő MDK

Gulyás, olf.

Itatás, olf.

Eső után, olf.

Torockói szekér, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Sáros uton hazafelê, olf.

Mezei munka, olf.

Az Alföld, olf.

Legelő, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Az ecsegi uton, olf.

Tanyai ut, olf.

Gémeskutnál, olf.

Delelő birkanyáj, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő

Delelő, olf.

Pihenő lovak, olf.

Hazatérő nyáj, olf.

Találkozás Hortobágyon, olf.

Hazafelé, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Hazafelé, olf.

Délibábos róna, olf.

A nagy Alföld, olf.

A kutnál, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Ökrök az itatónál, olf.

Mező ősszel, olf.

Hazatérés a vásárról, olf.

Aratás, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

MDK

Csuk Jenő

A Postatakarékpénztár 38-ik aukciója. Nemzeti Ujság 1927. máj. 29. 12.l.

MDK

Csuk J nő

Önarc.ép, festm.

Az önarckép. Alkotás Művészház, 1923. márc. 18. l.

Csuk Jenő festő

Magyar Művészet 1925.52.o.
Kiállitások.

Csuk Jenö festö.

Miibarát.1923.III.24.1.

Csuk Jenő festő

Pesti Hirlap. 1923. ápr. 15.7

K. K. l. a Bem-szer Társaság mű kiállítása

Csak Imre festő

Pesti Hirlap. 1923. dec. 8. 9

Közli: kiplicitárok

Sjuk Jenő testi

8 ran hyvéj

1924 nov. 30. 6 l.

Szuk Jenő
testő

8 órai kijság
1925 márc 8. 6. l.

Csuk Jenő

Magyar Művészet 1926

303.o.

A Tavaszi Szalon díjai.

Csuk Jenő festő

Pesti Hirlap. 1920. máj. 6. 3

K. K. d. Mintárlatok

Csak Jenő festő.

Pesti Hilap. 1922. jan. 31. 4

Díjkiosztás a Balatoni Kiállításon

Csuk Jenő festő

Magyar Művészet, 1927

162.o.

Csuk Jenő.

Csuk Jenő festő

Pesti Hirlap. 1919. jan. 28.5

a téli kiállítás díjainak kiosztása

MDK

Csuk Jenő

Művészet 1918. 5.l.

MDK

Csuk Jenő

MDK

Hófoltok, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Domboldalon, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

A lellei temető mellett

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

MDK

Csuk Jenö, festöm.
1887-1927

		Olf.	Jelz.	
	Falurészlet.	"	-	
76.	Téli táj.	"	"	
77.	Téli táj.	"	"	2o.l.
	Tátrai táj.	"	"	2o.l.
	Delelö gulya.			

Árv. Csarn.1937.okt. 83.sz./Árv.Közl.rk.sz./ 19.l.
és 2o.l.

Csuk Eugen MDK

Landweg auf der Puszta
Zigeunergespann in Alföld

Wien, Kunstlerhaus 1924 Mai-Juni

MDK

Csuk Jenö, festöm.
1887- 1927

Pásztor leány.	Olf.	Jelz.
Tehenek az itatónál.	"	"
Mezei munka.	"	"
Cigánysátor.	"	"

Árv. Csarn.1937.okt. 83.sz./Árv.Közl.rk.sz./ 2o.l.

MDK

Csuk Jenö,

kitüntetés elismerésében részesült.
/Tavaszi kiáll. 1926.máj./

Jeczenszky Sándor:Jelentés a Sz.M.P.Táre. 1926.évi működéséről.- A Sz.T.Értesitője. 1927.febr. 14-
Nemz. Szal.- Tavaszi kiáll. 1926.máj. 17.1.

M.D.K.

Csuk Jenő

A tavaszi kiállitáson, a Mücsarnokban bemutatott 443 kép és szobor között szerepel festménye. A kiállitó müvészről 10-es számozással fényképet közöl a lap.

Képek, szobrok, festők, szobrászok c. közl. Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.-julius 2. X. évf. 26. sz. 19. l.

MDK

Csuk Jenö, festöm.

Tájkép. Olf. J.1.j.

Tehenek. " J.1.b.

Árv. Közl. 1931. 3.rk.sz. 48.1.

MDK

Ärv. Köz1. 1931. 3.tk.ex. 48.1.

MDK

Csuk Jenö, festöm.
1887-1927

105. Legelö. Olf. 42x56 J.l.j.
XXX. Illusztr. a XII.tábl.
106. A Repce partján. Olf. 24x28 J.l.j.
107. Tehenek itatása. Olf. 22x28 J.l.b.

Árv. Közl. 1932. I.rk.sz. 61.sz. 16.l.

MDK

Csuk Jenő

"A pusztai úton" c.festm.Repr.

KMTárs.1927. táj- és életk.kiáll.

MDK

Csuk Jenö, festöm.

Balaton.	Olf.	47x35.	
Kedvenc.	Olf.	27x25.	
Gulya.	Olf.	27x22.	J.l.b.
Legelö tehenek.	Olf.	48x45.	

Árv.Közl. 1930.4.rk.sz. 55.szám. 67.l.

MDK

Csuk Jenő

Szántás, of.

KMT. 1907/8. téli kiáll. 38.1.

MDK

Csuk Jenő

Kecske, of.

KMT. 1907/8. téli kiáll. 38.1.

MDK

Csuk Jenő

Domboldalon, of.

KMT 1912. tav. kiáll.

MDK

Csuk Jenő

Hófoltok, of.

KMT 1912. tav. kiáll.

MDK

Csuk Jenő

Kiállitások. Magyar Művészet, 1928. 7. sz. 600.l.

M.D.K.

Csuk Jenő

Rövid ismertetés arról, hogy a müvész a mult egyik képe/ évben rendezett kiállitáson dijat kapott, az idén a "Gulyásbojtár" c. képéért pedig megkapta a Wolfner Gyula-féle kétezer koronás festészeti dijat. A müvész Turkevén él s a magyar vidéket, a magyar pusztát festi. A cikk megemliti, hogy ...pikturája a szolnoki nagy mesterek müvészetéből sarjadzik." Megemliti még a "Dél a pusztán" c. képét s müvészetét a beszámoló igen magasra értékeli. Egyik képének fénykép-repr.-ját közli a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1919.febr.9-16. VIII. évf. 6. sz. 29. l.

Csuk Jenő festőm. MDK

Kiállitási naptár. Képzőművészet, 1928. 13.sz.
211 l.

Csuk Jenő MDK

Nyári felhők, olf.

Műcsarnok 1919-2o. téli tárlat

Csuk Jenő

MDK

A kapálók, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi tárlat

Csuk Jenő MDK

Az ecsegi pusztán, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Hazatérő aratók

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

A pusztai uton

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

A csordásfiu, olf
Pihenő a pusztán, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Gulyásbojtár az ecsegi pusztán, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás

Csuk Jenő MDK

Turkevei utcarészlet, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás.

M.D.K.

Csuk Jenő

A "Tavaszi tárlat " c. közlemény megemliti és elismeri a művész "...kitünő napos képei.."-t. A kiállitás helyét és megnyitásának idejét a cikk nem közli.

Kárpát: Tavaszi tárlat c.
Szinházi Élet. Bp. 1917. ápr. 1-8. VI. évf. 14. sz. 8. l.

MDK

Csuk Jenő

Hófoltok.Olajf.
Domboldalon.Olajf.

Műcsarnok 1912.tav.kiall.

MDK

Csuk Jenő

Utolsó répahordás. Olajf.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiall. 72. l.

CSÚK JENŐ

Télen. O, ajf.

Képzőm.Társ.1911.tav.kiáll.kat. 39.oldal

MDK

Csuk Jenő festő

Gy: A Műcsarnok őszi tárlata. Képzőművészet, 1928. 14.sz. 229-232.l. képekkel

Csuk Jenő

MDK

Kiverés a pusztára

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Hortobácsi hangulat, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Csuk Jenő MDK

Hazatérő aratók, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Csuk Jenő MDK

A hortobágyi uton, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Csuk Jenő MDK

Hortobágyi pusztán fuj a szél, olf.

Műcsarnok 1920_21. Téli kiállitás

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927

Fehérruhás nő, of.

Ökrök, of.

Árverési Közl. 1939. 4. rk.sz. 91. sz.

17 l.

XCM

Cank Jerg, 1867-1927

Schirmbeck, Cl.

Ckrück, Cl.

Arverdat Köln. 1939. 4. Kl.-Gr. Pl. Gr.

17 I.

MDK

Csuk Jenő

Szokolay B.: Budapesti kiállitások. Erdélyi Helikon. I. évf. 1928. nov. /7.sz./ 559.l.

MDK

Csuk Jenő

Felvinczi Takács Z.: Szüle Péter. Bpest. 1923.

MDK

Csuk Jenő

Az 1928.évi őszi kiáll.-on 139 művel szerepelt.

Kézdi-Kovács László: Egy év története.

Évk.KMT-1929. 18.l.

MBK

Csuk JJenö, festöm.
1887-1927

474.	Pihenö birkák.	J.l.j.	Olf.
475.	Pihenö tehén.	J.l.b.	"
476.	Tájkép.	J.l.j.	"
477.	Mezei munka.	J.l.j.	"

Árverési Közlöny.1929.ápr. 3.rk.sz. 26.l.

Csuk Jenő MDK

Somogyi táj, olf.

Műcsarnok 1927 Táj- és életképkiállitás

Csuk Jenő

MDK

Vihar a pusztai uton, olf.

Mücsarnok 1927 Táj- és életképkiállitás

MDK

Csuk Jenő MDK

A lellei vásár után, olf.

Sorozás után, olf.

Műcsarnok 1927 Táj- és életképkiállitás

Csuk Jenő MDK

Vihar a pusztai után, repr.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Csuk Jenő

MDK

Pásztorfiu, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Kenyerés a pusztára

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

A pusztai uton

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Hazatérő aratók

Mücsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Csuk Jenő, festöm. MDK

Alkalmi inspirációt nyert a balatontól elhunyt neves művészünk,

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet.
A festői Balaton. Bp. 1942. 77.l.

Csuk Jenő, festőm.

Alkalmi inspirációt nyert a balatontól elhunyt neves
művészünk,

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet.
A festői Balaton. Bp.1942. 77.1.

MDK

Csuk Jenő

Budapesti kiállitások. Erdélyi Helikon 1928.
I. 7. sz. 559.l.

Csuk Jenő MDK

Alföldi falu

Hortobágyi fogat

Lovas szán

A lellei Uszón

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. Kiáll.

Csuk Jenő

MDK

Trágya hordás

Pusztai hangulat

Hortobágyi hangulat

Pusztai viharban

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. Kiáll.

Csuk Jenő

MDK

Lellei mocsár

Reggeliző

Faluvégén

Sorompónál

Műcsarnok 1925 Benczur Társ.kiáll.

Csuk Jenő MDK

Novemberi hangulat

Tehenek a Balatonban

A lellei őrház udvarán

A lellei uton

Műcsarnok 1925 Benczur Társ.kiáll.

Csuk Jenő MDK

Aranyggapju

Itatás után

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Csuk Jenő MDK

Boronálás

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Csuk Jenő MDK

A lellei Uszó

Kevi vásár

Őszi délután

Kevi utcarészlet

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. Kiáll.

Dear Jens

MIK

A Jolly Dog

Red Eagle

Last Edition

Red Steerdealer

Mikeamok 1925 Bencent Tire. Kidil.

MDK

Csuk Jenő

Juliusi délelőtt	olajf.
Az ecsegi uton	"
Pusztai uton	"
Őszi reggel a pusztán	"

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatának katalogusa. 1920. Május. 5, 6.l.

MDK

Csuk Jenő

1919-ben Wolfner dijat nyert festménye, repr.

Lázár Wolfner gyujt. XXIX.

Csuk Jenő MDK

Hortobágyi hangulat, olf.

Műcsarnok 192o-21 téli kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Hazatérő aratók, olf.

Műcsarnok 192o-21 téli kiállitás

Csuk Jenő MDK

Pihenő a gátoldalon, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Csuk Jenő MDK

Tanyai uton, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Őszi hangulat a pusztán, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Csuk Jenő MDK

Nyári felhők, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Csuk J enő MDK

A hortobágyi után, olf.

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

Csuk Jenő MDK

Hortobágyi pusztán fuj a szél, olf.

Műcsarnok 1920-21 télk kiállitás

MDK

Csuk Jenő

Kitüntető elismerést kapott

A Tavaszi Szalon dijai. Magyar Müvészet 1926. 5.sz. 303.l.

1. volt cisztercita rendház
. ev. templom
o. lakóház
ye/: Arany János u. 1. volt Vojnich kuria
Dózsa György ut 18. lakóház
Kölcsey u. 37. méntelep
Rókus-kápolna
Táncsics Mihály u.16. lakóház
Jókai u. lo. /jegyzékben tévesen 6-8./

MDK

Csuk Jenő

1926. A "Tavaszi Szalon" I. kiáll. kitüntető elismerésben részesült

A Szinyei Merse Pál Társ. Értesitője. 1927. febr. 3. sz.

MDK

Csuk Jenő

"Gulyás bojtár az ecsegi pusztan" c. festménye kapta 1919-ben a Wolfner-dijat.

Lázár Wolfner gyujt.103.lap

MDK

Csuk Jenő

Kenderáztatás,	olajf.
Délutáni itatáskor,	"
A lellei hidnál,	"
A sorompónál,	"

A Balatoni Társaság II.Kiáll.Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 9.1.

MDK

Csuk Jenő

Nyári esthangulat, olajf.
Déli itatáskor, "
Téli hangulat a Balatonon "

A Balatoni Társaság II.Kiáll.Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 10.1.

MDK

Csuk Jenő

Balatoni itatáshoz, olajf.
Novemberi este, "
A lellei uton, "

A Balatoni Társaság II.Kiáll.Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 9.1.

MDK

Csuk Jenő

Leány tehenekkel, of.

KMT. 1911. tav. kiáll. kat. 38.1.

MDK

Csuk Jenő

Őszi napsütésben, of.

KMT. 1911. tav. kiáll. kat. 38.l.

Csuk Jenő

MDK

Szántás, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

Csuk Jenő MDK

Kecske, olf.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

Csuk Jenő MDK

János bácsi, olf.

Miccsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Csuk Jenő

A Műcsarnok őszi tárlata rekord eredménnyel zárult.
Képzőművészet 1927. 5. sz. 13.l.

Csuk János, festőm. MDK

561. Profilok a pusztán. Olf.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli tárlat. Kat. 75. l.

MDK

Csuk Jenő

A Balaton partján, olajf.
Nyári deleléskor, "
Októberi este, "
Októberi délelőtt, "

A Balatoni Társaság II. Kiáll.Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 9.1.

MDK

Csuk Jenő

Napnyugta,	olajf.
Csendes Balaton	"
Háborgó Balaton	"
Ködös Balaton	"

A Balatoni Társaság II. Kiáll.Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 9.1.

MDK

Csuk Jenö, festöm.

Somogyi táj. 325. sz.	Olf.	
336. Vihar a pusztai uton.	"	
345. A lellei vásár.	Olf.	2c.1.
347. Sorozás után.	"	2c.1.

KMTárs. 1927. táj- és életkép kiáll. Kat.
19.1.,2c.1.

Csuk Jenő

MDK

Turkevei téli hangulat, olf.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Alvó juhász, olf.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Csuk Jenő MDK

Öreg kanász, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

MDK

Csuk Jenő festőművész

Hagyatéki kiállitása a Műcsarnokban 1928.okt.14.

Cikk: Kiállitási naptár.

Képzőművészet, 1928. 13.sz. 211.l.

Csuk Jenő

MDK

A tanya felé, olf.

Mucsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Hazafelé a pusztáról, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Csuk Jenő

Pethő Z.: Csuk Jenő. Évk. KMT. 1929. 105-115.l.

MDK

Csuk Jenő

Gulyásbojtár az ecsegi pusztán c.festménye.
A Wolfner Gyula-dij nyertese. Repr.

Művészet, 1918. 57.l.

MDK

Csuk Jenő

Pusztai delelő, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 15.l.

MDK

Csuk Jenő

Augusztusi dél, of.

Répakapálás, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 14.l.

MDK

Csuk Jenő

Tanyai uton, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 7.1.

Csuk Jenő MDK

Szénagyüjtés, olf.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Csuk Jenő

Hazafelé a vásárról, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállítás

Csuk Jenő

MDK

A turi vásárról, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállítás

MDK

Csuk Jenő

Utolsó répahordás, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Csuk Jenö, festöm.

életképeit láthatjuk az V.-ik teremben.
Állatképét is látjuk itt.

Mücsarnok. - Kiállitás.
Müvészet.1918. 5.l.

Csuk Jenő

"Erőteljes, figurális kompozicióit" kiemeli "A holnap müvészei" c. kritika, a Könyves Kálmán Müintézet szalonjaiban rendezett kiállitásról. A fiatal müvész az uj Képzőművészeti Főiskola növendéke, akinek kezemunkáján meglátszik mestereinek hatása ugyanugy, mint fiatal müvésztársainál is.

A HÉT, Bp. 1910. márc. 27.
XXI. évf. 13. sz. 210-211. lap.

Csuk Jenő

A "Téli Tárlat"-ot Felvinczi Takács Zoltán ismerteti a Művészet c. rovatban.
Kriesch Aladár, Kacziány Ödön, Csuk Jenő, Burghardt Rezső, Károlyi Lajos, Szentgyörgyi István, Medgyessy Ferenc és Korányi Felicitas szerepel a kiállitáson.
Csuk Jenő puritán müvészetét kiemeli a beszámoló.

A HÉT, Bp. 1919. január 19.
XXX. évf. 3. sz. 45-46. lap.

Csuk Jenő

Register sign.-val „Képzőművészeti Krónika" cimmel a Művészet c. rovatban közölt beszámoló ismerteti a Műcsarnokban rendezett tavaszi tárlatot.
Az értékes alkotásokat bemutató művészek közé sorolja az itt következő neveket:
Szőnyi István, Gombos Lilly, Makoldy József, Bélányi Viktor, Csuk Jenő, Kálmán Péter, Korányi Felicita, Körmendi Frim Ervin, Tornyay János, Krusnyák Károly, Leidenfrost Sándor, Kunffy Lajos.

A HÉT, Bp. 1920. május 1.
XXXI. évf. 15. sz. 223. lap.

Csuk Jenő

/- m -/: "Képek a tárlatokon" cimmel a Nemzeti Szalon kiállitásán szereplő müvészekről és munkáikról ir a Müvészet c. rovatban. Csuk Jenő és Biró József -igen finoman hangolt- tájképeit komoly értéknek tartja.

A HÉT, Bp. 192o. szept. lo.
XXXI. évf. 28. sz. 432. lap.

Csuk Jenő

Mikola András, Sándor Antal, Kövesdy Béla, Lovaghy Dénes fiatal müvészek a Képzőmüvészeti Főiskolán Ferenczy Károly tanitványai. A ő oktatásának köszönhető, hogy az itt felsorolt müvészifjak bármelyik nyilvános tárlaton megállnák a helyüket, annyira már szinte kész müvészeknek számitanak.Most szünidei munkáikból rendeztek kiállitást,-mint a Müvészet c. rovat "Képzőmüvészeti Főiskola" cimmel közli.

A HÉT, Bp. 1909. ápr. 18. XX. évf.
16. sz. 284. lap.

Csuk Jenő

Viski: napsütéses utcát ábrázoló képével,
Csuk Jenő: plein air tájképekkel,
Bosznay István: hangulatos balatoni tájaival,
Kukán Géza: kompozicióival,
Szántó Lajos: "Salome" c.
Romek: Csendéletei,
Krusnyák Károly: „Családi kör" c.
Csánky Dénes: kvalitásos plein air képekkel,
br. Hatvany Ferenc: "Kékruhás nő" c. festményével szerepel a Műcsarnok tavaszi kiállításán, amelyről Kun Imre a lap Művészetx c. rovatában számol be.

A HÉT, Bp. 1921. juni. lo.
XXXII. évf. 15. sz. 255. lap.

megírva Csuk Jenő

Jestő

wód

Tijsag. 1927. márc. 2

(Cs. J. meghalt.)

Csűrik Jenő

U. 3752

Az esegi gulyás,
olajf. repr.

Pesti Hirlap Vasárnapja
1930. szept. 7.

2893

6. delsteen

A. Normann:

(Sz. Bodön, Norvégiában, 1848. május 1

Naerofjord Norvégi

A sziklás víde
felett öt fehér vizi r
különféle szinre mesz
nál a bakra. Ett
lyek felé egy asszony megy
dig at atya beszélget kis
~~lejöt~~. Mindannyian
sik, ~~ha~~ epület csoport köri le f
válik ki leginkább.
Tert hóborította legek
jobbra: „A. Normann

Vászon, méretei 2.
Vétetett 1877. XII.
M. Kept. 476.
Ly-sza 326.
IV: 6.

és füstölgő kéményű

L, ~~melynek kémény~~
~~füstölög~~,

IV: 178.

Csuk Jenő

élet. Pethő Z.:

~~CsGy. 1. ~~ ~~ [illegible]~~

~~O. M.~~ Képz. Társ

Évk. 1928 106-115.

l. (Arak. és
képekkel)

Meinl

kávé-kóstoló

most itt a

fióküzletben!

Csuk Jenő †

U. 3930

Nemzeti Ujság

1927. márc. 2.

(Cs. (meghalt.)

festőművész

Csuk Jenő

A 600 koronás Wahrman-díjat nyerte Őszi reggel c. festményével

Művészet 1918. 95, l.

(kitüntetések)

Budapesti And. egyetem tanácsa

VII. 76.

Csuk Jenő

Gulyásbojtár az ecsegi pusztán c. festménye, mely 1918-ban a Wolfner Gyula-díjat nyerte, repr.

Művészet 1918-57 l.

kép

Csuk Jenő: Az ecsegi gulyás.

Magyarság képes mell 1928. okt. 14

Csuk Jenő

José Burgos, a fogságba került mexikói katona, 13 évi szolgálat után derült ki róla, hogy — nő.

szöv.

Csuk Jenő.

A "Benczur Társaság" tagja a megalakulás idején 1923.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek tröténete,kézirat.

Csuk János

nekrolog. Lyka Károly

MAGYAR MUVESZET

1927. 162

IT

Cs. J. nekrolog

1928. 400. l.

A Szépm. Muz.

Gyarapodása

1927-ben

Phöbus könyvnyomda, Eötvös-u. 31.

Csuk Jenő †

U. 3929

vod

z

Magyarország.

1927. márc. 2.

(Meghalt Cs. (Tsuk)

J. festőművész)

VIN

10444.

kendővel, kivágott mellényben, egye-
ak másakép:

y László

nér. a rl. 13.9:8.8 cm.

01

Csuk Jenő

ind B: Ehm. nyit. 1922.

Lázár Wolfner grüßt

103. l.

104. l.

Csuk Jenő

Festő

geb. am 31. Aug. 1887 in Zákány, befasste sich schon als Kind mit Vorliebe mit Zeichnen und besuchte 1906 die Budapester Malerakademie, an der Eduard Balló und Karl Ferenczy seine meister ~~[illegible]~~ waren, und setzte seine Studien in München fort. Er beschickt seit 1907 die Ausstellungen der Hauptstadt. Ezután felsorol vagy 20 Képet tőle.

trod

Krück I. 191. l.

Schwendi Lázár báró, tábornagy arczk. II. 138.

seminar, seit 1899 als Gerichtsarzt, seit 1901 als Komitats-Honorarphysikus, seit 1907 als ung. Gerichtsphysikus und Gefängnisarzt tätig. C. hat zahlreiche Aufsätze über Hygiene publiziert.

Csudáky, Berthold, Schriftsteller, geb. am 24. Juli 1870 in Kiszalacska, ist seit 1896 Mittelschulprofessor und befasst sich mit ethnographischen und musikästhetischen Studien. Selbständige Werke: *Verescsagin élete és művészete* (Das Leben und die Kunst Verescsagins, 1898), *A fehér cár birodalma* (Das Reich des weissen Zaren, 1903), *Az orosz Riviera és a Kaukázus* (Die russische Riviera und der Kaukasus, 1904), *Karnevál* (1906), *Napkeleti tájak* (Landschaften aus dem Orient, 1907), *Karnevál őfensége* (Seine Hoheit der Karneval, 1908), *Múlt és jelen* (Vergangenheit und Gegenwart, 1910), *Liszt Ferenc és művészete* (Franz Liszt und seine Kunst, 1911).

Csuday, Eugen, Historiker und Geograph, geb. am 11. Sep. 1852 in Győr, absolvierte als Prämontrenserpriester die theolog. und philosoph. Studien, trat 1893, nach mehrjähriger Professorentätigkeit, aus dem Verbande des Ordens und wirkt als Mittelschulprofessor und Universitäts-Privatdozent in der Hauptstadt. Er schrieb eine grössere Anzahl von populären Uraniavorträgen, geographischen und historischen Schulbüchern und die selbständigen Werke: *Zrinyiék a magyar történelemben* (Zrinyis in der Geschichte Ungarns, 1884), *A honfoglalás éve* (Das Jahr der Landnahme, 1891), *A magyarok történelme* (Geschichte der Ungarn, 1897, auch in deutscher Sprache erschienen), *Történelmi helynevek szótára* (Wörterbuch historischer Ortsnamen, 1901), *Magyarország a XVI. században* (Ungarn im XVI. Jahrhundert, 1911), *A magyar országgyülés, Jogtörténeti tanulmány* (Das ungarische Parlament, Rechtsgeschichtliche Studie, 1913).

Csuk, Eugen, Maler, geb. am 31. Aug. 1887 in Zákány, befasste sich schon als Kind mit Vorliebe mit Zeichnen und besuchte 1906 die Budapester Malerakademie, an der Eduard Balló und Karl Ferenczy seine Meister waren und setzte seine Studien in München fort. Er beschickt seit 1907 die Ausstellungen der Hauptstadt. Bekanntere Gemälde: *Zigeunermädchen am Sonntag, Zigeunermädchen im Grase, Wintermorgen, Frühjahrsstimmung, Markt, Kleidertrocknen, Dunaharaszti, Mädchen mit Kühen* (Plain-air), *Winterstimmung, Lieschen im Garten, Irene strickt, Kühe, Hügellandschaft, Schneeflocken, Prophile in der Puszta, Vormittags im Garten, Sonnenuntergang im Sommer, Ackern im Herbste, Gödöllőer Landschaft, Weiss und rot, Im Schatten.*

Csukássi, Josef, Journalist, geb. 1841 in Győr, gest. 27. Mai 1891, war Hauptmitarbeiter verschiedener hauptstädtischer und belletristischer Blätter und einer der Gründer des pol. Tageblattes *Budapesti Hirlap*, dessen Herausgeber und Redakteur er bis zu seinem Tode blieb. Ausser unzähligen politischen Artikeln und Übersetzungen aus dem Englischen und Französischen, veröffentlichte C. auch eine Biographie Bismarcks und das Werk: *A magyar klérus adomákban* (Der ungarische Klerus in der Anekdote, 1879). Sehr verbreitet sind besonders seine Über-

setzungen Tennyson's, Prescott's und George Sand's.

Csulay, Ludwig, Schriftsteller, geb. am 18. Okt. 1857 in Gidófalva, absolvierte die Lehrerpräparandie und suchte schon als Student die Provinz- und hauptstädtischen Blätter mit pädagogischen, sozialen und belletristischen Beiträgen auf, in denen er sich als gründlicher Kenner des Székler Volkslebens und als Humorist bekundete. Er ist Mitglied mehrerer literaturhistorischer Gesellschaften und derzeit in Brassó als Lehrer tätig. Selbständige Werke: *Székely földön* (Auf Székler Boden), *Mikor iskolába jártunk* (Als wir in die Schule gingen), *Góbéságok* (Székler Humor), *Lakodalmi versek és táncok* (Hochzeitsgedichte und Tänze der Székler).

Csúzi-Cseh, Jakob, ev.-ref. Theologe und Bischof, geb. 1639 in Losonc, gest. 1695 in Pápa. Bekanntere Werke: *De Necessario et Contingente Patachini* (1660), *De novitate papismi* (1663), *Scriptura XX. concionibus explicata* (1667).

Csúzi-Cseh, Johann, ev.-ref. Theologe und Arzt, Sohn des Vorigen, geb. in Losonc Ende des XVII. Jahrhunderts, gest. 1733, schuf sich damit ein Vermögen, dass er ein 1701 in Szöny geborenes, „siamesisches" Zwillingspaar in ganz Europa zur Schau stellte. C. war ein eifriger Alchymist und hinterliess zwei medizinische Werke im Manuskript. Er gab auch ein seiner Zeit verbreitetes Gebetbuch heraus.

Csuzy, Gisella, Malerin, lebte in Venedig; von ihren Gemälden und italienischen Genrebildern sind nur wenige nach Ungarn gelangt.

Czaich, Árpád Gilbert, Historiker, geb. am 19. Okt. 1866 in Rozsnyó, wurde 1891 zum Minoritenpriester geweiht und kehrte, nach mehrjähriger Tätigkeit als Ordenspoenitentiär in Rom, 1911 nach Ungarn zurück, wo er zum Provinzial des ungarischen Minoritenordens gewählt wurde. In Rom war er Berichterstatter der Budapester kath. Tageblätter. Die ungarische Geschichtsforschung verdankt ihm zahlreiche Studien über päpstliche Bullenregesten und Bullarien und eine Geschichte des Papstes Pius X.

Czajlik, Ladislaus, Nationalökonom, geb. 1861 in Bihar-Diószeg, trat, nach Absolvierung der juridischen Studien und einer einjährigen Auslandsreise, 1884 als Finanzkonzipist in den Staatsdienst und ist derzeit Sektionsrat im Finanzministerium. C. veröffentlichte 1887/1889 in der Revue *Magyar Pénzügy* (Ungarisches Finanzwesen) eine Serie Aufsehen erregender Artikel über die Missbräuche beim Ratenverkaufe von Losen und deren Behebung, 1901 im Volks wirtschaftlichen Lexikon Essays über die auf die eingeführte Biersteuer bezüglichen Steuersysteme der verschiedenen Staaten, 1911 eine umfassende Sammlung der auf die Biersteuer und Biersteuerpolitik bezüglichen ungarischen Gesetze und Verordnungen, deren gründliche Erläuterung eine wertvolle Handhabe zur Anwendung und richtigen Interpretierung der einschlägigen Verfügungen bietet. C. ist als hervorragender Fachmann auf dem Gebiete des Steuerwesens, besonders der Komunalsteuer, geschätzt.

Czakó, Adolf, Ingenieur, geb. 1860 in Pest, wo er, nach Erlangung des Ingenieurdiplomes, von 1885 bis 1887 in der Direk-

mann Mozart korcsmai jelenetet, Glück Károly-

Ismert képmás-művészeink, festők, szobrá-

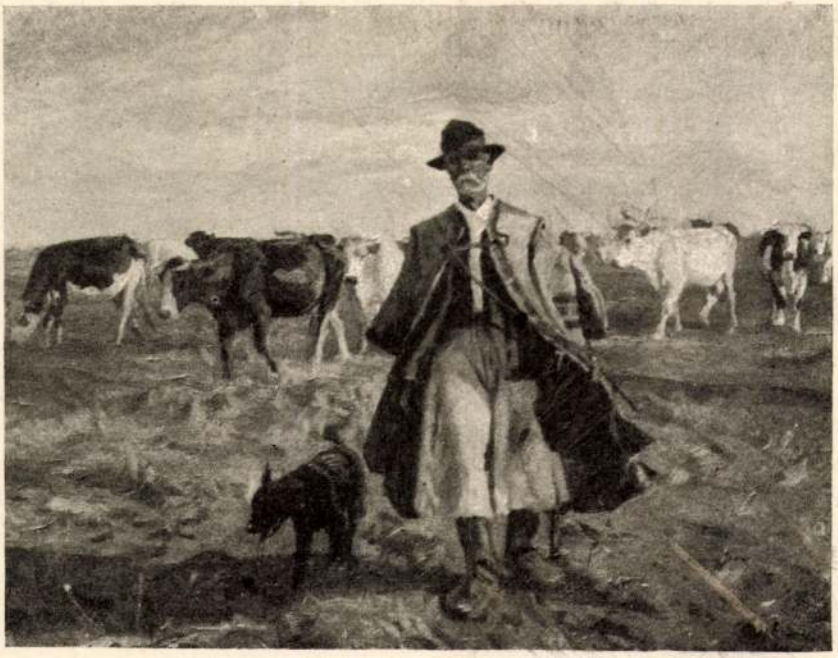

CSUK JENŐ

ESTI ITATÁSHOZ

Művészet 1916, Kép

szok egyaránt, ezúttal is kiállították legfrissebb műveiket, Szenes Fülöp, Endrey Sándor, Balló Ede, Török Olga, Boruth Andor, Demjén László, Fábry P., Diner-Dénes Rezső, Geiger Rikárd, Ingomár Ferenc, Egerváry Potemkin Ágost, Jendrássik Jenő, Nagy Ernő, Herman Lipót, Rippl-Rónai József, Kallós Árpád, Schiffer Artur, Veress Zoltán, Kempis János, Glatz Oszkár, Soós Elemérné, Kandó László, Halmi Artur, Rózsaffy Dezső, Demeter Róbert, Senyei József, Klimó István, az ez évben elhalt Szentmiklóssy Zoltán, Vámossyné Eleőd K., Frank Frigyes, Körösfői Kriesch Aladár, Kunffy Lajos, Kunwald Cézár festett arcképeket állítottak ki. Szobrászaink közül képmásokat, tanulmányfejeket küldtek: Stróbl Alajos, Zala György, Telcsné, Reményi József, Rápolty Lajos, Messinger Józsefné, Loránd István, Kozma Andrea, Kisfaludi Strobl Zsigmond, Karl Ferenc, Mikula Ferenc, Kapitány József, Istók János, Imrey Lajos, Hampel Károly, Fakits Ernő, Csillag István, Bató-Berger Manó; gipsz, bronz, márvány az anyaguk. Síremlék-műveket Horvai János állított ki.

Legritkább ezúttal az összes tárgykörök közt az akt. Borszéky Frigyes, Dobrovits Péter, Fejérváry Erzsi, Ferenczy Károly, Gábor Móric, Prihoda István, Kada Alajos, Ujváry Ignác, Vajda Zsigmond állított ki ily festményeket. Az emberi test formáit választotta tárgyul szobrászaink közül Zilzer Hajnalka, Liipola Yrjő, Farkas Béla, Damkó József. Talán részben technikai akadályok is közrejátszottak azon, hogy művészeink a test problemájához most nem nyúlnak oly szaporán, mint akár csak néhány évvel ezelőtt. Művészetünk érdekében is reménlünk kell, hogy minden visszatér a régi kerékvágásba.

A kiállítást rokonszenvvel fogadta a közönség, ami első sorban a nagy látogatottságban nyilvánult meg, azután abban a tényben, hogy mindjárt a megnyitás napján egész sor műtárgyat vettek meg. A közönség e rokonszenvét művészeink méltán kiérdemelték.

Ady Endre a Lexikonban

Ady Endre költő, született Érdmindszenten, Szilágyvármegye, 1877. november 22-én. 1896-ban tett érettségi vizsgálatot Zilahon, ezután jogot hallgatott Debrecenben, Budapesten, Nagyváradon. 1898-tól 1900-ig Debrecenben volt ujságiró, később több mint négy évig Nagyváradon lapszerkesztő. 1904-ben Pestre jön, majd hosszabb időt tölt Párisban. Munkái: Versek (Debrecen). Még egyszer (Nagyvárad). Uj versek (Budapest). Vér és Arany (Budapest.) Illés szekerén (Budapest). Szeretném ha szeretnének (Budapest). Sápadt emberek és történetek (Magyar Könyvtár). A tizmilliós Kleopátra és egyéb történetek (Magyar Könyvtár). Menekülő élet (Versek). Mindek Titkolt Versei (Versek). Magunk szerelme (Versek). Igy is történhetik (Novellák). Ki látott engem. (Versek). A halottak élén (Versek). Vallomások és tanulmányok. Ady legjellegzetesebb képviselője s mintegy vezetője egy uj hazai költői iskolának, amely liránk ujabb és felsőbbrendü fejlődési fokozatát törekszik megteremteni, s költészetünket a modern ember differenciáltabb, bonyolultabb érzésvilágának és hangulatfajtáinak tolmácsolására alkalmassá tenni, még pedig nem a hazai hagyományok alapján, sőt inkább azok ellen fordulva, hanem a francia dekadensek nyomán és nyugati európai irodalmakban divatba jött szimbolisták modorában. Főleg 1903. óta vonta magára jobban a figyelmet, s elveivel s költői gyakorlatával élénk mozgalmat támasztott, lelkes követőkre és heves ellenzőkre tett szert. (Ennnyit kapott Ady a lexikontól.)

CSUK JENŐ, festőművész
a Téli tárlat 2000-koronás Wolfner-díjának nyertese

Proletár fiu verse

Az én apám reggeltől estig
Izzadva lót-fut, robotol,
Az én apámnál nincs jobb ember,
Nincs, nincs sehol.

Az én apám kopott kabátú,
De nekem uj ruhát veszen
S beszél nekem egy szép jövőről
Szerelmesen.

Az én apám gazdagok foglya,
Bántják, megalázzák szegényt,
De estére elhozza hozzánk
A jó reményt.

Az én apám harcos, nagy ember,
Értünk ad gőgöt és erőt,
De önmagát meg nem alázza
A pénz előtt.

Az én apám bús, szegény ember,
De ha nem nézné a fiát,
Megállitná ezt a nagy, földi
Komédiát.

Az én apám, ha nem akarná,
Nem volnának a gazdagok,
Olyan volna minden kis társam,
Mint én vagyok.

Az én apám, ha egyet szólna,
Hajh, megremegnének sokan,
Vigan annyian nem élnének
És boldogan.

Az én apám dolgozik és küzd,
Nála erősebb nincs talán,
Hatalmasabb a királynál is
Az én apám.

Ady Endre

MI LESZ A SZINHÁZZAL?

Reméljük a kormánynyal, hogy a versaillei békekonferencia méltányolni fogja azokat a szembeszökő természeti, gazdasági és kulturális okokat, melyek Magyarország területi integritásának megóvására intenek; e remény dacára azonban készülődnünk kell arra a szomorú másik lehetőségre, hogy abból a kedves, ismert térképfoltból, melyet a Kárpátok ive körülfog s melyet mi eddig az országunknak tartottunk, nagy karéjokat fog lekanyarítani a győző kérlelhetetlen kardja. Kis Magyarország lesz tehát a régi nagyból s a határon kívülre szorult megyék, tömbök és szigetek szenvedései fogják megéreztetni a nemzettel azt, hogy mi a politikai széttépettség. Új korszak nyilik meg ezzel Magyarország történetében, szomorúan kezdődő, de nem szükségszerüleg végig szomorú korszak. Mert ha keresztülkasul is szabdalják majd az országhatáron a nemzet eleven testét, ha román vagy szerb vagy csehtót közigazgatás és katonai vezényszó fog is nehezedni magyar városokra vagy falvakra, azért a nyelvi, a lelki, a kulturális közösség mégis meg fog maradni. Sok mindent megváltoztatott, nagy időbeli messzeségekbe vetett vissza a háború; azt azonban, hogy a huszadik században vagyunk, nem változtatta meg. Ez azt jelenti, hogy a magyarságnak, kerüljön bármely uralom alá, ha meg akar igazán maradni magyarnak, nem kell megváltoztatni a nemzetiségét.

A változás, a fájdalmas változás az, hogy míg eddig a magyar állam volt a magyar egység, ezután a magyar társadalom lesz a magyar egység. Nemcsak a Tátrát nem lehet lehordani, a föld színével egyenlővé tenni, nemcsak a Marost, a Szamost, a Vágot és a Garamot nem lehet megakadályozni abban, hogy a Tisza és a Duna felé folyjanak, de a Pozsonyban, Kassán, Erdélyben és Temesvárott lakó magyarokat se lehet a szellemi, lelki Pest felé való fordulásukban megakadályozni, ami azt jelenti, hogy nem lehet őket elszakítani a magyar kulturától, a magyar könyvtől, a magyar zenétől, a magyar szinháztól. Csakhogy persze mostantól fogva aztán ennek a kulturának igazán kulturának kell lennie. Az eddig nemzetiségieknek csúfolt kulturák maguk is meg fognak emberesedni s új, a magyarnál nagyobb államokra támaszkodva, fel fogják venni a magyarral. Olyan városokban, ahol eddig csak magyar szintársulat játszott, együtt fog majd magyar játszani románnal vagy a szerbbel. Művészi verseny fog tehát megindulni, olyan verseny, melyben győzhetünk, ha szinészeinkben és szinigazgatóinkban lesz igazi akarat a kulturára. Ami az egész magyarságra általánosságban vonatkozik, az különösen illik a magyar vidéki szinészekre: eddig urak voltunk, előnyben részesültünk s igy gyengébb teljesítményekkel is fönn tudtunk maradni. Ezután elnyomottak leszünk, rosszakarattal, sőt talán üldözéssel kell majd küzdenünk, tehát csak az igazi érték, az igazi kultura az, ami bizonyítja fenmaradásunkat. A magyarság most némileg a zsidóságéhoz hasonló sorsba jutott: szétszórtság és hazátlanság lett nagy részének az osztályrésze. Amiként a zsidóság is a szétszórtságban megtalálta minden ember igazi hazáját: a kulturát s mindazt a szépet.

FORGÁCS RÓZSI, KURTHY JÓZSEF
Az Örvény *Papp felv.*

CSUK JENŐ.

(1887—1927.)

Írta: PETHŐ ZOLTÁN.

Perzselően süti a nap az ecsegi pusztát. Csend van. Csak a rovarok zümmögésének átható, monotón danája és a forró levegő vibráló játéka töri meg a némaságot, mely mint valami szőnyeg terül el a végtelen rónán. A delelő gulya sem íveli már nyakát terített zöld asztalára, csendes szuszogással pihen a kút közelében. Nem ad gondot őrzőjének, a napfényben szikrázó szőrű pulinak, amely lihegő nyelvvel, fekete gyöngyszemével néz gazdája, a gulyás arcába, figyelmeztetve, hogy az ő ebédidejük is elérkezett.

Dél van s a falu messze, az Angelus ide el nem hallatszik. De a gulyás megérzi a delet, most kellene csak igazán az árnyék, mikor teste se vet árnyat. Együtt falatozik csendesen kiváltságos nyájőrző társával, kutyájával, az egyetlennel, kivel hajnaltól estig szót válthat.

S közben váltig nem érti, mit kereshet, mi nevezeteset találhat itt, az ecsegi rónán az a fiatal festőféle úr, aki csak az előbb szólott

CSUK JENŐ.

Erik K.M.T. 1929

CSUK JENŐ: AZ ECSEGI GULYÁS.

még hozzá emberséges szóval, kérdezte sorsát, életét, tudománnyal vizsgálta meg kis borjújának beteg lábát s a végén még hozzá arra kérte, hogy az ő ábrázatját papírra vethesse. Aki csak az imént még oly szívből kacagott a mohóságában az apaállathoz bujó éhes kis borjú balgaságán s aki most az útszéli kereszt dombján ülve mámorosan bámul bele a puszta végtelenjébe. Szeméből csendes könnyek peregnek alá vázlatkönyvére és keze erőtlenül ejti ki ceruzáját, feladva a versenyt a nagy Alkotó örök művészetével.

Nem is hallja a gulyás tisztességtudó elköszöntését. Vásárról hozott lovak közeledő robaja a pusztai út felől kelti öntudatra. Viszik a ménesbe őket. Tempós ügetésük, ritmikus mozgásuk, testüknek a leáldozó nap utolsó sugarában kivillanó fehérje mind megannyi új indíték lelkében s ceruzája már szántja a papirost. A látomás eltűnik, nyomát porfelhő takarja. A művész pedig új benyomásokért indul el a falu irányában a gulya után, amelyet hajnal óta kísér. Szíve halkan dobogja művészlelke magyar hitvallását: «Magyar festő, miért mennél ideákért idegenbe? Keresd és szívd magadba, ha érzed elhivatásodat, az édes magyar anyaföld, a magyar élet és levegő, a magyar növény- és állatvilág ihletadó varázsát. Tárd ki lelkedet és engedd ráharmatozni a milliónyi bűvös impressziót, amit a magyar rög

CSUK JENŐ: SÁROS ÚTON HAZAFELÉ.

CSUK JENŐ: A PUSZTAI ÚTON.

rejt magában. Kitől várod, hogy magyar képet fessen, ha nem magyar magadtól, aki egyedül festheted azt lelkeddel, szíved vérével?»

* * *

Mint ahogy ő, *Csuk Jenő* festette, álmodta a magyar életet korán elszállt élete négy évtizede alatt. Már a somogyországi, zákányi szülőház s *gyermekkorának külső körülményei* arra a szinte rajongásig menő benső vonzódásra utalnak a természet iránt, amely alapakkordként kíséri végig művészi működését. E tekintetben bizonyára nagy hatással volt rá *állatorvos édesatyjának*, ennek a jó magyar embernek nemes munkássága, akivel együtt járta a természetet s akitől — mint a gyógykezelés és boncolás kis szemtanuja — tanulta megismerni és megszeretni Isten alázatos teremtményeinek, az állatoknak világát, amiről meglepő megfigyelőképességet eláruló gyermekkori rajzai tesznek bizonyságot. Művészi hajlamai már kisgimnazista korában tanárai előtt is feltűntek, viszont a róluk rajzolt *karikaturái* magyarázzák, hogy miért kellett Rózsahegy, majd Igló után Budapestre jönnie, hogy a gimnáziumot befejezhesse.

A *Képzőművészeti Főiskolán* — ahova 1906-ban került — *Balló* és *Ferenczy* lettek a mesterei és szerencsésen megválasztott megalapozói művészeti ismereteinek. Ballóban a rajz és a forma tiszteletét tanító lelkiismeretes, jó pedagógust becsülte, Ferenczy irányításában pedig napfény után rajongó impresszionista látása kapott tápot. Ez a kettősség magyarázza későbbi stílusának sajátosan kellemes kiegyensúlyozottságát, melyben az ábrázolás *tárgya* és a kifejezés «*hogyan*»-ja egy felsőbb harmóniá-

ban cseng össze. Lelkületének, tárgyának magyarsága már művésznövendék korában kiállított első képein is friss, megújító levegőként áradt bele a modern magyar épzőművészet egy részének l'art pour l'art internacionalizmusába. Pedig Csuk Jenő piktúrája minden ízében *modern*, de mindenekfelett *magyar* volt, amely az első szolnoki festők lelkesedő buzgalmával hatolt bele a magyar táj, nép- és állatvilág tárgykörébe, de a régi nagybányaiak szín- és fényörömének modern kifejező eszközeivel rögzítette le a maga benyomásait.

E két tényezőnek, t. i. a tárgynak és a kifejezésnek a művészi hatás szolgálatában való egységbefoglalása csak olyan istenáldotta tehetségnek sikerülhetett, mint amilyen Csuk Jenő volt. Nem volt kimondottan figuralista, nem is táj-, vagy állatfestő, hanem e három tényezőnek egyesítése: *a magyar lét komplexumának*, a magyar föld kevésbeszédű munkásainak, igavonó, gyapjat, tejet, zsírt adó állatjainak, Petőfi délibábos rónájának, felhős egének inkább költőszívű megértője, csendesszavú dalosa, mint kuriózumkereső, hideg, élesszemű megfigyelője. Kapcsolata Petőfi érzésvilágával egészen világos. Lotz romantikus szemmel látta Petőfi Alföldjét, Csuk — azt mondhatnám — több szubjektív valóságérzéssel. Sok Petőfiköltemény illusztrált, de maga is írt verseket, komponált népdalokat. Jól hegedült és énekelt, de kedvence — jellemzően — a tilinkó volt.

Stílusfejlődésében világosan *két korszakot* különböztethetünk meg.

CSUK JENŐ: A VÁSÁRRÓL.

CSUK JENŐ: HAVAS FALUSI ÚTON.

CSUK JENŐ: LÓVÁSÁRRÓL.

CSUK JENŐ: TEHENEK A BALATONBAN.

CSUK JENŐ: A LELLEI SOROMPÓNÁL.

Kezdetben a Dunántúlon, később Turkeve környékén, majd az ecsegi pusztán és a Hortobágyon festi zamatos magyar képeit, majd mindig a szabadban, még a nagyobb méretűeket is. *A derült, tiszta levegő az ő világa*, de a szín és fény nála nem végcél, hanem a magyar síkság sajátos atmoszférája megértetésének csupán eszköze. *Impresszionista*, ennek a szónak minden, a festészeti elveket optikai problémává süllyesztő s az embert fényjelenségek lélektelen médiumává degradáló mellékértelme nélkül. *A plein air sugárözönében* látja meg a végtelen távlatú rónán a hetyke kiállású ecsegi gulyást a forró nyári nap emésztő árnyékaival, az ebédfőző szamadót, a hazatérő ökrösszekeret, a hóval fedett tanyát, a krumpliföld görnyedő munkásait, a békésen várakozó tarka-barka tehenet s a szomjas ménest a gémeskút itatójánál. E múló impressziók gyors megrögzítésének szüksége fejlesztette ki benne a *grafikusi vénát* olyan fokban, amely e téren a legelsők sorába emelte. Éppen a fennmaradt ceruzavázlatai mutatják hallatlan megfigyelőképességét s a kompozíciónak gyors átgondolását, mert az ezekből olajtechnikába átvitt témákon gyakran egyáltalában nem kellett változtatnia.

CSUK JENŐ: LOPOTT CSIKÓ.

CSUK JENŐ: ARANYGYAPJÚ.

CSUK JENŐ VÁZLATKÖNYVÉBŐL.

Később festőmodora sajátságos változáson megy át. Képeinek kristálytiszta levegőjét, derült színskáláját *komor, barnás tónusok, emésztő árnyékok* váltják fel, *fény-árnyék* víziók foglalkoztatják s a rajz helyett tisztán *festői elemek* lépnek előtérbe. Grafikájában is jellemzően a ceruza helyett *a szén* veszi át a vezetőszerepet. Ez utóbbi tájai heroikus, monumentális jellegűek, tárgyválasztásában a romantika felé hajlik. Ebben a második stílusban, melynek borongós, sötét színeit s szinte pesszimista hangulatát talán belső válságok is, de minden egyéni értékük mellett külső befolyások is keverték ki palettáján, úgy érezzük, hogy a korai vég baljós akkordjai szólalnak meg.

Sok rábeszélésébe kerül barátainak, amíg rávették, hogy tanulmányutat tegyen a külföldön. Járt Münchenben, Drezdában, Berlinben, Hamburgban. De az idegen művészet nem sok befolyással volt rá. Boldogan sietett haza — *magyarnak*. Szinte vallásos meggyőződéssel hitt itteni elhivatásában. Művészetét a műbarát közönség szerette, a hivatalos fórumok elismerték. A Műcsarnokban elnyerte a Wahrmann-, Wolfner- és a Pállik Béla-díjat, műveiből vásárolt a király, az állam és a főváros, de képei magánvásárlások útján eljutottak Ausztria, Németország, Olaszország, Anglia, Svájc, Franciaország, Svédország, Görögország, Amerika, Szerbia és Románia gyüjtőinek falaira is, hirdetve az idegenben is a magyar művészet s egy tragikus sorsú magyar festő dicsőségét.

Aki nem is egész negyven évével sírba szállt és magával vitte fiatal életéhez és igazi nagy és magyar festőtehetségéhez fűzött minden reményünket. Gyermekkora óta beteg volt a szíve. Az is ölte meg, amint e kis dalában, melyet kevéssel halála előtt írt és zenésített, előre megérezte :

Amikor majd eltemetnek, temetőbe ne vigyenek,
Oda ne is temessenek engem.
Ott, ahol a pacsirta zeng, gyémánttükrös délibáb leng,
Kint a pusztán ássanak sírt nekem.
Ne sirasson, ne tudja meg, hogy a szívem mért hasadt meg,
Senki fia soha.
Zengve szálló kis pacsirta, meg a délibábos róna
Beszélget majd róla.

EMLÉKEK TÁRSULATUNK MULTJÁBÓL.

(1862—1877)

Írta: DR. PIPICS ZOLTÁN

Legutóbbi évkönyvünkben «Adalékok a Képzőművészeti Társulat történetéhez» címen írt tanulmányomban levéltárunk okmányai alapján összefoglaltam annak az 1859-től 1861-ig terjedő időszaknak történetét, melyet Társulatunk bölcsőkorának nevezhetünk. Akkor talán kissé részletesebben foglalkoztam az e nehéz évekből fennmaradt dokumentumokkal, de azt hiszem, hogy amint az irodalomtörténeti kutatás több kegyelettel, mint kritikai válogatással teszi közzé a kevés számban fennmaradt legrégebbi nyelvemlékeket, úgy mi is, akik szeretettel és érdeklődéssel viseltetünk a Képzőművészeti Társulat sorsa iránt, megértéssel lapozgatunk e hol gyermeki naivitásról, hol heroikus küzdelmekről tanuskodó sárgult írások között, melyek az új életre ébredt magyar képzőművészetnek valósággal keresztlevelei.

Most azonban, amikor Társulatunk s vele az újabb magyar képzőművészet ifjúkorának *tizenhatévi történetét* próbálom röviden vázolni ugyancsak levéltári okmányaink alapján, az e célra rendelkezésre álló mintegy 4000 aktából egy korlátoltabb terjedelmű cikk keretében csak a legfontosabbakra terjeszkedhetem ki, amely körülmény a történeti folyamatosság helyett a rapszodikus előadás veszélyével fenyeget. Ez a korszak azonban, — amely a Nagyhíd (ma Deák Ferenc)-utca 9. sz. ház első emeletén levő «műcsarnok»-nak szobácskáiban rendezett első kiállításokkal kezdődik és a régi Műcsarnok Andrássy-úti fényes palotájának a király jelenlétében történt megnyitásával zárul — annyira körvonalozott fejlődési szakaszt jelent, hogy azt megosztani nem láttam célszerűnek.

* * *

1861 augusztus 1-én a Társulat első elnöke, Keglevich Béla gróf lemondott e tisztségéről. A helyére megválasztott *id. Andrássy Gyula gróf* első főérdeme volt az alapszabályok legfelsőbb helyen történt jóváhagyásának kieszközlése. Hogy a nagytekintélyű és közszeretetben álló államférfiú megnyerésével a Társulat milyen szerencsésen választott, nagy-

A tudós muzsikus nem „lelkes hallgatóságot" igényel, neki nem arra van szüksége, hogy „megtanulják a nevét". Jogosan, hiszen a bűvésznek a cilinderből nyulat elővarázsoló gesztusa – mint az előadások egyetlen lehetősége és értelme – méltatlan hozzá.

Ami az ő számára vonzó lenne: fogékony, értő közönséggel megismertetni kutatási eredményeit, olyanokkal, akik a megtanultakat gondolkodásukba beépítve a mindennapjaik munkájában hasznosítanák, továbbadva a tanulságokat. Így lennének értőbb muzsikusaink. És ha jól meggondoljuk: ez nem neki fontos, hanem nekünk, mindnyájunknak. Mindazoknak, akik időről időre szembetaláljuk magunkat a „zenemagyarázat" dilemmáival. Akik nem elégedhetünk meg annyival, hogy a bennünket körülvevő gazdag, sokrétű zenei kínálatból kiválasztjuk, mi az, ami tetszik, amit szívesen hallgatunk, s a többiről tudomást sem veszünk. Aki a „miért?"-ek megválaszolására törekszik (akár a „miért szép", akár a „miért tetszik" megindokolására), esztéták és elemzők könyveinek sokaságát böngészheti végig, feleslegesen, merthogy kérdéseire nem kap választ.

Lendvai kutatásainak lényege az, hogy ő mindig a hangzó anyagból indul ki, füllel hallható jelenségek magyarázatát adja, felismerve az ismétlődő (feltűnő) jelenségekben rejlő törvényszerűségeket. Ám ezekkel, önmagukban, még nem jutnánk messzire – azonban nem áll meg a tudományos kutatásnak ezen az objektív szintjén: a jelenségek érzelmi tartalmát, jelentését is meghatározza. Ez pedig felbecsülhetetlen jelentőségű akkor, amikor az értés hiánya taszít sokakat az értékes zenétől.

Számomra, aki a Zeneakadémián több féléven keresztül hallgathattam értékes előadásait, nyilvánvaló: kutatási eredményei segítségével képes visszaadni az elvesztett kapcsolatot a szerző–előadó–hallgató hármas egységében, magát a zeneértést, a tekintetben, hogy gondolkodásmódját „elsajátítva" ismét úgy érezhetjük: a zene *hozzánk, nekünk* szól. *Ennyiben* fontos számunkra Lendvai Ernő eddigi és további munkássága – melynek megismerése azért „aktuális", mert már így is nagy a lemaradás, amelyet mielőbb törleszteni kellene.

A hivatalos indoklás szerint Lendvai Ernő Széchenyi-díját a zenei elemzés módszereinek megújításáért és kiemelkedő Bartók-, Kodály-, Wagner- és Verdi-kutatásaiért kapta. Egy vele folytatott beszélgetésben így foglalta össze kutatásait:

„Verdi zenéjéhez ugyanaz vonzott, ami Bartókéhoz: muzsikája olyan erőteljes, mint a népzene maga. Verdi életműve mindig is úgy állt előttem, mint az ismeretlen vár, amit egyszer meg kell ostromolnom.

Ezek az alkotások makacsul ellenálltak minden megközelítési kísérletnek. A magyarázat abban rejlik, hogy e művek csak részben magyarázhatók a klasszikus összhangzattan segítségével. Verdi zenei gondolkodása, a benne megnyilatkozó drámai feszültségek az ún. »modális« harmóniákon alapulnak (csakúgy, mint a kelet-európai népzenék). Minél inkább feltárultak Muszorgszkij, Liszt, Wagner és Verdi zenéjének modális rétegei, annál világosabbá vált, hogy milyen kevéssé ismerjük Bartók zenéjének *romantikus* gyökereit. Azt hiszem, közel járok az igazsághoz, ha azt mondom: ezzel a munkával a *Bartók*-ügynek tartoztam.

A romantika bástyáinak ostromára aligha vállalkozhattam volna *Kodály* zenei koncepciójának vértezete nélkül. Ebben az értelemben munkáim ezt a címet is viselhetnék: »Hódolat Kodálynak«."

„A Kodály-módszer (tisztelet Ádám Jenőnek) nem tévesztendő össze az Ádám-metódussal. Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy a Kodály-koncepciót Járdányi Páltól, Bárdos Lajostól és Szervánszky Endrétől sajátíthattam el.

Egy festmény esetében könnyű rámutatni a »piros« vagy a »kék« színre. Kodály relatív szolmizációs jelei éppúgy hangzáskaraktereket (átvitt értelemben »színkaraktereket«) képviselnek, akárcsak egy festmény színei. Ebben az értelemben a Kodály-módszer nem más, mint a jelenségek *megnevezése.* Minden jelhez egy-egy zenei *karakter* tartozik, s ha felismerjük, hogy melyik jel fejez ki fényt vagy árnyékot, melyik jár együtt emelkedéssel vagy süllyedéssel, melyik szimbólum hordoz magában materiális és melyik spirituális élményt, miért »expresszionista« tartalmú az egyik és miért »impresszionisztikus« a másik – ha a jelek segítségével különbséget tudunk tenni hideg és meleg színek, pozitív és negatív feszültség között, ha mindezt megértjük, akkor meghódítottunk valamit abból a birodalomból is, ami a hangok mögött rejlik.

Egyre inkább hiszek abban, hogy ez a módszer jelenti a hiányzó láncszemet, ami az elvontabb elméleti vizsgálódást összekapcsolhatná az élő zenével. Egy angol csillagász szerint: az elméleti matematikus, aki a maga teremtette jelképpel dolgozik, »sohasem tudja, hogy mit csinál«. A gyakorlati fizikus hivatása felismerni, hogy a betűkkel való logikai játék olyan struktúrák leírása lehet, mellyel a létező fizikai világra vonatkozó ismereteket szerezhet. Egy elvont jelrendszerrel felfegyverkezve jut el a megismerhetetlennek vélt külső valósághoz. Ugyanígy a relatív szolmizáció látszólag primitív jelképei olyan világot térképezhetnek fel, amely elemi módon nyilatkozik meg e szimbólumokban (csak éppen tudnunk kell, hogy mire vonatkoznak a műveletek). Kodály elgondolását olyan kulcsnak tekintem, amely lebonthatná azt a határvonalat, ami a teóriát elválasztja az élő tapasztalásból."

Elmélet és gyakorlat összefonódása Lendvai Ernő egész pályáját végigkíséri. Az '50-es években megszenvedte, hogy még a Zeneakadémia zongoraszakos növendékeként alapvető felfedezéseket tett Bartók zenéjével kapcsolatban. Eredményei *tudományosak* (gondolok itt az aranymetszéses arányösszefüggésekre csakúgy, mint a bartóki harmóniavilágban megtalált „bartóki összhangzattan" szabályaira), ugyanakkor *művésziek,* mert az értelmezett jelenségek sohasem kizárólag strukturális jelentőségűek, hanem tartalmi mondanivalót hordoznak. Lendvai a Bartók-kutatás legérdemibb képviselője. Első könyveiben kifejtett elvek alapján kezdtek el komponálni zeneszerzők (például Szervánszky Endre, Járdányi Pál és mások), míg az elméleti szakemberek részéről kizárólag támadások érték (valójában „felhívás lincselésre"), majd pedig süket csend következett. Amikor néhány szaktekintély, mint Bárdos Lajos vagy Molnár Antal válaszolni kívánt a támadásokra, ezt miniszteriumi rendelettel gátolták meg.

Első Bartók-elemzése 1947-ben jelent meg. Módszeréről Lendvai Ernő így vall:

„Ami elemzéseimnek váratlanul új irányt szabott, az a számítógép bevezetése volt. Mivel zenei hallásunk »relatív« hallás (a dallamhangokat mindig egy-egy hangnemi központhoz viszonyítjuk), ezért a computer nyelve is szükségszerűen a relatív szolmizációt követi. Jellemző, hogy a Magyar Tudományos Akadémián Kodály volt az első, aki elemzés céljára számítógép beszerzését szorgalmazta.

A legnagyobb eredménynek azt tartom, hogy sikerült a számítógépet humanizálni, így nemcsak a zene strukturális vagy nyelvtani jelentéséről, hanem annak tartalmi és érzelmi jelentéséről is pontos képet kapunk."

Az elmúlt években Lendvai Ernő csak angolul és japán nyelven publikált. Japán nyelvű Bartók-könyve tíz esztendő alatt kilenc új kiadást ért meg. Művei magyar nyelvű kiadása mégis reménytelennek látszik. Úgy tűnik, könnyebb a számítógépet humanizálni, mint hazai kiadókat meggyőzni egy igaz és nemes ügy jelentőségéről...

FITTLER KATALIN

KÉPZŐMŰVÉSZET

Ösztöndíjas-szerenád

A *Derkovits-ösztöndíjasok* ez évi tárlata két szeres premier. Egyrészt a fiatal alkotók, másrészt egy új múzeumépület bemutatkozása. A Műcsarnok Palme sétányon álló millenniumi épülete régészeti lelet a legújabb korból. A homlokzatokon málló majolikadíszítés ugyanazt közvetíti, mint amit az egyik ösztöndíjas, *Wéber Imre* felgyorsítva láttat. Hátul egy bokor alatt olyan land-art karcolatokat ásott a földbe, amelyek a mítoszok idejének nagy mérnöki(?) műveit, a Nazca-árkokat vagy a titokzatos Mars-csatornákat idézik, kicsiben. A két héten át ráhullott eső és a szikkasztó forróság a *Charles Simmonds*-féle effektust, az erózió gyors hatását eredményezte. Több helyen beomlott a mederfal, és a miniatűr gátszakadások itt-ott tóvá szélesítették a plasztika jeleit. Már ismeretlen azok eredeti olvasata, a spontaneitás kerekedett felül. A földbe vájt algebrai „X" jelek, amelyek a tetszőlegest reprezentálják, valójában hamar véletlenszerűvé és így a befogadó felől nézve felreérthetővé váltak. Az egészében régészetszerű modern művészet alaphelyzete *in situ* két hét alatt megszületett.

Az épületen belül a tágas terek ugyanígy átalakultak az elmúlt száz esztendő alatt. Semmit sem őriznek már az özönvíz előtti boldog békeidők díszeiből. Sima fehér falak mindenütt, szürke padló és fűtőtestrácsozat. Egyetlen építészeti elem mégis megtöri a neutralitást. Az első teremben a geometrikus ráccsal körülvett betonerkély a modernista mozgalom egy négyzetméternyi szimbóluma. Nem lehet eldönteni keletkezésének évtizedét, egyszerre jelképezi a szovjet avantgárdot s a Bauhaus eszmeiségét. Szoborrá változott ez az egykor feltehetően funkcionális elem, mert a kiállításrendezők azonos matt festékkel kenték le a betont, a korlátvasat. Szemlátomást ki-ki a maga totem-előképét képzelheti az erkélyre. Legalábbis én, a néző megteszem ezt helyettük, noha éppen ide, az első terembe kerültek a legeredetibb szellemű művek.

Ilyenek *Julius Gyula* bádogra festett-applikált képei. A téma a modern fizika, pontosabban annak iskolai szemléltetőeszközökre redukált változata, illetve az ókori természettudományos és építészeti axiómák. A rozsdás akkumulátorok, savmarta battériák, az elektromos indukció, az elektrolízis, a rakétaelv s a klasszikus arányrendszerek ábrái különös, tiszta-mocskos ábrává olvadnak össze. A vágyott tisztán látás helyébe *végül* egyféle mágikus esztétika lép. *Veress Zsolt* reklámszerűen „transzparáló" betűi éppen ennek a *vég* mozzanatának *írásjelét* regisztrálják. Amíg azt az acélkötelek segítségével a „magasban" láthatjuk (építészeti makettről lehet beszélni), addig bizonyosan innen vagyunk a végen. Ezért bízhatunk abban, hogy a mai művek egyszer a műtörténet tárgyaivá lehetnek, s a végzet csak múló látszat, amelyet majdan elemezhetünk. *Nagy Imre* is *mitologikus jeleket* festett pszeudoszőnyegeire. Ezek kopni látszanak, és az egyiken még olvasható ősi lépcsős motívum íráskép a nagyon jól érzékelhető foszlás folyamán olyan geometrikus struktúrává tisztul-pusztul, amit már nem tudunk kisilabizálni. Éppen a balkon architektonikus típusát választja művei talapzatául *Várnai Gyula.* Ugyanakkor maguk a művek egy kárpitos-szakiskola poros szertárának technológiai mintáira emlékeztetnek. Ez az együttes annyira triviális, hogy szinte a vakok tapintásélményéig redukálja mondandóját, a vizualitás szférájába ültetve.

Kungl György kerámiája teátrális-álperspektivikus érzékcsalódásra épít, s valamiféle banalitást emel hamutartóvá zsugorodott oltáraira. Ezúttal egy szellemvasút (busz) profán, szürke belső képét festi ünnepien színesre. *Somogyi Tamás* nagyméretű szobrán is az álperspektíva a rendező elem. Az égi lajtorján Szent Pétert látjuk, lépcsőn lefelé menet (*Duchamps* gesztusa szerint), esernyőjének fogantyúját szétlőtték valamelyik földi háborúban. Somogyi pontosan tudja, hol van az a pont, ahol abba kell hagyni a mintázást, hogy valamiféle poszt-*Bokros-Birman*-os expresszív hatást érjen el. *Zsankó László* is a manierizmustól kölcsönzött perspektivikus játékkal jelöli ki képei határát. A vakkeretek szent geometriát mímelő elrendezését „már láttuk". Maguk a vásznak tehetségesebben ábrázolják a Sötétséget és a Végtelent, amelyeket az alkotó lakonikusan Sebzett és Tépett táj címekkel illet.

Különös „étkészletet" állít a földre *Beöthy Balázs.* A csészedesign eszköztárából vett formacsalád „high-tech" reflektorokat ábrázol úgy, mintha egy primitív kultúra átvenné agyagszentjei közé a „Lámpát", de egy olyan szigeten, ahol nincs is elektromosság. *Márkus Péter* Földember és Vízember szoborpárja a felpúposodó parketta és a

magasművészetek közötti analógiát erőteljes vízióval ábrázolja. *Baksay József* relief hatású festményeiből mitikus energia árad. Az antik héroszok zsánerképei elárulják: ezek gümnaszionban tornásztatták lelkük Es-nek nevezett részét – amelyet Kosztolányi fordításával ősvalamiként próbálunk meg magyarul szóban is értelmezni. Baksay képei mintha előbbre tartanának a verbális kísérleteknél. Kevesebb gyönyörűséget okozott *Szotyory László* álnaivan muzikális témájú vászna. *Nagy Géza* hommage à Dali-munkái is laposabbnak tűntek ebben a kollektív pszichológiai tartalmaktól gazdagon plasztikus nagyteremben.

A belső termekben intimebb műveket állítottak ki. *Várnagy Tibor* pszeudofotói, *Kótai Tamás A. R. Pencket* idéző szuszékmotívumai rafináltan szublimálják a lakberendezés banális képkereteit és bútorszíneit. *Karmó Zoltán* vasból hajlította Tűnődés című üvegfestményének keretét-rajzát. Maga az üvegkép a jégvirág tünékenységét állítja szembe a kemény vasformákkal. Arra a gyerekkori élményemre emlékeztet, amelyet egy jósnő kanapéja fölött láttam: a dúsan faragott rózsafa keret egy kiflihold alakú tükröt fogott közre. Itt is a giccsig polgárosodott lakásművészet mélyebb tartalmai csupaszodnak vissza. *Mészáros Katalin* festményfoszlányokból térbeli képeket montíroz, szinte díszletszerű a hatás. *Csikós István* egyszerre dada és technomán kukkoló készülékéről megtudjuk, hogy 1986-tól „Nagylátómezős sztereoszkóp" néven szabadalmat is kapott gépére. A „kép" fogalma itt a nevetségesség határain túl kapott konkrét funkciót.

Jánváry Zoltán professzionális grafikai lapokon leonardós bonctani ábrákkal veszi körül kissé *Hans Holleinre* ütő szakrális-funerális épületterveit. Ezek a művek vezetik be *Jelenczki István* proszektóriumokban készített fotóit, amelyeket mintegy a teremsor legbelső szentélyében a főfalra komponált *Orosz Péter,* a kiállítás rendezője. Az emberi maradványok fotóinak nedves csillogásában a kórbonctan épületelemei tükröződnek, a túlvilág ablakai. A másik mellékoltáron is építészeti geg: a magyar építészet az Expressz hirdetőújság leica-méretű fényképeinek tükrében. Visszafelé sétálva helyreáll a néző lelki egyensúlya. A mézeskalács-mázas makettek és pszichogépezetek között összegződik a tárlat: beszámoló, sőt hangulatjelentés ez 1992-ből. Nemcsak Magyarországról, szélesebb ez a horizont, végre világlátott fiatalok többnyire szarkasztikus sztereoképe, inkább térben, mint síkban.

SZEGŐ GYÖRGY

„Kamaszkorom utolsó nyara"

Nincs olyan ember, aki ne lenne muzikális. Az embermivolthoz hozzátartozik a muzikalitás. Csak hát ez is olyan, mint bármely képesség: egyeseknél érzékelhetőség alatti szintű.

Az ember muzikális. Abból csikar ki dallamot, ami keze ügyébe kerül. Tibetben emberi koponyákat használtak hangszerként, s van, ahol megteszi a tökhéj is. Találtak a régészek a paleolit korszakból kőcsattogtatókat, indokínai településeken pedig neolitkori kőharangokat. A valamilyen rezonáló (és mi nem rezonál, ha a kő is) anyagból készült „önhangzó" szakneve idiofon hangszer. De nemcsak csörögni meg csattogni lehet. Vannak pengetett idiofonok, mint például a szansza, az afrikai hüvelyzongora. Aztán vannak membranofonok, amelyeken a hangokat a kifeszített hártya rezgése jelzi, vannak aerofonok, ezeket fújni kell, s aztán a chodrofonok, amelyeket pengetéssel, vonóval vagy ütögetéssel lehet megszólaltatni.

Lois Viktor hangszerei egyszerre idiofonok, membranofonok, aerofonok és chodrofonok. Pengethetők, ütögethetők, fújhatók. Ugyanakkor mindegyikük képzőművészeti műremek. Nem mobilok. A mobilok hozzájuk képest Barbie-babák. Amiket Lois alkot, mű. Mű az Úthenger bicikli, a Tartós fogyasztási eszköz, az Öntartósító kabin, a Tapsgép, a Taposógép és az Etetőgép is az, s ezek a hangszerek is.

Goethe örömét lelte abban, ha nagy klasszikusok műveit lelkes műkedvelők tolmácsolták. Itt ezek a hangszerek a remekművek, nem azok, amiket rajtuk játszani lehet. „Egy kor embere akkor a legtökéletesebb – írja Moholy-Nagy László –, ha az őt alkotó funkcionális apparátusok – a sejtek éppúgy, mint a legbonyolultabb szervek – a biológiai teljesítőképesség végső határáig felhasználtatnak. A művészet ezt viszi véghez... az a dolga, hogy az ismert és még ismeretlen optikai, akusztikai és funkcionális jelenségek között merőben új viszonylatokat hívjon életre..." Itt állunk – a kor emberei – „a viszonylatokkal", más vonatkozásban a tárgyakkal, amelyek életünk részei voltak, amelyekhez idomultak mozdulataink: Riga moped, 601-es limousine, VA 61, az Optima és Erika márkák. Míg azt hittük, használjuk őket, eszközeink, addig ők használtak bennünket EL. Mégsem lehet tőlük megválni. A darabokból-darabjaikból: biciklipedál, mosógéphenger, hegesztőfúvófej, kipufogódob, hűtőborda, írógép-klaviatúra, forgószékláb vagy radiátor, Lois HANGSZERT nemesít. ZENÉT megszólaltatót. S mi a zene? Bach Máté passiója-e, amelynek hangjai már kétszázhatvanhárom éve kiragadnak bennünket „nyugtalan napjaink bizonytalan sodrából, hogy megalázott és agyonzaklatott emberségünket egy rendíthetetlenül szilárd és szilárdságában fölséges nyugalmú világ közepébe állítsák" (Tóth Aladár). „Minden művész-zseni időtlen, mindegyik a történelem és a jelen esendőségei fölé emel bennünket."

Ezek a hangszerek „nyugtalan napjaink bizonytalan sodrából kiragadók", mert az örökkévalósággal kokettál minden darab, amely az ezelőtti létben zuhanyrózsa vagy szódásszifon, gázpalack vagy biciklikormány volt akár. Mint Chagall tehénkéi és kecskéi a levegőégben, létük már éteri.

Hetven hangszer, az utolsó öt év alkotása mind, amelyet a Kiscelli Múzeum „templomterében" – hivatalosan a Budapesti Történeti Múzeum Fővárosi Képtára – június 5-től augusztus 23-ig bemutat. Idilli miliő a hangszereknek csakúgy, mint a hangszerek megszólaltatásának, merthogy hangversenyt is tartottak, ahogy '87 óta rendszeresen. A zenei műfaj minimál. Az instrument, amin szól, az a MAXIMÁL.

JÓZSA ÁGNES

Megpuhult művészet Szobor a kocsmában

Eddig csak a fordítottját láttam. Edward Kienholz híres művét, a *Hordozható háborús emlékművet,* amely a kölni Wallraf-Richartz Múzeum egyik büszkesége. Nemcsak naturalisztikus hűsége adja zavarba ejtő illuzionizmusát, hanem az is, hogy a győzelmi zászlót kitűző katonák szomszédságában a kávéházi terasz: valódi. Sőt a Coca-Cola-automata is működik. Aki megszomjazott és nem sajnál néhány pfenniget, az kiszolgálhatja magát és letelepedhet a szoborhoz tartozó terasz székeire.

A Balassi Bálint utcában, a 2-es villamos végállomásával szemközt nyílt kis bár – neve *Jazz* – valami hasonlóval szolgál. Arra figyeltem fel, hogy egy fehér szobor – ténfergő törpének láttam – csalogatja ide a járókelőket suta mozgásával. S főként azzal, hogy efféle attrakciókhoz nem vagyunk hozzászokva. Bent pedig, mert nem tudtam ellenállni a kíváncsiságomnak, az imbolygó törpe társai vártak. Az egyik a pult mellett üldögélt, mintha csak vendég volna; a másik arra várt, hogy a biliárdasztalhoz léphessen. Körülnéztem. Fehér gipszkabát lógott egy fehér gipszfogason.

Kienholz, akinek a munkáit tavaly immár a magyar közönség is láthatta, az amerikai pop-art fenegyerekeként szerzett nevet magának. A mi presszónk szobrai azonban nem őt, hanem a hatvanas évtized egy másik nagyságát, George Segalt idézik. Az ő fehér gipszei tekinthetők *Csúcs László* legrangosabb előzményének. Mert bár Melocco Miklós és Jovánovics György is készített – tizenöt-húsz évvel ezelőtt – hasonlóan naturális plasztikákat, Segal nevéhez fűződik napjaink szobrászatának talán legnagyobb bravúrja. Ő volt az, aki a gipszből (mely addig a bronzöntés bonyolult műveletsorában pusztán segédanyagként szolgált) nemes matériát formált; ő mutatta meg, hogy e döglötten semleges – a formákat elnyelő fehér – masszával is lehet elementáris hatást produkálni: műveitől már ránézésre is hátrahőköl a néző.

Csakhogy most – a Balassi Bálint utcában és a többi rock-kocsmában – épp az ellenkezőjéről van szó. Nem a meghökkentés a cél, inkább a kuncsaft megnyerése. Az unalmasan eklektikus házfal elé ezért került a lépegető gnóm, majd helyére – miután összetörték?, megrugdosták? – egy kávéscsésze. Ezért várják lent a helyiségben is szobrok a betérőt, hellyel kínálják, játékra invitálják.

Megbarátkoztunk volna a pop-arttal? Amit ijesztőnek-taszítónak véltünk húsz éve, megszelídült, mint a régi szép emlékek, vagy az új – a még erősebb és agresszívabb – effektusok következtében. Nyilvánvaló. A horror, az E. T., a véres akciófilmek korában a gipsznaturalizmus maga a szentimentális bűbáj. Nem tud megijeszteni. De más is történt, nemcsak az érzékeink tompultak el. A művészet is megpuhult időközben. Külsőségeiben látványosabb, érzelemvilágában romantikusabb lett. Az elmagyarosodott pop-artból eltűnt e stílus egyik fő éltető eleme, a kritika. S nem azért, mintha a mi művészeinket szellemileg korrumpálták volna. A változás oka lényegibb. Kien-

Frankl Aljona felvétele

Kritika 1992/8

holz vagy Segal ízlését azok a jelenségek – az árubőség, a hangos reklám, a tökély erőltetése – irritálták, amelyek számunkra bűvös és csodás erénynek látszottak. S most, hogy elérhető közelségbe kerültek, élvezzük az áldásait.

A fehér gipsz így aztán mindenhová betüremkedik, a falakra, a mennyezetre, s hangulatos díszletet képez a bútorok között. A mozaiktükrök csillogásukkal tovább oldják a látványt. Liláskék fény áraszt sejtelmes félhomályt. A hőséget kivéve (levegőtlen pince lehetett korábban a helyiség) minden ideális ahhoz, hogy jól érezzük magunkat, egy pohár kávé, konyak vagy sör mellett. Semmi sem zavarja kikapcsolódásunkat. Ez a művészet nem felráz, hanem kábít vagy bódít. Lehet, hogy épp erre van ma leginkább szükségünk?

VADAS JÓZSEF

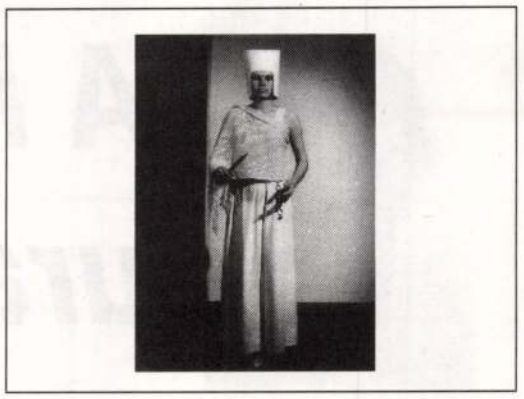

A KRITIKA POSTÁJÁBÓL

Mit akart Kodály?

„A kodályi eszme sugallatára megszüntették a férfi és női kórusokat az uniformizált vegyeskórusok kedvé ért. Az utóbbiak feleltek meg az eredeti népi indíttatásnak, az előbbiek – valóban – a Horthy-korszak munkáskultúrájának, kis- és parasztpolgári kultúrájának." – mondja Radnóti Sándor a Rákosi-idők művelődéspolitikájáról a populizmussal összefüggésben (Kritika, 1992 május, 8. l.)

E két mondat tévedések láncolata. Az eredeti népi indíttatásnak a vegyeskar éppoly kevéssé felelt meg, mint a férfi vagy női kar, lévén a magyar zenei néphagyomány egyszólamú. Következésképp a kóruséneklésnek egyetlen elemét sem tartalmazza. Amikor 1950 tavaszán, az élenjáró tapasztalatok átadása végett Budapesten járt Vlagyimir Grigorjevics Zaharov „zeneszerző", a Pjatnyickij-kórus repertoárján szereplő többszólamú népdalok írója, egyszerűen nem hitte el, hogy a magyar népdal egyszólamú. „Keressék szorgalmasabban az elvtársak" – intette a magyar zenefolkloristákat – „meg kell, hogy találják a többszólamú népdalokat". Máig kereshetik akár!

A vegyeskar éppúgy nem uniformizált, miként a Radnóti által említett többi énekkari formáció sem az. Önálló egyéniség mindahány, meghatározója a karnagy alkata (tehetsége), az énekelt repertoár, a kórustagok összeadódó kollektív személyisége. Uniformizálási törekvés a repertoár erőszakos megváltoztatásában mutatkozott, a silány tömegdalok, agitkák, vezércikk- és plakátnóták erőltetésében. És e „műremekek" értékén mit sem változtatott előadóinak nemek szerinti összetétele. Kodály, a klerikális reakciós, bár kis híján ugyanolyan koncepciós per áldozata lett, mint Bartók vagy Lajtha László, hadakozott e művészetellenes uniformizálás ellen éppen eleget. Csak egy példa: „Tömegdalt nem lehet írni, mint ahogy közmondást sem. Viszont a tömegek dalává lehet valami, ha sok ember ismer rá benne saját érzésére." (Szabad Nép, 1949. május 14.)

Való igaz, hogy Kodály Zoltán szorgalmazta, a férfikarok (dalárdák) mennél nagyobb számban alakuljanak át vegyeskórusokká. Csakhogy, lévén építő s éppen nem romboló-tiltó szellem, erőszakmentes fejlődési folyamatnak remélte ezt az átalakulást. Először 1934-ben, a Horthy-korszak kellős közepén írta volt le: „A régi dalárdaszellem, üres hazafias frázisaival, magyartalan és művészietlen zenéjével végkép lejárta magát. A vegyeskaré a jövő, az nyit utat a magasabb művészet felé." Aligha tekinthető populizmusnak az „üres hazafias frázisok" ostorozása. Egyebekben pedig nem politikai, csakis zenei-művészi szempontok vezették, a vegyeskarra írt nagy európai kórusirodalom meghonosítása volt a szándéka. Nem a saját kompozícióira gondolt ezenközben, hisz 1934-ig jó, ha öt ilyen műve készült el. Hányszor példálózott is Kodály a Bach, Händel oratóriumot, Haydnt, Beethovent éneklő angol, holland, német munkáskórusokkal. Mennyire szerette volna ilyennek hallani a honi dalárdákat is.

Mindazonáltal nem a kodályi, merőben más, ordas, eszmék sugallatára sorvadtak el a dalárdák, férfikarok 1949-től. (A női karok pusztulását Radnóti Sándor csak zenei jártasságának elméleti igazolása végett említheti, mivel ilyen együttesek korábban sem voltak Magyarországon.) A polgári – többnyire iparos – daláregyletek működési feltételei az államosítással, a kisipar felszámolásával szűntek meg. A falusi dalárdák a templommal szoros kapcsolatban működvén természetesen szintén halálra ítéltettek; karnagyuk a kántor volt vagy a kántortanító, a kis település egyetlen képzett zenei szakembere.

Nem zenei, politikai ügy volt a hagyományos munkásdalárdák felszámolása is. A szociáldemokrácia, a szakszervezetek égisze alatt működtek, amíg az MSZDP létezett egyáltalán. A két munkáspárt egyesülése után a szociáldemokrata politikusok börtönbe, a dalárdák vákuumba jutottak, s nem éppen Kodály sugallatára. Olyannyira nem, hogy komponált vagy 20 férfikart maga is. „Csak e sorok írója, ha egyebet nem írna, mint férfikart, akkor sem tudna eleget tenni a mindenfelől megnyilvánuló kívánságoknak" – fejtette ki 1936-ban. – „Pedig a magasabb zene számára emberöltők óta sivatagnak számított a dalárda. [...] És íme most maga a dalárda kiált felénk segítségért. Biztató jelenség: messzi távlatot nyit [...]" De szabad-e ily nagy terjedelemben vitatni egy interjú mindössze két mondatát? Nem tenném, ha a kodályi eszme félreértése vagy éppen félremagyarázása ritkaságnak számítana manapság. Csakhogy születésének 110., halálának 25. esztendejében a kodályi életmű ismét – és már hanyadszor – viták kereszttüzébe került; nevét furkósbotként vélik használhatónak szembenálló felek. Valójában egy európai műveltségű országot kívánt látni maga körül – s nem csak zenében műveltet –, más „sugallat" nem olvasható ki sem eszméiből, sem cselekedeteiből. Ki ne vállalná ezt a hagyatékot?

BREUER JÁNOS

Tisztelt Főszerkesztő Úr!

Sajnos a „Számonkért jogállamiság" (Kritika 1992/6 sz. – 15. old.) nagyon sok értelemzavaró sajtóhibával jelent meg. A jegyzetek a hibás és helyenként elmaradt számozások miatt használhatatlanok.

A 15. oldalon a második hasában, alulról számolva a harmadik bekezdés utolsó mondata kimaradt, amely a következőképpen hangzik: „Végre megkaphattam a vádiratot és a nyomozati iratok fénymásolatát". Természetesen ez a hiba önmagában még nem olyan súlyos és ha csak erről lenne szó, akkor nem is emelnék kifogást.

A 16. oldalon a III. rész negyedik mondata teljesen értelmetlen, az helyesen így hangzik: „Az ügyet maga a Budapesti Katonai Bíróság elnöke tárgyalta, aki korábbi politikai elkötelezettségéből fakadóan annyira elfogult volt, hogy azt leplezni sem tudta."

A III. rész utolsó előtti és utolsó bekezdése közötti részből nemcsak a kézirat 7/a oldala maradt ki, amely önmagában még nem lett volna végzetes, de a kézirat 7. oldalának utolsó bekezdése is kimaradt. A kimaradt szövegrész a következő: „A Bíróság Elnöke mindenesetre fegyelmi feljelentést tett ellenem a Budapesti Ügyvédi Kamara Elnökénél, mert tárgyalás közben engedély nélkül felálltam és engedély nélkül közbeszóltam. Természetesen nincs olyan jogszabály, amely megtiltaná a védőnek, hogy akár az egész tárgyalás alatt állva maradjon, és olyan előírás sincs, hogy ehhez engedélyt kell kérnie, ebből következik, hogy akkor áll fel, amikor akar, és ezzel nem valósít meg fegyelmi vétséget. A Be. 52 § (4) bekezdése szerint a védő az eljárás minden szakaszában indítványokat és észrevételeket tehet, ebből következik, hogy amikor az észrevételt azonnal kell megtenni, mert a késedelem sértené a terhelt érdekeit, akkor a védőnek hivatásbeli kötelessége, hogy közbeszóljon. Az engedélykérésnek azért nincs értelme, mert akkor elkövetné az engedély nélküli engedélykérés vétségét.

A Budapesti Katonai Bíróság Elnöke azért is feljelentett, mert a későbbiekben kifejtettem azt a véleményemet, hogy a jelenleg hatályban lévő jogszabályok keretei között is mód van arra, hogy a büntetőbírósági tárgyalás kontradiktóriusabban folyjon. Ez mindig a bírósági tanács elnökének tárgyalási stílusától függ, hiszen nincs jogi akadálya annak, hogy előbb adja át a kérdezés jogát a vád és a védelem képviselőinek, akik így több kérdést tudnak feltenni, ugyanakkor a bíró is jobban meg tudja őrizni tárgyilagosságát, ha nem minden kérdést ő tesz fel. A jelenlegi tárgyalásra nem ez a stílus jellemző."

A 17. oldalon az első hasában az első bekezdésben található azon mondat, hogy „Kifejezetten groteszk az a megállapítás, hogy a vádlottnak közhivatalnoki állásához és beosztásához méltóan a törvényes utat kellett volna választania." után a helyes szöveg a következő: „Ugyanis a vádlottat közhivatalnoki állása és beosztása a »gondolatrendőrséghez« kötötte, ami nem annyira felemelő, hogy erre tekintettel csak a törvényes út lett volna hozzá méltó. Ugyanez mondható el arról, hogy a bíróság a bűnösségi körülmények körében a vádlott javára értékelte a hosszú rendőri szolgálatát, ezen belül az annak teljesítése során kapott dicséreteit és egyéb elismeréseit."

A 17. oldalon a VI. rész második bekezdésében a Vámbéry Rusztem kezdetű mondat helyesen a következőképpen hangzik: „Vámbéry Rusztem pedig nevezetes alkotmányjogi szabálynak nevezte, amit az egyéni szabadság védelme érdekében alapvető szabályként kell elismernünk."

A 18. oldalon az első hasában, alulról a második bekezdés első mondata helyesen a következőképpen hangzik: „A Legfelsőbb Bíróság másodfokon a Budapesti Katonai Bíróság határozatát helybenhagyta és kifejtette, hogy a végszükség olyan tényleges, konkrét, bekövetkezett veszélyhelyzet, ahol saját, illetve mások személyét vagy javait kell menteni a veszélybe került személy vagy a köz érdekében."

A jegyzetek számozása helyesen 1-től 25-ig terjed.

Az 5-ös számú jegyzet után következő számozatlan jegyzet a 6-os számú jegyzet, ezt követően a 6-os 7-re, a 7-es 8-ra, a 8-as 9-re változik.

Ezt követően kimaradt egy jegyzet, amely Havas Henrik–Végvári József: A Cég árulója 202–206. oldalára utal. Helyesen ez a 10-es számú jegyzet.

A következő számozatlan jegyzet a 11-es.

Ezt követően a 9-es 12-re, a 10-es 13-ra, a 11-es 14-re változik.

A következő számozatlan jegyzet a 15-ös, ezt követően a 12-es 16-ra, a 13-as 17-esre, a 14-es 18-ra a 15-ös 19-re, a 16-os 20-ra, a 17-es 21-esre változik.

A következő számozatlan jegyzet a 22-es.

Ezt követően kimaradt egy jegyzet, amely az 1991. január 9-i Népszabadság, Magyar Hírlap, Mai Reggel és az 1991. január 10-i Magyar Hírlap tudósításaira utalt. Ennek a jegyzetnek a száma a 23-as.

A 18-as 24-re, a 19-es 25-re változik.

A szövegben a jegyzetekre való utalás helyesen a következő: „A bíróság hivatott megtalálni és mérlegelni a súlyosbító és enyhítő körülményeket." szövegrészhez a 2-es számú jegyzet kapcsolódik és nem a 9-es.

A 3-es jegyzet ahhoz a szövegrészhez kapcsolódik, hogy „Végvári József védőügyvédjeként elfogadtam, hogy a védencem elleni vádemelésre jogállami megfontolásból kerül sor."

Ezt követően a 3-as 4-re, a 4-es 5-re, az 5-ös 6-ra változik. A 7-es ahhoz a szövegrészhez kapcsolódik, hogy „Annak idején a perben Nagy Imre többször hivatkozott arra, hogy nem állnak fenn a zárt tárgyalás feltételei, mert amit tett és amiért vádat emeltek ellene, az mind az ország-világ nyilvánossága előtt történt, tehát nincs olyan államtitok, amit meg kellene óvni a nyilvánosság kizárásával."

A 8-as ahhoz a szövegrészhez kapcsolódik, hogy „Jóval a per befejezése után, 1991. május 8-án pedig megszületett az indítványomnak helyt adó alkotmánybírósági határozat is.

A 9-es a II. rész, első bekezdéséhez kapcsolódik.

A 10-es ahhoz a szövegrészhez kapcsolódik, hogy „Úgy gondoltam, hogy a tényállás kiegészítésével nem várhatok a védőbeszédig, ezért még a tárgyalást megelőzően egy »védiratot« terjesztettem elő."

Ezt követően a 7-es 11-re, a 8-as 12-re, a 9-es 13-ra, a 10-es 14-re, a 11-es 15-re változik.

A 16-os a következő szövegrészhez kapcsolódik: „A tanúk vallomása egyértelműen támasztotta alá, hogy annak ellenére, hogy 1989-ben jelentős politikai és jogszabályi változások történtek Magyarországon, attól még az alkotmányos szervek és azok vezetői nem váltak legitimmé."

Ezt követően a 12-es 17-re, a 13-as 18-ra, a 14-es 19-re, a 15-ös 20-ra, a 16-os 21-re, a 17-es 22-re, a 18-as 23-ra, a 19-es 24-re változik.

A 25-ös ahhoz a mondathoz kapcsolódik, hogy „Ma már jogállamban élünk, de még kísért a múlt."

A helyes számozás szerint végigmenve a jegyzeteken a következő szorul javításra:

1-es jegyzet: nem „Fikesz", hanem „Fidesz"

13-as jegyzet: nem „eleve", hanem „vele"

20-as jegyzet: első mondata helyesen így hangzik: „A Btk. 171. § (1) bekezdése szerint: Aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlenül veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, javító-nevelő munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő."

Tisztelettel:
DR. RÓTH MIKLÓS

Lapunk támogatói

MTA–Soros Alapítvány
Művelődési és Közoktatási Minisztérium
József Attila Alapítvány
Szabad Sajtó Alapítvány
MHB Táncsics Alapítvány
MHB Művészeti Alapítvány
MHB Sajtóalapítvány
és magánszemélyek

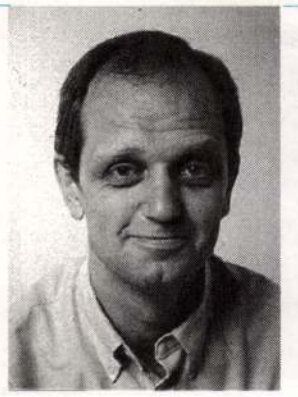

A képernyő urai

Az úgynevezett televíziós személyiségek kérdése különös fénytörésben tűnik elénk a mai Magyarországon élve. Magát a tényt, mely szerint a képernyő urai az adott nemzet mentalitását befolyásolhatják, illő, hogy annak elvárt vagy elvárható morálját személyesítsék meg – mindenki elismeri. Amint az is tagadhatatlan, hogy eme urak, épp a fentieknek megfelelően a szabad sajtó szimbólumaivá váltak, személyiségük hitele pontosan megfeleltethető az eme hatalmi ágba vetett jogos vagy oktalan bizalomnak.

Nagyobb nemzetek televíziós személyiségei adandó alkalommal hősies teljesítményeket tudhatnak magukénak, joggal övezi őket a megasztároknak kijáró dicsfényen túl a morális elismerés. Midőn például – a magyar közönség számára legfeljebb olvasmányélményekből, illetve egy televíziós sorozatból ismert – Ed Murrow annak idején, 1954-ben legendás műsorában, a See it Now-ban végül nekiment McCarthynak, gyakorlatilag és nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az Egyesült Államok végre megszabaduljon a hidegháború kissé túl jól sikerült szereplőjének rémuralmától. Murrow, akinek morális feddhetetlenségét és személyes bátorságát a II. világháború alatti londoni tudósításai óta senki kétségbe nem vonhatta, sokat kockáztatott, de nem pusztán ennyit tett. Murrow, mint az olvasható, bizony *felkészült* arra, hogy miként is bánjon el a kissé agresszív szenátorral. Megtanulta McCarthyt, kitanulta trükkjeit, egyszóval *készült.* A személyes bátorság és a felkészültség csak együtt ért valamit. Vagy ugyanígy jártak el a CBS urai – Ed Friedly, Ernest Leiter és Walter Cronkite –, midőn úgy döntöttek *1965*-ben (!), hogy leadják vietnami riporterük, Morley Safer anyagát. E filmriportban a nézők pontosan *láthatták* végre, hogy mi is folyik a háborúban, miként gyújtják fel a szabadság katonái Zippo öngyújtóikkal a dél-vietnami parasztcsaládok egyetlen vagyonát, nyomorult házaikat, mondván, partizánokra vadásznak. Ebben az esetben sem volt kevesebbről szó, mint például Cronkite egész pályafutásáról, jövőjéről; a személyes bátorság hitelessége az adatok megbízhatóságán, kikezdhetetlenségén alapult. Sorolhatnánk további legendás példákat a szabad sajtó amúgy tényleg szórakoztató történetéből, a cenzúra nélküli világ gyönyöreiből.

Igaz, ami igaz, 1991-re az Egyesült Államok is elunta a szórakozást, az Öböl-háborúban aztán nem volt szabad sajtó, emitt már a totális – méreteiben csak utólag, lassan nyilvánvalóvá váló – cenzúra tombolt, egybekötve a csodálatos technikai szórakoztatás soha nem látott színvonalával.

Nálunk ma kicsit másképp áll a helyzet. A Kádár-korszak nagy televíziós személyiségei nagyobbrészt eltűntek. Voltak, akiket feleslegesen megsértettek és félrevonultak – holott nekik lett volna a legkevesebb okuk az eltűnésre. (Így például Baló György, aki még megérhette a taxisblokád szép napjait, ezek alatt a napok alatt nyújtott teljesítményéért ugyanis bekerült volna az internacionális médialegendáriumba – ha nem ilyen lehetetlenül kis országban élnénk.) Voltak, akik joggal tűntek el, s maradtak páran, akiknek ugyan *illett* volna eltűnniük, de inkább maradtak, igaz, hogy nem is sugárzik belőlük a morális példázattá váláshoz szükséges erő. Komikus és zavart arcaik a mai Magyarország árnyoldalai között említhetőek, és szokhatóak meg. De nem róluk van most szó.

Ellenben jó pár, az ancien régime-ben tényleg sajtótörténeti tettet is végrehajtó riporter maradt a felszínen, akik a vákuumban fantasztikus szerephez jutottak, s immár tagadhatatlan, hogy *szerepük szerint* igazi televíziós megasztárok. (Elsősorban a Nap TV urairól, Havas Henrikről, Forró Tamásról, Juszt Lászlóról van ezúttal szó – a félreértések elkerülése végett. Az agressziónak arról a szintjéről, amelyet például még televízióskén Franka Tibor gyakorolt, már szó se essék. Az Esti Hírlapot legfeljebb nem olvassa az ember.)

A probléma *mindössze* az, hogy ezen urak itt-ott még összekeverik az agressziót és a személyes bátorságnak hitt szemtelenséget a felkészültséggel. Képesek arra, hogy valakibe belekössenek, de csak ritkán tesznek erőfeszítést arra, hogy meg is tanulják, kivel ülnek szemben. Egyikük például a minap, Eörsi István szép szavával élve „Moldova írót" faggatta az Össztűz inkább agresszív, mintsem jó műsorában. S ugyan megkérdezte az „írótól", vajh igaz-e, hogy egyes műveiben faji előítéletről tett tanúbizonyságot, de mást se tett. Az „író" mondá, ez csacsiság. S ennyiben maradtunk. S ekkor vált nyilvánvalóvá a felkészülés, a tanulás pótolhatatlan hiánya, amit nem lehet elfedni jópofáskodással, vagy épp nyílt agresszióval.

A felelősség hatalmas. A magyar demokráciának valóban szüksége van televíziós személyiségekre, akik tényleg megtestesítik a szabad sajtó kérlelhetetlen szigorát és megvásárolhatatlan becsületességét. Ehhez civil kurázsira és *tudásra* lesz szükség. Több szelídségre és kevesebb rafinériára, nagyobb higgadtságra és lefegyverző szakmai tudásra. A keménység nem keménykedés. A durvaság nem riporteri erény. A magyar demokrácia szimbolikus őrangyalainak sajátos stílusa kísértetiesen minősíti a közállapotokat. A civilizált viselkedés terapeutikus hatására viszont mindenkinek szüksége lenne – pártállástól függetlenül.

GYÖRGY PÉTER

KRITIKA

Vágvölgyi B. András: A tájegység mint determináció és hamis tudat 2
Privát társadalom nélkül nincs demokrácia – Beszélgetés *Vásárhelyi Miklóssal* (Az interjút készítette: *Mátyás Győző*) 3
Jürgen Habermas: Az állampolgárság három fogalma (Fordította: *Glavina Zsuzsa* és *Bayer József*) 6
Papp Zsolt: Olvasónapló – *Habermas* a jog morális semlegesítése ellen 9
Bayer József: In memoriam *Papp Zsolt* 11
Lengyel László: Néma, kék idő – *Papp Zsolt* halálára 12
Mátyás Győző: A meg nem hallgatás 13
Dobai Péter: Mire képes a kép? 16
„A nők teljesebbek" – Beszélgetés *Vajda Mihállyal* (Az interjút készítette: *Rózsa Erzsébet*) 18
Bán Zoltán András: Katharina Blum Magyarországon 22
Götz Eszter: Színképelemzés 23
„Se bánatot, se nosztalgiát ne ébresszünk az emberekben" – Beszélgetés *Kerényi József* építésszel (Az interjút készítette: *Kovács Dezső*) 25
Boros Géza: G & G – a kozmikus „jófejek" 29
Reményi József Tamás–Tarján Tamás: Ciróka-maróka 31
Bóta Gábor: Csak semmi pornográfia! 32
Torma Tamás: Hová tűnt az ezüsttál? 34
Rácz József–Szabó Gabriella: A drogozás útvesztői 35
Vezér Erzsébet: Ady és a zsidókérdés 37

*

A pesti Broadwayn *(Tegyi Enikő)* 40
Bernard-Maria Koltes: Roberto Zucco *(Tarján Tamás)* 41
T. S. Eliot: Gyilkosság a katedrálisban *(Sándor L. István)* 42
Az arctalan nemzedék arcai *(Horkay Hörcher Ferenc)* 42
Kántor Péter: Napló 1987–1989 *(Hajdú Gergely)* .. 43
Lendvai Ernő igazsága *(Fittler Katalin)* 44
Ösztöndíjas-szerenád *(Szegő György)* 45
„Kamaszkorom utolsó nyara" *(Józsa Ágnes)* 46
Szobor a kocsmában *(Vadas József)* 46
A Kritika postájából 47
György Péter: A képernyő urai 48

A CÍMLAPON:
Gilbert & George: Blood Heads
Cikkünk a 29. oldalon

TÁRSADALOMELMÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

Megjelenik havonta

Főszerkesztő: BALOGH ERNŐ

Főszerkesztő-helyettes: VÖRÖS T. KÁROLY

Rovatvezetők:
JÓZSA ÁGNES, KOVÁCS DEZSŐ, MÁTYÁS GYŐZŐ

Szerkesztőségi titkár: GUBÁS M. IBOLYA

Kiadja a
NÉPSZABADSÁG RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Felelős kiadó: DR. BREITNER MIKLÓS vezérigazgató

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
1034 Budapest, Bécsi út 122–124.
Telefon:168-6880/128-, 129-, 130-as mellék

Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizethető bármely hírlapkézbesítő hivatalnál, a Postahírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR)
Budapest XIII., Lehel u. 10/A 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215–96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: negyed évre: 141 Ft, fél évre: 282 Ft, egy évre: 564 Ft.

ISSN 0324–77–75

Szedte a Népszabadság Fényszedő Kft.
Nyomta: Kossuth nyomda, Budapest

Régi és új randevúja a vasútállomáson

kollégái. Nemrégiben heteken át még a levegőben is bemutatta szakácsművészetét: a Swissair japán és amerikai járatain.

Amilyen sokféle a táj, olyan szerteágazók a lehetőségek, melyeket a 3200 négyzetkilométeres és 600 ezer lakosú kanton nyújt az odalátogató turistáknak. Még mindig nagyon exkluzív élet folyik a 20 ezres *Montreaux-ben*, ahol a „Belle gel) versengenek a vendégek kegyeiért az önkiszolgáló étteremben. Az ötcsillagos szállodákban pedig nem ritka, hogy *40–50 százalékkal is le lehet alkudni az árakat.*

Ott, ahol Liz *Taylor* és más sztárok laktak (a lausanne-i *Beau Rivage-ban*) 1500 frankot kell kipengetni egy appartmanért, miközben ennek mindössze egyhuszadával Mihály volt román király, aki az utóbbi időben gyakran hallatott magáról.

Montreaux, a zenei fesztiválok városa

A következő helységben, *Coppet-ben* a XIX. század eleji polgári szalonok egyik igazi ékessége, a Napóleon-gyűlöleszaki kiállítások kapnak otthont – ilyenekből több mint 500-at tekinthet meg az érdeklődő. Akad közöttük olyan, amely az egész kontinensen ritkaságszámba megy. Ilyen a lausanne-i Beaulieu kongból az idén 50. évfordulóját ünneplő montreaux-i klasszikus zenei fesztivált, ahol világhírű előadók lépnek fel. Az idén augusztus 22-től szeptember 26-ig rendezik, míg az ugyancsak non plus ultrának számító montreaux-i dzsesszfesztivált mindig július közepén tartják.

Sigi Wittek
Fordította: Érsek Iván

Általános iskolás csoportoknak

Kőszegi erdei iskola

Gyermekorvosok szerint a tanév alatt is szükséges lenne legalább egyhetes levegőváltozás, különösen az urbanizációs ártalmaknak kitett városlakó kisdiákoknak. (A szomszédos Szlovákiában és Csehországban már évtizedek óta a szorgalmi időszakban is üdülnek osztályostól a tanulók.) Erre szeptember 10. és december 23. közötti egyhetes csoportokban mindig vasárnapi kezdéssel és szombati zárással a szubalpin klímájú, pormentes, tiszta levegőjű kőszegi Hunguest gyermeküdülőben nálunk is mód nyílhat. Minimálisan *tízszemélyes csoportokban lehet jelentkezni*. Sor kerülhet fél vagy akár teljes pihenésre is – a Hunguest Travel két fővárosi (VI., Bajcsy-Zsilinszky út 55. és VII., Dohány utca 27.), továbbá huszonegy vidéki, főként megyeszékhelyek központjaiban működő irodáiban. Az egyhetes részvételi jegy ára – amely nemcsak a szállást, hanem a napi négyszeri étkezést is magában foglalja – tanulóként mindössze *4800,– Ft*, mivel a költségek nagy részét a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány magára vállalja. *Tízgyermekenként egy pedagógus* – aki nemcsak elkíséri a tanulókat, hanem végig velük van – *térítésmentesen kap szállást és étkezést*.

Az októberi turnusoktól kezdődően *játékos német nyelvű foglalkozásokra* is sor kerülhet, továbbá ezen a nyelven történő túravezetésre a Kőszegi-hegységben, valamint ausztriai iskolalátogatásra. Ezen bővített program *1200,– Ft-tal kerül többe* és tíz helyett *minimálisan tizenöt személyes csoportok* jelentkezhetnek a német nyelvű oktatásra. A 4800,– Ft-os alapdíjat ez utóbbi csoportoknak is az említett Hunguest Travel-irodákon kell befizetni, míg az 1200,– Ft-os nyelvköltséget Kőszegre érkezéskor az üdülőben szedik össze. A nyelvi kurzusokat igénybevevőknek mindig *az üdülést megelőző hónap 12-éig kell jelentkezni* telefonon Kőszegen a *06-94-360-169-es telefonon*. Az utazás a kísérő pedagógusokkal a tanulók saját költségére történhet. Az elhelyezés négy–hat ágyas hálótermekben történik, és tornaterem, hatalmas park játszóterekkel, sportpályákkal áll a tanulók rendelkezésére. A környék bővelkedik sétautakban, remek kirándulóhelyekben. El lehet látogatni a közeli Kálvária-dombra, a Szabóhegyre, a festői Bozsokra és Velembe is, az ékszerdoboz szépségű Kőszegen pedig több múzeumot és gyönyörű műemlék épületet, templomot lehet megtekinteni.

(bányai)s

Tisztelt Szerkesztőség!

A Balatonon jó is van

Az augusztus 26-i számuk I. és II. oldalán a régi balatoni képeslapokkal, illetve a maiakkal foglalkoznak és ennek kapcsán a szép múltat és a borzalmas jelent mutatják be. A közölt tényekkel nem kívánok vitatkozni, mert azokat mind a múltban, mind a jelenben megtapasztaltam. 1939–44 között, mint gyermek, Balatonalmádiban töltöttem a nyarakat, idén pedig – 51 év után – ismét két hetet tölthettem Balatonalmádiban. Annak elkerülése érdekében, hogy az elfogultság vádja érjen, közlöm, hogy ez utóbbi alkalommal velem volt feleségem is, aki viszont most töltött először hosszabb időt Almádiban. (Megjegyzem: 51 évet nem külföldön töltöttem, de a véletlen valahogy úgy hozta, hogy két napnál hosszabb időt és pláne nyáron nem töltöttem Balatonalmádiban.)

Az elmúlt időben a sajtóban a Balatonról jót nem olvastam, csak rosszat: rossz a közbiztonság, döglött halak, szúnyoginvázió, drágaság, kiadatlan szobák stb. Rövid cikkük is röviden utal mindezekre. Ezzel szemben nekem a következő tapasztalataim voltak:

Megérkeztünk az üdülőbe, ahová feleségem révén jutottunk, ahol nagyon kedvesen fogadtak, rögtön rendelkezésünkre állt egy Balatonalmádi városa által kiadott információs füzet, amelyben az üzletek felsorolásától és nyitva tartásától kezdve az összes egészségügyi szolgáltatáson át, a vasúti, hajó- és autóbuszmenetrendig, az egyházi és kulturális programokig minden benne volt. (És igaz is volt!)

Ennek alapján igen tartalmas programot tudtunk magunknak összeállítani, és alkalmunk volt az alábbi rendezvényeken részt venni:

– régi zenei hangversenyek a vörösberényi szép műemlék református templomban, ahol a szombathelyi régi zeneegyüttes, ill. a Mandel kvartett adott nagyon színvonalas műsort telt házak előtt (sok külföldivel);

– a Balatoni tárlat a városháza padlásgalériájában;

– egy mesterkurzus növendékeinek hegedű-hangversenye a zeneiskolában (ez ugyan nem volt benne a programfüzetben, csak a városháza hirdetőtábláján olvastuk, pedig megérdemelt volna nagyobb propagandát);

– egyházzenei hangverseny a felsőörsi református templomban;

– egy amatőr színjátszó csoport előadása az almádi református templomban;

– nosztalgia sétahajó a Csongor motoroson, amin gyermekkoromban is utaztam.

Mivel krőzusok nem vagyunk, így nem teljes panziós ellátást kértünk az üdülőnkben, de néha elmentünk egy-egy kávéra, sőt ebédre vendéglőbe is. Ezek nem voltak drágábbak, sőt némileg olcsóbbak voltak, mint a budapesti vendéglők, de nagyon tiszták, a felszolgálók kedvesek voltak és igen jól főztek. Mi nem láttunk 60 Ft-os palacsintát, de lehet, hogy van. Bolond, aki ennyiért megveszi, amikor lépten-nyomon van valami kis evőhely.

Ami a nosztalgiaoldalon (I.) említett parkot illeti: állítom, hogy a mai park szebb, mint az ötven-egynéhány év előtti, bizonyos értelemben nagyobb is. (Akkor pl. a nagy strandra vezető út két oldalán még mocsár – nádas volt.) A 48-as emlékmű (akkor nem így hívták) körüli partrész erősen mocsaras volt és a part rendezetlen. Ezt fényképekkel is lehet igazolni.

A város légköre ma is valamilyen mértékben sugározta, amit a negyvenes évek elején tapasztaltam és szüleimtől hallottam: a középosztály üdülőhelye volt, amit az akkori Postatakarékpénztár fejlesztett ki. Sok a gyerekes család, magyar és külföldi, persze nem mind középosztálybeli, de ez nem baj – volt most is.

A víz kiváló volt. Nagyokat úsztunk feleségemmel. A parton, ahol a pancsolók felkeverték a vizet, valóban iszapos volt, de beljebb tiszta. Kétségtelen, hogy mi a nagy angolnavihar és szúnyoginvázió után voltunk ott, de három döglött angolnát láttunk, és – szúnyogirtó szer használata nélkül – négyszer csípett meg szúnyog engem, ill. feleségemet.

Igen, a gyümölcs, a zöldségféle drága volt. Igen, a mozi kulturálatlan volt. Tehát láttuk a negatívumokat is. Mi nem lelkesedtünk a diszkóért sem, de a fiataloknak erre igényük van. (Lakóhelyünkön mindössze egyszer zavart.)

Az is igaz, hogy a fizetővendég-szolgálat nincs kihasználva. De túl is van méretezve. Ha az mind tele lenne, akkor a Balaton elviselhetetlen lenne. De azt is meg kell kérdezni, hogy ugyan miből épült, nem kis részben 1989 után, az a sok fizetővendég-szoba? A munkahelyi fizetésekből?

Ami pedig a sajtó sopánkodását illeti: azok után, amit a sajtó írt a Balatonról már évek óta, csoda, hogy még van vendég. Mintha fizették volna a sajtót más, idegenforgalommal foglalkozó országok, hogy lehetőleg beszéljék le az embereket a Balatonról! Ezek után pedig csodálkozni, hogy nincs vendég, nem éppen (sajtó)etikus magatartás. No de hiszen ma csak a rossz hírnek van hírértéke!

Még egy dolog, amiért írógépet fogtam. A programfüzeten, a programokon, a kedvességen, amit az ott lakóktól és dolgozóktól kaptunk, látszik az igyekezet arra nézve, hogy mind a hivatalosak, mind a civil szféra (ahogy ezt ma illik mondani) jót akar. Nem észrevenni ezt az igyekezetet, súlyos hiba! Ha egy gyereknek mindig azt mondják, hogy te rossz vagy, végül is azt mondja, igenis, akkor rossz leszek! Ha a Balatonon élők mindig csak azt olvassák, hogy ott minden rossz, akkor valóban el fogják adni villájukat – és a külföldiek lesznek olyan okosak, hogy megvegyék.

Dr. Ritoók Pál és felesége

Olcsó nyaralások utószezonban

Mostanában több helyütt leírták: idén már idehaza is csak drágán lehet üdülni. Mindazok, akik így vélekednek, feltehetően nem ismerik a Hunguest szállodák árait és azt, hogy a pihenéshez támogatás is igénybe vehető. Legolcsóbban a bakonybéli *Hotel Bakonyban* lehet egy hetet eltölteni. Az ide érvényes hétéjszakás részvételi jegy *szeptember 21-ig* felnőtteknek 7900 forint lenne, míg a gyermeknek 6100 forint félpanziós ellátással. Az említett összegeket azonban a gyermekeknél 3000, míg a felnőtteknél 1000–3000 forint támogatás csökkentheti. A bakonybéli jegyekért és természetesen más helyekre is érvényesekért a Hunguest Travel két fővárosi (VI., Bajcsy-Zsilinszky u. 55. és VII., Dohány u. 27.), valamint 21 vidéki, főként megyeszékhelyek központjaiban működő irodáiban lehet jelentkezni. Azok számára is kínálkozik megoldás, akik nem tudnak 1x7 vagy 2x7 éjszakát eltölteni valamelyik Hunguest szállodában, hanem csak rövidebb időszakot, mivel az említett irodákon egy-két-három napos vagy víkendüdülésekre is be lehet fizetni. Jó tudni, maguk a Hunguest szállodák is felhívhatók telefonon, mivel a szabad szobáikat ők értékesítik.

(b. j.)

Az évszázad „bibliofil" árverése

Az évszázad legnagyobb könyvaukcióját tartották meg augusztus végén az angliai Woodbridge közelében: 12 ezer kötetet bocsátottak kalapács alá. A befolyt összeg Suffolk grófság rendőrségének jutott, a rendőrök és a nyomozók üdültetésére fogják költeni. Van is nekik mit kipihenniük, mert most jön a történet java: az árverésre bocsátott 12 ezer kötet egy sokkal nagyobb, évek hosszú során át összelopott „pincekönyvtár" maradéka.

A história három évtizeddel ezelőtt kezdődött. A Suffolk grófságbeli Halesworthben élő Duncan *Jevon* – egyébként húsipari dolgozó – ez idő alatt a királyság különböző könyvtáraiból 52 ezer könyvet tulajdonított el. A zsákmányt – mint arról a Frankfurter Allgemeine Zeitung beszámol – terjedelmes pincéjében őrizte, miután gondosan eltávolította mindegyikből a tulajdonjogi pecsétet. Mennyit olvasott el belőlük – erről nem szól a fáma. Bár Jevon „dicséretére" legyen mondva, igyekezett műveltségét állandóan a kor színvonalán tartani, s e célból ellopta az egyik kolostor könyvtárából a teljes Encyclopaedia Britannica sorozatot. Egy-egy új kötet megjelenésekor is elment, kiegészítendő az állományt. Jevon jelenleg csak a helyi börtön könyvtárát használhatja, miután 15 hónapra leültették. Remélhetőleg erre a bibliotékára jobban vigyáznak.

Miután az azonosítókat kivágta, a tulajdonosok megtalálásához a rendőrségnek szüksége volt Jevon segítségére. Nem elég, hogy 14 fegyveres három teherautóval szállította egy hivatalos raktárba a könyvtömeget, a visszaszolgáltatás komoly nehézségekbe ütközött. Ehhez volt szükségük a kleptomániás Jevonra, akinek ilyenformán kimenőket adtak: fogadja ő is egyebek között egy „nyitott hét" keretében a jelentkezőket. Többek között a londoni Victoria és az Albert Múzeum, valamint egy sor cambridge-i könyvtár képviselőit. Volt olyan tulajdonos, akinek teherautót kellett bérelnie, visszaszállítandó elveszettnek hitt értékeit. Egyébként nem most indult a tulajdonoskeresés: Suffolk rendőrkapitánya két esztendőn át törte magát, hogy mindenki visszakapja tulajdonát. Így is megmaradt az említett 12 ezer kötet, köztük nem egy ritkaság. Kétesztendős keresgélés után a rendőrfőnöknek elege lett a dologból, s ekkor fordult az aukciósházhoz. Ötletének meg is lett a jutalma: anyagi alap a legénységi állomány rendkívüli üdültetésére.

T. I.

Pilótaigazolvány kalapács alatt

A múlt héten írtunk a *Sotheby's* aukciósház különleges árveréseiről, de közismert, hogy a Christie's cég is büszkélkedhet ilyen különleges aukciókkal Londonban, Dél-Kensingtonban. Július végén például csak *vadak életéről* szóló művészeti alkotásokat árvereztek el. Mintegy 400 festményt, rajzot, szobrot gyűjtöttek össze a XVIII. századi alkotásoktól kezdve egészen napjainkig. Az árverés jótékony célú volt, a bevételt a WWF-nek (a Világ Vadállatai Alapítvány) ajánlották fel.

Kamerákból és optikai játékokból rendeztek árverést augusztus végén. Az egyik legkülönlegesebb darab egy pisztoly, amelybe egy fényképezőgépet építettek be. Lőni nem lehet vele, de kémkedésre tökéletesen alkalmas. 1882. február 14-én szabadalmaztatták Franciaországban, egyike a tíz megmaradt Enjalbert Photo-Revolvergyártmánynak. A becsült ára 25–35 ezer font.

Elárverezik Amy *Johnson* pilótaigazolványát (a becsült ára két–háromezer font), és a Hull Aero Club-béli tagsági igazolványát (400–600 fontért). Ő volt az első nő, aki 1930-ban először repült egyedül Angliából Ausztráliába. Amy Johnson repülőpilótaként szolgált a második világháborúban, 1941-ben halt hősi halál egy bevetés közben.

Az állatokat mintázó *agyagfiguráknak* is van gyűjtője, mert a *Beswick* cég már 1930 óta foglalkozik gyártásukkal. Mára legrégebbi darabjaik, mint például a Disney-figurák, régiségszámba mennek, értéküket 100 és 1500 font között mozog. De eladóak a régi és különleges sakk-készletek is, van, amelyik elefántcsontból, van, amelyik mamut csontjából. Egyes készletek a XVIII. századból valóak, így becsült értékük 20 ezer fontig terjedhet.

John Lester: Gepárd anya és kölyke

N. S.

Herendire és ikonra is lehet licitálni az Első Budai Árverezőházban

A nyári szünet után szeptember 14-én tartja meg második *vegyes műtárgy-aukcióját az Első Budai Árverezőház*. A kikiáltásra kerülő több mint száz tétel között most herendi porcelán hamutálra, vázára, Apponyi-mintás tálra (kikiáltási ára 3500 forint), meisseni teáscsészékre is lehet licitálni. Az árverésen több ezüsttárgy is kalapács alá kerül, közöttük egy mesterjegyes niello díszítésű ezüst cigerettatárca (hétezer forint) és nemesi címervéséssel díszített kétrészes ezüst gyufatok.

A műtárgyak mellett számos metszet, akvarell, kis méretű festmény – például *Glatz* Oszkár Bujáki lányok című színezett rézkarca (3500 forint), *Ruttka* Ferenc Székelyföldön című kartonolaj képe (4000 forint), *Kondor* Béla Színjátszók rézkarca (5000 forint) – is kalapács alá kerül. Az aukció érdekessége lesz az a három, XVIII. századi *pravoszláv ikon*, amely egyenként 35 ezer forintos kikiáltási árról indul.

Éremszüret

Alig vette kezdetét az őszi aukciós évad, az éremkedvelők számára máris itt a nagy szüretelés lehetősége. Csupán az a kérdés, van-e kellő számú tőkével is rendelkező hozzáértő gyűjtő, befektető az aukciók kínálatára, amelyekből *egynek részben, kettőnek pedig kizárólagos témája a numizmatika*. A kínálattal szemben a – Magyar Éremgyűjtők Egyesületének tagjai – néhány ezer fő gyűjtő áll, akiknek tudományos igényű rendezett ismeretanyaga képes a kínálat egy részének befogadására.

A sorozat szeptember 15–16-án kezdődik a *Nudelman* László *Habán Kft.*-jének első – minden valószínűség szerint nem utolsó –, most *1347 tételt* felvonultató aukciójával a Hotel Kempinskiben. Ezt követi szeptember 20-án a *PROFILA 20. bélyegaukciója*, amelynek annyi köze van az éremgyűjtéshez, hogy katalógusában a telefonkártyák, grafilatélia, képeslapok, és történelmi értékpapírok mellett *177 tétel pénzt* is kínál érdeklődőinek. E tételek jobbára a modern európai anyagból valók, s többségük ára ezer–háromezer forint közötti.

Az éremkedvelők végezetül a *8. numizmatikai árverés* anyagát gusztálhatják a *Globe Galéria* jóvoltából. Itt a kínálat a szokásos tagolásban a római anyagtól indulva a középkor pénzein át vezeti a reménybeli vevőket a papírpénzek, plakettek, kitüntetések világáig. *Kővágó* László úr ajánlata *851 tételt* sorakoztat fel, s ezek sorában szép számmal aranyak is lelhetőek.

Ez egyébként közös vonása a két nagy árverésnek. A Habán Kft. debütálása akár az esztendő árverése címet is megérdemelhetné. Nem csupán azért, mert a kínálat értéke túlhaladja az ötvenmilliót, hanem azért, mert a döntően magyar éremkínálat hazai árverésen soha nem látott ritkaságokat mutat be. Olyan különlegességeket, amelyek hazai állami gyűjteményekben – Magyar Nemzeti Bank, Magyar Nemzeti Múzeum – sem találhatóak.

Némely unikális ritkaság az érempiac legnagyobb árverésein is megfordult évekkel ezelőtt. Ilyen *I. József* császár (1705–1711) 1708-ban Szebenben vert 10 dukátosa, amely a dukátok tízszeres súlyában készült, s így 34,56 grammot nyom. Az aranyérme 1979-ben már szerepelt a Leu 24. aukción, s ott 47 ezer svájci frank volt az ára. Most hárommillió forintról próbál elrugaszkodni, ami kedvező induló árnak mondható. A nagy kérdés, van-e olyan gyűjtő hazánkban, akinek módjában áll a darabra ennyit áldozni. Az anyagban persze olcsóbb darabok is vannak, bár ritkaságuk vetekszik az előbbi példában leírttal. Ilyen az ugyancsak I. József császárt ábrázoló ezüstérem 1690-ből. A darabot a császár augsburgi koronázása alkalmából verték. Készítői M. *Brunner* és E. *Farber* voltak, akik 74 milliméter átmérőbe álmodták a 134,85 gramm ezüstből kivert emlékérmet. Az érmeképeken a nagyhatalmú császárt babérkoszorúban, koronás fővel ábrázolták az alkotók, míg a hátlapra a Habsburg-családfa portréit vésték *I. Rudolftól I. Lipótig*. Mindezért az indító ár 150 ezer forint.

I. András, és *I. Géza* királyunk ezüstjeiből háromezer forintért is válogathatunk, már ha kellő jártassággal felismerjük érmeik típusait gyűjteményeink kiegészítéséhez.

E területről persze a másik aukción is vásárolhatunk. Itt, a Globe-nál az anyag mássága abból fakad, hogy nem csupán hazai tételek sorakoznak kínálatában. Egy nagyon szép tartású *Thasos* típusú tatradrachma hatezer, egy görög *athéni veret* 20 ezer, egy *Ptolemaios* nagy bronz hatezer, egy *Marcus Aurélius* (161–180) sestercius 12 ezer forintba kerül. A külföldi aranyak sorában velencei zecchinók és az 1979-ben vert platina 150 rubeles egyaránt megtalálható. A különlegességek sorában említésre méltó az 1806-ból fennmaradt 100 papír gulden és a 100 koronás bankjegy 1919-es egyetlen példányban ismert fázisnyomata. Kitüntetéseinkből a Los Angeles 1932, illetve az Athéni 1896-os olimpiák ezüst- és bronzérmei is kézbe vehetőek.

Az érmek között *Csúcs* Ferenc mintázta ismert numizmatikusok portréit láthatjuk. E nagynevű elődök példája – *Bánki* Vajk Emil, *Pohl* Arthur, *Nagyházi* János – és a többi gyűjtő példája nyomán remélhetőleg az ifjú nemzedékek tagjai is felfedezik a numizmatika szépségeit a szeptemberi aukciós kínálatban, amely vásárlás nélkül is felér egy szemeszterrel az érmegyűjtési ismeretek elmélyítése terén.

Ács Érmes Károly

Az Első Budai Árverezőház e havi aukciói

szeptember 20: Papírrégiség, judaika
szeptember 21: Vegyes műtárgy, dohányzás
szeptember 27: Papírrégiség, ipari, kereskedelmi dokumentumok
szeptember 28: Vegyes műtárgy, háztartás anno…
szeptember 30: Okmány- és illetékbélyegek és parafilatélia

Az árverések hétköznap 17 órakor, szombaton 10 órakor kezdődnek az árverezőház aukciótermében, a II. kerület, Margit krt. 16. szám alatt.

A műkincsrovatot szerkeszti: Hajdú Éva

Csúcs Ferenc

V. éves hallg., zsobrák

1931/32. évi fővárosi

osztöndíj pályázaton

dícsérő elismerés

Ferkepzomfoiskévk 26.1

1931-32 V.

1930-31 IV

1929-30 III

1928-29 II

1927-28 I

9. HÉT

FEBRUÁR

1935 — TÉLUTÓ — 28 NAP

24 SEXAGESIMA, MÁTYÁS **VASÁRNAP**

A Királyi Magyar Term
Társulat összes kiadvá
mányosa a K. M. Egy

25 GÉZA **HÉTFŐ**

26 ☾ *Utolsó n.* — K. SZT. MARGIT, SÁNDOR **KEDD**

Lapok, folyóiratok a
fizethetők elő a Királyi M
Nyomda Könyvesboltja
IV. Kossuth Lajos-ut

Csucs Ferenc

VI. évs

30 P putalomdij

1932/33

Ferk`pzomfoiskèvk 27. l.

1932-33

Csűcs Ferenc

VI. éves hallg. szobrász
1932/3. évi 600 P-ös
fővárosi ösztöndíj

Ferképzomfoiskévk 26.1

1932. 33.

13. HÉT

24 OCULI, GÁBOR **VASÁRNAP** LAETARE, ÁRPÁD

25 GYÜMÖLCSOLTÓ B. A. **HÉTFŐ**

26 MANÓ **KEDD**

A Hungarológiának, meret tudományának a *„Magyarság Néprajza"*

Csics Ferenc

VII. é.

Ferkepzomfoiskevk

1933-34. 48. l.

1927-34. tanult
a főtikolan

Szentgyörgyi István
tanítványa
vol.

Nagys. Dr.

1936 1/6	2 drb. portr
1936 1/8	1 " Gerevic
1936	1 " Óltár
1936	1 " Táj Kép
1936	2 " Csók Istv
	hasítvo
1937	1 Óltár Kép

Az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. nyilvános részvényértékesítés révén értékesíti

a

Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Részvénytársaság

325.518 darab, egyenként 1.000 forint névértékű, névre szóló törzsrészvényét, továbbá a dolgozói/vezetői részvényértékesítés során esetleg el nem kelt, maximum 529.000 darab, egyenként 1.000 Ft névértékű, névre szóló törzsrészvényét („Részvények").

Egy Részvény ára 2.000,- forint.

Minden befektető a felajánlott részvénymennyiség erejéig korlátlan mennyiségben jegyezhet részvényt.

A belföldi magánszemélyek részletfizetési kedvezményben részesülhetnek. Részletfizetési kedvezmény igénybevétele esetén jegyzéskor az igényelt Részvények ellenértékének 50%-át kell befizetni. A fennmaradó 50%-ot legkésőbb 1996. november 15-ig, egy összegben kell megfizetni. Előtörlesztés 1996. április 1-től lehetséges.

Csúcs Ferenc

A Távol-Keletre indul az ÁHZ

A *Magyar Állami Hangversenyzenekar* egy hónapos távol-keleti turnéra indul ma. Az együttes Dél-Korea és Japán legrangosabb koncerttermeiben lép fel, köztük a szöuli *Sejong* kulturális központban, az oszakai *Symphony Hallban*, a tokiói *Suntory Hallban* és *Metropolitan Art Space*-ben. A hangversenyeket az ÁHZ fő-zeneigazgatója, *Kobajasi* Kenicsiro, valamint *Lukács* Ervin és a *Magyar Televízió* karmesterversenyének korábbi győztese, *Honna* Tetsuji vezényli.

A turné műsorán *Bartók, Kodály, Liszt, Grieg, Berlioz, Beethoven, Mahler* és *Brahms* művei szerepelnek, köztük Mahler *III.* és Beethoven *IX. szimfóniája* a *Musaszino kórus* közreműködésével. A szólisták között lesz *Ránki* Dezső, *Kim* Hae-jung, *Tacuja* Jabe és *Ikujo* Nakamicsi. Az ÁHZ december 11-én érkezik haza, s csak néhány napig marad itthon, ugyanis Bécsben és Linzben ad hangversenyeket *Fischer* Ádám vezetésével.

(d. m.)

Karajan-központ Bécsben

Bécsben, az Opernring 4-es számú házban szombaton megnyílt a Herbert von *Karajan-központ*, s ezzel – amint Thomas *Klestil* osztrák elnök megnyitóbeszédében hangsúlyozta –: megvalósult az 1989-ben elhunyt világhírű karmester álma és végakarata. A megnyitón jelen volt az osztrák kulturális és politikai élet színe-java. A görög származású Agnes *Baltsa* és az osztrák fővárost szintén második otthonaként számon tartó Placido *Domingo* bécsi dalokat adott elő.

Herbert von Karajantól származik az ötlet; hogy a város kö-

Nem kívánt lehetetlent az anyagtól

Csúcs Ferenc munkái a Hadtörténeti Múzeumban

Már hírt adtunk *Csúcs* Ferenc szobrászművész kilencvenedik születésnapjáról és az ebből az alkalomból megrendezett három kiállításról. A művész lakóhelyén, Sashalmon a *Corvin Művelődési Ház* indította a sort, másodikként a *Hadtörténeti Múzeum* tiszteleg a mester munkássága előtt egy november 15-ig látható kiállítással, a szülőváros, Szentes pedig januárban az életmű bemutatójával zárja az ünneplést. A két fővárosi rendezvény, ha darabjaiban különbözött is, egyformán kamara jellegű volt, az érmeken kívül szinte csak jelzésszerűen vonultattak fel portrékat, kisplasztikákat. Ez részben annak a követ-

kezménye, hogy Csúcs Ferenc életművének törés- és zökkenőmentes gerincvonulatát éremművészete jelenti. De a mintegy négyszáz darabból álló oeuvre bemutatásáról eleve le kellett mondania mindkét kiállítás rendezőinek. A látogató pedig pironkodva arra gondol, miért csak a születésnap adta lehetőség kínálja az életművet megtekintésre, milyen mulasztás erről elfeledkezni. Mert Csúcs Ferenc nemcsak irigylésre méltó, pátriárkai kora miatt érdemes figyelemre és tiszteletre, hanem emberi és művészi magatartása, hűsége, következetessége, kitartása és alapossága révén. Későn, rossz korban született reneszánsz ember, aki több mesterséget is megtanulva éli meg művészi késztetését. Végigjárva a

kiállításokat, az elkerülhetetlen éremtúlsúly mellett és ellenére, feltűnő a változatos anyaghasználat. Láthatunk kisbronzokat, alumíniumszobrot, terrakottát, fa- és kőfaragványokat, és ebben nem is annyira a sokféle anyag a meglepő, hanem az a biztonság, amellyel az eltérő tulajdonságú anyagokkal él, a minden egyes matériához megfelelően idomuló forma és felületalakítás. S eközben soha nem kíván lehetetlent az éppen keze ügyében lévő anyagtól, de maga sem esik bele annak csapdáiba. A kényszerűség, hogy cizellőrként mások szobrain dolgozott, önfegyelemre tanította, arra, hogy a sajátján csak a legszükségesebb beavatkozásokat eszközölje, egyetlen darabján nem találunk „elkínzott" részleteket. Biztosan felméri, hogy gondosan érlelt patinái meddig szolgálják a néző fantáziáját, így soha nem fordulhatnak öncélú tetszetősségbe. Még azt is elhiteti nézőjével, hogy éppen az az akt kívánkozott alumíniumba, amit látunk, s amely anyagról oly' számos elutasító – és, mint meggyőz – felesleges előítéletünk volt. Kiállításának egyik vonzó jellemzője a nyugalom, amellyel kellő időt fordít egy alak megfigyelésére, karakterének megragadására és arra az elvonatkoztató folyamatra, melynek végeredménye maga az alkotás. Ezzel a nyugalommal magyarázható, hogy rendületlenül megmaradt ugyanannak a felfogásnak, szemléletnek keretei között, anélkül, hogy azt éreznénk, bárhol is leragadt volna. Hűségesen ragaszkodik iskolájához, igaz, nagyon jó iskolát járt, és nagyon jó példaképeket választott. *Ghiberti*, Andrea *Pisano, Pisanello* máig mesterei maradtak, anélkül, hogy befolyásuk művészettörténeti citátumokat eredményezne. Minden technikai perfektségén túl, valamennyi alkotásán átsüt a valódi élmény frissessége. Különösen gyermekarcképérmei bizonyítják ezt. Az elmúlt évtizedek folyamán, minden hivatalos késztetés nélkül, alkotásainak igen jelentős gyűjtőtábora alakult ki. De megfigyelhetjük azt is, hogy ez a spontán érdeklődés mennyire jó hatással volt a mesterre is. Segítségével könnyebben viselte el a művészsors viszontagsá-

gait, megóvta az elmagányosodástól. Az alkotókedv életben tartásától pedig a magyar éremművészet nyert igen sokat. Ennek az arisztokratikus műformának hazai életben maradását hathatósan elősegítette a *Magyar Éremgyűjtők Egyesületének* öntörvényű működése, mely si-

Csúcs Ferenc érmei

keresen függetlenítette magát a háború utáni „művészetpolitika" számos vadhajtásától.

Nem folytathatjuk Csúcs Ferenc munkásságának ismertetését témaválasztásának említése nélkül. Történelmünk nagyjait bemutató érméin, az elő- és hátlapok motívumai mögött mindig megjelenik az illető személy, cselekmény vagy hely alapos ismerete. Fantáziáját a magyar történelem majd' minden nagysága alkotásra serkentette. De az írók, költők, zenészek, festők és szobrászok, tudósok, orvosok megörökítése, legyenek kortársak vagy a kultúrtörténet fontos személyei, áttételesen nagyon tág, nyitott látókörről tanúskodik. Szelíd iróniáját, emberséges humorát a családtagokról, kollégákról készített műveken csillantja fel. Az érem különös műfaj, befogadójától figyelmet követel, de ha helyesen fogunk hozzá mondanivalója megfejtéséhez, lényegesen gazdagabbak lehetünk. Ezt szolgálja Csúcs Ferenc egész életműve.

Kótai József

Aczél Géza kapta a Ratkó József-díjat

A *Hangsúly Művelődési és Művészeti Alapítvány* kuratóriumának tagjai, *Antal* Miklós műfordító, *Csikós* Sándor színművész, *Gál* Sándor költő, *Görömbei* András irodalomtörténész, *Karádi* Zsolt esztéta, *Kósa* Ferenc filmrendező, országgyűlési képviselő *Aczél* Géza költő, irodalomtörténésznek ítélte az idei Ratkó József-díjat, amelyet az 1989-ben meghalt József Attila-díjas költő emlékére alapítottak.

Aczél Géza 1947-ben született Ajakon, középiskolai tanulmányait Nyíregyházán végezte. 1971-ben kapott diplomát a *debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán*. 1974-ben jelent meg első verseskötete, amelyet 1992-ig két versgyűjtemény követett. Irodalomtörténészként a magyar avantgárd kutatója. Monográfiát írt *Tamkó Sirató* Károlyról. 1978-ban kapcsolódott be az *Alföld* című folyóirat szerkesztésébe, 1990-től a lap főszerkesztő-helyettese.

(o. á.)

Véget ért a népművelők vándorgyűlése

Fokozni kell a közművelődés társadalmasítását, mindenekelőtt a helyi közösségfejlesztéssel, széles körű együttműködéssel. A közművelődési munka tartalmának pedig egy alapcélra, a valódi értékek megújulva megőrzésére kell épülnie. Mindehhez igen fontos a civil önszerveződések erősítése, az állam, az önkormányzatok pénzügyi, szakmai segítségnyújtása. Így összegezhetők a fő megállapításai annak a szombaton befejeződött háromnapos vándorgyűlésnek, amelyet a *Magyar Népművelők Egyesülete* rendezett meg Zalaegerszegen.

Földiák András, az egyesület elnöke azért emelt szót, hogy *„ne omoljanak össze a magyar kulturális élet utolsó végvárai, hogy legalább a mai szinten őrizzék meg működőképességüket a még élő művelődési intézmények"*. Az egyik előadó arra figyelmeztetett, hogy a szakmának nagyobb súllyal kellene képviseltetnie magát a költségvetési és egyéb fontos kérdések vitájában.

Többen szóltak arról: alapvetően fontos, hogy e kultúravisszaszorító világban az államnak van-e tervszerű, határozott elképzelése és a művelődés leépülését meggátló anyagi ereje. Ennek híján ugyanis már csak a közművelődés megszállottjai képesek ideig-óráig esélyt adni a magyar kultúra megmaradásának.

A vándorgyűlésen felszólalt *Vitányi* Iván, az Országgyűlés kulturális bizottságának elnöke, és hangsúlyozta: a kultúra visszavonulását, gondjait csak a társadalom összproblémáival együtt lehet megfékezni, rendezni. Nem szabad feladnunk az évszázadok alatt megszerzett kulturális előnyünket – mondta.

Az országos fórum a tanácskozás végén állásfoglalást fogadott el, amelyet elküldenek a kormánynak és a köztársasági elnöknek. Ebben a résztvevők hangsúlyozzák: minden törvényes eszközt megragadva szembeszállnak a kizárólag pénzügyi logikára építő, kultúrával kapcsolatos döntésekkel.

(l. p.)

L. Kovászhazi Viktória. Fejezetek a magyar éremművészet történetéből. Bp., 1999 Argumentum, M. Numizmatikai Társulat

*Névmutató**

Alföldi János 94
Asszonyi Tamás 135, 138, 140–142, *153*

Beck Ö Fülöp 25–26, *38*, 40, 44–45, 47, *52–54*, 61, 64, 67, 70–72, 76, 96–99
Berán Lajos 46, 48, 62, 64, 66, 73, 93–94, 96, 98–106, *113–118*
Bernsee József 13
Bethlen Gyula 42, 50
Bezerédy Gyula 44, 50
Boehm József Dániel 10, 12–15, 17, 19–20, 24, *30–31*
Boldogfai Farkas Sándor 95
Borsos Miklós 98, 132–133, 137, 139–140, *146*
Bödy Kálmán 95
Brüll Moritz 13
Budahelyi Tibor 135, 138, 142, 144, *159*

Czinder Antal 124–131, 134, 140–142, *147–150*

Csikszentmihályi Róbert 133, 137, 141, *154*
Csikvári Péter 136, 138
Csiky Tibor 136, 138, 142, *159*
Csillag István 46, 50, 61, *77*, 98
Csiszér János, Zs. 94, *119*
Csúcs Ferenc 95, 98, *120*

Edvi Illés György 97
Egyed Emma, Sz. 98
Esseö Erzsébet 74, 76, *119*
Exner Károly 22, 26, *34*, 93

Ferenczy Béni 124, 132, 139–140, 144, *146*
Ferenczy István 10, 12, 17, *28–30*, 92
Fémes Beck Vilmos 68–71, 74, 76, *80–82*, 96
Friedrich Ferenc 142, 145

Gaál István 98
Gáti Gábor 98, 141, 143, 145, *160*
Gerl Károly 15–17, 19, 21–22, *31–33*, 93, 98

Hafner Arnold 45, 48, 50, 61–62, 73–74
Holdas György 143, 145, *160*
Horváth László 144, 145

Ispánki József 97–98
Iván István 98

Jittner Antal 13
Juhász Gyula 47, 50, *77*

Kallós Miklós 98
Kalmár János 142, 145
Karl Henrik 11–12, 16, *28*
Kenéz László 133, 137, *157*
Kiss György 98, 142, 144–145, *160*
Kiss Kovács Gyula 140–141, 145, *159*
Kiss Nagy András 98, 133, 136–137, 140–142, 144, *156*
Kovács László, Cs. 135, 138, 144, *158*
Kövesházi Kalmár Elza 65, 76

Ligeti Erika 134–135, 137, 140–141, 144, *155*
Lóránfi Antal 15–17, 22, 25, *35*
Lugossy Mária 136, 138, 142–144, *157*

Madarassy Walter 94, 97, *122*
Mayer Elek 15, 17, 21, *3*
Merényi Gina 98
Mester Jenő 98
Moiret Ödön 62, 65–67,
Murányi Gyula 42, 47, 5

Nagy István János 135, 1

Palotás József 135, 138,
Pátzay Pál 98
Patzó Pál 46, 50
Petrovics Demeter 13

Radnitzky Károly 9–10,
Reisner József 19, 21–22,
Reményi József 46, 50, 6 73, 76, *84–85*, 94, 97
Renner Kálmán 98, 110–
Rigele Alajos 98
Róna József 45, 50
Ruff András 48, 51

Scharff Antal 9–10, 15– 92–93
Schwartz István 15–17, 1
Seidan Wenzel 9–10, 14,
Soltra E. Tamás 144–145

* A névmutató csak a magyar éremművészek neveit tartalmazza.

Csúcs Ferenc

1021

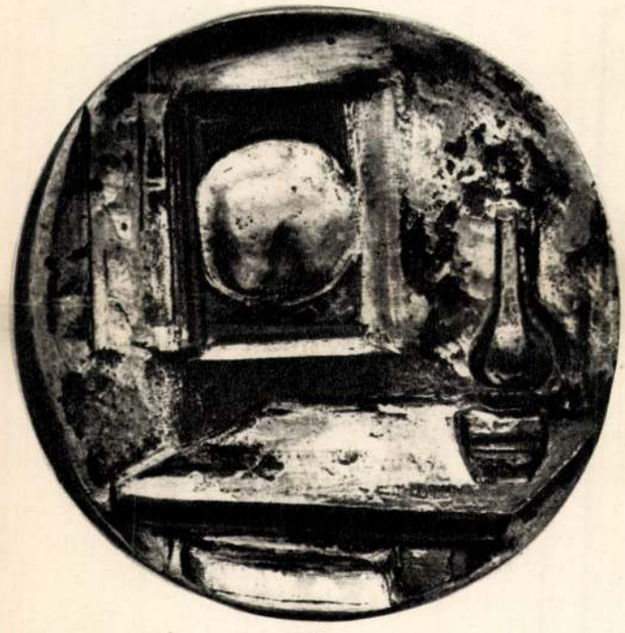

ÉRMEK ÉS PLAKETTEK A X. MAGYAR

A klasszikus múltra visszatekintő érem- és plakettművészetünk örvendetes eredményeit figyelhetjük meg a X. magyar képzőművészeti kiállításon. A bemutatott anyag már mennyiségénél fogva is jelentős, tizenöt művészünknek száznál több alkotását tartalmazza. Ennyire gazdag éremanyagot az utóbbi húsz esztendőben soha nem mutattunk be. Ez főleg azzal magyarázható, hogy éremművészetünk termése az utóbbi években mennyiségileg és minőségileg is lényegesen meggazdagodott. Az idősebb patinás nevű mesterek: Csúcs Ferenc, Gachal-Eölvedy József, Madarassy Walter, Olcsai Kiss Zoltán, Szentesy Hiesz Géza stb. mellett az éremművészet igen figyelemre méltó fiatalabb képviselői: Egyed Emma, Kiss Kovács Gyula, Kiss Nagy András, Kiss Sándor, Ligeti Erika, Renner Kálmán, Szabó Gábor és Tóth Sándor szerepelnek modern ízlésű, a mai korszellemhez alkalmazkodást kereső művekkel.

Tekintettel, hogy a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítást a felszabadulás 20-ik évfordulójának emlékére rendezték, ezért jelen írásunk kínálkozó alkalom arra, hogy néhány pillantást vessünk azokra az új sajátosságokra, melyek mai éremművészetünket a régebbitől megkülönböztetik. Művészeti kritikánk még nem emelte ki eléggé az éremművészet korszerűségét, még nem hangsúlyozta az új sajátosságait, amelyek a szocialista társadalom viszonyai közepette alakultak ki.

A felszabadulás előtt az érmek főleg pénzes műgyűjtők részére készültek. A művészeti írók úgy emlegették az éremművészetet, mint az egyik legindividuálisabb művészeti műfajt, amely nem a társadalmi kollektívát, hanem kizárólag az egyén műélvezetét szolgálja. Az egykori érem többnyire 4—5 cm nagyságban, mindkét oldalon díszítve készült. A művész a formákat a kézbevehetőség, a közeli, gyakran nagyítóval történő megtekintés célszerűségének megfelelően igen aprólékosan dolgozta ki. Ezzel szemben mai éremművészetünkben az egyoldalasra tervezett, kiállítási tárlóba, szélesebb körű közönség általi megtekintésre szánt érem a gyakori. Amennyiben a művész hátlapot is tervez, azt nem önti egybe az előlappal, hanem külön darabban mutatja be, így az érem mindkét oldala egyszerre tekinthető meg. A méret gyakran a régebbinek többszörösére, a plakett-műfaj irányába megnőtt. A kompozíció mikroszkopikus felületi megformálása helyébe a nagyvonalúan képzett, többnyire kötetlen forma került. A régi, szigorúan geometrikus kör alakot vagy szögletes formátumot a téma modern ízlésű előadásának megfelelően a szabálytalan, szinte életszerűségtől lüktető peremvonal váltotta fel. A kompozíciók széléről eltűnt a figurális ábrázolást keretező, hosszú, cirkalmas felirat. A mai érmeken többnyire egyáltalán nincsen felirat, vagy az a legszükségesebbre korlátozódva, a figurális kompozícióhoz esztétikai összhatásban mint dekoratív elem igyekszik alkalmazkodni. A háttér sem tükörsima, közömbös felület többé, hanem annak rusztikusan kiképzett, itt-ott előbbre, vagy hátrébb tolt megformálása a kompozíció érvényesülését, a tartalmi mondanivaló célját szolgálja. A sportolóknak és egyéb kitüntetési célokra szánt speciális, sokszorosított, vagyis a fémpénzhez hasonlóan, redukciós eljárással egybekötött, úgynevezett vert érmeken kívül éremművészeink munkái majdnem kizárólag egyedi alkotások, melyek fémöntési eljárással külön-külön szabadkézi felületmegmunkálással, cizellálással készülnek. Az éremművészet területén bekövetkezett változásokat vizsgálva, arra a következtetésre juthatunk, hogy az éremműfaj átfejlődik a kollektív társadalmi igényekhez alkalmazkodó kisméretű domborművé, megőrizve, a klasszikus alkotások számos sajátosságát. A mai érmek hasonló tartalmi, kollektív társadalmi igényeket szándékoznak kielégíteni, mint az egyéb alkotások.

A megemlékező, illetve emléket megörökítő témakör mindig sokat foglalkoztatta az éremművészeket. A mostani kiállítás anyaga is főleg ilyen vonatkozású. A neves személyiségek: Madách, Bartók, Rousseau, Cézanne, Hemingway, Copernikus, Monteverdi stb. emlékérme mellett a legtöbb érem a kiállítás címében foglalt eseményhez, a felszabadulás 20 éves jubileumához kapcsolódik, sőt e témaválasztás szempontjából, az egyéb művészeti műfajokkal: szobrászattal, festészettel és grafikával szemben talán az éremművészet alkotásai utalnak leginkább a jubileumra. Olcsai Kiss Zoltán visszaemlékezésszerűen hat darabból álló, 15 centiméteres éremsorozatban mutatja be az elmúlt húsz esztendő fontosabb állomásait. Az első érem felirata: „1945". A kompozíciót, borongós égboltra rajzolódva, a felrobbantott Lánchíd pillére tölti ki, jobbra kimúlt ló teteme, az előtérben gyermekével menekülő anya

Kiss Sándor: Hemingway-érem hátlapja – Verso de la médaille «Hemingway»
Оборомная сторона медали «Хемингуэй»
Kis Nagy András: Este – Soir – Вечер
Kiss Kovács Gyula: Ülő nő – Femme assise – Сидящая женщина

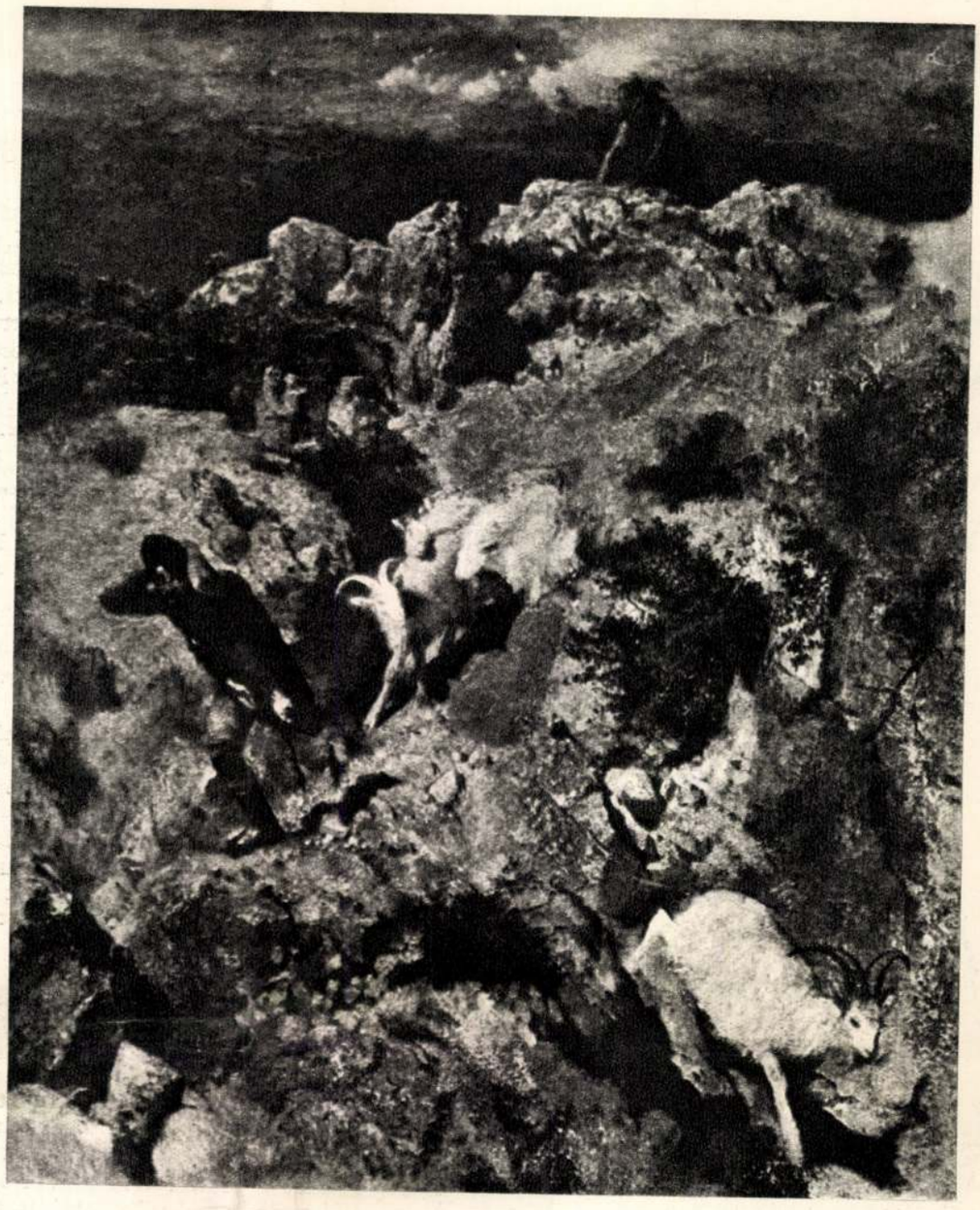

Böcklin: Pán megriaszt egy pásztort
Pan effare un berger
Пан пугает пастуха

mokban. Reger zenéje a fodrozódó hullámok csendes, időnként érdektelen zörejét adja vissza, olykor felerősödött torlódással, máskor elboruló lehangoltsággal, majd játékos keringő dallammal illusztrálva a najádok bukdácsolását.

A *Holtak szigete* sokat foglalkoztatta Böcklint, több változata ismert. (Leginkább az 1880-as második és az 1883-as harmadik.) Feltehetően Ischia szigete ihlette. A sötét tónusú, komor hangulatú kép hosszabb lélegzetű zenekari költeményt váltott ki Regerből. Úgy látszik: a vallási rajongás mellett a borongó fájdalom hatott reá erősebben a négy kép közül, e kettőt tette műve alappillérévé. Az üstdobok triolás kopogása, a basszus-szólamok erőteljes kihangsúlyozása, a panaszoshangú angolkürt, a rezek recsegése s a hegedűk siralma kissé vásári gyászt intonál. Állandóan váltakozó komor harmóniák, hatástkeltő szünetek. A lehangoló fuvola-, oboa-szólók, fájdalmas kürthatások s a szordinált trombita is sivárságot, elhagyatottságot s csendes beletörődést érzékeltet, amely hangos, felcsukló zokogásig fokozódik, majd visszacsendesül panaszos sírámmá.

A „*Bacchanália*" festménye is, zenéje is messze elmarad várakozásunktól: a címben idézett antik ünnep elképzelt szépségétől. A görögök természetes életélvezése, erőteljes, vérbő kedve, ártatlan-animális erotikája, a mindent kipróbált, mindenből kiábrándult, cinikus, nagypolgári társaság degenerált, beteges dorbézolásáig aljasult. A tobzódások torz oldalát festő, elrettentő, iszonyatot keltő, ízléstelen kép; erőtlen, neuraszténiás zene. Enervált, de egyben egzaltált, szeszélyes mulatság. A mindenben megcsömörlött, vérszegény és gyomorbajos „civilizált" Európa raffináltságában is színtelen bacchanália-utánzata, torz törésekkel. A rezek időnkénti vad harsogása helyettesíti a természetes erőt. Szeretné elhitetni magáról, hogy pogány mámor vad szédülete — sikertelenül. Végig a „szolid polgári keretek" között mozog. Zenekari torlódás, képek sűrű váltakozása külsőséges eszközökkel: imbolygó vonósok, csattogó ütőhangszerek, felsikoltó fúvósok: valósággal az egész „zenekari pokol" elszabadulása, de hol van ez a beteg rikoltozás Muszorgszkij boszorkányszombatjaitól, Beethoven szilaj görög ünnepeitől, vagy akárcsak Wagner Tannhäuser-jának Bacchanáliájától?

*

Az egész szvittel valahogy úgy vagyunk, mint egy napon felejtett képpel: színei elfakultak, elerőtlenedtek, mint azok a festmények, amelyek zenei kifejezésére vállalkozott.

Frideczky Frigyes

látható. Az éremhez tervezett hátlapon, az előlap borzalmat keltő hatásával szemben, a kezet fogó szovjet katona és magyar munkás harmonikusra komponált alakjában a nyugalom, a béke jut kifejezésre. A sorozat utolsó darabja „XX ÉVES JUBILEUM" felirattal az újjáépített Erzsébet-híd pillérét és a Dunát átölelő szép ívét rajzolja meg perspektivikusan. Olcsai Kiss Zoltán a mintázási módon kívül a bronzfelület megmaratásával is hangsúlyozza a téma jellegét, pl. az 1945-ös érem felülete sötét, a XX éves jubileumi érem pedig aranyszerű tónusban ragyog.

Éremművészeink ötletesen választották meg kifejezésteljes szimbólumaikat, melyekkel az elmúlt 20 esztendő néha küzdelmes éveire és az azokat megnyugtatóan koronázó 20 éves jubileumra utalnak. Madarassy Walter egyik szűkszavúan modern kompozícióján ablaknyílásról leesett vasrács és felröppenő madár szimbóluma utal a felszabadulásra. Kiss Nagy András szintén hat darabból álló éremsorozatot mintázott a jubileumra. Az újjáépített Erzsébet-hidat ő is megformálta, de Olcsai Kiss Zoltánnál elvontabb kompozícióban. Egy másik sorozata Dózsa György 1514-es parasztfelkelésének emlékével foglalkozik. Modernségre törekvő, leegyszerűsített, nagyvonalú formái drámai erővel keltenek történelmi hangulatot.

A kiállítás számos művészeti és irodalmi vonatkozású, személyi jubileumzoz kapcsolódó érme közül lenyűgözően szép, kifejezésteljes kompozíciója miatt érdemes felhívnunk a figyelmet Kiss Sándor Hemingway-érmének hátlapjára, mely az író „Öreg halász és a tenger" c. novellájának illusztrációszerű éremfeldolgozása. Kiss Kovács Gyula a Csontváry-érem megformálásánál a szuggesztív hatású kalapos Önarcképből indult ki. A plasztikusan megrajzolt vonalakkal igazi monumentalitást ért el a néhánycentiméteres fémlapon, mellyel tömören hangsúlyozza Csontváry nagyságát.

A plasztikai formaképzés szempontjából a kiállítás anyagában sokrétűség figyelhető meg. Majdnem mindegyik éremművészünk egyéni módon, sajátságos eszközökkel fejezi ki mondanivalóját. Szentesy Hiesz Géza a régi klasszikus érempéldaképek nyomán alkot. Portréiban: Horváth Mihály, Marcel Gimond, Fadrusz János, feltétlen hasonlóságra törekszik. Madarassy Walternél az Építőművészek Szövetsége számára készült érmen megfigyelhető, hogy a klasszikus szimmetriára emlékeztető kompozíció részletkidolgozásában feltűnően modern megoldásokat alkalmaz. Csúcs Ferenc az érmeit vastagon önti bronzba, melyből a formák erőteljesen domborodnak ki. Vele szemben Egyed Emma szinte a pasztell-képek finomságára hasonlító, lehetfinom árnyalatokban, a fény- és árnyékhatások gazdag játékával fejezi ki mondanivalóját. Szabó Gábor a sima fémlapon grafikusszerűen leegyszerűsített, energikus kontúrvonalakat alkalmaz. Kiss Nagy Andrásnál hangsúlyozottan dekorativitásra törekvés, a formák koncentrálása figyelhető meg. Szűkszavúságával válik sokatmondóvá. A bronz nyers csillogását ötletesen alkalmazza egyes részletek kiemelésénél, pl. „Este" c. érmén az ablakon beragyogó telehold megformálásánál. Ligeti Erika az ötletesség, a formai játékok alkalmazásával az élet derűs oldalát mutatja be. Éremkompozícióin a friss élményeket vázlatszerű közvetlenséggel formálja meg.

A dekoratív hatásokra törekvő megoldásokkal szemben Kiss Sándor a téma drámai hatására, a kifejezésre helyezi a súlypontot. A modernséget szerencsésen hozza összhangba a választott témával, pl. a háborús érmen az árnyalásszerűen megformált, megnyúltalakú, kísértetszerű figurák menetelő sora hátborzongató érzést vált ki a nézőből. Kiss Kovács Gyulánál a harmóniára törekvés figyelhető meg a feltűnően kiérlelt kompozíciókban, melyek szinte lírai költeményszerűen hatnak. Az éremkompozíciókban és nagyméretű köztéri szobrokban egyaránt kiváló szobrász gyakran az éremdomborműben érleli ki plasztikai élményeit.

Hosszas lenne felsorolni mindazokat az egyéni sajátosságokat, kifejezési módszereket, melyek a néző számára változatossá, élvezetessé teszik mai éremművészetünket. A kiállítás az egyéni zamat, a kifejezőerő, a tartalomra utaló szimbólumok gazdag változatait nyújtja. A néha unalmas, majd gyakran nyugtalanító, majdnem egész falakat is betöltő festmények és gólemóriásként ható szobrok rengetege között járva, ha az éremtárlóhoz téved az elfáradt látogató, valami egészen más, harmonikusan szép, felüdítő művészi élmény részesévé válik, amely lenyűgözően bilincseli oda a kis fémlapocskák, az érmek és plakettek művészetéhez.

Soós Gyula

Kiss Sándor: Héra – Гера

Szabó Gábor: Fogócska – Chat sans but – Игра в салки

Ligeti Erika: Szitakötő – Tamisier v. Libellule – Стрекоза

A MONUMENTALIZMUS BŰVÖLETÉBEN

— NÉHÁNY MEGJEGYZÉS A X. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS FESTÉSZETI ANYAGÁRÓL —

Szakmai körökben mostanában sok szó esik a táblaképfestészet válságáról. A kérdés általában úgy kerül a nyilvánosság elé, hogy kétségbe vonják feltevésének alapját, létjogosultságát. Holott tény, hogy ilyen vonatkozásban sok minden nyugatalanítja a festőket. Így többek között a táblaképek felvevőpiacának helyzete, az állami műkereskedelem struktúrája, amely már eleve egy meghatározott festői szemléletet és színvonalat konzervált, nemigen sarkallja a művészeket arra, hogy korábbi eredményeken túllépve bátor kísérletező munkával megalapozott új tartalmi és kifejezésbeli eredményeket érjenek el. Természetesen a kérdésnek elsősorban nem az anyagi vonatkozásai azok, amelyek megoldásra várnak, s az ellenintézkedések, szervezett állami vásárlások vajmi kevés eredményre vezethetnek, ha nem törekszünk mindenekelőtt a bajok gyökerének alapvető elvi-esztétikai okait felkutatni, és felderítésével hozzájárulni táblaképfestészetünk válságtüneteinek kiküszöböléséhez. Erre kiváló alkalmat adott a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás, amelynek anyagösszeválogatása és rendezése is — úgy véljük — erősen hozzájárult táblaképfestészetünk válságtüneteinek kidomborításához.

A tárgyilagos felmérés szándékát számos körülmény, jelentős festőink egész sorának távolmaradása nehezíti, de joggal feltételezhetjük, hogy a zsüribizottság, mint felelős testület, a rendelkezésére álló anyagból jóhiszeműen igyekezett olyan kiállítást létrehozni, amely nagy egészében jellemző keresztmetszetet ad képzőművészetünk mai helyzetéről, problémáiról. Hiszen ezeknek a ritka alkalmaknak jelentősége éppen abban van, hogy tájékoztat egy adott időszak művészeti életéről, a fejlődés vagy hanyatlás tendenciáit szembesíti a közönség és a kritika véleményével, s ezzel maguknak a művészeknek is bizonyos támpontot, irányvonalat és perspektivitást ad a továbbhaladáshoz.

Mindenekelőtt szeretnénk leszögezni: a táblaképfestészetet nem fenyegetheti tartós válság. Hiszen mindenki tudja, hogy ez minden művészi tevékenység alapja, nélküle még az alkalmazott technikában sem lehet megfelelő eredményeket elérni. Igaz viszont, hogy szocializmust építő államunkban számos körülmény teremtett kedvező lehetőséget a monumentális törekvéseknek. Sokan éppen ezért fordulnak tudatos vagy ösztönös érdeklődéssel a monumentális ábrázolás problémái felé, s ha másként egyelőre nem is, a táblakép-piktúrában igyekeznek megtartani, kialakítani az ehhez vezető utakat és eszközöket. A művész nem születik monumentalistának. Nem is volna helyes, ha megfelelő gyakorlat és tapasztalat nélkül bíznánk meg a festőket nagyszabású freskók, szekkók, mozaikok és egyéb korszerű monumentális feladatok elvégzésével. Táblaképfestészetünk alapkonfliktusa tehát főként abból fakad, hogy festőink jelentős része, mely a monumentális művek alkotására is hivatottnak érzi magát, mindenekelőtt a táblakép-piktúrában igyekszik megvalósítani elképzeléseit. Aki figyelmesen áttanulmányozza a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás anyagát, az szükségképpen szembetalálja magát ezzel a kérdéssel, mint festészetünk alapproblémájával.

Igaz ugyan, hogy maguk a festmények az előző kiállításokhoz viszonyítva méretben szerényebbé váltak. Néhány nagyobb vászon kivételével a kis- és középméretek dominálnak. Ez önmagában véve dicséretes vonása is lehetne a kiállításnak, ha ezzel egyidőben és ennek megfelelően olyan tartalmi, formai és megoldásbeli értékekkel gazdagodtak volna, amiket már maga a méret is indikál a festőnek. A festők nagy többsége azonban — a szerényebb méretek ellenére — a monumentalizmus révületében él és alkot. Ez alól talán csak azok az idősebb művészek a kivételek, akik mély nosztalgikus vágyakozással gondolnak azokra az időkre, amikor a festő vállára vagy hátára vette a szerszámait és sokszor kilométereket gyalogolt a „motívumhoz", küzdött az időjárás szeszélyeivel, a világítási effektusok változékonyságával és az anyaggal mindaddig, míg a színek tisztaságával, nemes harmóniáival, az ecsetkezelés manuális biztonságával megragadott formák tónus- és valőrgazdagságával sikerült szerves egységet teremteni a külső természet és saját belső érzelmi világa között.

Az így kialakított stílusegység, festői szemlélet ma is megragadó alkotásokkal gazdagítja ezt a kiállítást. Czóbel rajzszénnel érzékenyen kitapogatott virágai a könnyedén szinte rájuk lehelt színfoltokkal meghatóan szép vallomások az életnek sokszor kis, jelentéktelennek tűnő dolgokban felfedezett örömeiről. Kmetty János keskeny és magas formátumú képei festészetének jellegzetes kékesderengésű konstruktív kubisztikus elemeivel Szentendre sajátos lírai mikrokozmoszát idézik emlékezetünkbe egy bölcs és lehiggadt festő szemléletével, aki az embert és a környezetét szerves egységben, összeforrottságban látja. Bernáth Aurél festményei — sok festőnkhöz hasonlóan — a balatoni nyarak szép emlékeit hozzák a kiállításra. A „Táborozók" az este közelítésének csöndes békéjét, a másik a strandolók nyári örömeit. Ez utóbbi már a monumentális falkép lehetőségeit is magában hordozza: valahol félúton van a táblakép és a freskóterv között. Szőnyinél láttunk a múltban hasonló törekvéseket. Sajnos, neki sem sikerült az intim festőiséget a monumentális kifejezéssel közös nevezőre hozni.

Domanovszky Endre

Szövőnők. Gobelin – Tisseuses. Tapisserie «Ткачихи». Гобелен

Z. Gács György: Cirkusz – Cirque Цирк

Kling György: Kislány – Fillette Девочка

Szépek és újszerűek viszont a színes kőrajzok, amelyek e kiállításon a Bertnáth-i oeuvre-t gazdagítják. Bartha László Kohóban című festményén ugyancsak érzünk valami ellentmondást, a figurák monumentális, formailag összefoglalt megjelenítése és a háttér impresszionisztikus színes szétaprózottsága között. A „Téli Balaton" című festményen viszont — a motívummal való benső együttélés eredményeként — a festőnek sikerült bensőséges egyszerűséggel is lényegretörően nagyvonalút, monumentálisan egyszerűt alkotnia. A festőt szűkebb hazájához fűződő viszonyának meghittsége tükröződik Kurucz D. István két szép temperáján: az Irsai utcán és a Szántáson. Örömmel és megnyugvással látjuk a kiállításon Viski Balás Lászlónak franciás könnyedséggel festett meleg és színes festményeit, mint korábban kellőképp nem értékelt művészetének rehabilitációját. Fónyi Géza, Mihaltz Pál, Benedek Jenő, Szentiványi Lajos, Elekffy Jenő, Ilosfai Vargha István, Modok Mária, Vén Emil és még sokan az idősebb korosztály tagjai közül figyelemreméltó művekkel szerepelnek a kiállításon. Mindazonáltal nem hallgathatjuk el, hogy részben a rendezés következtében, a megállapodott festők művészetének nemes értékei valahogy elvesznek, feloldódnak a kiállítás egészében. Ezzel szemben indokolatlanul hangsúlyt kapnak a fiatalabbak kétségkívül erőteljes tehetségről tanúskodó, de sokszor még nyers, kevésbé kiforrott és megállapodott alkotásai. Ezek a művek hordozzák elsősorban magukban festészetünk alapkonfliktusát, amelyet megerősíteni látszanak művészetünk derékhadának lényegében impresszionista-realista iskolázottságú művészei is, mint például Iván Szilárd, Szentgyörgyi Kornél, Kádár György, Moldován István, Luzsica Lajos és mások, akik a monumentalitás igényét tartva szem előtt, vagy eleve lemondanak az intim festészet tartalmi-technikai-mesterségbeli erényeiről, vagy a kettőből igyekeznek valami felemás stílust kialakítani.

A táblaképek — tartalmuktól, méretüktől, stiláris felfogásuktól függetlenül — már eleve feltételezik a nézővel való intim kapcsolatot, a bennük való újra és újra elmélyedés örömét, akár múzeumok, klubok, magánlakások falára kerülnek is. Aki táblaképet fest, annak eleve számolnia kell ezzel. A monumentális pátosz, az érzékletes festői szépségeket elhanyagoló nagyvonalúság, kiváltképp ha olyan szín és megformálásbeli nyerseségekkel párosul, mint amilyeneket Szurcsik János, Patay László, Németh József egyes kiállított festményén tapasztalunk, mindez a bennük megnyilvánuló egészséges tartalmi-kifejezésbeli, érzelmi tényezőket is elhalványítja.

Kokas Ignác, Vecsési Sándor, Tamás Ervin tisztességes festői szándékainak sikeres kibontakozását is zavarja a szín- és formalátás vérszegénységig való leegyszerűsítésének szándéka, az abból származó levegőtlenség, atmoszférátlanság. Ismét mások, mint például Szinte Gábor, Kóka Ferenc, Szabó Zoltán, Konfár Gyula azzal, hogy a színek tobzódását nem igyekeznek valamiféle érzelmi hatás érdekében szervezettebben összehangolni, hangszerelni, bántóan harsányaká, mondhatnám indokolatlanul brutálisakká válnak. Mindezek a sajátságok nehezen viselhetők el a táblaképen.

A táblakép válsága tehát — ha egyáltalán beszélhetünk róla — nem annyira a társadalmi, anyagi, szervezeti feltételekből, mint inkább egyes festők alapvetően táblaképellenes magatartásából fakad. Ezért tűnik furcsának, amikor a kritikusok az általuk korszerűnek vélt konstruktív formarend kialakításának sikertelenségéért a festészetben még kísérő impresszionista szemléleti csökevényeket ostorozzák. Itt nyilvánvalóan alapvető félreértésről van szó. Mert igaz bár, hogy gyökeresen szakítottunk az impresszionizmus szűkkörű szemléletével, a ma festője a világ átfogó értelmezését, a kor társadalmi és emberi problémáinak vizuális vetületeit akarja a képsíkra vetíteni, szívével a lélek mélységeit és magasságait átfogni, s ennek megfelelően új formamegoldásokkal, anyagokkal, technikai eljárásokkal igyekszik gazdagítani a hagyományos eszközök tárházát. Ám mindez még ma sem nélkülözheti azokat a termékenyítő tanulságokat, amelyeket századunkban az impresszionizmusból és az abból szervesen folyó irányzatokból meríthetünk. Nem mondhatunk le természeti kötöttségeinkről, a jelenségek spontán érzékelésének és adekvát művészi ábrázolásának készségéről, mint a művészi munka alapjáról. Végső fokon ez magának a művészi absztrakciónak is az alapja, a korszerű művészetnek, amely a kifejezés határait és lehetőségeit igyekszik kitágítani.

Arra vonatkozólag, hogyan alakulhat ki a táblafestészetből szervesen, folyamatosan a monumentális művészet, szép példát nyújt a kiállítás Barcsay Jenő művészetében. Tudjuk róla, hogy alapos, mély iskolázottságú mester, aki szellemi elődeinek, elsősorban az alföldi festőknek nyomdokain jutott el művészetének egyéni sajátosságaihoz. A természet szüntelen és fáradhatatlan tanulmányozása során jutott el szemléletének arra a fokára, amely már a percről percre változó jelenségeken túl keresi a természetnek magasabb megjelenítési formáját, a környező világ és az ember viszonyának egységét. Művészetének jellemző sajátosságát általában a szilárd formák tiszta harmonikus rendjében látják. Véleményem szerint ehhez szervesen hozzátartozik — s festészetét ez avatja egyénivé és jellegzetesen magyarrá — koloritjának szonórus mélységét átvilágító belső tűz, amely legabsztraktabb formáit is a magashő-

Fülöp Erzsébet: Utcasarok
Coin de la rue – На углу улицы

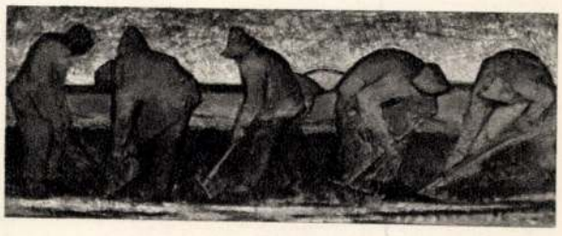

Berényi Ferenc: Földmunkások
Terrassiers – Землекопы

Ék Sándor: Portré – Portrait
Портрет

Moldován István: Balatoni halászok
Pêcheurs du Balaton
Балатонские рыбаки

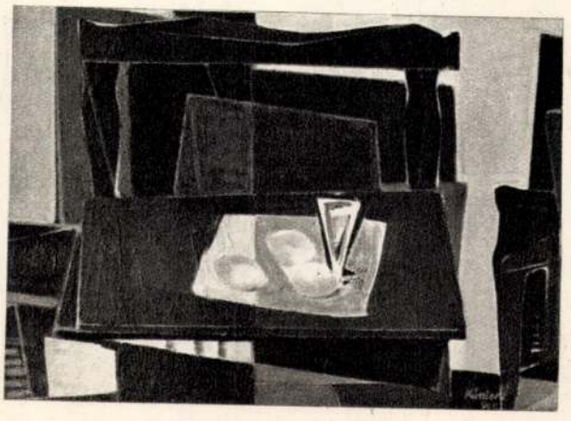

Kántor Lajos: Csendélet
Nature morte – Натюрморт

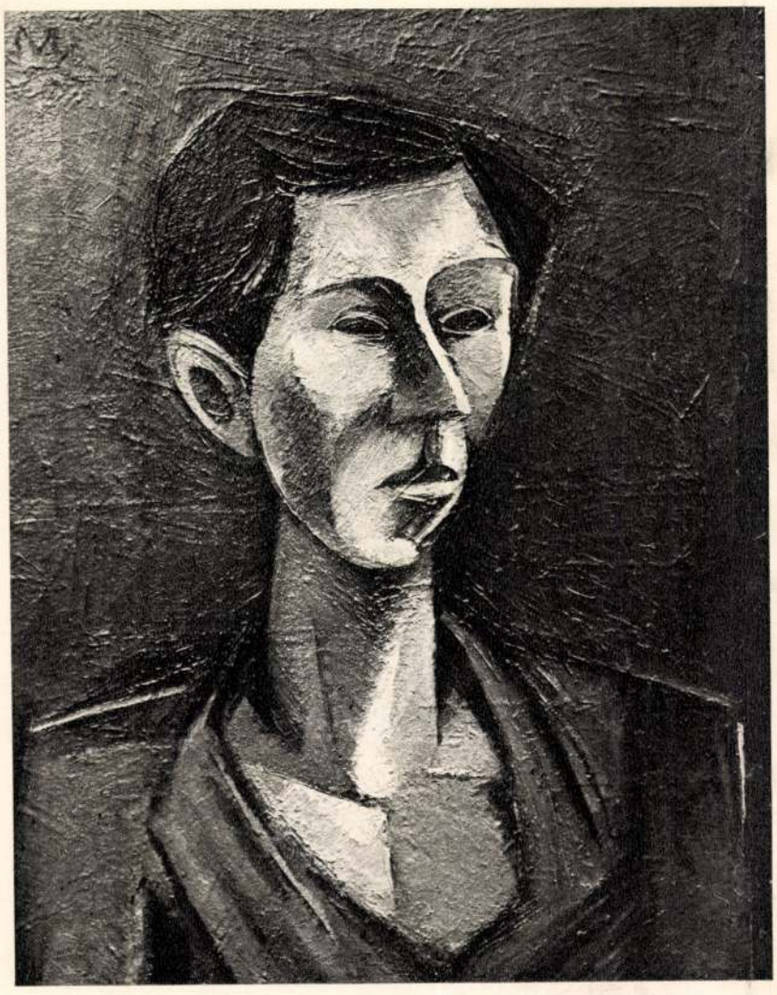

Miskei László: Portré – Portrait – Портрет

fokú élet és valóság hímporával vonja be. Barcsay monumentális igénye belülről fakad: tenyérnyi rajzait és festményeit ugyanolyan erővel hatja át mint nagyméretű vásznait. A kiállításon szereplő monumentális márványmozaikja, az „Asszonyok" tulajdonképpen első szerencsés kísérlet arra, miképpen lehet az ő művészetét murális feladatokon is alkalmazni. Nem hallgathatjuk el viszont abbeli véleményünket, hogy a nagyszabású mű a megformálás során éppen azt a mindent átsugárzó belső fényt vesztette el, amely az eredeti tervet olyan meleg atmoszférával varázsolja mélyen, líraian emberivé. Ezért azonban nem a festőt kell okolnunk. Mindazonáltal igen szép és meggyőző ez a mű arra vonatkozólag, hogy a monumentalitás a művész munkásságában belülről, szervesen kell hogy kibontakozzék. Ezt erőltetni, külsőséges, nem a mondanivalóval szervesen összefüggő stiláris elemekkel siettetni nem lehet. Pedig sajnos, sokan ezt az utat választják.

A hamis pátosz, az indokolatlanul merev mozdulatlanságba meredő, vagy heves gesztusokkal ágáló figura — minderre sok példát idézhetnénk a kiállításon szereplő művekből — épp annyira elviselhetetlen a táblaképen, mintha valaki dagályos politikai frázisokat puffogtat szűkebb baráti társaságban. A monumentális műveknek természetesen megvan a maguk sajátos akusztikájuk. Biztos ízlés kell ahhoz, hogy a festő megfelelő méreteket találjon mondanivalójához. Számos olyan képet láthatunk a kiállításon, amely fele-negyedakkora méretben harmonikusabban hatott volna a szemlélőre. Ilyen például Domanovszky Endre Kosaras nője. Egyébként az ő, kiállításon szereplő intim táblaképeit, csendéleteit ugyanaz a lendület, kifejező tömörség jellemzi, mint hatalmas épületdíszítő műveit, csak éppen a motiválásuk felszabadultabb, könnyedébb, a művész játékosabban alkalmazza bennük a szellemes és könnyed előadás frappáns ötleteit, a harsogó színek és fények merész akkordjait, mindazokat az elemeket, amellyel a festő szorosabb, intimebb kapcsolatba kerülhet a nézővel, megosztva vele a mesterség örömeit és problémáit.

A fiatalok körében rendkívül népszerű Kondor Béla hajlamos arra, hogy allegorikus, játékos formai rébuszokba rejtse mondanivalóit. Nehezen tudnám szavakkal kifejezni, mi rejlik kiállításon szereplő festményein, mint például az elgyötrött arcú Darázs király mögött, aki a városvégi szegényes házak környezetében, a mesék glóriájával a feje körül, görcsbeszoruló tenyerén tartja a tüzes fullánkú darazsat. Nem is nagyon megyek tovább az elemzéssel, a meséből már kinőttem, egyébként is ez a fajta festészet homlokegyenest ellentétben van mindazzal, amit a műfajtól várok. Kondor rajzos illusztrátor még a festészetében is: a maga nemében kétségkívül kiváló képességű művész, de be kell valljam, nem mindig tudom nyomon követni művészi szándékát, s úgy hiszem, ezzel nem egyedül vagyok így. Az az érzésem, játékos fantáziája néha már a cinizmust súrolja, inkább elképeszteni akar vele, mintsem valamiről meggyőzni. Őszintén szólva nem sok kedvet érzek a nagy misztériumot takaró fátyolt fellebbenteni: attól félek, hogy a művészvilág népszerű Samujának kajánul nevető arcát pillantom meg, amint éppen szamárfület mutat a kritikusnak. Természetesen, a művésznek joga van ehhez is. Ha nem tetszik a játék, legföljebb kitérek előle. Ehhez viszont nekem is jogom van, mint nézőnek.

Az új technikákkal készült képek közül ugyancsak visszariasztanak például Óvári Lászlónak érdes faktúrájuk ellenére hideg, spriccelve kicirkalmazott formaábrázolásai, sokkal rokonszenvesebbeknek találom Somogyi Soma László finom hangulatú, friss hatású csendéleteit. Bármilyen új anyagot és technikát alkalmaz is

Frank Frigyes: Virágok vörös háttérrel
Fleurs sur fond rouge – Цветы на красном фоне

a festő, lényegében, az anyagkezelésnek is meg vannak a maga örökérvényű szabályai, amik alól a piktúra károsodása nélkül — nem szabadíthatja fel magát a festő. A hagyományos és az új összeforrasztásának törekvése teszi rokonszenvessé számos fiatalabb korosztályhoz tartozó festőnk, mint például Sarkantyú Simon, Fülöp Erzsébet, Gyémánt László, Eiger István, Miskolczi László, Szalay Ferenc, Vati József munkásságát.

Végezetül és konklúzióul csak annyit még: táblaképfestészetünk jövőjét a keményebben megfogalmazott kritikai észrevételek ellenére sem tartom veszélyben levőnek. Minden azon múlik, a festők fel tudják-e kelteni és folyamatosan ébren tudják-e tartani a közönség érdeklődését, rokonszenvét, együttérzését, saját munkásságuk, problémáik iránt. Ilyen vonatkozásban szerencsére csak pozitív lehet a válasz. Társadalmunk fokozódó érdeklődéssel figyeli és nyomonköveti a művészeket és ezen belül a festészet alakulását, fejlődését. A legjobb bizonyíték erre a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás hónapokon át tartó nagy látogatottsága. A Műcsarnok újjáépítésével íme, ismét birtokába jutottunk művészetünk tömegkapcsolatának, szervesebb és folyamatosabb elmélyítésének lehetőségéhez. Most már a festőké a feladat, hogy élve a lehetőségekkel, piktúrájukat arra a színvonalra fejlesszék, hogy a válságnak még a gondolata se merülhessen fel.

Péter Imre

FEKETE—FEHÉR

(A X. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS GRAFIKÁIRÓL)

A magyar grafika húszéves arca úgy néz ránk, mint az a fajta nyílt tekintetű, biztos járású, tehetséges, gondolkodó mai fiatal, akire jól esik ránézni. Mai festészetünkben és szobrászatunkban ugyanezt az ifjúi ígéretességet, és kevésbé ifjúi kiérleltséget látja e sorok írója, de fejlődésük jelenlegi szakaszát és annak belső logikáját tekintve: a grafikáétól nagyon is elütő arckifejezéssel. Ezt az elütő jelleget, ezt a másságot mindenki azonnal észleli, aki együtt látja a képzőművészeteket — mint például a X. Magyar Képzőművészeti kiállításon láthattuk —, s ha ez a jelenség annyira nyilvánvaló, akkor annak okain érdemes sokaknak, sokáig elgondolkodni. Mert az okok megkereséséből és mérlegeléséből lehet a további fejlődésre is következtetni, és csak az okok ismeretében remélhetünk hasznos művészeti kritikát, műértő közönséget.

Tekintsük elsősorban a széles *közönség* viszonyát a *grafikához*. Nem természetes az, hogy a képzőművészethez vonzódó, de némileg laikus néző ugyanolyan spontán kedvvel forduljon a grafika felé, mint a festészet felé, hiszen a napi életben is színhez szokott szemet már eleve ismerősebben hívják magukhoz a festmények. De a napi életben látható formák is ahhoz szoktatnak, hogy testesnek, kitöltöttnek képzeljük inkább őket, mint csupán körvonalakkal vagy foltokban jelzett formákként.

Húsz évvel ezelőtt a nagyközönség hozzáállása szempontjából a grafika helyzete kissé olyan volt, mint a találós kérdéseké: „kicsi, papírból van, fekete pont, vonal, folt, — és olcsó". Most pedig ez a grafika helyzete: köztudomásra jutott, hogy „igen jó", — de hogy miért, mitől és hogyan jó, az nem vált köztudomásúvá. Ellenben a közönség kíváncsi rokonszenvvel figyeli a grafika viselkedését, mint

Csizmadia Zoltán: Ház két fával — Maison avec deux arbres
Дом с двумя деревьями

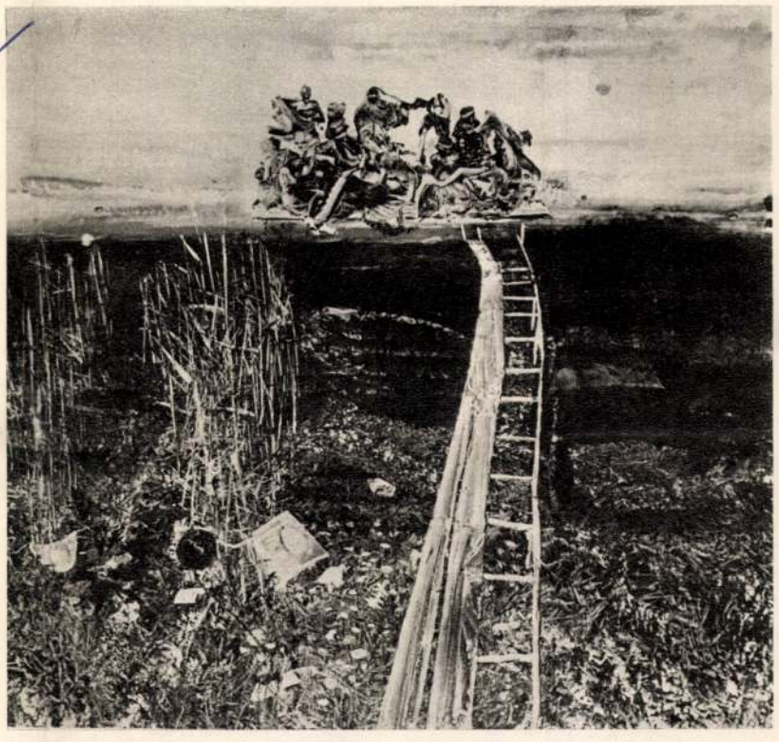

Csernus Tibor: Nádas — Roseux — Камыш

Ujváry Lajos: Beszélgetők — Causeurs — Разговор

olyan gyerekét, akinek rakoncátlanságát az eredetisége miatt elnézik. Ez egyébként a legjobb fajta viszonyulás azokból, amelyek a grafikát érik, — a grafika ezzel meg van elégedve. Mert ez körülbelül az a képlékeny, megmozgatható közönségállapot, amelyre például a modern zenének is szüksége volt, amíg a laikus zenekedvelő fülek beleedződtek az újszerű hangzásba.

Most tekintsük a *grafikus* viszonyát a *grafikához*. Ez a húszéves grafika, mondhatni, self made man, magacsinálta ember. Igen tisztes művi és tartalmi hagyománnyal indulhatott útnak, de igen kevés sínen. Míg a festészetnek az volt a penzuma húsz év előtt, hogy a sok egyéni és csoport-stílus közül melyiken induljon, és összeütközés nélkül hányon tudjon célba érni, — a grafikának ezen nem kellett töprengenie, mert ha korszerű, s így önmagával azonos akart lenni, hagyományainak döntő részét merőben át kellett értelmeznie. Éspedig azt az igen tisztes, klasszikus igényű hagyományt, amely a mesterségtudást adta meg számunkra a rézkarc-technikában. Néhány, ma már idősebb vagy korábban elhalt mester adta át nekik az Olgyai Viktortól tanult, árnyaló érzékenységű vonal és forma szépségét, mit ezek a mesterek a húszas évek elején — téma szerint is Rembrandtra emlékezve — többnyire biblikus jelenetekben érvényesítettek. E szabadtéri tömegjelenetek szolgálták a fény-árnyék ellentétének kiemelését, ezáltal a formák plaszticitását, monumentális megjelenítést, — és az egyetemesen ismert téma révén, lehetőséget arra, hogy ne csak itthon figyeljenek fel grafikánkra. (Itthon kevesen figyeltek fel akkor rá.)

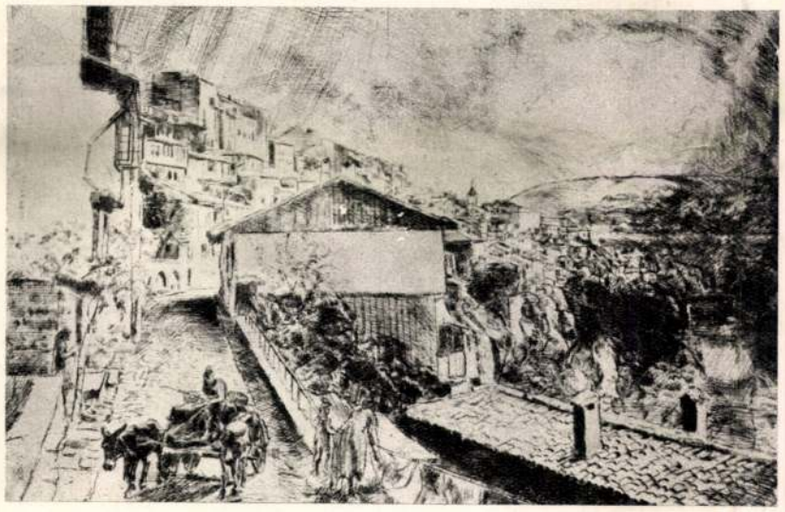

Aszódi Weil Erzsébet: Bolgár utca — Rue bulgare
Болгарская улица

A mi húsz évünknek azonban más lett az egyetemesen ismert témája! Nemcsak tartalmilag, hanem formailag is. Az utóbbit illetően a grafika korszerű megjelenítési formája nem a térben ábrázolt testesség, hanem a síkban való gondolkodás. A festészetnek is ez az egyik sarkalatos problémája, de a grafikának még inkább azt diktálta az anyaga, a papír és a vonal, hogy ne imitálni akarja a távlatot, a három dimenziót, hanem saját síkján belül teremtsen új forma és tér képzetet.

A tartalom és a korszerű képzőművészeti látás egybehangolása vált tétté. A grafikát jórészt elkerülte — és nem a grafika kerülte el — az a kívánalom, amely a festészetet közelebbről érte: hogy úgy akarjon szocialista realizmust teremteni, ahogyan nem lehetett. Elkerülte egyrészt, mert nemigen lehetett és kellett széles közönségre számítani ezen „igénytelen" művészeti ággal, színek nélkül. Tehát az a tartalom, amelyet a grafika mondandó volt, kényszeredettség nélkül kezdhetett saját formáinak kibontásához. Ezek a formák tartalomteljes formák hagyományához fűződtek, általában nem stílusokhoz, hanem egy-egy nagy művészegyéniséghez. Elsősorban Derkovitshoz, Uitzhoz, Nemes Lampérth-hez, Nagy Istvánhoz, Nagy Balogh-hoz, Egryhez. A modern grafikusi gondolkodás és expresszivitás szempontjából Szalay Lajoshoz, majd a felszabadulás után Hincz Gyulához és Barcsay Jenőhöz. Mindeközben folyamatosan erősödött grafikánk csontszerkezete, az egykori konstruktivista törekvések tartalommá értek a jelenben is, új tartalommá, amit a művészetben építkezésnek, szerkezetességnek nevezünk, s ami azonos a közélet, a társadalom építő szándékával, történelmi jussával és kötelességével.

Ezzel a jussal közvetlenül, a művészetben is, igaz törvény szerint élt az a fiatal nemzedék, amely építeni kezdte a grafika arculatát, ugyanis zömben proletár és paraszt eredetű volt, munkáik kezdettől megéreztetik velünk történelmi helyzetük és felelősségük komolyságát, puritánságát. Eredetük is indokolja, hogy elsősorban a mesterségben való alapos felkészülés volt az igényük, mondanivalójuk művészi megfogalmazásán is valamiképp belülről tűnődtek, emberi élményeikből tapogattak kifelé, a forma felé. Hogy a nagyon is differenciált, magas színvonalú művészi megjelenítés egybevágott életük és gondolkodásmódjuknak a vulgarizálástól távol álló jellegével, ez szinte természetes. De hogy miként tudtak viszonylag nagyon rövid idő alatt ilyen szintet elérni, az művészettörténeti rejtély lehetne, ha nem állana mögötte a történelmi-társadalmi igazság. Ezeknek a művészeknek közös élménye volt, hogy az újjászületett társadalomban, megbecsült pályán, önmagukkal is azonos hőfokú emberi és művészi hivatástudattal indulhattak. Megilletődötten érzékelték a történelem új légzését, s mivel az mélyről érintette őket, nem fecsegtek róla, ezért az érni tudott bennük: munkálkodtak.

Ahhoz, hogy az élmény művé váljék, eszmélkedési idő kell. Kell, hogy felfogjuk a velünk történtet, gondolattá váltsuk érzéseinket, hagyjuk azokat leülepedni, hogy az élmény lényege kerekedjék felül bennünk, — s csak ezután, nagy lassan, a gondolatok formát is kezdenek ölteni. Ez történik a művészben személyes élmény esetében is, ha ugyan elég nagy és intenzív az élmény.

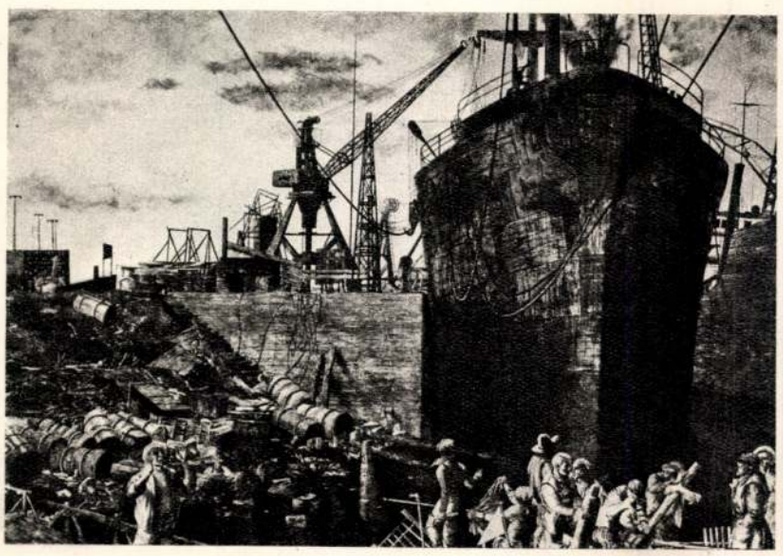

Görög Rezső: Hajógyár — Chantiers navals
Кораблестроительный завод

Ennek kellett történnie a művészekben egy nagy közösségi élmény kapcsán is. De míg egy egész ország éppen csak hogy eszmélkedni kezdett történelmének fordulópontján, — addig a művészeket megsürgette az a kulturális kívánalom, hogy hozzásegítsék a tömegeket a közös élmény tudatosításához. Ám ez a sürgetettség nem hozhatott egyidejűleg az ügyhöz méltó művészetet akkor, ha a képzőművészetnek feladatul szánt tematikus mondanivaló — érlelési időhiány miatt — nem válhatott vérré, nem érhetett tartalommá. Az események jelenetszerű ábrázolása csak igen kevés képzőművésznek „fekszik", kevésnek tartozik a vénájához. A tartalmi hozzáállás tekintetében általánosan jellemzőbb az összefoglalás, a típusteremtés egyes figurák, jelképesített cselekmények útján. Ezt a grafika kezdettől fogva inkább tehette, mint a festészet — és tette is.

Régebben, különösen a puhán árnyaló tónusfestészet fénykorában, élesebb volt a különbség festészet és grafika között. Hasonlattal: amaz volt az érző művészeti ág, emez a gondolkodó. Arról szépen lehetett beszélni, erről okosan. Most — a szerkesztettség igényének korszaka óta — mindkettő: érző-gondolkodó — de: a grafika mintha kissé élesebben, kihívóbban gondolkodnék. Ez részben abból származik, hogy grafikusaink jó része: illusztrál is, ami gyakorta penge élességű gondolati hozzáállást kíván. Másrészt az irodalom magával hoz sok olyan képzettársítást, amit a grafikus, a maga eszközeivel átvált képzőművészeti tartalommá, sőt akár témává is, irodalmi kommentár nélkül. Teheti, mert más a grafikusi — vizuális és tartalmi — képzelet, mint a festői, — az irodalmiról nem is szólva.

Minden festő rajzol is. Rajzai többnyire vázlatként szerepelnek. (Legérdekesebb azon művészek tehetségének kérdése, akik éppannyira festők, mint grafikusok, — de ennek elemzése túlmegy e téma és terjedelem keretein.) A grafikus azonban úgy rajzol (vés, metsz stb.) a végleges mű igényével, hogy eleve nem is számol a festészet eszközeivel. De úgy nem számol, hogy nem tartja többnek a festészet lehetőségeit. Az az igénye, az alkata, hogy feketefehérben, megszorított feltételekkel — civil nyelven: kerek perec — mondja ki önmagát. Még akkor is, ha a sokszorosító eljárásoknál színt használ, ami itt körülbelül a zeneműben szereplő kíséretnek felel meg, a dallamhoz képest.

De manapság a grafikához is egy igen jelentős tényező tartozik — miként az élethez — a *technikai* eljárások sokfélesége. Világos, hogy a képzőművészeteknek is élniük kell ezzel a korszerű lehetőséggel. Ezzel együtt merül fel azonban az a veszedelmes pillanat, amikor a bűvészinas esetleg elfelejti a varázsigét, — és a művészet áttoppan a bravúr, a bűvészkedés területére. A mesgye azonban kontrollálható. Jó tapasztalatainkat a grafikában nem névvel említjük, szántszándékkal, mert itt a tünetek a fontosak, és minden művésznek személyes titka és érdeme az e téren való vívódása és eredménye.

Van olyan a művészek között, aki egyfajta, klasszikus, sokszorosító technikában elérte a honi tökély fokát, úgyannyira, hogy elkönyvelték, indokoltan, de be is skatulyázták, e nemben kiválónak. A művész észrevette önmagán, hogy szinte már „csuklóból" képes az ilyen — egyébként igen nemes és jó — művek készítésére. Technikát váltott tehát, roppant fáradságosat, mellyel már jobban közelít a tartalomhoz, amelyet kimondani akar. Az új eljárás úgy viszonylik az előbbihez, mintha a varróműhelyben tűvel varrnak gép helyett, mert úgy kívánja a ruha stílusa, „szelleme".

Van olyan művész, aki egy pofonegyszerű technikai újításhoz folyamodott, annak érdekében, hogy „modern" előadásmóddal

Somogyi János: Tengerparti város — Ville au bord de la mer
Приморский город

Csurgói Máté Lajos: Lány és galamb — Jeune fille et pigeon
Девушка с голубем

tegye korszerűvé a vérében levő realista gondolkodásmódot, vagyis azzá tegye a realizmust: ami: jelenné. De ez a technikai megoldás oly csábosnak bizonyult, hogy már ámításra is alkalmassá vált, azt is el lehetett vele hitetni, ami nem igaz. Végigjárva e technika fortélyait, a formafabrikációk utolsó zugáig, sarkonfordult, menetelesen visszafelé, elérkezett éppencsak addig, amíg erre a technikai áldásra szüksége volt: tőből mondhassa ki, ami érzéseit, gondolatait, látását foglalkoztatja.

Itt fontos szólni grafikánk tartalmi-hangulati jellegéről. Elhangzott szóban, írásban, többektől, többször, de nem a közönségtől, hogy: borongós, olykor nyomasztó. Holott: töprengő, — legfeljebb. Miért ne lenne az? A rádió hetente többször fülünkbe vési

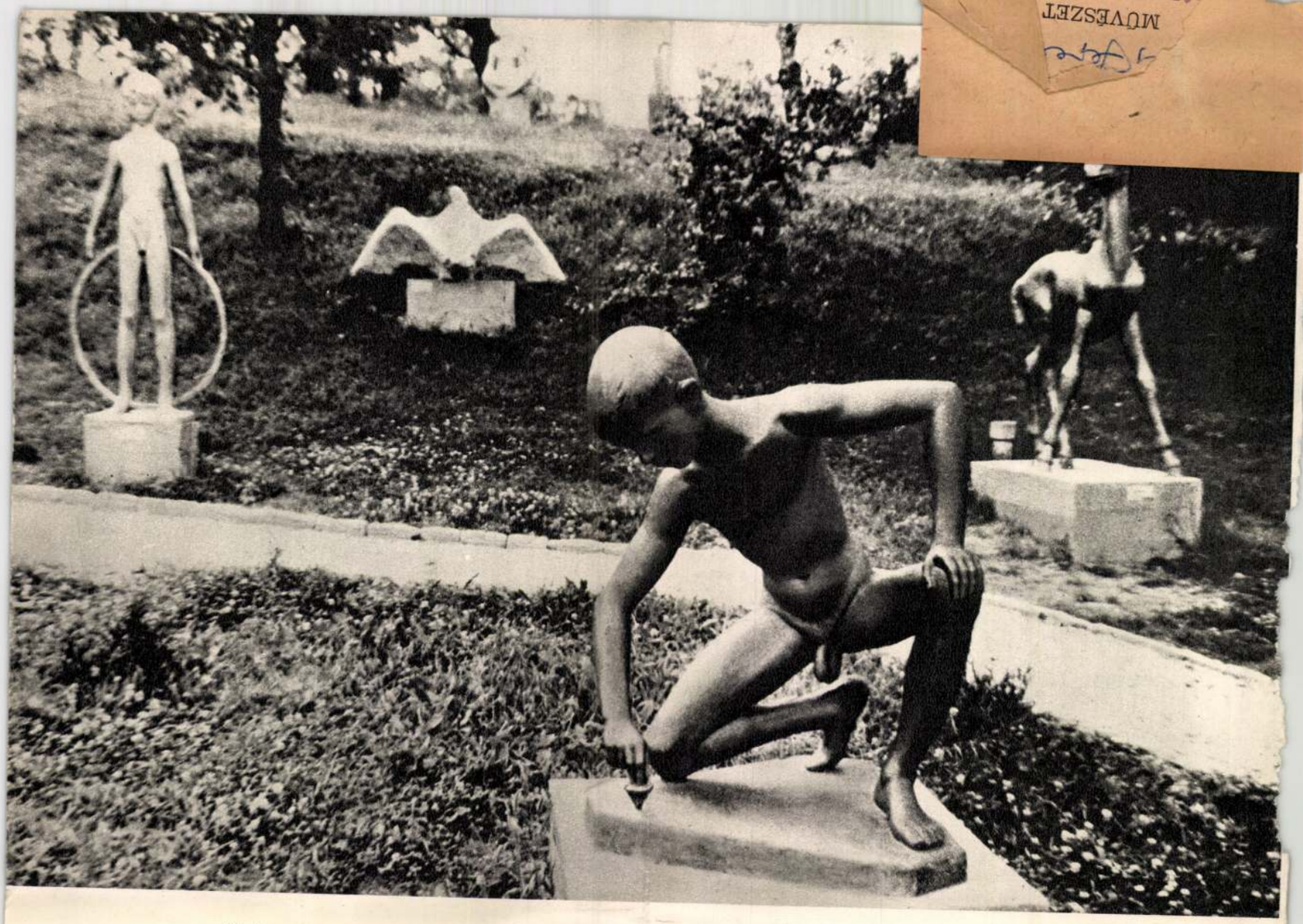

Részlet a szentendrei szoborkiállításról – Exposition de sculptures à Szentendre – Выставка скульптуры в Сентэндре

költőink töprengéseit, senki sem lesz apatikus, negatív éppen ettől, hanem a szellemi-lelki tunyaság elleni áfium érzését adja az meg. Szép is meg jó is tudni, hogy szabad, sőt kell nyilvánosan, hangosan töprengeni. Miért ne kellene éppen a grafikának ezt tennie.

A nagyobb jelentőségű alkotások döntő tartalmi ismérve az, hogy a kedély és a gondolat végleteiből — régebben a múzsa csókjából — születnek! Hogyan akarjunk tömegeket elvarázsolni művészettel, ha egy-egy műnél nem járja át őket a valódi — derűs vagy borús — érzelmek, nagy gondolatok villáma? Hogyan ismerjék fel a tömegek, hogy nagy történelem villáma világítja meg életüket, ha éppen a művészet a kedély langyos középútjáról értesíti őket. Éppen a művészet, amelynek létjoga és éltetője a lázas lelkiismeret, a véleményformálás: szívvel-aggyal-szemmel-vívódással.

Erős bizony és lázas többnyire a grafikánk hangja. Tudnunk kell, hogy a békegalamb heroikus és drámai jelenség is, és a búzakalászt tartó leány tekintete sem naivan bájos csak, hanem váteszi is, mint papnőké az ókor szobrain. (Éppen e két grafikát választotta az Intergrafik 65 című nemzetközi kiállítás fotonagyításban plakátjául, két magyar grafikusét egyesegyedül, jelképként és műként.) Látnivaló, hogy a belső, a tartalmi ujjongás hangja is mily komoly, — van hát ujjongás, csak nem átlátszó, hanem sűrű és megillető-dött. Hiszen őszinte!

Van grafikánknak szelíd múzsája is, bukolikus, mint pásztorsíp hangja csalogat gondtalan mezőkre. És lám: ez sem menekszik, ez sem elefántcsonttornyot talált ki magának a hegytetőből, meg a kazal tövéből, — hanem — hamár hangulati eredményről beszélünk: kedvet csinál a szépen tölthető pihenéshez, az önfeledt bámészkodáshoz a természetben. Ez a fő varázslata, hogy segít elernyeszteni izmainkat, idegeinket, rávilágít a művészet általi oldódás gyönyörére. De világért sem prédikál!

Merőben másfajta alkat az olyan művész, aki fakír módjára fekteti gondolatait és annak ábráit, önmagát és bennünket — szögekre. Bizonyhogy szúrós annak a látványa is. Néha megmar bennünket is mint a felbosszantott kutya, hogy félni is kell tőle. De azért azt akkor is tudjuk, hogy: a kutya nem róka. Végül is ilyen ez a mi grafikánk: nem róka. Ez nagyonis lényeges. Nem álnokul csempészi be kételyeit a látniszeretők tudatába, hanem azt teszi, amit minden vérbeli művész és ember tud: hogy csak szenvedés, a marcangolódás váltságán át lehet a magunk és a mások arcát felemelni. És aki ezt a pelikáni magatartást nem tudja jóra vélni a művészek részéről, az esetleg másoktól vonja meg a művészetben való oldódás élményét, olyanoktól, akiknek nem tartozik elsőrendűen a hivatásukhoz, az alkotásukhoz az érzékenység, a fájdalomhívás, és a fájdalomból született szépség. Hogy ezt a képességet a mesterségtudás hallatlan színvonalán mennyire és hogyan értékesítik művészeink az emberi humánum javára, azt szerencsére nemcsak mi, itthon mondjuk ki, hanem a nemzetközi viszonylatban folyamatosan megnyert grafikai díjak, nagydíjak tanúsítják. Merjünk hát súlyosak lenni, hogy hihessünk derűnknek.

B. Supka Magdolna

VASTAGH GÉZA: PÁRBAJ.

CSUK JENŐ: VIHAR A PUSZTAI ÚTON.

Csuk Kut. 1928.
152. l. kép

Csuk Jenő

1906/7 – 1910/11 I.

Kapszömfőiskék

1932-33 74. l.

feltalálója.

Az V. sz. végén még több monumentális emlék keletkezett gazdag szobrászi dísszel, művészeit azonban nem ismerjük: Athena Niké kis temploma, melynek szobordísze régibb a Parthenonénál, a Theseion fríze erősen domború reliefben mozgalmas harci jelenetekkel, metopéin Herakles és Theseus tetteivel, sokszor a Parthenonra emlékeztető, de néhol merészebb felfogású motívumaikkal, az Erechtheion, szintén pheidiasi motívumot felhasználó monumentális kariatidáijaival. Athénen kívül a bassaei Apolló-templomban belső udvarának erőteljes, de sokszor hanyag kivitelű reliefjei, erősen festői felfogásukban ión befolyásról tanuskodnak, úgyszintén a gjölbaschi-i Heroon két sorban elrendezett fríze is, amelyen a tárgyak és a háttér festői felfogása Polygnotos hatására vall.

Jellemző példája az ión ruhakezelésnek a xanthosi Nereidák emléke, mely az oszlopközökben tovasuhanó női alakokról kapta nevét. A ruha rebbenése folytán széles redővölgyek tapadnak a testhez, éles redőélekkel váltakozva. Hasonló ruhakezelést látunk Paionios olympiai Nikéjén, ahol ez a röpülés közben széltől elragadott ruhát még szemlélhetőbbé teszi és a Niké-templom körüli korláton, melyen a győzelem istennői tropaiont állítanak, áldozatot mutatnak be, stb.

Hasonlóan kezdte *Thomitheos* (l. o.) is az epidaurosi Asklepios-templomot díszítő nőalakjainak ruháját. A sikyoni iskolában ifjabb *Polykleitos* (l. o.) és *Daidalos* (l. o.) folytatták Polykleitos tradicióját, noha az attikai befolyástól látszólag nem voltak egészen mentesek.

A század végén és a IV. sz. elején az individuális-realisztikus és az idealizáló ábrázolómód élesebben vált külön. Amazzal, melynek alopekei *Demetrios* (l. o.) és *Silanion* (l. o.) jel-

Jehenszky S:

A Szigi Társ. Ért.
Bp 1927 febr. 16. l.

Kitüntetés elismerés
1926.

kis ügyekben a mi hatóságainktól mindig
etartását érélyesen követeli.
miheztartás végett utalok a fenti ren-
i határozat alapján a magyar és külföl-
ést szabályozza.
évi április hó 25-én.

A miniszter rendeletéből:

Kisfaludy

miniszteri tanácsos.

. R ó B E R T

mlékek Országos Bizottsága elnök-
e,

B u d a p e s t .

CSUK *Jenő*, festő, * Zakany 1887 aug. 31. † Budapest 1927 márc. 1. Ballonal és Ferenczynél, azután Münchenben, Düsseldorfban, Berlinben és Párizsban tanult. Másodéves növendék korában állitott ki először a Műcsarnokban, azóta főkép itt és a Benczur Társ. tagjaként szokott kiállitani. Naturalista tájképeket fest, alföldi magyar motivumokkal. Több dijat nyert, a Pusztai úton c. olajképét 1924., Somogyi táj c. festményét 1927. és A lopott csikó c. képét 1928. megvette a Szépmüv. Múzeum. 1928. müveiből hagyatéki kiállitást rendeztek a Műcsarnokban.

Lo-G. I. 24 l.

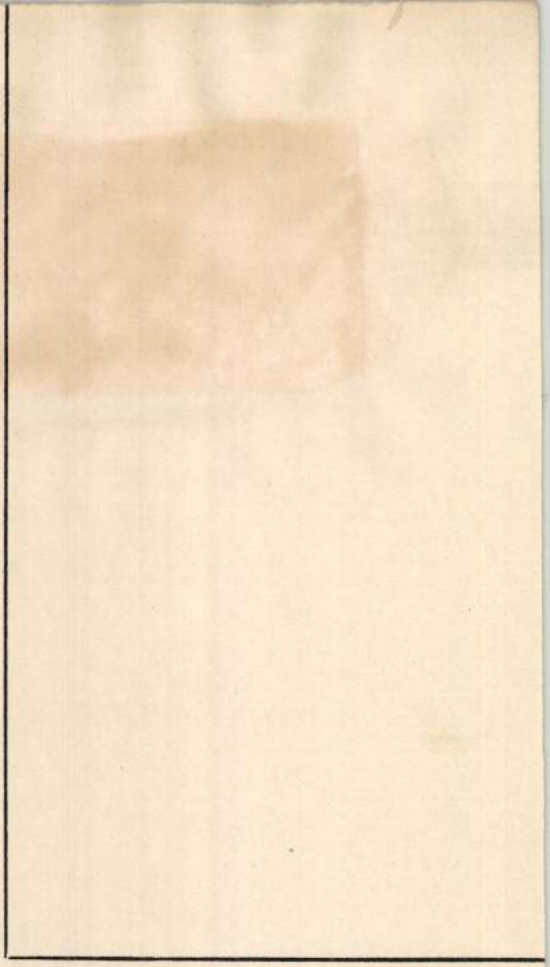

Csúk Jenő

Fő. képt:

Lellei temető mellett / of
Gnarekép

A minister

Zil

államtit

A müemlékek országos bizottsága

Zsolnai plébániatemplom kelpe
1751-ből Szilassytól VI. 242.

Csuk Jenő

festő

meghalt

1927 febr. 28., vagy

márc. 1-en.

Budapesten

l. Az Est

1927. márc. 2.

sz.

Csúk Jenő

Szépen. lenz.

Erdélyi táj, of. (1841)

Schulek János műépítész [ill. műszaki segédjének]. eperjesről szoló úti számlaját.

2. ab. melléklet.

1923 Benczúr Társ

Csuk Jenő.

35 Reggel az ecsegi pusztán, olajf.
36 Ősszel a tanyai kutnál, olajf.
37 Kohár Oláh Lajos és én, olajf.
38 Délibábos puszta, olajf.
39 Vihar után a tanyai uton, olajf.

40 Borozó csordás, olajf.
41 Őszi szántás, olajf.
42 Falusi bolt előtt, olajf.

A Benczúr Társaság
első kiáll. (Neur. Pal.)
1923. ápr. –

Sorsz.	A műtárgy származik					A mester neve és a képtárgya	festve
	S.	M.	A'	E.	az új leltár		
	képtárból						
~~185~~			~~144~~			~~[illegible]~~	
185			144			Theodorovics Arzen: Obradovics Dositheus.....	tusraj
186			127			Ismeretlen festő: Férfi képe.....	aquare
187			126			Ismeretlen festő: Báthory István.....	fára ~~[illegible]~~
188			109			Ismeretlen festő: Grassalkovich Antal herczeg.....	vászon
190			37			Ismeretlen festő: Kollarits Joachim.....	vászon
189			285			Ismeretlen festő:	

Csuk Jenő

NEMZETI SZALON

A

BENCZUR TÁRSASÁG

MÁSODIK KIÁLLITÁSA

Csuk Jenő.

36 Pocsolyás tanyai ut
37 Ökrös szekér
38 Nyári hangulat
39 Hazafelé
40 Alföldi táj télen
41 Poros uton hazafelé
41a Borulat az Alföldön.

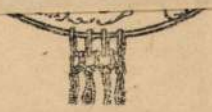

1923 DECEMBER

1953 DECEMBER

Csuk Jenő

20 Eppel verbelt
a Bemrin Társaság
1925 márc. - kiállí-
sáján -

Katalogus

1924 tav (hűes)

Haratíró aratók
a pusztai úton

1925 márc (hűes)
l. katal.-t

1926 máj-jul (hűes)
Arany egyik
Itatás után
Boronálás

Zalamegyei Zajansz edény-
gyűjtemény X. 224

Csuk Jenő

lásd

Benczúr Társaság

(Nemz. Szal.) 1923. ápr.
kiáll.

Benczúr Társaság

(Régi Műcsarnok)
1925. márc. kiáll.

Benczúr Társaság

(N. Szal.) 1936. okt–nov
28. rám

Az ecseji gulyás, of

Hülfeld

1922 Valence

1924 Bécs, Zürich

Csuk Jenő

Csod

Révai XXI. 234. l.

átvive

Gucht (1) Csük J

1928 okt. hagat. kiáll

Tehenek
Az itatónál
Vásár
Krümpli kapálók
Havas utca
Tehenek a Balatonban I-II
Havas udvar
Tanyai út télen
Ökrök az itatónál
Mező öcsel
Haratérés a vásárról
Aratás
Harafelé I-II
Déli bábos róna
A nag Alföld
A kútnál
Delelő I-III
Pihenő lovak
Haratérő nyáj
Találkozás Hortobágon
Az ecsegi úton
Tanyai út
Gémes kútnál
Delelő birkanyáj
Sáros úton harafelé
Mezei munka

Sorozás után
Disznócsorda a Balatonnál
Hazatérő tehenek
Futó betár
Az elopott csikó
Szekér a falu végen
./.

Torockói hokár
Kocsma előtt
Pihenő I-II
Legelésző tehenek
Falu vége télen
Gyümölcsös szélc télen
Tanulm. az Aranyszappanhoz
Futó lovak

Az Alföld
Legelő I-II
Gulyás
Itatás
Első után

Haratérő tehénesonda (2)
Esőben a pusztai úton
Napsütés az Alföldön
Patak hídja
~~Delelő I III~~
Folyó partja
Tehenek zémeskéttal
Tavaszi hangulat eső után
Lellei lacikonyha
Tanulm. a „Kútnál" c. képhez
Szántás
Balatoni esthangulat
~~Tehenek~~ Méhes
Juhok a Balatonnál
Lellei vásár
Tavasz
Tátrai völgy
Jászol mellett
Terefere
Falusi utca
Szénahordás
Estefelé
Tehénvásárra
Haratérés alkonyatkor
Ytatás után
Delelő Somogyban
Kútnál
Aranyeszapjú ./.

Erkezett 1904. január 16.

46/1904. a. (Losoncz, 1904. január 13-án. 367. a.)

Losoncz város polgármestere válaszol az 1903. évi segélyből vásárolt könyvek árára tett megjegyzésekre (Leirat a polgármesteri hivatalhoz, 1904. III. 12.)

Szabadka: (4)

Haradiró birkajáj
a pásztor
Nyári hogba
Delelő ölerők
a karámban
Szántás
Harafeli a vásárról
a tanyai úton
Pásztor leájka
Tanulmáj
Anya és szermelet
a vásárban
Számadó csikós és gulyás
Faluti udvar
Műnika kőjban (pasz.)
kérimünkáró nő
Műjtés
Tehenek a Balatonban
a Balaton Badacsonyál
Este a pusztán
Ősi este
a kis pásztor
a pásztói legelőn
Harafelé
Tilinkózó gulyás
Mezei műnika

Hogyócska a Hort
Alkonyat
Ősi fajat
Vásárra
Tavatni kanyalat

(3)

Vihar előtt
Lellei temető mellett
Falu végén
Gnarchép
Menyecske
Birka nyáj
A lellei állomás mellett
~~[illegible]~~ Déli pihenő
A lellei „Úszó" tája
Ytatás után I–II
Balaton partján
Vihar után
Tehén pásztor
Merci úton
Ebéd a Hortobágon
Fák a Balaton partján
Az ecseji gulyás
A lellei úton
Tehenek a Balaton partján
Reggel az ecseji pusztán
A lellei cirkus
A lellei temető mellett
Borús nyári nap
Poros úton barafelé

21 II. [illegible]

Somogyi táj
Vasút mentén
A lellei vásár vége
Ló vásárról
Legelésző lovak

olaj festm. ./.

Csuk Jenő

Csuk Jenő

~~+ 1927~~

~~U. 4320~~

M. Studio

1920 nov.-dec. (N. Szel.)

Az ecseji úton
Hármas fogat) of

Szombathelyi Ötvöscéh hitelesítő bélyege

VI. 302.

Csuk Jenő

A lellei temető mellett, dájt.

1932 főv új szerzem.kiáll Mücsarnok

1905 ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΤΙΔΙΟΥ ΜΙΛΩΝ

Rónay Mária

Bpest.

Keleti Károly-u. 15 a. II/10

†

Dr. Detre Lászlóné, született **Medveczky Bella,** a legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy forrón szeretett Férje

Dr. Detre László

az orvostudományok kandidátusa, egyetemi magántanár, Tüdőbeteggondozó Intézet vezető főorvosa

értékes és önfeláldozó munkás életének 56., boldog házasságának 23. évében, hosszú szenvedés után folyó hó 23.-án reggel 7 órakor elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait folyó hó 27.-én délután 3 órakor, a róm. kat. egyház szertartása szerint, a **Farkasréti temetőben** helyezzük örök nyugalomra.

Budapest, 1953 október 23-án.

Csepely Györgyné
sz. **Detre Alberta**
nővére

Dr. Gallyas Istvánné
sz. **Csepely Györgyi**
unokahuga

Dr. Gallyas István
sógora

Gallyas Csaba és **Katinka**

Dr. Vajna Istvánné
Medveczky Mária
sógornője

Dr. Medveczky Albert
Dr. Medveczky Zsigmond
sógorai
és családjuk

Pergel Mária
hűséges gondozója

Lakás: V., Veres Pálné-u. 10. I.

Petőfi nyomda telepe — IX., Lónyay-u. 50.

	Kikiáltási ár pengőben
267. BLATTNER GÉZA, A híd. Olajfestm. 37×50. (Jelzett.)	
268. BLAU, TINA (1845—1916), Nymphenburg. 18×27. (Jelzett.)	100.—
269. —, Tájkép. Olajfestmény. 40×30. (Jelzett.)	240.—
270. BOEMM RITTA, Erdei patak. Vízfestmény. 95×58. (Jelzett.)	
271. BONNARD, G., Jósnő. Olajfestmény. 125×100. (Jelzett.)	80.—
271/a BORSSOM (1629? 1630?—1672) KÖVETŐJE, Folyó völgye. Olajfestmény. 26×35	50.—
272. BORUTH ANDOR, Női tanulmányfej. Ceruzarajz. 19×11. (Jelzett.)	
273. —, Férfi tanulmányfej. Színezett rajz. 20×15. (Jelzett.)	
274. —, Férfi tanulmányfej. Ceruzarajz. 15×11. (Jelzett.)	
275. —, Leányka. Ceruzarajz. 24×15. (Jelzett.)	
276. BOSZNAY ISTVÁN, Tájkép. Olajfestmény. 28×35. (Jelzett.)	
277. —, Tájkép. Olajfestmény. 25×40. (Jelzett.)	
278. —, Tájkép. Olajfestmény. 26×34. (Jelzett.)	
279. BOTTKA MIKLÓS, Legelő birkák. Pasztell. 33×49. (Jelzett.)	
280. —, Vasárnap délután. Pasztell. 33×49. (Jelzett.)	
281. BÖHM PÁL (1839—1905), Salamon ítélete. Olajf. (Sérült.) 105×127.	100.—
282. —, Pásztorfiú. Olajfestmény. 59×46	25.—
283. —, Öreg ember. Olajfestmény. 46×36	25.—
284. —, Páncélos vitéz. Olajf. 52×36. Sérült. (Jelzett)	25.—
285. BRODSZKY SÁNDOR (1819—1901), Hegyvidék. Olajf. 85×65 (Jelzett.)	130.—
286. —, Hegyi táj. Olajfestmény. 50×70. (Jelzett.)	250.—
287. —, Tájkép. Olajf. 22×30	80.—
288. BRUCK LAJOS (1846—1910), Rózsaszínruhás nő. Olajf. 45×36 (Jelzett.)	280.—
289. BUDAI SÁNDOR, Lovak. Olajf. 40×48 (Jelzett.)	
290. BURGHARDT REZSŐ, Japán baba. Olajfestmény. 68×54. (Jelzett.)	
291. BÜCHE J., A tűzhelynél. Olajf. 30×38 (Jelzett.)	200.—
292. BÜKKERTI MARISKA (1889—1923), Őszi hangulat. Olajf. 28×33	12.—
293. —, Városrészlet. Olajf. 13×26	8.—
294. —, Vetkőző nő. Olajf. 72×51. (Jelzett.)	25.—
295. —, Virágcsendélet. Vízf. 26×21	8.—
296. —, Tájkép. Olajf. 24×18 (Jelzett.)	8.—
297. —, Csendélet. Olajfestmény. 80×64. (Jelzett.)	30.—

		Kikiáltási ár pengőben
298.	CANON, HANS (1829—1885) ISKOLÁJA, Halárus leány. Olajfestmény. 140×105	400.—
299.	CANZI, AUGUST (1808—1866), Női képmás. Vízf. 22×14 (Jelzett.)	120.—
300.	CIGNANI, CARLO GRÓF (1628—1719) ISKOLÁJA, Szent Teréz. Olajfestmény. 240175 . .	240.—
301.	COLLMAN, J., KARLOVICS (1780—1848), Orosz falusi kávéház. Vízfestmény, teljes névvel jelezve, 1842.	15.—
302.	CONRÄDER, GEORG (1838—1911), Fiú tanulmány. Olajfestmény. 60×42 (Jelzett.)	40.—
306.	CZENCZ JÁNOS, Női akt kendővel. Olajfestmény. 80×55. Jelzett.)	
307.	—, Vetkőzés. Olajf. 110×90	
308.	—, Fürdőző nő. Olajf. 70×50 (Jelzett.) . . .	
309.	CSERÉPY ÁRPÁD (1859—1907), Idyll. Olajf. 60×80 (Jelzett.)	40.—
310.	—, Erdei malom. Olajf. 24×18 (Jelzett.) . . .	12.—
311.	CSERNA KÁROLY, Kairói utcarészlet. Olajf. 65×110 (Jelzett.)	
312.	—, Szántás. Olajf. 52×65 (Jelzett.)	30.—
313.	—, Szebil Istambulban. Olajf. 90×60 (Jelzett.) .	
314.	CSORBA GÉZA, Akttanulmány. Ceruzarajz. 20×23 (Jelzett.)	
315.	CSÓK ISTVÁN, Virágcsendélet. Olajf. 85×95 (Jelzett.)	
316.	—, Tanulmány a Vampirokhoz. Olajf. 55×47 (Jelzett.)	
317.	—, Fekvő női akt. Olajf. 50×60 (Jelzett.) . . .	
318.	—, Fekvő akt. Olajf. 45×54 (Jelzett.)	
319.	CZÖLDER DEZSŐ, Tájkép. Olajf. 70×100) (Jelzett.)	
320.	—, Tájkép. Olajfestmény. 70×100. (Jelzett.) . .	
321.	CSUK JENŐ (1887—1927), Tájkép. Olajf. 43×46 (Jelzett.)	60.—
322.	—, Festő és modellje. Olajf. 50×36 (Jelzett.) . .	22.—
323.	—, Tájkép. Olajf. 18×27 (Jelzett.)	14.—
324.	—, Tehenek. Olajf. 19×25 (Jelzett.)	12.—
325.	—, Falurészlet. Olajf. 20×29. (Jelzett.) . . .	32.—
326.	—, Tájkép. Olajf. 54×40 (Jelzett.)	75.—
327.	—, Mezei munka. Olajfestm. 23×25. (Jelzett.) .	50.—
328.	—, Hortobágyi részlet. Olajf. 22×30 (Jelzett.) .	35.—
329.	—, Strandon. Olajf. 20×22 (Jelzett.)	25.—
330.	—, Téli táj szélmalommal. Olajf. 25×50 (Jelzett.)	30.—
331.	—, Mezei munka. Olajf. 25×50 (Jelzett.) . .	30.—
332.	—, A hinczói tó. Olajf. 28×36 (Jelzett.) . . .	30.—
333.	DANHAUSER, JOSEF, (1805—1845) KÖVETŐJE, Női képmás. Olajf. 70×55	100.—

Árverési Közlöny
1936. 2.sz.

Csuk Jenő, festő Csepregen (Sopron megye). A budapesti képzőművészeti főiskolán végezte tanulmányait. A Képzőművészeti Társulat kiállításain a következő képeivel vett részt:

1907—8. téli ~~kiáll.~~: János bácsi, ~~olajf.~~ — Kecske, ~~olajf.~~ — Szántás, olajf.

1911. tavaszi ~~kiáll.~~: Leány tehenekkel, ~~olajf.~~ — Őszi napsütésben, ~~olajf.~~ — Télen, olajf.

1912. tavaszi ~~kiáll.~~: Domboldalon, ~~olajf.~~ — Hófoltok, olajf.

1912—13. téli ~~kiáll.~~: Profilok a pusztán, olajf.

1913. tavaszi ~~kiáll.~~: Utolsó répahordás, olajf.

~~Néhány képet a Nemzeti Szalon tárlatain is kiállított.~~

Az orsz. m. kir. képzőművészeti főiskola értesítői. — Kiáll. tárgymutatók.

16-17 téli:
Virágos legelőn
Esti itatáshoz
of

1917 tav
Tanyai úton télen
Pocsolyás tanyai úton
of

1917-18 téli
Reggel a pusztán
Túrkevei csordás
of

1918 tav
Őszi reggel
Dél a pusztán
of

1918-19 téli
Gulyásbojtás az ecsegi pusztán
Túrkevei utcarészlet
of

1919-20 téli Tanyai úton
of
Őszi hangulat a pusztán
Pihenő a gátoldalon
Nyári felhők

1920 tav
Az ecsegi pusztán
A kapálók
A csordásfiú
Pihenő a pusztán
of

1920-21 téli
Hortobági pusztán fuj a szél
A hortobági úton
Hazatérő aratók
Hortobági hangulat
of

1921 tav
Túrkevei téli hangulat
Alvó juhász
Őrzi kanász
Szénaegyűjtés
of

1921 őszi
Tanyai úton
Augusztusi dél
Répakapálás
Pusztai delelő
of

1922 máj. jun. júl.
Hazafelé a pusztáról
A tanya felé
Hazafelé a vásárról
A túri vasárról
Pásztorfiú
of

~~1924 tav~~
~~Benerár~~
~~Hazatérő aratók~~
~~A pusztai úton~~

1927 ~~Máj~~ ~~aug.~~
jan. febr.
Somogyi táj
Vihar a pusztai úton
A lellei vásár után
Sorozás után
of

Csuk János.

1907 Karácsonyi kiáll./vásár/

Trágyahordás, olajf,

1908 Téli kiállitás.

Pulykák közt, olajf,
Városrészlet, olajf,
Délután a kertben, olajf,

1909 Jubiláris téli kiállitás.

Esti tájkép, olajf,

1910 Téli kiállitás.

Horgoló lányok, olajf,

1916 Téli kiállitás.

Tehenek a vizben, olajf,

1918 Téli kiállitás.

Turkevei gulyás, olajf,

1920 Tavaszi tárlat.

Juliusi délelőtt, olajf,
Az ecsegi úton, olajf,
Pusztai úton, olajf,
Őszi reggel a pusztán, olajf,

1920 Őszi kiállitás.

Falu vége, olajf,
Borulat az Alföldőn, olajf,
Balatoni hangulat, olajf.
Vályuelőtt, olajf,
Alföldi tanya. olajf,
Tanyai ut, olajf,

1920 Reprezentativ kiáll.

Az ecsegi után, olajf,
Hármas fogat, olajf,

1922. Balatoni kiáll.

Borulat a Balatonon, olajf,
Boglári part, olajf,
Reggel a Balatonnál, olajf,
Tehenek a Balatonon, olajf,

1923. Benczur társ.kiáll.

Beggel az ecsegi pusztán,olajf,
Ősszel a tanyai kútnál,olajf,
Kohász ,olajf,
Délibábos pusztán,olajf,
Viharután a tanyai úton,olajf,
Borozó csorda,olajf,
Őszi szántás,olajf,
Falusi bolt előtt,olajf,

1923. Benczurtárs.II.kiáll.

Pocsolyás tanyai út,
Ökrös szekér,
Nyári hangulat,
Házafelé,
Alföldi táj télen,
Porosuton hazafelé
Borulat az Alföldön,

1924 Balatonitárs II.kiáll.

Napnyugta,olajf,
Csendes Balaton.olajf,
Háborgó, " "
Ködös Balaton,olajf,
A Balaton partján,olajf,
Nyári delelőskor,olajf,
Októberi este,olajf,
" délelőtt,olajf,

Csuk Jenő jenő

Kenderáztatás,olajf,
Délutáni itatáskor,olajf,
A lellei hidnál,olajf,
Balatoni itatáshoz,olajf,
Novemberi este,olajf,
A lellei után,olajf,
Nyári esthangulat,olajf,
Déli itatáskor,olajf,
Téli hangulat a Balatonon,olajf,

1926 Tavaszi tárlat.

Lellei temető mellett,olajf,
Kutnál,olajf,
Lelle előtt,olajf,
Vihar után,olajf,

1936 Benczurtárs.kiáll.

Az ecsegi gulyás,olajf,

Nemzeti Szalon

Csuk Jenő

1926 a SzMP társaság
tavaszi kiáll. kitüntető elismerés.

• V • HÓ • MÁJUS •

VASÁRNAP
23
Kath. Pünkösdv.
Prot. Pünkösdv.

Napkelte 4 ó. 15 p., nyugta 19 ó. 38 p.

HÉTFŐ
24
Kath. Pünkösdh.
Prot. Pünkösdh.

Napkelte 4 ó. 14 p., nyugta 19 ó. 39 p.

KEDD
25
Kath. VII. Gerg.
Prot. Orbán

Napkelte 4 ó. 13 p., nyugta 19 ó. 40 p.

SZERDA
26

Napkelte 4 ó. 12 p., nyugta 19 ó. 41 p.

Csuk Jenő

Vihar a pusztai uton c. képe vepr.

KMTár 1927 táj- és életk. kiáll. Kat.

✓

Csuk Jenő

Wahrmann dij

1918

Wolfner - dij

1919

Csuk Jenő

1918. dec. kiáll. N. halon.
Tudtevei gulyás, olapp. 3000.-

V

Arch. Ed. VIII. 185.

Csuk Jenő

Műcsarnok
1928. őszi kiáll. keretében
hagyatéki kiállítás

Aul. 1887. aug. 31. Zákányban
(Somogy m.) megh. 1927 márc. 1.
Ferenczy K. és Ballo E., tanítványa a
bresti képzőmű főiskolán, azt
Münchenben, Düsseldorfban
és Berlinben ~~tanult~~ és Párisban tanult. Itthon a Hortobágy
és az ecsegi puszta népéletét
tanulmányozta. 1918. a Wahrmann, 1919. Wolfner – 1922
Keszthely város, 1924. a Pallik
Béla állatkép díjat nyerte. A
magyar nép élet egyik kiváltott
ábrázolója volt.

1928. hagyatéki kiállítása
volt a Műcsarnokban

Köszköz, csiszolt VIII 151

CSUK JENŐ †. Élete derekán húnyt el festészetünknek egy komoly célú, szorgalmas, rokonszenves művelője, Csuk Jenő. A megboldogult Zákányban született 1887. augusztus 31-én s művészeti tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte. 1907-től fogva szerepelt a kiállításokon, a Nemzeti Szalónban és sürűn a Műcsarnokban. Kezdettől fogva a hazai népélet, a hazai táj érdekelte első sorban, élete javát vidéken töltötte (Turkeve, Csepreg, Balaton-Boglár stb.), sokat járt az Alföldön s minden törekvése az volt, hogy magyaros zamatot juttasson képeire. Ilyenek: Esti hangulat (1910), Profilok a pusztán (1912), Gulyásbojtár az ecsegi pusztán (1918, Wolfner Gyula díj), Turkevei utcarészlet (1918), egy sor hortobágyi kép, amelyeket 1920/1-ben állított ki a Műcsarnokban, ezt követték 1921-ben a Tanyai úton, az Augusztusi dél, a Répakapálás, Puszta delelő címűek. 1924-ben kiállította a Hazatérő aratókat s A pusztai úton című olajfestményeket, 1926-ban balatonboglári képeket s ugyanezen év Tavaszi Szalónjában (a Nemzeti Szalónban) a Lellei temető mellett, a Kútnál, Lelle előtt és Vihar után című festményeket, amelyekért kitüntető elismerésben részesítette a Szinyei Merse Pál Társaság. 1927-ben újabb siker érte: Vihar a pusztán c. olajfestményére kitüntető elismerést kapott a magyar táj- és életképkiállításon a Műcsarnokban. Ezzel korai vége szakadt reményteljes pályájának. Régóta gyengélkedett, a lassú kór ez év márciusának első napján vetett véget a széptehetségű művész életének. Március 4-én helyezték örök nyugalomra a kerepesi-úti temetőben, pályatársainak s a budapesti és vidéki művésztársaságoknak nagy részvéte mellett.

MAGYAR MŰVÉSZET
1927. 162. l.

CSUK JENŐ festő, szül 1884-ben Zákányban (Somogy megye) † 1927. A középiskolát elvégzése után a képzőművészeti főiskolán Kallósnál tanult, majd Ferenczy Károlynál. Külföldi tanulmányúton (Róma, München) után a magyar népéletet tanulmányozta, főképp Tihanyban és a Balaton mellett. 1921-ben bevitarta egész Németországot. A Benczúr-Társaság tagja volt.

Csuk Jenő

Csók (Eugen) János

vészt vett a Magyar
Képzőművészek
Egyesületének zürichi
kiállításán. 1924.

Ungarische Graphik

Zürich 1924.

5. l.

ábrázolva (70. v. lap) kiegészíti a krónikás téve
két korán elhúnyt és két élő gyermekről tud (I
gyermeket, az előbbieken kívül István herceget
Erzsébetet (II. Boleszláv feleségét) ábrázolja.

Míg ezek az apró, de sokszor lényegbevágó
között a miniátor magyar dolgokban jártas vol
messzemenően alátámasztja ezt a feltevést.
viselnek. Az egyik a század ötvenes éveinek m
szabott, derékig szűk kabátból állott és melyn
szabott és gyakran berakott volt. Hosszú harisi
viseltek e ruhához. Ugyanekkor azonban feltűnil
derékon övvel átkötött bő ruha is, melyet a mag
Az ú. n. kun ruhát, márcsak keleties jellege miatt
nemzeti viseletét ábrázolja éspedig jól megfigy
ruhát hordják a honfoglaló magyarok, vezéreik i
a hazai főnemességet ábrázoló csoportja is. U
figyelhetjük meg a fegyver ábrázolásában, amiko
egyenes kard helyett a görbe szablyát adja.

A krónika illusztrációinak tárgyi elemei
utalnak, aki jól ismerte a magyar multat, nemcs
és fegyverzet szempontjából is. A miniaturák
nyítékokat is szolgáltat festőnk magyar volta

Csuk Jenő

szül. Zákányon (Somogym)
1887 aug. 31. rkat.
1909/10 I. félév Neg Ned
osztálybeli rendes művész-
növendék a képrőművészeti
főiskolán. Végezte gimn.
8 osztályát.
Tanára Balló Ede
1909/10. II. félév. 4. osztály.
Ferenczy Károlynál.
1910/11. I. ötödéves továbbképző
rendes művésznövendék. Ferenczyk.

Csuk Ferenc

Tavaszi Szalonban kitüntetett elismerés

DROTTNINGHOLMS TEATERMUSEUM

Schweden

Műemlékek Országos

Landeskommission

Csuk Jenő

A lelkei temető mellett.

olajf

Tm. Bn. 1932.

Mária Carolina:

Csaknem térdig, szem kö
brochea ékköves. Jobb kezében
kivett. Ruhájának kivágott
csipkefodros. Fejéről fátyol o
rata a kép alatt három s
szakít meg:

„Maria... Ca
Princeps de ... A
Nat. die 13. Augus
s alól jobbra: „Chr. Leon
Aug. Vi

Tekete modor, méret
~~Kerinát~~ Készitette:
Ltfa 7991

Csuk Jenő

Révai XX. 117. l.

XXI. 234

.....év .....korona .....sz.

Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat

Budapest, IX., Üllői-út 33—37. Telefonszám: 6—78.

Pót-tagsági jegy

.....

rendes tag számára

....

pénztárnok ellenőr

Székesfővárosi házinyomda 1923

Csuk Jenő, festő /1887-1927/ MDK

Balaton, of.-

Árv. Közl. 1930 jun.3.rk.sz.-54.aukc.- 17.l.

MDK

Csuk Jenő, kitüntető elism.

M.Szal. 374.kiáll. 1927. márc.

3 l.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Fehérruhás nő, olaj
Ökrök, olaj

Árverési Közlöny, 1939. 3.sk.
18 1.

Csuk Jenő grafikus M.D.K.

63-70. Pusztai képek I.; Pusztai képek II.; Lóvásár I.; Lóvásár II.; Földmunka; Tehénpásztor; Hazatérés; Visszautazás;

Ungarische Graphik. Bev: J. Conrad. Zürich 1924, 5,

Csuk Jenő, 1887-1927.

Fehérruhás nő, of.

Ökrök, of.

Árv. Közl. 4.rk.sz. szept. 91.sz. 17 l.
1939.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Mezei munka, of.

Ökrök, of.

A hinczói tá, of.

Téli táj szélmalommal, of.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74.sz. 19 l.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Tehénpásztor, of.

Árverési közl. 1938, 3.rk.sz. 23 l.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927

Falurészlet, of.

Cigánysátor, of.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz. 17 l.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927

Tehenek az itatónál, of.

Téli táj, of.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz. 18 l.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927

Mezei munka, of.

Téli táj, of.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz. 18 l.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Falurészlet, of.

Téli táj, of.

Tehénpásztor, of.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.
15 l.

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Tehénpásztor, of.

Kertben, of.

Árverési Közl. 1938. 6.rk.sz. 17 l.

INDEX

MDK

Csuk Jenő festő

M. táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.
1927. jan.

Csuk Jenő

Szerepel a Bencsur Társaság
kiállítása a Nemzeti szalonban

Pesti Napló 1936 X. 17

Csuk Jenő

Szerepel a Benczur Társaság

Kiállításán

Nemzeti Ujság 1936 X. 17

MDK

Csuk Jenő

Pusztai uton, o.

Somogyi táj, o.

Erdei táj, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

Csuk Jenő (meghalt)

Ámvei nekrepelnek a Benczúr Társaság tiszáltásán a Nemzeti Szalonban

Cijság 1936 X. 17

MDK

Csuk Jenő, 1887-1927.

Mezei munka, of.

Cigánysátor, "

Árv. Közl. 1937. 7.rk.sz. 84.sz.

17 l.

MDK

Csuk Jenö, festöm.
1887-1927

		Olf.	Jelz.
	Hortobágyi részlet.		
	Strandon.	"	"
	Téli táj szélmalommal.	"	"
331.	Mezei munka.	"	"
	A hinczói tó.	"	"

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 32.l.

Csuk Jenö, festöm.
1887-1927

321.	Tájkép.	Olf.	Jelz.
	Festö és modellje.	"	"
323.	Tájkép.	"	"
	Tehenek.	"	"
	Falurészlet.	"	"
326.	Tájkép.	"	"
327.	Mezei munka.	"	"

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 32.l.

Csuk Jenő

Borulat a Balatonon, olaj
Boglári part, "
Reggel a Balatonnál, "
Tehenek a Balatonban, "

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan.
15 l.

Csuk Jenő
Gulyásbojtár az ecsegi pusztán, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mics. 13 l.

Csuk Jenő

Turkevei utcarészlet, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 15 l.

Csuk Jenő 1887-1927

Mezei munka, olaj
Hortobágyi részlet, olaj
Strandon, olaj
Téli táj szélmalommal, olaj
Mezei munka, olaj
A hinczói tó, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2.rendk. sz.

32 l.

Csuk/k Jenő 1887-1927

Tájkép, olaj

Festő és modellje, olaj

Tájkép, olaj

Tehenek, olaj

Falurészlet, olaj

Tájkép, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2.rendk. sz.

32 1.

Csuk Jenő

Borulat a Balatonon, olaj
Boglári part, "
Reggel a Balatonnál, "
Tehenek a Baltonon, "

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 19 1.

Csuk Jenő

Napnyugta, olaj
Csendes Balaton, "
Háborgó Balaton, "
Ködös Balaton, "
A Balaton partján, "
Nyári deleléskor, "
Októberi este, "

Balatoni Társaság II. kiáll. Hensz. Szal. 1924. nov. 9-lo l.

Csuk Jenő

-i: Két kiállitás. N.Szal. Pesti Napló, 1936. okt. 17. 11 l.

Csuk Jenő

A lellei uton, olaj
Nyári esthangulat, "
Déli itatáskor, "
Téli hangulat a Balatonon,"

Balatoni Társaság II. kiáll. Nemz. Szal. 1924.
nov. 9-1o l.

Csuk Jenő

Pihenő a gétoldalon, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 6 l.

des Musées imperiauxe Ottomans
2,703,7o4. sz. valamint a depóben lévő
indokolatlanul XV. századinak tartja.
d'Athens. 1932. 48.1. 15o sz. 3 apostol
.sz. darabok.
yház külsején foglaltak helyet. Erre
arker gyüjteményben /n.2672/ mely még
~~xxxxxx~~ V.ö. Odoardo Corsini: Relazioni
fatta in Ancona dei sacricorpi di S.
rand, Julien:Monumente figurés du
8. 54o-41.1. Az olaszxx topografia
uteojához tartoztak e töredékek.
Italia.VIII.k. Provincie di Amcona e

k: Trónon ülő szent nő királynői öltö-
. ~~xxxxxxxxx~~ Inventario....VIII.k.Ancona
gatha.
~~a, egynek képe is az idézett olasz~~
~~.Ancona 12-19.1.~~
nco a. Roma 1675. 533.1.Toesca:Storia
Torino 1921. 902-3.1. Állitólag hasonló
ltárát is. L.Bégule: Les incrustation

Csuk Jenő
Tanyai uton, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-2o. 5 l.

Dezső üv.titkár kezéhez,
Budapest, utján a Műeml.
havi dologi pótellátmán

azaz: Hatvanezer milpen
Az összeg kiutal
Budapest, 1946.é

A hivatalos másolat hite

irodavezető

Csuk Jenő †

U. 3920

Ujság 1927. márc.
2. (Cs. meghalt.)

38 éves volt, 20 éve szerepelt a Muncsarnok-ban. Alföldi tájak. Balaton és környéke. L Magyar tájak, magyar érzésű festője. 1918. Wahrmann-díj, 1919. Wolfner-díj, 1924. Pállik Béla-díj.

L legelő barnok és pásztoraik

dupl

Rudnyánszky Józsefné Szára

Vállon alól van
tott fürtjei vállan
selyemruhája kiv

Pastell, pergam
(méret
Vétetett 1899.
Festője: Tome
Sz. Napló szá
243/99 № 2.
(673/99), az elszámolás
szosz. leirat (251/90

Csuk Jenő, festő; z. 1887

aug. 31. Zakányban (Somogy m.) mh. 1927 márc 1.

Bpesten: Középiskolát Trsztenán, Rónahegyen, Iglón és Bpesten végezte. 1906-11.

a képzőművészeti főiskolán Balló Ede és Ferenczy Károly növendéke volt. 1913. ~~Külföldi tanulmányutsaindult~~

Beisben és Münchenben ~~megbetegedett~~ ~~[illegible]~~ 1921. Düsseldorfban, Berlinben és Párizsban volt tanulmányuton.

Kezdetben a Dunántúlon, dolgozott utóbb Turkevén, az Ecsegi pusztán majd a Florhabágyon tanulmányozta kasztor ~~dolgozott~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ életét.

1918 a Wahrmann ~~díjat~~

1919. a Wolfner, 1924. a Pallik Béla-díjat ugyerte a ~~Műcsarnokban~~

1922. Keszthely város díjat, kapta 1926. a Szinyei Társaság Tavaszi Szalonjában s. a m. báj és élethép-kiállításon kitüntető-

1922 Keszthely város,

...ember u. Dezember 1916 schon
für Dachrücken 1109K57K

Bleibt ein Rückstand von 2229K53K,
...isen auf rund 2800K erhöhen wird.
...eindeckung des Kirchturms zurück.
... in diesem Frühjahr durchgeführt werden.

..., 28. April 1917.

Dr. E. Lassel,
Pfarrer.

Elismeresben reszesült

1928. a Műcsarnok hagyaseki kiállitást revdezett műveiből. Pusztai uton, Somogyi táj. A lopott csikó és Erdélyi táj c. olajfestményei a Szépmüvészeti Muzeumban vannak, Lellei temető mellet és Önarckép c. festményeit a Fővárosi Képtár szerezte meg.

VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI
M. KIR. MINISTER

44601/1912. szám.

Műemlékek Országos Bizottságának folyó évi március hó 27-én 193. szám alatti kelt feltüzésére tudomásra és további eljárás végett megküldöm.

Budapest 1912. május 24.

A miniszter megbízásából:

MDK

Csuk Jenő

Vihar a pusztai uton, repr.

Évk. KMT. 1928. 152.l.

Ny. – 15

Bakonycsernye
Somogyi Sándor

radicionális jó református gondol-

asesztergályos, felesége suri evan-
tazik, temploba néha eljár, rever-

t alkalmazott, ő is, felesége is cse-
felesége templomba jár, "törzsökös
tusságnak".
nem tart kapcsolatot az egyházzal,
télése szerint a <u>cseténvi reformátu-</u>
csak <u>szektás</u>, nem több.
zter, ezt a nőt - ahogy Somogyi
éritette", azaz Kara József meg-
ház számára.
os Kátainé, aki inkább a <u>pünkösdi-</u>

MDK

Csuk Jenő

kitüntető elismerés

N.Szal. Tavaszi szalon 1937.

MDK

Csuk Jenö, festöm.
1887-1927

Falurészlet télen.	Olf. Jelz.
Falurészlet.	Ceruzarajz. Jelz.
Tátrai táj.	Olf. "

Árv.Közl.1940.1.rk.sz. 19.1.

Csuk Jenő

MDK

Őszi hangulat a pusztán, olf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Csuk Jenő MDK

Pihenő a pusztán, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Csuk Jenő

MDK

Tanyai uton, olf.

Mücsarnok 1919-20 téli tárlat

M.D.K.

Csuk Jenő festőművész

Wahrmann-dijjal tüntette ki a Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatának dijai közül, mint a "Kitüntetett festőművészek" c. közlemény jelenti a lapban, ezenkivül közli a művész fényképét.

Szinházi Élet. Bp. 1918. május 5-12. VII. évf. 19. sz. 24-25. l.

MDK

Csuk Jenő

Télen.Olajf.

KMT.1911.tav.kiáll.

M.D.K.

Csuk Jenő

Ld. Radnay Oszkár: Retrospektiv kiállitás a Mücsarnokban c. cikk.

Panoráma. Bécs. 1927.jan.3o. 5.sz. sztl.p.

Csuk Jenő MDK

Pihenő a gátoldalon, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli tárlat

MDK

Csuk Jenő

Fehér ló, of.

Tájkép, of.

Pihenő birkák, of.

Pihenő tehén, of.

17 l.

Árv. Közl. 1929.jun. 4.rk.sz.

MDK

Csuk Jenö, festőm.
1887-1927

	Olf.	Jelz.
Séta.		
Poprádi tó környéke.	"	"
Téli táj szélmalommal.	"	"
A hinczói tó.	"	"

Árv. Közl. 1937.4.rk.sz. 2o.l.

Csuk Jenő
Nyári felhők, olaj

Tél tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 19 l.

velemenyt közvetlen felettesük ad

val látja el.

Az igy kitöltött ürl

kozással " BIZALMAS" jelzéssel a

IV. ügyosztálya főnökének kezéhez

névsoros jegyzék kiséretében felt

Budapest, 1936.

Müemlékek Országos Bizottsága te

Csuk Jenő
Őszi hangulat a puszta, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 5 l.

ből:
r s. k.
os.

tikoltsegeiről és napi

gem által érvényesitet

ben összesen 74 P. 80 i

127.689 számu kiadási

Budapest, 1936. márciu

ből: Dr. vitéz Haász A

A hivatalos másolat hi

Fiányi

min. iroda s. tiszt.

I. MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM

Csuk. 7.

Az ecsegi gulyás
c. képe szines repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1930. 36-sz.

Dupl

:oktatásügyi minisztertől.

. Bizottsága

Budapest

Állatkerti n 1

Csuk Jenő

Gy. Sándor József: "rézkarcai közül néhány igazi, mesteri technikát és tartalmi finomságot jelez. Olajképei nyugtalanok, szinben erőtlenek".

Csuk Jenő: magyar hangulatu zsáner és állatképeit egyrészt dicséri, másrészt szigoruan birálja, majd óvja témáinak ismétlésétől,-~~irja~~ Décsey Géza a "Benczur Társaság" kiállitásán, a Mücsarnokban bemutatott müvekről.

Czencz János: folytonosan ismétlődő aktjai egyhanguak.

ÉLET, Bp. 1925. márc. 29. XVI. évf. 7. sz. 139-140. lap.

Csuk Jenő

l. Arv. Csam. 99. anke-Eal

" " 103. " "

" 104. " "

" 105. " "

" 107. " " "

" 110. " " "

" 111. " " "

Csuk Jenő

Árverési Csarnok Kat. aukcio

31. sz. 1926. febr.
32. sz. 1926. ápr.
36. sz. 1927 febr.
37. sz. 1927 márc.
38. sz. 1927 máj.
39. sz. 1927. okt.
40. sz 1927. dec.
41. sz 1928. febr

Széchényi István gr:

Mellig, kissé balra nézve
kála fekete, szeme sötétbarna.

Olajfestés, vászonra
Kerete ovál.
Az 1848-diki

XX.

663.

Csuk Jenő

~~XIX.~~

l. Arv. Közl

1938. 85. n.

17. l.
18. l.
23. l.
27. l.

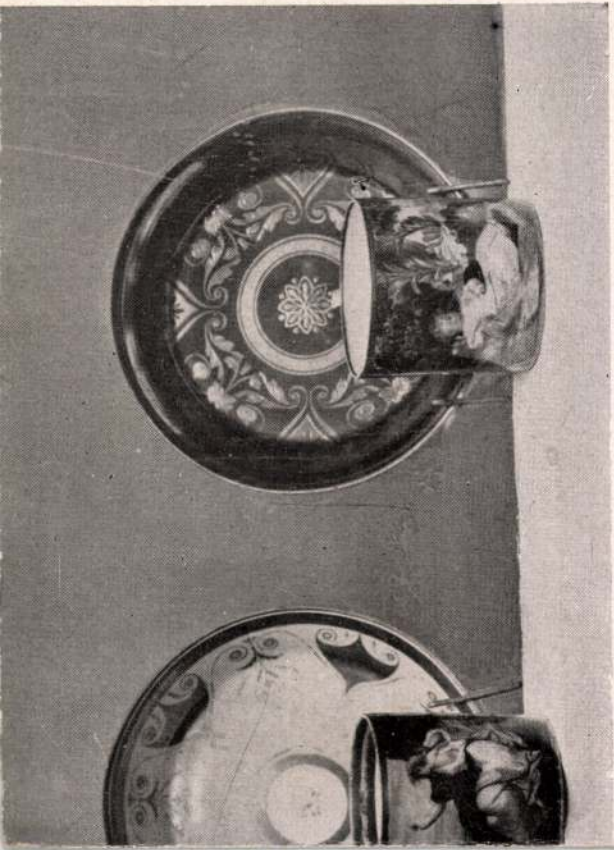

766.
794.

749.
782.

Csuk Jenő
festő

A kecskeméti művésztelepen dolgozott.

Telepy Katalin: Kecskemét multja a képzőművészetben.
Művészet, 1971.augusztus - 30.oldal

105. *Csuk Jenő:* Legelő. Olajf.

230. *Gauermann Friedrich :*
Szarvasokat üldöző farkasok.

37572. szám.

A Müemlékek Országos
Bizottságának

Budapest

A trencséni várrom müszaki felvételére vonatkozólag a t. Bizottság f. évi február hó 22-én tartott rendes üléséből 50. sz. a. kelt felterjesztésben foglalt javaslatot elfogadom.

Ehhez képest a budapesti

Csuk Jenő

1887 - 1927.

Lásd

Arv. Csarnok.

62. sz.

1932. máj.

112 - 123. szám

alatt

és 63. sz.

1932. okt.

139 - 145

sz. alatt.

31657. szám.

A kereskedelemü
január hó 11-én 76104/912
fölhivta arra, hogy a mun
lentékeny lendületet adna
munkaközvetitő intézet az
tervbe vett nagyobb munk
kalmakról /:épitkezések s

S minthogy ez a
gálná, mert a közfigyelem
reáterelése, a kinálat ki

Csuk Jenő
1887–1927

lásd

Arv. Csarnok

79. n. 1936.
okt.
4-rk nám

226–275. nám
alatt

Csuk Jenő

festmenye: Gulyás
bostár az ecsegi pusztán,
Wolfner díj 1919

Repr.

Lázár Wolfner gyűjt.

XXIX. tábla
103 l. 104 l.

mines a W.
gyűjtemenyben

Csuk Jenő

1918. Wolfner-díj
Gulyásbojtár az ecsegi
pusztán c. olaszf.
München 1918. 57

kép

dupl

Kassai múzeum 1914-15. évi állami.

IX. 146.

Csuk Jenő

Magyar Művészet

~~1925. 12~~

~~1926. 303~~

– 1927 ~~162~~, ~~166~~ ∅ csak felsorolásban említve

Magyar Művészet

1928. ~~399~~ – 400, ~~600~~ ∅ (kiállítások)

A tiszpen. Mus. Szaragodása 1927-ben („Somogyi táj")

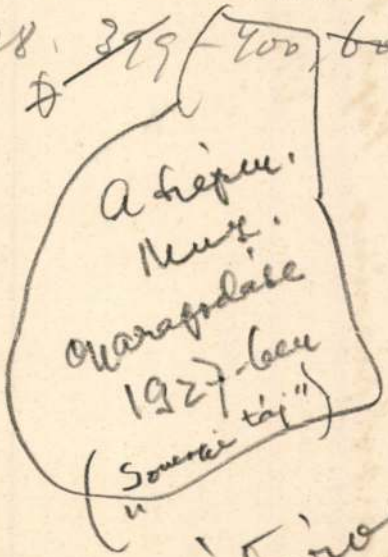

átírva

Consolpianino, Pape készitmény

VIII. 20.

Csuk Jenő, festő; szül. 1887 augusztus 31-én Zákányban (Somogy vármegye). Középiskoláit Trsztenán, Rózsahegyen, Iglón és Budapesten végezte. Ezután a képzőművészeti főiskolába lépett, hol Balló Ede és Ferenczy Károly voltak tanárai. Az intézeti kiállításokon következő képeivel vett részt: Befagyott folyó, Trágyahordás télen, Zuzmarás reggel, Réten, Szántóföldek, Czigányok vasárnap és Déli napsütésben. 1908-ban, mint a főiskola másodéves növendéke három képével vett részt a Műcsarnok téli tárlatán. A Nemzeti Szalon tárlatain kiállitott képei közül említésre méltóbbak: Ruhaszáritás, Leány pulykákkal, Árnyékban kézimunkáló leányok és Csepregi vásár. 1911-ben befejezve képzőművészeti főiskolai tanulmányait, Csepregen tartózkodott a szülői háznál. 1913-ban külföldi tanulmányutra indult, de München sulyosan megbetegedvén, kénytelen volt hazatérni szüleihez, Turkevére. A háboru alatt is itt tartózkodott, figyelve és szorgalmasan festegetve a pusztai életet. A szegény pásztói nép és az att környező állatok érdekelték legjobban.

Csuk Jenő

25.)

CSUK JENŐ 1887-ben született a somogymegyei Zákányban. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán végezte Balló és Ferenczy mesterek kezé alatt. ~~Tanulmányutja~~ ~~[illegible]~~ Bécsben és Münchenben ~~állapodott meg~~ élt, majd beutazta ~~[illegible]~~ Németországot. Mandéves művésznövendék Drában állitott ki elöször a Műcsarnokban, ~~[illegible]~~ azóta itt s a Benczúr Társaság tagjaként a Társaság ~~[illegible]~~ szokott kiállítani. Több díjat nyert, a „Pusztai utcza" c. képét 1924-ben megvette a Szépművészeti Múzeum ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ a tá és az állat érdekli leginkább, képtárgyait az alföldi és bolateni élettől meríti, harmonikus naturalizmusa és elmélyedő Természetszeretete a barbizoni festőkre emlékeztet.

Genthon István
körlése

Però la sua costruzione
che si trascina fino
al secolo XV. è tutto
originale al pari
di altre chiese go-
tiche come la Chiesa
~~di~~ Mattia ~~Corvino~~
di Buda (Sec XIII.),
~~la~~ quella dei Benedettini
(Sec. XIV) di Zsambèr.

Sohn Budapest, V, Waitznerboulevard 18.

Csuk Jenő

cédulázva

II. od példány utolsó oldal hiányzik

CSUK JENŐ.

(1887—1927.)

Írta: PETHŐ ZOLTÁN.

Perzselően süti a nap az ecsegi pusztát. Csend van. Csak a rovarok zümmögésének átható, monotón danája és a forró levegő vibráló játéka töri meg a némaságot, mely mint valami szőnyeg terül el a végtelen rónán. A delelő gulya sem íveli már nyakát terített zöld asztalára, csendes szuszogással pihen a kút közelében. Nem ad gondot őrzőjének, a napfényben szikrázó szőrű pulinak, amely lihegő nyelvvel, fekete gyöngyszemével néz gazdája, a gulyás arcába, figyelmeztetve, hogy az ő ebédidejük is elérkezett.

CSUK JENŐ.

Dél van s a falu messze, az Angelus ide el nem hallatszik. De a gulyás megérzi a delet, most kellene csak igazán az árnyék, mikor teste se vet árnyat. Együtt falatozik csendesen kiváltságos nyájőrző társával, kutyájával, az egyetlennel, kivel hajnaltól estig szót válthat.

S közben váltig nem érti, mit kereshet, mi nevezeteset találhat itt, az ecsegi rónán az a fiatal festőféle úr, aki csak az előbb szólott

Ecsk KMT. 1929

CSUK JENŐ: AZ ECSEGI GULYÁS.

még hozzá emberséges szóval, kérdezte sorsát, életét, tudománnyal vizsgálta meg kis borjújának beteg lábát s a végén még hozzá arra kérte, hogy az ő ábrázatját papírra vethesse. Aki csak az imént még oly szívből kacagott a mohóságában az apaállathoz bujó éhes kis borjú balgaságán s aki most az útszéli kereszt dombján ülve mámorosan bámul bele a puszta végtelenjébe. Szeméből csendes könnyek peregnek alá vázlatkönyvére és keze erőtlenül ejti ki ceruzáját, feladva a versenyt a nagy Alkotó örök művészetével.

Nem is hallja a gulyás tisztességtudó elköszöntését. Vásárról hozott lovak közeledő robaja a pusztai út felől kelti öntudatra. Viszik a ménesbe őket. Tempós ügetésük, ritmikus mozgásuk, testüknek a leáldozó nap utolsó sugarában kivillanó fehérje mind megannyi új indíték lelkében s ceruzája már szántja a papirost. A látomás eltűnik, nyomát porfelhő takarja. A művész pedig új benyomásokért indul el a falu irányában a gulya után, amelyet hajnal óta kísér. Szíve halkan dobogja művészlelke magyar hitvallását: «Magyar festő, miért mennél ideákért idegenbe? Keresd és szívd magadba, ha érzed elhivatásodat, az édes magyar anyaföld, a magyar élet és levegő, a magyar növény- és állatvilág ihletadó varázsát. Tárd ki lelkedet és engedd ráharmatozni a milliónyi bűvös impressziót, amit a magyar rög

CSUK JENŐ: SÁROS ÚTON HAZAFELÉ.

CSUK JENŐ: A PUSZTAI ÚTON.

rejt magában. Kitől várod, hogy magyar képet fessen, ha nem magyar magadtól, aki egyedül festheted azt lelkeddel, szíved vérével?»

* * *

Mint ahogy ő, *Csuk Jenő* festette, álmodta a magyar életet korán elszállt élete négy évtizede alatt. Már a somogyországi, zákányi szülőház s *gyermekkorának külső körülményei* arra a szinte rajongásig menő benső vonzódásra utalnak a természet iránt, amely alapakkordként kíséri végig művészi működését. E tekintetben bizonyára nagy hatással volt rá *állatorvos édesatyjának*, ennek a jó magyar embernek nemes munkássága, akivel együtt járta a természetet s akitől — mint a gyógykezelés és boncolás kis szemtanuja — tanulta megismerni és megszeretni Isten alázatos teremtményeinek, az állatoknak világát, amiről meglepő megfigyelőképességet eláruló gyermekkori rajzai tesznek bizonyságot. Művészi hajlamai már kisgimnazista korában tanárai előtt is feltűntek, viszont a róluk rajzolt *karikaturái* magyarázzák, hogy miért kellett Rózsahegy, majd Igló után Budapestre jönnie, hogy a gimnáziumot befejezhesse.

A *Képzőművészeti Főiskolán* — ahova 1906-ban került — *Balló* és *Ferenczy* lettek a mesterei és szerencsésen megválasztott megalapozói művészeti ismereteinek. Ballóban a rajz és a forma tiszteletét tanító lelkiismeretes, jó pedagógust becsülte, Ferenczy irányításában pedig napfény után rajongó impresszionista látása kapott tápot. Ez a kettősség magyarázza későbbi stílusának sajátosan kellemes kiegyensúlyozottságát, melyben az ábrázolás *tárgya* és a kifejezés «*hogyan*»-ja egy felsőbb harmóniá-

ban cseng össze. Lelkületének, tárgyának magyarsága már művésznövendék korában kiállított első képein is friss, megújító levegőként áradt bele a modern magyar épzőművészet egy részének l'art pour l'art internacionalizmusába. Pedig Csuk Jenő piktúrája minden ízében *modern*, de mindenekfelett *magyar* volt, amely az első szolnoki festők lelkesedő buzgalmával hatolt bele a magyar táj, nép- és állatvilág tárgykörébe, de a régi nagybányaiak szín- és fényörömének modern kifejező eszközeivel rögzítette le a maga benyomásait.

E két tényezőnek, t. i. a tárgynak és a kifejezésnek a művészi hatás szolgálatában való egységbefoglalása csak olyan istenáldotta tehetségnek sikerülhetett, mint amilyen Csuk Jenő volt. Nem volt kimondottan figuralista, nem is táj-, vagy állatfestő, hanem e három tényezőnek egyesítése: *a magyar lét komplexumának*, a magyar föld kevésbeszédű munkásainak, igavonó, gyapjat, tejet, zsírt adó állatjainak, Petőfi délibábos rónájának, felhős egének inkább költőszívű megértője, csendesszavú dalosa, mint kuriózumkereső, hideg, élesszemű megfigyelője. Kapcsolata Petőfi érzésvilágával egészen világos. Lotz romantikus szemmel látta Petőfi Alföldjét, Csuk — azt mondhatnám — több szubjektív valóságérzéssel. Sok Petőfi-költeményt illusztrált, de maga is írt verseket, komponált népdalokat. Jól hegedült és énekelt, de kedvence — jellemzően — a tilinkó volt.

Stílusfejlődésében világosan *két korszakot* különböztethetünk meg.

CSUK JENŐ: A VÁSÁRRÓL.

CSUK JENŐ: HAVAS FALUSI UTCA.

CSUK JENŐ: LÓVÁSÁRRÓL.

CSUK JENŐ: TEHENEK A BALATONBAN.

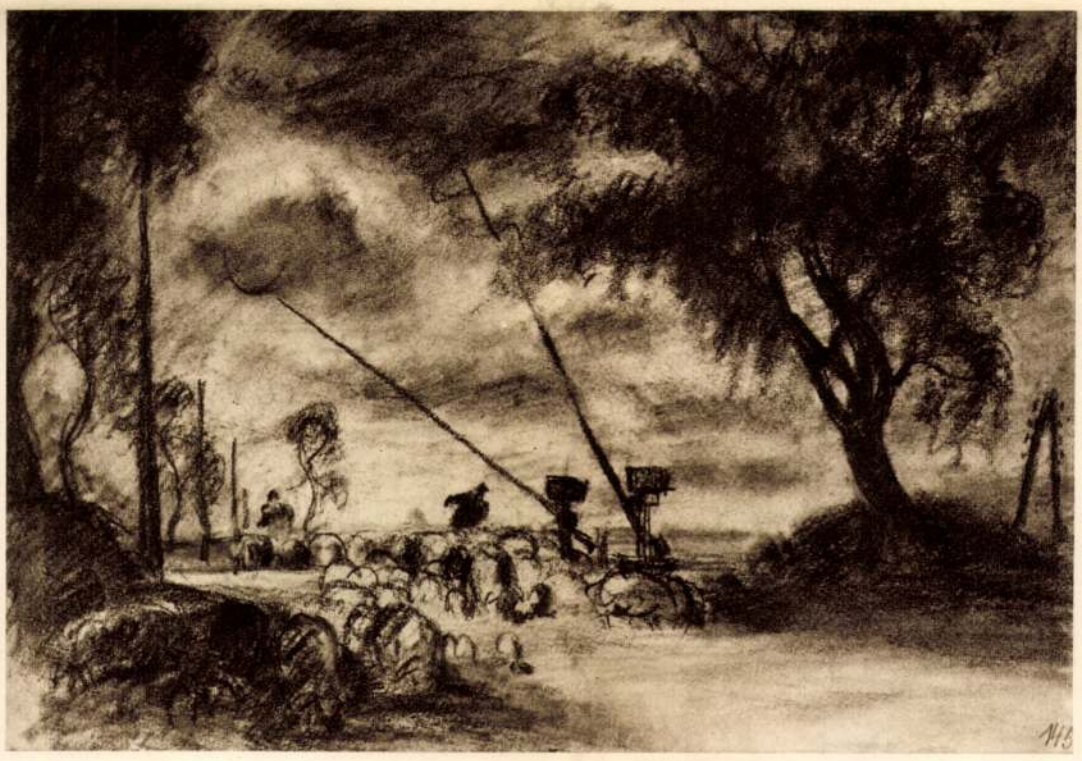

CSUK JENŐ: A LELLEI SOROMPÓNÁL.

Kezdetben a Dunántúlon, később Turkeve környékén, majd az ecsegi pusztán és a Hortobágyon festi zamatos magyar képeit, majd mindig a szabadban, még a nagyobb méretűeket is. *A derült, tiszta levegő az ő világa*, de a szín és fény nála nem végcél, hanem a magyar síkság sajátos atmoszférája megértetésének csupán eszköze. *Impresszionista*, ennek a szónak minden, a festészeti elveket optikai problémává süllyesztő s az embert fényjelenségek lélektelen médiumává degradáló mellékértelme nélkül. *A plein air sugárözönében* látja meg a végtelen távlatú rónán a hetyke kiállású ecsegi gulyást a forró nyári nap emésztő árnyékaival, az ebédfőző szamadót, a hazatérő ökrösszekeret, a hóval fedett tanyát, a krumpliföld görnyedő munkásait, a békésen várakozó tarka-barka tehenet s a szomjas ménest a gémeskút itatójánál. E múló impressziók gyors megrögzítésének szüksége fejlesztette ki benne a *grafikusi vénát* olyan fokban, amely e téren a legelsők sorába emelte. Éppen a fennmaradt ceruzavázlatai mutatják hallatlan megfigyelőképességét s a kompozíciónak gyors átgondolását, mert az ezekből olajtechnikába átvitt témákon gyakran egyáltalában nem kellett változtatnia.

CSUK JENŐ: LOPOTT CSIKÓ.

CSUK JENŐ: ARANYGYAPJÚ.

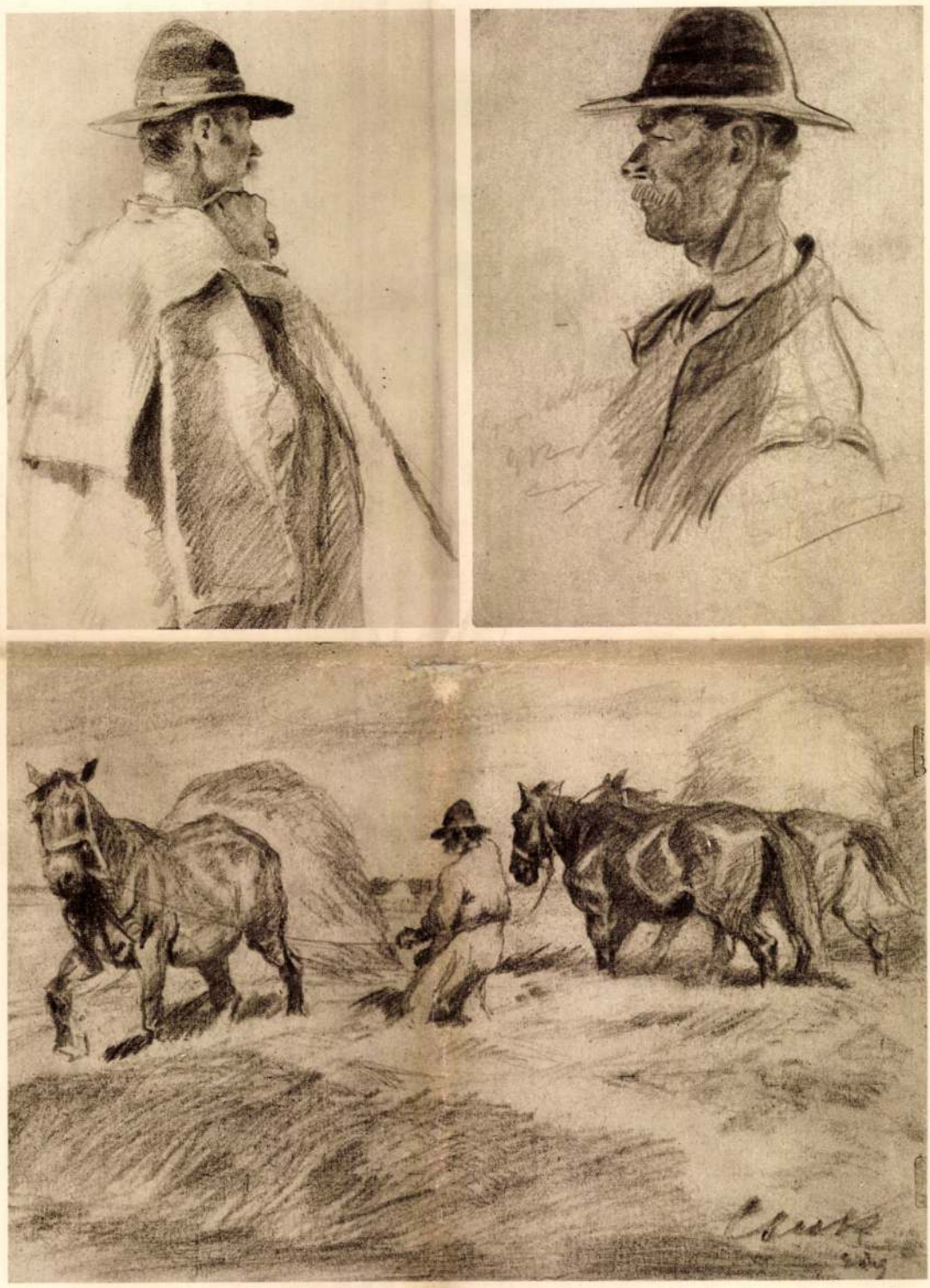

CSUK JENŐ VÁZLATKÖNYVÉBŐL.

Csuk Jenő
2002. dec KIESELBACH

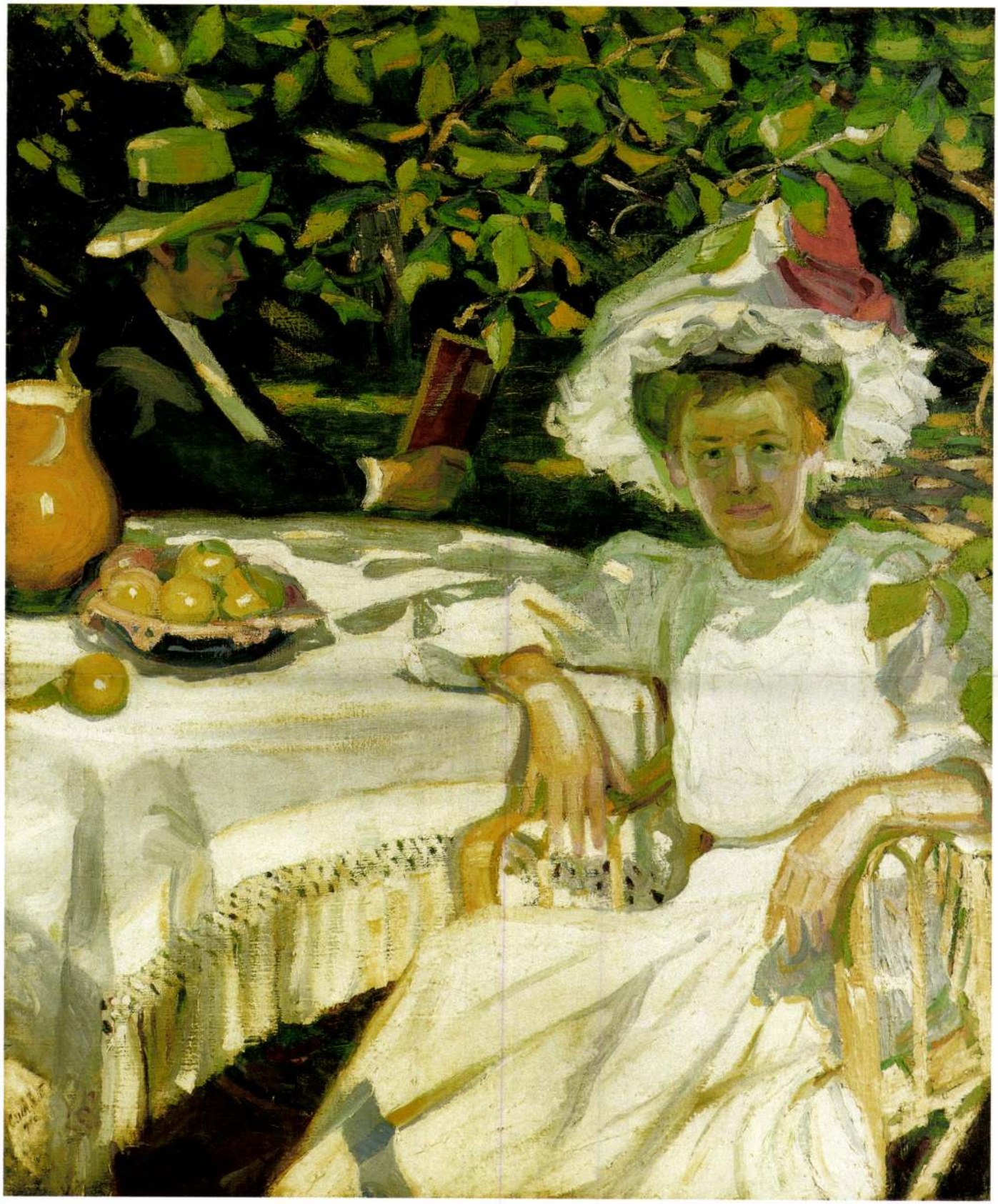

50

50 ▪ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852–1919)

Beckói várrom

27 × 36 cm
Olaj, vászon kartonon
Jelezve jobbra lent: Mednyánszky
Hátoldalon felirat: Beckói várrom
Leltározta Pálmai József, valamint Ernst-aukciós raglap

Kikiáltási ár: 450 000 Ft

51 ▪ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852–1919)

Tengerszem havas hegycsúcsokkal

55 × 68 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Mednyánszky

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft

230. *Gauermann Friedrich :*
Szarvasokat üldöző farkasok.

A Tavaszi Kőrlony
1932. 1. rk. sz.

Csuk Jenő

105. *Csuk Jenő:* Legelő. Olajf.

Csuk János

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 52.

1926. 303

1927. 162, 166

1928. 399-400, 600

3324.

Ismeretlen mesterektől.

~~20.~~ *Achilles.*

Mellig van ábrázolva és kissé balra nézve ~~Tarajos sisakot hord.~~ Bajusza és szakálla leberetvált, barkója kicsiny. Sisakjának taraját nyugvó Sphinx tartja és disze, a homlok felett, két kutya fölül két griff [redacted].

Fehér márvány, magassága 77 (93) cm. — Ltsza régi 76. és új 73. — A bejárati folyósón.

62. *Csuk Jenő:* Tél a tanyán. Olajf.

49. *Callow William:* Tengeröböl. Vízf.

Magyarország ütköző ponton fekszik:

1. néprajzi szempontból
2. éghajlat
3. vallás

Magyarország vidékei:

I Övező vegyvidék (1 É. Ny K, 2 Ék K, 3 K K 4 D K)
II Medencék (1 Nagy A., 2 Kis. A. 3 Erdélyi med.)
III Választó hegységek (1. Magyar közép h. 2 Erdély közép. h.
IV Dunántul
V Dráva-Szava köze

I ——— homokkő
II - - - - mészkő

Csuk Jenő

Somogyi domboldal c-
képe repr.

Árverési Csarnok aukció
kat. 37. n. 1927 márc.

✓

Szenes Fülöp, festő, VI., Bajza-utca 19/c. (140—153/a).
Székely Árpád, festő, VI., Bajza-utca 19/c. (490).
Szinyei Merse Pál, festő, IV., Kossuth Lajos-utca 11. (15, 277).
Szirmai Tony, szobrász, Páris 112, Boulevard de Malesherbes. (99).
Szlányi Lajos, festő, IX., Szűz-utca 3. (327, 328, 370—372, 374—381).
Tahi Antal, festő, II., Török-utca 4. (482, 484, 491—494, 498, 502).
Telcs Ede, szobrász, VI., Epreskert-utca 14. (72, 74, 102, 103).
Telepy Károly, festő, VI., Városligeti fasor 26. (397—400).
Telkessy Valér, festőnő, I., Disz-tér 16. (575, 577).
Tolnay Ákos, festő, VI., Vörösmarty-utca 34. (137, 283, 501).
Tölgyessy Arthur, festő, VI., Teréz-körút 50. (26, 28, 84)
Tornai Gyula, festő, VII., Hermina-út 35. (38, 299—301, 303).
Tull Ödön, festő, VI, Nagy János-utca 2. (58, 241).
Tury Gyula, festő, VIII., Kőfaragó-utca 5. (417, 495, 602).
Udvary Géza, festő, VI., Bajza-utca 19/c. (87, 257).
Ujházy Ferenc, festő, VIII., Vas-utca 1. (408).
Ujváry Ignác, festő, II., Fő-út 21. (4, 11—14, 18, 22, 23, 25, 63, 362—369).
Vágó József, műépitész, VII., Kerepesi-út 30. (464—470, 474).
Vágó László, műépitész, VII., Kerepesi-út 30. (464—470, 474).
Vajda Zsigmond, festő, VI., Epreskert-utca 14. (295, 304).
Valentiny János, festő, Nádasd-Ladány. (386, 422).
Vaskovits Erzsi, festőnő, II., Városmajor, Vízgyógyintézet. (609).
Vastagh György, festő, IV., Váci-utca 84. (387—389).
Vastagh György ifj., szobrász, IV., Váci-utca 84. (119).
Vedres Márk, szobrász, Ujpest, Diófa-utca 22. (90—92, 97).
Zeller Mihály, festő, VII, Rottenbiller-utca 54. (596).
Zemplény Tivadar, festő, I., Fehérváry-út 26. (1, 40, 239, 240, 307, 325, 404).
Ziegler Károly, festő, Berlin, Tauenziehenstrasse 8. (27, 37, 83).
Zückler Herman, festő, V., Lipót-körút 2. (476).

Csuk Jenő

Velence 1922.

157. l.

A műcsarnok termeinek ujjáalakitási munkáiból az összes festői munkákat *Sommer* Lajos szoba- és diszletfestő (VI., Gyár-utcza 5.), az összes kárpitos és diszitő munkákat *Prenner* János kárpitos és diszitő (VI., Akácfa-utca 59.), az összes mázoló munkákat pedig *Ehrlich* Miklós udv. mázoló cég (VI., Jósika-utca 7.) végezték.

Csuka Jenő

1887 – 1927

Mű RKV. VII. (1948)

anke.

Tehenek a vízparton, Of.

V

Gyulafejérvári Pál, festő.

17. sz.

VIII. 208.

Csuk János

1909. téli
kiáll. Nemzeti Szalonban

Esti tájkép, olaj. 80 k.

V

Csuk Jenő

lásd

Nemzeti Szalon

II - Balatoni kiáll. 1924 nov - dec

V

Flont várnegye monografiája V. 34.

Csuk Jenő

1920. máj.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Juliusi délelőtt, olajf.
6500.—

Az ecsegi uton, olajf.
22.000.—

Pusztai uton, olajf. 25000.—

Őszi reggel a pusztán, olajf.
65000.—

állandó kiállító itt.

Csuk Jenő

KMTárs 1928. őszi kiáll. Eat.

Vásárról c. Eepe repr.
Sáros uton harafelé
dtto
Az ecsegi gulyás dtto

✓

Csuk Jenő

42	Lellei temető mellett, olajf.	20000
43	Kutnál, olajf.	17000
44	Lelle előtt, olajf.	6000
45	Vihar után, olajf.	7000

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1926.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

14.D.K

Eugen Cinca, szobrász
[valószínűleg Csuka Zenő]

Enescu-ról készült kitűnő fej-szobrát közli a lap és hosszan ismerteti szabadtéri kiállítását

Utunk Kolozsvár, 1957. jun. 20.

[illegible]

Ø Csuka János
építőm.

lásd

Tragor Vácikalauz
53. l.

3042

37 Fr. Amerling.

(Sz. Beisben 1803. április 14-én. + ugy

Női mellkép.

A mellig
zásba merülve o
ja meg. Középü
dőke s szeme barn
is komlik s fejdi
kék ruhája kiva
sima aranykar

Vászon, me
~~M. Képr. 2~~
~~Erny Mit.~~
~~Ara 200 fr~~
~~Ly. sza 15~~
~~VII: 37.~~

VII: 318.

J Csuka József

nehány tekrajza az alábbi umben

Zsemley

60252. szám.

A Müemlékek Országos Bizot
ságának, f. é. márcz. hó 24-én
203. sz. a. kelt felterjesztésére,
tudomása és további megfelelő el
járás végett kiadom.

Budapest, 1908 . aug. 3.

A miniszter helyett:

Ó Csukai Józsefné
mezőkövesdi hímző
anyag

l.

Rajzoltatás 1940.
I. 3. sz Keppel
3. l.

telmében eljárni s a kivánt kimu-

ghez juttatni sziveskedjék.

január hó 8.

elyett:

kir.

udapest.

átutalás megjova

Csukárdi plébános

Westfáliai István

1377

lásd

Westfáliai István

alatt.

és ~~István csukárdi plébános alatt~~

is.

W. alatt vecudö be!

MDK

Csuka Jenő

Tanyai uton télen

/Kitüntetések/. Művészet 1. 1917. 91, 92 l.

Március 16. /péntek/

18 h. "Világnyelvek hangl
foglalkozása.

Március 19. /hétfő/

19 h. Veszprém megyei ter
aktivák baráti talá

Március 21. /szerda/

17 h. A klubteremben klub
18 h. "A csodák városa -
"Győzelem a Volgán"
bemutatása. A filmv

Március 23. /péntek/

18 h. "Világnyelvek hangl
foglalkozása

Március 24. /szombat/

19 h. Turista Szakkör ve
20 h.-tól a Turista Szakkör

Március 28. /szerda/

17 h. A klubteremben klu

Budapest, 1962. február 28.

Csukáss Marci
Győr 1669.

l.

Jankó Ötvös-apródok

6-l.

RIPORT
Idegenforgalmi pavilion

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

HETYE

Szt. László király szobra, Csukás Zoltán müve.

Religio 1902 II.fv.29 sz.
Vegyesek 232 old.

CSUKÁS ZOLTÁN iparmüvész,

XIX szd. Szent László király szobra.

Religio 1902 II.fv. 29 sz.

Vegyesek 252 old.

Csukás Ottó építész

59 éves korában elhunyt.

Magyar Nemzet
1969 jan. 9

Csukás Ottó

építész, az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium Tervezési adósa 59 éves korában meghalt. Temetése: január 14 d. u. 3 órakor a Farkasréti Temetőben.

Halálozás.

Magyar Hírlap, 1969. január 9. 8. l.

MDK

Csukás Ottó, épitész

Meghalt. Temetése jan. 14-én a
Farkasréti temetőben.

–: Elhunyt Csukás Ottó épitész 8

Népszabadság. Bp. 1969. jan. 9.

D Csukai Lujza

adat nincs

1896/97 női ovtalj

Máramarossziget V. 224.

Csukay Lujza

szül. Pécska (Arad m.)

1872 okt. 8. Rk.

1897/98 I. vendégh.

1897/98 II. " "

1898/99 I-II " "

Διάφορα h. n. II. 192

Csukay Lajza

szul. Pécskán 1872.

1899/900 T-II. 4 éves rajztjel

Gyulafehérvári Múzeum építk. segély

V. 222.

Csukay Lujza

1896/97 I., 1897/98 – 1899/900

Ferkápzőmfőiskárk

74. l.

emlékei. Az V. sz. nagy állami feladataival szemben a IV. sz.-ban inkább magánemberek adnak a művészeknek megbízásokat és a sír- és fogadalmi emlékek mellett különösen sok képmás keletkezik. Az arcképszobrászatban a realisztikus irány mellett, mely többé-kevésbbé az élő modell közvetlen behatása alatt áll, haladt egy idealisztikus felfogás, mely az ábrázolt tulajdonságait legjellegzetesebben kifejező külső formákat adta vissza. Az első irányt jellemezhették *Lysistratos* (l. o.) művei, ki modelljeiről vett öntvényeket használt fel, a másiknak szép példája Sophokles szobra (Laterán).

A Kr. e. IV. század nagy úttörő egyénisége *Lysippos* (l. o.), aki a szobrot síkban való kötöttségéből kiszabadította és teljesen szabadon helyezte a térbe. Az alak tervszerű mozgásának felismerésével bevonul a tér ábrázolása a művészetbe. A festészetben és a reliefplasztikában ábrázolt alakok mögött a tájat is megérzékíti a művész. Látjuk tehát, hogy a geometrikus kortól kezdve egészen a IV. sz. végéig a testszerűség megoldását kereste a művészet, míg Nagy Sándor korától kezdve a test körüli tér ábrázolásának problémája foglalkoztatja egészen az ókor végéig. *Lysippos* újítása kifejezést nyer *Apoxyomenosában* (l. o.), melynek a néző felé kimeredő karja körüljárásra, térszerű felfogásra kényszeríti. Jellemző sajátsága nyulánk alakja, kis feje és rugalmas állása, melyből kiérzik, hogy csak pillanatnyi lekötöttség és tulajdonképpen erős mozgékonyság. Ez talán még erősebben jut kifejezésre a Lysipposnak tulajdonított nápolyi Hermesben. Alakjainak a térben való kifejlesztésével egész sorát nyerte az újabb, természetesebb

Csukay Lujza

rajztanár

Bpest 1905.

lásd

Levay Edéné dosz

vül Csukay L.

Csukás Ilona

A Fáti Gyermekváros rajzoktatásának új erőssége Sebestyén József András, — kiállítást szervezett több Fáton élő művérzjelölt alkotásaiból, pld. Szklenár András, Csukás Ilona is a kiállítók között van.

Losonci Miklós: A szépség a beszélgetőtárs.

Magyar Ifjúság, 1976. szept. 24.

4920.

J.B.C. Corot:

Tájkép.
Vászon, méretei 36.3:28.3 cm.

Értéke 14000 K.
Vétel 1915.

Száma:
a leltnban 18384,
a szakleltban 11-916.

Mod. 11-916

Csuk Jenő festő, szül.

1887 VIII. 31. Zákányban,
megh. 1927 ~~II.~~ III. 1.
Budapesten, hol tanulmányait
is végezte. Többnyire Tiszavidéki
tájakat festett. Alföldi népéletet és állat-
képei révén lett ismertté.

Csuk Jenő †

1926. kitüntető elismerés

Tavaszi Szalon

Bevétel folyó pénzértékben		Kiadás folyó pénzértékben		
K	f	K	f	

Csuk Jenő

koll. kiáll

OMK Társulat

1928. őszi kiáll

139 mű
kirva

életrajzzal

utiszámláját.....107..K..40.f

tel visszaküldeni.

Budapest, 1913 évi...

A VALLÁS ÉS KÖZOKT. M. K. MINIST. SZÁMVEVŐSÉGE

Csuk Jenő

Műcsarnok Turkevé

1916-17. téli kiáll. 252, 297 ✓
1917. tav. kiáll. 245, 290 ✓
1917-18 téli kiáll. 129, 130 ✓
1918 tav. kiáll. 214, 215 ✓
1918-19. téli kiáll. ✓
1919-20. téli kiáll. 15, 23, 25, 371. ✓
1920-21. téli kiáll 216, 222, 285, 318. ✓
1921. tav. kiáll. 57, 197, 203, 243 ✓
1921. őszi kiáll. 95, 260, 264. 277 ✓
1922. jub. kiáll. 114, 126, 263, 284, 413 ✓
1924. tav. kiáll. 382, 386 ✓
1925. márc. Benczur tarsaság kiáll. 20 mű ✓
1926. angol-magy. kiáll. 230, 232, 243. ✓
1927. magyar táj 325 336, 345, 347 ✓

Stanisław (Leszczyński), król Polski

arcyk. III. 39.

Csuka Zsuzsa (irodalom)

és a művész közlése nyomán.

Csukássy Elemér, festő; szül. 1876 ápr. 7-én Budapesten. A budapesti mintarajziskolában végezte tanulmányait, hol Hegedűs László, Zemplényi Tivadar, később pedig Ferenczy Károly voltak tanárai. Majd az állatfestészetre adván magát, a budapesti állatkertben s a vágóhíd területén hosszabb ideig önálló tanulmányokat végzett. A Képzőművészeti Társulat kiállításain 1906-ban állított ki először. Jelentékenyebb művei: A vágy, A koncz, Az anya, Nyugvó oroszlán és Pihenő oroszlán. Az utóbbi három képet Londonban állította ki.

Képzőművészeti Társulat kiáll. tárgymutatói. 1906, 1908, 1909. és a művész közlése nyomán.

megjiva

Csukássy Elemér

Buesusok c. igen
gyenge rajza repr.
Vas. Ujs. 1908. 769. l.

J e g y z é k

a hadikórház felszerelésére beküldhető adományok

ÁGYNEMÜ: 1.lepedő,
2.fejpárna,
3.párnahuzat,
4.takaró,
5.matrac,
6.szalmazsák.

FEHÉRNEMÜ:
1.Mindennemü férfi fehérnemü /:ing, hálóing, zsebkendő, alsónadrág stb./
2.törölköző,
3.fürdőlepedő,
4.szalvéta,
5.abrosz,
6. használt fehérnemü

KONYHAFELLSZERELÉS:
1.evőeszköz /: villa:/
2.tányér /:lev kistányér:/
3.csésze,
4.vizespohár,
5.vizeskancsó,
6.veder.

EGYÉB:
1.lavor,
2.ágytál,
3.toll /:ágyn
4.afrik,
5.szappan,

Csukássy Elemér

Műcsarnok
1917 tav. kiall. 339

Zala vármegye VI. 148.

Csukássy Elemér

Föv. képt.

Tehén, sz. kr. r.

Csukássy Elemér, festő; sz. 1876. apr. 7. Bpesten.
A bpesti mintarajzi Szolában Hegedűs László, Zemplényi Tivadar és Ferenczy Károly voltak tanárai. Azután Neinet országban volt tanulmány uton. Mint állatfestő a bpesti Állatkertben és a Vagóbidon végzett tanulmányokat. 1906 tól a Mintarnokban, továbbá a N. Salonban és Univerzházban állította ki képeit. (A Konc, Nyugvó oroszlán, Román interieur, Pihenő oroszlán, Önarckép, Szerelem, Bucsusok, Kubikusok stb.

Az Anya c. of. és Tehén c. sz. kr. r. a Fővárosi Képtárban került.

92. Erkezett: december 10én

R. MINISTERIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

M

kintetes országos

ágának.

Budapesten.

Csukássy Elemér

festő

Lásd

Lex Magy Tárk

103. b. l.

CSUKÁSSY *Elemér*, festő, * Budapest 1876 ápr. 7. A bpesti képzőm. főiskolán Zemplényi Tivadarnál, majd Ferenczy Károlynál tanult. Főleg mint naturalista állatfestő vonta magára a figyelmet.

Eg. gy. I. 224 l

Peregriny János.)

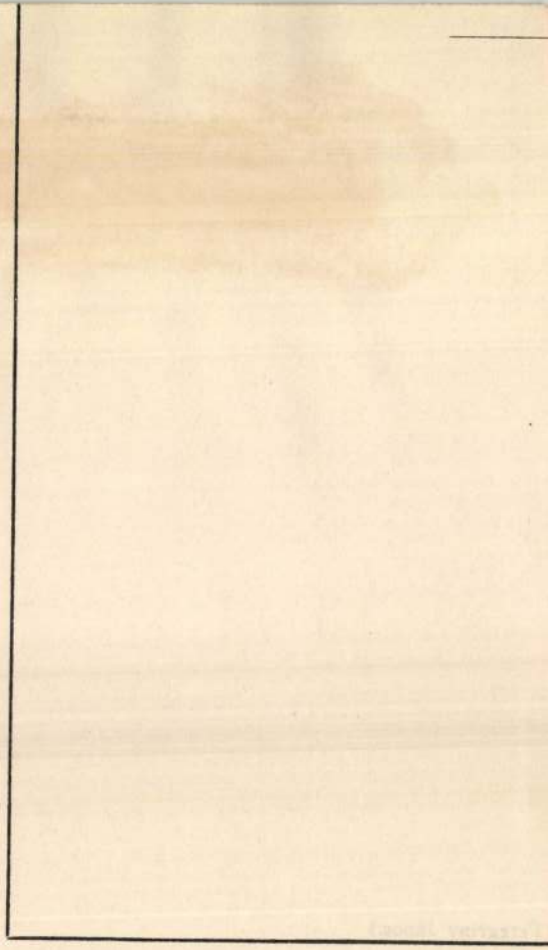

Csukássy Elemér

Zsolt

VIII. Köztemető ut 21.

Műcsarnok

1917. tav.

Felirat Kőszegi ötvösnek 1650-ből való pecsétjén VI. 291.

~~Andrássy Aladárné grófnő~~, ~~ozv.~~ ~~I. 207, 208,~~

~~218. – II. 1.~~

1907. november 23. 599

A Szabadkai közkönyvtár- és múzeum-egylet elnökségének: az elmaradt elszámolások és jelentések beterjesztésére ez és végéig haladék engedélyeztetik (922/1907.)

Gulkássy Elemér

1910. téli kiáll.

Művészház

Roman interieur,

300 K.

Csukássy Elemér

Lopkói völgy, olaj 250 k

Lopkófalva, olaj. 250 k

Kopalotafela 27. l.

Kis-Zombor h. n. VI. 244.

Csukássy Elemér

Árverési Csarnok aukció kat.

37. sz. 1927 márc.

38–41. nem szepel

1668-909-24
Titkári-szoba.

355. Iró-asztali készlet.

1 darab tintatartó csavarra járó porczellán	10.00 K
1 darab üvegtintatartó tizszögletes és bevágás nélküli sima tölcsérrel	1.00 K
1 darab nikel olió	3.00 K
1 darab vonalzó 50 cm-re beosztva	3.00 K
1 darab vonalzó 20 cm-re beosztva sárga szinű	1.00 K
1 darab csontvonalzó 20 cm-re beosztva	4.00 K
1 darab koczkavonalzó 9 mm-es és rézsarku	1.00 K
1 darab vas zsinórtartó talppal és fedéllel	3.00 K
összesen	26.00 K

M.D.K.

Csukássy Elemér

A Müvészház ötödik sorozatos kiállitásán szereplő müveit a lap kiemeli.

Budapesti Illusztrált Szalon Lapok. Bp. 1911. május hó. 29. évf.

MDK

Csukássy Elemér

Müvészház V. csop.kiáll. 1911.máj.

MDK

Csukássy Elemér

Az anya. Rajz. Magánt.

Képzőm.Társ.1909/10.téli kiáll.kat.54.l.

Csukássy Elemér

Az anya, rajz. Mgt.

Művészarnok 1909/10. téli kiáll. 54.lap

MDK

Csukássy Elemér

Búcsúsok, c. rajza. Repr.

Vas.Ujs. 1908. 38.sz. 769.lap

MDK

Csukassy Elemér festő

Résztvett az 1908.évi tav.kiallitason.

Képzőm.Társ.1908.tav.kiall.kat.44.l.

MDK

Csukássy Elemér

+anulmány, pasztell
+

Mücsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Csukásy Elemér MDK

Jegesmedvetanulmány, pasztell

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Csukássy Elemér
festőművész
79 éves
(szívizomelfajulás)
+1954. Á. 15
Á. Új Köztemető

Halotti főkönyv
7741 folyószám

Csukássy Elemér

Sándor Móric, Szabó Kata, Bornemissza Géza, Zádor István, Szinyei-Merse Félix, Kőváry Szilárd, Burghardt Rezső művészek tiltakoztak a Mücsarnok zsürijének igazságtalan visszautasitása ellen és a Művészház kiállitásán vettek részt azokkal együtt, akik szolidaritást vállalva a tiltakozókkal, nem is jelentkeztek a Mücsarnok tárlatára.
Gerő Ödön: "Az ellenszalon" cimmel ir a Művészház kiállitásáról, s a felsorolt művészek munkáit külön kiemeli, mint a tárlat komoly értékeit. A kritika cime utal arra, hogy a Művészház kiállitása demonstrációt jelent, s a bemutatott müvek bizonyitják, hogy érnek annyit, mint a Mücsarnokiak.

A HÉT, Bp. 191o. dec. 4. XXI. évf. 49. sz. 79o-791. lap.

Csukási Elemér

Művenet 1915. 243
tav. (kép)

aranyozott.)

Ezüsttányér, 1653-ból, a Kistoronyai ref.
egyház tulajd. V. 9.

Csuki István

MÁV-kör nőrendéke.

A Nemzeti Szalonban rendezett képző-
műszeti körök országos kiállításán táj-
képe szerepelt. (említve.)

Népszava, 1952. Nov. 19.

Csukássy Elemér

Figyelmet kelt szorgalmával a müvész, amint a "Müvészház" cimmel közölt kritika megállapitja, a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1911. május 21.
XXII. évf. 21. sz. 343. lap.

JOSEPH C S U K L E Y , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Käis: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 473.- Herr JOSEPH C S U K L E Y
Felvétel ideje: 1847. 29. Spr.
Hová vették fel: Eberau, /Monyorókerék/. 163.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve. 16. Győr, 1974

CSUKLY JÁNOS, textilfestőmester

A soproni céh 1850 körül már a környező helységek mestereit is kezdte felvenni soraiba.1851-ben már "Haupt-Lade",főcéhnek nevezték magukat.1950-72 közt 14 helység 22 mesterét vették fel.-A céhhez tartozó mesterek:
[illegible].- Csuky János, Monyorókerék, 1856.
131.old. 66.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A Textilfestők első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.évkönyve, 16. Győr, 1974.

Csúcs Viktória

Ékszertervező, részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún – júl.

Csucs Viktoria

"Akadémikus szorgalmu" müvésznek nevezi Vadas József: "Az érem hiányzó oldala" c. kritikájában, mely a "Budapest és az éremművészet"c. -a Magyar Nemzeti Muzeumban rendezett- kiállitásról szól.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. nov. 24.
XVII. évf. 47. sz. 12. lap.

Csúcs Viktória

A Magyar Nemzeti Bank és az Iparművészeti Tanács István-emlékpénzre pályázatot ért ki, amelyre ő is meghívást kapott. 6, ill. 1 elő-, ill. hátlapot küldött be. A zsüri az ő mellkép ábrázolását fogadta el, díszítő mintívumként a pannonhalmi alapítólevél István-monogrammját, amelyet ugyancsak ő mintázott meg.

Gedai István: Új magyar emlékpénzek; Ipari Művészet, 1942/5.sz. 22. l.

Csucs Viktória

A Petőfi-emlékév (1972) alkalmából meghirdetett meghívásos pályázatra beérkezett műcek közül az ő, valamint Garányi József és Vigh Tamás munkáját fogadták el, s ezek 50, ill. 100 ft-os ümletekben kerültek kivitelezésre.

Öt év pályázatainak ~~[illegible]~~ tanulsága; Ipari Müdészet, 1973/5.11. 21.l

Csucs Viktória

A jubileumi év alkalmából meghirdetett meghívásos pályázatra beérkezett I. István-emlékérem tervek körül az ő elkötelezettsége (Gárdonyi Józseffel és Kiss Nagy Andrással közösen) található kiállításra alkalmasnak (1971). 50 és 100 ft-os címletű érmek készítése.

Öt év pályázatainak tanulsága; Ipari Művészet, 1973/5 sz. 21.l.

Csúcs Viktória

A zsüri véleménye alapján javított 100 forintos István-emlékpénzt ő tervezte, mind az előlapot, mind a hátlapot. Az előlapon a pannonhalmi alapítólevél István-monogrammja, a hátlapon István szembenéző szakállas, abroncskoronás képe.

Gedai István: Új magyar emlékpénzek; Ipari Művészet, 1972/5. sz. 23 l.

Csúcs Viktória

István-emlékpénz terve (repró)

Ipari Művészet, 1972/5. sz. 22. l.

Csucs Viktória

Virtüutetést kapott.

Demjén Imre: Jablonec 71, Ipari Művészet 1971. 5. sz. 26. l.

CSUCS VIKTORIA, éremművész

---

100 FORINT-os ezüst I. István király emlékpénz. Áttanulmányozta a művészettörténeti emlékeket, melyek szembejöhettek. Hitelessé tette mondanivalóját. Alkalmazta e motívumokat napjaink formanyelvén, megfelelt az esztétikai követelményeknek, a térkitöltés, betütipusok alkalmazása, elhelyezése terén igazolta, hogy pénzeink kifogásolható hibái kiküszöbölhetők. Ily igényes munkát várunk pénzeink tervezőitől, kivitelezőitől is. 40.old. első kép. rekete repr. 1972

VARGA GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old.

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1972. Bp. 1973

CSUCS VIKTÓRIA, éremművész

---

100 FORINT-os ezüst, I. István király emlékpénz. Áttanulmányozta a művészettörténeti emlékeket, melyek számbajöhettek. Hitelessé tette mondanivalóját. Alkalmazta a motivumokat napjaink formanyelvén, megfelelt az esztétikai követelményeknek, a térkitöltés, betütipusok alaklmazása, elhelyezése terén igazolta, hogy pénzeink kifogasolható hibai kiküszöbölhetők. 40.old. első kép. 1972.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1972. Bp. 1973

/

CSUCS VIKTÓRIA, éremművész

Kalocsai kétoldalas ezüst érme.-32 mm.Elöl régi parasztház,külso falan paprikafüzérekkel.KALOCSA felirattal.
Hátul:faragott tamlaspad,pingalóasszonnyal. 6.kép. 83.o

GYÖNGYÖSI JÁNOS: Kalocsa érmekben 81.old

AZ ÉREM, XXIX. évf. 1975. 2.szám, Bp.

CSUCS VIKTÓRIA, éremművész

Kalocsai kétoldalas ezüst érme, 32 mm.-Elöl régi parasztház, külső falán paprikafüzérekkel, KALOCSA felirattal-Hátul: faragott támlaspad, pingálóasszonnyal. 6.kép. 83.old. Fekete repr.

GYÖNGYÖSI JÁNOS: Kalocsa érmekben 81.old

AZ ÉREM, XXIX. évf. 1978. 2.szám, Bp.

CSUCS VIKTORIA,iparművész,VIGH TAMAS éremművész
--- ---

A Magy.Nemz.Bank 1973-ban 100 forintos Petőfi ezüstérmeket hozott forgalomba. Az előlapot Csucs Viktória,a hátlapot Vigh Tamas tervezte. Anyaga 640 ezrelék finomságú ezüst,súly 22.gr. átm.37 mm. 2/a ábra előlap,2/b ábra hátlap. Fekete repr. 46.old

----Petőfi ezüst emlékérmék 45.old

AZ ÉREM. XXIX. évf. 1973. 1.szam. Bp.

CSUCS VIKTÓRIA, iparművész

A Magy.Nemz.Bank 1973-ban 100 forintos ezüst Petőfi érmeket hozott forgalomba.Előlap Csucstól,hátlapVigh Tamas.Elől:"MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG"körirraton belül a Magy. Népköztársaság címere.Felette /100/.Alatta forint és a verdejegy/BP/.A verési évszámot a címer kettéosztja. A címer szalagjától jobbra a tervező művész "CSV" monogrammja. 640 ezrelék finomságú ezüst,súly 22.gr.átm 37 m 2/a és 2/b képek. 45.old. kép 46.old

----Petőfi ezüst emlékérmék 45.old

AZ ÉREM, XXIX.évf. 1973.1.szám. Bp.

CSEBOS VIKTÓRIA, iparművész

CSUCS VIKTÓRIA, éremművész

-- -

100 FORINT,--Súly.22 gr.Átm.37 mm.Vast.2,3 mm.Anyaga ezüst/640/1000 fin./.-E5.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG, felül"100",középen I.István kir.monogrammja,alatta FORINT,BP.-H/.Balról a kir.szembenéző koronás portréja, Jobra 4 sorban STEPHANVS REX,jobb válla felett CSV,a tervező monogrammja.-Palást rozetta,virág.-30,000 drb. Születése 1000 éves jubileumára 1972-ben.62.old.

Kép. 62.old

LEANYFALUSI KAROLY-NAGY ADAM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyüjtők Egy. Kiadvanya, 3.csop. 9.sz

Bp. 1974

CSUCS VIKTÓRIA, iparművésznő

A Magy.Nemz.Bank I.István születésének 1000 éves jubile umára 1972-ben 50 és 100 Ft-os érméket bocsátott ki.xx A 100 forintost Csucs Viktória tervezte.Anyaga 640 ezlék finomságú ezüst.Súly922 gr.Átm:37 mm.-Elől középen István király monogrammja,a ha lapon baloldalt a király szembenéző koronás portréja.Mellette jobbra négy sorban STE/PHA/NVS/REX felirat.Széle sima.Széldiszes,A disz rozetta,és virágmotivumok. 2/a és 2/b képek 92.old

---- I.István Király ezüst emlékérmék 92.oldd

<u>Az ÉREM,</u> XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

CSUCS VIKTÓRIA, iparművésznő

A Magy.Nemz.Bank.I.István születésének 1000 éves jubi leumára 1972-ben 50 és 100 frt-os érméket bocsátott ki. A 100 forintosat Csucs Viktória tervezte.Anyag:640 ezrelék finomságú ezüst.Súly:22 gr.Átm:37 mm.-Elől középen I. István király monogrammja,a hátlapon baloldalt a király szembenéző koronás portréja.Mellette jobbra:négy sorban STE/PHA/NVS/REX felirat.-Szélo suma.Széldiszes.A disz r rozetta és virágmotivumok. 2/a és b. képek. 92.old. Fekete repr,

---- I.István király ezüst emlékérmék 92.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

CSUCS VIKTÓRIA, iparművész és VIGH TAMAS, szobrász

A Magy. Nemz-Bank 1973-ban Petőfi születésének 150. évfordulója alkalmából 50 és 100 forintos címletü ezüst érmeket hozott forgalomba,-A 100 forintos érme előlapját Csúcs Viktória iparművész, hátlapját Vigh Tamas szobraszmüvész tervezte. Anyaga 640 ezrelék finomságú ezüst súlya 22 gr. átm. 37 mm. 45. old. Kép 2/a és 2/b. 46. old

----Petőfi ezüst emlékérmék 45. old

AZ ÉRTEM. XXIX. évf. 1973. 1. szám. Bp.

CSÚCS VIKTÓRIA, kisplasztikus, éremmüvész

Az Iparmüvészeti Főiskolán Borsos Miklós tanitványa,
Az Állami Pénzverő tervezőmüvésze.-
STEPHANUS REX, 1972. 100 Frt.-osnak pályadijnyertes tervezője volt.-

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország témpénzei 1920-1972

A Magy. Lremgyüjtők Egy. kiadvanya, 3. csop. 9. sz.
Bp. 1974

/

CSUCS VIKTÓRIA, kisplasztikus, éremművész

Az Iparművészeti Főiskolán BORSOS MIKLÓS tanítványa volt.-Az Állami Pénzverő tervezőművésze.-
"BUDAPEST 100 EMLÉKTALLÉR"-nak tervezője volt.
67.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ADÁM: Magyarország főpénzei 1920-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy.kiadványa, 3.csop. 9.sz.
Bp. 1974

CSUCS VIKTÓRIA,,kisplasztikus,éremművész

Kiskunhalas,1934--/.-Az Pparművészeti Főiskolán Borsos Miklós tanitványa.Az Állami Pénzverő tervezőművésze.- A 100 FR.1972.Stephanus Rex pályadijnyertes tervezője. ő tervezte a külföldön nagy sikert elért é s AG és AU ban is kivitelezett népi iparművészeti spr 5 variánsát, továbbá a "Budapest 100 emléktallért.- 67.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1974

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadása, 3.csop. 9.sz .
Bp. 1974

CSUCS VIKTÓRIA, éremművész

-- -

100 FORINT,--Súly.22 gr.Átm.37 mm.Vast.2,3 mm.Anyaga ezüst/640/1000 fin./.-E5.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG, belül"100",középen I.István kir.monogrammja,alatta FORINT RINT,BP.-H/.Balról a kir.szembenéző koronás portréja, Jobra 4 sorban STEPHANVS REX,jobb valla felett CSV,a tervező monogrammja.-Palást rozetta,virag.-30,000 drb. Születése 1000 éves jubileumara 1972-ben.62.old.

FEKETE REPR. 62.old

LEANYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyüjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.
Bp. 1974

Csúcs Viktória, tervező éremművész

A Habsburg-korban az aranyforint neve is megváltozik, a pénznem neve az ismertebb „dukát" elnevezést kapja. Az emlékérme előlapját Kótai József tervezte. A hátlapon Csúcs Viktória a Képes Krónika „A" iniciáléját ábrázolta, benne Károly Róbert alakjával. (említve).

Lienerné Krasznai Krisztina: Emlékérme.

Magyar Hírek, 1983. szept. 17.

CSÚCS Viktória

1951-ben jelent meg az a kormányrendelet, amelynek értelmében az orvosi karok kiváltak a tudományegyetemekből és önállóak lettek. Az önálló Pécsi Orvostudományi Egyetem 1951. februárjában tartotta első kari ülését.

A Pécsi Orvostudományi Egyetem jutalomérmei

1. Pro Universitate emlékérem

Az 1971-ben alapított Pro Universitate érem – célját tekintve – lényegében az Erzsébet Tudományegyetem Baráti Egyesületének emlékérméhez hasonlítható. A Boros Béla rektor által aláírt okmányból a következők tudhatók meg róla:

„A Pécsi Orvostudományi Egyetem Tanácsa abból a célból, hogy az egyetem felvirágoztatása érdekében kimagasló érdemeket szerzett személyek iránti elismerését és nagyrabecsülését kifejezhesse, „Pro Universitate" emlékérmet alapít.

Az emlékérmet elnyerheti, aki tevékenységével az oktató-nevelő, tudományos, gyógyító-megelőző, igazgatási-szervezési, gazdasági vagy egyéb munkaterületen kiemelkedő érdemeket, munkájával, magatartásával az egyetemnek tekintélyt, jó hírnevet szerzett, az egyetem fejlődése, felvirágoztatása érdekében elévülhetetlen munkásságot fejtett ki.

„A Pro Universitate" emlékérem adományozása tekintetében az Elnökség előterjesztése alapján – titkos szavazással – az Egyetemi Tanács dönt. A szavazás a Szervezeti és Működési Szabályzat 14. §-ban foglaltaknak megfelelően történik.

„A Pro Universitate" emlékérem 70 mm átmérőjű, 4 mm vastag bronz öntvény, melynek egyik oldalán a középkori pécsi egyetem alapítójának, Nagy Lajos király arcképe és a négytornyú templom kompozíciója látható, és az érem alsó harmadában félkörben „PRO UNIVERSITATE" felirat.

Az érem másik oldala az I. sz. klinikai tömböt ábrázolja délkelet felől szemlélve, és az érem szélén körben „A PÉCSI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM EMLÉKÉRME" felirat.

Az emlékérem bőr dobozban és „arany", „ezüst", „bronz" fokozatban adományozható. Fokozat megkülönböztetése a dobozban az érem alatt elhelyezett névjegylemez színével történik. A névjegylemezre rá kell vés-

9. ábra: Csúcs Viktória: Pro Universitate emlékérem

10. ábra: Csúcs Viktória: Pro Universitate emlékérem (hátlap)

ni a kitüntetett nevét és az adományozás évét.

A „Pro Universitate" emlékérem az egyetemi napok ünnepsége keretében kerül kiadásra. Kivételes esetekben az Egyetemi Tanács más alkalommal is adományozhatja az emlékérmet. Az emlékérem visszavonható, amennyiben arra az érintett személy érdemtelenné vált. A visszavonásról az Egyetemi Tanács dönt. Az emlékérem adományozása esetén megjelölt összegű jutalom fizetendő." 1971. június 8.[13]

(A fenti alapító okmány helytelenül írja az éremről, hogy „bronz öntvény", mert az nem öntött, hanem – a pénzérmékhez hasonlóan – vert technikával készült.) Az érem alkotója Csúcs Viktória. *(9., 10. ábra)*

A Pro Univarsitate kitüntetést először 1971-ben adományozták. Az arany fokozat pécsi kitüntettjei sorrendben az alábbiak voltak:

1971. Ernst Jenő
1972. Kováts Károly
1973. Boros Béla
1974. Tényi Jenő
1975. Rauss Károly
1976. nem adták ki
1977. Kiss István (postumus)
1978. Donhoffer Szilárd
1979. Tigyi József
1980. Romhányi György
1981. Melczer Miklós
1982. Barta Ottó
1983. Kovács Sándor
1984. Jávor Tibor
1985. Mérei F. Tibor
1986. Szabó Dezső
1987. Dávid M. Ferenc
1988. Flerkó Béla
1989. Karlinger Gy. Tihamér
1990. nem adták ki
1991. Mestyán Gyula
Barta Imre (postumus)
Környey István (postumus)
Lajos László (postumus)
Lissák Kálmán (postumus)
Póka László (postumus)
1992. Bauer Miklós
Jobst Kázmér
Grastyán Endre (postumus)
1993. Varga Ferenc
1994. Méhes Károly

[13] *Benke J.:* A Pécsi Orvostudományi Egyetem története. Pécs, 1992.

Csulak Elemér

Nemzeti Szalon

Csulak Elemér.

1917 Tavaszi kiállitás.
Régi porcellánok,olajf,
1917 III,Jurymentes kiáll.
Szántás,olajf.
Delelő ökrök,olajf,
1918 Tavaszi kiáll.
Tanulmányfej,olajf,
1919 Őszi kiáll.
Kubikosok szin.tollr.
1920. Tavaszi tárlat.
Ugar törés,cer,r,
Lombok alatt neutr.tinta.
1920 Őszi tárlat.
Parasztlovak,cer.r.
Tabáni árok u.rézk.
1920 Téli tárlat.
Interieur,olajf,

1921 Tavaszi tárlat.
Betonépitő munkások,rézk.
Igás lovak,rézk.
1922. Tavaszi téli tárlat.
Akt,ered.rézk.
1922 Tavaszi tárlat.
Csacsifogat,rézk
Tanulmányfej,rézk

Számmal a katalogusokkal melyek innen tovább kiadtak.

CSULAK *Elemér*, festő és grafikus. Budapest 1887 febr. 5. Pénzügyminisztériumi tisztviselő. A rézkarcolást Baranski E. Lászlótól tanulta. 1914 óta kiállítója a Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalónnak.

E. G. I. 224 f

Csulak Elemér festő és grafikus; sz. 1887. febr. 15.
Bpesten A rézkarcolást Baranski E. Lászlótól tanulta, egyébként autodidakta 1914-1938-ig gyakran szerepelt olajfestményei és grafikáival a Műcsarnok és 1917-22. a Nemzeti Szalon tárlatain. 1922. került a pénzügyminisztériumba hol 1941. főosztály vezető volt. Kiadósan működott a régi modalon terem és.

Csulak Elemér

1918. máj. kiáll. N. szalon
Tanulmányfej, olaj. 1500.—

1919. okt. kiáll. u. o.
Kubikosok, vmes tollrajz
800.—

Véső köböl X. 49

Csulak Elemér

kiáll. Nemzeti Szalonban

1920 jan. febr.

A józsefvárosi plébánia, vinés tollrajz 850.—

A tabáni Kőmüves utca, vinés tollrajz 600.—

Téli napfény a Revicz-ky utcában, vinés tollrajz 550.—

1920 ~~[illegible]~~ mépisi

kiáll. Nemzeti Szalonban

Ugar törés, ceruzarajz 2000.—

Lombok alatt, neutral tinta 1500.—

Állandó kiállító

Lonovics József levele VI. 146.

Csulak Elemér

Műcsarnok
1914. tav. kiáll. 190
1916-17. téli kiáll. 110
1921 tav. kiáll. 335
1923. tav. kiáll. 594, 601
1924. tav. kiáll. 221, 224
1925, tav. kiáll. 497
1938. téli 572

Szepes vármegye VI. 165.

Csulak Elemér

1922. téli

kiall. Nemzeti Szalonban

Akt, sedeti vézhare, 600.–

Gávai Katóhalom VIII. 203

Csulak Elemér

festő Mücsarnok

1931. tav. tárl. 404, 408
1932. tav. tárl. 186

ORSZÁGOS MAGYAR
GÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
BUDAPEST, 80. VIII., NEMZETI MÚZEUM

Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula
urnak,

Bpest.

XI., Lágymányos-u. 16.

Csulak Elemér

merését tudtul adják. — A kormányzó a pénzügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *Csulak* Elemér dr. miniszteri tanácsosnak, *Büsch* Viktor dr. miniszteri osztálytanácsosnak, *Bosnyák* Lajos, *Lánczy* József és *Keresztessy* Ernő dr. miniszteri osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott minjszteri titkároknak, valamint *Bolgár* Emil dr. pénzügyi titkárnak és *Rényi* Béla dr. pénzügyi segédtitkárnak fáradhatatlan és értékes szolgálatukért *elismerését* tudtul adják. — A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Tarján* Béla dr. szegedi kir. közjegyzőnek a közjegyzői pályán több mint három évtizeden át kifejtett eredményes működéséért [illegible]

Pesti Napló

1939. aug. 15

Csulak Elemér

festő

Műcs. kiáll. 1914 tól

Pipics 111. l.

Át. Képt. 63.

)

z, ül. Jobbkezében, melylyel a kék teritővel
támaszkodik, ludtollat tart; baljának hü-
ö öv mögé dugta. Rövid haja, szemöldöke és
. arcza leberetvált. Sürü gombos dolmánya
A könyveken czimeres levél van fölül „Animam
e" és alól : „Delineatus Ao 1770. 2. Decb."

cm. —

ó adatok a Történ. Képcsarnokban 1894: VII. 253.

Csulak Elemér

26 Tanulmányfej olajf. 1500.—

— 4 —

Nemzeti Szalon
1918 máj
kav. kiáll.

Annak a marék virágnak — 1
vészet ragyogó szépségekben gazd
alkalommal, *mint első sorozatot*, á
a múzeum termeibe — összeválo
kes szempont mellett főleg *egy*, c
ges tekintet vezetett.

Gondoltunk mi arra is, hogy

szinfoltokból építi fel a maga világát, ugy teremtve a szint, mintahogy az a valóságban keletkezik, a fény hatása alatt, egymásra ötvényezve, egymásból kiteljesedve, egymásba bontogatva, egymásra rétegződve, végeláthatatlan változatban. Gazdagon orchestrált szemzene ez, mely megvan a magyar népművészetben együgyü formában és megvan klasszikus mestereinknél hatalmasan kiépülve. Ha ebből a szempontból nézzük végig ezt a gyüjteményt, még egy nevezetes tanulságra bukkanunk: a magyar festészet, amióta önálló életet él, kibontakozva a külső körülmények kovácsolta elzárt és fejlődésében megakasztott helyzetéből, tehát főleg a XIX. század közepe óta, noha soha, egy pillanatra sem adta fel szoros kapcsolatát az általános európai kulturáramlatokkal, noha az azokban uralkodó művészi forma-

Csulak Elemér
18 Akt. Eredeti rézkarc. 600.—

Nemzeti Szalon
Téli tárl.
1922 jan.

Tábori posta.

A feladó { neve: ..... / címe: ..... }

TÁBORI POSTAI LEVELEZŐLAP.

Czím: .....

.....

.....

Ára: 1 fillér. —20

M. kir. Állami nyomda, Budapest

Csulak Elemér

55 Régi porcellánok olajf. 800.—

Nemzeti Szalon

1917. máj.

fav. lárf.

14.553 — K. M. Egyetemi Nyomda Budapest.

Csulak Elemér

1921. jun.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Betonépítő munkások, rézkarc 450.—

Igás lovak, rézkarc 550.—

~~1921. szept. u. o.~~

~~Reggeli szürkület, olaj~~

Vesta v. 258.

Csulak Elemér

Pest

Aggtelek u. 2.

Műcsarnok

1921. tav.

Csulak Elemér, festő Budapesten. A Műcsarnok 1914. évi tavaszi kiállításán egy csendéletképpel vett részt.
Kiáll. tárgymutató.

Century Plaza

Csulak Elemér

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

B.K. 932.IV.24.

Csulak Elemér
Női arckép, szines ceruza

[illegible] 1932. április 13 l.

ban fölbemaradt lapkeretdíszítést találjuk, alsó részében az Oláh-címerrel. Ugyancsak ezen mester által festett, illetve rajzolt iniciálék egyikében (104b lap) az *I. K.* monogrammot, egy másikban (143a lap) az 1557. évi dátumot találjuk. (oo. és oo. kép.)

A Graduale miniátorát Rómer és az ő nyomán Hevesy, Francesco de Castello Ithallicoval a volt lambachi, jelenleg budapesti Kálmáncsehi Breviárium mesterével, Kukuljević pedig Giulio Clovioval próbálta azonosítani. Dragutin Kniewald (i. m.) a zágrábi kódexben lévő mesterjegy alapján ismét az 1524—1526. években Budán járt Giulio Clovioval azonosítja a művészt. — De az azonosítás ellen szól elsősorban az a körülmény, hogy a mester már jóval 1524 előtt Budán dolgozott. Továbbá a miniátor, egyéni, kiforrott tudású művészetében sok tekintetben határozottan a budai udvari miniatura-festészethez kapcsolódik. — Munkáiban a Mátyás-kori budai renaissance miniaturaművészet folytonossága érződik: különösen a zágrábi Missaleban, a szöveghasábok között végighúzódó szalagdísz alkalmazásában mutatkozik ez legerősebben. E szalagra rácsavarodó s az olasz renaissance miniaturafestészettől oly idegen gótikus levélkék festése határozottan még Mátyás-kori örökség. — A kitűnő miniaturista minden bizonnyal még II. Ulászló uralkodása alatt (†1516) tanulhatott Budán. A budai műhely Mátyás és II. Ulászló-kori vezetőjének, Felix Petancius Ragusanusnak hatása kifejezetten érezhető a lengeöltözékű nőalakok ábrázolásában és az ornamentika egyes

Csulak Elemér MDK

A soproni Templom-utca, rézkarc

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Csulak Elemér MDK

A Deák-téri templom, rézkarc

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Csulak Elemér
Patakpartja

O.M.K.T. 1925. május. 32 1.

MDK

Csulak Elemér

Akt, er.rézk.

N.Szal. és Bicskei Müv.telep kiáll. N.Szal.

1922. jan. 5 l.

Csulak Elemér MDK

Női arckép, szines ceruza

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Csulak Elemér MDK

Csendélet,

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Сапдак Ilamet

Сапдбдlеt

MDK

Csulak Elemér, graf.

Apátsági templom főoltára. Eredeti rézkarc.

Műcs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 16.1.

MDK

Csulak Elemér

Parasztlovak, cer.
Tabáni Árok utca, rézk.

N.Szal. őszi tárl. 1920. szept. 7. l.

MDK

Dr. Csulak Elemér, festö

F.P. arcképe. Szines ceruzarajz.

MTárs. Téli tárl. 1938. febr.-márc. Gyüjt. kiáll.
By. Mücsarnok, Kat. 27.1.

MDK

Csulak Elemér, festö

Topolya -fák. Eredeti rézkarc.
A királyi vár a Naphegy felöl. ered. rézkarc.

Tavasz tárlat.1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. 41.l. 42.l.

MDK

Csulak Elemér

Interieur, of.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.
6.l.

Carolina Illsley
Interiam, or.

M. Sept. Petit Jard. Pyro. Jac.

O.T.

MDK

Csulak Elemér, grafikus ,festö

Patakpartja.

OMKT-Műcs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1935 máj.-jú
Kat.32.1.

Csulak Elemér

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 33. l.
~~xxxx~~
34 l.

MDK

Csulak Elemér

Csacsi fogat, rézk.

Tanulmányfej, rézk.

N.Szal. tav.tárlat, 1922.máj.

Csulak Elemér MDK

Betonépitő munkások, rézkarc
Igás lovak, rézkarc

Tavaszi Tárlat
Nemzeti Szalon 1921. junius

MDK

Csulak Elemér, festöm.

Kubikosok. Szines tollrajz.

Nemz. Szal. 1919.okt.hó 11. Kat. 3.1.

Csulak Elemér MDK

Csacsi fogat, rézkarc
Tanulmányfej, rézkarc

Nemzeti Szalon 1922. május. Tavaszi tárlat

Csulak Elemér MDK

Aratás

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Csulak Elemér

MDK

Erdeimagány

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

MDK

Csulak Elemér

Patakpartja, graf.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 32. l.

MDK

Csulak Elemér

Ugar törés	ceruzarajz
Lombok alatt	neutral tinta

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatanak katalogusa. 1920.Majus.5.1.

Csulak Elemér

A pátsági templom főoltára, rézkarc

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Csulak Elemér MDK

Igáslovak, szénrajz

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Мисаилов Лук-ъ 1877 година

Csulak Elemér MDK

Patakpartja

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

M.D.K.

Csulak Elemér

A tavaszi nagy tárlaton bemutatott 443 kép és szobor között szerepel képe a Mócsarnok kiállításán.

Képek, szobrok - festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26. juli. 2.
X. évf. 26. sz. 23. l.

Csulak Elemér

MDK

Aratás

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Csulak Elemér MDK

A királyi vár a Naphegy felől, rézkarc

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Monument 1925 Harvard Athletes

A Bronze and Granite Memorial • 1931

Cenotaph Stamp

MDM

Csulak Ernő

MDK

Topolyafák, rézkarc

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Csulak Elemér

MDK

Erdei magány

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Darius Milhaud

Trois poèmes juifs

Csulak Élemér MDK

Patakpartja, grafika

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Csulak Elemér MDK

F.P. arcképe, szines ceruzarajz

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Mr. and Mrs. Jack Left Letter

Dear Friends, Relatives, Countrymen:

Coulax Flemer

MDK

megirva

Csulak Elemér dr.

festő

Életr.

Szefeltlex. 523. l.

Csulak Elemér

festő

lásd

Gulyás Magyar írók

IV. k. 1166

1167. h.

Csutak Magda

BÖRÖCZ ANDRÁS•CSÁJI ATTILA•CSUTAK MAGDA
FRIEDRICH FERENC•HENCZE TAMÁS•KONKOLY GYULA
KŐNIG FRIGYES•KÖVES ÉVA•LENGYEL ANDRÁS
MEDVE ANDRÁS•MEGYIK JÁNOS•MULASICS LÁSZLÓ
PERNECZKY GÉZA•ROSKÓ GÁBOR•SAMU GÉZA
SOÓS TAMÁS•SZIKORA TAMÁS•SZŰCS ATTILA
TÓTH ENDRE•TÜRK PÉTER•VIDA JUDIT

és művészkönyvek

A székesfehérvári
Szent István Király Múzeum
meghívja Önt

Szent István Király Múzeum
8002 Székesfehérvár, Fő u. 6.
DÍJ HITELEZVE

Újonnan gyűjtött és rég nem látott művek
című kiállítására

Vernisszázs: 1998. január 31-én,
szombaton délelőtt 11-13 óráig.
a Csók István Képtárban
(Székesfehérvár, Bartók Béla tér 1.)

A kiállítás megtekinthető: 1998. május 17-ig

F.k.: dr. Fülöp Gyula

Sinkovits Péter
főszerkesztő úr
Új Művészet
Budapest V.,
Báthori u. 10.
1054

Csulak Magdolna
iparműrész

textiles; szőnyegtervező

Sántha Imre: A használati tárgyak műrészetéről
Korunk, Kolozsvár 1968. II. 235.

Csulak Magda

- valóságos divatot teremtett a lakásberendezésben

Említve: Kósa Hulsa, Ferenc Szentimrei Judit, Bandi Dezső, Szakács Zoltán, Gál Anna Ferch Ferenc, Lausch Gyula, Jecza Péter, Jeczáné Bíró Klára Fuhrmann Károly, Barabás István, Izsó Miklós, Szérvátiusz Jenő, Nagy Pál, Fux Pál, Tóth László, Hunyadi László, Kozma István, Paulovics László, Árrossy István, Benczédi Sándor, Kazinczyné Vitályos Magda, Gál András, Gy. Szabó Béla, Molnár Zoltán

Wágner István: Képzőmuvészet és közönségigény

Igaz Szó 1973/4 561 old

Csulak Magda

CSULAK MAGDA

Dávid Gyula:
Mulandó élet a halhatatlan népmüvészetért. /Csulak Magda textiljeiről/

A Hét, XIII.évf. 21.sz. 1982 május 21.
7. old.

CSULAK Magda *71*
Árapatak, ?–Kolozsvár, ?
textiles

Banner Erdély

ltatok, beteg voltam és meglátogatta-
és oda is utánam jöttetek."

e az első évezredben

ténelmének már első évtizedeiben
us Krisztushoz legközelebb álló sze-
Máriát, Keresztelő Szent Jánost,
t. Az első vértanúról, a protomartyr
Jeruzsálem mellett követtek meg a
etett hitéért, maga az Apostolok Cse-
yorsan kibontakozó kereszténygyűldözések
naradottak tanúságtevőként, mártir-

Csulás Zsuzsa ipsamüvén

Szöveg emliti politikusegeit.

Komárom megei Dolgozók Lapja 1966 aug. 10.

Gulács Imre

iparművész kiállítását. IV. 25-én
nyitja meg dr. Solymár István
a Ferencvárosi Művészklubban.

Magyar Hírek, 1967. IV. 21.

Csullog Zsolt

Dombovári amatőr képzőművészek alkotásaiból nyílt kiállítás a dombovári Láng Gépgyárban. Szerepelnek linómetszetei.

Oszlánczi János: Tudósítás.

Tolna Megyei Népújság, 1977. márc. 18.

MDK

Csulovszky János
nyomdász

1876 ban megvette a kassai Pannonia nyomda löcsei fioküzletét, „Zipser Filiale der Pannonia Buchdruckerei in Leutschau" régi cég alatt, a Zipser Bote c. lappal együtt és 1879 ig volt fulajdonában.

Firtinger K. Löcse város könyvnyomtatói

Grafikai Szemle 1903 évf 3 z 41 l.

Jelmezek a „Ronínok Kincse“ c. színdarabhoz. Jaschik Álmos tervei. — Kostüme für das Schauspiel „Der Schatz der Ronins“. Entwürfe von Álmos Jaschik. — Costumes for the play: „The treasure of the Ronins“. Designs by Álmos Jaschik.

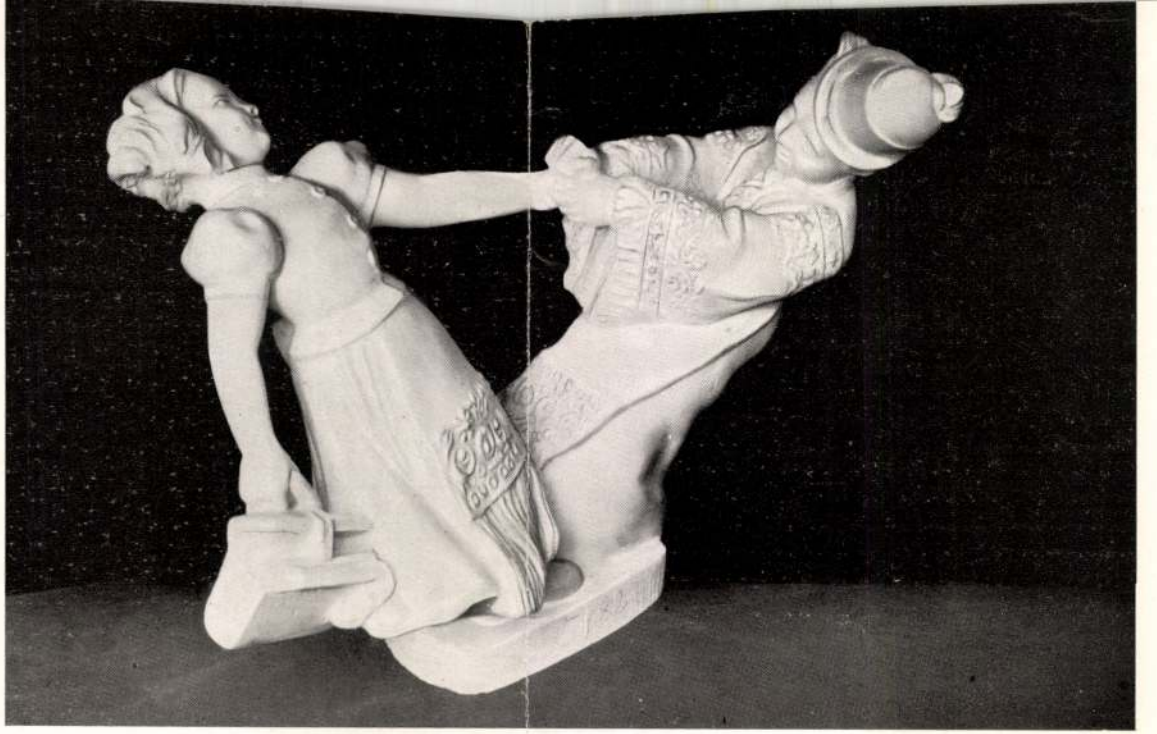

A herendi Porcellángyár Rt. legújabb készítményei. Fent balra: Szarvas. Illyefalvi Lőte Éva műve. Jobbra: Furulyázó fiú. Kovács Margit műve. Lent: Táncoló gyermekek. Csulyok Margit műve. — Die neuesten Erzeugnisse der Porzellanfabrik A. G. Herend. Oben links: Hirsch von Éva Löte de Illyefalva. Rechts: Flöteblasender Knabe von Margit Kovács. Unten: Tanzende Kinder von Margit Csulyok. — Latest products of the Porcelain Manufacturing Co. Ltd. in Herend. Above to the left: Deer, designed by Éva Lőte de Illyefalva. To the right: Boy with flute. Designs by Margaret Kovács. Below: Dancing children. Designed by Margaret Csulyok.

MAGYAR IPARMUVESZET
1936.

Emléktábla. Készült: **Simay Imre** tanár disz. szobrászati szakosztályán. Eredeti nagysága: 90x90 cm.

Tervezte: Ohmann Béla IV. éves.
Gypsznegativbe faragta: Hiesz Géza V. éves.

Falba illeszthető emléktáblák.
Készültek: **Simay Imre** tanár szakosztályán.

Tervezte és készitette: Weisz Albert II. éves.
Csulyok Margit II. éves.

Érmisk 1914–15. mics écd.

[illegible]

Csulyok Margit

Hobrász

laisd Taschené Cs. M.

TELEFON
JÓZSEF 98-13.

PÁZN

PAPIR- ÉS IRÓSZERI
BUDAPEST, VIII., MIKS

NYUGTA / más

korona 61.815 azaz hatvanegyezerny

összeget, mai napon a Mü

részére kiállitott szám

1927 szeptember hó

Csulyók Margit

Hobrászno ME

1. Budapest. A Kéve tagja.

1922. évi kiáll. – Kéve ME

Táncosnő, bronz 16000 k.

1923. évi kiáll. u. o.

Kain és Ábel, gipsz.

Primavera, bronz

Galambos lány, bronz.

Simay Imre tanár

mellszobra, gipsz.

Edény aggaból, avarkori VII. 243

Csulyok Margit

Diszitő szobrászatból

kis arany díj:

Éimisk 1917/18

33 l.

Csulyok Margit

V. évés szakoklevelet kapott jó eredm.

Eírnisk 1917/18.

32. l.

[tan van ábrázolva.

ból:

Gábor angyal képeit tünteti fel. Szent
~~és Péter~~ balra fordul [Fejét dicsfény
et tart. Rövid haja, bajusza és sza-
és palástja sárga. A háttérben jobb-
~~jtó hátán az Angyali Üdvözlet ből~~ Gábor
Madonnához üdvözlő szavakt intézi. Fejét
felemelte és baljában galyat tart.
ek, a melyeken a diszt fekete keresz-

1852

: VII. 29-én 926 frt.
n (279/95.)
59601/95 min. számot.

k azon részében

Csulyok Margit

Végbizonyítvány jó eredm.

Éimisk 1915/16. 43. l.

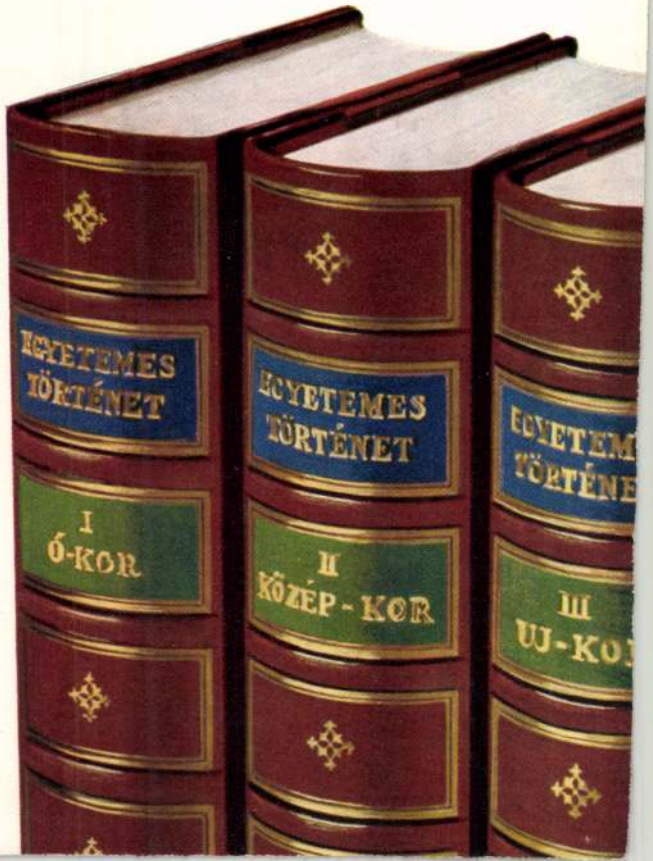
EGYETEMES TÖRTÉNET
I
Ó-KOR
EGYETEMES TÖRTÉNET
II
KÖZÉP-KOR
EGYETEM
TÖRTÉNE
III
UJ-KO

Csulyok Margit

Diszitő szobrászatból
I. félév elismerő okm.
Eimisk 1916/17. 30 l.
u. abbót II. félév
20 K-ás nagy aranyduj.
u. o. 31. l.

Kraszna-Horka

A koronás keretben deréki
az őt átkaroló gyermek Jézust
nát viselnek és fejöket dicsfé

Die heil. Jung
in Kraszna

a lap hátán pedig a leiró szöv
Bucsánszky.

Fm., mér. a vk. 9.

Csulyok Margit

Diszitő szobrászatból
dicsérő okm.

Éimisk 1915/16. 44 l.

Csulyok Margit

Nobrán

Pásd

Taschekné Csulyok
Margit alatt is –

KÁRMELITA RENDHÁZ
GYŐR.

Csulyok Margit

nobrász

lárd

Taschekné alatt is

Csulyok Margit

zobrazi

1913 – 1929 ?!

Éinisk 1930. 82. l.

Gulyok Margit

szobrán

1. Kéve katalógusok.

Kéve Tagja

Csulyok Margit

Magyar Mivészet
1926. 126

Komárom VI. 226

Csulyok Margit

MAGYAR MUVESZET

1926. 126

ész csapat szervező bizottsága.
t. 5. sz. — Telefon: 86—4—85.

n legalább hozzá, hogy minden
z idei Világjamboree-ra!

Asszonyunk!

esz a magyar cserkészmozgalomnak.
Jamborre, magyarországi megrendezése rend-
llít minden magyar cserkész csapat elé.
zei is kíszeretnék venni ebből a munkából
r, mely parancsolja, hogy az élen járó csa-
a Jamborre megrendezésében, másfelől pedig
alálkozó lelki értékeiből, minél gazdagabban

jóbarátok áldozatkészsége és a magunk be-
tettünk, — hogy anyagiak híjján, egyetlen
jon ebből a nagy munkából.
n ez fokozottan nagy feladatokat ró reánk.
igod-
hoz, hogy ha csak egy pengővel is, jut-
méltóztassék eldobni az ide mellékelt csekk-
zívesen áldoz a csapat szegény cserkészeinek

Csulyok Margit

szobr isz,

lásd

Dr Taschekné Csulyok

Margit alatt is.

Csulyok Margit

Az Újság. 1923.
márc. 25. (e. a.:
A Kéve kiállítása.)

R. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

ának,

Budapest.

i ev. ref. templom helyreállitására

Csulyok Margit

Hobrász

l. Bpst. Fehérvári út 15/6

1923

A Kéve universitatja

186 Thomas?

Landseer, Edwin Landseer rajza után.

Pihenő utas. (The travellers rest.)

Rk.

K. 30. –

83 x 115 mm.

T. Csulyok Margit

Szül. Ceglid 1900. Hobráz

Simaynál tanult.

1926. Koll. Szatt a

Nemzeti Halomban

969 Ismeretlen festő a XIX. század elejéről.

Fájkép kerek toronnyal. Szépiarajz.

K. 15.– 85 m, 105 sz.

T. Csulyok Margit

Nobrák

Nül. Cegléd 1900.

1926 (Koll. Eiáll.

márc)

Nemzeti Kalonban.

Életrajz -

35. HÉT

VASÁRNAP

A TANULÓ IFJÚSÁG

HÉTFŐ

TANKÖNYVEI

KEDD

A LEGELŐNYÖSEBBEN,

Csulyok Margit

dr. Taschekné

Nobrair

Ivod

Révai XXI. 234. l.

MDK

dr.Taschekné Gulyek Margit, szobrász

Cegléden 1900.
Simay tanitványa volt. Kiállitott a Kéve tárlatain 1922,1923 és 1926. a Nemzeti Szalonban. A Kéve tagja.

E.G.I. 224.1.

Csulyok Margit

nebrán

Lisieuxi nem Teréz

nincs keramia nebra

a bpest – városmajori

rk. pléb. templomban

Horvtemplép

35. l.

s Ung k. e. e. vármegyék alispánja.

NYIREGYHÁZA
938 AUG. -5 15
B 1 B

...yi Gyula urnak

Budapest

IX Högyes Endre u. 10.

Műemlékek orsz. Bizottság

Csulyok Margit

Készíti 1925-ben az alábbi templom részére lisieuxi szent Teréznek szines Eerániai szobrát.

Ára

Szőnyivárosm templ

24. l.

Kultus und Unterricht,

B u d a p e s t .

Csukyok Margit

l.

Magy. Ipam
1938. 206. l.

Csulyok Margit

Cnéd
2

Porcellánfigurák

Repr.

Náchatlarásb

77. tábla

Budapest, 1935. december 7.

úrnak,

Budapest.

Ljuk mai napon lefizetett
mely öszeggel by számláját

Teljes tisztelettel

MOLNÁR ÉS GALAMBOS
katonai [illegible]
Budapest, [illegible]-tér 2. sz.

MDK

Csulyok Margit, dr.Taschekné

"Leány korsóval" c. szobormüve. Repr.

Magyar Művészet, 1933. 151.l.

MDK

Weisz Albert, Csulyok Margit
II. éves hallgatók

Falba illeszthető emléktáblák. Képek.

Tervezték és készitették fenntiek

Készültek: Simay Imre tanár szakosztályán.

Éimisk 1914-15. 36.lap.

Csulyok Margit, ip.müv.
szobr.

MDK

A herendi porcellángyár Rt.legujabb készitményei:

"Táncoló gyermekek" /Kisfiu,kislány./ Kép.132.l

Magyar Iparmüvészet. 1936. 132.l.

CSULYOK *Margit*, szobrász. • Cegléden 1900. Simay tanítványa volt. Kiállított a Kéve tárlatain 1922, 1923 és 1926. a Nemzeti Szalónban. A Kéve tagja.

K.

r dr. Taschekné

K. gy. I. 224 l

Csulyok Margit, kerámikus

M.D.K.

herendi szobra

Körbe-körbe 184×230 mm mmes

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 21.old.

Csulyok Margit szobrásznö.

Mibarát.1923.III.23.i.

Gulyok Margit szobrász

Pesti Hirlap. 1923. márc. 25. 8

k. k. h. A „kéve" kiállítása

Csulyok Margit szobrász

Pesti Hirlap. 1926. márc. 21. 10

k. k. l. ej csoporthiállítás

Csulyok Margit szobrásznö.

Mibarát.1922.II.70.1.

Csupor László
MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1984-10-19
VAS NÉPE

1021

A táj és az ember vonzásában

Csupor László képei Szombathelyen

Fény, tisztaság, színharmónia. Talán ez a három szó jellemzi leginkább azt a kiállítást, amely tegnap délután nyílt meg Szombathelyen, a TIT székházának kiállító helyiségében. Egy rendkívül rokonszenves budapesti festőművész mutatja be ezúttal legjobb alkotásait e kis galérián. A Társulat — a széles körű ismeretterjesztő munka mellett — néhány éve indította a tárlatsorozatot, amely azóta szinte hónapról hónapra megújul, s meglepő módon látogatók százai tekintik meg az itt kiállított műveket. Mutatkozott itt már be egészen friss erejű, a pályán éppen csak elindult ifjú alkotó; láttunk képeket nagyon tehetséges, már-már a mesterség egészét bíró művészektől, s most egy olyan vendég jött Szombathelyre, aki már csaknem életműnek mondhatja eddigi munkásságának termését.

Csupor Lászlót kevésbé ismerik ezen a tájon. A fővárosban született a századelőn, ott él ma is, művészi pályája is innen ívelt föl csaknem ötven évvel ezelőtt. Mint tájképfestő mindezek ellenére rendkívül szuggesztív, személyes viszonyban van a természettel; a táj szépsége s a benne boldogulást kereső ember sorsa izgatja, s néha nagymesszi tájakra is vállalkozik. Bejárta a fél Európát, s e tanulmányutak

tudjuk képzelni magunkat.

Mindez elhangzott a tegnap esti megnyitón, kibővítve azzal, hogy a tájképfestők sohasem kívülről, élményeiktől elvonatkoztatva szemléliik a tájat. A gyermekkori érzelmek és a természettel való közvetlen kapcsolat élményei egyaránt benne lüktetnek abban a valóságban, amely képeiken életre kél. Mert a természet nemcsak tárgya, hanem kifejező eszköze is gazdag érzelmi világuknak. A természethez való viszonyunk egyik legfőbb jellemzője annak kimeríthetetlen szín- és formagazdagsága. A most kiállított képek szerzőjét ebben a gazdagságban nem elsősorban a változatok sokfélesége ragadja meg, ha-

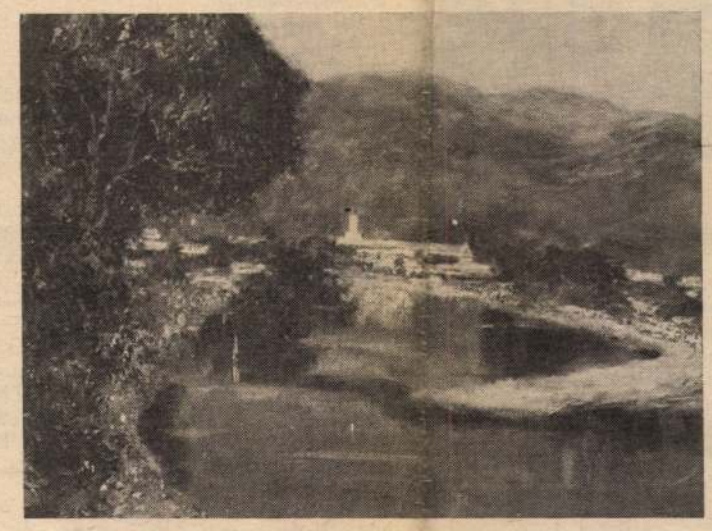

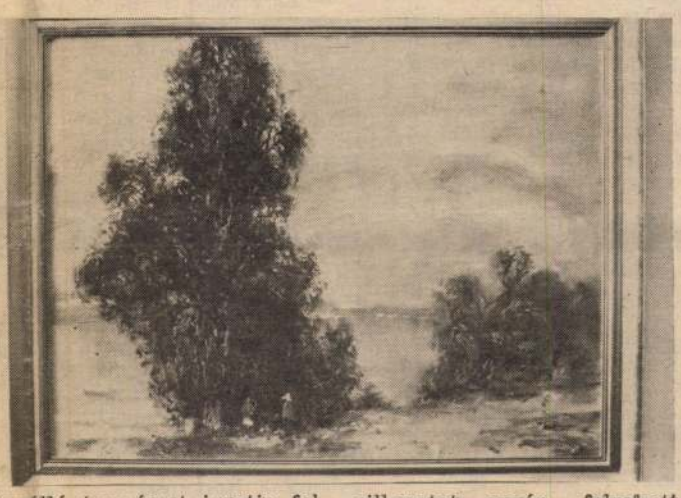

mellett a Zsennyére vivők hozták őt közelebb ehhez a vidékhez. Szombathelyi bemutatkozásához ezek talán a láthatatlan lépcsőfokok, s egy kicsit a zsennyei alkotót is köszöntötték benne tegnap a megnyitón.

A TIT mostani vendégét elsősorban tájképeiről ismerik. A természet és az ember bensőséges kapcsolatait keresi, kutatja — ápolva ezzel azt a hagyományt, amely szerteágazó művészetünknek mindmáig egyedülli közös vonása. Alkotásaiban az ember benne él a tájban. Maga a környezet, a megelevenülő fák, bokrok, a levegő áttetsző könnyedsége, a fűvek, vetések selymes lágysága emberi olyannyira, hogy bármelyikbe bele

nem a forma- és színgazdagság mögött megsejtett élet. Ám a vitalitás nem válik Csupornál öncélú, elvont festői témává. A természetet a maga sajátosságában ábrázolja, a levegő ettől olyan játékosan könnyed; a tér, a napsütés, a felhő, a borongós, vagy napsugaras idő, a tópartok, erdőrészletek megzendülő fái nála mind-mind az élet kifejezésének eszközei. A magyar tájképfestészet értékes, érdekes és érdemes hagyományai támadnak fel műveiben. S ahogy egy róla szóló ismertető megfogalmazta: e változó és mozdulatlan világunkban a magyar tájnak vannak még olyan területei, amelyek szinte teljesen érintetlenek. Ez a nagy, el-

lenálló természet izgatja fel a festőt, s hevíti alkotásra, hogy közvetítsen az ember és a természet mai viszonyairól.

Csupor László harmincöt éve aktív kiállító. Egyéni és csoportos kiállításokon idehaza és külföldön egyaránt bizonyította kimagasló tehetségét. A kritikusok és műgyűjtők mindenütt elismeréssel fogadták, számos külföldi magazin, folyóirat írt róla. Az olasz Stati Uniti d'Európa című folyóirat egyebek mellett így jellemezte: „Ami művészünk formai és stilisztikai elemeit illeti, magába ölelli Magyarországnak a század elején az akadémizmus és a német hatások alól felszabadult, valamint a második világháború után nyugatról befogadott új művészeti irányzatok minden értékes eredményét." A legjobb párisi és olasz mesterek mellett Csók István, Rudnay, Vaszary, Tornai és Révész Imre hatottak rá leginkább. Nekik is köszönheti talán, hogy művein így tudja összegezni az eszmei és esztétikai értékeket.

Képein — ahogy már mások is mondták — jelen van a levegősség, a tágasság, színei vibrálnak, s fokozásuk mögött költőiség rejtőzik. Mindezeket a vonásokat az impresszionista kincsestárból merítette. Ez az impresszionizmus azonban tele van finomságokkal; a pillanatot aprón felrakott színekkel ragadja meg, de nem feledkezik meg a nagy egész tónusos megoldásairól sem. Kedvelt színe a rózsaszín, a sárga, az égszínkék, a szürke, a barna és a vörös. Ezek lelkesíteni tudnak, de arra is képesek, hogy megteremtsék a színharmóniát művein.

Csupor László ismeri világunkat. Európa majdnem minden híres múzeumát, képtárát bejárta, sokat tanult a nagy mesterektől. Külföldi útjairól mindig nagy izgalommal tért haza a szeretett magyar tájakhoz, vonzó szépségeihez, mert igazából csak itt tudott élni, alkotni.

Pósfai János

Fotó: **Kaczmarski Zoltán**

SPORT

Magyar rapszódia Rotterdamban

Szerdán este Rotterdamban a magyar labdarúgó válogatott 584. hivatalos mérkőzésén nemcsak egyszerűen az történt, hogy a csapat megnyert egy döntő jelentőségű világbajnoki selejtezőt. Amellett, hogy a 2:1 (a magyar válogatott 308 győzelméből a 49. ilyen arányú és a 108., amely idegenben született) az egész világot mellbevágó futballszenzáció és hosszú évek múltán az első igazán nagy bravúr, a diadal végleg megszabadíthatja gátlásaitól a hosszú út elején tartó lelkes gárdát, s egyben meggyőzhette a csapat tagjait, hogy szívvel-lélekkel, jól felkészülten, bárhol, bárki ellen lehet nyerni!

Mindemellett a 2:1, ha úgy tetszik, amolyan „előzetes helyfoglalás" lehet már az 1986. évi VB-döntőre, mert ahogy Szepesi György, az MLSZ elnöke is mondta: ha továbbra is forró szívvel és hideg fejjel halad tovább a gárda, akkor jelenlegi pozíciójából már csak tényleg saját magát ütheti ki a Mexikóhoz vezető úton.

Természetszerű, hogy a győzelem után — amelyet több holland szakíró drámai magyar rapszódiának tart — matematikusokat is próbára tévő hatalmas számolgatás kezdődött: mi is lehet a végső sorrend ebben a csoportban. A kulcsmérkőzés most (ilyen a világbajnoki selejtező) a következő mérkőzés, jelen esetben Ciprus ellen. Teljes az egyetértés abban, ha ott is sikerül győzni, akkor hozzászámolva a Ciprus elleni budapesti újabb kettőt, tavasszal a Hollandia elleni hazai és az Ausztria elleni idegenbeli mérkőzésből egyetlen pont is elegendő a világbajnoki döntőbe jutáshoz. Mindenki úgy gondolja, hogy a kilenc pont ebben a csoportban már első helyet jelent.

Aki szerdán a mérkőzés után közelről láthatta a derék harcosokat, hallhatta az öltözői hurrázást, az autóbuszban a „magyar nótaestet", majd éjféltájban a szálloda medencéjébe ruhástól a vízbe ugráló játékosokat, egyértelműen tapasztalhatta, hogy ez a társaság megismerte a győzelem mámorító érzését és győzni akar holnap és holnapután is.

— Ezek „nyerő típusú" sportolók — mondotta a boldog szövetségi kapitány. Az alapos Mezey, Both Józsefnek a Vác

mekből kitűnt: ha az ellenfél csatára előretör az alapvonalig, akkor minden holland védő saját kapujába rohan, hogy azt védje. Játékosaink ezért tudatosan gurították vissza az üresbe a labdát, ilyenből lett Détári gólja és ilyenekből szerezhettünk volna még többet

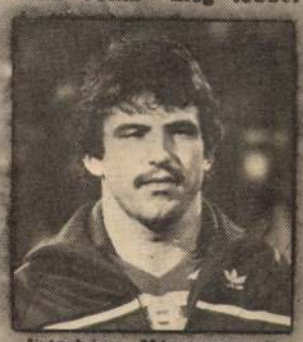

Esterházy Márton, a Bp. Honvéd gólzsákja lőtte a remek győztes gólt.

is. Az csak természetes, hogy nagyon örülök a győzelemnek, a csapat csodálatos volt, s hiszek abban, hogy megoldja további feladatait is.

A mérkőzésről még három szövetségi kapitány nyilatkozott (valamennyien a helyszínen voltak):

Kees Rijvers (Hollandia):

— Erre nem számítottunk. Nagyszerű magyar csapatot fogtunk ki, változatlanul nem mondtunk le a mexikói döntő kiharcolásáról, de ehhez most már nagy bravúrok kellenek.

Eric Hof (Ausztria):

— Gratulálok a magyar csapatnak. Ez a 90 perc bizonyos felmentést adhat az osztrák válogatottnak a budapesti 1:3-ért, hiszen mindenki láthatta, milyen jól futballoznak, mi nem akárkiktől kaptunk ki. A magyar győzelem új helyzetet teremtett, november 14-én Bécsben le kell győznünk Hollandiát.

Panikos Iacovou (Ciprus):

— Nagyszerű mérkőzés volt, ritkán látható magyar taktikai felkészültséggel és harckészséggel. Egy pontnál többre nem tartottam képesnek a magyar csapatot, de a látottak alapján győzelmük megérdemelt, sőt nagyobb arányú is lehetett volna. Magyarország most már nyugodtan gondolhat Mexikóra. Ami az egy hónap múlva következő Ciprus—Magyarország mérkőzést illeti, úgy vélem, hogy a mi amatőrjeink ellen feltétlenül esélyesek, hiszen egy nálunk sokkal, de sokkal jobb csapatot is megvertek Rotterdamban.

SAK

A megyei felnőtt csapatbajnokság utolsó mérkőzésén Körmenden a Pepsi SE II. 8,5:3,5 arányban nyert a DMTE ellen. A bajnokság végeredménye, bajnok: Haladás VSE 14 pont és 65 matt, 2. Sárvári Pepsi SE II. (10—59,5), 3. Celldömölki VMSE (10—55,5), 4. Körmendi DMTE (3—32,5), 5. Vegyesipari SE (3—27,5). A megyei bajnokcsapatok körmérkőzésére a II. csoportban november 3—7-én Nyergesújfalun kerül sor. Az OB II-be jutást jelentő első helyért a Haladás sakkozóinak Győr-Sopron, Komárom, Veszprém és Zala megye bajnokcsapatával kell megmérkőzniе.

1090. sz. feladvány (V. Bron) megfejtése: 1. Ké8!

1091. sz. feladvány,

Barry Barnes

Világos: Kh7, Vh1, Bf5, Fh4, Hé7, Hg6 gyalogok: d3, é3 (8).
Sötét: Kg4, Bc5, Bf6, Fc6, Hd6 gyalogok: f2, g7, h5 (8).
Világos indul és a második (2.) lépésben mattot ad.

1091. sz. játszma,

Philidor-védelem

Dr. Bernstein—dr. Tartakower
(Párizs, 1937.)

1. é4, é5 2. Hf3, d6 3. d4, Hf6 4. dé:, Hé4: 5. Fc4, Fé6 6. Fé6:, fé: 7. Vé2, d5 8. Vb5+, Hc6! 9. Hd4, Vd7! 10. Vb7:, Fb4+ 11. c3, Hd4:! 12. Va8:+, Kf7 13. Vh8:, Vb5! — és a világos feladta (0:1).

Teke

NB II. női: Oroszlányi Bányász—Sabaria 7:1 (2281—2066). — Ld.: Márk 389, Horváthné 348, Kálmán 346, Macoun 342.

Férfiak: Herend Porcelán—Kőszegi LATEX 5:3 (2432—2378). — Ld.: Krancz 407, Zubrits 404, Őr 399, Sárközi 398. — *Bakony Vegyész—Spartacus-Styl 7:1 (2566—2359). — Ld.:* Süle J. 444, Milisits 421.

NB III. férfiak: Sárhida Tsz SK—Szhely. LATEX 6:2 (2375—2360). — Répcelaki Bányász—Péti MTE 3:5 (2308—2319). — Sárvári Kinizsi—Zeg. V. Ízzó 7:1 (2584—2201).

A férfi NB I-ben a Sabaria a 8. helyen áll 4 ponttal, az ifjúságiak 16 ponttal az elsők. — Az NB II-ben a férfiak mezőnyében a Spartacus-Styl kilencedik hat ponttal, a Kőszegi LATEX a 14. helyen áll 2 ponttal. A nők mezőnyében a Sabaria 2 ponttal a kilencedik. — Az NB III.-ban Sárvári Kinizsi a negyedik 8 ponttal, a Répcelak 4 ponttal tizenkettedik, a Szh. LATEX 3 ponttal a 13. helyen áll. A megyei csapatbajnokságban a Körmendi DMTE a listavezető 8 ponttal.

MÚL

Sokan azt tartják, hogy annak nak van jövője, amelyik me múltját is. Még akkor is, ha az a legszebb. Mert az Újpest elleni pások az elmúlt évtizedekben ne hoztak a Haladásnak. Érdekes szurkolók mégis nagy ügybuzgal pozgatják a régi eredményeket, veket, gólokat. *Szombaton 13.30-bathelyen, a Rohonci úton hatva szer találkozik egymással a két* ször az újpestiek nyertek, legutó ladás. Mi lesz most? — Előbb azo zük tudósítónk, *Potharn Miklós* lantását.

A hatvankilencedik NB I-es b lálkozás előtt áll a két csapat. A nél, ill. Ú. Dózsánál csak a Fere a Bp. Honvéd ellen játszott több mérkőzést a Haladás.

Az eddigi 68 mérkőzés mérleg

Sz.-helyen	34	5	10	19	39—	7
Budapesten	34	1	4	29	42—11	
Összesen	68	6	14	48	81—19	

Amint látható a fővárosi mér több gólt lőtt a Haladás az Újpes hazai pályán. Az NB I-es csapa az Ú. Dózsa ellen a legrosszabb eredménye.

A két csapat első találkozójára tóber 25-én került sor az újpest úti pályán. Győzött a hazai eg (4:0) arányban.

1940. november 10.: Újpest—Ha — Haladás: *Körmendi — Tóth* — *Szalai, Héjja, Kovács II. — Sz II., Beraxa, Deszke, Pajor II.* Az tás érdekessége, hogy a jobbhátvé Tóth Istvánnak és a jobbösszeköt lyára lépő Tóth Istvánnak ez volt NB I-es mérkőzése. A jobbhátvéd T

Átadom a

Jónyer István, minden idők egyik legkiválóbb magyar asztaliteniszezője, négyszeres világ- és Európa-bajnok bejelentette: visszavonul a válogatottságtól. Elhatározásáról a Bp. Spartacus 34 éves sportolója többek között ezeket nyilatkozta az MTI munkatársának:

— Több, mint másfél évtizede már, hogy bekerültem a válogatott keretbe, tucatnyi világ- és Európa-bajnokságon vettem részt, s azt hiszem, nem okoztam csalódást — mondta. — Az idő azonban eljárt felettem, nehéz eleget tenni a megnövekedett követelményeknek, s mivel úgy tapasztalom, hogy a fiatalok között akadnak tehetségek, átadom a helyemet. A válogatottságtól való visszalépésem vi-

Rádió

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20 „... nekem szülőhazám itt e lángoktól ölelt kis ország..." — 8.50 Mendelssohn: III. („Skót") szimfónia. — 9.33 Óvodások műsora. — 10.05 Lermontov versei. — 10.10 Az Állami Népi Együttes felvételeiből. — 11.00 Az orvos halála. — 12.45 Czine Mihály könyvszemléje. — 12.55 A mikrofon előtt: Ungvári Tamás. — 14.10 Bánki

Mai mú

— 14.12 Töltsön egy órát kedvenceivel! — 15.12 Két szimfonikus költemény. — 15.46 Magyar zeneszerzők. — 16.30 Beethoven-művek. — 17.00 Nyitnikék. — 17.30 Hangszerszólók. — 17.50 Magnóról, magnóra. — 18.30 Holnap közvetítjük. — 18.50 Czine Mihály könyvszemléje. — 19.05 Wagner: Trisztán

tek.
bach
TV-
18.
rajz
18.45
XIII

Csupor László Budapesten 1914-ben született, 1940-ben végezte a Képzőművészeti Főiskolát, ahol Glatz Oszkár növendéke volt. Kecskeméten a plein air festészet nagy mestere: Révész Imre vezetésével fejlődött tovább művészete.
1939 óta kiállító művész. 1942-ben volt első gyűjteményes kiállítása Budapesten.
1943-ban „Zala" díjat kapott.

Az 1950-es években klasszikus másolatokat készített a múzeumokban. Olaszországban többször szerepelt kollektív és egyéni kiállításon, melyekről elismerő cikkek, kritikák jelentek meg.

Kiállított néhány vidéki múzeumban, művelődési házakban. (Legutóbb a szombathelyi TIT Művelődési Központban).

1982-ben Budapesten a Képcsarnok Derkovits termében, 1984-ben pedig Miskolcon a Szőnyi István teremben rendeztek kiállítást műveiből.
Mindig hű maradt a plein air festészethez, annak nagy hagyományaihoz, melyet egész életében magáénak vallott.

Képeit ma is a természetben festi. Az impresszionizmus híve. A természet kimeríthetetlen szín és formagazdagsága, a természettel való közvetlen kapcsolatának élményei életre kelnek festményeiben.

F. k.: Köteles István – 85-2110 GENERALART Dorogi Nyomda

Csupor Zsanló

Kéklő hegyek, olaj, 125 x 100 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása 1957.
Kat. nem. Kisdéjiné Kisimi Ilcsi!

8.

Csupor László MDK

Kéklő messzeség

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Csupor László

kiállított festménye:

Kékelő hegyek, olaj, 125 x 100 cm.

Tavaszi tárlat. A Művészarnok kiállítása 1957. Kat. összk.: Rádiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

S. l.

Csupor László MDK

Kéklő hegyek, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Csupor László MDK

Erdő mélye, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Csupor László MDK

Krisztus-tanulmány, ceruza

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Csupor László MDK

Kéklő messzesgé

Mücsarnok 1943 Tavaszi kiállitás

Csupor László

MDK

Patak partján

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Csupor László

MDK

Öreg fák

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Csupor László

Kéklő messzeség, of.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Műcs.

Csupor László

MDK

Vándor

Miesarnok 1941 Jubileumi kiállítás

Csupor László

Közelgő vihar

Műcsarnok 1940 tavaszi tárlat

Csupor László MDK

Vándor

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Csupor László

MDK

Patak partján

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Csupor László MDK

Régi udvar

Műcsarnok 1941–42 téli kiállitás

Csupor László MDK

Kajakozók a Dunán, olf.

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Csupor László MDK

Kéklő messzeség, olf.

Műcsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Csupor László

MDK

Őszi lombok

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Csupor László

MDK

Terefere

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

CSUPOR LÁSZLÓ

Festőművész. A Mükert hajdani szabadiskolájának volt növendéke.

Godri Imre: A Kecskeméti Művésztelep múltjából.

Petőfi Népe 1970. okt. 18.

Csupor László MDK

Patak partján, olf.

Mücsarnok 1942 A magyar művészetért c. kiáll.

Csupor László

MDK

Tavaszi reggel, olf.

Mucsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Csupor László MDK

Régi városrész

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Csupor László

MDK

Kertek alja

Műcsarnok 1939 dec.-1940 január

Csupor László

MDK

Szeptemberi napsütés

Mücsarnok 1939 dec-1940 január

M.D.K.

Csupor László

Állatképeivel szerepel a Pátria Klub-ban rende
zett kiállitáson, irja a lap "Konzervativok a
Pátria Klubban" cimmel.

Csemiczky: "Két kiállitás" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. febr. 28.
márc. 6. IV. évf. 9. sz.

MDK

Csupor László

részt vett az alábbi kiállitáson

Három kiállitás. Ars Hungarica kiáll.
Magyarország 1941. febr. 25.

Csupor László

Kiákít

NÚ. 1942. IV. 18.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Müvészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatól

Csupor László

Kiállít

Ú. M. 1942. IV. 19.

zpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
zőmüvészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

adványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

k 1956-58."

a Müvészettörténeti Dokumentációs

Csupor László festő

Szabad Művészet, 1948

II. évf. 5.sz. 196.o. – Kiállítási Naptár.

Csupor László MDK

festő

Hatvanezer látogató a "Magyar Müvészetért" mozgalom kiállitásán.
Esti Kurir 1941. jan. 9.

MDK

Csupor László, festö

Öszi napsütés . Olf.

Föv .Kpt.-MKSzSz. II.Szabad Nemz. Kiáll. 1967.márc.16.-
ápr.6. Kat. 7.1.

Csupor László MDK

Őszi lombok

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Csupor László

Szeptemberi napsütés, of.

Horthy jub.kiáll. Műcs. 1939. dec.

18. l.

Csupor László MDK

Régi városrész

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállítás

MDK

Csupor László f stő

Zala-dijat kapta

Kiadták a képzőművészek egyesületének dijait.

Uj Magyarság 1943. ápr. 13.

MDK

Csupor László

Ars Hung. 1. kiáll.

Új Magyarság, 1940. dec. 21.

MDK

Csupor László
Domboldal, olaj
Őszi táj, "

Ady-Kör kiáll. 1946. dec.

MDK

Csupor László

Kéklő messzeség

Közelgő vihar

Ars Hungaria kiáll. 1940.

Csupor László MDK

Kéklő hegyek, olf.

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

MDK

Csupor László festő

Zalai-dijat nyert /Képzőm.Egy/

Dijat nyert képzőművészek. Magyarság, 1943. ápr.15.

MDK

Csupor László

Domboldal /olaj/
Őszi táj "

A képzőművész szakosztály kiállitása az Ady-kör helyiségében. Bpest. 1946. dec. 1-15-ig. Kat.

MEK

Csupor László:

Őszi reggel. olf.
Hejő patak olf.
Délutáni napsütés olf.
Szeptemberi napsütés olf.
Régi udvar olf.
Hejőparti malom. olf.

Ars Hungarica kiállitása
1941. febr-márc.16./Pátria Club/

MDK

Csuper László, festö

55. Csendélet. Olaj.

A Budai Képzömüvészek Karácsonyi Kiállitása. 1947.
Kat.

MDK

Csupor László, festö

Tavaszi reggel. Olajf.

Mücsarnok. IV.Képzömüv.kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943. máj.16-3o. Kat. 7.1.

MDK

Csupor László, festö

Kéklö hegyek. Olaj.

Mücsarnok. -Tavaszi Tárlat.1957. Kat. [illegible].

M.D.K.

Csupor László

Pál László "Tájkép"-ét másolta le, amely a Művészeti Alkotások Somogyi Béla uti fiókjának kiállitásán szerepel.

H i r e k c. rovat hiradása.
Szinház és Mozi. Bp. 1952. aug. 1-7. V. évf.
31. sz. 8. l.

MDK

Csupor László:

Elhagyott présház olf.
Kertek alja olf.
Rálátás a Dudujkára olf.
Erdőrészlet olf.
Öreg házacskák olf.

Ars Hungarica kiállitása 1941 febr-márc.16.
/Pátria Club/

Csupor László

MDK

Kéklő messzeség

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Csupor László

Krisztus tanulmány, cer.

KMTárs 1943. tav.kiáll. 22.o.

MDK

Csupor László

Patak partján, vf.

KMTárs 1943. tsv. kiáll. 21. o.

MD K

Csupor László, festő

Kajakozók a Duná n. Olf.

Műcsarnok. I.M.Képzőm.Kiáll. 1950. Kat.4.l.

Csupor László

MDK

Terefere

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

MDK

Csupor László

Kertek alja, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec.

18. 1.

KMK

Csupor László

Régi udvar.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs. 2o. 1.

MDK

Csupor László, festö

Erdöben. Of.

Alkotás Művészház XXXVI. (kiáll) Őszi tárlat. 1947. szept.
Kat.

MDK

Csupor László, festö

575. Patak partján. Olf.

Bp. Mücs.-"A Magyar Müvészetért" Képzöm. Kiáll. 1942. jun. 6.-22. Kat. 22. l.

MDK

Csupor László

Forradalmi emlékek, of.

Magyar katona a szabadságért. Föv. Képt. 1951. szept.

3 l.

MDK

Csuper László

Közelgő vihar.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 23.l.
Műcs.

Cordiales saludos

Rodrigo Vidal.

MDK

Csupor László

Kéklő messzeség. Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.JÚN.1-18-ig. 35.l.

Gyepes László
festő

A kecskeméti művésztelepen dolgozott

Telepy Katalin: Kecskemét multja a képzőművészetben.
Művészet, 1971.augusztus - 30.oldal

MDK

Csupor László

Művével résztvett a kiallitason.

KmTars. 1943. marc. - apr. tav. kiall.
Kiallitó művészek névsora. 24.lap

MDK

Csupor László

Kékló hegyek, olajf.
Erdő mélye, olajf

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec 15 - 1941 Jan.12.. 23.1.

MNK

Csupor László

Tájképe, a Műcsarnok 1943/44 évi téli tárlatán.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1943. nov. 21. 14. l.

MDK

Csuper László

-r-: Három kiállitás. Magyarország 1941. febr. 25.

Csupor László

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileuma alkalmából kiállítást rend. a műcsarnokban. Művei a kiállitáson.

Lázáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság,1941.márc.2. 13.l.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

CSUPOR LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1986. FEBRUÁR 6-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA

Dr. LOSONCI MIKLÓS
MŰVÉSZETI ÍRÓ

MEGTEKINTHETŐ
1986. FEBRUÁR 6–14.

DERKOVITS TEREM
BUDAPEST, LENIN KRT. 63.

Csupor Lánló, festő

L: Mátis K.

Goór J: Művéntelep ... 75-89.

Forrás, Kecskemét, 1980. máj. XII/3

1021 Csupor László
festőművész

1983. XII. 17. Petőfi 9,4 / Bnó

Hogy tetszik lenni?

- Egy művésszel beszélget a riporter, aki ötven éve festi a Budai Várat. Műnikus, mondja erre kapásból valaki. Másról van szó, mindon ön. Egy emberről, aki ötven év után is még ujabb és ujabb részleteket fedez föl valahol. Egy festő, akinek csetjét egyfajta hüség mozgatja, és aki mindenkor és okosan tudja, hogy ezek a részletek boldog egésszé állnak össze, ha valaki nem ráhan el mellettük, és van türelme hozzá. Tiszteletet és alázatot lehet érteni és érezni a szavaiból, tiszteletet és alázatot a művészet és a tehetség iránt. Máskópp fogalmazva a maradandó értékek szeretetéről lesz szó. A riporter Hámori Tamás.

- Csupor László festőművésznek vannak valami különleges vonzalma a Vár és a környéke iránt, hiszen most is, ezen az őszi délelőttön itt fest.

- A Várban itt festek már ötven éve, van olyan akvarellem, amely várudvart ábrázol, ott van egy műgyerlón, ami hajdanában szükséges volt, ma már ezt egyáltalán nem használják, és én magamban tudom, hogy ez a kép hol készült, melyik udvarban. Többnyire összejövök festeni a Várba, mert nyáron és tavasszal ... bejárom a világot, és ... Ma is ... Majd ... Lajosmizsére, ... Kecskemétre, ... Szigligeti ... Utána ... Volencébe, Riminibe. Riminí kedvenc helyem, ott már sok-sok éve vissza ... mindig nyaralni, mert a tenger az egy isteni dolog...

- Hogy szeret jobban festeni, magányosan, vagy ahogyan mondta, ilyen művésztelepen?

- Nékem, hogy úgy mondjam, mindegy. Mert én hozzá vagyok szokva a publikumba, 1951 óta dolgoztam múzeumban, másolatokat készítettem, klasszikusokról. Festettem az elmult években vagy százhúsz másolatot, vagy 18 Munkácsyt, 35 Paál Lászlót.

- Kit volt a legnehezebb?

- A legnehezebb -ot is tudnák felelni- talán a legnagyobb probléma volt Munkácsynak az éjjeli csavargója. Mert az több, mint két méteres kép, és vajon hogy gondolt ő mit gondolt Munkácsy, miker festette ezt a

szép magyar tipusokat?!

- Amikor ön másolatot készit, akkor ennyire fontos, hogy ön tudja a festőnek a gondolatait?

- Ezt nem lehet tudni, én csak ugy próbálom beleélmodni... Mert én öreg romantikus vagyok, én még mindig verseket olvasok, külföldi és magyar klasszikusokat.

- Amikor már rossz az idő, és már nem lehet müvésztelepekre utazni, tél van, akkor hol szokott festeni?

- Van egy mütermem a Bar ss utcában, amelyik ki van tapétázva képekkel, a világ, illetve Európa különböző országainak a képen láthatóak. És t len befejezem a nyáron elkezdett képeket, azonkivül csöndéleteket is festek, mert azok nagyon hálás valamik. És nagyon szép! Gondoljunk csak a németalföldi mesterekre, akik nagyszerü csöndéleteket föstöttek.

- Amikor az előbb azt mondta, mielőtt elkezdtük volna ezt a riportot, hogy festő nem mehet nyugdijba... Mégis, amikor nem fest akkor mikor nem ez foglalja el az idejét, akkor mit csinál?

- Nagyon szeretek olvasni, és egyedül az életből, hogy igy mondjam, csak a müvészet érdekel, a muzsika, az irodalom, és elsőserban persze a képzőmüvészet...

- Nagyon hires mesterektől tanult a Képzőmüvészeti Főiskolán, kik voltak ezek?

- Ebben az időben kiváló mesterek tanitottak a Képzőmüvészeti Főiskolán; Glatz Oszkár, Rudnay Gyula, Czvéci/?/ István, de én mindent egy olyan müvésznek köszönhetek, akit ma már egy kissé elfelejtettek, Nagy Révész Imre... Nagy Révész Imre Munkácsy mellett dolgozott, három esztendejig, és kiváló mester volt. Neki köszönhetek, hogy igy mondjam, mindent, minden tudásomat. 1946-ban halt meg Nagyszöllősön, mert az volt a pátriája.

- Volt már akkorára önnek valamiféle önálló kiállitása?

- 1939-ben állitottam ki először a Mücsarnokban, attól

fogva állandóan kiállítottam, 1943-ban Zala-díjat kaptam. Akkor aztán jött a háboru, satöbbi, ugy hogy háboru után mentem ki először Olaszországba. És Vicenzában volt gyüjteményes kiállitásom.

- Összesen hány országban volt kiállitása?

- Csak két országban volt, Svájcban és Itáliában. De Itáliában gyüjteményes kiállitásom volt, a Baccichioni /?/ Galériában.

- Már elmondta, hogy mit szeret csinálni, mivel tölti nagyjából a szabadidejét, -barátok, ismerősök, rokonok vannak-e?

- Hát erre elég nehéz válaszolni, mert barátaim vannak, de a legtöbb barátom meghalt, mert én rajongtam, és hogy mondjam, nagyon vonzódtam az idősebb generáció után... Volt egy barátom, aki még a kiegyezéskor született, és Budapesttel együtt nőtt fel. Három unokám van.

- Szeretné, ha ők is festemének?

- Jaj, hát jobb szeretném, ha civil pályára mennének, mert ez egy nagyon nehéz pálya. Én arra gondolok, amikor fiatal voltam, akkor bizony sokkal több nélkülözésnek voltam kitéve, sokat utaztam Magyarországon, és folyton uton voltam, -és nagyon nehéz körülmények között éltünk, különösen a két háboru között...

- Ez a bizonyos müvészsors... ugy érti, hogy most, napjainkban is ugyanaz a müvészsors, mint régen?!

- Hát persze nem lehet összehasonlitani, mert pl. előfordult az első gyüjteményes kiállitásom 1942-ben volt, és akkor ez nagy leégés volt. Holott most volt kiállitásom egy évvel ezelőtt, és nemcsakhogy mindent megvásároltak, hanem mielőtt a kiállitás megnyilt volna, este 6 órakor; délután egy órakor már 32 képemet megvették! Jó természetelvü festő vagyok, -és a modern müvészekben nem hiszek. Imádom a természetet... Azonkivül, hogy is mondjam, egy kicsit lokálpátrióta is vagyok...

- Mi volt a legnagyobb élménye a müvészpályája során?

- A legnagyobb élményem az volt, amikor megláttam Boticellinek a Primaveráját, -Firenzében. A másik nagy

élményem pedig, mikor hárommévvel ezelőtt Rembrandtnak megláttam és megcsodáltam a Éjjeli őrjáratát... Ez volt talán életemnek a legnagyobb élménye. És a legnagyobb csodája, amire visszaemlékezem...

- Mikor lesz a következő gyüjteményes kiállítása?

- A következő gyüjteményes állításom vidéken lesz, várom az értesitést, a Képzüvészeti Alaptól. Azt vallom én is, amit a nagy Téphil Gautier mondott: a müvészet örök, a többi pedig. A népet tuléli a szeber!

/Zene/

Csupor László

Kiállítások

Ars Hungarica kiáll.
1941.- febr.-márc.-
Őszi reggel, Hejő patak,
Délutáni napsütés,
Szeptemberi napsütés,
Játszadozó gyerekek,
Régi udvar, Hejőparti malom, Elhagyott
préshaz, Kertek alja,
Rálátás a dudujkára, Erdőrészlet, Öreg
házacskák, of.

Alkotás Mh. 1937 szept
Erdőben, of.

ANY
KEDELMI R.-T.
ÁLMÁN-TÉR 4.

TELEFON
JÓZSEF 98-13.

apest, 192 4. junius hó 5-én.

ZÁGOS BIZOTTSÁGA
dapesten.

ni Tanár Ur rendelkezése ér-
csatoljuk az annakidején meg-
eszállitott műnyomó -
dlatban kiállit -
tákat, m.p.:

. Kor. 750.000

Gupor László

Magyar Művészet

M. agyar
Művészetért -
1940-41. (Mücs)
Keklo hegyek of.
Erdőmélye, of. -
1942. jun. (r. Mücs.)
Patak partján. of.
1943. Mücs.
1943. : Tavaszi
reggel, of.

Kiskunhalasi gazdakör VI. 226

A MUZEUMOK ÉS KÖNYVTÁRAK ORSZ. FŐFELÜGYELŐSÉGE
BUDAPEST.

141 sz.

A ./. alatt egy p
muzeumok és könyvtárak szám
jes felkéréssel vagyok bátor
ni s nagybecsü észrevételei
ellátva a főfelügyelőséghez

Csupor László

OMKT. 1939. téli:
Kéklő messzeség I. of.
1939-40. jub.: Kertek alja, Szeptemberi napsütés.
1940. tav.: Közelgő vihar,
1941. febr.-ápr.: Vándor I.
1941-42. téli: Régi udvar.
1942. tav.: Patak partján I.
Vándor II. — 1942-43. téli:
Öreg fák. — 1943. tav.:
Kéklő messzeség II., Domboldal, Patak partján II. vízf.
Krisztus tanulmány c. r.
1943. téli: Régi városrész, of. Ősz lombok.
1944. tav.: Terefere.

4.) Felmérése

943. V. 31 Vrmlšl (52.252-943
" VII. 20 Dr Derzsényi Dezsőn
" IX. 16 Pogány Tiszasnak
" IX " Kiblegháy Nagy T.-nak (B
" X. 22 Dr Lux Gézának
" XI. 24 Dr Derzsényi D.-nak
" XII. 11-ig kint

Rend. áll.

CSUPOR LÁSZLÓ
26. Rálátás, olajf.

Nemzeti Szalon

Magyar Lajak

1939. dec.

Czupor László

Szinyei Társaság XIII.
Tav. Szal. Kiáll. (Ernst Mu-
zeum) 1938. ápr.

Paksi utca.

Csupor László, festő és grafikus, sz. . . . . .

1930-34. a Ipesti ipar-művészeti iskolában — 1935-41. a képzőművészeti főiskolában tanult. 1943. a kecskeméti művészbelepen dolgozott. Ugyanez évben a M. Képzőművészek Egyesültének Zala-díját nyerte. 1948. szüst-kiállítása volt a Tevek klubban. Kaja-kozok a Dunán c. képét az I. M. Képzőművészeti Kiállításon a Rákosi Művek vették meg.

tatásügyi m. kir. Minisztériumnak.

Budapest.

ztésemben volt szerencsém már jelenteni,
a a kőröshegyi müemléki templomról vezető-
ollából származó munka "A kőröshegyi kö-
ve" czimen 27 lap terjedelemben és illust-

László

Csupor

1939. Magyar Tájak kiáll.

Rálátás, olaj

Nemzeti Szalon

Csupor László

Csupor László

festő

VIII. Nemz. képzőm. kiáll.

OMKT. 1944. jun.

Kéklő mezszeség.

of

Csupor László

festő

ivod

Mabi

Csupor László

festő

Műcs. kiáll. 1939 tól

Pipics III. l.

Át. Képt 96.

Át. Képt 96

tan áll és

rdul~~ma~~, arczélben látható. Kinyujtott jobb-
edig piros zászlójának, a melyen röpülő ma-
ékköves. Hosszú haja, szemöldöke, szeme, ba-
arját vért fedi, sárga brokát-köntösét de-
szoritja, oldalán ~~balról~~ vesszőkkel telt puzdra
óg. A jobb vállon átvetett zászlótartó szija

x cm.—

Kovich-gyűjteményből 85.

Danhovia 85

Csúpor László

1938/39. IV. éves
fest. szak,
rendkiv. hallg
I - II. félév

Ferk pzomfoisk vk
1937/39.

157. l.

Csupor László

1937/38. III. éves

fest. nak,

rendkiv. hallg.

I - II. félév.

Ferk pzomfoiskèvk

1937/39.

150. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Csupor László

II. éves fest. nagyv. rendk. hallg.

Képzm. Főisk. Evk

1936/37. 73 l.

Ferk. pzomfoiskvk

Csupor László I. é.

ált. tanf.

Ferkpzomfoiskvk

1935--36. 69. l.

os Bizottsága.

száma: 192

kelte: Hiobál 192

beérkezése: jun. 21. 192 6.

áma:

zett szám:

/

anglerkyné.

VII

/8.

Csupor László

grafikus

1931-33

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 45. l.

Török Kard IV. 131

Ctupor László

r. 1914. jan. 16.

Kispest

Hellinguet tanult

Iparmuvészeti Főiskola anyakönyvi adatai.

3.	Nagrand Mihály	épitomester	VI
4.	Nagrand Mihályné	–	–
5.	Saláth Ferenc	I.o. altiszt.	–
6.	Saláth Ferencné	2432 –	–

2309
2424

Alulirott hivatalfőnök igazolom
5 sorszám alatt felsorolt alkalmazásba
téssel kinevezett és nyugdij igénnyel
4. és 6. szorszám alatt nevezettek fér
Budapest, 19~~29~~31. december
január 5-én

~~Számvevőségnél nem kellett ez idén,~~
~~csak a Mávnál és azért marat~~
~~ez a tisztarat vissza.~~

megvan

Csupor László

festő

II. Bólyai u. 10.

MKSz 1947

Csupor László

l

Szabad Művészet

1950.10.41 6. l

(A I. M. képzőm. kiall. tikere.)

Kajakozók a Dunán c. képet a Rakosi Mátyás művek vette meg.

~~államtitkár.~~

[illegible]

lap felhasználásával, illetve csa-
aljon át.

tesitem, hogy 80.107/1932.számu ren-
ott hitelét a 7.rovat 2.alrovaton
eg felemeltem.

ett összeg zárszámadásilag indokolan-
., hogy azt indokolásra jegyezze elő.

ayer,s.k.államtitkár.

ásolat hiteléül:

ministeri irodafőtiszt.

Csupor László

festő

l.

Szépmüvészet

1943. 94. l.

(M. Kepzőmüvész Egyesülete)

Zala-díj.

SZOMBATHELY

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Csupor László

A Műcsarnok 1943. évi tavaszi kiállításán elnyerte az alábbi egyenület Zala-díját.

Új Magyarság

1943. ápr. 13.

(Kiadták a Képző-művészek Egyenületének díjait)

Csupor László

festő

l. Szabad Művészet

1948. 226. l.

Varga B. Kiállítások.

.a görögségnek semmi nyoma, semmi
gy a vésett képek száma. Ebből kézzel-
rtet, akár Pilgrimet vesszük hitter-
ukm szerint készültek... 5.ternio, 5 §.

Mubarát I1.1922.80-81.1.

hanem Charissimi-nek közli, a feli-
sát igazolja. Czobor /Id.m.183-184.1./
öviditése, de görögös betücseréje /??/
Gabriel Astrik szives közelése sze-
ati paleografiában is.
. Mathes /Id.m.37.1./ Filioli-t és
n hosszasan elmelkedik hogy a hostium
znek téves "additioja" ?
lószinüleg sajtóniba.
ülön kiemeli.V.ö.37.jegyzet
tüket MJROII /PONTAI/MIIIZ/SESS/II00
k, hogy a felirat ilyenforma lehetett:

Christ. Bibliothèque de l'École de

Csupor László

Ferk pzomfoisk vk
1939-41; 152. l.

EK

Dutka Mária: Az esztergomi Kereszt-
Múzeum gobelinjei. Bp. 1936.

v. kiáll. 1930. = Régi egyházművészet
os kiállítása. Orsz. M. Iparművészeti
um. Bp. 1930.

állítás 1931. = Erdély régi művészeti
einek kiállítása az Iparművészeti Mú-
an. Bp. 1931.

= Index Signorum „Ex Libris"
um Bibliothecae Ecclesiae Metro-
Strigoniensis. Az esztergomi fő-
megyei könyvtár „Ex Libris" könyv-
ek lajstroma. Esztergom, 1902.

Csupor László

fcsso

l. ~~Fork~~ Kepzomfoisk'vk

1939–41. 145. l

Bp. IV. Ferences-templom

4 4

ágos Bizottsága

ny	száma:	194
	kelte: 4. 26.	1944
	beérkezése: 4. 26.	1944

ek száma:

elintézett szám:

áma:

záma:

Csupor László

festő

1941 febr. végén koll. kiáll.
az alábbi növetkeret
budapesti kiállítása Eze-
tében.

Függetlenség 1941 febr. 23
(Az Ars Hungarica
kiállítása.)

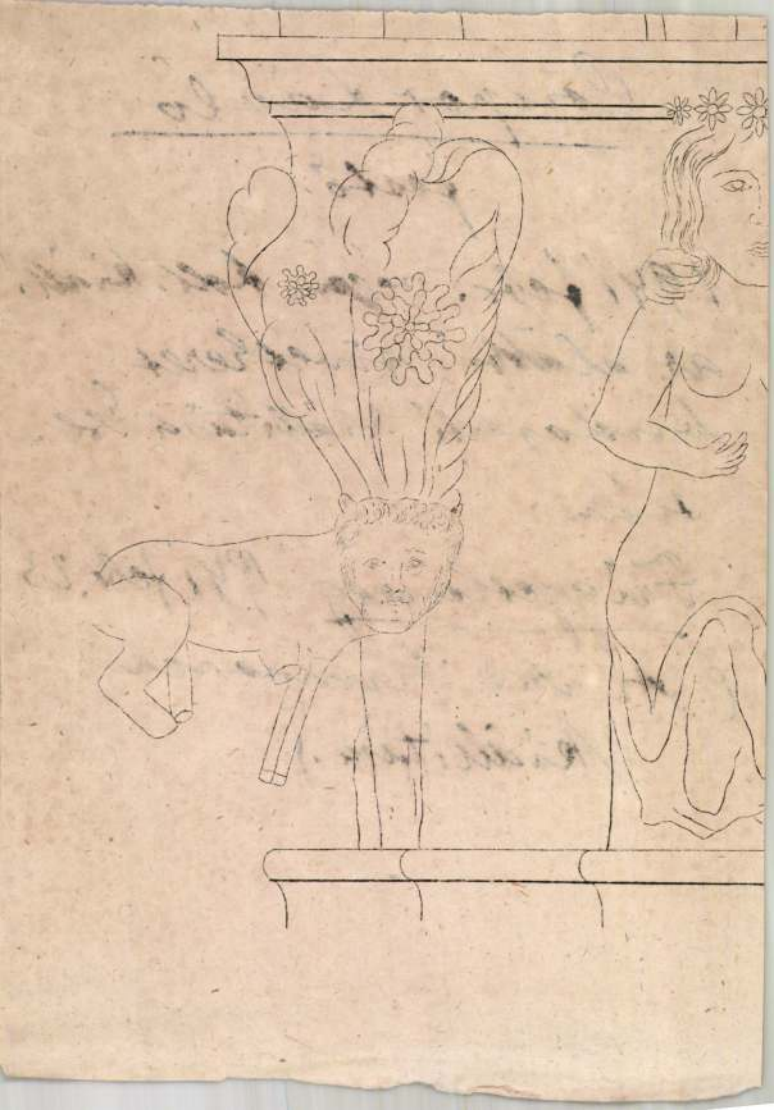

Csupor László

festő

kol. kiáh. a Fészek-
ben 1948. ápr.

A Műgyűjtő
(Magyar Művészet)
1948. 200. l.

CASTELLO, VALER

18.

Pluto elrabolja

Raub der Pr

Vászon — 122×160

LINT, PETER VAN

Czupor László

Erdő

Ujság. 1941. márc. 11.
(c. a. Az Ars Hungarica kiállítása.)

Magyarság. 1943
szept. 2. (Harminc éves a kecskeméti művéztelep)

Függetlenség
1941. febr. 23.
(Az Ars Hungarica kiállítása.)

irodalom

TELEFON
JÓZSEF 98-13.

PÁZ
PAPIR- ÉS IRÓ
BUDAPEST, VIII.

A tekintetes

MŰEMLÉKEK

Wélder Gyula
telmében , a mellékletben p
rendelt és időközben a gyár
papirosról szoló
ott bélyegzett
1923. évi máj

Csapor László

I M. Kéjrönnův. Kiáll.
1950. Kajakozók a
Dunán, of.

Magyar katona a
szabadságért
1951. szept.-ok

Forradalmi emlé-
ker, of.

Ady Köc. 1946. dec.
Domboldal, Őszi
táj, of.

Kiállitarok

László

Taschekné drné, Csulyok

Margit

Hobrász Műcsarnok

1933. nemz. képzm. kiáll.

609.610.

OMKT. 1920. tav. k.

Judás, Hebormű.

Csulyok Margit MDK

Judás, szobor

Mücsarnok 192o. tqvaszi tárlat

Csulyok Margit MDK

Judás, szobor

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Csulyok Margit

Hobrait

Simay Imre mell-
Hobra. 266. tétel.

A Kéve Művészegye-
sület XIV. kiállítása
Nemzeti Szalon
1923. márc.–ápr.

MUNKÁCSY-SZALON

IV., FERENCIEK TERE 4. II.

FESTMÉNYEK, SZOBROK,
SZŐNYEGEK, BÚTOROK,
IPARMŰVÉSZETI TÁRGYAK

ÁLLANDÓ KIÁLLITÁSA

Csubyok Margit

Alkotó Művésznők

Egyesülete (Nemzeti

Szalon) 1931. június.

Férfi arckép, gipsz

MÁNY
KERESKEDELMI R.-T.
SZÁTH KÁLMÁN-TÉR 4.

TELEFON
JÓZSEF 98-13.

Budapest, 192 3. szeptember 18-án

odlat /

olozszáztizenötkoronáról ,mely
emlékek Országos Bizottsága
la kiegyenlitéseül felvettünk.

Csulyok Margit:

Haranghy Jenő: "A nagytehetségü és képzettségü művész képei,
Lénárd Róbert: jó technikáju, de gyengébb rajztudással készült képei,
Benkhardc Ágost: szép arcképei és borsodi tájképei,
Lohwag Ernesztin: minuciózus pontosságu miniatür arcképei,
Károlyi József: éterikus finomságu rajzai,
Muhits Sándor: sokatigérő kompozició-vázlatai,
Reményi József: plakettjei,
Csulyok Margit: büsztjei,
Szablya Ferenc: arcképei,
Rippl-Rónai József: kissé szintelen müvei szerepelnek a KÉVE Művészegyesület tizennegyedik kiállitásán.
Élet, Bp. 1923. ápr. 8. XIV. évf. 7. sz. 165. lap.

MDK

Csulyok Margit, szobr.

a KÉVE művésztagja

KÉVE 14. kiáll. M.Szel. ~~1923~~ 1923. márc.

2. 1.

MDE

Cszlyok Margit

Kain és Ábel, gipsz

KEVE 14. kiáll. B.Szal. 1923. márc.
1o l.

T. Csulyok Margit.

Születtem Cegléden 1900-ban. Tanulmányaimat Simay mesternél végeztem. Olaszországi utamon nagy hatással voltak rám az ottani szobrászati remekek és ezeknek a hatása alatt léptem szobrászati pályára. Évekig dolgoztam Simay mester mellett az Iparművészeti főiskolán.

414	Kétségbeesés, gipsz	3000
415	Botond vitéz, gipsz	1500
416	Bucsuzás, bronz	3500
417	Elhagyatott, terakotta	2000
418	Menekülők, gipsz	1500
419	Az öröm tánca, gipsz	1500
420	Bánat, gipsz	1500
421	Tetszelgő, bronz	3500
422	A táncosnő, bronz	5000

T. Csulyok Margit szobrai
Nemzeti Szalon 1926.
48. csop. kiáll. anyag

Orgel Viktor gyűjteményes kiállítása.

A Nemzeti Szalon

SZABADISKOLÁJA.

Fej és akt rajzolás és festés.

Tájfestés a szabadban.

Óradij 15000 K. Beiratási dij 50000 K.
Óradij-jegy sorozat elővételnél (legalább 10 jegy) beiratási dij nincs.

Felvételre jelentkezés a délelőtti órákban az irodában.

MDK

T.Coulyer Marcit,szobrászm.

42o.	Bánat.	Gipsz.
421.	Tetszelgö.	Bronz.
422.	A táncosnö.	Bronz.

Nemzeti Szalon 1926. 48.csop.Kiáll.

1926.márc. Kat.

3/. NDK

T.Csulyok Margit,szobrászm.

417.	Elhagyatott.	Terrakotta.
418.	Menekülök.	Gipsz.
419.	Az öröm tánca.	Gipsz.

Nemzeti Szalon 1926. 48.csop.kiáll.

1926.márc. Kat.

MDK

T.Csulyok Margit,szobrászm.

414.	Kétségbeesés.	Gipsz.
415.	Betoni vitéz.	"
416.	Bucsuzás.	Bronz.

Nemzeti Szalon 1926. 48.csop.kiáll.

1926.márc. Kat.

1/. MDK

T.Csulyok Margit,szobrászm.

"Születtem Cegléden 1900-ban. Tanulmányaimat Simay mesternél végeztem az Iparm. főiskolán, ki mellett évekig dolgoztam.
Olaszországi utamon nagy hatással voltak reám az ottani szobrászati remekek és ezeknek hatására léptem szobrászati pályára.

Nemzeti Szalon 1926. 48.csop.kiáll.

1926.márc. Kat.

MDK

T. Csulyok Margit, sz. Cegléd, 19oo.

Bánat, gipsz
Tetszelgő, bronz
A táncosnő, "

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 17 l.

MDK

T. Csulyok Margit, sz. Cegléd, 1900.

Kétségbeesés, gipsz
Botond vitéz, "
Bucsuzás, bronz
Elhagyatott, terr.
Menekülők, gipsz
Az öröm tánca, "

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 17 l.

MDK

Csulyok Margit

N.Szal.-ban csop.kiáll.-on vett részt

Kiállitások. Magyar Müvészet, 1926.,126.o.

MDK

T.Csulyok Margit,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll.-k egyikén müveivel szerepelt. 1926.

A Nemz. Szal. 4oo-ik jub.és a MINE XX-ik kiáll.-a. 1929.febr.

MDK

Csulyok Margit

Szent Erzsébet, gipsz
Szent Imre, gipsz

Arpadhazi Szentek Modern Egyhazmuvészeti Kiallitasanak Katalogusa. Epest. 1930. Aug. Nemzeti Szalon.

CSULYOK MARGIT

203	Szent Erzsébet	gipsz	40.—
204	Szent Imre	gipsz	80.—

Nemzeti Szalon
Árrá[illegible]h szentek kiáll. 1930 aug

Csulyok Margit

B.H.931.VI.7.

Alkotó művésznők kiállítása

Kánikulai melegben rendezte a *Fesztyné Jókai Róza* elnöklete alatt álló *Alkotó Művésznők Egyesülete* első kiállítását a Nemzeti Szalónban. Sajnáljuk, hogy ennyire az évad végére csúszott az új egyesület első kiállítása, holott megérdemelte volna, hogy elviselhetőbb hőmérséklet mellett közönség és kritika nagyobb figyelmet tanusítson iránta.

Különösen a szobrászok jelentkeztek komoly értékű alkotásokkal. *Csulyok* Margit férfi mellszobra úgy mintázás, mint karakterizáló emberábrázolás szempontjából kiváló munka. *Kövesházi* Elza plasztikái ezúttal is szellemesen artisztikus dolgok, éppígy *G. Lázár* Ilona színezett faszobrai is ösztönös művészi érzéket és faragó képességet árulnak el. Külön meglepetés *Antalffyné Fémes Beck* Mária érmeinek sorozata. Ilyen alkotások után még érdekes munkákat várhatunk a szobrásznőtől.

A festmények közül *Fejérváry* Erzsi *Hegyi beszéd* című képe a galilaeai táj szelíd és derűs keretében megkapóan egységes, őszinte áhítatra való kompozíciói. *Madonnája* friss színharmóniájával hat; szobros csendélete is komoly művészi érték. *Feszty* Masa egy pompás és artisztikus akttal szerepel ezúttal. *Réthy* Zsuzska finom színérzékű képei mellett feltünik a fiatal *Páris* Ila meglepően friss önarcképe. *Bánd* Viktória csendélete jobb, mint figurális művei, ez utóbbiak kissé szertelenek. *Hámor* Ilona képei, *Szivessy Aczél* Barbara portréi, *Hermanné Mahuschny* Erna virágai.. *Soós* Elemérné, *Korányi* Anna bárónő szép virágcsendéletei, *Margitay* Ernőné és Ö. *Bakonyi* Kató tanulmányfejei emelkednek ki a kiállított képek sorából. A kiállító művésznők névsorát diszíti *Magdolna* királyi hercegnő is, aki néhány finom, hangulatos pasztellel és olajfestménnyel szerepel, továbbá *Pallavicini* Györgyné őrgrófné, aki egy sok érdekes rajzzal, akvarellel bizonyítja sokoldalú tehetségét. *(K. E.)*

*

A főváros előkelő társadalmának élénk részvétele mellett nyitották meg a kiállítást szombaton délután a Nemzeti Szalónban. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium képviseletében *Tihamér* Lajos dr. miniszteri tanácsos nyitotta meg a kiállítást, míg Budapest székesfőváros részéről *Liber* Endre dr. alpolgármester jelent meg *Csánky* Dénes múzeumi igazgató kíséretében. A kiállító

1931.VII.7.

Nagyságonként 20 fillér áremelkedéssel.

d Táska, igen szép kivitelben, több
35 cm.... ... ... P —.80

rdó Táska, igen tartos erőlemezből,
rokkal, 25 cm. ... ... P 3.—

tian Táska, vásárláshoz, strandra
sipp zárral, divatkockáshuzattal, 30 cm. ... P 6.—
Nagyságonként mérsékelt áremelkedéssel.

rattáska, igen tartós kivitelben, külön-
eléssel, 39 cm. ... ... P 3.90

ndezett Uti Táska,
r) erőlemezből, komplett berendezéssel, vulkán-
fémszegéllyel, 30 cm. ... ... P 10.90
Nagyságonként mérsékelt áremelkedéssel.

Táska, a legujabb kivitelben, divat-
színekben, puha, lemosható,
, lakkozott anyagból, 35 cm ... ... P 9.80

Kazetta, erőlemezből, vulkánsarokkal,
asztékban, 30 cm. ... ... P 1.55
Nagyságonként mérsékelt áremelkedéssel.

azetta, tartós erőlemezből fakerettel,
fém- és vulkánszegéssel, igen szép
, 30 cm. ... ... P 1.80
Nagyságonként mérsékelt áremelkedéssel.

Bőrönd, a legjobb erőlemezből, betéttel
és vulkánsarokkal, tartós ki-
50 cm.... ... ... P 3.75
Nagyságonként mérsékelt áremelkedéssel.

őrönd, préselt erőlemezből, valódi vulkán-
fiber és fémszegéllyel, nagy teher-
séggel, 50 cm. ... ... P 4.90
Nagyságonként mérsékelt áremelkedéssel.

őrönd, valódi vezuv vulkánfiberből,
kiváló minőség, külön betéttel,
kiállításban, 50 cm ... ... P 8.50

Bőrönd, tartósan lakkozva, vulkán-
fiberszegéllyel, legtartó-
elben, 50 cm. ... ... P 10.50
Nagyságonként mérsékelt áremelkedéssel.

felszámitással szállitunk.

~~Csabai Rott Margit~~

Csengery Ibolya

Csulyok Margit

lázd

Alkoto Művésznők
Egyes. (N. Szal.)
1931. jun.

az A–B. betűs
doborban

Csulyok Margit

Nemzeti Szalon

T. Csulyok.Margit.

1922 KÉVE kiálll

Táncősnő ,bronz.

1923 KÉVE kiáll.
Kain és Ábel,gipsz.
Primaverambronz.
Galambos lány,bronz,

1926 Csoport kiáll.

Kétségbeesés,gipsz.
Botond vizéz,gipsz,
Bucsuzás,bronz.
Elhagyatott terakotta
Menekülők,gipsz,
Az öröm tánca,gipsz,
Bánat,gipsz
Tetszelgő,bronz
A táncosnő,bronz.

1930 Egyházmüvészeti kiáll.
Szt. Erzsébet,gipsz.
Szt. Imre,gipsz

1931 UME kiáll.
Férfiarcmás,gipsz.

Csulyok Margit
Férfi arckép, gipsz

AME I.kiáll. N.Szal. 1931. jun. 5 l.

Taschekné Csúlyok Margit MDK

Férfiarcmás

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Tagebuch Gedruckt

Pétitpressés

Taschekné Csukyok Margit MDK

Leány korsóval, gipsz

Mücsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

MDK

dr. Taschekné Csulyok Margit

Férfi arcmás, gipsz

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept. 23 l.

MDK

dr.Tashcekné Csulyok Margit

Leány korsóval, gipsz

Fiatal müvészek kiáll. Mücs. 1933. szept.

Dr Taschekné Csulyok Margit szobrász

Leány korsóval

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa.1933.
Műcsarnok.

dr Taschekné Csulyok Margit szobrász

Férfi arcmás

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933.
Műcsarnok.

Taschekné drné Csulzok
Margit
szobrász, Műcsarnok
1933. szept. Fiatal művészek
kiáll. 192. 203.

Taschnerné Gulyás Margit

szerepelt a nemzeti kiállításon.

PH 1933. IV. 20.

dr. Taschekné Csulyok Margit

"Leány korsóval" c. műve a Műcsarnok kiáll.-
án.

P.H.933.IX.10.

MDK

Dr. Taschekné Csulyok Margit

Férfi arcmás, gipsz

Leány korsóval, gipsz

Nemz. KépzőMüv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

47 l.

Taschekné Csulyok Margit

Szobormüve szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-n a Műcsarnokban.

N.U.933.10.

Taschekné Csulyok Margit MDK

Férfiarcmás, gipsz

Leány korsóval, gipsz

Mücsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Tacobelmé Cenlyok Mergit MDK

Pértlaromma, gipas

Leány korsóval, gipas

Műcsarnok 1937.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Dr.Taschekné,Csulyok Margit, szobrász.

Férfi arcmás. Gipsz.
Leány korsóval. "

Up.Műcs.v.MKT. Magy.Képzőműv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.28. Kép.tm. 47.l.

Csulyok Margit

Uj Szalon

1934. tav. kiáll

Hinság, gipsz

Bucsuzás, bronz

…ius hó 26-án.

szám. igazgató.

MDK

T.Csulyok Margit

Hiuság, gipsz
Bucsuzás, bronz

Uj Szalon tav. kiáll. 1934. máj.

T. Csulyok Margit MDK

Hiuság, gipsz
Bucsuzás, bronz

Uj Szalon 1934. máj.
Tavaszi kiállitás

Csulyok Margit

"Női akt" c. műve az Uj Szalon kiáll.-án.

Ujság, 934.V.27.

MDK

Taschekné Csulyok Margit

Menekülő. Gipsz.

Az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936. máj-jun. 16. l.

Taschekné Csulyok Margit MDK

Menekülő, gipsz

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Taschekné Csulyok Margit MDK

Menekülő, gipsz

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Taschekné Csulyok Margit MDK

Vásárfia, gipsz

Mücsarnok 1936 A nő a müvészetben c. kiáll.

Taschekné Csulyok Margit MDK

Vásárfia, gipsz

Műcsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Taschekné Csulyok Margit szobrász

Vásárfia

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

Taschekné Csulyok Margit

MDK

Táncosnő

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

MDK

Dr. Taschekné Csulyok Margit, szobrász

Táncosnö.

KMTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc.Gyüjt.kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 14.l.

Csulyok Margit szobrási

Szerepel a Műcsarnok tél

Tárla Tóth

Esti Kuri-, 1938 II. 9

Taschekné Csulyok Margit MDK

Fü dés után, gipsz

Műcsarnok 1939 dec.-1940 január

MDK

dr. Taschekné Csulyok Margit

Fürdés után, gipsz

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. 14. 1.

M.D.K.

Csukyné Margit, szobrászmű

Körbe-körbe c. szobra szerepelt a „Herend 100 éves" kiállításon, valamint Bacsusfia c. műve

35

"Herend 100 éves" Kiállítás katalógusa.

Bp. 1939. 35.old.

Ø Csungár család

festők

l.

LykaMagymú1800-50

285. l.

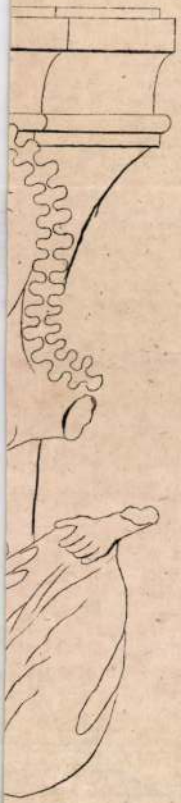

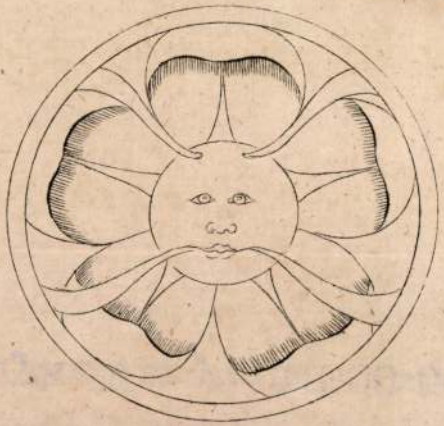

9.

5.

Ø Csungár Miklós

Lupsa (Erdély) gör. kath. fatemplomában 1810-ben az abrudbányai Selasi Simon és az inakfalvi Csungár Miklós végezte a festői szendőket.

Téglás István – Az erdélyi fatemplomok díszl. Művészet 1908. 95. l.

Sziszeki lelet VIII.181.

Csungár Teodor

A már lebontott sós-szentmártoni (Erdély) régi fatemplomban talált feli-rat szerint ott Teodor makfalvi festő és két fia, Jakab és Nikulaj 1806-ban munkálkodtak. A XIX. század elején e család révén szárnos kö-zség templomában jegyez-tek fel a nevét.

Téglás István: Az erdélyi fatemplomok disze-Művészet 1908. 95. b.

Szent György ábrázoló bronzplakett

Moiret Ödöntől VIII. 124.

M. .K.

CSUPITS Georg murariorum magister

Ivregh (Szerém m.)

1952)

Művért. Kaposs János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828 -ban. 135 l.

Csupor Zoltán

→ Telegdy - Zoltán

MŰVÉSZET 1985/11-12/
72-
77

Csupó Béla grafikus

A tatai fegyveres erők klubjában rendezett kiállításon katonafiatalok művei láthatók. A grafikai kategóriában egyik harmadik díjat nyert el munkája.

-ádám-: Fantázia és művészet.

Dalgozók Lapja, Komárom, 1973. júl. 25.

M.D.K.

Csupo Tibor

Ortopédiai rendelö, gyógyászati segédeszközök gyára, Budapest repr.
épitésvezetöje

Épitész: Kiss E. László- Mirgai László

Magyar Épitömüvészet 1964/3. 20- 25. l.

M.D.K.

Csupor János

Várpalota térképe 1805-ből, fepr.

Szij Rezső: Várpalota, Bp. 1960. 153. l.

Csupor István, fotóvágó

L: Angyal Zsuzsa

– : Kér

. 20

Nipszabadság, Bp. 1981 dec 6.

Csupor Pál M.D.K.

Bp. xI. Bercsényi utcai lakóépület épitésvezetője

Épitész: Kiss Imre

Magyar Épitőművészet 1964/ 6 40-41 .l.

.Ü.K.

Gábor Pál

Bp. XI. Bercsényi utca 1. lakóépület építésvezetője

Építész: Kiss Imre

Magyar Építőművészet 1964/ 6 . 40-41 .l.

Csupor Pál M.D.K.

55 lakásos lakóépület, Bp. XI. Bercsényi u. épitésvezetője,
épitész: Kiss Imre

Magyar Épitőművészet 1963/6. 38.1.

M.D.K.

Csuporka Miklós, kőműves zsellér

1737-ben szerepel a gyöngyösi jobbágyösszeírásokban!

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

319. old.

CSUPORKA Miklós kőmüves zsellér Gyöngyösön a jobbágy összeirásokban 1737-ben szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

CSUPORT Gyorgyné épitén

MÉp. 1991 5/6. 101.p.

4. sz. pályaudvar részletrajza – Expo '95

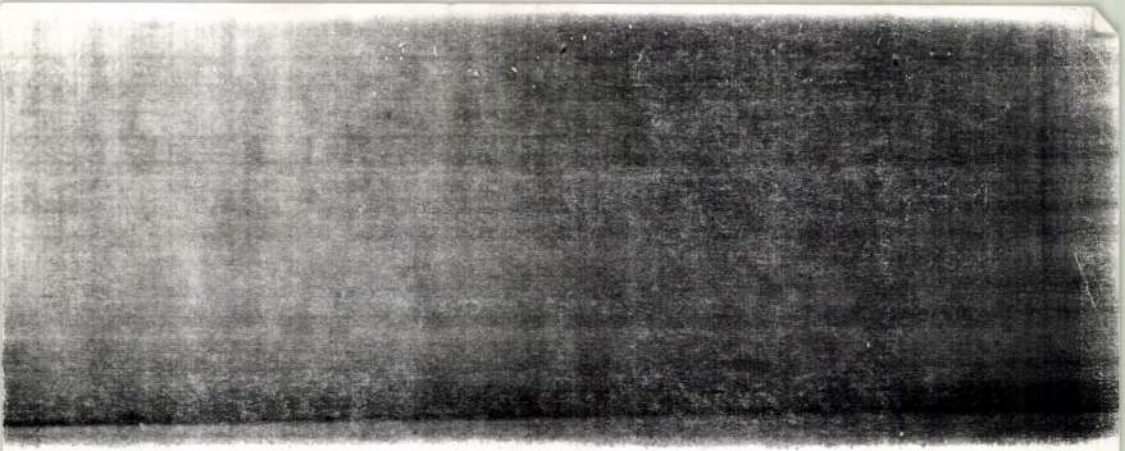

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gy. Csupó Gabor

LOBOGÓ
1964 JUN 3.

1021

Gyermek-rajz pályázat

CSUPÓ GÁBOR:

ÖNARCKÉP

„1952 szeptember 29-én születtem. A Hernád utcai zenei általános iskola V. osztályába járok. Nagyon szeretem a képzőművészetet, különösen a grafikát. Sokat szeretnék tanulni és fejlődni, hogy szüleimnek és tanáraimnak örömet szerezhessek.
Lakcímem: Bp. VII., Garay utca 50."

A lövészsportot népsporttá kell fejle

határozták a feladatokat. é
A szövetség tagsága elé c
kettős célt tűztek: dolgoz- r

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Csupor László festő-művészet

DÉLI HÍRLAP

1984 FEB 3

1021

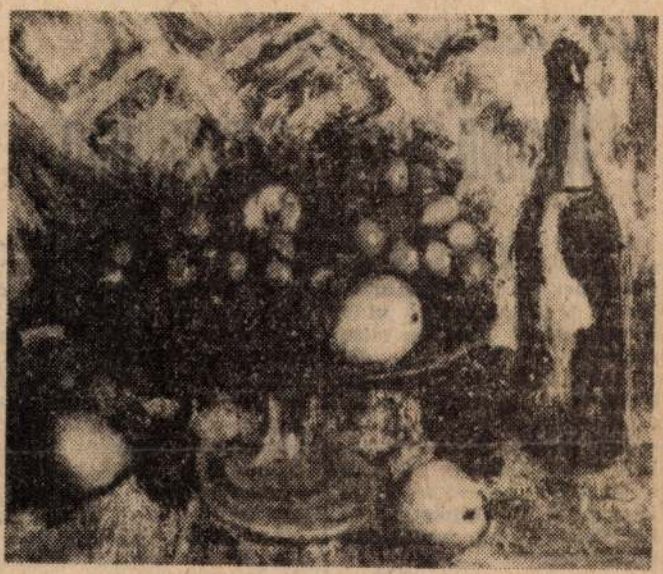

★ *Egy kép Csupor László festőművész Képcsarnok-beli kiállításáról, mely február 11-ig tart nyitva.*

✦ KIÁLLÍTÁS A KÉPCSARNOKBAN

Csupor László festőművésznek nyílt kiállítása tegnap a Képcsarnok Vállalat Szőnyi István-termében. A tárlatot dr. Végvári Lajos művészettörténész ajánlotta a közönség figyelmébe.

Csupor László 1914-ben született Budapesten, mestere Glatz Oszkár és Révész Imre volt. A háború előtti években minden ősszel a miskolci művésztelepen élt, dolgozott, kijárt a Sajó partjára festeni. Az 50-es években klasszikus másolatokat készített az állami másolatgyűjtemény részére (többek között Rembrandt, Munkácsy, Paál László műveiről). Európa majdnem minden híres múzeumát és képtárát végiglátogatta, ahol impressziókat merített a nagy mesterek alkotásaiból. Példaképei a nagy impresszionista művészek. Természetelvű festő, aki szereti a poézist. Kedvelt, kimeríthetetlen témája a magyar táj.

Ma reggeli telefon

Repülőjegyet, gyorsabban

Egyre többen választják közlekedési eszközül a repülőgépet, ha külföldre utaznak. A repülőgépes utak népszerűségét azonban nem segítette elő, hogy a vidéki utasok nem tudtak olyan könnyen és gyorsan jegyhez jutni, mint a fővárosiak. A repülőjegyek forgalmazásában most kedvező változás következett be — erről tájékoztattak minket az IBUSZ miskolci irodájának illetékesei:

— A miskolci IBUSZ-iroda — több vidéki irodához hasonlóan — január elsejé-

megrendeléseket a repülőjegyekre, de sokszor hosszú ideig tartott, míg elintéződött az ügy. Budapesten a Vörösmarty téren volt egy helyen jegykiadás, s ide futottak be az ország egész részéről az igénylések, gyakori volt a torlódás. Az új rendszerben néhány napra csökkent a várakozási idő. Munkatársaink részt vettek egy tanfolyamon, ahol megtanulták a repülőjegy kezelésének, forgalmazásának minden szabályát — ez is a forgalmazási jog feltételeihez tartozott. Repülőjegyeket vállalati és egyéni utazásokhoz egyaránt szolgáltathatunk, ebben nincs megkülönböztetés.

lba ért

ütt mennek,
ütt jönnek – és
ütt is vásárolnak be.
lar Istvánról és
ségéről van szó, akik
messze
nkahelyüktől,
yőri kapuban egy
szobás tanácsi lakásban
ek gyermekeikkel.
rmóniában,
ládi békében.
ázaspár küzdelmes

Csupó Attila

CSUPÓ ATTILA:

MAZSOLA

Az ötéves Attila — Csupó Gábor öccse — természetesen nem tudott írásban beszámolni tanulmányairól, hiszen most még csak óvodába jár — a Murányi utcában. Írás helyett küldte a Mazsoláról készitett aranyos rajzot.

Lobogó

1964 jun 3

zanak jól és tanuljanak szorgalmasan. Csak e cél felé törekedve teljesíthetik azokat a kötelezettségeket, amelyeket az országépítés és a béke védelme a szövetségre ró: erősíteni az ország honvédelmi erejét, segíteni az iparnak

motorral

A versenynek vége: indulás hazafelé !

A Kiskun Múzeum (Kiskunfélegyháza)
néprajzi gyűjteménye Udvari Sándor szabómester szerszámaival (varrógép, vasaló, próbababa, varróasztal, mérőeszközök) és Mosonyi Antalné félegyházi fényképész műtermi felszereléseivel (lámpák, fényképezőgép, nagyítógép) gyarapodott a városi önkormányzat vásárlása révén.

A Munkácsy Mihály Múzeum (Békéscsaba)
történeti osztályának gyűjteményébe került Zleovszky Mátyás (1902–1993) békéscsabai fésűsmester teljes műhelyfelszerelése. 1928-tól haláláig művelte mesterségét. Délkelet-Magyarországon utolsó képviselője volt szakmájának.

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum (Bp.)
vadászati gyűjteménye vásárlás útján egy vadászattörténeti szempontból igen értékes ezüst serleggel gyarapodott. A serleget Storcz Mátyás (1861-1937) udvari vadászati tiszt (Gödöllő) kapta érdemei elismeréseképpen a következő vésett szöveggel: *„1879-1929 STORCZ MÁTYÁS m. királyi udvari vadászati tisztnek 50 évi hűséges és önfeláldozó szolgálata emlékéül a m. kir. udvari vadászhivatal"*. Adományozás révén 1 db Weiss Manfréd gyártmányú *„Park"* típusú fűnyírógéppel gazdagodott a múzeum mezőgazdasági gépgyűjteménye.

Az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet (Bp.)
ajándékképpen Mihály István (1892-1945) író, újságíró, forgatókönyvíró, kabarészerző írói hagyatékával gyarapodott. A hagyaték filmforgatókönyveket (A 111-es, Lila ákác, Papucshős stb.), kottákat (Lila ákácok, Oda vagyok magáért, Balalajka sír az égben stb.), színházi és filmkritika-gyűjteményt, bemutatott és színpadra nem került színművek szövegkönyveit (Te nem ismered Verát! stb.), színlapokat, kabarétréfákat, leveleket (Fényes Szabolcs, Kálmán Imre, Zsoldos Andor, Harsányi Zsolt) tartalmaz.

A Magyar Posta Rt. és a Postamúzeum (Bp.)
a maradandó megőrzés érdekében egy lengyel gyártmányú,1968 és 1993 között használatban volt mozgópostakocsival gazdagította a Közlekedési Múzeum Ó-Paksi Vasúti Múzeumát. A mozgópostakocsiban elhelyezett kiállítást 1994. június 2-án nyitotta meg a Magyar Posta Rt. szállítási osztályának vezetője.
A Postamúzeum Kép- és Ábrázolásgyűjteményébe került Kapros-Kósa Edit iparművésznő postatörténeti sorozatának második darabja is, a Szent István kori hírvivőt ábrázoló gobelinje.
Az Adócsőgyár fölszámolásával lehetővé vált, hogy az eredetileg (1924-1930) a székesfehérvári rádiótávíró 50 kW-os gépadójának egyik 10 000 Hz-es generátora a diósdi Rádió- és Televíziómúzeumba kerüljön.

TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

KUTATÁS, FELDOLGOZÁS,

A Csupor-gyűjtemény
Gödöllő

Csupor Zoltán Mihály 74 éves tordasi plébános, érseki tanácsos, a szalézi szerzetesrend tagja több ezer darabból álló kultúrtörténeti gyűjteményt hozott létre szinte a semmiből élete folyamán.
A gödöllői Városi Múzeumra hagyja halála után azt a gazdag anyagot, amellyel az 1994. július 24-én nyíló kiállításon első ízben találkozhatnak a gödöllői polgárok a Petőfi Sándor Művelődési Központban.
Csupor Zoltán a század elején született egy kántortanító hatodik gyermekeként. A kisvárdai Állami Gimnáziumban hallott először a szaléziak rendjéről. Giovanni Bosco torinoi pap a múlt század közepén munkanélküli, csavargó gyermekeket karolt fel, otthont adott nekik, gondoskodott róluk, nevelte őket. Bár tevékenységét a rendőrség zaklatása és a papság gyanakvó tekintete kísérte, ő mégis megalapította szerzetesrendjét, amelyet 1874-ben hagyott véglegesen jóvá IX. Pius pápa. Magyarországon 1913-ban jött létre az első szalézi település Péliföldszentkereszten.
A tanítási vágy, a pedagógiai elhivatottság hívta Csupor Zoltánt a szaléziakhoz, hiszen Bosco szent János rendje - a jezsuitáké után - a második legnagyobb tanítórend a világon. Szerzetes tanárként jó és eredményes munkát végzett. 1950-ben feloszlatták a szerzetesrendeket Magyarországon, s már annak is örülnie kellett, hogy - rendtársainak többségével ellentétben - ő mindvégig papi szolgálatban maradhatott. 1954-ben a nagyrészt evangélikusok lakta Tordasra került, a székesfehérvári egyházmegye legkisebb és legszegényebb plébániájára, ahonnan előbb-utóbb minden pap megszökött. Csupor Zoltán a reménytelen, kilátástalan helyzetben, a gátló körülmények ellenére is megtalálta a módját annak, hogy - szalézi esküjéhez híven - taníthasson. Életre hívott egy gyűjteményt, amelynek darabjaira úgy tekintett, mint az oktatás szemléltető eszközeire.
A Sajnovics-kutatással kezdődött a gyűjtőmunka. Tordas nagy szülötte, a jezsuita nyelvtudós és csillagász, Sajnovics János (1733-1785), aki a lapp és a magyar nyelv rokonságáról írott könyvével a modern nyelvtudomány egyik úttörőjévé vált. Csupor Zoltán gyűjtő- és kutatómunkája kezdetben Sajnovics tevékenységéhez kötődött: első osztályú meteorológiai állomást épített ki, csillagászati távcsöveket szerzett be, az Országos Széchényi Könyvtár által védetté nyilvánított, rendkívül értékes térképgyűjteményre tett szert. Majd egyre tágabb, szélesebb körben folytatódott a kutatómunka, egyik téma vonzotta a másikat. Végül gyűjtőszenvedélye Sajnovics tevékenységétől független területekre is elragadta, technikatörténeti, iparművé-

CSUPOR Zoltán Mihály gyűjtő Múzeumi Hírlevél 1994/7

szeti, textil, levéltári, néprajzi stb. tárgyakkal gyarapította az anyagot.
A dualizmus korabeli emléktárgyak, az Erzsébet királyné relikviák vagy a szecessziós gyümölcsöstálak és faliórák beleillenek a gödöllői Városi Múzeum törzsanyagába. A Csupor-gyűjtemény sajátosságát azonban éppen eklekticizmusa, sokszínűsége adja, amelyhez szorosan hozzátartozik a tulajdonos személyisége is, aki a gyűjtemény bemutatásakor megszólaltatja a tárgyakat. A meghatározáson túl mindegyikhez hozzáfűzi a tárgy történetét, legendáját, megszerzésének módját, átadva mindazt az ismeretet, ami róla tudható. Ámulatba ejtő, hogy a legrégebbi technikatörténeti csodabogár (az első térhatású képnéző vagy a háború előtti távirdagép) is működik ebben a magánmúzeumban. A kiállítás mindennek a hangulatából is szeretne egy kicsit visszaadni, a megnyitó napján Csupor Zoltán tárlatvezetését élvezhetik az érdeklődők.
A tarka és színes gyűjteményben igen sok muzeális értékű, közgyűjteménybe kívánkozó műtárgy található. Ezek hitelesítése, szakszerű meghatározása, tudományos feldolgozása és rendszerezése a gödöllői Városi Múzeumra váró izgalmas feladat lesz.

G. Merva Mária

Libay Károly Lajos műveinek nyomában

Dr. Bajkay Éva és Hessky Orsolya, a Magyar Nemzeti Galéria munkatársai az Aktion Österreich-Ungarn elfogadott projektjének keretében kutatást folytattak Bécsben Libay Károly Lajos műveinek nyomában. Így sikerült megtalálni a több mint száz éve rejtőzködő hagyatékot - jelenleg is magántulajdonban, illetve a bécsi múzeumok ide vonatkozó anyagával megismerkedni. A kutatási eredményeket a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményes Libay kiállításának katalógusában fogják még ez évben közölni.

MÚZEUMI KIADVÁNYOK

Vida Mária: Művészet és orvostudomány a történelmi Magyarországon. Kiad. a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Levéltár.
Budapest, 1994. 160 p. ill.

A *„Művészet és Medicina"* tárgykör a XIX. század végétől kezdve az orvostörténelem kedvelt kutatási területe. Elsőként a német Eugen Holländer foglalkozott ezzel, őt követték francia, majd angol kollégái. Napjainkban is reneszánszát éli Európában a művészet - elsősorban a festészet - ikonológiai értékelése az orvostudomány forrásaként vizsgálva.
A szerző most megjelent munkája - eltérően a művészettörténet ismert alkotásainak orvostörténeti elemzésétől - kizárólag a magyar képző- és iparművészet Európában kevésbé ismert festményeit, szobrait, valamint a magyarországi múzeumokban (Szépművészeti Múzeum, Keresztény Múzeum, Iparművészeti Múzeum) lévő nemzetközi anyagot gyűjtötte össze. A mű tartalomjegyzéke alapján képi forrásként az alábbi fő fejezetek elemzése készült el: orvosi praxis (művészeti-tudományos-anatómia, a *„szent orvoslás"*) és a betegségek, a járványok (pestis, lepra, anyarozs mérgezés, szifilisz), továbbá a bénulás, a paralízis, az őrültség, az epilepszia, a hisztéria, a *„vízkór"* (hydrops), a köszvény, a gólyva és a rák, a gyógyszerészet, a sebészet és a fogászat, a szemészet, végül a szülészet fázisai: a terhesség, a szülés és a születési rendellenességek, a gyermekágyas anya és az újszülött ellátása. A szerzői bevezetés magyarázatot ad a könyv tartalmára: *„A kép, mint az orvostudomány forrása"*. További értékelés helyett idézünk a mű történész-orvostörténész lektorának Antall Józsefnek *„lecturis salutem"* összefoglalásából, akinél hivatottabb ismerője a tárgykörnek, segítője a kutatónak nem akadt az elmúlt két évtizedben. A könyv iránti nemzetközi érdeklődést mi sem bizonyítja jobban, mint a német orvostörténész kutatók és kiadók érdeklődése, ajánlata egy esetleges német vagy angol nyelvű kiadásra.
„Az orvostörténelemben a képi ábrázolás történeti forrásértéke, a medicina művelődéstörténeti helyének meghatározása alakította ki az orvosi ikonográfia nem könnyen művelhető tudományos szakágát. A művészeti alkotás tartalmi elemeinek vizsgálata, korának, földrajzi helyének és tárgyának elemzése vezethet csak a helyes megfejtéshez. A művészettörténeti ismereteken kívül a művelődéstörténet széles körének ismeretét igényli, amelyben az antropológiától a viselettörténetig, a zoológiától a botanikáig, a hadtörténettől a teológiáig, a technikatörténettől a legkülönbözőbb speciális ismeretekig felkészültséggel kell rendelkezni.
A jelen könyv szerzője a művészettörténeti ismeretektől elindulva negyedszázados aprólékos munkával, részletekbe menő kutatásokkal jutott el ahhoz az ismeretanyaghoz, amellyel nemcsak a muzeális tárgyak feldolgozásában, hanem ikonográfiai ismereteinek bemutatásával szerzett elismerést külföldön és itthon. Számos konferenciának, kongresszusnak volt sikeres előadója e tárgykörben, különös tekintettel a gyógyító szentek és a középkori művészeti ábrázolások elemzésével."

Blaskovich Emlékkönyv. Pest Megyei Múzeumi Füzetek. 1. sz. Szerk. Gócsáné Móró Csilla. Kiad. a tápiószelei Blaskovich Múzeum.
Tápiószele, 1994.
Ára: 400,- Ft

Az 1. huszárhadosztály emlékezete (Visszaemlékezések, naplók). A Jósa András Múzeum Kiadványai 40. Szerk. Németh Péter. Kiad. a nyíregyházi Jósa András Múzeum.
Nyíregyháza, 1994. 76 p.

Sz. Kürti Katalin: Munkácsy-ereklyék és dokumentumok a békéscsabai múzeumban. Kiad. a Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága.
Békéscsaba, 1994. 112 p. (A Békés Megyei Múzeumok Közleményei 18.)
Ára: 350,- Ft

Csupor Zoltán gyűjt

Él még közöttünk polihisztor

A Csupor-gyűjtemény Gödöllőn

„Az aradi vértanúk közül négyet golyó általi halálra ítéltek. Az agyonlőttek között volt Kiss Ernő honvédtábornok is. Amikor a sortűz eldördült, hárman holtan estek össze. Kiss Ernőnek csak a vállát érte a lövés. Kiss megkérdezte, vele most mi lesz. (Ugyanis a nemzetközi jog szerint nem lett volna szabad még egyszer rálőni.) Tichy azonban — aki utálta a magyarokat -, rákiáltott az egyik altisztre. Ő odaugrott és közvetlenül az altábornagy fülébe lőtt. A golyó elvitte Kiss Ernő arcának felét. Az osztrákok csak néhány lapát földet dobtak a holttestekre. Aznap éjjel koromsötét volt. A tisztiszolga és egy komornyik kiásták a holttestet. Elvitték a komornyik szállására, lemosták, felöltöztették, egy ládába helyezték, ar-

cát kendővel takarták le, s még az éj leple alatt Elemérre szállították, hogy tisztességgel eltemethessék. Ott koporsóba fektették. Mielőtt azonban a koporsót lezárták volna, az egyik családtag levette az altábornagy arcáról a kendőt. Ettől kezdve családi ereklyeként őrizték nemzedékről nemzedékre. Az utolsó, akivel a családnak ez az ága kihalt, a kendőt barátnőjének ajándékozta. Tőle került a gyűjteménybe."

Csupor Zoltán Mihály plébános, érseki tanácsos, szalézi szerzetes ezeket a szavakat fűzi művelődéstörténeti magángyűjteményének kalauzában az egyik különleges darabhoz, Kiss Ernő halotti kendőjéhez. Mi is ez a gyűjtemény, ki ez a szerzetes, aki örömmel gyűjti az újabb és újabb tárgyakat és nagy lelkesedéssel vesz részt a bemutatás előkészületeiben?

1919-ben született a Vas megyei Perenyén. Középiskolai hittanárától hallott először Don Bosco kongregációjáról a szalézi akról. Ez olyan hatással volt rá, hogy tizenegy éves korában kérte a felvételét. A gimnáziumot már mint szalézi kispap fejezte be. 1947-ben szentelték pappá. Munkásságát állami iskolai hitoktatóként kezdte, nagy szeretettel és eredményességgel végezte azt. Egyházi feletteseinek is feltűnt kitűnő kézügyessége: az óráihoz szemléltető eszközöket készített diákjainak. A szerzetesrendek feloszlatása után őt is megfosztották a tanítás lehetőségétől. 1954-ben Tordasra került, a székesfehérvári egyházmegye legkisebb és legszegényebb falujába. Hetekig várta a híveket, de egy lélek sem jött. A környék teljesen kihalt volt. Házak sem voltak akkor, csak a kastély, amely eredetileg a Sajnovics családé volt. Akkoriban nyáron használták — úttörő gyerekek üdültetésére. A Sajnovics családnak van egy világhírű tagja, Sajnovics János (1733-1785) jezsuita tudós, nyelvész és csillagász, aki Tordason a templommal szemközti kastélyban látta meg a napvilágot. Hívek, feladatok híján Csupor Zoltán Mihály vele kezdett el foglalkozni, erre egyházi felettese, Shvoy Lajos püspök bíztatta. Elsőként megszerezte Sajnovics magyar és lapp nyelv rokonságával foglalkozó könyvének három eredeti kiadását, amivel a szerző a modern nyelvtudomány egyik úttörőjévé vált. A gyűjtő- és kutatómunka kezdetben Sajnovics János tevékenységéhez kötődött, azután, ahogy Don Boscónál is, az egyik gyerek hozta a másikat, úgy jöttek Csupor Zoltán Mihály számára az újabb és újabb témák. A gyűjtőszenvedély újabb területekre ragadta, és a Sajnovics csillagászati tevékenységéhez kötődő térképgyűjtés, távcsőbeszerzés, meteorológiai állomás létesítése után technikatörténeti, iparművészeti, levéltári, néprajzi anyagokkal gyarapította állományát. Számára ez lett a tanítás módja. Ma már számos tudományos társaság tagja, de a legnagyobb örömet az jelenti számára, hogy múzeumában évente több száz fiatal fordul meg.

Maga a gyűjtemény sokszínű, a gyűjtő személye különös erőként tartja együtt az anyagot, amelynek egyes darabjai szakmúzeumokba kívánkoznak. Maradandó élménye volt a gödöllői kiállítás-megnyitó résztvevőinek az a tárlatvezetés, amelyet maga a gyűjtő tartott tanúsítva, hogy nemcsak a tárgyakat, hanem az azokat egykor használó embereket és a mai közönséget is szívből szereti. A Csupor-gyűjtemény egy része ugyanis elhagyta Tordast, hogy július 24-től a Gödöllői Galériában mutatkozzék be a gödöllői polgároknak és a szélesebb nyilvánosságnak. A gyűjtő és a Gödöllői Városi Múzeum régebbi keletű, jó kapcsolatai alapján Csupor Zoltán Mihály a városra hagyományozta gyűjteményét. A kiállítás megnyitásán részt vett G. Merva Mária, a Gödöllői Városi Múzeum igazgatója, aki a ka-

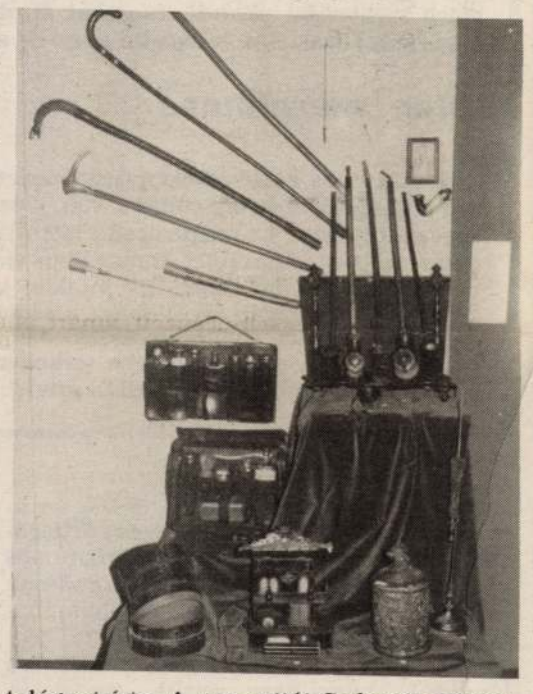

talógust írta. A megnyitót Szikossy Ferenc, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgató-helyettese tartotta. Elmondta: tévedés azt hinni, hogy a polihisztorok ideje lejárt. Csupor Zoltán Mihály személyében ugyanis egy „közgyűjteményi polihisztor" él közöttünk. Gémesi György polgármester megajándékozta „Zoli bácsit", ő pedig ezt azzal viszonozta, hogy maga mutatta be gyűjteményét a közönségnek. Az egybegyűltek megcsodálták többek között a működő gramofont; az ős-telefonokat, a szerelmesek írógépét, Deák Ferenc pipáját, a távcsöveket és a barokk zsebnapórát, a régi térképek másolatát és Erzsébet királyné nővérének, Helénének az 1867-es koronázásra készült öltözékét.

Csupor Zoltán Mihálytól elvették a tanítás lehetőségét, a lelkipásztorkodás is lehetetlenné vált számára. Ő azonban nem adta fel: létrehozta gyűjteményét — a semmiből.

Szikora József

A megszentelt életről

(Folytatás az 1. oldalról.)

Egy millió szerzetes

Az egyház sok változást és viszontagságot látott története során sokszor került váratlan kihívások elé. Gyakran fordult elő ilyenkor, hogy egy-egy kiemelkedő személyiség, szent — szerzetet alapított az égetővé vált új gondok megoldására. Új korban élünk ma is, s világunk evangelizációja nem képzelhető el a szerzetesrendek tevékenysége nélkül. Egy millió katolikus él ma szerzetesi fogadalmakkal, 72,5 %-uk nő, 27,5 %-uk férfi. Ez az összes katolikusok 0,12%-a. A női szerzetek száma 2973, a férfi szerzeteké 492. 165 „világi intézmény" működik, s 39 „apostoli élet társasága". De e hivatalos intézményeken kívül is igen sokan élnek úgy, hogy egészen Istennek szentelték életüket, szeretetüket.

Gyakran okoznak zavart az elnevezések. A „szerzetesség" elvben csak a hagyományos értelemben vett szerzetekre vonatkozik, a gyakorlatban azonban másokra is alkalmazzák, akik Istennek adták életüket. Félreértést okozhat az „Istennek szentelt élet" kifejezés is, hiszen keresztségünknél fogva mindnyájan Istennek szenteltük magunkat — itt azonban azokra értjük, akik tudatos elhatározással, felnőtt korban egészen Istennek szentelték magukat, Isten szeretetéért lemondva a házasságról, a vagyonról, saját akaratuk érvényesítéséről.

Az egyház, de a többi vallások és az egész emberiség számára fontos, hogy legyenek olyan emberek, akik Isten szeretetét mindenek elé helyezik életükben.

Isten ajándéka az emberiségnek

A szerzetesek sokféle fontos tevékenységet végeznek, imádságukkal és elmélkedésükkel, a lelkipásztori és missziós munkában, a hitoktatásban, a betegek ápolásában, a szegények gondozásában, a kultúra terjesztésében, az igazságosabb és emberibb társadalomért folytatott harcban — legfontosabb szerepük mégsem a teljesítményükben rejlik, hanem a létükben magában: tanújelei annak, hogy Isten a szeretet, s hogy lehet egész odaadással szeretni Isten és az embereket. Ezt gyakran még az egyházon belül is félreértik, és csupán tevékenységük hasznáért becsülik a szerzeteseket, s nem veszik észre, hogy igazi értékük magában a létükben, Istennek adottságukban rejlik.

Terebélyesedő, hatalmas faként...

A kereszténység kétezer éves történetében számtalan férfi és nő választotta a teljes Istennek adottság életét, magányosan vagy közösségben. A sivatagi remeték óta nincs olyan kor, amelyben új és új hajtások ne sarjadtak volna. Ez a sokféle szerzet mind valamilyen sajátos lelkiséget, a közösség javára szóló adományt is hordoz: csodálatos gazdagságot teremtve evvel az egyházban. Új, korunk szelleméhez igazodó hajtások teremnek napjainkban is: a világi intézmények tagjai egészen a világban élnek, civil

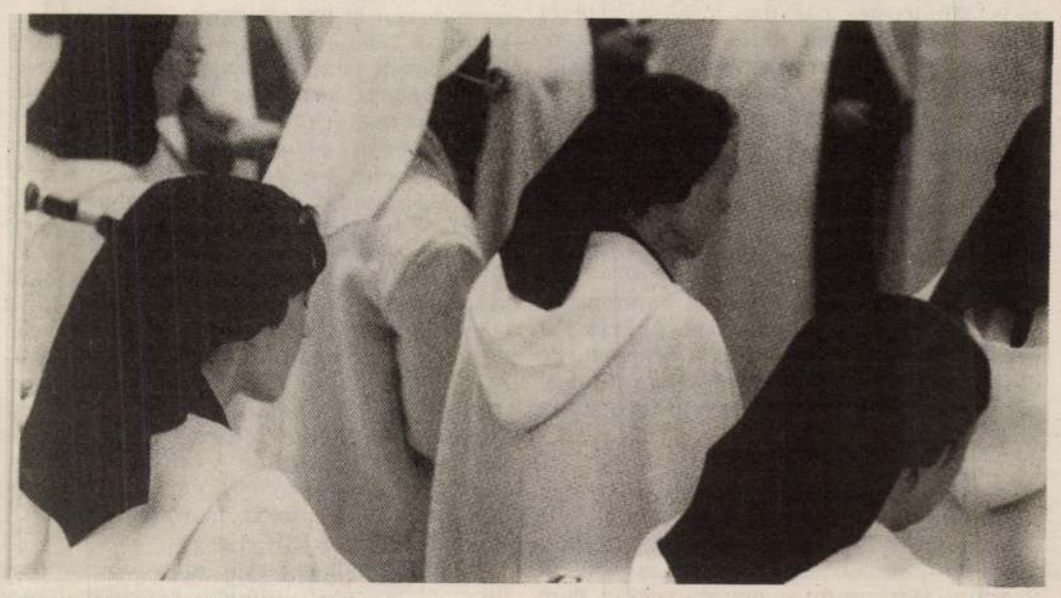

foglalkozásokat választanak; így szentelik magukat Istennek, s ezáltal tesznek tanúságot Jézusról. Az apostoli élet társaságaiban viszont egy konkrét missziós tevékenység fogja össze a tagokat közösséggé.

Fontos lenne, hogy az egyházban mindenki tisztán lássa, mit is jelent az Istennek szentelt élet: Isten ajándéka az egyházban az emberiség szolgálatára.

A szerzetesség korunk változásaiban

Gyorsan változó korunk jelentős hatással volt a szerzeteséletre is. Az egyes országok és földrészek között egyre szorosabb a kapcsolat az emberiség nagy családjában. A szerzetesség, nemzetközi jellegénél fogva, sokat tehet azért, hogy lebontsa a határokat nemzetek és kultúrák között, és segítse az emberiséget a testvériesebb közösség felé.

Ma sokan vonakodnak attól, hogy egész életükre szólóan elkötelezzék magukat. Ez gyakran vezet a család válságához, a házasságok felbomlásához. Azok, akik életreszóló elhatározással Istennek szentelik magukat, tanúságot tesznek arról, hogy az ember képes a végleges és teljes odaadásra.

Korunk válságai súlyosan érintették a szerzeteséletet is. Napjainkban azonban a megújulásnak számos örvendetes jele válik már láthatóvá. Az egyházban ma elevenebben él az a tudat, hogy a keresztségben mindnyájan Istennek szenteltük magunkat. A szerzetek többsége mélyreható reformokat hajtott végre az elmúlt évtizedek során. Ezek során sok szerzet fölfedezte, hogy Krisztus követésében különös gonddal kell a szegényekhez fordulnia.

A hivatások megfogyatkozása miatt sok közösség elöregedett, kisebbé vált. A nagy intézmények helyett ma általában szívesebben élnek kisebb közösségekben a szerzetesek: itt a kapcsolat közvetlenebb, személyesebb, a légkör nyitottabb. Új tartalmat kapott az engedelmesség is: a közös felelősségben osztozva hozzák meg a döntéseket. Mivel ma kevesebben vállalkoznak szerzeteséletre, nemegyszer fellép az a veszély, hogy válogatás nélkül minden jelentkezőt befogadnak: a minőség rovására akarják megőrizni a mennyiséget.

A szerzetesélet akció és kontempláció, imádság és munka egységére épül. A kontemplatív életet élő közösségeket gyakran az egyházon belül is értetlenkedés és ismeretlenség veszi körül. Fontos lenne, hogy szépen, összeszedetten végzett liturgiájuk, közös imádságuk sokakat vonzzon, s hogy házaik nyitottak legyenek a lelki elmélyülést keresők befogadására.

A megszentelt élet teológiája

A II. Vatikáni zsinat tanításának fényében át kell gondolni a szerzetesélet teológiáját és misztériumát. Ez a megújuló szemlélet sajátos evangéliumi értékeket ragyogtat fel: a Názáreti Jézus követését, a Szentlélekből táplálkozó életet; a társadalom jobbításáért folytatott küzdelemben való részvételt, a szegények felkarolását, a nők aktívabb belevonását az egyház életébe. Az Istennek szentelt élet a Szentháromság életében való részesedés — erről tesz tanúságot egyházunkban.

Isten sajátos kegyelmi adománya az, hogy mindig akadtak olyanok, akik a Szentlélek érintésére egészen Istennek szentelték az életüket. Azok vállalkoznak erre az életformára, akik szeretettel elfogadták Isten hívását, és rászánták magukat Krisztus követésére, az evangéliumi tanácsok vállalásával.

Az istenszeretet közösségében

Fontos eleme a szerzeteshivatásnak a közösségi élet, bár ennek formái az egyes szerzetekben és történelmi korokban igen erősen különböztek egymástól. Nem egyszerűen baráti csoportosulások vagy azonos feladat végzésére szerveződött csapatok ezek a közösségek, hanem az a hivatásuk, hogy a Szentháromság szeretetközösségét testesítsék meg emberi keretek között. Így válnak Isten tanújeleivé a világban, s jelzik az emberiségnek, hogy csak a szeretetben találhatjuk meg boldogságunkat.

Erről a szeretetről elsősorban az egyházban tesznek tanúságot, amelyben Isten akarata szerint ennek a szeretetközösségnek kell megvalósulnia. Az egyházi közösség meghatározó alapelve a szeretet. A Szentlélek ajándékában ez kapcsolja össze egymással mindazokat, akik a keresztségben Isten gyermekeivé lettek. A szerzeteknek élő kapcsolatban kell állniuk a helyi egyházak közösségeivel és az egyetemes egyházzal is, úgy azonban, hogy megőrzik eredeti karizmájukat.

Az egyház missziója

A szerzeteseknek ma újra át kell gondolni, hogy milyen feladatokat tudnak vállalni az egyház missziós küldetésében. Különös szerep jut a szerzetesnőknek abban, hogy a sajátosan női hivatás lehetőségeit kiaknázzák az egyház életében. Igen fontos a szerzetbe lépő fiatalok lelki-teológiai képzése, felkészítésük az új evangelizációra s arra, hogy a saját kultúrájukban, hazájukban meggyökereztessék az Evangélium értékeit. Az egész egyház felelős a szegényekért, de a szerzetesek sajátos meghívást is kapnak arra, hogy vegyék pártfogásukba a betegeket, a szegényeket, a szenvedőket, az élet peremére szorultakat. Különös gondjuk kell legyen a fiatalok nevelésére, hogy általuk megvalósulhasson a szeretet civilizációja, közelebb kerüljünk egy igazságosabb és békésebb világhoz.

Bálint Sándor emlékezete

Évekkel ezelőtt hirtelen jött a halála. Hirtelen és értelmetlenül. Autó csapta el Budán. Amikor felboncolta, azt mondta az orvos: a szíve nagyon erős volt.

Így igaz. Nehéz sorsában is a szíve éltette. Kivetettségében, megalázottságában. Szomorúság azonban nem hervasztotta derűjét: belül ragyogott. Ekként vált a modern kor ismeretlenül ismert szentjévé — örökös kapcsolatban a boldog Hazával, amelyért dolgozott, imádkozott. Folyton az emberek közt járt, tudományos érdeklődése szokásaik, tudásuk iránt a közösségbe „parancsolta". De hogy mehetett volna tájról tájra, ha nincs meg a nyelvi készsége szóba állni mindenkivel? Szerették a szeretete által. Becsülték — akik tudták, ki ő — a felkészültsége miatt. A rejtett kincs példája volt, aki akkor fénylett legjobban, amikor mélyre ásta egy hazug kor. Mert lankadatlanul dolgozott, elvetetten vált a magyar vallásos néprajz legújabbkori szegletkövévé. Valamiként Katona József sorsa lehetett volna az övé is. A kecskeméti író azonban megalkotta fő művét, mire madárként elhallgatott és már csak élelméről gondoskodott. Ő még művekkel tartozott hazájának, egyházának. Megírta az Ünnepi kalendáriumot, a fő ünnepköröket summázó Karácsony, húsvét, pünkösdöt, a „szögedi nemzet" szokáshagyományainak sorozat-köteteit; cédulák özönét hagyta az utódoknak, melyeknek nyomán tanítványa megírta a Búcsújáró magyarokat.

Mintha csak a részletekre figyelt volna, úgy tűnik az olvasónak. Aztán rájön: a magyar nép szokáshagyománya és költészete mélyen az európai örökségbe ágyazódott, a magas kultúrába. Erre figyelt az összefüggések kutatásában, és ezzel feladta a leckét az utókornak: kiegészíteni-feldolgozni a hazai lelkiségi- és vallástörténetet abból a szempontból, ahogyan az egységet képez valamennyi spirituális reformtörekvéssel, gondolkodással a vén kontinensen, mióta kereszténységet írunk.

Szegedi sírját bizonyára elborították a virágok augusztus 1-én. Ezen a napon lett volna 90 esztendős.

T.S.

A Nagyasszony zászlaja alatt

„Minden, ami szent, nemzeti lett;
s minden, ami nemzeti volt, szent lett."
(Prohászka Ottokár)

„Isten irgalma végre méltónak találta őt (ti. Szent Istvánt) a százszoros jutalom díjára... Imígyen szólván kezét és szemét az égre emelve így kiáltott fel: Ég királynője, a világ dicső megújítója, végkönyörgésemmel a Te oltalmadba ajánlom a szent egyházat a püspökökkel és a papsággal, az országot az előkelőkkel és a néppel együtt, s tőlük végbúcsút véve kezeidbe ajánlom lelkemet."

Így dereng elő tíz évszázad távolából, legendák arany ködéből az első magyar király, Szent István híres koronafelajánlási jelenete, amelyben hívő korok nem csupán a király bensőséges vallásosságának bizonyítékát látták, hanem egyben politikai végrendeletét, a magyar nemzet történeti hivatásának kijelölését is.

A Mária-tisztelet kezdetei

A Mária-kultusz népünk életében igen régi, még a honfoglalás előtti időre nyúlik vissza. Szent Gellért püspök nagy legendájában olvashatjuk azt a meglepő közlést, hogy: „Nevét pedig, tudniillik Krisztus Anyjáét, a magyar nemzet ki nem ejti, hanem csak Úrnőnek mondja, hisz Pannóniát a Boldogságos Szűz családjának nevezte Szent István király." Hogy ez a jelző nélküli, puritánnak tűnő megjelölés nem alacsonyabb, hanem épp ellenkezőleg magasabb lépcsőfokot jelent az isteni hierarchiában, a szó eredete és értelme bizonyítja. Az „asszony" régebbi „achszin" alakja alán eredetű szó és ottani jelentése „úrnő", „fejedelemasszony", „gazdag nő", stb.

Az első igazi keresztény és egyben nagy Mária-tisztelő Magyarországon Szent István volt. Az életére vonatkozó forrásmunkák, így különösen Szent István király nagy legendája arról tanúskodik, hogy István király nagyobb harcai előtt a szentek közbenjárását szokta kérni a győzelemhez, így Koppányék ellen Szűz Máriáét, Szent Mártonét és Szent Györgyét, II. Konrád német-római császár ellen pedig más kegyelt harcosét. Különben is állandó könyörgésekkel ajánlotta magát és országa gondját a Szent Szűznek.

Az Árpádok függetlenségi harcai a német-római császár és Bizánc ellen a Magyarok Védasszonyában találták meg adekvát kifejezésüket. A Nagyasszony-kultusz elsősorban a királyi udvarban hódított, onnan azonban leszivárgott a nép közé is. Mindennek páratlan művészi értékét hagyta ránk III. Béla, aki a „szép" esztergomi templom fényes kapujának" ívmezejében az országot Nagyasszonyának felajánló Szent Istvánt ábrázoltatta a következő latin körirattal: „Vedd át, kegyes Szűz Mária, országomat kormányzásra!" Mire a Szent Szűz válasza: „Átveszem tieidnek való megőrzésre." A Árpád-háznak ezt a nemes hagyományát az Anjouk is folytatták, amint ezt a szepesváraljai templomban 1317-ből Károly Róbert koronázásáról fennmaradt egykori falfestmény bizonyítja. A képen a koronát Tamás érsek tartja a kezében, de csak mintegy felajánlva. Valójában a középen trónoló Nagyboldogasszony teszi azt a király fejére.

Regnum Marianum

A mariánus eszmevilágnak természetesen politikai kisugárzása is volt. A Regnum Marianum, a máriás ország nem az uralkodói abszolutizmus felé vitte a fejlődést, hanem a szentistváni rendi államforma felé. Szűz Mária nem csupán az uralkodónak adott politikai hatalmat, hanem a rendeknek is, megteremtve ezzel az uralkodói-rendi egyensúlyt a két legfőbb hatalom között. Ez magyarázza meg azt a meglepő tényt, hogy Mátyás király humanistái, Bonfini és mások szintúgy közlik a koronafelajánlás jelenetét, noha magát az aktust aligha tulajdoníthatták többnek jámbor együgyű legendánál. Mátyás Mária-tiszteletéről tanúskodik a brassói ún. fekete templom déli oldalán lévő díszkapu ívmezejében a trónján ülő, angyaloktól körülvett Szűzanya két oldalt a Hunyadiak és Beatrix címerével. Pajzsa a következő feliratot viselte: „Mária, Isten Szent Szülője, Mátyás királyért járj kegyesen közbe."

A XVI. században a protestantizmus és a török veszély megjelenésével megváltoznak a Regnum Marianum eszmei tartalma és egyben megjelenési formái is. A Mária-kultusz Európa-szerte elterjed, és a törökellenesség harci ideológiája lett. Az 1571. évi lepantói diadalt, az 1680-1690-es évek ragyogó győzelemsorozatát a kortársak a „Keresztények segítségének", azaz Máriának tulajdonították, akinek új titulusát be-

fűzték a Lorettói litániába. Széles körben elterjedt meggyőződését fejezett ki az a felfogás, miszerint a Szent Szűz a magyarságot különös pártfogásába vette, és védő palástját kiterjeszti az egész országra. Ezt a gondolatot érzékelteti a székesfehérvári ciszterci templom Sambach Gáspártól származó freskója. A kép közepén a csillagkoronás égi királynő fogadja Szent István hódolatát, miközben a mező közepén egy kardos angyal száll le a mennyei udvarból annak jeléül, hogy az égi királynő angyali sereget küld a felajánlott ország védelmére.

Nyilván nemcsak a politikai szempont, hanem a vallási lelkesedés is vezette a különben nagy Mária-tisztelő I. Lipót császárt, hogy Szent István utódaként 1686-ban ő is felajánlja országát a Boldogságos Szűzanyának.

A barokk kor kultusza

A XVIII. század a magyar Regnum Marianum, a máriás ország fénykora, amely ország-világ elé tárta mindazokat az értékeket, amelyeket a hívő katolikus lelkek évszázadokon át felhalmoztak. A máriás teológiának alapja a máriás király, alapvető ténye Szent István országfelajánlása, amelyet a barokk katolikus világ jogi ténynek, szerződésnek értelmezett. A szerződő felek az Istenanya és a magyarság. Mindkét szerződő félre jogok és kötelességek hárultak. Mária mint valóságos királynő jogot nyert a magyar nép valamennyi ügyének intézésére. Máriáé lett ez a föld; az ő uralma alatt áll egész Magyarország. Ezért, aki Magyarország ellen tör, voltaképpen Mária ellen lázad. Így lesz a Mária-tisztelet vízválasztó a katolikusok és protestánsok között, és kap nagy szerepet abban a XVII. század elején kiélezett vitában, amely a nemzeti identitás körül forog: ki az igaz magyar: a pápista vagy az újhitű? A vallási harcok viharában pillanatnyi enyhülést jelentett a felvilágosult államhatalom beavatkozása és II. Rákóczi Ferenc fejedelemsége.

A barokk vallási élet legnagyobb szabású megnyilatkozásai minden korábbit felülmúltak. A jezsuiták és a piaristák iskolái, a pazar kiállítású iskoladrámák, a különböző vallási testvérületek és társulatok, köztük a XVI. század végén nálunk is elterjedt Mária-kongregációk a vallási élet új vagy megújult forrásait nyitották meg. Az egyszerű nép körében a prédikációk, a hitmagyarázó szentbeszédek és a jezsuiták által meghonosított nyolcnapos népmissziók hintették el a máriás ország eszméjét. A barokk vallásosság legjellegzetesebb és legnagyszerűbb megnyilatkozásai a búcsújárások voltak. Évenként 40-50000 zarándok fordult meg híresebb búcsújáró helyeken. A vallási élet rítusai mellett a világi szórakozásoknak is tere nyílt a búcsúkon.

A felvilágosodás és a liberalizmus hadat üzent a „külsőséges barokk pompának", és belső elmélyülésre sóvárgott. Ennek a követelménynek megfelelt a Magyarok Védasszonya eszméje. Vaszary Kolos bíboros esztergomi érseknek a budavári koronázó templomban tartott Te Deuma alkalmából elmondott beszédében a barokk vallásosság visszfényei csillogtak. A szállóigének szánt mondat — *„kard* foglalta el, *kereszt* tartotta fenn e hazát!" — a vitézség és a vallásosság erényeit ötvözi. Az ország fennmaradását Szűz Mária különleges pártfogásának tulajdonító Regnum Marianumos szemlélet mondatja a hercegprímással, hogy ezer veszély közepette „...leghatalmasabb közbenjárónk volt mégis a mi Nagyasszonyunk, akinek alakját zászlóinkra hímeztük, pénzeinkre vertük, tiszteletét, szeretetét versekben zengedeztük.

Korunk oltalmazó Asszonya

A világháború és nyomában a forradalmak földrengése válaszút elé állította a Regnum Marianum híveit is. 1918 októberében, a polgári demokratikus forradalom előestéjén jelent meg a Mária Kongregációban Bangha Béla jezsuita cikke. Az írás egy lélegzettel kiált anáthémát a haladás, a felvilágosodás, a népfelszabadítás és a népuralom szerinte hazug eszméire, és azon örvendezik, hogy a „virágos kert", amelyet híven öntözött a szép Szűz Mária, ezer éven át, a dúvadak pusztítása között is megmaradt Mária kertjének.

A modern ember ezzel nem tud mit kezdeni, legföljebb „kedves nemzeti emléknek", „jámbor legendának" fogadja el. Ma már nem is a Mária- vagy Krisztus-kultusz, hanem egyenesen Isten léte körül folyik a harc. És mégis a szellem és a szív erőinek kell diadalmaskodniok. Rá kell nyitni az emberek szívét a Mária-kultusz szépségeire. „Nagyboldogasszony" azt mondhatnók annyi, mint „a hitnek gyermeki ujjongása, a vallási érzésnek érzelmi megdicsőülése, a teológia költészetté virágzása."

A második világháborúban elszenvedett vereség, az ennek nyomán kibontakozó nemzeti önvizsgálat és elégtételadás magával hozta a Mária-kultusznak olyan fellángolását, amelyhez hasonlót csak a XVIII. század ismert. Az „Igazságot, békét, egyetértést!" jelszó alatt lezajlott tömegmozgalmakat a hazai Mária-tisztelet egyik legnagyobb személyisége, Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek irányította. 1946 májusában Máriaremetén százezer férfi, a pesti Bazilika előtt pedig kétszázezer ember tett hitet az Istenanya mellett.

Mindszenty bíborosnak szíve-vágya volt, hogy a Mária-teológiát szervesen beillessze a magyar- és a világhistóriába. A Boldogságos Szűz Mária az ő számára elsősorban a Magyarok Nagyasszonya. Ez nem egyszerűen vallásos kijelentés, hanem egyben közjogi is. A bíboros szerint a történelemben összesen négy alkalommal jelentünk meg fogadalommal a Magyarok Nagyasszonya előtt. Először 1038-ban Szent Istvánnak koronafelajánlásakor, másodszor 1317-ben Károly Róbert királlyá koronázásakor, harmadszor 1693-ban, a 456 éves török uralom leküzdése idején, negyedszer 1896-ban, a millennium évében. Ezt az irányzatot folytatta 1938 a Boldogasszony Éve és a keresztény nemzeti gondolat meghirdetésével.

Azok a hatalmas tömegmegmozdulások, amelyeket egy tisztán vallási eszme, a Regnum Marianum kiváltott, aggodalommal töltötték el a vörös totalitarizmus híveit. Az eredmény a Mária-kultusz karizmatikus irányítójának, Mindszenty bíborosnak letartóztatása és egy mondvacsinált perben való elítélése volt. Ez természetesen magával hozta a Regnum Marianum felszámolását is. Maga a mozgalom azonban nem szűnt meg, úgyhogy amikor az 1980-as években lehetővé vált a szervezet tevékenysége, régi és új templomok, papok, hívek, szertartások hirdették, hogy katolikus múltunknak ezek az emlékei élnek.

Bellér Béla

A hét szentje **augusztus 19.**

Szent Bernát
1090—1153

Nem ő alapította a ciszterci rendet, mégis belőle sarjadt ki. Nem lett egyházfejedelemmé, mégis egyszerű apátként a kor egész egyházának és Európájának ügyeit intézte. Az elzárkózó, szigorú aszkétikus életforma lelkes híve, élete mégis folytonos tevékenységben telt — császárok és pápák hajoltak meg akarata előtt. A korabeli közlekedés és hírközlés alig tette lehetővé az érintkezést a távolabb élőkkel — Bernát folyamatos levelezésben állt kora legjelentősebb személyiségeivel.

21 éves korában 30 társával kérte felvételét a citeaux-i kolostorba, amely nem sokkal korábban alakult. Az alapítók eredeti célja az volt, hogy a Szent Benedek Regulájára alapuló életformát megreformálják, s visszaállítsák eredeti szigorát, az Istennek ajánlott élet radikális lendületét. Ám a kezdeti lelkesedés hamar alábbhagyott, s a kolostor már felbomlóban volt, amikor Bernáték megjelentek.

Jelenlétük, tiszta istenszeretetük igen rövid idő alatt megváltoztatta a közösség életét. Alig három év múlva már két új apátságot hoztak létre. Bernát Clairvaux apátja lett, s élete során még 67 kolostort alapított.

Krisztus és az egyház ügyéért Bernát kész volt minden áldozatra, és kész volt bárkivel szembeszállni. Síkra szállt a keresztény lovagi eszmény megreformálásáért: ne csak üres formaság (ma úgy mondanánk: társadalmi esemény) legyen, ha valakit lovaggá ütnek, hanem a keresztény lovag csakugyan vállaljon szolgálatot a gyengék, a védtelenek, az özvegyek és az árvák, az egyház szolgálatában.

Sokat tett a pápaság tisztaságának, tekintélyének helyreállításáért. Évekig küzdött azért, hogy az egész egyházban pápának ismerjék el II. Incét, a vele szemben törvénytelenül megválasztott ellenpápával szemben. Amikor pedig egykori tanítványa került a pápai trónra III. Jenő néven, egész könyvben ostorozta a pápai udvar visszásságait, az evilági pompa kergetését. A pápa „hatalma" nem uralkodás, hanem szolgálat — Bernát az igazi krisztusi lelkülethez akarta visszavezetni az egyház vezetőit.

A kor egyházát számos szekta fenyegette — kritikájuk azonban nemegyszer jogosan tett szóvá visszaéléseket, s törekvésük részben a keresztény élet megtisztítása volt. Bernát elszántan szembeszállt a szekták erőszakos hódító törekvéseivel — osztozott azonban jó szándékú céljaikban. Hasonló lendülettel fordult szembe a kor egyik legnagyobb hatású hittudósának, Abelardnak tanaival — Bernát szerint a hittudomány legfőbb célja, hogy az istenszeretetre vezessen; ha ez nem történik meg, új tévtanok táptalajává lehet.

III. Jenő pápa megbízásából kereszteshadjáratot is szervezett. Fél Európát sikerült ugyan mozgósítania, a vállalkozás mégis sajnálatos kudarcnak bizonyult, rengeteg szenvedést okozott, és sokat ártott az egyház hitelének. Bernát alázatosan ismerte be tévedését, s fogadta el az Úr akaratát.

Isten szerelmese

Bernát lázas külső tevékenysége mellett, egyúttal a bensőséges lelki élet, a Jézus iránti lángoló szeretet embere volt. Jézus és Mária álltak gyöngéd szeretetének középpontjában, s a megtestesült Istenfiától tanult szeretetet akarta elterjeszteni az egész világon. „A szeretet önmagában elegendő, önmagában és önmagáért is kívánatos. Önmagában érdem és jutalom is. A szeretet nem keresi sem okát, sem gyümölcsét önmagán kívül: maga a szeretet gyakorlása a gyümölcs. Szeretek, mert szeretek; szeretek, hogy szeressek. Nagy dolog a szeretet, de csak ha kútfejéhez visszaörvénylik, s ha eredetébe torkollva és forrásával eggyé válva mindig onnan buzog elő, ahonnét szünet nélkül árad."

CSURGÓI MÁTÉ LAJOS

Magyar vadászirodalom

képeskönyve

Csurgói Máté Lajos

Csurgói Máté Lajos grafikáiból kiállítás nyílik meg április tizedikén, csütörtökön este hat órakor a Csepel Galériában.

Magyar Nemzet 1986. III. 25.

Csurgói Máté Lajos festőművész

○ Csurgói Máté Lajos festőművész-grafikus kiállítása Siófokon, a Dél-balatoni Kulturális Központban szeptember 19-től október 27-ig tekinthető meg.

Népszabadság, 1986. IX. 16

Csurgói Máté Lajos

○ *Csurgói Máté Lajos 80 rézkarca látható majd azon a tárlaton, amely április 10-én nyílik meg, és május 11-ig tart nyitva a Csepel Galériában.*

Népszabadság, 1986. III. 28

Csurpai Ferenc

P. Szücs Julianna: Biedermeier villám

Népszabadság, 1987. 1. 31

Csurgó István gépkv.
Vajdahunyadvára
Trianon szobra

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállítás. Sp. 1936. december, 6 l.

DÁVID-SOROZAT 1. (210. kép)

Dávid Sámuel előtt. Német (emdeni?) műhely a XVI. század második feléből. Bordürrel.
Gyapjú, 330×381 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Gerevich PA, 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 53. szám. — Dutka 59. l. — Lepold—Lippay 56. l.

DÁVID-SOROZAT 2.

Bethsabét Dávidhoz vezetik. Német (emdeni?) műhely a XVI. század második feléből. Bordürrel.

Csurgó István MDK

Mérnök
Müvezető

A II. világháboru után a hidépités terén szerzett érdemeket.

78.o.
Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités történet. Bp. 1960.

Csergő vár

Lutecobibl. 245, 246 l.

Csergő vára

Horváth Ferenc:
Középkori várak
Somogymegyében.
Katonás Nevelés
1917. 10. 8.

Csurgói Rk. templom

(Fejér vm.)

l

Pehm 462. l.

*

via. Teljesen modern berende-
onyha. Nagy választék borok-
lonos Scala Ferdinando.

*

-tónál (Olaszország). **Grand**
15.—május 15-ig. Lift, villamos-
25.000 m² kert és park. Távirda
ktus ingyen. Ch. Lützelschwab.

*

«Gondola» szanatóriuma.
nden kellékével berendezett és
iondos kezelés, kényelmes, jó

*

ohann. Elsőrangú szálloda a
lmes hálószoba és szalon. Lift,
és légfűtés. Mérsékelt árak.

Lovrana-Quarnero-Pension. Újonnan épült elsőrangú ház. Kényelmes szobák, magyar konyha és borok. Pompás tengeri kilátás. Tulajdonos Zipera Rudolf.

*

Lussingrande. Hungaria-Pensio. Kellemes családi otthont nyujtó magyar vendégház, tengerhez közel. Elegáns szobák, egyedüli kitűnő magyar konyha, napi ellátás (pensió) 6 kor.

*

Lussingrande. Villa Mignon. Elsőrangú ház. Kilátás a tengerre. Gyönyörű fekvés, nagyszerű kert. Modern komfort, szobák K 18-tól hetenként. Kitünő pensio (6 kor. naponként). Meleg fürdők a házban. Anna Wüste tulajd.

*

Lussingrande. Rudy-Pensio. Üdülőknek ajánljuk. Magyar családok találkozója. Egészséges forrásvíz, 20 kényelmes szoba, jó magyar konyha.

*

Lussinpiccolo. Dreher-Pensio. Szálloda 34 szép szobával, polgári konyha. Pompás kilátás az Adriára. Tulajdonos Templer Ferencz.

Csurgó

portalitium Dunán-
túl 1555-

Takrajzok.

II. 57. l.

Csurgói gróf Károlyi park

Károlyi gróf család parkja Csurgón

VII. 191.

Muz. és Kat. Ést

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

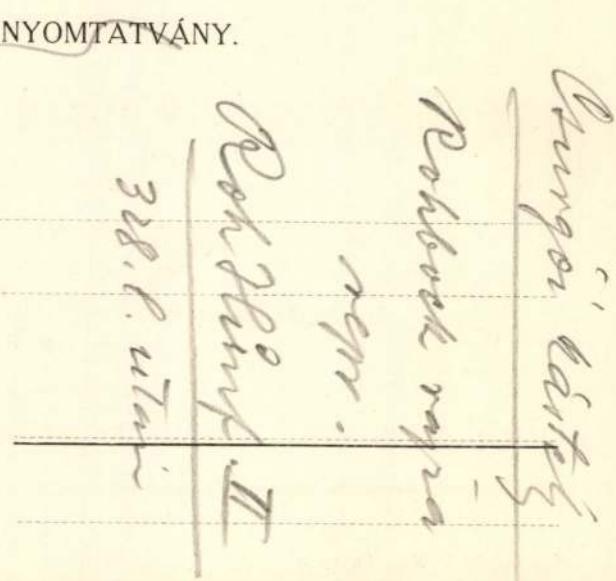

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Csurgói kastély

neoklasszikus

képe repr.

Károly János

Fejér vármegye

története III. k.

383. l.

ek tekinthető. Jelentésem
gazdászati részét befejezen,
, kötelességemnek ismerem
maszta Nándor munka-
lügyelőnek az ásatások e,
ész tartama alatt tanúsitott
ségét, odaadását s lelkiis,
eretességét kiemelni, me,
ek őt nemcsak arra érde,
esitik, hogy az ásatási
ltségek 28 ft 40 k.

Csurai Zsuzsa, gyermekrajzoló

Az Unicef gyermekrajz pályázatan
3. díjat nyert.
(Kaposvári ált. iskolás.)

— : (— nőveg — fényhép —) 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. febr. 3.

Csupcsin M.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1875.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarn k 1800 bis

1945. Ungarn Jahrbuch Mainz 1970 10 1 149 1

Csurcsics Imre, szobrász

„Azokon a szobrokon dolgozik (– Kulcsár Ágnessel együtt), amelyek a budai várpalotát és a fertődi kastélyt díszítik majd."

– : (– szöveg – fényképp –) 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. aug. 3.

Csurgai Ferenc, festő

Cegléden a Dózsa Ifjúsági Klubban működik az ifjú álkotók kollégiuma. A közelmúltban Sopronban, a Pataki István ifjúsági házban járt a kollégium tagjaként Kökény Mária intarziakészítő és Csurgai Ferenc festő, – és mások.

Maczelka Tibor, Cegléd: Ceglédiek Sopronban.

Pest Megyei Hírlap, 1946. szept. 30.

Csurgai Ferenc

Sajtóban az ünterekény képzőművészeti kiállítás ~~[illegible]~~ szerepelnek munkái: „Korsós csendélet" – „Utcarészlet" c. (említve)

Kisalföld, 1976. okt. 2.

Csurgai Ferenc

→Turi Eva

MŰVÉSZET 1985/11-12/

98

CSURGAI Ferenc
91 g. 48
11. 61,64

Új Müvészet

CSURGAI Ferenc

SZEGŐ György: Derkovits-ösztöndíjasok. = Magyar Nemzet, LIV. évf. 63.sz. 1991. március 15. 7. p.

Bp., Ernst Muzeum, 1991. kiáll.

Csurgai Ferenc elismétli ezt az általánosságot, a maga másféle művében. Hallelujára nincs tehát sem ok, de az alkotóknak semvolt ilyen szándékuk. Mindenesetre öröm, hogy nem kötelező vidámnak lenni. Talán mégis bölcsebb, mint fanyalogni a nagy változás hiányáról, vagy éppen álmodozni annak be nem következett ígéreteiről. Egészen bizonyos azonban, hogy egy következő nemzedék ismét el fogja majd veszíteni ezt a derűs nyugalmat.

A Derkovits-ösztöndíjasok kiállítása március 20-ig tekinthető meg az Ernst Múzeumban.

Szegő György

ódexünk
pompás
szerűbb,
örkötésű
iniálása
rtott és
ás figu-
margóit
a-voltát
magyar
ó mező-
nezőben
rgójára
p. 78.,
és a bal
ob alsó-

A Bessarion-

Csurgai Ferenc

Lásd: Trombitás Tamásról
(P. Smics J.: Egy palack nitroglicerin)

Népszabadság, 1990. aug. 25.

CSURGAI FERENC

Magyar iparművészet az
ezredfordulón 2003

157.

CSURGAI JÁNOS, csutorásmester

A céh anyakönyve a bakonybélieken kivül három xxx vidéki un. "fél céhest" jegyzett fel.-Egyikük: "Ns.Csurgai János 1838-ban állt be 52 frt fizetség ellenében félcéhre Pápáról". 256.old.

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei. 10. 1971
Veszprém, 1971

CSURGAI JÁNOS, csutorásmester

A veszprémi csutorás céhbe beolvadt filiális csutorás mesterek:

2.-Csurgai János: Első adat 1838
Pápáról

260.old

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 241.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Csurgai Judit

A váci Sztáron Sándor gimnázium állandó iskolagalériáján szerepel munkája, a mai tanulók között.

L. M.: Iskolagaléria Ráckevén és Vácott.
Pestmegyei Hírlap, 1974. máj. 4.

Ö Csurgai Sándor

festő kiállítása

Szabad Művészet

1952. 4. sz. 181. l.

Soly Kálmán dr

Az egyetemi templom. A pálosok régi pesti szentegyháza.

Budapest, 1926. Élet irod. és nyomd. rt. 8-r. 84 l. 21 képes tábla, fűzve.

I. 4. p. h.

2·40

Csurgó Erzsébet

Rajz

Valóság 1985/4

Csurgó Erzsébet

Rajzai

balósági 1985 II

Csurgó Erzsébet

Rajz

Valóság 1985 /12

Csurgó Erzsébet

"Illusztráció" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. nov. 24.
XVII. évf. 47. sz. 15. lap.

Csurgó Erzsébet

Néhány szál virágot ábrázoló rajza fölött karabinerekből kiképzett láncszerüség csüngó
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. nov. 17.
XVII. évf. 46. sz. 16. lap.

Csurgó Erzsébet

Szalmafedelü kis épitményben a glóriás Szüzanyát a gyermekkel ábrázoló rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. dec. 29.
XVII. évf. 52. sz. 6. lap.

Csurgó Erzsébet

Cimnélküli rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. május 26.
XVII. évf. 21. sz. 13. lap.

Csurgó Erzsébet

Olvasó fiatal nőt ábrázoló rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr. 14.
XVII. évf. 15. sz. 16. lap.

CSURGÓ MÁTÉ LAJOS

CSURGÓ MÁTÉ LAJOS festményeiből nyílik meg kiállítás csütörtökön délután öt órakor a Rátkai Márton Klubban (Budapest VI., Városligeti fasor 38.).

Erdélyi Magyarország 1998. 06. 04.

Csurgói Máté Lajos 3.

Mezőn - 2.rézkarc Bp.1962.
280x350 mm. 100.-Ft.

Társadalmi munkában - rézkarc Bp.1962.
295x385 mm. 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 2 16.1.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

Csurgói Máté Lajos 1.

Épitkezés Óbudán - rézkarc Bp.1962.
388x255 mm. 110.-Ft.

Favágók - szines rézkarc Bp.1962.
245x293 mm. 98.-Ft.

Habarcskeverők - rézkarc Bp.1962.
345x275 mm. 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 216.1.

Csurgói Máté Lajos 2.

Halásztanya - rézkarc Bp.1962.
235x320 mm. 80.-Ft.

Kukoricatörés - rézkarc Bp.1961.
195x285 mm. 87.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

216.1.

Csurgói Máté Lajos

Sümegi vár, 29×52 cm
Hollósy romjai, 30×49 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
kiállítása, Kaposvár, 1973,

CSURGÓI MÁTÉ LAJOS grafikus
Csurgó, 1931

1957-ben végzett a Képzőművészeti Főiskolán Bencze László Ék Sándor és Hincz Gyula növendékeként. 1956 óta kiállító művész; önálló anyaggal Csurgón (1958, 1962, 1966, 1968), Budapesten (1965, 1966, 1967), Kaposvárott (1964, 1973), Szegeden (1965), Szendendrén (1966) és Győrött (1970) mutatkozott be. Számos hazai és külföldi grafikai kiállitás résztvevője. - Főként a táj és a munkaábrázolás érdekli. Témaköre: a Balaton-vidék tájai, a földeken, épitkezéseken munkálkodó ember. Legszivesebben karcolótüvel és szineskrétával dolgozik. Közlési módja a konstruktivitás felé hajlik, összegező szándékot mutat. Jelentősek az ex librisei.

Művészéletrajz o. 1975

Csurgói Máté Lajos, grafikus

Kiállít Nagyatádon.

—:□ Csurgói Máté Lajos 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. ápr. 25.

Csurgói Máté Lajos, grafikus

Vagyatádon nyílt
meg tárlata.

— : Hír 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. ápr. 22.

Csurgói Máté Lajos

Sumegi tél, 26×40 cm
Sümeg, Golgota, 29×42 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgó Erzsébet

"Délután" cimmel kamraszerü épület előtt ülő alakkal készitett rajz.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. juni. 9.
XVII. évf. 23. sz. lo. lap.

Csurgói Máté Lajos, grafikus

L.: Molnárdi I.

R. Szsa Ny.: A szorgalom....

7.

Népszabadság, Bp. 1976. szept. 28.

Csurgói Máté Lajos

grafikusmüvész kiállitását nyitották meg IV.2o-án Nagyatádon a járási és városi müvelődési központban.A müvész Radnóti és a háboru cimu sorozatából harminc grafikát mutattak be.

Magyar Hirlap 1975 8.évf. 1o9/6

Szurgói Máté Lajos, grafikus

Kiállítása megtekinthető a
Május 1. filmszínház előcsarnokában.

—:□Szurgói Máté Lajos .... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973 aug. 7.

Gurgói Máté Lajos, Munkácsy-díjas művész.

A járszberényi Városi-Járási Könyvtárban kisgrafikai és olyan ex libris kiállítást rendeztek melyeken magyar műemlékek láthatók. Rézkarcai szerepelnek a kiállításon.

Arató Antal: Műemlékek az ex libriseken és grafikákon.

Műemlékvédelem, Budapest, 1973. 2.

Csurgói Maté Lajos

Müve szerepel a Magyar Grafika 1978.

c.kiállitáson

Magyar Nemzeti Galéria ,1979.február

- katalógus a könyvtárban -

Csurgói Máté Lajos

Visegrád, 34 x 55 cm
Mezei virágok, 40 x 20 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
Kiállítása, Kaposvár, 1973,

Csurgói Máté
grafikus

M.D.Y

„Vegyi üzem"

Élet és Irodalom, 1968. okt. 12 - 1 lap.

Csurgó Máté Lajos, grafikus MDK

A II. ker.-ben lakik, s részt vesz a klub meghívásos kiállításán.

(f.f.): Radnóti-illusztrációk a Radnóti-klubban 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. ápr. 21.

Csurgó Mátyás
festő

M.D.K.

Leningrádi vázlat
(repro)

Magyar Ifjúság, 1959. április 25.

M.D.K

Csurgói Liste
festő

A bayreuthi fesztivál kiállításán
szerepelt alkotása.

Művészeti életünk – 40 lap.
Művészet, 1960. november.

Csurgói Márta(?), grafikus MDK

[Valójában: Csurgói Máté hajos. – A nevet tévesen szedték. Helyreigazítás a nov. 22-i számban a 18. Capon jelent meg.]

Az Erzsébet híd. Rézkarc. Repr.

Mesterházi hajos: Hídarató ünnepre 5

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. nov. 21.

Csurgói Máté Lajos

Műve szerepel a „Somogy megye nagyjai" c. vérkarcsorozatban

N.N: Somogy megye nagyjai

Somogy megyei Néplap 1969 IV. 13

Gurgói Máté Lájos

Hidépítés. II. rézkarc 25,7 x 38,6

II. Miskolci Ormágos Grafikai Biennale. Miskolci.
1963. Kidd. kat. Bev. Kaczogh Ákos.

Csurgói Máté Lajos

a kisgrafika képzitésében jeleskedik.

Kovács Gyula: Nemzetközi kisgrafika és ex libris kiállítás. „Művészet" folyóirat, Bpest, 1968. febr. 2. sz.

36 l.

Csurgói Máté Lajos

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD

Győr

1970 MÁJ 14

*

Csurgói Máté Lajos festő-művész-grafikus a KISZ megyei bizottságának ajándékozta a győri Kazinczy Gimnáziumban kiállított Rádnóti-sorozatát.

Csergő Máté Lajos festőművész

kiállítása nyílt a győri

Kazinczy Ferenc Gimnáziumban – a

Radnóti ünnepség keretében.

– Napló –

Magyar Nemzet 1970 május 10

10. old.

Csengői Máté Lajos
festő

"Tházak"
"Csendélet"
"Tházak III."
} repro

Kovács Gyula: Csengői Máté Lajos sír
Művészet, 1971. május – 26 old.

Csurgói Máté Lajos
festő

„Zsákvarrónő"
„Tél Somogyban" } repro

Kovács Gyula: Csurgói Máté Lajosról
Művészet, 1971.május - 26.oldal

Csurgói Máté Lajos
festő.

A művész az elmult 10 év alatt
hettőszaknál is több fehete - felier
és szines vérharchomporiciót kisi-
tett.

Kovács Gyula: Csurgói Máté Lajosról
Művészet, 1971.május - 26.oldal

Csurgói Máté Lajos

Szigligeti hangulat 30x40 cm
Királyné szolnyája, 23x36 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
Miállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Siófoki táj, 22×41 cm
Siófok romjai, 30×53 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Singligetiász, 30×40 cm
— " — dombok, 30×49 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
Kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Badacsonyi látkép, 27×64 cm

Telelőn, 30×50 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
Kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Tihany, Panoráma, 28×58 cm

Tihanyi öbölben, 28×42 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
Kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Tihanyi kikötő 28 × 59 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Földvári hangulat 17 × 54 cm
Tihanyi látkép, 18 × 57 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Bélatelepi strand, 28×42 cm
Fonyódi vizeken, 20×60 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
Kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Bordacsony előtt 20×32 cm
Földvári móló 30×50 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusnüvész
Kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Siófoki móló, 30×61 cm
Lellei ötöl, 28×47 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusnüvész
Kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Kaposvár, Kossuth tér 28×41 cm

— " , látkép , 28×56 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Parasztudvar, 20×30 cm
Boglyák. 11×31 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Olvadós 28 x 35 cm

Feliratkozva, 21 x 30 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Téli Somogyban, 30×43 cm

Téli hangulat, 28×42 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói Máté Lajos

Lövészeten - rézkarc Bp. 1962.
247x320mm 110Ft.
Mezőn - rézkarc 1962. Bp.
295x385mm 100Ft.
Tréfa és kacagás - rézkarc Bp. 1962.
250x335mm 110Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 237.l.

Csurgói Máté Lajos

Fák - rézkarc Bp. 1962.
390x255 mm. 87.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

232.1.

CSURGÓI MÁTÉ LAJOS/

1.) Építkerés Óbudán, 1961.
rézkarc 38 x 25.5

2.) Kísérleti lakótelep Óbudán, 1961.
rézkarc 39 x 25.5

3.) Kikötőben[x], 1961. rézkarc 33.5 x 30.5

x reprodukció a katalógusban

I. Országos miskolci grafikai biennálé Kat. bev. D. Fehér Zsuzsa Miskolc, 1961.

Csurgói Máté Lajos
grafikusművész kiállítása legnap
nyílt meg a kaposvári Vaszary
János Területen. A művész több
mint 30 alkotását láthatja a közön-
ség.

Magyar Hírlap 1973/156 8old.

Csurgói Máté Lajos

A járzberényi könyvtár ötödik ~~a~~ kisgrafikai kiállításán rézkarca szerepel.

A.A.: Műemlékek ex libriseken és kisgrafikákon.
Szolnok Megyei Néplap, 1972. okt. 14.

Csurgói Máté Lajos

„Stiglyeti dombok" vegyes technika
30×49 cm

Balatoni Nyári Tárlat 1976

Balatoni Múzeum Keszthely

CSURGÓI MÁTÉ LAJOS /

Hídépítés II. rézkarc 25.7 x 38.6

II. Miskolci országos grafikai biennálé Kat. bev. Koczogh Ákos Miskolc, 1963.

MDK

Csurgói Máté Lajos, grafikus

Szerepel bérben a VII. nemzetközi grafikai kiállításon.

–: Kulturális hírek

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969 m. 11.

Csurgói háté kajos grafikus

Barcs járási művelődési
Házában kiállítása nyílt

Szocialista művészetért 1969 I. sz.

MDK

Csurgói Máté Lajos

Kiállitási kritika

Somogymegyei Néplap 1968 máj.lo.

MDK

Csurgói Maté Lajos

Kiállitási hir

Szocialista müvészetért 1968 jun.

Csevegési kiadó
grafikus

M.D.

„Szárak"

Élet és Irodalom, 1968. aug. 3. - 7 lap.

MDA

Csurgói Máté Lajos

Illusztrációi a Visegrádtól Szentendréig c.

kiadványban

Kissalföld 1968 juli.14.

MDK

Csurgói Máté Lajos

Vegyi üzem IV., sz.rajz
Házak II. " "
Házak VII. " "

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

M.D.K.

Csurgói Máté

"Külváros" c. müvét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. márc. 1.
XIII. évf. 9. sz. lo. lap

M.D.K.

Csurgói Máté Lajos

"Házak" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1968. dec. 14.
XII. évf. 5o. sz. cimlapján.

Csurgói háté hajos

Kerepel a bévi Europahaus
VII. nemzetközi grafikai tárlaton

Nagyabadság 1969 V. 11.

Csurgói Máté Lajos

Vietnam '72 képzőművészeti kiállítás-
son, melyet okt. 30-án nyitnak meg
az I. Szeptháromság tér 1. díszterme-ben
alkotásai szerepelni fognak. A kiál-
lítás nov. 11-ig tekinthető meg.

Meglívó, 1972. okt. hó.

Csurgói Máté Lajos

Bemutatott művei: „Vegyiüzem", IV., színes repesztés, 13.5 x 30; „Házak", II., színes repesztés, 10 x 20; „Házak", IV. színes repesztés 13 x 15.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968

91

MDK

Csurgó Máté Lajos

A II. Kerületi Népfront Keleti Károly utcai Radnóti-klub falaira készitett illusztrációkat, Radnóti verseihez több képzőművésszel együtt, akik a kerületben laknak.

(f.f.): Radnóti-illusztrációk a Radnóti-klubban. Esti Hirlap. 1964 ápr. 21

Csurgói háté Lajos festő

Kiállítása nyílt Barcson a Mórics Zsigmond Művelődési Házban

Magyar Hirlap 1968 XI. 18

Csurgái Máté Lajos

A győri Képcsarnok Váll. bemutatóter-
mében műrei szerepelnek.

s.b.: ügyeletes riportereink jelentik.

Kisalföld, Győr, 1971. dec. 8.

Csurgói Máté Lajos MDK

grafikus

szerepelt a tárlaton

" Épitkezés Obudán" rézkarc

-te-: Magyar művészek alkotásai. Kisplasztika-grafika kiállitás Nagykanizsán.

Zalai Hirlap 1964 jun 25

Csurgói Máté Lajos, grafikus

L.:Kőnig Róbrt

R.Gy.:A IV.balatoni kisgrafikai biennálé 7.

Népszabadság, Bp. 1977 aug. 13.

Csurgói Máté Lajos, grafikus

L: Tuka László grafikus

_: □ Tuka László

Esti Hírlap 1981. okt. 14.

2

Csurgói Máté Lajos

grafikus

A harai városi és ipari tájakat, az Alföldet, de főleg a Dunkantúl vidékeinek jellegzetességét ismerjük fel szerkezeiben.

Kovács Gyula: Csurgói Máté Lajosról

Művészet, 1971.május - 26.oldal

Csurgói Máté Lajos
Grafikus

A művész sok monotypiát, papírmetszetet plakátot is hérnt, nyomdai és reklámgrafikát, illusztrációkat, egyedi rajzokat, akvarellekt és olajképeket is.

Kovács Gyula: Csurgói Máté Lajosról
Művészet, 1971.május - 26.oldal

Csurgói Máté Lajos

grafikus

Kiállítást rendezett a Magyar Nemzeti Galériában, Budapesten Művelődési Házában, a Fiatal Művészek Klubjában, az Irodalmi Múzeumban, a Gondolat könyvesboltjában.

Kovács Gyula: Csurgói Máté Lajosról
Művészet, 1971.május - 26.oldal

Csurgói Máté Lajos
Grafikus

Budapesten kívül kiállítást rendezett
Kaposvárom, Szegeden, Győrben, Barcson,
Szentendrén. Körben kollektív kiálli-
tásokon itthon és külföldön is szerepel

Kovács Gyula: Csurgói Máté Lajosról
Müvészet, 1971. május - 26. oldal

Csurgói Máté Lajos

Grafikus

A Somogy megyei Csurgón született 1931-ben. Szülei földművesek. Maga is mezőgazdasági munkával kezdi az életét, majd traktoros és építőipari segédmunkástól. Csepelen tanulóskodott.

Kovács Gyula: Csurgói Máté Lajosról

Művészet, 1971. május - 26. oldal

Csurgói Máté Lajos
grafikus

1951-ben felvételt nyert a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Dencze László, Éh Sándor, Hincz Gyula, Barcsay Jenő voltak tanárai.
1957-ben fejezte be tanulmányait.

Kovács Gyula: Csurgói Máté Lajosról
Művészet, 1971. május - 26. oldal

Csergő i Máté Lajos
festő

„Vegyi üzem" (repro)

A borító hátlapján
Művészet, 1971. május

Csurgói Máté Lajos
grafikus

Nagyhatású háborúellenes
sorozatot készített Radnóti Mik-
lós versekhez illusztrációiként.

Kovács Gyula: Csurgói Máté Lajosról
Művészet, 1971.május - 26.oldal

Csurgói Máté Lajos
Graphus

„Hárah" című sorozatában sikjai
„kapnak szerepet. A „Veggi üzem" c.
sorozatban az üzem mozgalmat
gépezetét mutatja be.

Kovács Gyula: Csurgói Máté Lajosról
Müvészet, 1971.május - 26.oldal

Csurgói Máté

Metrics, repr.

Kortárs, 1968./12.

Csergő Máthé Lajos

szerepel a II. Ker. jubileumi

képzőművészeti kiállításán

Magyar Nemzet 1969 november 27

4 old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 MÁJ 10

MAGYAR NEMZET
Budapest

A győri Radnóti-ünnepségek eseményeként nyílt meg kiállítás szombaton Csurgói Máté Lajos festményeiből és grafikáiból a Kazinczy Ferenc Gimnáziumban. A tárlatot — amelyen a művész Radnóti-sorozata is szerepel — Z. Szabó László tanár nyitotta meg. A megnyitó ünnepségen Keres Emil mondott Radnóti verseket.

♡

Csurgói Máté Lajos

CSURGÓI Máté Lajos

Matyikó Sebestyén József: Rézkarcok Földvárról.=
Magyar Nemzet, 1993. aug. 6.8. ill.

plakátok

• *Orosz István*

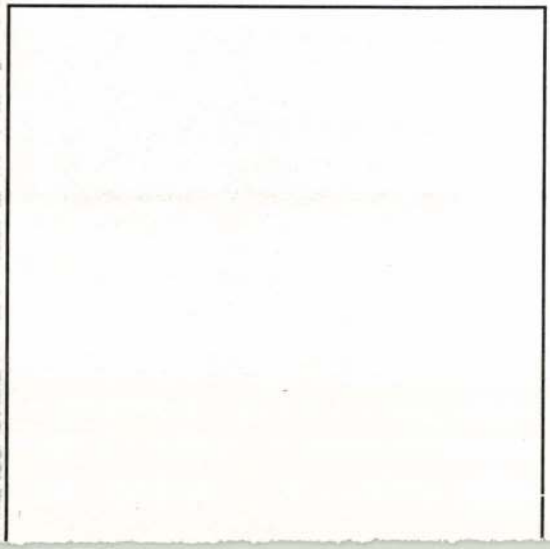

MDK.

Csurgói Máté Lajos

Kiállitási kritika

Magyar "emzet 1966 nov.12.

Gurgói Mátéo Lajos
grafikus

M.D.Y.

„Hárah"

Élet és Irodalom, 1967. jan. 7 - 2 lap

Csurgói Máté Lajos

Grafikáiból kiállítás nyílt a csurgói művelő-
dési házban.

Szocialista kultúráért 1966. jún.

Csurgói Kiató Lajos
festő

MDK

Parasztábrázolásokkal vett részt a kiállításon.

Aradi Nóta: A fiatal képzőművészek stúdiójának III. kiállítása a Művészet, 1961, augusztus. — 121.

Csurgói Máté Lajos MDK

Illusztráció,Radnóti M:Erőltetett menet.c.művéhez,
rézkarc

Leány és galamb, repesztés szines

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Csurgói Máté Lajos MDK

József Attila telep, temp-pittkréta

Kikötőben, rézkarc

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Csurgói Máté Lajos

Illusztr. Radnóti M.: Erőltetett menethez, rk.

Leány és galamb, repesztés szin.

X. Képzőművészeti kiáll. Mücs. 1965.

M.D.

Gergói Máté Lajos
Grafikus

„Szerekes kút"

Élet és Irodalom, 1967. szeptember 23 - 1 lap

Gurgói Máté Lajos

Grafikái

H. Gy: „A II. kerületi művészek kiállítása"

Magyar Nemzet, 1967, X.28.4.o.

MDK.

Csurgói Máté Gyula

Munkásőr illusztráció

Munkásőr 1967 5 sz.

Csurgói Máté Lajos MDK

Kukoricamorzsolás, repesztés

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.DK

Csengői Máté Kajos
grafikus

Részt vett a tárlatos

Kovács Gyula: I. Kaposvári Tavaszi Tárlat.
Művészet, 1967. julius - 40 bep.

Csergói Kató
grafikus

M.D.L.
1

„Radnóti-illusztráció"

Élet és Irodalom, 1967. jún. 3-5 lap

MDK

Csurgói Máté Lajos

Kiállitási krit ka

Magyar "emzet 1967 okt.28.

MDK

Csurgói Máté Lajos

Tüntetés a csepeli gyár udvarában, rk.

M. képzőművészek a fasizmus ellen, N.Gal.

1965.

MDK

Csurgói Máté Lajos

Leány galambbal, szin. rk.

Hidépitès, rk.

Dolgozó emberek közötti kiáll. Ernst Mus.

1964. máj.

M.D.K.

Csugói Máté Lajos
grafikus

Radnóti versekhez készült
illusztrációit állította ki a
társaton:

B.J.: Tavaszi tárlat a II. ker. Radnóti-klubban
Művészet, 1966. június – 37 lap.

Csurgói Máté Lajos, grafikus M Ok

A II. kerületi művészek felszabadulási kiállításán parasztti tárgyú rézkarcokat mutat be.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9. l

Bp. 1961. ápr. 19.

NÉPSZABADSÁG

Csurgói náté

Szerepel a Fiatal művészek Klubja rajzkiállításán

Nagyon Ifjúság 1961 X. 14

Csurgói háté

hatszat /szepró/

Kortárs 1968 I. 54 old.

Csurgói Málé Lajos (mül. 1931)

Piacon.
aqu. 290 x 355 mm.
a művén tul.

Mezőgazdaság a Répszőművénetben.
A ret. ber. Matolcsi János.
Bp. 1959

27.

MDK

Csurgói Máté Lajos

Hidépités II. rk.

II.Miskolci ordz. grafikai biennale, Herman O. Muz. 1963.

MDK.

Csurgói Máté Lajos

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 nov.12.

Csurgói Máté Lajos

szerepelt a Radnóti Klub „Magyar művészek a nagyvilágban c. kiállításán.

MN 1964. dec. 17.

MDK

Csurgói Máté Lajos, Bp.

Pihenő, rk.

6.Miskolci orsz. képzőm. kiáll. Herman O.Muz. 196o.

Csurgói Máté Lajos MDK

Uj földek felé, akvatinta

Marokszedő, akvatinta

Műcsarnok 1960. VIII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Csurgói Miklós Lajos
grafikus

M.D.K

„Harak"

Élet és Irodalom, 1967. julius 8 - 4 lap

Csurgói Máté Lajos

Grafikai kiállítása nyílt a
Vári utcai Gondolat könyves-
boltban

Nógrád 1965 okt. 6.

MDK.

Csurgói Máté Lajos

Hir műtárgyvásárlásról

Zalai Hirlap 1967 febr.8.

Csurgói Máté Lajos, festő MDh

Műveiből Kiállítás nyílt meg Szegeden a Képszaruk Vállalat bemutatótermében.

– : Kulturális hírek 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. jún. 26.

Csurgói Máté Lajos, grafikus

Grafika. Repr.

Csurgói Máté Lajos: Présházban 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. szept. 1.

Csurgói Máté Lajos grafikus M.D.K.

Mintegy 30 egyszínű és szine rézkarcából kiál itás nyilt a buda pesti Május 1. mozi előcsarno ában

"apló
"agyar "emzet 1964. auguztus 5. 4.1

Csurgói Máté
gráfikus

M.D.K.

Lány és fiú

Élet és Irodalom, 1964. jún. 13 – 2 lap.

M.T.K.

Csurgói Máté
grafikus

M.D.K.

Parasit-fej

Élet és Irodalom, 1964. március 21. – 6 kgs.

Csengői Máté Lajos
grafikus

M.D.M.

Hídépítés" c. munkáját állította
" ki a tárlaton.

Vellmacher Anna: Dolgozó emberek körött
Művészet, 1964. augusztus – 42 lap.

Csurgói háté
grafikus

M.D.K.

Vitorlások (rymv)

Élet és Irodalom, 1962. szept 1 — 3 lap

MDK.

Csurgói Máté Lajos

Kiállitási kritika

Szocialista Müvészetért 1965 jul.lap -

MDK.

Csurgói Máté

Kiállitási hirradás
Szocialista Müvészetért 1966 aug.

Gurgói Máté
grafikus

M.D.K

„Nőkörnyvel"

Élet és Irodalom, 1965. május 22 - 12 kep

Csurgói cháté Lajos

Szerepelt a II. kerületi kadvóti klubban rendezett kiállításon.

Magyar Nemzet 1966. ápr. 7.

Csurgói Máté Lajos

MDK

Kikötőben, repr.

1. Miskolci 6. Grafikai Biennale 1961.

Gaurgói Mété Lajos

Kiskőrös, repr.

MDK

Csurgói Máté Lajos

Tapasztalatcsere, pitt-paszt.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.1961.

MDK

Csurgói Máté Lajos

Épitkezés Óbudán, rk.

Kisérleti lakótelep Óbudán, rk.

Kikötőben, rk.

1. Miskolci O. Grafikai Biennale. 1961.

Csurgói Máté Lajos

Epitkezés Óbudán, rk.

Kisérleti lakótelep Óbudán, rk.

Kikötőben, rk.

M.D .K.

Csurgói Máté Lajos

Müvei a kiállitáson

Radnóti illusztrácó -sorozat / 5 db/

Tavaszi tárlat a Radnóti Klubban

Magyar Nemzet 1966. ápr. 7. 7.l.

Ceurgói Márté Iajos

Radnóti Illusztrácó -sorozat \ 5 db\

MDK

Csurgói Máté Lajos

József Attila telep, temp.-pittkréta

Kikötőben, rézk.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 2o.l.

MDK.

Csurgói Máté Lajos

Piacon c. rajzának reprója

Szabad Föld 1965 okt.lo.lap 9 -

Gurgói Máté Lajos grafikus

A kaposvári Somogyi Képtárban rendezett T. Dunántúli Tárlaton szerepelnek művei.

Lasovci Miklós: Gondolatok az első dunántúli tárlatról. Életünk, 1974. 1. 66. old.

Csurgói Máté Lajos

Kiállítása nyílt Győrött, a Kazinczy Gimnáziumban, a Radnóti ünnepségek keretében.

Magyar Hírlap, 1970. V. 10. 9. l.

Csurgoi Máté metszete

Kortárs 1968/12 1974. old.

Csurgói Máté Lajos

Mezei virágok, 40×20 cm
Erdőrészlet, 28×42 cm

Csurgói Máté Lajos grafikusművész
kiállítása, Kaposvár, 1973.

Csurgói

Csurgói kiáté

festő

M.D.K.

Bőség (rajz)

Magyar Ifjúság, 1959. szept. 5.

MDK

Csurgói Máté Lajos

Uj földek felé, akvatinte

Marokszedő, "

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK

Csürgói Máté I.

Pihenő, repesztés

M. Képzőművészek grafikai és kisplasztikai kiáll. 1960. jun. Csók Gal.

Csurgói Máté Lajos
grafikus

M.D.V.

„Lány és galamb" (rézm.)

B. Supka Magdolna: Fekete-fehér
Művészet, 1966. január - 13 lap

Csurgói Máthé Lajos M.D.K.

festő

Lakóhelyp (rejtv)

Ek Sándor: Gondolatok képzőművészeti közélcsünkről

Művészet, 1962. augusztus – 27 lap.

Csengói Máté Lajos
grafikus

M.D.K.

Ekliberiszivel szerepel a kiállításon.

Lancs Sándor: Képzőművészeti Krónika
Élet és Irodalom, 1961. szept 30 – 10 l.

[illegible]

Csurgói Máté Lajos M.D.K.

Müve a kiállitáson

Rézkarcok

/-s/: "Magyar müvészek a nagyvilágban "

Kiállitás a Radnóti Klubban

Magyar Nemzet 1964. december 17. 4.l.

Csurgói Máté Lajos
festő

M.D.K.

„Stihőben" (repro)

A. Wg. Tyihomirov: Magyarország fiatal művészei
Művészet, 1962 március — 37 l.

Csurgói Máté Lajos, grafikus

Az új Erzsébet-hídról a Pap nov. 21-i számában megjelent rajzot Csurgói Máté Lajos (nem: Márta!) készítette.

— : Hír

18.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. nov. 22.

Csurgó Lajos Máté
festő

M.D.K.

Kiállítások (repro)

Élet és Irodalom, 1962. augusztus 4 — 3 lap

KIÁLLÍTÓTEREMBEN

Grafikai műtermek '91

ÚGY KÖZELEDIK új tárlathoz az érdeklődő nézőt, ahogyan *Árkossy* István szép akvarelljén az *Idegen* közeledik egy fényes ablakú ház felé – nem tudhatja, mi várja ott, mi hívogatja, és megfordítva: a háziak sem sejthetik, mit hoz magával az Idegen: hulló falevelek bánatát-e, vagy talán vidám zeneszót?

A kiállítást a képzőművészek szövetsége Grafikai Szakosztályának körlevele előzte meg, és negyvenhat művész jelezte részvételi szándékát a Képcsarnok Vállalat Vörösmarty téri elegáns termében. Ahhoz, hogy ezt a nyári tárlatot országos keresztmetszetnek tekintsük, a létszám és a művek száma is kevés, ám ahhoz, hogy sokoldalúságában megmutatkozhassék a jelenkori magyar grafika, s kedvet csináljon a hozzá közeledőnek a grafikai műtermek közelebbi megismerésére, felkeresésére, ahhoz jó kezdet.

NÉVSOROLVASÁST tartani nem szeretnék, sem a hiányzók nevét felvésni egy fekete táblára. Örvendetesnek tartottam, hogy egy festő is "feliratkozott" a listára: *Kádár J. Miklós Don Quijotéja* még fekete-fehérben is elárulja, hogy ecsethez szokott kéz lendülete vitte. Ugyanakkor – ha már a műfaji közeledésekről esik szó – festőibb lett az egyik legrajzosabb grafikus: *König* Róbert, akinek főleg fekete-fehérben alkotott, sűrű rajzai oly jellegzetesek, hogy akik egyet-kettőt láttunk közülük, tévedhetetlenül felismerjük: most tágasabb egek alatt, a háttér fekete foltjának nagyobb teret szánva, nagyobb szerepet szabva, játszatja le zsugorított előtérben régi kedves témái közül például a *Hastingsi csatát*.

Ámde kezdjük mégis az elején ezt a „tárlatvezetést", ott, ahol belép az ajtón az Idegen, hiszen az első impresszió igen fontos. Jól tudja ezt *B. Supka* Magdolna művészettörténész, a kiállítás rendezője – és a zajos térről a csend világába vezet be. *Molnár* Péter leheletfinom drappos *Csönd* nyomata, illetőleg *Klossy* Irén hajszálvékony vonalainak fátyolos szövedéke *(A múlt emléke)* alkalmas arra, hogy az érkezőt a még kintről magával hozott tempó lelassítására bírja. Azután majd fokról fokra fel fog hangosodni e terem falainak felénk vetülő hangja, mind harsányabb színek szólítanak meg, miközben a tárlatrendező olyan közbülső ötletek megvalósítására is módot talál, mint annak bemutatása, hogy ugyanazt a témát miként fogalmazza meg a végtelenül sok színes vonal "szalmakazlaival" egyéni kifejezési módot teremtő *Kovács* Péter Balázs, és kafkai szomorúságú rovaremberével a Jugoszláviából mintegy tíz éve áttelepült *Benes* József, akinek "magával kötve, mint a kéve"-zsákfigurái a maguk eredetiségében és változatosságában ismerős részvevői a hazai képzőművészeti kiállításoknak (*Vízparton*, illetőleg *Parton*).

A POLITIKAI VÁLTOZÁSOK jeleit nem „illendő" ma már műkritikának észrevennie sem – visszahatása ez az egykori túlpolitizáltságnak –, mégis, miután a grafika gyors műfaj (s a plakáttal, a karikaturával határos), megpróbáltam e régi rossz „szempont" alapján is nézelődni a tárlaton. *Ábrahám* Ráfáel egész sorozatot szentel a *Csillaghullás* élményének, a tőle megszokott magas szakmai színvonalon, meditálva a jelenségek fölött, a mélyebb filozófiai összefüggéseket látva, láttatva. *Zala* Tibor, ellenkezőleg, azzal „politizál", hogy nem politizál, hanem megannyi korhoz kötött mű után a régi énjét keresi (*Régi rajz*). A Kolozsvárt született, Romániából nemrég áttelepült *Nagy* Stoica Georgeta új hangot hoz a szorongásos álmok rögzítésében: a hasonló élményeket másként megfogalmazó motívumzuhatagot (*Emlékhatár*, *Határeset*). A marosvásárhelyi születésű, ugyancsak áttelepült *Borgó* (*György* Csaba) szintén nyeresége a hazai képzőművészeti kultúrának – furcsa, mirói játékosságú, titokzatos rajzaival. *Butak* András, aki épp tíz éve érkezett, az egyetlen a tárlaton, aki átlép műfaji kötöttségeken és meghatározatlan tárgyú, valamiképp rossz emlékeket ébresztő grafikák mellett (mit ábrázolnak vajon? felrobbantott bunkert? használhatatlanná tett krematóriumot? *A hely emléke* a címük) tárgyat is kiállít, egy *Doboz*-sorozat részeit, a doboz ódon könyvre hasonlít inkább, s ha kinyitjuk, talán csontváz van benne, ama riasztó angol megfigyelést illusztrálva, hogy minden család őriz csontvázat a szekrényében? (Lehetséges, hogy a teremben ez a legdirektebben politizáló mű?)

S ha a már Magyarországon alkotó új művészek néhányszavas bemutatásának – nem puszta udvariasságból – nagyobb teret szenteltünk, köszöntsük még ezeken a hasábokon a Franciaországból a szó szoros értelmében hazaszaladt *Csorba* Simont, aki saját meghatározása szerint "futóművész", s ugyanakkor tehetséges festő, a gesztusfestészet művelője. Néhány munkáját évekkel ezelőtt Párizsban láthattam, most meghatottan álltam aprólékosan míves festmény„firkája" előtt, melyen a hazafelé araszolgatás (1735 km-es futás 28 nap alatt) egyhangúságát festette meg – s a hosszútávfutó magányosságát.

NEM SZÁMOLHATTAM BE minden műről, jóllehet van itt régies hangulatú táj, vízeséssel (*Csurgói* Máté Lajos) és a még mindig modernnek számító média, a film hatásáról – a filmszalag pergésének „csodájáról" – tanuskodó sorozat (*Hegedüs* 2. László), hogy a két végletet említsem. E kettő között helyezkednek el a dekorativitástól az absztrakció küszöbére elérkezett *Kopasz* Márta és a barokk első mesteréhez „visszahátráló" *Kéri* Imre, aki *Caravaggio* műveit elemzi triptichonján. Az elvonatkoztatás határán jár *Rátkai* György, meglehet, a régészet iránti érdeklődése finomítja-tágítja látásmódját. Térhatású gyöngéd absztrakcióival tűnik ki *Parádi* Tamás.

„Milyen izgalmas festő lett *Stefanovits* Péter!" (Rajzolóként is érdekes volt) – gondoltam magamban, jóllehet nem értem *Ősi szeizmográf* című sozatát, s közben rájöttem, hogy izgalom, vagyis új kísérletek nincsenek ezen a tárlaton. Még az anyaggal való próbálkozások is elmaradnak, talán egyedül *Kunt* Ernő *Soproni udvara* az, amelyen a téma nyugalma ellen hat a nyugtalanító cinkmaratás.

Marad a megbízható minőség. *Maracskó* Gabriella szálkás tusrajzai, *Almásy* Aladár lírai látomásai (*Sámson és egy filiszteus!*), *Engel Tevan* István groteszk illusztrációi E.T.A. *Hoffmann* novelláihoz, *Olajos* György őskori fosszíliákat áhítatosan „feltámasztó" rézkarcai, *Sulyok* Gabriellának ősanyánk willendorfi idomait költészettel körüludvarló rajzai, *Sáros* András Miklós dús és gyönyörű trópusi fái...

Ember Mária

(A Grafikai Műtermek '91 kiállítás a Csontváry Teremben július 20-ig tekinthető meg.)

SCHILLER
OPEL GM
MÁRKAKERESKEDÉS
DRAVA AUTO KFT.
JÚLIUS 12-ÉN, 13-ÁN, 14-ÉN, PÉNTEKTŐL VASÁRNAPIG A HASZNÁLT AUTÓT VÁSÁRLÓ ÜGYFELEKET 5%-OS ENGEDMÉNNYEL VÁRJA
A XIII. DRÁVA UTCA 17. ÉS A XIII. VÁCI ÚT 113.

CSURGÓI Máté Lajos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté Lajos

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

1965 OKT — 8.

— **Csurgói Máté Lajos grafikusművésznek** — megyénk szülöttének — huszonöt fekete-fehér és színes grafikáját mutatják be Budapesten, a Váci utcai Gondolat Könyvesboltban a Magyar Képzőművészek Szövetsége és a Magyar Könyvkereskedelmi Vállalat rendezésében.

1002 11

mégy a sertés, és a másiko
kijön a szalámi.« Ez valahog
más formában itt is érvénye

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté

ÉLET ÉS IRODALOM

1964 MKP 2.1.

1021

Csurgói Máté: Paraszt-fej

A pajvitás művészi erejé

OKOZAT?

végzettség új kulturális és gazdasági igényeket ébreszt és ezek kielégítése — ma még, alacsony gyerekszám mellett — könnyebben megvalósítható.

3. A faluból a városba áramlás. Az újonnan városba költöző rétegek termékenysége még alacsonyabb, mint a régi városiaké.

4. A nők munkavállalásának fokozódása.

5. A nagyobb gyereklétszám csökkentő hatása a család életszínvonalára. (Az egy főre eső jövedelem az egyes háztartásokban a gyereklétszámmal fordítva arányos.)

A tudósok állításai rendkívül egzaktan bizonyítottak és az itt felsorolt tényezők azt mutatják, hogy társadalmi fejlődésünk sok, önmagában fölöttébb pozitív mozzanata is csökkentheti átmenetileg a termékenységet.

Ha ezek közül csak egy tényezőt vizsgálunk közelebbről: ma Magyarországon a munkaképes korú nők 50,6 százaléka kereső munkát végez. (60 százalékkal több a felszabadulás előttinél.) Ez az adat történelmi jelentőségű pozitív folyamat jelzője.

Az 1960-as népszámlálás adatai pedig azt mutatják, hogy míg az egy és kétgyermekes nők részaránya emelkedett, jelentősen csökkent (1949-hez képest) a három vagy annál több gyerekes családok száma. (Háromnál több gyerek csak a családok 11 százalékában van.) Vagyis: általánossá vált az egy, legfeljebb kétgyerekes családtípusra való törekvés. „A kispolgárok számára vonzó család" — mondja a „kettőcskéről" egyik írónk.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 MÁJ 10

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

Csurgói cikke' Lapos

[redacted]

— **Somogyi művész tárlata Csurgón.** Vasárnap délelőtt nagy érdeklődés mellett nyitották meg Csurgói Máté Lajos festőművész grafikus kiállítását a csurgói járási művelődési házban. Megnyitó beszédet Simon József, a megyei tanács művelődésügyi osztályának főelőadója mondott. A 35 — többségében grafikai — műből összeállított kiállítás anyagában igen jelentős helyet kapott a szerző hat képből álló Radnóti-vers illusztrációsorozata.

— [redacted]

SOMOGYI
SZAKSZER-

Csurgói Máté Lajos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1958 JUN 15

ESTI HIRLAP

117.

□ *NEMZETKÖZI GRAFIKAI KIÁLLITÁS nyilik Bayreuthban a Wagner ünnepi játékok idején, s erre első izben hivtak meg fiatal magyar művészeket. Csurgói Máté Lajos, Gacs Gábor, Görög Rezső, Konstantin László és Varga Gyula tizenkét alkotása képviseli Magyarországot.*

Csurgói Máté Lajos

Magyar Hirdetõ
SAJTÓFIGYELÕ
Budapest V., Petõfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1964 SZEP 28

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

— CSURGÓI MÁTÉ LAJOS FESTÖMÜVÉSZ, GRAFIKUS KIÁLLITÁSÁT ma délután 3 órakor nyitja meg Várkonyi Imre, a megyei tanács vb-elnökhelyettese Kaposváron, a Képcsarnok Vállalat Ady Endre utcai boltjában.

erdekvedelme.

Csurgó Lajos Máté

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1962 AUG - 4

1021

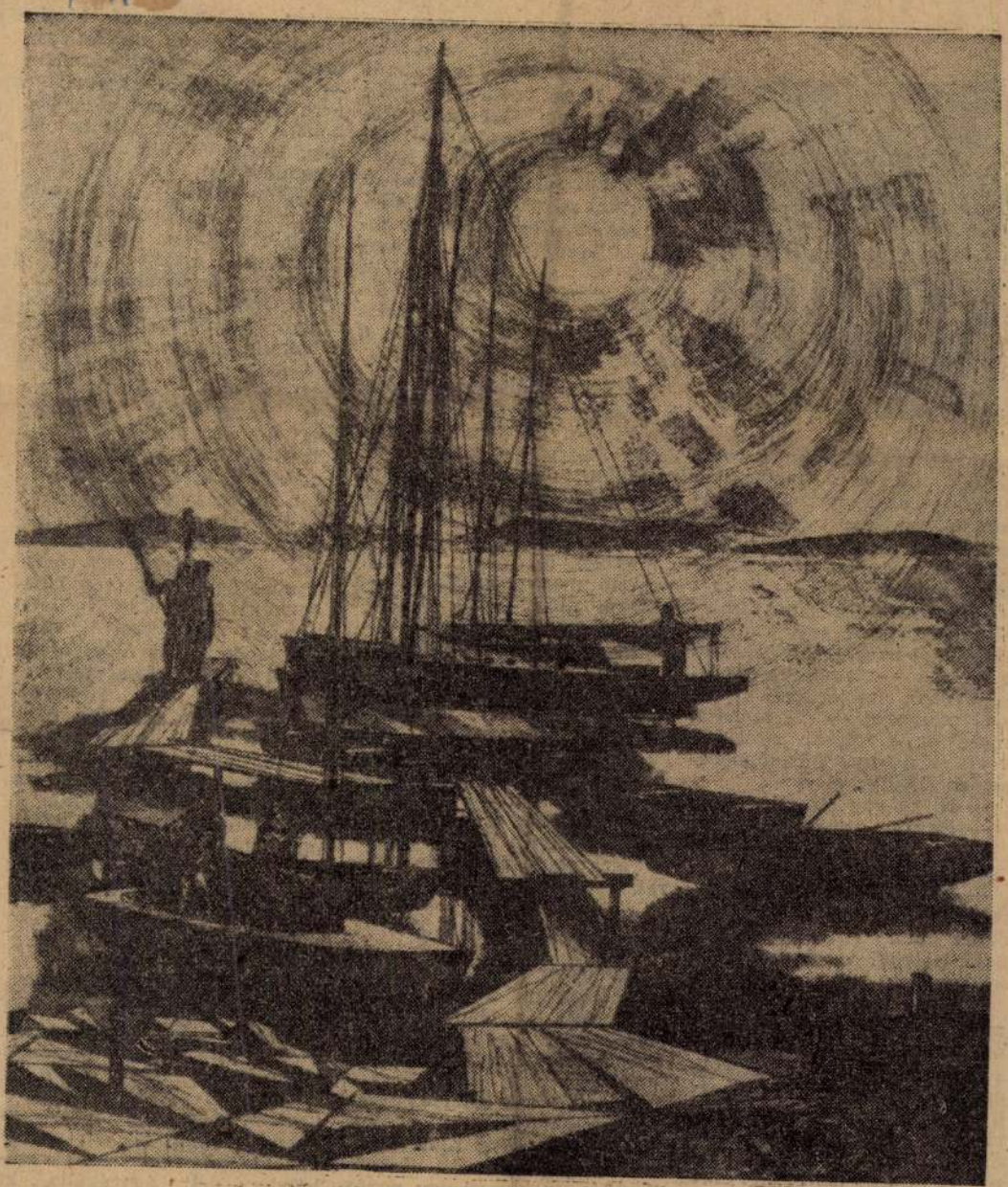

Csurgó Lajos Máté: Kikötőben

arra nyílt az ablakom, a rossz szobák ablaka a medencére nyílik — és hányszor gondoltam el, micsoda kitűnő fürdő esik majd abban egyszer nyáron, és micsoda szórakoztató látvány innen az ablakból lomhán elnézni a színes fürdőzősereget, mint egy színpadi páholyból az előadást. Hanem a portás — ismeretlen, idősebb férfi, aki idegenesen beszél magyarul — azt mondja, mosolyogva, mintha most következő szörnyű megdöbbenésemen derülne előre:

— Nincs van strand.

— Hogyan. Itt van előttünk.

— Medence igen, víz nem.

— Dehát miért?

— Nem tudom, miért. Valami baj van, nem tudni miért. Nincs benne víz. Ugy hallom, nem is lenni víz benne egész nyáron sem.

Nem is akarom megtudni, miért nem, és nem is érdekes megtudni. A medence ott van, körülöttünk itt van harmincegynéhány fok hőség, még nagyobb körben ott vannak körülöttünk Komló szorgos és melegtől fulladozó népe. Semmiféle kifogás nem lehet érvényes, gondolom magamban, ha van egy hatalmas, kifogástalan vízmedence, és a legfőbb kánikulában „nincs van" benközt. Az a kis felszolgáló-lányka például, épp úgy, mint szuhakállói társnője, fesztelenül tegezi fiatal vendégeit, akik nyilvánvalóan iskolatársai (lehet, hogy érettségiző társai) voltak. Ebben nincs semmi különös, nincs semmi bizalmaskodó, nincs semmi zavaró. Teljesen egyszerű és jókedvű a dolog, teljesen fesztelen. A rendelés és a fizetés mellett, mely teljesen fesztelenül folyik, még van egy kis csendes és derűs privát-társalgás is a vendég és a felszolgáló közt.

A „nincs-van" portás bácsi is egészen más most, mint az imént volt. Fürdőszoba után érdeklődtem tőle. Kezdi elmondani, hogy délután három előtt sajnos nem használható a fürdőszoba, mert az egész vállalat mosodája itt van az épületben, arra kell a meleg víz, no meg a konyhához, a főzésre. „Hát hideg zuhanyt sem vehetünk? Hideg víz kell nekünk ebben a melegben, más nem..." Rámpillant és megszán. „Tessék a kulcs, hányadik emelet, első? A bal fürdőszobáé, látja, rá van írva... És kaphat egy kis meleg víz is, ha nem sok..." A kulcsra az van írva: BALL. Megmutatom neki. Nevet. „Nem tudjuk pontosan a helyesírást, de a kulcs pontosan nyitja a zárat."

Gyereklenyészet

Tücsökről annyit írtam már, olyan kedves figurám lett a hosszú évek során, hogy a sok írásban kikopott belőle minden realitás. Nem tudom az igazi nevét, nem emlékszem a férje nevére, az anyja nevére sem, a sógorainak a nevére sem. Pedig hát mindannyian itt laknak Komlón, méghozzá egy pontosan körülhatárolható részén a városnak: a Kenderföld nevű településen. Szinte alig hihető, hogy tavaly ősz óta [illegible] forma. [illegible] — s a legkisebb lánynak — nem bérházban van a lakása, hanem az úgynevezett barakkban. Legutóbb, ahogyan visszaemlékszem az egészre, megállapítottam, hogy alig van már olyasféle barakk, amilyenben a mama lakik: ezek felvonulási épületek voltak, vagyis az építőmunkások lakásai, még abból az időből, amikor Komló épült. Az ilyen felvonulási épületeket le szokták bontani, és le is bontottak sokat belőle. Néhányat azonban meghagytak, nyilván, mert nem tudták elhelyezni a benne lakókat. Egy ilyen barakkban lakott a mama és ahogyan emlékszem rá, egy másik barakk volt a közvetlen közelében. Onnan, ahol a mama lakik, le lehet látni egy völgyre, ahol aztán egy csomó bádogtetejű felvonulási épületet látni, az úgynevezett „csőbarakkokat", vagyis a hullámlemezzel fedett, egészségtelen és meleg épületeket. Mindezek körül tenyészik az 1950-es évek Kenderföldje, a maga szigorú vonalú, kellemetlen színű, de kényelmes bérházaival, és az 1960-as évek Kenderföldje, a maga színes-homlokzatú OTP-házaival, az erkélyek sokféleségével, az újfajta üzletházak és vendéglők meglepő zugokban felbukkanó változataival, új iskolákkal, üvegfalú épületekkel, stb.

Délben, a tűző mediterrán hőségben felvonszoltam M-et a dombokra. Még mindig a bezárt és megnyithatatlan strandfürdő réme dolgozik bennem és elkeseredetten figyelem, mennyi gyerek — és mennyi felnőtt is — próbál odahúzódni a nagy házak csekélyke, déli árnyékába, ki kártyázgatva, ki ráfekve, mint a kiránduláson, a pokrócra, a gyerekek napozóban vagy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Csurgói Máté

1962 SZEP 1

1021

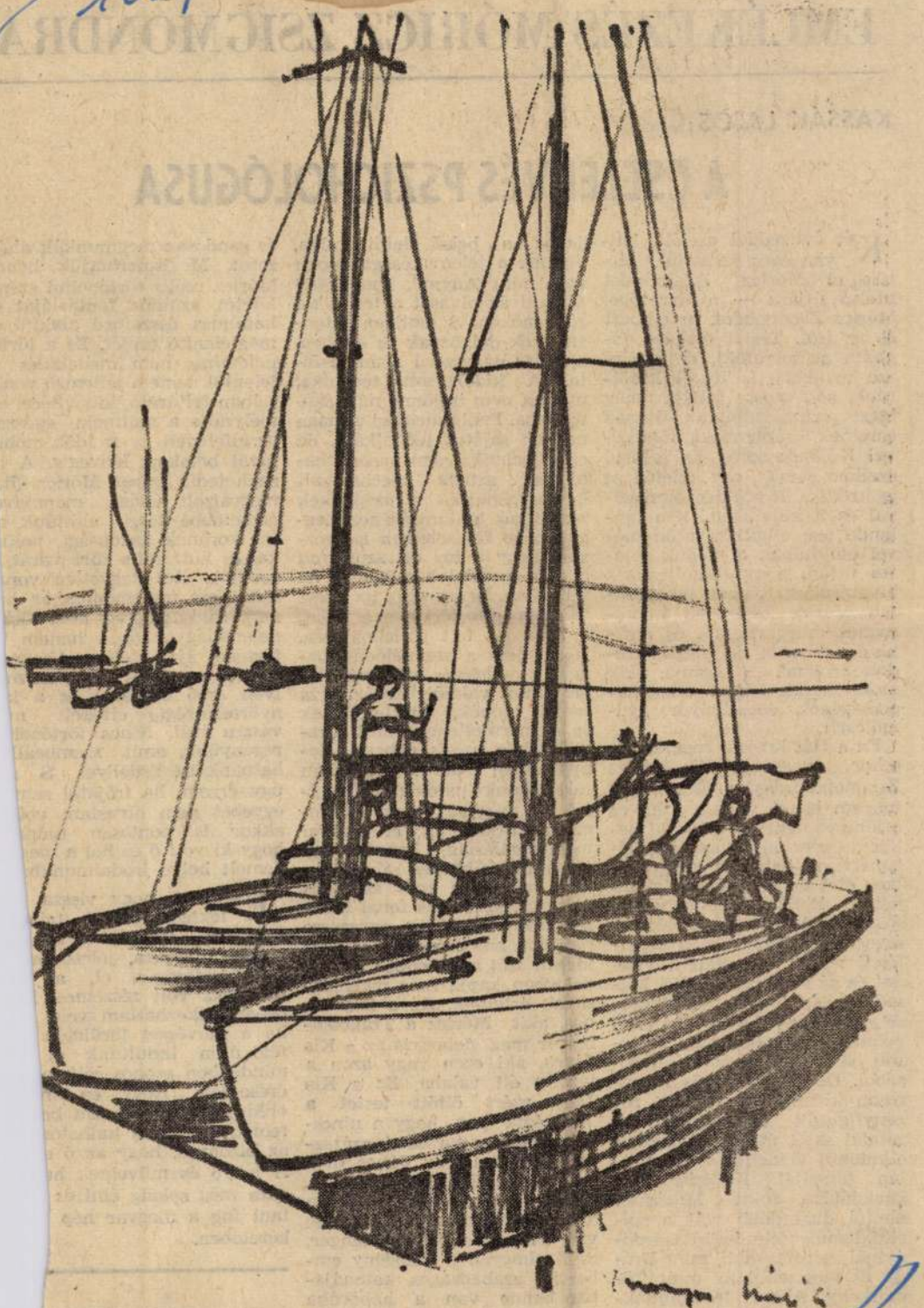

Csurgói Máté: Vitorlások

EMLÉKEZÉS MÓRICZ ZSIGMONDRA

KASSÁK LAJOS:

A CSELEKVÉS PSZICHOLÓGUSA

Két évtizeddel ezelőtt, hatvan éves korában kísértük el Móricz Zsigmondot utolsó útjára — a temetőbe. Móricz Zsigmondot, az embert és az írót. Testét magába fogadta az anyaföld, de szelleme továbbra is itt él közöttünk, sőt, most találja meg igazi érintkezését az olvasók ezreinek, százezreinek tömegével Különös sors, az alkotó szellem sorsa, egy életen át gyötrődik, küszködik önmagával és a külvilággal s a múlandó test elhullása után művei elindulnak a maguk sajátos útján, hogy beteljesítsék hivatásukat. Közben elhallgattak Móricz Zsigmond irodalmának bürokratikus és soviniszta ellenzői és megsokasodott azoknak a száma, akik most kezdik ízlelni alkotóképességének édes-fanyar gyümölcseit.

Én a Hát krajcár megjelenésekor figyeltem fel Móricz Zsigmond írásaira. Ekkor már magam is író voltam s ha ez a könyve nem is váltott ki belőlem osztatlan lelkesedést, felismertem benne a szenvedélyes élet és a szuggesztív erő jegyeit. Ebben a könyvében soknak találtam az érzelmességet és naívnak azt a szemléleti módot, ahogyan a világot és az embereket látta. Második nagy hatású jelentkezése a Sárarany már sokkal több pozitív jellegzetességet mutatott be Móricz további fejlődéséből. De Turi Dani is hamarosan kimaradt a móriczi regényfigurák sorából. Az író rátalál saját útjára. Világosan elkülönül elődeitől és közvetlen társaitól. Kevésbé volt anekdótázó, mint Mikszáth, élettől duzzadóbb volt a spiritualizmus felé hajló Gárdonyinál, heroikusabb, mint Bródy és messzebbtáró, mint Tömörkény. Akkori irodalmunkban Adyn kívül aligha tudnánk valakit is mellé állítani, társadalmi élménygazdagsága az a belső életdinamika, aminek a jelenvalósága éppen úgy, mint Adynál, lendülettel átsegíti az olvasót a technikai zökkenőkön. S amilyen intenzív erők dolgoznak az életben, annyira nagyszerű a művészete. A kidolgozott technika, mintha nem is jönne nála számításba. Pedig megvan a maga nagyon sajátos technikája, de ez a technika nem hasonlítható az artista mechanizált ügyességéhez és a széplelkek melódikus hullámzásához. Leggyöngébb fejezeteiben is érezzük, hogy a tűz ott szunnyad a fakó mondatok mögött s ha fellobban, beragyogja az egész területet. Móricz nem a tudat, hanem a tett pszichológusa. Hősei nem a szemlélődés, hanem a cselekvés emberei. Vadak, mint valami barbár törzs tagjai, mohók, türelmetlenek és szemérmetlenek, mint a ragadozók s mégis ebben a tenyészetben csak legritkábban találkozunk patológikus esettel. És még egy: nem oknyomozás útján jut el alakjai megformálásáig, hanem úgy jövés-menés közben rájuk bukkan, miközben más száz kis dologgal, száz más fonal kibogozásával bíbelődik, egyszerre rápillant emberére s a száz idegen szál most ebben az egy dologban kapja meg megoldásának értelmét. Az a Kis János, akit Móricz a Tragédiában ír meg dehogyis az a Kis János, aki ezen vagy azon a tanyán élt valaha. Ez a Kis János azért öltött testet a „Tragédiá"-ban, hogy a nincstelen magyar parasztok százezreit példázza. Kis János drámája nem átlagtörténet, de általános érvényű dráma. Ebben a csöppnyi emberkében benne van a magyar paraszt-tenger, mint ahogyan a „Szegény emberek" szabadságos katonájában benne van a háborúba kényszerített, vérre uszított katonák sorsa. 1916 táján íródott ez az elbeszélés s valószínű, [illegible] és gondosan megmunkált alakzatot. Megismerhetjük benne Móricz reális történelmi szemléletét, színdús fantáziáját és hatalmas összefogó alakító és megjelenítő erejét. Ez a történelemírás nem menekülés a jelentől, hanem jellemző vonásaiban feltárása, kibővítése, elmélyítése a múltnak, egészen az elfeledett és az idők mohájával betakart lényegig. A tizenhetedik század Móricz által megrajzolt világa mennyivel érthetőbbé teszi előttünk a író korának gazdasági, politikai és kulturális zűrzavarát, sexuális élet kegyetlen vonásait. Nem mesemondás ez, hanem valóságidézés, nem történelemmagyarázat, hanem történet újra átélése. Ahogyan Móricz a múltat látja, az milyen érző emberre és a könyörtelenségig eltökélt művészre vall. Nincs történelmi regényünk, amit szembeállíthatnánk az Erdéllyel. S úgy érzem, ha írójától semmi egyebet nem olvastam volna akkor is pontosan tudnám hogy ki volt ő és hol a megemelt helye irodalmunkban.

És most, hogy vissza lékszem baráti találkozásainkra, társadalmi és dalmi vitáinkra, jóleső érsel mondhatom el, a ajándéka volt részemre, összetalálkozhattam vele, ha a művészet területén féle úton indultunk el mindenben azonos céljaink érése felé. Hogy én m eredménnyel végzem be temet, még nem tudhatom az bizonyos, hogy az ő ri lénye és műveinek hagara még sokáig élni és tani fog a magyar nép kezetében.

AZ EMBER MEGÁLL elmereng: hihetetlen, már esztendeje telt annak az éj kának... Már kenyérkere

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté Lajos

ÉLET ÉS IRODALOM

/ 620 SZEP 19

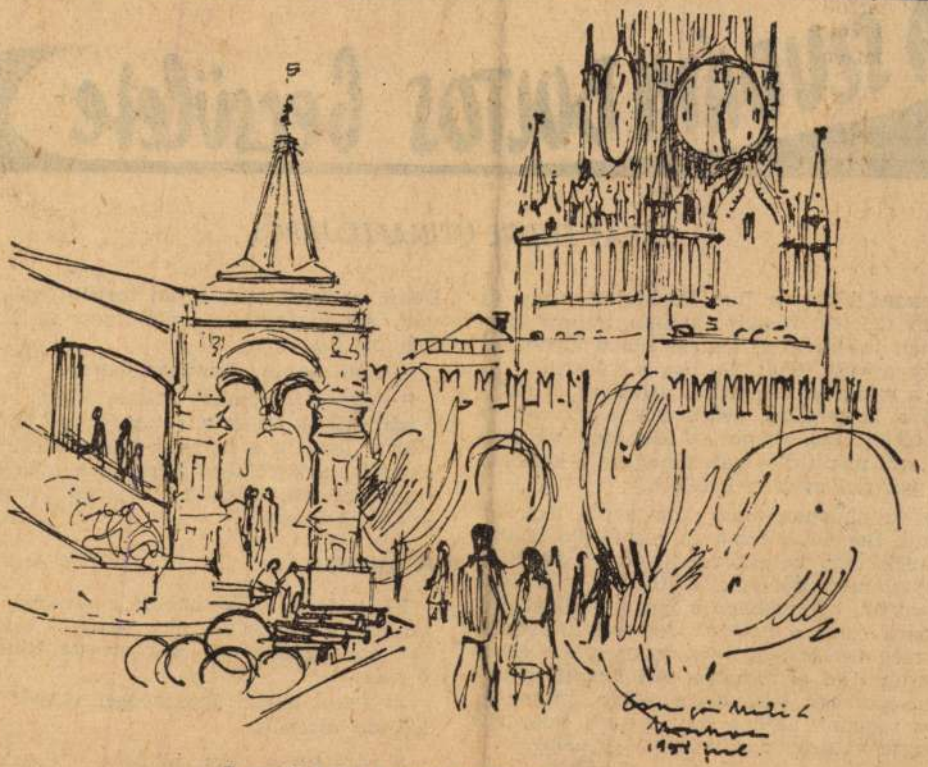

Csurgói Máté Lajos: A Kreml udvarában

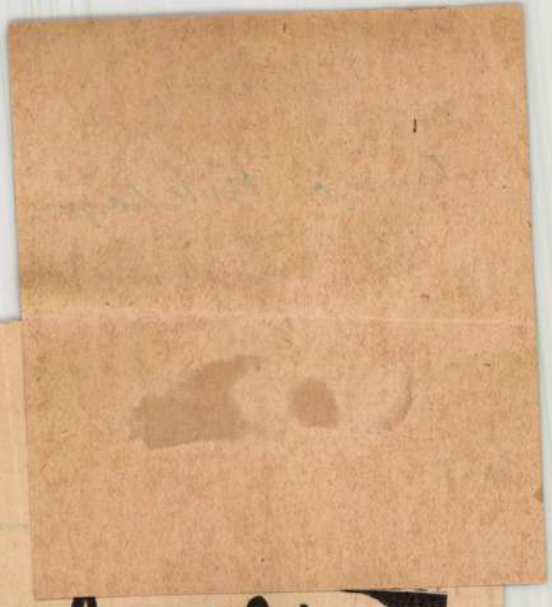

A szudáni boltos becsülete

BARÁT ENDRE ÚTINAPLÓJÁBÓL

Alexandriában a Rue Soghlulon, nagy és kicsiny üzletek, végtelen sorban, nyitott ajtóval, telt raktárral és kedves szavú eladókkal várják a vásárlókat. Gazdag a választék, finom a minőség, végtelenül szívélyes és szakszerű a kiszolgálás, mégis alig akad vevő a láthatáron. Leginkább az idegenek vásárolnak; ami nekik olcsónak tűnik, az a hazaiaknak gyakran megfizethetetlen.

De voltaképpen most nem erről akartam szólani. Bonyolult téma ez, s másféle feladat az egyiptomi kereskedelmi élet zavarairól, aránytalanságairól írni. Különben is főleg a fogyasztók, helyesebben a fogyasztani akarók számára rossz e helyzet. Az üzlettulajdonosok még így is megélnek valahogyan. Mintahogyan *Abd el Moneym Ali Izmail* szövetkereskedő, egy kétméteres atléta, mosolygó, deres szudáni, akihez benyitottam, hogy egy öltönyre való anyagot vásároljak nála.

Őszinte örömmel, valóságos szeretettel fogadott. Leültetett a legkényelmesebb székbe, finom cigarettával kínált.

— Az üzletről majd később... — jelen

Dehát ez most csak olyan tessék-lássék alku volt. Ali hamarosan rábólintott az általam ajánlott összegre.

— Taib halasz! Rendben van...

S míg én tárcámból előszámoltam a pénzt, ő már sebten lemérte, s egy fényes, hatalmas ollóval levágta a pompás zöldesszürke angol szövetet; a következő félpercben már szépen becsomagolva, átkötve, ragyogó mosollyal nyújtotta felém...

A gyanu

Kifizettem, elbúcsúztam; a szudáni kereskedő az utcára is kikísért, s szívére tette jobját, úgy köszönt el. Már messze voltam, de ő még:

— Fisza hetak. Egészséggel viseld! — így kiáltott utánam.

S mentem a sima, jófogású kis csomaggal hónom alatt. Már a Mohamed Ali téren jártam, amikor — amikor hirtelen belémdöbbent, belémszúrt a gyanú.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté

1962

KORTÁRS . . 12

1021

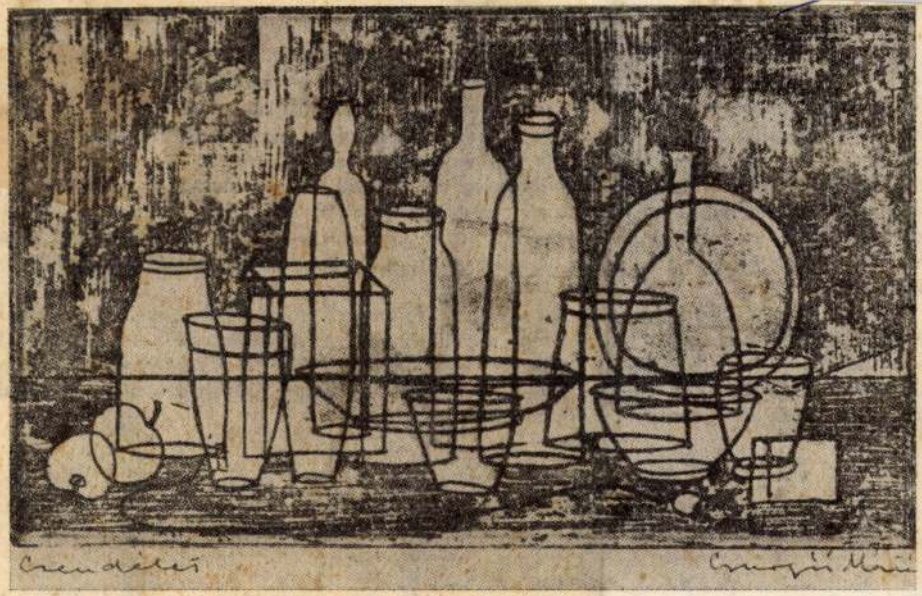

CSURGÓI MÁTÉ metszete

*

Még egyszer szeretnénk hangsúlyozni, hogy az szembeállított két irányzat egyike sem homogén egys kükben meg lehetett volna különböztetni egymást állásspontokat. Még kevésbé lehet az egyes szociológ besorolni ezek valamelyikébe. Mégis fontosnak tű közötti lényeges ellentétek kihangsúlyozása, mert marxizmus értelmes interpretációjának, művelésének Enélkül nem lehet elkerülni az elvtelen kompromis lyektől semmiképpen sem várhatjuk a marxista társadalomelmélet reneszánszának kibontakozását.

Tudatosan nem említettük e cikk során a kifejezetten polgári irányzatokat, amelyeknek szintén kisebb-nagyobb hatásuk van a különböző szocialista országokban, s amelyekkel a marxista irányzatoknak nap mint nap meg kell vívniuk a maguk harcát. Ez azonban külön tanulmányt igénylő kérdés, amely itt, miután részletes kifejtésre nincs módunk, csak zavarná az alapprobléma tárgyalását.

MÁRKUS MÁRIA – HEGEDÜS ANDRÁS

— 1973 —

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Csurgói Máté Lajos
TISZATÁJ
1965 AUG

1021

Csurgói Máté Lajos: Leány és galamb

— En vállaltam.
— Évek óta nem szilvesztereztél velünk...
— A másik londiner családos ember.
— Jó, jó, értem én. De éppen ma... Mit szó
— Ó aztán igazán megérti.
— Itt a sálad. Apádhoz nem nézel be?
Tamás már a kabátját vette.
— Nem tudom, mama. Szervusz.
A levegő szinte karcolta a tüdejét. Arcára csen
téli délelőtt. Szép volt a világ.

A fodrászüzletben sokan voltak, várnia kellett. Megnyiratkozott, azután hazaindult. A termelőszövetkezet irodája előtt gondolt egyet, bement. Az apja szobájában vágni lehetett a füstöt. A brigádvezetők meg a főkönyvelő is lekezeltek vele.
— Meglesz a negyvenöt?
— Hát ha minden jól megy, még az ötven is. Nagyon az elején vagyunk.
— Pedig két hete vesződünk vele.
— Hát te? Ma nem dolgozol?
— Éjszakára kértem magam. Sokáig maradsz még, apa?
— Kettőre hazaérek. Mondd meg anyádnak, hogy akkorra főzzön.
— Szervusz, apa. Boldog új évet mindnyájuknak!
— Neked is! — mondták az emberek.

Otthon olvasott egy órát, fél kettő után megjött az apja. Jókedvű volt. Megebédeltek, rágyújtottak.
— Sakkozunk egyet? — kérdezte az apja.
— Most?
— Most.
— Nem volt elég a számolásból? — szólt közbe az anyja. — Két hét óta örökké csak számoltok.
— Nem bánom — mondta Tamás.
Az apja dugott, két gyalogot.
— Bal.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté Lajos

ÉLET ÉS IRODALOM

1987 JUL 6

1021

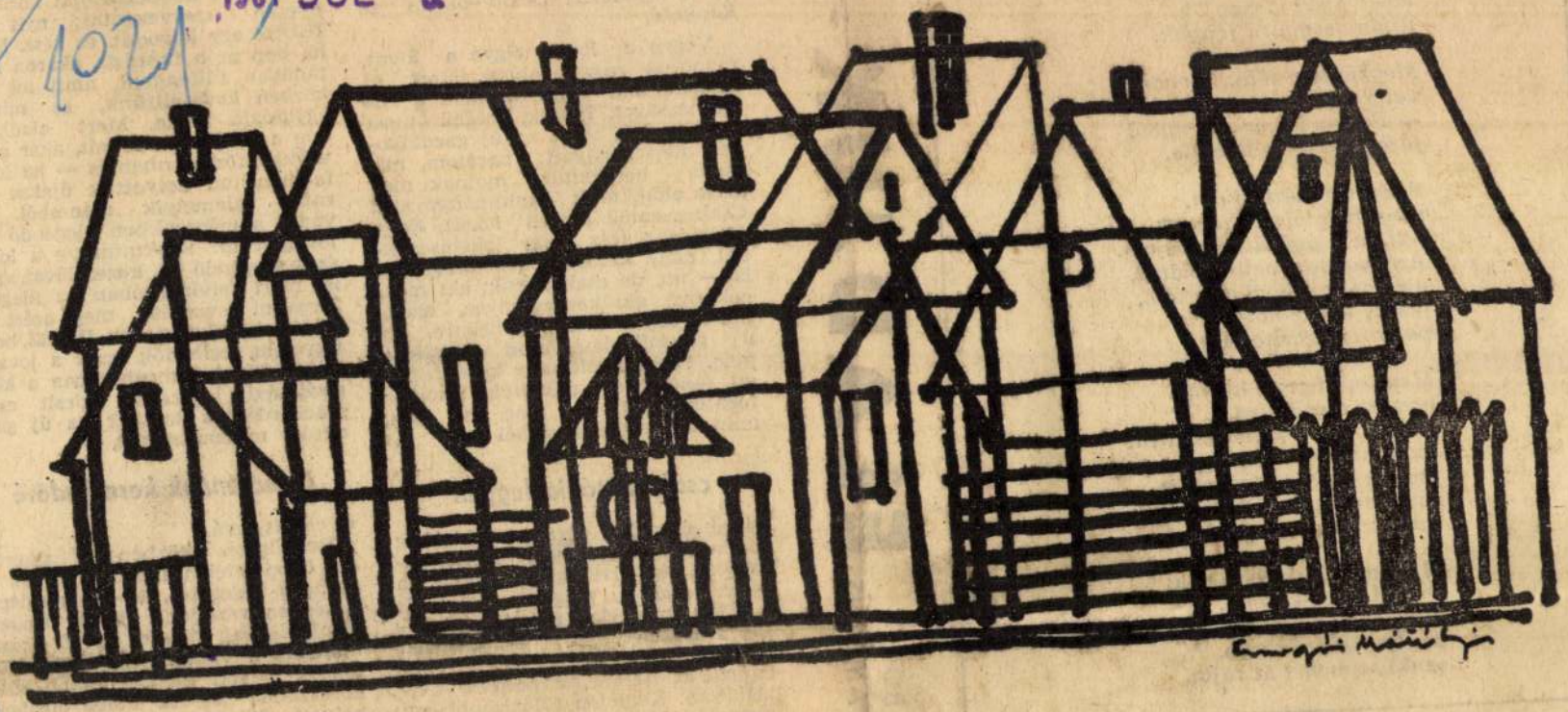

Csurgói Máté Lajos: Házak

[illegible] napunk feljön,
fenn a Hold napkeltéig,
lehet, apád is megjön,
újján vasgyűrű fénylik.

Megkérdem tőle: honnan
vette a gyűrűt, mondja?
— Fekete bogár-szárnyból
faragtam — válaszolja.

Apád megnézi ujjam,
megkérdi tőlem, honnan
vettem a gyűrűt, mondjam.
Azt mondom neki: földből,
nedves agyagból gyúrtam,
fekete bogár-hozta
parázson szárítottam.

Menjünk fiam a kútra,
mezőre menő útra,
szabad most mennünk arra,
szomjas a rizs-palánta,
szomjasan csücsörít szája.
szomjan halni nem hagyjuk,
kút-vízzel megitatjuk.

Most menjünk fiam oda:
Őrt áll a réz-katona,
zárva a Nap kapuja,
pántja, lakata zárva,
senki se mehet át rajta.

BOR AMBRUS: **ELADJUK-I**

[illegible] és a repülőtéri [illegible] kapható.

Vegye a lov[illegible] mondtuk nagyv[illegible] kellene már vé[illegible] galmasságot. Ip[illegible] kapják meg sor[illegible] dás alapszabály [illegible] csoda horizon[illegible] azok előtt, akik tanulmányozzák! Csak szemük legyen hozzá. Nagy szabadság lesz, nagy lehetőségekkel, nagy kereseti lehetőségekkel is — no, de csak annak, aki mozgékony, aki kezdeményez, azonnal lecsap a kínálkozó üzletre. Az új gazdálkodási rend alapja a piac, energia-töltése a kereskedelmi fantázia — mondtuk, sommás fogalmazással —: piac, az van, mint látható a lóesetből is,

csak fantázia legyen

végre, és akkor jövőre pukkadásig tömhetjük nyereséggel a vállalatainkat, és kivehetjük abból a nyereségből a magunk részét is („tudod, micsoda prémiumlehetőségek lesznek...?!") — piruljon hát az IBUSZ, mondtuk. Hat hónappal a start előtt ennyire fantáziátlan. Képtelen fülöncsípni egy nyereségnövelő lóüzletet, előgyakorlatnak.

[illegible] körülme- [illegible] nyit az [illegible] kész. Mint- [illegible] karna mos- [illegible] it mi vita [illegible] és mintha [illegible] eladhatja [illegible] akár a lo- [illegible] — ha lóha- [illegible] újakat ho- [illegible] nesből. De van-e a ménesekben elegendő belovagolt ló? Szoktatnak-e a lovászok elegendő jó, kezes lovat, azért is, mert felvirágzóban az idegenforgalmi lovaglás, meg azért is, mert odaszólt már az IBUSZ, hogy figyelem, kelendők ezek a lovak? Kicsit hézagos mostanában a közgazdasági logikánk: kicsit csak piackérdésnek tartjuk az új gazdasági mechanizmust,

átvedlenénk kereskedővé

és csakis azzá.

Beszélgetés közben jól sikerül ez. Uton-útfélen fedezgetjük föl a pompás üzleteket, ki-ki meglepő bőségben vázolja a maga biznisztippjeit. Csak vázolni ér rá („csak mondom"), viszont szívesen vázol mások helyett is. Leginkább külkereskedők helyett. Főleg olyanok helyett, akik dollár-tájon szoktak külkereskedni, vagy legalábbis ott kellene nekik külkereskedni. A[illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZABAD FÖLD

1967 FEB 26

Csurgói Mátéfejes

1021

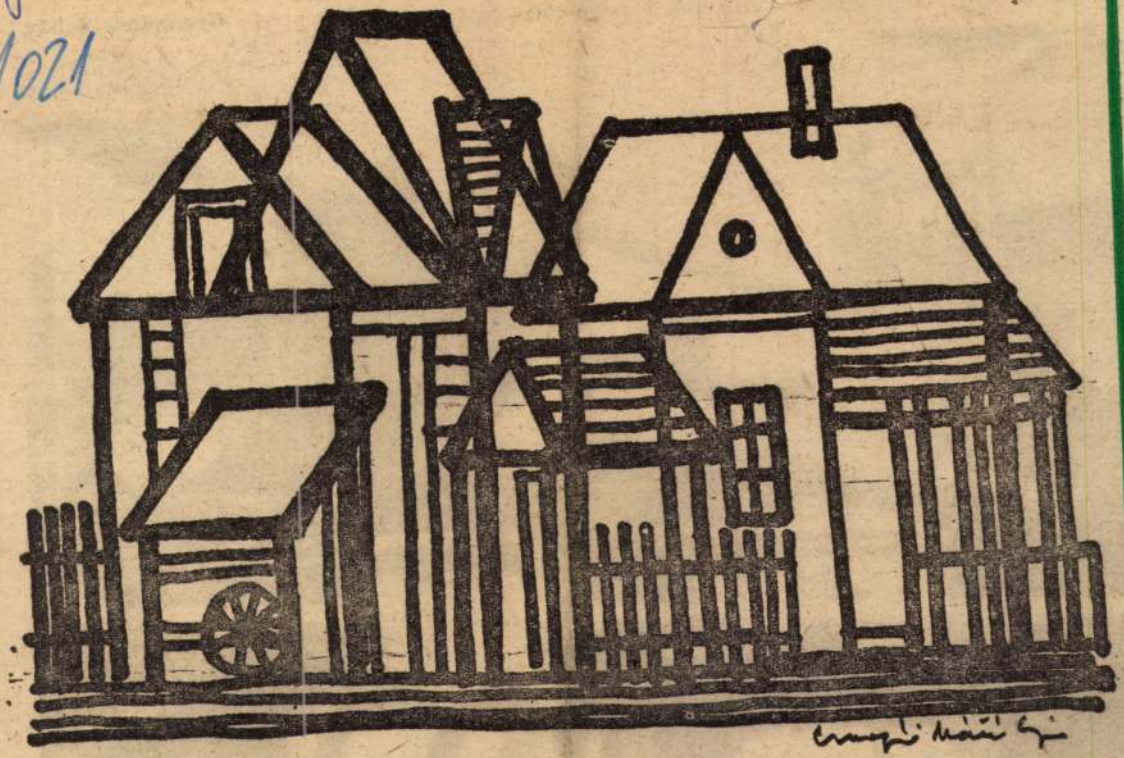

PARASZTUDVAR

(Csurgói Máté Lajos rajza.)

...a ren-
delok által kívánt színűre festik.
Ezután kemény, mindenre ki-

Ennél is izgalmasabbnak ígér-
kezik az a típus, amely egyelő-
re még a rajzasztalokon formá-

a n

Megérkeztek az új SZK—4-esek

sabb útmutató a remekművek kilátója felé . . .

1021

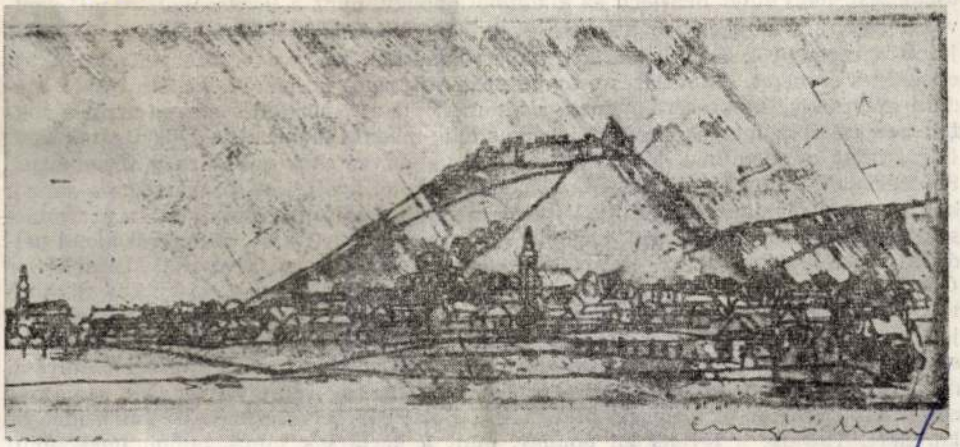

SÜMEG *CSURGÓI MÁTÉ metszete*

nek szétválasztása, ha tudjuk, mikor, mily alkalomból s kinek írta őket Flaubert s milyen egykorú irodalmi események vagy olvasmányok hatására.

A mai regény, a mai kritika nem egyszer for[illegible] hez, hogy példát [illegible] ösztönzést, hogy hitet merítsen az alkotóból éppú[illegible] vel a regény s a regényíró helyzete évek, sőt é[illegible] jutott s regényírók és kritikusok Flaubert-ban [illegible] ellenséges érveiket. A levelezés e tekintetben va[illegible] dern művész legfájóbb sérelmeinek, s Flaubert [illegible] féle betegségről, amelyeket ő egyféleképp s félig[illegible] hogy, mint minden más téren, itt is csak vi[illegible] Flaubert üdv- vagy harckiáltásait, akár saját a[illegible] kor irodalmi életének romlottságát, gépiességét, [illegible] sainak keserű kenyérharcairól, időelőtti lebukásáról, [illegible] dákat, találóbbakat, mert elevenebbeket, mint Balz[illegible] Ő maga, mint jómódú, bár fösvény szülők gyermeke, ara[illegible] tott, bár sose különösebb bőségben, s őt is nem egyszer [illegible] jótékonykodás, vagyis írói s emberi függetlenségének az e[illegible] sosem alkudott meg semmiféle hatalommal, egyetlen sort sem [illegible] meggyőződése ellen, egyetlen lépéssel sem hátrált, ha írói elvei[illegible] akkor sem, amikor törvény elé állították a *Bovaryné* „erkölcstelen és vallásellen[illegible] lapjaiért. Tudjuk, a levelekből éppúgy, mint a kortársak tanúságaiból, hogy, mint hősének, Szent Antalnak, élete során neki is sok kísértéssel kellett megküzdenie,

Magyar Hird[illegible]
SAJTÓFIGYEL[illegible]
Budapest, V., Petőfi Sán[illegible]
Telefon: 188-296 188[illegible]
KORTÁRS

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté Lajos

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1965 JUN 2 5.

KIÁLLÍTÁS NYÍLIK

ma, pénteken délután 5 órakor Csurgói Máté Lajos festőművésznek művéből összegeden, a Képcsarnok Vállalat Kárász utcai helyiségében. Megnyitó beszédet Dér Endre József Attila-díjas író mond.

1021

[illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté Lajos

ÉLET ÉS IRODALOM

1967 JAN 7

1021

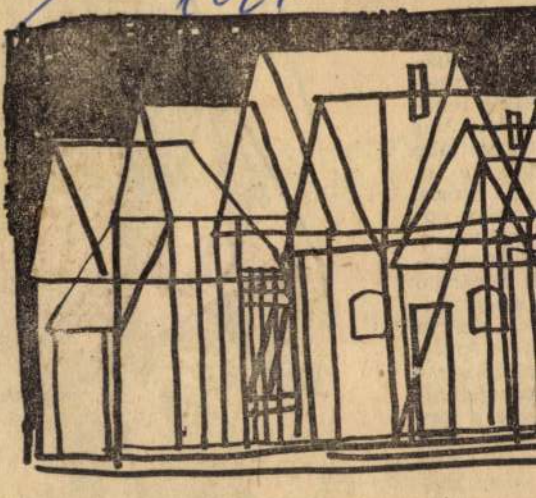

Csurg

Csurgói Máté Lajos
Magyar Hírlapkiadó
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 138-296, 188-307
1964 OKT -8
SOMOGY MEGYEI NÉPUJSÁG

CSURGÓI MÁTÉ LAJOS KIÁLLÍTÁSÁRÓL

A Képcsarnok Ady Endre utcai helyiségében már hagyománynak számít a tárlatok rendezése. Legutóbb Csurgói Máté Lajosnak, a somogyi származású festőművésznek rézkarcait mutatták be.

A fiatal festőművész szerény ember. Ezért csak kevesen tudják, hogy 1956 óta szinte minden jelentős tárlaton ott van; hogy ez év májusában Bécsben az Európa-ház nemzetközi kiállításán szép sikerrel vett részt; hogy munkái a Magyar Grafikai Anyag egy-egy lapjaként eljutnak külföldre is, így Moszkva, Ulánbátor, Berlin, Bejrút, Helsinki, Oslo, Peking, Párizs és Szófia kiállítótermeiben szerepeltek már.

Csurgói Máté Lajos kiállítása egyenletes erőt, biztonságot sugároz. Azok közé a ritka tárlatok közé tartozik, amelyek kiegyensúlyozottságukkal hatnak a szemlélőre. Ez az egyenletesség Csurgói Máté Lajosnál nem abból fakad, hogy a rézkarc műfajában vall a világról — tehát nem a képek azonos technikájából —, hanem abból az őszinte, keresetlen hangból, ahogy az életről, a bennünket körülvevő szépről beszél a képeken.

A foltmarás (repesztés) technikájával a tartalom érdekében dolgozik. Kiemelkedő alkotásai az *Új földek felé*, a *Zsákvarró*, a *Pihenő* és a *Marokszedő*. Színes rézkarcai közül a *Lány és galamb* lírai megfogalmazásával, bájával, a *Bécs* játékos, színes könnyedségével, a *Soha többé háborút* erőteljes hitvallásával sorakozik az értékes alkotások közé.

A hagyományos technikával készült rézkarcai a táj szépségéről beszélnek. A *Budapesti látkép*, a *Lánchíd*, a *Halászbástya*, a *Kilátás a Margit-hídról* a műfaj sajátosságán kívül újabbat és többet nem ad ezekről a témákról. Annál beszédesebbek a *Vihar előtt*, a *Mólónál*, a *Folyópart*, a *Falusi udvar*, a *Somogyi dombok*, a *Horgászok* és a *Kikötőben* című alkotásai.

Fény, a táj és az ember szeretete árad ezekről a képekről.

Csurgói Máté Lajos első kiállítását 1958-ban rendezte szülőhelyén, Csurgón. Az indulás és a mostani kaposvári bemutatkozás között időben rövid, de művészi fejlődésben gazdag szakasz telt el.

Örömmel láttuk ezt a kiállítást a Képcsarnok kaposvári boltjában.

S. N. G.

A

A traktoro
ról, a kettős m
gettünk egyik
Arról érdeklő
gyan gondosko
nehéz munkát
rekről.

— A meleg
táknak...

Utána hosszú csönd következett.

— És akik éjszaka dolgoznak, esetleg egy forró teát... — törtem meg a hallgatást.

— Azt nem! Nincs még mínusz öt fok. A rendelet mínusz öt foknál írja elő a védőitalt...

Ez a mondat megütötte a fülemet. S azóta sokat gondolkodom rajta. Tudom, hogy a rendeletek első számú őrei

mondjuk — a prémiumelvonás.

»A traktoros az őszi munka központi alakja« — így fogalmazta meg egyik megyei vezetőnk. A múlt héten az éjszakai ellenőrzés szinte az összes bejelentett gépet munkában találta. Traktorosaink többsége érzi, tudja, hogy nemcsak a feladata, hanem a felelőssége is nagy. S ezzel tisztában vannak a vezetők is. A traktorosoktól függ nagyrészt, hogy idejében végezzünk az őszi munkákkal; az ő becsületes, jó munkájuknak része van abban, hogy milyenek lesznek majd a termésátlagok.

A szövetkezetek a javadalmazással, az éjszakai pótlék fizetésével igyekeznek anyagiakban kifejezni, hogy menynyire fontosnak, felelősségteljesnek tartják a traktorosok munkáját. A törvény, a rendelet módot ad erre. De vajon az az ember, akinek munkájára most annyi szem figyel — hiszen a jövő évi kenyérről van szó —, az a traktoros nem érdemelne meg a javadalmazáson túl egy kicsit több törődést? Mert nem minden a jutalom! Sokszor egy jó szó, a magányos éjszakában egy látogatás — igen, ez gyakran többet jelent...

A rendeletben pedig — az igazság kedvéért — nem mi-

A KPM
Autóközlekedési
Tanintézet
szakmásított
gépkocsivezetői
tanfolyamot indít.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté Lajos

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

— **Csurgói Máté Lajos festőművész, grafikus kiállítását** több mint ezerötszázan tekintették meg május 8-a óta a csurgói járási művelődési házban.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Csurgói Máté Lajos

1963 SZEP 1

1021

1963. szeptember 1, vasárnap

CSURGÓI MÁTÉ LAJOS: PRÉSHÁZBAN.

1963. szeptember 1, vasárnap

Ha újra kezdeném...

Nem az életemet, hanem a nyaramat, a vakációt, ha én még egyszer újra kezdeném... Amikor elkezdtem, nem jelezte azt semmiféle zászlófelvonás, s most sem engedek le zászlót, hogy távozóban van, csak valamiféle lelkiismeretfurdalás uralkodik el bennem most, amikor számadást csinálok a nyári vakációról. Mennyi mindenfélét tervezgettem erre az időre! Igaz, ki gondolta volna, hogy ilyen sebesen tovatűnik... De hát még finiselhetek! Még enyém ez a pár nap. Hogy a gyerekek az ősz jeleként már kötik a könyvet meg az irkát? Azért a finisre még van idő. Még négyet alszom... Pontosan így mondtam gyerekkoromban is, karácsony előtt... Még négyet, még hármat, még kettőt alszom...

Dehogyis fogok én most aludni! Éppen az volt a baj egyik forrása, hogy naponta tíz órát is aludtam, nem is szólva az ebéd utániról. Ezért van az, hogy a tervezett hat könyv helyett csupán egyet olvastam el. No, de majd most, a finisben! Ejszaka is olvasni fogok. De előzőleg, este, szalonnát sütök a kertben. Hiszen ezt is terveztem. Délután nyársat fogok faragni, rőzsét szedek, jó vastag szalonnát vásárolok. És a tervezett úszás... Ötször végigúszni mindennap a mennál sem voltam, az Ördög-vízesésnél sem! Pedig hogy megfogadtam tavaly! Mennyire elcsodálkoztak az imént a gyerekeim, hogy most, a finisben, végre beállok, önként beállok közéjük középcsatárnak! „Látod, apu, ha egész nyáron ilyen lettél volna... Ahelyett, hogy csak ülsz, ülsz ott a patak partján...” Pedig az is be volt tervezve, hogy foglalkozom a gyerekekkel, hogy focizok velük, közben idegen nyelven csevegek velük, hogy ki ne jöjjenek a gyakorlatból.

Mennyi szép tervem volt... Ha újra kezdhetném... De így, most? — irdatlan finis lenne ez! Ha most pótolok mindent — hogy megyek az ősz és a tél elébe? Fáradtan? De hiszen ott az ősz meg a tél! Közeledenek szépen. Nem üdvözlöm majd őket zászlófelvonással, de az ő jövetelüknek is örülnöm kell. Ősszel és télen feltétlenül teljesíteni fogom a tervet, pótolom a nyári elmaradást is. Elvégre akkor is lehet olvasni, úszni, turisztikázni, a gyerekekkel foglalkozni stb., csak okosan kell beosztanom a szabad időmet. Az ősz meg a tél sem csúnyább, rosszabb a nyárnál. Ezt meg kell végre szoknom, meg kell tanulnom. Igazán itt az ideje. Elvégre bizonyos koron túl az ember az őszt meg a telet is becsülje meg

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté Lajos

MAGYAR IFJÚSÁG

1964 AUG 22

ELŐCSARNOK

Fiatal művészünk, Csurgói Máté Lajos rézkarcait láttuk a Május 1. mozi előcsarnokában. Érett, szép, változatos alkotások fogadják a közönséget. Az előadásokra várakozva itt — immár hagyomány — az igazi, élő művészettel találkozunk.

Csergói Máté Lajos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉL-MAGYARORSZÁG

1965 JUN 23.

— Csergói Máté Lajos festőművész alkotásaiból június 25-én, pénteken délután 5 órakor nyílik kiállítás a Képcsarnok Vállalat Kárász utca 17. szám alatti helyiségében. Megnyitó beszédet Dér Endre József Attila-díjas író mond.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté

MESTERMUNKA

1021

ILLUSZTRÁCIÓ RADNÓTI MIKLÓS HETEDIK ECLOGA CÍMŰ VERSÉHEZ. (CSURGÓI MÁTÉ GRAFIKÁJA)

13–26.

vás látogatása celángyárban

s a gyár vezetőivel együtt ogadta *dr. Törköly Ferenc*, az MSZMP városi bizottságának lső titkára, *István József*, az MSZMP városi bizottsága ipari osztályának vezetője, valamint *Sajti Imre*, a városi tanács vb-elnöke.

A gyárban *Habuda Ádám* ezérigazgató, *Higi László* igazgató és *Pálinkás Kereszély* főmérnök tájékoztatta a endégeket vállalatunk új lésítményének termelési feladatairól és terveiről, kitérve z egész iparág feladataira, a rmelés gazdaságosságára és z exportlehetőségekre. *Dr. imár Mátyás* ezután megteintette a már működő szanir gyáregységet. A látogatás efejeztével a miniszterelnökelyettes elismerően nyilatkozott a látottakról.

az idei tavaszi vásárról a Finomkerámiaipari Művek küldöttsége, amelyben *Habuda Ádám* vezérigazgató, *dr. Tütő László* gazdasági igazgató, *Fehér Ferenc* kereskedelmi osztályvezető, *Zarnóczi József*, a FIM MSZMP vb-titkára, *Harcos Mátyás*, a Kőbányai Porcelángyár párttitkára és *Balázs László*, a Kőbányai Porcelángyár mérnöke vett részt.

Fehér Ferencet kértük meg, hogy számoljon be a küldöttség munkájáról, tapasztalatairól.

— Kettős feladatnak tettünk eleget a lipcsei vásáron — mondotta a kereskedelmi osztály vezetője. — Műszaki porcelánok eladásáról . . ; és vételéről is tárgyaltunk.

A korábbi szerződéseinken felül további 40 ezer rubel értékű műszaki porcelán szállítására szerződtünk az NDK-val,

ugyanakkor egyes hazai felhasználó vállalatok kérésére olyan műszaki porcelánok importjáról is tárgyaltunk, amelyekből a FIM nem tudja kielégíteni az igényeket. Elsősorban hosszú rúd- és rúd-szigetelőket veszünk . . ;

— *A FIM a TRANSELEKTRO* megbízásából is tárgyalt a külföldi cégek képviselőivel; ez volt az első eset, hogy a Művek önállóan kötött szerződéseket más országok gyáraival, üzletembereivel. Műszaki együttműködési tárgyalásokat is folytattunk az NDK gyáraival a műszaki porcelánok, a hiradástechnikai kerá-

ségrészesedés: ó forint

. s ezért nem illeti nyereségszesedés. A vállalat a FIM akszervezeti Tanácsával yetértésben a központi tarlékkeretből 250 ezer forintot csátott az Alföldi Porcelángyár vezetőinek rendelkezésére, hogy azokat, akik kiváló unkát végeztek, megjutalmazhassák.

iszteletére

Csurgói Máté Lajos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

1964 OKT 31

Jevtusenko, Simon István és

1021

Rézkarc 150 000 forintért

Lebontották *Csurgói Máté Lajos* grafikus kiállítását a Képcsarnok Vállalat Ady Endre utcai üzletében. A somogyi festő tárlata sok nézőt és vásárlót vonzott. Decemberben még egy kiállítást rendez a Képcsarnok, iparművészeti alkotásokat mutatnak be a közönségnek.

Tavalyi forgalmuk 900 000 forint volt, az idén egymilliót terveztek. Eddig 850 000 forintért vásároltak képeket, faliszőnyegeket, kisbútorokat, kerámiákat a Képcsarnokban. A legnagyobb forgalom decemberben lesz, karácsonyra szívesen ajándékoznak a kaposvári iparművészeti dísztárgyakat. Keresettek a rézkarcok is, ezekből 150 000 forint értékűt adott el az üzlet az idén.

l.
ermekrádió.
hotka Gábor Bach-
et orgonál.
fűszernövények
téből.
olaradió.
Szabó család.
iczenei koktél.
rvénykönyv.
iekari muzsika.
nnyúzene.
lyok, asszonyok.
rusok, hangszer-

ján Katalin és
Károly énekel, Bé-
los furulyázik.
ik Babel két el-
se.
seoperákból.
Ifjúsági Rádió-
bemutatója. A
vására.
ray regényéből
olnay Vilmos. II.

vetítés a Ferenc-
Wiener CC VVK-
és II. félidejéről.
'orradalmak kora.
Endre írása.

9.00: Róka a
Richard Hug
nyét ismerte
Oszkár.
9.30: Népi zer
10.10: Gyermek
11.32: Találózás
dományos fe
ban.
12.15: Tánczene
13.00: Kikűldeté
13.15: A nürnb
dalnokok.
14.10: Duna-kar
1970.
14.45: Magyar
dalfeldolgozá
15.03: Hüsz ór
folytatásos
II. rész.
16.3?: Kálmán
ca grófnő —
finálléja.
16.25: A Magy
nekar műso
17.05: Valaki a
ből:
Szél Júlia é
műsora.
17.40: Színes r
18.15: A dzses
nek.
18.25: Kőbevés

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Csurgói Máté

1967 JUN 3

1021

Csurgói Máté: Radnóti-illusztráció

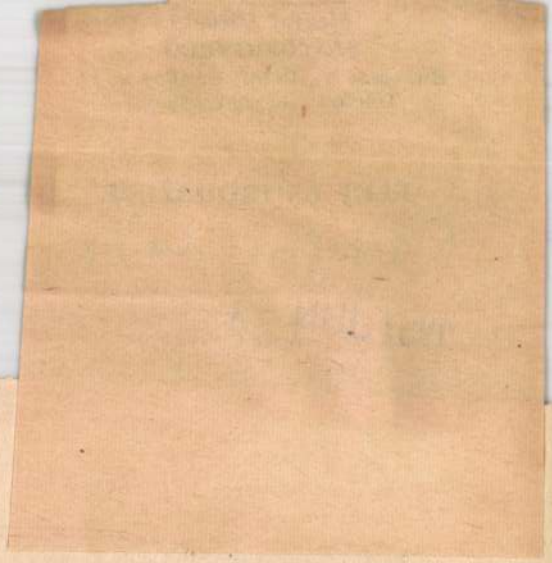

SA

atva

Most nevet.

— Dehogyis kérem. A népzenész exportcikk. Igen keresett cikk. Júniusban féléves szerződéssel Lengyelországba utazunk. A fiam zenekara Belgiumban dolgozik.

Bizalmaskodom.

— Valóban nincsen már sírvavigadás?

Vonakodva vall.

— Akad még. A hatvan körüli-eknél. De nem szeretjük. Ha nekimámorosodnak — választékosan

— Uram!

Nagyon izgatott.

— Uram! Nekem valaha önálló estjeim voltak a Zeneakadémián. Ha csak kiléptem a színre, már zokogtak a nők! Saját szerzeményeimből is adtam elő! Emlékszik rá . . .? — fülembe dudorászik.

— Vagy erre?

Sajnálattal közlöm, hogy nem ismerem egyik kompozícióját sem. Végigmér.

— Áh, maga nem az én nemzedékem! Én még láttam Tisza Pistát!

Elréved.

— Egyszer egy valóságos hadtestparancsnok borult a nyakamba! — Fenyegetőzik: — Ha én egyszer majd megírom az emlékirataimat!

Rámtámad.

— Dzsesszpárti, mi?

Csúfolódik.

— A dzsessz olyan, mint egy nemzetközi tehervonat. Csupa csattogás, meg csörömpölés . . . Hol van abból a szív?

Ujja beledöf a kivilágított éjszakába.

— Látja azt a magányos vacsocsak az, hogy éppen ebből az iszaprétegből bugyborékol fel a magyar nép nótája."

— Ez túl erős volt — mondom.

— De igaz. Az utolsó roham ez.

Most én igyekszem gúnyosan nézni.

— Tánczenénknél, persze, sokkal jobb a helyzet.

Vállat von.

— Mi szakmailag képzettek vagyunk. Ám hajszoljuk magunkat. A sláger kérészéletű. Nagy rá az igény. Sok kell belőle. Elaprózódunk.

A zenekarvezető most a lármás asztalok között hegedülget, de bennünket, akár sündisznóállást, óvakodva elkerül.

— Szívvel csinálja zenéit?

— Főleg aggyal. Máshoz nincs időm.

— Tehát aggyal. És rossz szövegekre.

Még mindig nem ellenséges.

— Nem tagadhatom. Azzal dolgozom, amit kapok. Bedolgozóim szorgos mesteremberek. Csak éppen . . .

Tavaszi bogár zümmög el a lámpafényben. Csillog, mert fiatal még

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Csurgói Máté Lajos
GUMIIPARI HÍRLAP
NOV. 4
1021

A NAGY C

A Szovjetunió születése önmagában a proletariátus egyik legnagyobb győzelme. A Szovjetunió győzelme pedig maga a béke, mert csak békében valósulhatnak meg az eszme célkitűzései, csak békében lehet teljes az emberek boldogsága. *(Csurgói Máté Lajos műve.)*

Igazságos az idő

...epet a meg-
...legelőzése, a
...i gyors mun-
...zakos ellen-
...sztályon. Eb-

maradéktalanul elkészülnek, s ezzel is bebizonyítják, méltó viselői a „November 7." névnek.

— parti —

...s ünnepség-
...nneplik meg
... gumigyár
Nagy Októ-
...ista Forra-
...eumát. No-
...n délután, a
...ideiglenesen
...szovjet egy-
...parancsnoka,
...katonák egy
...kíséretében
...on vettek
...a Szegedi
...ház Kama-
...n Mikes
...vezető tar-
...beszédet. A
...helyet fog-
...ívott ven-
...az Emergé
...zói is. Az
...let színhá-
...vette.

Forradalmárokat bujtattak Az első űrhajósfogadáson Vörös diplomát kapott

A Cordatic erbagüzemének művezetői szobájában idézgetjük azt az öt esztendőt, amit *Horváth Szép Mihály* a Szovjetunióban töltött.

MINT KITŰNŐ TANULÓ,

a szegedi egyetemről került ösztöndíjasként Moszkvába a Lomonoszov Finomkémiai Egyetemre. A gumifeldolgozási karon pneumaticgyártással foglalkozott. Nyelvi nehézségei nem voltak, de így is segítségre szorult, s az egyetem szovjet hallgatóira ebben a tekintetben mindig számíthatott.

— *Eleinte előfordult, hogy nem tudtam olyan gyorsan jegyzetelni az anyagot, hogy minden fontosat felírjak. Ilyenkor a mellettem ülő évfolyamtársam szívesen kisegí-*

A kollégiumi évek gondtalanok voltak, úgy teltek, mint más egyetemistának. Féléves üzemi gyakorlaton a Moszkvai Gumiabroncsgyárban volt. A keverőüzemben tanulmányozta a munkafolyamatot, s a segítőkészséget itt is gyakran tapasztalhatta. 1966-ban végzett vörös diplomával. S az eltelt öt év alatt sokat látott, tapasztalt, barátokat szerzett a Szovjetunióban. A feleségét is itt ismerte meg, aki vegyészmérnök, és jelenleg a Cordaticban az üzemlaboratóriumban dolgozik.

...FELESÉGEM

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté Lajos

ÉLET ÉS IRODALOM

1967 SZEP 23

og falu! (Riport a 6. oldalon) Buda

1021

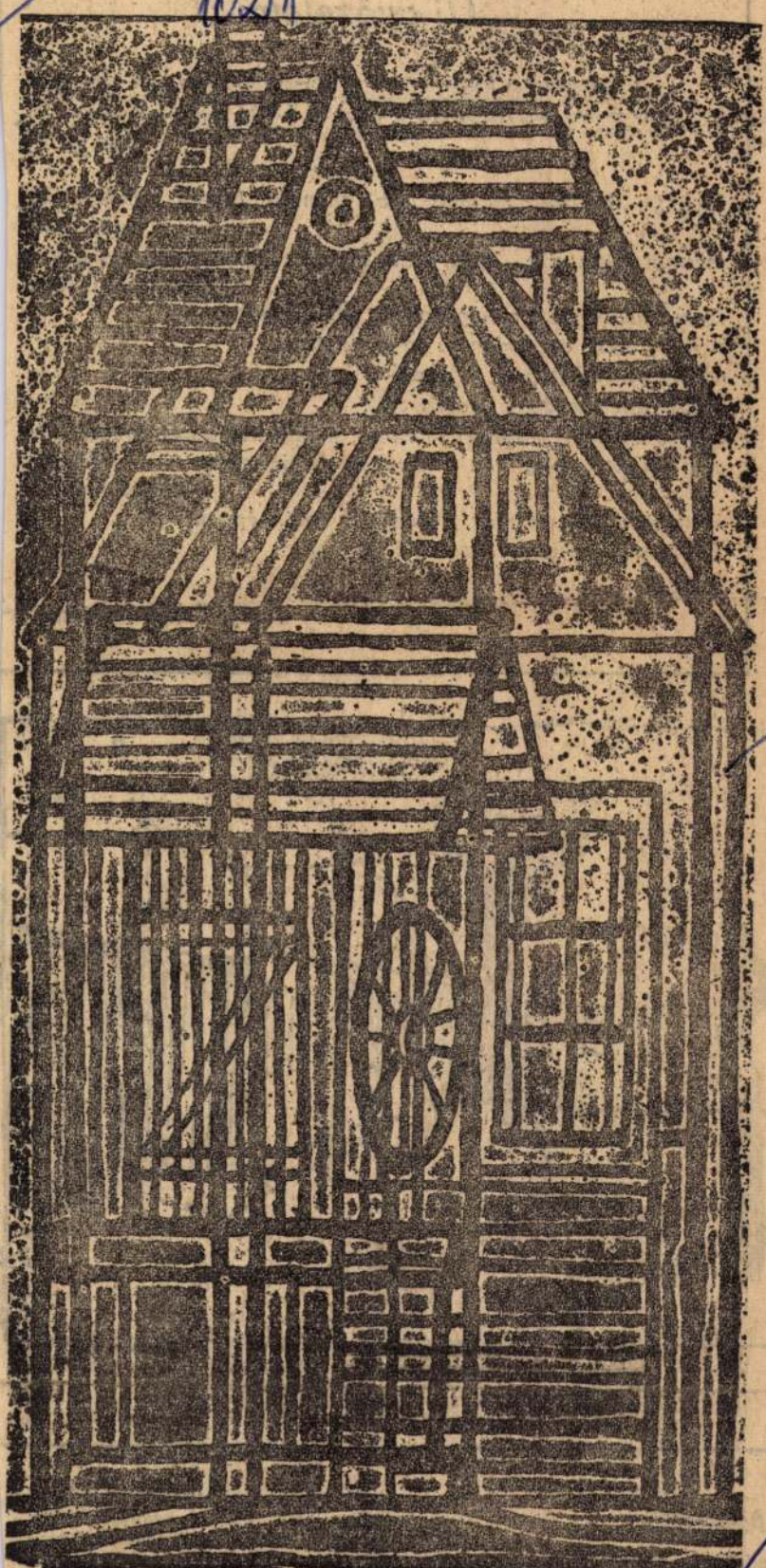

Csurgói Máté Lajos: Kerekes kút

JANNISZ RITSZOSZ:

Új győzelem

A görögországi katonai junta a jobboldali puccs után több mint 13 000 haladó szellemű entellektüelt tartóztatott le, vetett börtönbe, vagy deportált. Ezek között a világhírű költőt, Jannisz Ritszoszt is. Az alábbi verse volt az utolsó, mely hozzánk eljutott.

(F. Z.)

Mennyi ütközet, mennyi seb, mennyi tisztes kudarc és győzelem,
mennyi kitüntetés — s ez mind mellét takarta, szinte nehézkes lett tőle,
szeme belefájdult a káprázatba. Megriadt,
nehogy talán ez legyen az egyetlen fény,
amely megvilágítja a falépcsőt
mikor éjjel hazatér. Levetkőzött,
egyenruháját a szekrénybe rakta, a kitüntetéseket dobozaikba
és elment, hogy önkéntesnek jelentkezzék — egyszerű közkatonának.
Senkisem ismerte meg. Fölvették. Talán éppen
új mosolya vezette vissza az önkéntesi
korhoz.

Franyó Zoltán fordítása

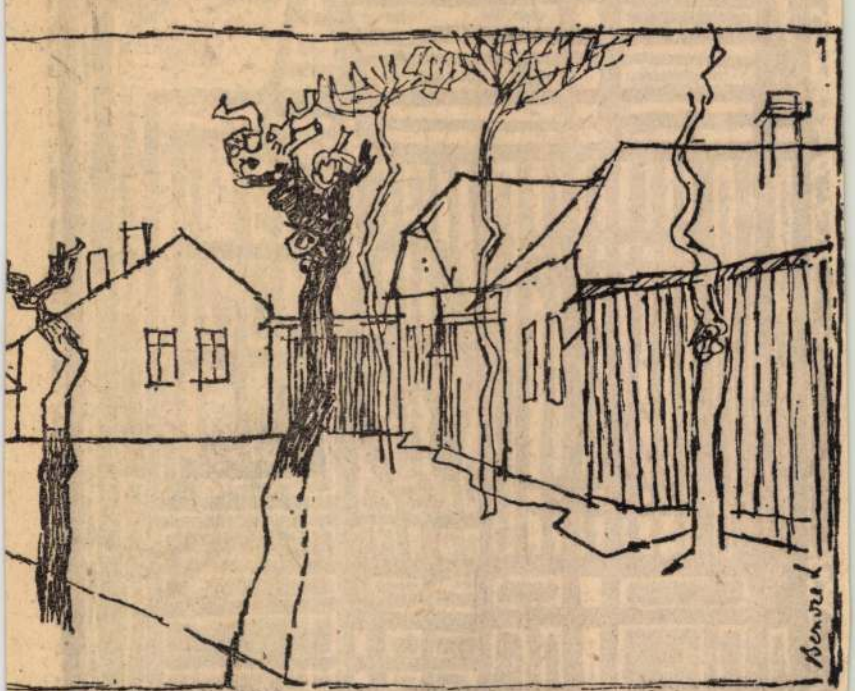

Bencze László: Utca

JLAJDONOS

a parkolóhelyen. Nincs
ös, nem a legújabb ti-
űnően öreg. Egy autó
de... Ahogy elhaladok
hogy tulajdonosa

hogy mit mond, de nehezen kezdi. Hümmög, hámog, míg végül segítek neki: „Szóval rossz a darab?" Tiltakozik, rázza a fejét, és egyszerre csak beszélni kezd, hogy milyen nehéz az ő dolga, nem is hiszem el, hogy egy színház belső életében milyen sok az intrika, nem lehet itt sem-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté

ÉLET ÉS IRODALOM

1964 JUN 13

1021

Csurgói Máté: Lány és fiú

és

alom

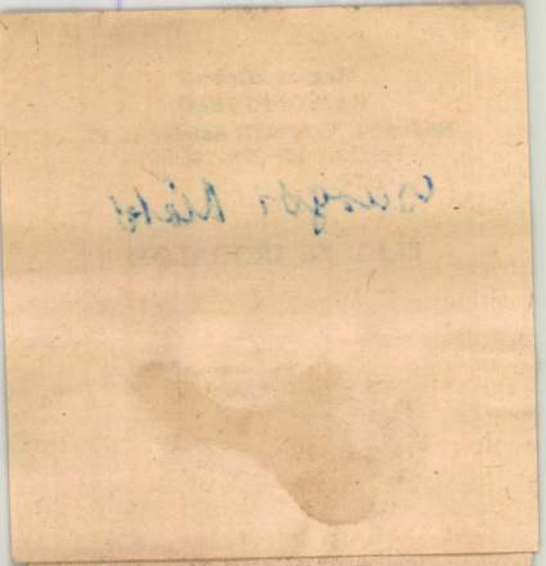

POLITIKAI HETILAP 1964. JÚNIUS 13.

Komáromban

biek című drámáját Gyár-

Csurgói Máté Lajos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZABAD FÖLD

1968 JUL 7

1021

Boglyák és házak (Csurgói Máté Lajos rajza)

dasági termelésre alkalmas föld- használható növények

Az ízlelés molekulái

Ma már közelállunk ahhoz, hogy az emberi érzéksz működésének fizikai-kémiai alapjait megértsük. A fizikai alapjának felderítéséért kapott néhány éve Nobel-díjat Békéssy György, a tavalyi orvosi Nobel-díjas Granit, Wald és Heartline pedig a látás folyamatának megismerését segítették elő felfedezéseikkel.

Sokkal nehezebb feladatnak látszik a szaglás és ízlelés kémiai-fizikai alapjainak megértése. Most ezen a területen született egy érdekes új felfedezés. A marha nyelvének ízlelőbimbóiból sikerült tisztán előállítani egy fehérjét, amely — úgy látszik — az édes íz érzéséért felelős.

Ez a fehérje ugyanis képes magához kötni a cukrokat, és a kémiai kötés hatására ilyenkor fizikai tulajdonságai megváltoznak.

Ez a változás elég erős ahhoz, hogy valamilyen idegrendszeri elem érzékelje, és ilymódon ingerületet továbbítson az agy megfelelő területére. A tisztított fehérje és a különböző cukrok közötti kötés erőssége pontosan olyan sorrendben növekszik, ahogyan a cukrok édessége. Különösen érdekes, hogy a szaharin, amely kémiailag nem is hasonlít a cukorra, de édes, a fehérjékhez szintén kötődik.

Ha a további kísérletek megerősítik ezeket az eredményeket, az frontáttörést jelent az ízlelés folyamatának tudományos megismerésében.

M. I.

Minden nép mondavilágá
különféle tulajdonságokkal fe
ször rosszindulatú és ijesztő
a sárkányok. A mesemondók
koznak rémisztő alakjuk, ap
az ügyesebb kezűek pedig k
kákon meg is örökítették az e

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM
1968 DEC 14

Csurgói Máté Lajos

1021

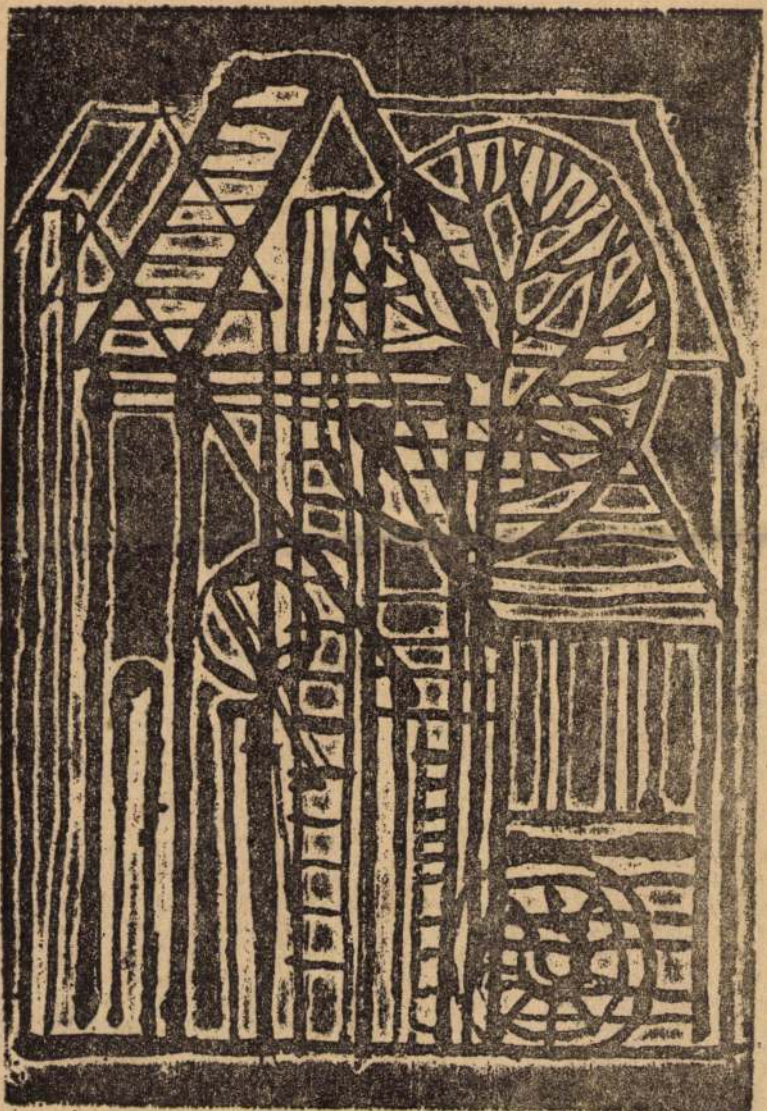

Csurgói Máté Lajos: Házak

ÁZEZER ÁLLAMPOLGÁR

a kétnyelvű mesemondók alkata, mesekincsük eredete és két nép meséinek, képzeletvilágának találkozása. Kiegészítésként még azt is meg kell jegyezni, hogy éppen ez a terület az, ahol a romániai és a magyarországi tudósok együttműködésére sok lehetőség adódik, hiszen egy kolozsvári folklorista, *Faragó József* vetette fel a kétnyelvűség egész problémakörét. És ez csupán egyetlen lehetőség...

A néprajz, a történelem, a nyelvészet művelői számára szinte kimeríthetetlen és csaknem teljesen ismeretlen forrás lehet a nemzetiségek múltja, jelene. Az ilyen munka távlatokat is tekintő megszervezése nem csupán egy-egy nemzetiség hagyományait derítheti fel, összetartozásának tudatát erősítheti, hanem *értékes lehet a magyar tudomány egésze számára, egyszersmind nélkülözhetetlen a szlovák, a román, a délszláv tudományos élet számára is.*

Ennek a tevékenységnek további kisugárzása is lehet. A jövő egyik fontos követelménye nyilvánvalóan az, hogy itt, Közép- és Kelet-Európában megszervezzük a nemzetiségek történetének, szociológiájának rendszeres kutatását. A magyarországi nemzetiségek tudós vizsgálóinak eleven tapasztalatcserén alapuló kapcsolatot kell majd tartaniuk a szlovák, román, délszláv tudományosság hivatott és hivatalos képviselőivel, ha munkájukat nem dilettáns módon kívánják végezni. Ám ugyanilyen kívánatos a módszerek megismerése érdekében, hogy kapcsolatuk legyen a csehszlovákiai, romániai, jugoszláviai *magyar nemzetiségek* tudományos életének képviselőivel. Így épülhet az igazi híd népek, nemzetek között.

Internacionalista hivatás? Feltétlenül. Kővágó László említett tanulmányában egyhelyütt ezt olvashatjuk: „Középiskoláinkban nagyszerű lendületnek indult a nyelvtanulás. De amíg a főbb világnyelvek oktatása mellett olasz, eszperantó stb. tagozatos osztályokat is nyitottak, addig az 1966—67-es tanév befejezéséig *egyetlen iskolánkban sem tanították a szomszédos népek* (szlovák, szerb-horvát, román) *nyelvét...*" (Természetesen a nemzetiségi iskolákban tanították és tanítják. — A szerk.) Anélkül, hogy ennek az adatnak a részletesebb elemzésébe bocsátkoznánk, egy fontos tételt szeretnénk rögzíteni: ugyan milyen közös kulturális munkát kívánunk végezni, ha az elemi feltételeket, a nyelvek ismeretét nem biztosítjuk? Ez a momentum is arra figyelmeztet, hogy nemzetiségeink problematikáját nem elég önmagában szemlélni. Tennivalóinkat egy sokkal tágabb, az egész magyar kultúrára nézve fontos ügy részeként értékelhetjük csak pontosan.

Azzal kezdtük, hogy négyszázezernél több magyar állampolgár sorsáról, műveltségéről van szó. Hadd fejezzük be azzal, hogy az a mód, az a komolyság, ahogyan velük együtt, a lenini útmutatásoknak megfelelően a nemzetiségek jövőjén dolgozunk — egyúttal az ország és a magyarság jövőjét is befolyásolja Közép- és Kelet-Európában.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 DEC 6
SOMOGY MEGYEI
NÉPLAP

CSURGÓI MÁTÉ LAJOS ÉS KUCS BÉLA KIÁLLÍTÁSA BARCSON

1021

A vidékről elszármazott, a fővárosban vagy más nagy városban élő képzőművészek sokat tehetnek a szűkebb provinciák képzőművészeti kultúrájának emeléséért. Ahol eldicsekedhetnek egy-egy neves szülöttről, ott találkozhatunk is effajta kapcsolattal.

Ilyen módon sikerült kiállítást rendeznie a barcsi gimnáziumnak, a TIT járási elnökségének és a járási művelődési háznak. A somogyi születésű *Csurgói Máté Lajos* révén megnyerték *Kucs Béla* Munkácsy-díjas szobrászművész támogatását is.

A kiállítás gerincét Csurgói Máté Lajos grafikái alkotják. Négy sorozattal szerepel, hat *Radnóti-illusztrációval*, a *Háború*, a *Vegyiüzem* és a *Házak* sorozattal. A háború gyalázata ellen tiltakozik Radnótit illusztrálva — *Levél a hitveshez, Erőltetett menet, Razglednicák* —, s nem csak a háború veszélyére figyelmeztet, hanem tiltakozik is napjaink meggyaláztatásai ellen: *Vallatás, Roham, Tisztogató hadművelet, Hajtóvadászat.*

A természet és az ember munkakörülményeinek, egész életének átalakulása ihlette a Házak és a Vegyiüzem sorozatot, a konstruktív szerkezeti látásmód nem erőszakolása ezekre a témákra, hanem belőlük fakad. *A szerkezet nem öli meg a szépet* — bizonyítja Csurgói Máté Lajos.

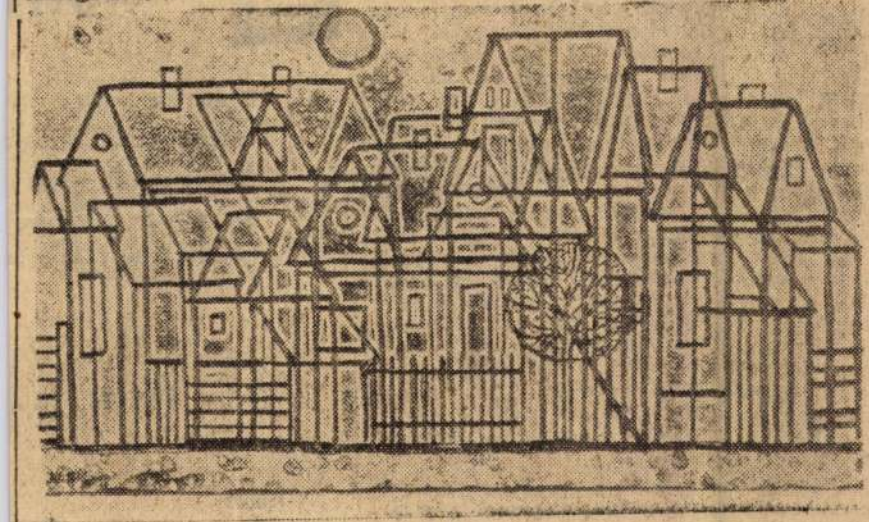

Csurgói Máté Lajos: Házak.

Kucs Béla: Anya gyermekével.

A szobor alkotóeleme a tér. Kucs Béla kisplasztikái a lakáskultúrához tartoznak, terüket az otthon falai határolják körül. Kisplasztikái intimek, az emberi érzéseket egyszerű formai nyelven fejezik ki: *Anya gyermekével, Találkozás, Ölelkezők.* Kucs Béla gipszből vagy agyagból formáz. Sajnos az előbbit nem sikerült úgy megmunkálnia — festenie —, hogy magasabb esztétikai követelményeknek is megfeleljen.

H. Gy.

Csurgói Máté Lajos

lomása, az állomás — Mirnij — magyar jelentése: *békés*. A tudósok, kutatók békés nemzetközi összefogása, önfeláldozó, viszontagságos küzdelme világunk megismeréséért. A »vételt« Baráth József jegyezte föl sok ezer kilométerre hazánktól, az Antarktiszon, s jegyzeteit, megfigyeléseit a hang minőségéről, a Szülőföldem adásainak idejéről, a hazai üzenet érkezéséről. — mindezt idehaza, az Országos Meteorológiai Intézet ionosz-

és 25 400 kilométer utat tett meg... Aki a »vételt« hallgatta, följegyezte! Azzal beszélgetünk most a Meteorológiai Intézet egyik második emeleti dolgozószobájában, *Baráth Józseffel*, az intézet 33 éves igazgatóhelyettesével.

Ő vett részt a XI. szovjet antarktiszi expedíció magyar tagjaként: másfél évet élt a Mirnij-állomáson, és a meteorológiai, légköri kutatások mellett zöld táblás naplójába naponta följegyezte a pesti rádió odaérkező üzeneteit, s ezzel az ionoszféra-kutató osztálynak gazdag anyagot szolgáltatott. Ellenőrizni, összehasonlítani lehetett az osztály előrejelzéseit, számításait az antarktiszi vétellel. »Vétellel« — másfél esztendő kemény, a jégmezőkön, a hóviharokban eltöltött kemény munka eredményeivel.

Baráth 1965 decemberében indult el az Antarktiszra, s ké évet töltött ott.

AZ ELSŐ HETEK, az új munkával ismerkedés után elhatározta, hogy épít egy erős rádióvevőt. Talált az állomáson egy rossz készüléket, azt próbálta megjavítani. Hetekig vadászott az éter hullámain, amikor egyszer csak az Antarktiszon megszólalt a Szülőföldem szignálja. — Az állomás geofizikai osztályának vezetője, Szmirnov elvtárs, amikor megtudta örömömet, ezt mondta: *»József, adok én neked egy olyan vevőt, hogy annál jobbat úgysem tudnál építeni.«* Egy nagy érzékenységű rádiót kaptam tőle. Most már csak egy jó antennát kellett

méter hosszú
lasztottam. B
hóval jól meg
három négy
töttem rá. Fél
le: betonkemé
hiszen tudni k
részen nem ritka az 50—60 fokos hideg, *a leghidegebb nyarat az Antarktiszon 1960 augusztusában mérték: mínusz 88,3 fok volt.*

— A rádióvétel eredménye meglepett. Ettől kezdve mindennap hallgattam Pestet, mégpedig naponta kétszer. Reggel 9-től 10-ig; ez azt jelentette, hogy odahaza hajnali 3-tól 4-ig sugározták a világba a Szülőföldem műsorát. Aztán fél 11-től 11-ig Minden adás után elővettem a naplómat, s jegyzeteket készítettem.

ELŐKERÜL A ZÖLD KÖTÉSŰ NAPLÓ, olvasom a két évvel ezelőtti, október 3-i följegyzést: *»A szél napok óta nem csendesedik, sőt ma néhány alkalommal a 168 kilométer/órasebességre hitelesített műszer mérési tartománya is kevésnek bizonyult. Rengeteg a hó. Ha kimegyek a szabadba, annyira rá kell dőlnöm a szélre — szinte vízszintesen fekszem —, hogy időközönként kezem a havat éri. Reggeli után üzent a Szülőföld. Jó vétel volt. Riportokat hallgattam a futballbajnokságról. FTC—MTK 7:1 Dózsa—Honvéd 3:0, Vasas—Tatabánya 2:0, első a Vasas 32 ponttal, második az FTC 28 ponttal.«*

»Október 4-e. Elcsendesedett a szél. Meglátogatom a ping-

csak
ullom,
n mí-
mai
szí-
ildem
ládo-
mat. S itt, a Mirjinben megszólalt az otthon. A kislányom azt mondta: »Apuci, siess haza!« A legkisebbik, az öthónapos pedig csak gőgicsélésével üzent...«

K. Gy.

ARÁT!

aszt a lakásban,
fűtött kályha.

NSÉG!

keletkezhet tűzkár,
agy pusztítást végezhet
en, a családi házban.

IZTOSÍTÁS

RTÁSI BIZTOSÍTÁS

I BIZTOSÍTÓ

(7812)

Kar
vásá

Értesítjük kedves vás
évek gyakorlata szerint
Gáspár u. déli végén (
jük a karácsonyi feny
nőségű, friss vágású á

A két méter
előzetes me

(1006)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté Lajos

NÉPSZABADSÁG

1964 NOV 2 2

— Az új Erzsébet-hídról lapunk tegnapi számában megjelent rajzot Csurgói Máté Lajos készítette.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Csurgói Máté Lajos
TURBINA
1964 NOV 27

1021

Felavatták az Erzsébet-hidat

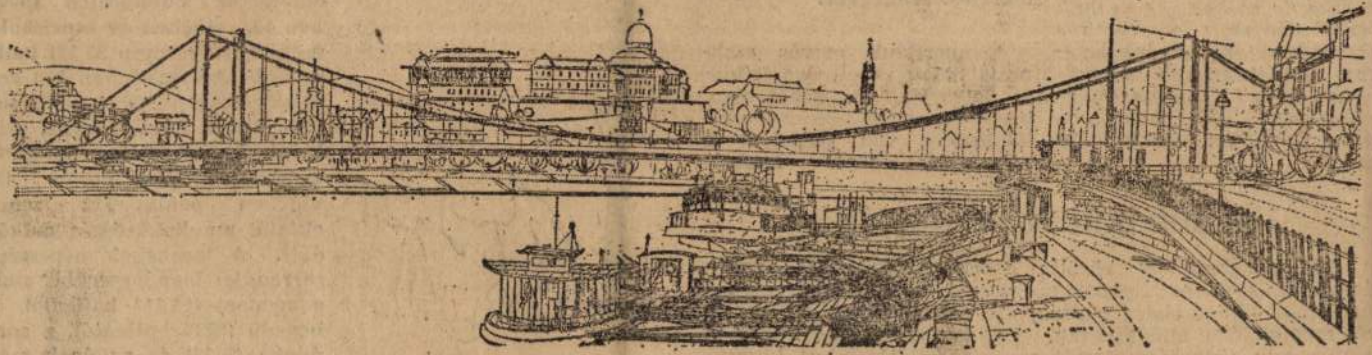

Csurgói Máté Lajos rézkarca

ezett meg.

Nem lehet gyerekes csínytevésként felfogni azt, hogy néhány ipari tanuló az elmúlt héten gyümölcsízzel kente be az étkezde székeit. A ruhák bepiszkolódtak, a tisztítás pénzbe kerül. Szeretnénk, ha az ipari tanulók vezetői tudomásunkra hoznák, milyen intézkedést tettek azért, hogy többé ne forduljon elő hasonló eset.

torkerékpárokat, párizsi és fekete-tengeri utazást, illetve nyaralást, televíziókészülékeket, rádiókat, karórákat, fényképezőgépeket és több száz vásárlási utalványt. Vásároljon szerencsesorsjegyet!

A sportklub evezős szakosztályának vezetősége felhívja dolgozóink figyelmét arra, hogy aki az 1965-ös esztendőtől kezdve vízi járművét a Láng-csónakházban kívánja

A hibákat kijavították

Az energiaosztály közölte szerkesztőségünkkel, hogy a gépgyár műszaki osztályának mosdójában megszűnt a melegvízellátással kapcsolatos panasz, mert a hálózatot a szükségnek megfelelően átalakították. Ugyancsak megjavították a turbinaüzem volt üzemvezetői szobájában elromlott fűtőtestet is.

Kép szöveg nélkül

gatóval. Az országban hat zeneművészeti szakiskolában 2141 fiatal készült zenei pályára. Ezenkívül az említett esztendőben Budapesten 49, vidéken pedig 132 zeneoktatói munkaközösség működött. A tanszakok népességi sorrendje: legnépszerűbb szak a zongora (15 214 hallgató), a hegedű (8037 hallgató), a gordonka (1515) és az ének tanszak (1027 hallgatóval).

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 AUG 3

1021 Csurgói Mátélegos

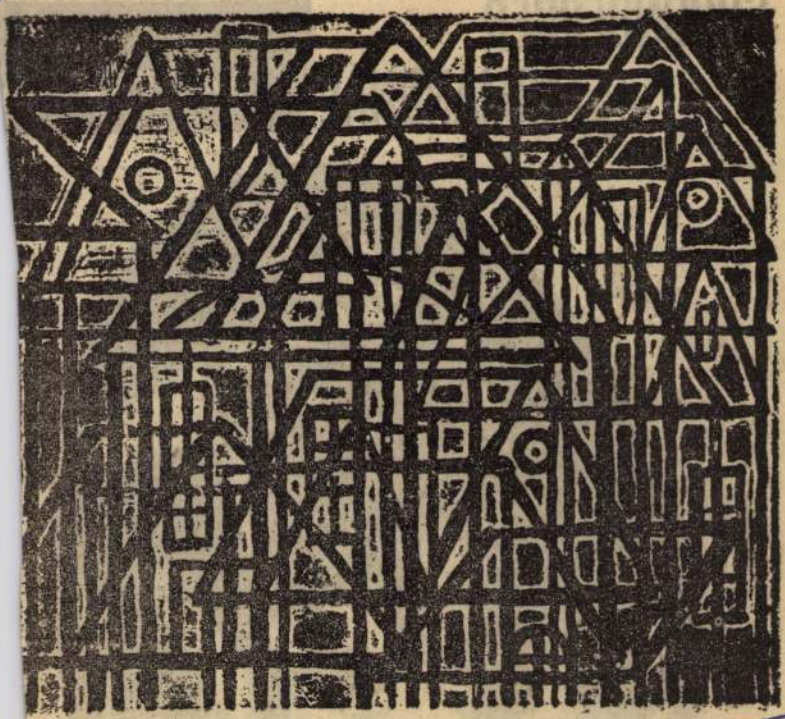

Csurgói Máté: Házak

SCHÖNBERG ARMANDNÁL

MŰTEREM

CSURGÓI MÁTÉ LAJOS
1021

Csurgói Máté Lajos rézkarcai

Rézkarcok, plakátok, olajfestmények tucatjai; rézmozsarak, agyagkorsók, néhány saját készítésű gitár és egy vibrafon között beszélgettünk *Csurgói Máté Lajossal*, Lotz Károly utcai műtermében.

Sokat dolgozik. Közel ezer fekete-fehér rézkarckompozíciót készített az elmúlt huszonöt év alatt. A hazai városi és ipari tájakra, az Alföldre, de főleg a Dunántúl jellegzetességére ismerünk ezeken a rézkarcokon, melyeknek nemcsak a

motívumai változatosak az ábrázolást adó vidékképbe kívánkozó adottságai szerint, hanem a rézkarcnak, mint grafikai műfajnak a technikai lehetőségei is. Aztán sok monotypiát, papírmetszetet, plakátot is készít, nyomdai és reklámgrafikát, illusztrációkat, egyedi rajzokat, akvarelleket, olajképeket. Képzőművészeti nagyüzem egymaga. Rendszeres kiállító. Maga szervezi, rendezi és kivitelezi kiállításait, egészen a képakasztásig.

Budapesten a Május 1. mozi előcsarnokában, különböző művelődési házakban, a Fiatal Művészek Klubjában, Kaposváron, Szegeden, Barcson, Szentendrén, közben rendszeresen szerepel munkáival a hazai csoportos és külföldön megrendezett kollektív kiállításokon is. Hazai egyéni kiállításaihoz ankétokat is szervez, ahol nagy kedvvel beszélget az érdeklődőkkel és szóval is elmagyarázza a rézkarctechnika mibenlétét.

Itt az Izzóban is találkozhatunk egy alkotásával: a *Sztálinvárosi Épületelemgyár* című rézkarccal, melyet még 1953 nyarán, harmadéves főiskolásként készített.

Gyakran látogat haza szülőfalujába, Csurgóra, hogy otthon is beszámoljon eredményeiről. Szeretettel őrzi kiállítási vendégkönyvét, amibe iskolatársai, tanítói jegyezték be elismerő véleményüket falujuk büszkeségének munkásságáról.

Csurgói Máté Lajos benne él képzőművészetünk eleven áramlásában. Falujában friss hitet, erőt adó személyisége van. Jó ismerője a képzőművészeti technikának, kiváló rajzkészséggel bír, mégis, munkásságát inkább a *követelményeknek való megfelelés*, mintsem az önkifejezés ténye jellemzi. Zavarban van az önkifejezést illetően, ugyanis az önkifejezés a hazai képzőművészetben a jelenleg érvényben lévő divat szerint az absztrakt formai ügyekben való jártasságot jelenti. Ezek szerint akkor lesz valaki önmaga, ha az önmagában formálható belső világ helyett az absztrakt hasonulásokra van inkább igénye. Csurgói Máté Lajos képtelen e személyiségtagadó hit keresztvize alá hajtani a fejét.

A Somogy megyei Csurgón született 1931-ben. Szülei földművesek. Maga is mezőgazdasági munkával kezdte életét, aztán traktoros és építőipari segédmunkás, majd Csepelre került esztergályostanulónak. 1951-ben felvételt nyert a Képzőművészeti Főiskolára, ahol *Bencze László, Ék Sándor, Hincz Gyula, Barcsay Jenő* voltak tanárai.

Első munkái is rézkarctechnikával készültek: tájak, üzemek, munkát végző emberek. Azt a hittel vállalt programot valósítja meg, hogy költészettel megszervezve adja vissza képein a látványt. Észreveszi és ábrázolása alapjául teszi a téli tájban rajzolódó fa ágainak finom grafikáját, a határból látható falvakat, falusi utcákat, téli mozgásokat és nyugalmakat, hegyek közt vagy síkságokon, aztán a tavasz, a nyár, az ősz képeiről ad vallomásokat. Nem szuverén a látvánnyal szemben, nem a tájból formál, hanem a táj formál őbenne motívumokat. Mindez persze nem szolgai másolása a természetnek; úgy engedi magába a látványt, mint magát a valóságot.

A munkát végző emberek formái sem ötletszerűen rendeződnek motívumokká ezeken a rézkarclapokon, hanem hogy a mozdulatokban keletkező szépségek is életet, érvényt nyerjenek. Mindezekben az apró finomságokban nyomon követhető eredmények azonban a művészeti élet fórumain nem szereznek elismerést alkotójuknak. A formai ötletek kizárólagosságának tisztelői szinte már minden, a valóságra emlékeztető ábrázolást elvetnek.

Csurgói Máté Lajos törődik a közönség véleményével, érdekli munkájának hatása. Képtelen fanyar arccal, közönyt mutatva tekinteni legfőbb kritikusaira — a nézőkre. Nem a föléemelkedést, hanem a találkozást akarja a közönséggel. Ezért a túlhajtott munka, a nyugtalanság, amit csak a visszahatást nyújtó találkozások szelídíthetnek.

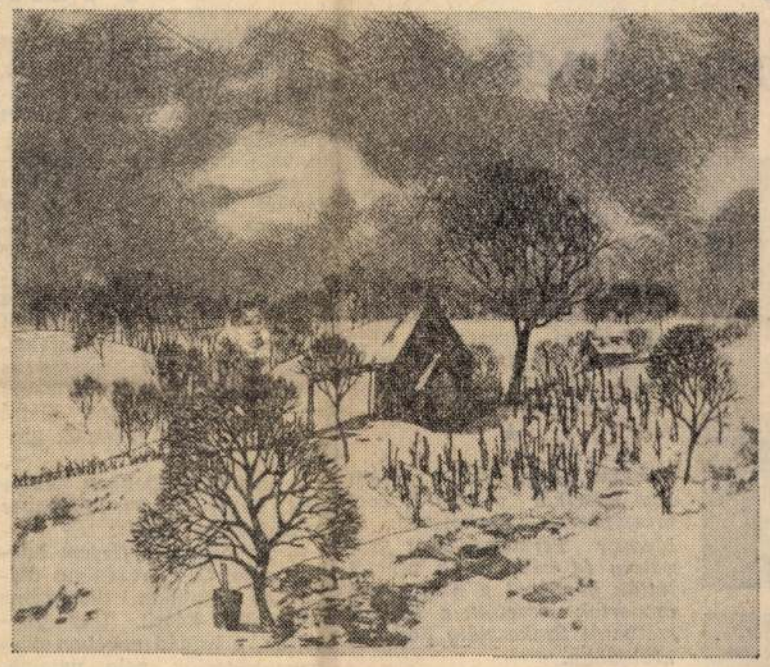

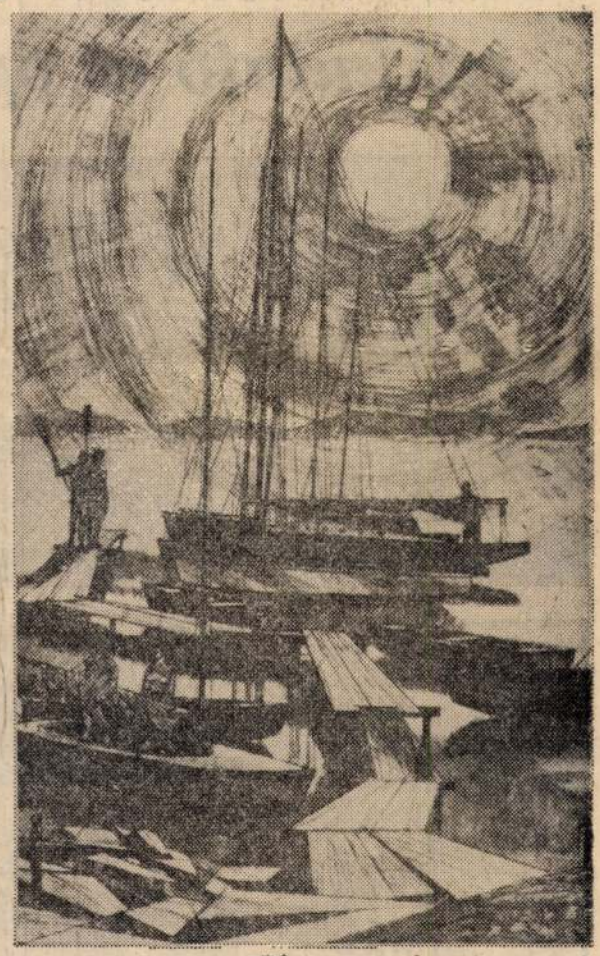

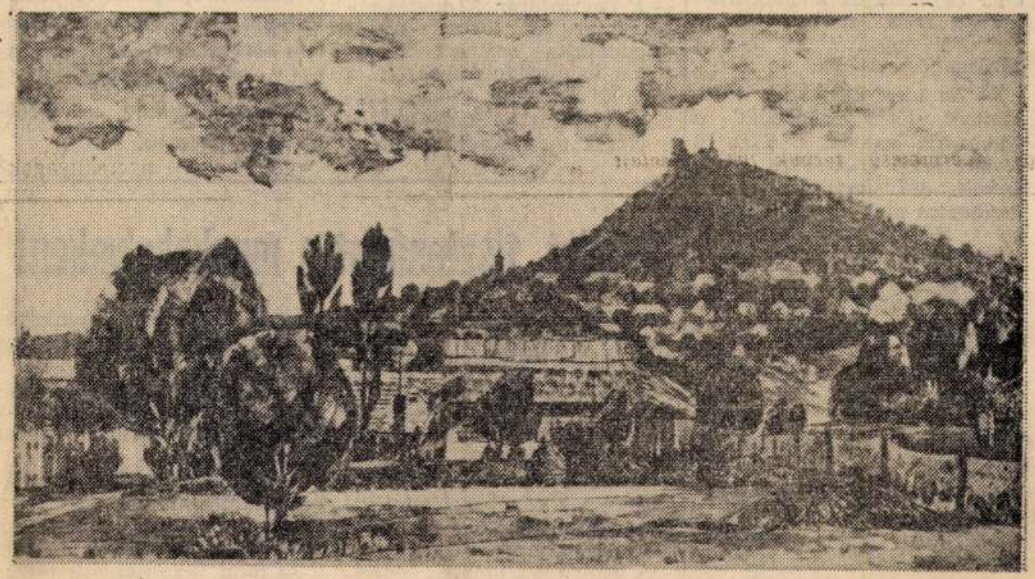

50

OZZI

1981 JUL 30

MAHSZ SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., DÉLI UT 51.
Telefon: 337 148, 340-726

Két napig a Tungsram-strandon

2180 kilométer a Dunán — rákkutató és operaénekes

Július 21-én, kedden, nem sokkal a déli harangszó után, kis hajók — nagy csoportja tűnt fel észak felől a Dunán. *Kadlecovits Géza*, a Természetbarát Szakosztály vezetője magyaráz. Talpai külső élén egyensúlyoz a Tungsram uszoda friss, zöld füvén a harsogó napsütésben, vállait fázósan összehúzza.

— *Az idén harmadik alkalommal látja vendégül a Tungsram uszoda, a TID, a Nemzetközi Duna-túra résztvevőit. 488 kajakos, kenus, kielbootos vízi túrázó érkezik az NSZK-ból, NDK-ból, Ausztriából, Lengyelországból, Csehszlovákiából, Bulgáriából, de lesznek angol, amerikai és svéd vendégeink is. A magyarok között csaknem 100 izzós vesz részt a nagyszabású vízi túrán. Lesznek, akik most kapcsolódnak be a túrába, lesznek, akik itt fejezik be az evezést.*

— *Huszonhatodik alkalommal rendezte meg a TID-et, a Nemzetközi Duna-túra Bizottság* — mondja *Bárdos György*, a vízi túra tagozat vezetője. — *A közel 500 turista Ingolnesseeben él. Radiobiológus-rákkutató. Tavaly Pozsonyban tartott egy előadást, ott szerzett tudomást a Nemzetközi Duna-túráról. Ő már másodszor vert sátrat a Tungsram strandon.*

Az osztrák evezősök között találkoztam „izzóssal" is. Udo Lecher ugyanis a TUNGSRAM—AUSTRIA munkatársa.

★

Július 22-én este a Vasas Izzó Sportkör vezetői, a Természetbarát Szakosztály, a Magyar Természetbarát Szövetség és vállalatunk vezetői látták vendégül a nemzetközi csoportok vezetőit, a Természetbarát Szakosztály Fóti úti klubjában.

A jó hangulatú összejövetelen *dr. Németh József* tolmácsolta a Tungsram kollektívájának üdvözletét, majd *dr. Lőrinci Géza*, a Természetbarát Szövetség főtitkára köszöntötte a megjelenteket. Ezt követően ajándék- és zászlócserére került sor.

★

A rövid pihenő után, július 24-én folytatták útjukat a Nemzetközi Duna-túra résztvevői.

— **pamuk** —

Túrista-tudakozó

Július elsejétől új idegenforgalmi szolgáltatást indított magyaroknak és külföldieknek — a *Tourinform*. Részletes tájékoztatást ad többek között mindenfajta szálláslehetőségről, a valutaárfolyamokról, a külföldi benzinárakról, a fürdők nyitvatartási idejéről, még a vidéki moziműsorokról is.

Az Országos Idegenforgalmi Hivatal, a Posta és az Idegenforgalmi Propaganda és Kiadó Vállalat új információs szolgálata hétköznap 7—21, szombaton 7—20 óráig, vasárnap 8—13 óra között hívható, a 179-800-as telefonszámon.

Rendet, tisztaságot a munkahelyeken!

Ez évben második alkalommal hirdették meg a Hajdú-Bihar megyei üzemek, gyárak között a környezetvédelmi akciósorozatot, melyen a hajdúnánási Wolfram Drótgyár kollektívája is részt vett.

Az akcióban elért eredményeket a környezetvédelmi világnaphoz kapcsolódva május 1-én értékelték.

A benevezett üzemek önértékelésén túl a *Szakszervezetek Megyei Tanácsának* munkavédelmi osztálya végezte el az értékelést.

Az eredmények alapján elismerő oklevélben részesült a *hajdúnánási Wolfram Drótgyár* kollektívája.

A környezetvédelem érdekében jelentős munkát végeztek a gyár szocialista brigádjai, munkahelyi kollektívái, eddig több mint négyezer óra társadalmi munkát dolgoztak.

Izzós brigád gyűjtésébő

Külföldi u

A Béke II. brigád a VMEF alkatrészosztályán dolgozik. Amiért ellátogattunk hozzájuk, annak oka egy szívet melengető esemény volt. Előtte való nap adták át személyesen a *Zalka Máté Szociális Intézet* lakóinak a főosztály dolgozói által — az ő felhívásukra — összegyűjtött 6 ezer forintot. *Négy mozgássérült fiatalembert segítettek hozzá a kedvezményes árú külföldi utazáshoz.* Olyan embereket, akiknek a helyváltoztatás is nehézségeket okoz, s akik ezzel a külföldi úttal eletre szóló élménnyel lehetnek gazdagabbak.

A történet régebben kezdődött. Erről Magyar Ferencné brigádvezető beszél:

— *Az ötletet a férjem hobbija adta.* Ő szenvedélyes diázó, és újabban diaporáma műsorokat készít. Úgy gondoltuk, a brigád nevében megörvendeztetjük vele valamelyik szociális otthon idős lakóit. Végül is a *Május 1. úti* intézettél vettük fel a kapcsolatot. Áprilisban kint is voltunk vetíteni, és hogy menynyire tetszett, erről a nősorok tanúskodnak gádnaplóban.

Kintjártunkkor alapo rülnéztünk és akkor hogy bizony a kön eléggé szegényes. Ell tuk, hogy a rokkantn nek jegyében gyűjtést indítunk, a főosztály többi brigádja között is a könyvtár bővítésére. A VMEF egész kollektívája jóvoltából hatezer forint gyűlt össze. *Időközben a könyvállomány bővítését az intézetben már saját erőből megoldották.* Az összeget befizethettük volna a mozgássérültek egyszámlájára is, de mit tagadjam, kicsit „önzők" voltunk, szerettük volna látni is fáradozásunk eredményét. Megállapodtunk az intézet vezetőivel, hogy személy szerint négy olyan mozgássérült fiatalembernek adjuk a pénzt, aki saját erőből nem tudott volna részt venni az említett utazáson. *Megható volt kezet szorítani velük, és látni szemükben a felcsillanó örömöt.* Kapcsolatunk természetesen nem szakadt meg, lencsert kapták meg a szocialista brigád címet, voltak a vállalat kiváló brigádja és tavaly már másodszor nyerték el az aranykoszorút. Az alapítótagság már jócskán kicserélődött, jelenleg tízen vannak. Üvegalkatrészek, lámpafejek, elektródák minőségellenőrzését végzik. Szakmailag, politikailag rendszeresen képzik magukat. *A munkájuk nem nevezhető túlzottan változatosnak, az egyhangúságot mégis kizárja a műhelyükön kialakított jó, baráti légkör.*

Amit az újságíró az elmondottakhoz hozzátehet, talán csak annyi: *a brigádmozgalomban éppen elég formalitással találkozott ahhoz, hogy a Béke II. brigád kezdeményezésének igazán tudjon örülni. Ezzel a véleményével talán nem áll egyedül.* **sz. g.**

Gyárlátogatás Vácott

A hajdúnánási Wolfram Drótgyár FMKT Klubjának 1981. évi munkatervében szerepel egy tapasztalatcsere-látogatás, mely július 21-én realizálódott.

Az FMKT Klub vezetői felvették a kapcsolatot a váci Fényforrás- és Alkatrészgyár FMKT-titkárával és KISZ-vezetőivel, minek alapján a klub tagjai július 21-én megismerkedtek a váci gyár termelésével, a KISZ-esek munkájával.

Reméljük, hogy a tapasztalatcsere mindkét fél számára hasznos volt és a jövőben ez a kapcsolat tovább bővül.

Századvégi pillanatok

Igen érdekes kiállítással lepte meg a Budapesti Történeti Múzeum a régi fotográfiák kedvelőit: *Klösz György „Fényképészeti Műintézete"* által készített felvételeket mutat be.

A főképpen budapesti városképekből válogatott anyagot a látogatók októberig tekinthetik meg.

Vonaton

Vidéki gyáraink egyikébe utaztam nemrégiben. A több órás vonatútra bőven felszerelkeztem olvasnivalóval — hisz restanciám mindig akad —, nem tartozom ugyanis az ismerkedőbeszélgető típushoz. Így hát elfoglaltam a helyem, s körülbástyáztam magam újságokkal.

A fülkében öten voltunk, egy középkorú hölgy a fiával, egy nagymama és az unokája, no és jómagam. A nagymama, barátságos asszony, hamarosan szóba elegyedett szomszédnőjével, annál is inkább, mert unokája úgyszintén olvasásba merült. (Ez egyébként jó is volt, mert ha nagyritkán megszólalt, vagy válaszolt a nagyanyja kérdéseire, azt bizony meglehetősen szemtelen hangon tette.) Elég az hozzá, a két asszony pillanatok alatt kideritette, hogy van közös ismerősük a városban, amely utunk célja, a szokványos időjárástéma kimerülte után is volt tehát miről társalogniuk.

Közben telt az idő, fogytak a kilométerek, egyre közeledtünk a végállomáshoz. A táj arrafelé kedves, dombos, erdős, s ez a látvány mindig megfog. Ki-várt kiolvasásra néhány sajtótermék. Elég alaposan tanulmányoztam őket, mégis hamarabb a végére értem, mint ahogyan a menetidő lejárt volna. Hátravolt még vagy egyórányi út haláig. Mit lehet ilyenkor csinálni? Bámészkodni nem, kint már sötét van. Keresztrejtvényt fejteni, mint a szemközti fiatalember? Ennek egy akadálya van — nincs nálam rejtvényújság. Vagy aludni, mint teszi azt a másik útitárs a sarokban? Azt meg nem tudok vonaton. Marad tehát programnak a mélázás. Sorjáznak fejemben az ilyen-olyan gondolatok. Felötlik bennem például, hogy ez a dizelmozdony vontatta szerelvény (talán mert jóval gyorsabb?) már nem „mondja", mint gyerekkorom gőzöse induláskor, hogy: megy a Kata, megy a Kata; majd egyre tempósabban: fut a Kata, fut a Kata. Azután ki tudja, milyen képzettársítás folytán az a gyakorta használt kifejezés jut eszembe, hogy „ismerem, mint a tenyeremet". Nos, akiről, vagy amiről szólván eképp nyilatkozunk, azt minden bizonnyal valóban jól ismerjük. De vajon is-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Csurgói Máté Lajos

KISALFÖLD
Győr

1970 MÁJ 12

1024

Versek rézbe metszve

Csak azt sajnálom, hogy méltatlanul kevesen voltunk részesei annak az áhítatos szép félórának, melynek a *Művészet* volt vendége. Szombaton délelőtt Győrött, a *Kazinczy Gimnázium* díszteremében a *Csurgói Máté Lajos* grafikáiból rendezett kiállítás megnyitóján.

Csak egy félórára, de találkozott *Radnóti Miklós* és *Johann Sebastian Bach* és *Bartók*, s előadóművészet és előadóművészek, a Radnótit rézbe metsző festőművész, és ihletett munkái is. Bűn lenne csupán illusztrációnak vélni őket, oly teljesek, oly mélységesek, egyek a verssel. A *Tétova óda* egymásba fonódó, összesimuló vonalai ugyanazt mondják: „nem vagy *más* világ". A *Razglednicák (1)* címet kölcsönző metszet előtt állva szóról szóra bukkannak elő emlékezetemből az elfelejtettnek hitt sorok: *„torlódik ember, állat, szekér és gondolat / az út meritve hőköl, sörényes ég szalad / Te állandó vagy bennem e mozgó zűrzavarban..."*

S alig tudok továbbmenni a képbe fogalmazott *Első ecloga* költőarcú tölgye elől, mely *„tudja kivágják, s rajta fehérlik / bár a kereszt, mely jelzi / hogy arra fog irtani holnap / már a favágó, — várja, de addig is új levelet hajt"* — mert oly egyenes már innen az út az utolsó Razglednicáig, mely után már csak Abda következett.

Döbbenetes erejű újrafogalmazása e kilenc metszetből álló sorozat a költő érzéseinek, gondolatainak, szerelmének és szenvedéseinek — a kornak, melyben élnie s halnia kellett. *Tisztaság, egyenesség és dráma feszül feketén és fehéren a lapokon, mint a betű az oldalakon.* Azonosulás, alázat, ihlet, fájdalom, szeretet és düh: indulat vezette a grafikust, a művész szól e lapokon művésztársa szavával, s egyet mondanak.

S egyet mond Csurgói Máté Lajos az *„Oly korban éltem én"* költőjével a *Háború* című sorozatával is. Az öldöklést, a háború pusztító rémét láttatja, s sikolya figyelmeztetés: *a modern kaszás alakja száguld ma is az ember ellen, földre dönti, „kéjjel öl", szúr, „tisztogat", s rémes árnya egyre hatalmasabb.*

Meg kell nézni ezt a kamarakiállítást! Azért, mert Radnótira emlékezünk, azért, hogy még mélyebben vésődjön belénk a költő, hogy ne csak az évfordulón emlékezzünk, hanem sose tudjuk feledni az *Erőltetett menet* vánszorgóit. *Meg kell nézni, mert Csurgói Máté Lajos víziói mindannyiunkért kiáltanak megálljt. S meg kell nézni, mert mi lakunk azokban a házakhoz, amelyek egyre jobban hasonlítanak a Csurgói Máté papírmetszetein látható házakhoz, amelyek mintha egészen elnyelték volna már az embert... mintha már nem is lakna bennük senki.* (Ismerjük-e még a szomszédainkat?)

Azt mondtam, a megnyitón találkozott egy félórára a Művészet. Igen: *Z. Szabó László* Kazinczy-díjas tanár komoly, szép megnyitója után *Keres Emil* Radnótit szavalt gyönyörűen, s talán a legszebb Radnóti-siratót: *Hárs György* versét. *Klenjánszky Tamás* Bartókot zongorázott — Allegro barbara, Este a székelyeknél —, *Adrovicz István* gitárján, mintha hárfán szólalt volna meg *Johann Sebastian Bach* szvitje, s *H. Villa — Lobos* Prelüdje.

Így kell ünnepélyessé, igazán ünnepélyessé és élménnyé forrósítani egy megnyitót, s az érdem a KISZ megyei bizottságáé. *De megkérdezem, ha ilyen szépen megszervezte és megrendezte, miért nem fordított gondot arra is, hogy többen lehessünk részesei.*

M. I.

Népes versenyzőgárda

a csornai járási tűzoltóversenyen

Nyolcvankilenc raj indult a *Csornán* vasárnap rendezett járási tűzoltóversenyen. Dicséretes a községek tűzoltócsapatainak lelkesedése, hiszen például a 800 perc/literes utánfutóval felszerelt rajok közül 23, a 400-as utánfutósok közül pedig 22 raj mutatta be felkészültségét.

Elméleti vizsgával kezdődött a verseny, majd délelőtt 9 órakor a járási fúvószenekar kíséretével vonultak a Dózsa labdarúgó-pályára, s tartott a verseny délután negyed ötig.

A gépjármű-fecskendők bemutatóját a csornaiak férfi raja nyerte. A 800 perc/literes kismotor-fecskendővel jelentkező férfi rajok legjobbja *Mórichida* együttese lett, 2. *Rábacsanak*, 3. *Kony*, 4. *Bogyoszló*, 5. *Szany*.

A vállalati rajok versenyét a *19-es AKÖV beledi* telepének raja nyerte, második az *AKÖV csornai* telepe.

A községek 400 perc/literes kismotor-fecskendővel felvonuló csapatai között *Gyóró* szerezte meg az elsőséget, 2. *Fehértó*, 3. *Markotabödöge*, 4. *Szárföld*.

A fiúk tűzoltó szakköreinek szerelési versenyét a *szárföldiek* nyerték, a második *Farád* lett.

Kocsifecskendő szerelésben *(férfiak) a Cakóháziak* voltak a leggyorsabbak, a második *Rábasebes* lett. A *nők* kocsifecskendő szerelési versenyét a *rábakecöli* lányok nyerték. A szakköri fiú rajok kocsifecskendő szerelésében *Magyarkeresztúr* győzött, a második *Jobaháza* lett.

Két, ellenfél nélküli női csapat mutatta még be ügyességét, gyorsaságát. Kár, hogy társ nélkül maradt, így csak dicsérettel tudjuk nyugtázni a *jobaházi* és *gyórói* női rajok 800, illetve 400-as utánfutó motoros fecskendő-gyakorlatát.

Kihagyott helyzetek: vereség!

Alba Regia – Gy. Elektromos 3:2 (1:1)

Székesfehérvár, 200 néző. Vezette: Könye.

GY. ELEKTROMOS: Kocsis — Illés, Bokor (Szekeres), Pusztai — Horváth, Pável — Timlinger (Takács), Germán, Sulyok, Németh, Klell.

Alig kezdődik a játék Germán játssza át a védőket, már csak a kapussal áll szemben, de gyatrán mellé lő. Az Elektoromos irányítja a játékot. **A 19. percben Sulyok jó ütemben ad** [illegible] nyítja a vendégcsapat fölényét. A 38. percben váratlanul esik a hazaiak egyenlítő gólja. Húsz méterre a kaputól rúghatnak szabadot a székesfehérváriak, s a jobbösszekötő jól eltalált lövése a bal felső sarokba vágódik 1:1.

SZÜNET UTÁN teljesen megváltozik a játék képe. A hazaiak szoros emberfogásra térnek át, ez láthatóan nem tetszik a győrieknek. Közben a vendégek védelme is többször zavarba jön. Az 59. percben egy jobboldali támadás végén szerzett góllal vezetnek a hazaiak, majd a 74. percben egy Kocsis által kiütött labdával növelik előnyüket. 3:1. A hajrában ismét feljön az Elektromos és a 87. percben Németh átadásából Germán szépít. 3:2.

Nem úgy indult a játék, hogy az Elektromos vesztesen lesz kénytelen elhagyni a játékteret. Jól gördültek az első félórában a győriek támadásai, sorra alakultak és maradtak ki a helyzetek. Ez megbosszulta magát a második játékrészben, amikor a hazaiak

Csurgói Máté Lajos

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068. 337-748. 340-726

grafikusművész

TÁRSADALMI SZEMLE

1979 12

1 kor

Csurgói Máté Lajos: Badacsony

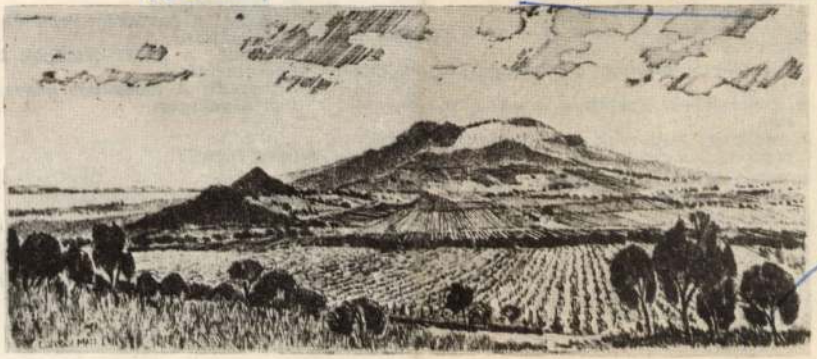

KOMMUNYISZT

14. szám

A törvényesség védelme és a harc fokozása a törvénysértőkkel szemben

Az ideológiai, politikai nevelőmunka hatékonyságáért

N. Dollezsal—J. Korjákin: *A nukleáris energetika*

J. Zsdanov: *Egy regionális felsőoktatási tudományos kutatóközpont*

L. Naumenko: *A dialektikus materialista filozófia korunkban*

M. Kozmin: *Trilógia a szovjet emberről. L. I. Brezsnyev műveiről*

A. Dubrovin: *A művész-polgár szabadsága*

A szovjet—kínai viszony történetéhez

Csukanov: *A szocialista együttműködés el nem halványuló vonása*

J. Kempi
és polit

J. Tauchi
aspekti

O. Henyš
és koo

M. Sikul
kiegye

A. Belov
koordi

M. Chra
jogi a

NOWE DROGI

Szeptember

E. Gierek: *A nemzet egysége: az erő forrása és a szocialista Lengyelország fejlődésének alapja*

P. Jaroszewicz: *A lengyel nemzet tanulságai a szeptemberi tragikus napokról és a második világháborúból*

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1970 DEC 21
NÉPSZAVA

Csurgói Máté Lajos

A maga útját járta. A költé- jut egy esztendőre. A szűk- ma is termékeny líratípusat.
zetben éppúgy, mint a való- markú válogatásért kárpótol (Európa.) Balla Gyula

Csurgói Máté Lajos: Csendélet

ilnek, jelen vannak. Megvi- melésre, a fog
átásuk csak akkor lehet ered- lami költségv
nányes, ha fő területenként reskedelemre
ülön-külön, de *mégis együtt* népgazdasági
ezelik őket. irányelveinek

A konferencián három fő sonló részle
árdéskörről esett szó. Az fel a dokum
gyik *a biztonság témaköre;* együttműköd
de tartoznak az államok kö- szabályokat
ötti kapcsolatokat szabályo-
ó elvek, a bizalmat teremtő Az okmány másik része a
endszabályok, a katonai biz- *kereskedelempolitika általános*
onsággal és a leszerelés kér- *elveivel foglalkozik.* Meg kell
éseivel összefüggésben. A má- állapítani, hogy számunkra ez
ik témakör *a gazdaság, a tu-* a kérdés a fontosabb. Hazánk
omány, a technika, valamint jóval a konferencia összehívá-
környezetvédelem területét sa előtt felismerve a kereske-
oglalja magában, végül a har- delmi kapcsolatok fejlesztésé-
adik az *emberiesség, az em-* hez fűződő érdekeit, *a kapcso-*
eri kapcsolatok területén ki- *latok fejlesztésének politikáját*
ejlesztendő együttműködés követte, *és mindent megtett az*
roblémáit vizsgálja. *üzleti kapcsolatok zavartalan-*

A „kosár" kifejezés a tár- *sága érdekében.* Szaksajtónk, a
yalt témaköröket egy-egy be- kereskedelem és az ipari fej-
ásárlókosárhoz hasonlítja, lesztés kérdéseivel foglalkozó
melybe minden részvevő be- szerveink minden szükséges
teszi a maga hozzájárulását. információt megadnak, részle-
osarak tartalmától, a köl- tes és nyilvános statisztikák-
zzájárulások mérle- kal rendelkezünk, gazdasági,
ött a megegye- külkereskedelmi jellegű tör-
vényeink és rendeleteink nyil-
vánosak.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 JUL 8
SOMOGYI NÉPLAP

Csurgói Máté Lajos grafikus

1021

Nyári Somogy a Balatonról

Megyénk kulturális, társadalmi és gazdasági szemléje, a *Somogy*, ezúttal balatoni számmal jelentkezett, címlapjára azért is került *Csurgói Máté Lajos Napfényben* című grafikája, a belső oldalakon pedig tömenti tájai idézik e vidéket. Az irodalmi rovat újdonsága az *Égtájak* műfordítás-válogatás. *Papp Árpád, Szirmay Endre, Fodor András, Somlyó György* görög, olasz, lengyel és mexikói költőket mutat be. A szomszéd és távoli népek líráját tolmácsoló költők fordításai mellett *Laczkó András* portréját olvashatjuk az olasz *Paolo Santarcangeliről*. A szemlében megjelent tanulmányok között *Zakonyi János* írása idegenforgalom időszerű kérdéseivel foglalkozik elemző módon.

Takáts Gyula ezúttal egy olvasmányélményéről számol be, *Tüskés Tibor Kodolányi-könyvét* elemzi, újabb szempontokat nyújtva a jelentős életmű kutatóinak. A költő balatoni vázlatfüzetének néhány szép lapjával is megajándékozta az olvasót. *Kanyar József Pálóczi Horváth Ádám* eddig ismeretlen lektori jelentését magyarázattal közli.

ázott Ske-
ló állapot-
rdeklődni:
Kelet-Iván
(268258)

Ajánlatokat
marha—juh« jeligére,
268210. számra a hir-
detőbe kérek. (268210)

EGYÉB

Építkezők, figyelem!
5 literes villanyboyler,
turista gázfőzőpalack
lámpával, 2—3 lapos
gáztűzhelyek, olaj és
gázboylerok, 1—2—3—
4—6 lépcsős szivattyúk,
80 és 200 literes komp-
lett hydroforok besze-
rezhetők az 59. sz.
pécsújhelyi Szuperett
Áruházban, telefon:
14-392. (9797)

20 m³ töltésföld el-
adó. Kaposvár, Vikár
Béla u. 58. sz. alatt.

...S

... központ-
...ázfelügye-
...t elcserél-
...ári tanácsi
...gy István.
Somogy
...endéglátó
... Endre u.
(268228)

... emeleti
...allos la-
...leg 1 1/2
...cserélnék.
...névvel és
...22. szám-
...be. (268222)

...alkalmaznak

Gépkocsira árukiszállítói munka-
...körbe, túravezetői beosztásba se-
...édmunkásokat fölveszünk. Füszert
...iók, Kaposvár, Zalka Máté u. 12.
(268194)

A Somogy megyei Patyolat Vál-
...alat felvételre keres villanyszere-
...őt és kazánfűtőket. Fizetés meg-
...gyezés szerint. (9867)

Nagy gyakorlattal rendelkező
...ádió-tv műszerészt keresünk rész-
...egvezetői beosztásba, rádió-tv sze-
...elő műhelyünkbe. Építőipari ...

Csurgói Máté Lajos

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1910 APR 25

KISALFÖLD
Győr

1021

Radnóti-békemenet és emlékünnepségek

Elkészült a Radnóti-békemenet és emlékünnepségek műsorterve. A KISZ KB és a KISZ Győr-Sopron megyei Bizottsága május 10-én békemenetet szervez Győrből Abdára, a mártírhalált halt költő, Radnóti Miklós emlékművéhez.

A békemenéten részt vevő fiatalok — tízezren — a belvárosban gyülekeznek reggel nyolc órakor. A menet fél kilenckor indul Útvonala: Kazinczy Gimnázium — Tanácsköztársaság útja — Aradi vértanúk útja — Köztársaság tér — kettős Rába-híd — Kossuth Lajos utca — E5-ös főútvonal — Abdai híd — Rábca-töltés — Radnóti emlékmű.

Háromnegyed nyolckor megemlékező ünnepséget tartanak a Tolbuhin sétányon levő Radnóti-szobornál, ahol a fiatalok elhelyezik koszorúikat és virágaikat. Onnan staféta viszi a lángot az abdai emlékműig. Ugyanekkor vízitúra indul a kettős Rába-hídtól.

Az abdai emlékműnél a koszorúzási ünnepség fél tizenegykor kezdődik. Tizenegy órakor az MHSZ hajómodellezői bemutatót tartanak a rábcai holtágon.

Május 9-én rendezik a városismereti emlékversenyt, amelyen Győr középiskolásai vesznek részt. (Erről lapunk pénteki számában már beszámoltunk.) Szintén május 9-én, délelőtt 11 órakor a Kazinczy Gimnázium dísztermében lesz *Csurgói Máté Lajos* grafikus-festőművész kiállításának megnyitója.

A beszédet Z. *Szabó László* tanár tartja. Az ünnepségen közreműködik: *Keres Emil* Kossuth-díjas színművész, *Klenjánszky Tamás* zongoraművész és *Adrovicz István* gitárművész. A kiállítás május 19-ig tart nyitva, az érdeklődők mindennap délelőtt 9—12 óráig, délután 14—18 óráig tekinthetik meg.

Május 9-én, a városismereti emlékverseny eredményhirdetése után, 18,15-kor a Rába Művelődési Központban *„Ünnepelj velünk!"* címmel műsoros est lesz. Győr városi és járási, valamint Sopron város művészeti együttesei tartanak bemutatót.

— ju —

lása első i
nak napja
1., 1959. ja
január hó 1
sem.
a) Az 1954.
ti jogszabál
állapított, s
sok kiegész
de legalább
Az özvegyi

üzemág a gyárban

szerkesztők asztalain most szeleporsó és csapforgó fúró-maró célgépek tervei készülnek. Az 1970-es programban még a felsőrészgépekre készítendő automata adagolás megtervezése, legyártása is szerepel.

Van-e az országban még egy vállalat, ahol hasonló melléküzemági tevékenységgel is foglalkoznak, tudnak-e ilyenről a MOFÉM-esek?

— Úgy tudjuk, a budapesti MOM gyárnak szintén van egy célgépszerkesztő csoportja, de ott csak alkalmanként terveznek egy-egy gépet, nem kötött terv szerint dolgoznak — mondja Kovács Sándor. Arról is ő beszél, hogy ez az „üzemág" milyen feladatokat ró művelőire:

— Nem sablonmunka, az biztos. Alaptudásnak megfeleltek a gépészmérnöki gyakorlatban szerzett ismeretek, de ezt gyarapítani kell, főleg a pneumatikus vezérléstechnikában kell még némi járatosságra szert tennünk nekünk, szerkesztőknek. A különböző szakmai folyóiratok böngészése is csak a hasznunkra, a gyár hasznára válik.

— Nemcsak nekünk kell azonban „okoskodni", *az általunk készített célgépekre kerülő munkásoknak, jövendő kezelőknek tanfolyamokat tartunk.* Elmagyarázzuk az automatagépek vezérlését, hogy az ismerős gépen könnyen menjen majd a munka — és úgy látszik, a célgépek gyártása nemcsak a vállalatnak hasznos; a vizsgaköteles tanfolyamot elvégzett munkások az eredmény szerint órabér-emelésben is részesülhetnek.

Tóth Katalin

Csurgói Máté Lajos grafikus

Csurgói Máté Lajos: Csendélet

Csurgói Máté Lajos, grafikus

RÉZKARCOK A CSÖNDRŐL

Csurgói Máté Lajos grafikusművész munkáiból nyílik kiállítás holnap délelőtt a Hévízi Nagyközségi Tanács klubkönyvtárában.

— A tárlaton szereplő lapjaim közül elsőként a Balaton ihlette színes rézkarcaimat említeném — mondja a művész. — A kiállításra készülve többen is megkérdeztek tőlem, nem tartom-e furcsa ötletnek, hogy a tó mellett a vízről, s annak környékéről készült lapokat mutatok be. Egyáltalán nem, hiszen tapasztalatom szerint az emberek többsége csak nézi a tájat, de nem látja meg igazán, nem feledkezik belé szépségeibe, a víz fodrába, a hegyek vonulatának látványába. S nem kalandozik el szeme a szelíd lankákra. Ha képeimen csönd van, az az ünnepi áhitat csöndje, a békés szemlélődésé, amikor kabócazene szól vagy csak a víz csobban a parti köveken, s az apró emberkék hangfoszlányai is a nagy, kitárulkozó messzeségbe vesznek. Az én birodalmam addig tart, amíg a szemem ellát, s ebből minél többet szeretnék felmutatni másoknak is.

— A kiállításon szereplő másik sorozatát Radnóti emlékének szentelte.

— A háborút kamaszként éltem át, s annak iszonyatára később Radnóti versei döbbentettek rá. Láttam a csurgói református templom fölrobbantását, a marhavagonokban elhurcolt embereket, féltem a bombázógépek zajától, riadt szemtanúja voltam emberek elpusztításának, s láttam döglődő, ég felé emelt lábú lovakat. E motívumokat mind-mind földolgoztam a Razglednicák és az ódák ihlette rézkarcaimban.

Csurgói Máté Lajos kiállítását holnap délelőtt 11 órakor *dr. Kiss Lajos* vb-titkár nyitja meg, közreműködik *Bálint András* színművész és *Adrovitz István* gitárművész.

(h. m.)

(h. m.)

EST

2.

2. 10.

Korrupció

e a rendőrség korrupciós
yakorlatot.

Nem szól a jelentés arról,
ogy a megvesztegetés a
endőrség berkeiben is el-
urjánzott. A közelmúltban

**váltottak le egy magas-
rangú rendőrtisztet, aki
korrupciós . kapcsolatot
tartott fenn az alvilággal.**

japán sajtó csaknem na-
onta számol be olyan ese-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1977 DEC
Társadalmi Szemle

Csurgói Máté Lajos

a jövő.

1021

Csurgói Máté Lajos:
Szigligeti dombok

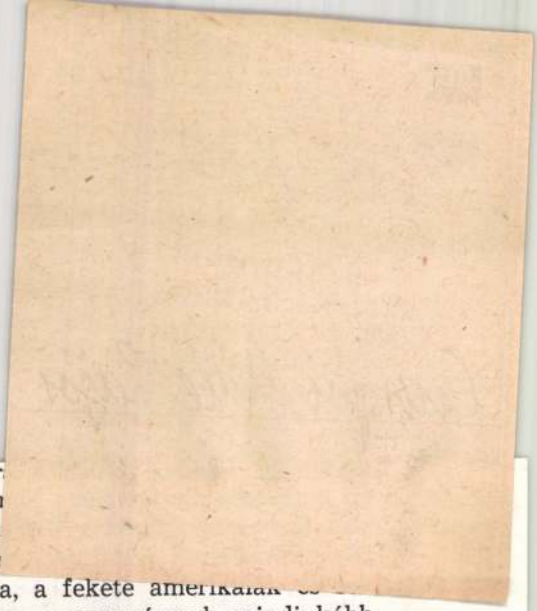

ával függenek össze, amelyeknek megoldásár
ísérletet kénytelen tenni. Ezeknek a kérdéseki
rőforrások átirányítását a féktelen és céltalan
erületekre: a munkanélküliség elleni harcra é
nergetikai és ökológiai problémák megoldására, a fekete amerikaiak
illió fehérbőrű szegény sorsának megjavítására, a nagyvárosok mindinkább
lmélyülő válságának leküzdésére.

Ezeknek az igényeknek akárcsak részleges figyelembevétele és kielégítése sszeegyeztethetetlen a katonai költségvetés nyakló nélküli emelésével. Viszont vezető köröknek feltétlenül figyelembe kell venniük, ha el akarják kerülni a ársadalmi feszültség fokozódását. Márpedig ennek elkerülése az amerikai uralkodóosztály *egészének* feltétlen érdeke.

Emellett semmilyen retorika sem feledtetheti, hogy a nemzetközi erőviszonyok megváltozása nemcsak a világháborút tette lehetetlenné, hanem az erőpolitika alkalmazását is, kilátástalanságra kárhoztatva azokat az imperialista ísérleteket, hogy egyoldalú előnyökre tegyenek szert. Egyben pedig lehetővé s szükségessé tette azoknak az érdekeknek hosszú távú felvázolását, amelyek özösek lehetnek az ellenkező társadalmi rendszerű államok közt. *Az első és*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725
1973 JUL 12
Somogyi Néplap

Csurgói Máté Lajos

1021

A LELLEI ÖBÖL

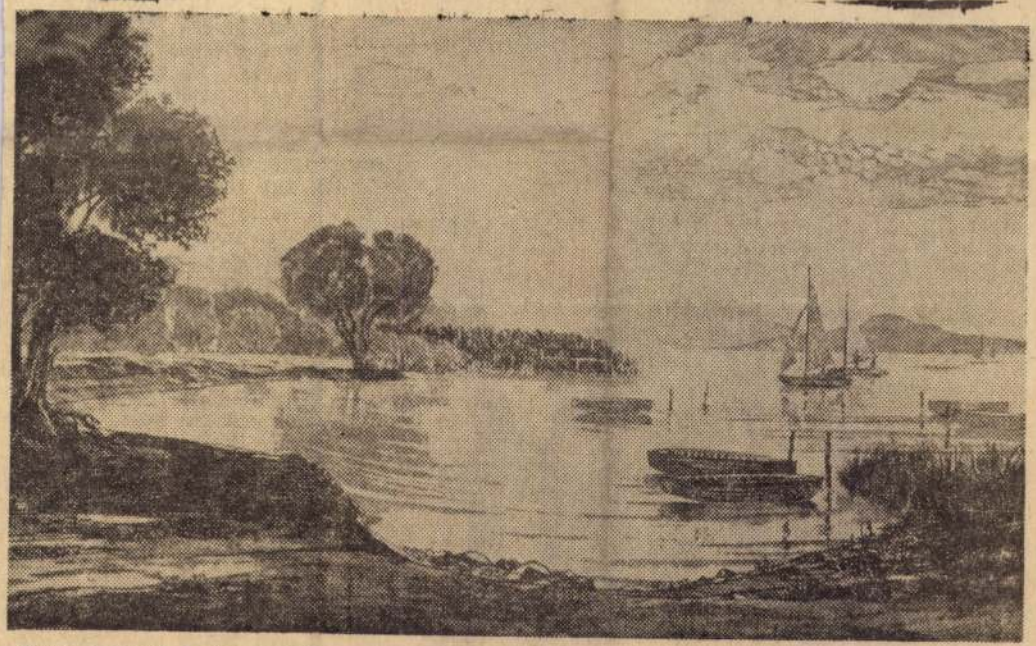

Csurgói Máté Lajos alkotása.

Hát egy furá alak volt a Szarvaspataki — adták mellém, hogy sérjen a szállodába.

— Sváb vagy, mi? — k deztem tőle. — A svábok n gyarosítanak ilyen marha gokra, hogy Szarvaspata Vérhalomkői meg fittyfene

— Hehe — heherészett, a hátamra vágott —, te m Kis vagy. Bár az se rosszal Egy sövel, vagy két sövel?

— Eggyel.

— Brühaha — röhögte mégis rosszabb.

Megállt egy koszos cipő rakat derengő fényében, k hízott, egygombos zakója f szült a pocakján, s most ve tem észre: bokán felül é hajtókás nadrágot visel. Cs pa eldobni való, kinőtt ho mi. Egy pillanatra úgy lá szott, hogy maga Szarvasp taki semmivel nem külön ruházatánál, csak éppen se kinek sem volt még érkezés szemétdombra hajítani őt.

A feje azonban más vol Szokratész-fej, de pohos, ge mán kiadásban. Kis, tömp orra csupa szenvedés, és szőke, borzas haj is, ahog körülfolyta feje teteje pihé kopaszságát, hát az is valam megoitő volt. Különösen ott

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726

Somogyi Néplap

Csurgói Máté Lajos

1973 JUN 17

1021

Bélatelepi strand

Csurgói Máté Lajos képcsarnoki kiállításának anyagából

Weeber Klára: A nap melege
(A somogyi képzőművészek pécsi kiállításának anyagából)

ló.

Záróra jön, és ködtől csepegő fák
köhögve ácsorognak utca hosszat.
Tél lesz, s talán a darazsak is vacognak,
akik mézes nyaramat kirabolták.

Bertók László

Aztán

Nem ejtettük ki a nevét, nehogy
elrebbenjen, azaz: eszünkbe se jutott,
hogy szóba is szorítható,
hogy elrebbenhet, ha dió-
héjként nem fogja össze szó,
és elrebben, ha megnevezzük.
Ült a jobbomon, ült a balodon,
járt a balodon, járt a jobbomon,
ki-be, otthona volt a testünk,
de mindig háttal, mint Judás.
Aztán átzuhant két szó között,
emberivé magasztosult,
azaz: megöltük vérérvényesen.
Dehát kinek az ezüstjei
karcolják a sejtek falát?

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Somogyi Néplap
1974 AUG 25

Csurgói Máté Lajos
1921

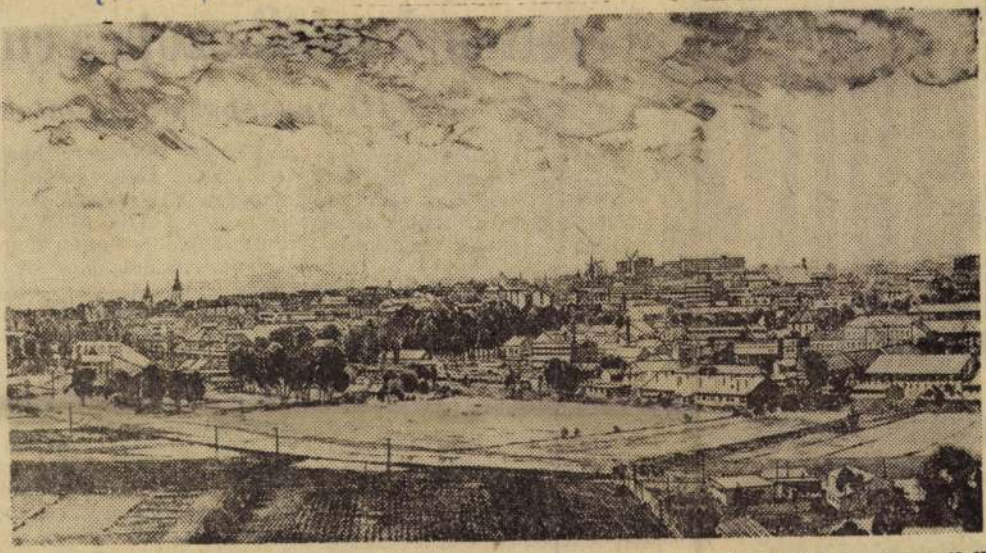

Csurgói Máté Lajos: Kaposvár látképe. *(A Vaszary János kiállítóterem anyagából.)*

SPORT

Vízilabda csapatunk aranyérmes

Magyarország—Szovjetunió 7:5 (1:0, 2:1, 2:2, 2:2)

Mindkét csapat azzal a tudattal szállt vízbe, hogy győze-

Veretlenek találkozója a cuko

NB III-as csapataink pontokat

A sűrített labdarúgó program újabb állomása következik NB-s csapataink számára. A Rákóczi és a Siófok hazai pályán igyekszik pontjainak számát gyarapítani, míg a Táncsics és a Vasas Budapesten szeretne helytállni. A Rákóczi helyzete látszik a legnehezebbnek, hisz az NB II-es mezőny egyik legkiegyensúlyozotabb csapatát fogadják. A Táncsics és a Vasas harmadszor utazik az idén Budapestre, ahol az Április 4. Vasas, illetve a III. kerületi TTVE ellen pontot remélnek. Az eddig szeszélyesen szereplő siófokiak csak győzelemmel tudnák múlt vasárnapi vereségüket feledtetni. A csapatok kéa második félidőben hasonló felfogásban kell játszania a csapatnak, mint az elsőben, ugyanis a GANZ MÁVAG és a Dunaújváros ellen nem ez történt. Gondot okoz az edzőnek, hogy *Ágfalvi* és *Duschák* kisebb sérüléssel bajlódik. De mindkettőjük játékára számít.

— Érdekes taktikával játszó csapat a vasárnapi ellenfelünk. Ezt figyelembe véve készültünk a mérőzésre. Ha az edzésen gyakoroltakat vasárnap a pályán is végre tudják hajtani a játékosok, minden bizonnyal újabb győzelemnek tapsolhat lelkes közönségünk — mondotta Mathesz Imre edző. A szakvezetők örömmel vették tudomásul, hogy Kon-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SOMOGY MEGYEI
NÉPLAP

Csurgói Máté Lajos

Új képzőművészeti alkotások díszítik Csurgót

(Tudósítónktól.)

A korábbi években kevés gondot fordítottak képzőművészeti alkotások elhelyezésére Csurgón, noha ezek művészi értékük mellett emelik egy-egy tér, épület esztétikai értékét.

Az illetékesek most a tanács irányításával szeretnék jóvá tenni a mulasztást. Tavaly emléktáblát helyeztek el a gimnáziumban, és a főtéren felavatták Csokonai mellszobrát. A részben már átalakított járási művelődési ház előcsarnokában néptáncos motívumokat ábrázoló nagyméretű fémkompozíciót helyeztek el. Ugyanitt, a térfalon láthatók fémből hajlított népi figurák, **Csurgói Máté Lajos** festőművész-grafikusok. Csurgó szülöttének alkotásai. Ő készítette el a strandolókat ábrázoló bronzlemez falikép vázlatát is. Ezt az alkotást még a szezon előtt kihelyezik az új strandfürdő homlokzatára. Az autóbuszállomással szembeni új parkban állítják fel **Kucs Béla** szobrászművész Fiatal lány szobrát. Ennek az eredetijét Bécsben állították ki a közelmúltban.

raktárost, es

ni, de nehéz
őséggel. Eh-
indok kelle-
észegeskedés,
nem értés...
is maga a két
em, olyan is-
aszlagot meg-

ogy megeszi!
ját!
gyek?
nne a helyed-
en szónoklatát
szenátus ülé-
arthaginem es-
l: Egyebekben

raatak.

A kö
sos bor
Az elnö
így han

— Eg
a raktá

A ve
ten néztek össze, döbbenetükbe azonban leplezetlen sajnálkozás vegyült. Szabad fordításban ezt lehetett kiolvasni a szemükből: »Ugyan ki mondhatná el magáról e zaklatott korban, hogy normális?«

A harmadik alkalommal az agronómus tartott előadást a fűsilózásról, de az elnök is hozzászólt a témához. Felszólalását ekként fejezte be:

tatyát, s a
keresve s
posztra.

Az ülés
sietett, h
hírt. Börz
pettnek, s

— Na,
kám, ezt
ség...

Özvegy zeykfalvi ZEYK LÁSZLÓNÉ, született Sinay Lina, Sárdon rövid ideig tartó betegeskedés után. Leánya: özvegy Elekes Mihályné, veje: kadicsfalvi Török Albert nyugalmazott főispán, gyermekei és nagyszámú rokonság gyászolják. — Herczeg LOBKOVITZ LAJOSNÉ, herczeg Lobkovitz Rudolf budapesti hadtestparancsnok édes anyja, Frischauban, Csehországban. — ZAREMBA KÁROLYNÉ, született Császár Teréz, nyugalmazott kir. táblabiró özvegye, 74 éves korában, Esztergomban. — TANOS MARISKA, tolna-némedi-i postamesternő, 19 éves korában. — FREUND SÁMUELNÉ, Freund Dezsőnek, a Főnix-biztosítótársaság vezértitkárának anyja, Kolozsvártt.

SAKKJÁTÉK.

2132. számu feladvány. Palkoska E.-től.

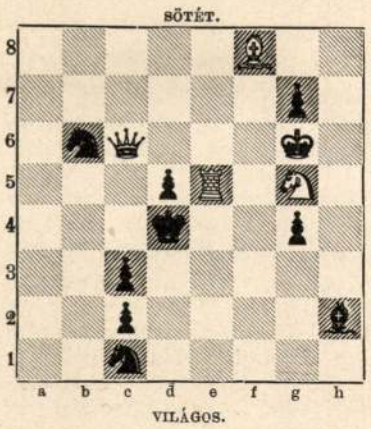

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

A 2115. számu feladvány megfejtése Feigl M.-tól.

Világos.	*Sötét.*	*a.*	*Világos*	*Sötét.*
1. Fd5—g8	Fd6—e5 : (a)	1. ...	...	Fd6—c5 : (b)
2. He5—b3 †	Kd4—d3—e4	2. He5—f3 †	...	Kd4—e3
3. Va8—g6 mat.		3. Ve8—g6 mat.		

b.		*c.*	
1.	Kd4—e5 : (c)	1.	Fd6—f8
2. Ve8—c6 †	Kc5—d4	2. Ve8—f8 : stb.	
3. Vc6—d5 mat.			

Világos.	*d.*	*Sötét.*
1.	...	t. sz.
2. Ve8—a4 † stb.		

A 2116. számu feladvány megfejtése Trčala J.-tól.

Világos.	*Sötét.*	*a.*	*Világos.*	*Sötét.*
1. Va2—a4	Ke4—f5 : (a)	1.		Ke4—f4 : (b)
2. Fc4—e6 †	Kf5—e6 :	2. Fc4—d3 †	...	Kf4—e5
3. Va4—d7 mat.		3. Va4—e4 mat.		

b.		*c.*	
1.	Fh2—f4 : (c)	1.	e2—e1 V
2. Va4—c2 †	Ke4—e5	2. Fc4—f1 †	Ke4—d5—f5
3. d2—d4 mat.		3. V v. F mat.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Lipótvárott:* Hoffbauer Antal. — *Agárdon:* Gáll Mihály. — *Gyulán:* Nuszbek Sándor. — *A pesti sakk-kör.*

Szerkesztői mondanivalók.

Egy előfizető. Khinában koránsem csak egy nyelv uralkodik. Nem is szólva a mongolokról, mandsukról, a tulajdonképeni khinaiak is több nyelvcsoporthoz tartoznak, mely nyelvek rokonságban állnak ugyan egymással, de mégis legalább annyira különböznek egymástól, mint az olasz a franciától. Az egyik fő khinai nyelvet vagy 110 millió ember beszéli, a másikat mintegy 90 millió, a harmadikat pedig 70 millió. Ezenkívül más, kisebb körökben elterjedt nyelvek is élnek még a khinaiak közt.

A szőke erdészné utolsó éjszakája. Elbeszélés. Hasonló történeteket számtalanszor feldolgoztak már s az olvasó alig fut át az elejéből nehány sort, mindjárt meg tudja mondani a végét is. Hogy az efféle dolgok közölhetők s élvezhetők lennének, arra nézve legalább a kidolgozásban kellene lenni olyasminek, a mi a mese elcsépelt voltáért kárpótlást nyujtson.

Nem közölhetők: *Holdvilágos tavaszi este volt.* A költészet terén a gyönge kisérlet után jövőt nem jósolhatunk. — *Nyáron. Vágy.* A hasonlatok virágdísze alatt nem találunk mélyebb tartalmat. — *Egyedül.* Nagyon elcsépelt gondolat. A kidolgozásban nincs semmi egyéni, semmi eredeti. — *Elhagyottak. A költő emlékének. Mohácsi sikon. Távolból. Fohász új ezredévért.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 34-ik számában közölt képtalány megfejtése: *A nemeslelkü ember ép oly természetes az odaadásban, mint az önzésben.*

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utcza 9.

Gummiáruk, betegápolási czikkek *sérvkötők (óvszerek* F. Bergueránd párisi gyárostól) legelőnyösebben beszerezhetők *Polgár Sándor* egyetemi kötszerésznél, Bpest, Erzsébet-körut 50. 6734

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvény-bántalmak ellen, továbbá a **légző és emésztési** szervek **hurutos** bántalmainál, orvosi tekintélyek által
a Lithion-forrás
Salvator
kitünő sikerrel rendelve lesz. 7523
Húgyhajtó hatású!
Kellemes izü! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.
Budapesten, főraktár Édeskuty L. urnál.

A legszebb, hízott, vágott
baromfi
idei stiriai poulard, kappan s naponta a legfrissebb
uradalmi lőtt vadak
nyul, őz, szarvas, fürj, fogoly, idei fáczán
kapható
GÉCZY FERENCZ
udvari szállitónál,
Budapest, IV., Károly-kaszárnya, Károly-körut, Rostély-utczai kapu.

ÁPOLD A FOGAIDAT!
OSAN 8270
Semmilyen fog- vagy szájtisztitószer nem volt még képes oly gyorsan a legszélsőbb körök pártfogását megnyerni, mint **Osan**. Ezen kipróbált präparatum hatása antiseptikus, konzerváló, tisztitó, kellemes és sajátlagos összetételeinél fogva **minden tekintetben jóval fölülmulja** az eddig ismert fogszereket. **Osan jóságban, szépségben és fájdalomnélküliségben** tartja meg a fogakat a legmagasabb életkorig. **Osan** hatóságilag és számos orvosi bizonyitványnyal lett véleményezve. — **Árak:** **Osan-szájvizeszenczia** üvegekben à 88 kr. **Osan-fogpor** szelenczekben à 44 kr., **Osan-fogkefék** à 30 kr.
ANTON J. CZERNY, BÉCS,
XVIII., Carl Ludwigstrasse 6.
Budapesti főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Király-utcza 12., továbbá minden gyógyszertárban, drogueriákban és parfümeriákban. Szétküldés utánvét mellett. Megrendelések oly helyről, hol még raktár nincs, fenti czégek egyikéhez intézendők. — Prospektus ingyen.

The Berlitz School of Languages Erzsébet-körut 15. II. jobbra.
Franczia, angol, olasz, magyar, német, román nyelvek rendszeres tanitása, esetleg spanyol, orosz és cseh nyelvekben, felnőtteknek, az illető nemzetiségü tanárok által **Berlitz** módszere szerint. Az első leczkeórától fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csupán csak azt hallja. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordi-tások eszközöltetnek. 1337

A **Franklin-Társulat** kiadásában Budapesten, megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:
Erzsébet
Magyarország királynéja
(1867—1898.)
I. rész: Erzsébet királyné mythosa. II. rész: Erzsébet királyné krónikája.
Irta
Dr. MÁRKI SÁNDOR.
Nagyívrét alakban, 6 nagy képmelléklettel és 38 a szövegbe nyomott kisebb-nagyobb képpel.
Ára diszkötésben 5 frt.
Nem aféle alkalmi irat, a milyenek nagy események idején a piaczot elárasztják s aztán nyomtalanul alámerülnek az irodalmi lom tengerében. A megrenditő haláleset évfordulóján megjelenő ezt a könyvét Márki Sándor, nagy szeretettel irta. Nem készült hamarosan, hanem alaposan, gonddal. A ki olvasott valaha könyvet Márkitól, az örömest fog nyulni ez után a kötet után is. A történeti hüség és alaposság; az előadás választékossága és a költői lendület, miket Márki oly sikerülten egyesitett e könyvben, a legkimagaslóbb irodalmi jelenségek közé emelik azt, a mely legszebben akkor fogja betölteni hivatását, ha ott lesz minden magyar család asztalán. Rászolgál erre kiváló tartalmával és előkelően diszes külsejével.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság
Befizetett részvénytőke: 10.000,000 korona.
Központi irodája és váltóüzlete:
Budapest, VI. kerület, Andrássy-ut 5. szám.
Fiók: **IV., Koronaherczeg-utcza 11. szám.** Zálogház fiókok: **IV., Károly-körut 18., VII., Király-utcza 57., VIII., József-körut 2., IV., Zsibárus-utcza,** a főpostával szemben. Elfogad betéteket takarékbetéti könyvecskék és pénztárjegyek ellenében **4%-os kamatozással,** valamint folyószámlán (chekszámlán). — (A 10%-os betétkamatadót az intézet fizeti.)
Megbizásból teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett. 7884

Henneberg selyem
8029
csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik

fekete, fehér és szines 45 krtól 14 frt 65 krajczárig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban stb).
Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen és házhoz szállitva.
Minták póstafordultával.
Magyar levelezés. — Svájczba kétszeres levélybélyeg ragasztandó.
HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállitó).

a király azon elhatározását tudatta, hogy a nagy esőzésekben kímélni akarja a csapatokat, s a másnapra Csóth környékére kitüzött gyakorlatokat tehát nem fogják megtartani s e szerint Ő Felsége sem érkezik Pápára. A király parancsát azonnal tudatták a csapatokkal, a főherczegek és méltóságok pedig részint az éjjel, részint másnap reggel elhagyták Pápát. A környékbeli lakosság mit sem tudván a hadgyakorlatok elmaradásáról, nagy számmal özönlött Pápára szeptember 13-ikán kora reggel, s ott tudta meg, hogy nem üdvözölhetik a királyt.

A szegedi kiállítást szeptember 12-ikén zárták be. A nagy érdeklődés következtében két nappal tovább maradt nyitva, mint eleinte tervezték. A kiállítás sikere minden tekintetben fényes és az anyagi eredmény is egészen kielégítő. A kiállítást összesen 78,000 ember látogatta, ezenkívül 2700 idényjegyet is adtak ki. Az idegenforgalom nagyságát bizonyítja, hogy a Rókus-állomáson a kiállítás alatt 65,600 vidéki érkezett.

Csurgó ünnepe. Somogy-Csurgón szeptember 14-én nagy ünnepélylyel tartották meg a csurgói főgimnázium fönnállásának *századik* évfordúlóját. Somogymegye határain túl is rokonszenv kisérte az ünnepet, mert a csurgói főgimnázium e százéves fönnállása alatt mindenkor a magyarságnak erős védbástyája volt.

A vendégek százai érkeztek a derék somogyi városba. Odaérkezett *Antal* Gábor püspök, *Tisza* Kálmán főgondnok, *Tallián* Gyula somogyi főispán, a kultuszminiszter képviseletében, *Maár* Gyula alispán, *Szabó* Kálmán egyházmegyei gondnok, *Barakonyi* esperes és még számosan. Az ünnepi vendégek diadalkapuk alatt fölékesített utczákon át vonúltak be a városba, a nép lelkes éljenzésétől fogadtatva. Majd megérkezett az ünnepre Darányi Ignácz miniszter is. Szeptember 14-én tartatott meg a főgimnázium ünnepélye, mely isteni tisztelettel kezdődött. Majd *Vida* igazgató beszédet tartott, a melyben a gimnázium történetét vázolta. *Baksay* Sándor jeles irónk szép emlékbeszédet mondott Soltra Alajosról, a ki 30 ezer forintos alapítványt tett a gimnázium javára. Dr. Horváth tanár szavalta el ezután alkalmi ódáját. A díszgyűlést lakoma követte, melyen 250-en vettek részt. Egyesektől, intézetektől sok távirat érkezett. A miniszterelnök szép levélben küldte el üdvözletét. A nagy-kanizsai piarista-, a kaposvári állami gimnázium, a pápai főiskola tanári kara, Debreczen intézetei és Somogymegye küldöttségileg képviseltették magukat a jubileumon. Az egyházkerületi gyűlésen Szabó János kétezer koronás ösztöndíj-alapítványt tett a csurgói gimnázium javára.

Andrássy-emlék Kassán. Kassa város emléktáblával jelölte meg azt a palotát, mely gr. Andrássy Gyula szülőháza helyén emelkedik. A kassai új színház megnyitásával együtt e hó végén leplezik le a táblát. A palota most a jótékony gr. *Andrássy*

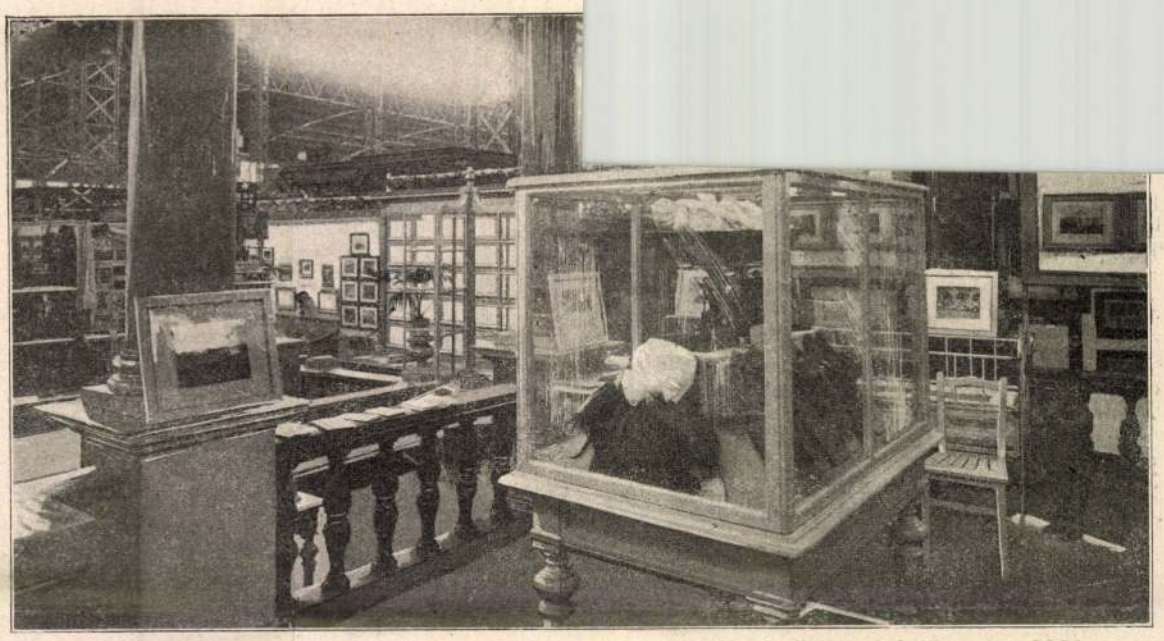

A FEHÉR-KERESZT-EGYESÜLET KIÁLLÍTÁSA.

Dénesé, kit emberbaráti áldozatkészségeért Kassa város díszpolgárúl készül megválasztani, a palota mellett elhúzódó Fehér-utczát pedig Andrássy-utczának nevezik el.

Esküvő. Díszes esküvő volt e hó 12-én Budapesten az egyetemi templomban. *Somsich* Miklós sárdi földbirtokos vezette oltárhoz *Püspöky* Margit kisasszonyt. A vőlegény *Somsich* Andor országgyűlési képviselő fia, a menyasszony a főváros egyik legelőkelőbb ügyvédjének, *Püspöky* Emilnek a leánya, *Kautz* Gyulának, az osztrák-magyar bank kormányzójának unokája. Hosszú kocsisorban vonúlt a násznép a Kaplony-utcza 5. számu házból a közeli egyetemi templomba, melyet egészen megtöltött az előkelő közönség.

Tanfelügyelők jubileuma. *Libertiny* Gusztáv tiszteletére, ki harmincz éve tanfelügyelő Nyitramegyében, szeptember 12-ikén rendezett ünnepet Nyitramegye, Nyitra város közönsége és mintegy hatszáz tanító. Az ünnep a megyeházán közgyülléssel kezdődött, a melyen *Thuróczy* főispán elnökölt, ki Wlassics miniszter és a vármegye közönsége nevében üdvözölte a jubilánst. Volt még több üdvözlet is, valamint alkalmi költemény és emlék-lap. A felvidéki magyar közművelődési egyesület *Janits* Imre orsz. képviselő vezetésével tisztelgett a jubilánsnál, kiemelvén, hogy Libertiny volt a kulturegyesület megalapítója. Délben lakoma volt, melyen négyszáznál többen vettek részt. A nyitravármegyei tanítótestület az ünnep emlékére Libertiny nevére alapítványt tett.

Szegzárdon szeptember 12-ikén Tolnamegye kir. tanfelügyelőjének, *Tihanyi* Domokosnak 30 évi hivatalnokoskodása alkalmából rendeztek ünnepélyt. A szakavatott, ügybuzgó tanfelügyelő, a magyarosodásnak is lelkes apostola, csak rövid négy év óta van Tolnamegyében, mert előbb mint Ungmegye tanfelügyelője működött. Az ünnepély a megye székházában vette kezdetét, hol gróf *Széchenyi* Sándor főispán elnöklésével a közigazgatási bizottság tartotta rendes, havi ülését s Tihanyi meleg óvázióban részesült. Majd a kaszinó nagytermébe gyült az ünneplő sokaság a megye minden részéből, hol *Boda* Vilmos orsz. képviselő fogadta a küldöttségileg meghívott ünnepeltet. Ezután fogadta *Tihanyi* a küldöttségeket, számszerint 27-et, köztük Ungmegye küldöttségét is. Az ünnepélyt lakoma zárta be, melyen *Széchenyi* gróf főispán, *Simontsits* Elemér megyei főjegyző, *Boda* Vilmos, *Sántha* Károly, *Borzsák* Endre, *Papp* István stb. mondtak pohárköszöntőket az ünnepeltre, jelenlévő nejére, a főispánra, stb. Hetven üdvözlő távirat érkezett. Megindúlt a gyűjtés «*Tihanyi-alapra*», melynek kamatait mindenkor tanítónak tanuló fia kapja.

Ásatások Aquincumban. A fővárosnak hires római telepén Aquincumban évről-évre folytatják az ásatásokat, s lépten-nyomon újabb és újabb emlékeit tárják föl az egykori római világnak. Az idei nyáron is nagyban folytak az ásatások *Kuzsinszky* Bálint dr. múzeumi őr felügyelete alatt. Az idén egy szomszédos magánterületen remek mozaikot fedeztek föl, a melyet most átraknak a városi területre. A telepen levő szép kis múzeumot, mely tele van nagybecsű római műtárgyakkal, a nyár alatt kibővítették. Közelebb pedig félkör alakban oszlopcsarnokot építenek mellé és ebben helyezik el a nagyobb kőszobrokat és síremlékeket.

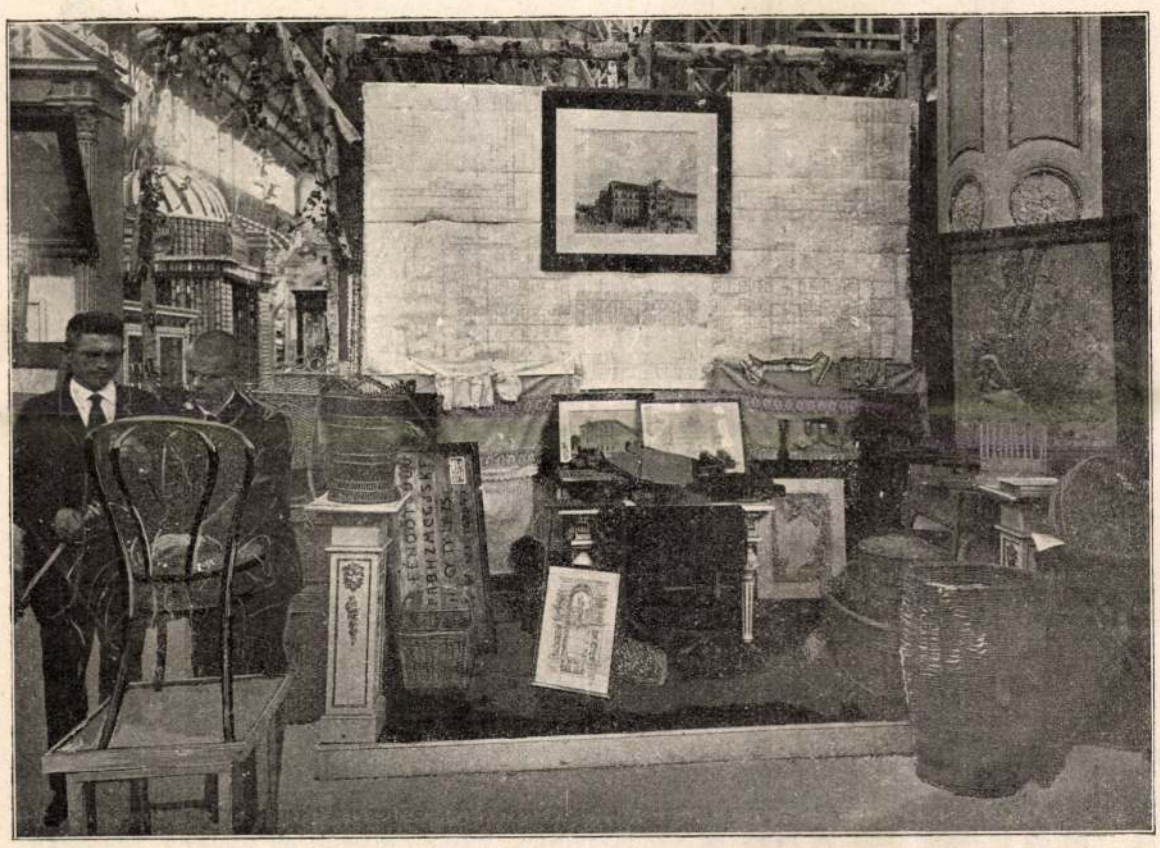

A VAKOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÁSA. Weinwurm Antal fényképei után.

A GYERMEKVÉDŐ-KIÁLLÍTÁSBÓL.

HALÁLOZÁSOK.

Ráth Gyula, Ráth Mórnak, az érdemes könyvkiadónak egyetlen fia meghalt Budapesten. Vele a magyar könyvkiadók egyik tekintélyes és képzett tagja szállt sirba. A Ráth-féle könyvkereskedésnek már évek óta ő intézte az ügyeit és halála széles körben őszinte részvétet keltett. A munkás embernek, ki java férfikorában volt, szivszélütés oltotta ki életét. Szülői Ausseeban voltak, kikre a csapás annál lesujtóbb, mert az idén januárban egyetlen leányukat vesztették el és így most öreg napjaikra egészen magukra maradtak.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Sasvári Deák Vincze, volt 48-as honvédfőhadnagy, a vörössapkások egyik vitéze, nyugalmazott körjegyző, a nagy időkben részese tizennégy csatának, Daróczon, Ungmegyében, 72 éves korában. Benne Damjanics egyik első katonája tért pihenőre. — Biveniczkői Stoy János, mérnök, huszárszázados, volt negyvennyolczas nemzetőrségi tiszt, Temesmegye tiszteletbeli főmérnöke, 76 éves korában, Budapesten. Az elhunyt tagja volt a bécsi katonai földrajzi intézetnek, építésvezetője a szeged-temesvári, piski petrozsényi vasúti vonalnak, valamint a Béga csatorna munkálatainak is. — Buda Imre, Hunyadmegye tiszteletbeli főjegyzője, negyvennyolczas tüzértiszt s Görgei seregében ütegparancsnok, Déván. — Vizmathy Antal, zalalövői tanító, 58 esztendős korában. Az elhunyt iránti köztisztelet jele, hogy Zala-Lövő, Mindszent, Patak és Fernekág községek tudatják gyászjelentésben a tizennyolcz esztendeig buzgón fáradozott tanító halálát. — Kaáli Nagy Kálmán, budapesti büntető-törvényszéki ny. albiró, 49 éves korában, Maros-Vásárhelyen. — Brunner Károly, zádorlaki lelkész, a csanádi egyházmegye

egyetemhez, melyhez May Józsefnek, a bécsi siketnémák intézete igazgatójának két javaslata csatoltatott.

Ez a tervezet csakhamar *Ferencz* császár tudomására is eljutott, s mivel *Sturmann* Márton — a ki nagyon kedves embere volt a fiatal nádornak — Budán minden befolyását latba vetette, azonnal 5000 forintot adott egy ilyen intézet fölállításának az előmozdítására, 1800-ban pedig a magyar kir. helytartótanács 241,12 száma alatt kelt rendeletével, hivatalból bizatta meg Chászárt adományok gyüjtésével, ki most már lázas buzgalommal látott hozzá munkájához. Magyar, latin, tót és német nyelven írt fölhivásokkal árasztotta el az országot. Sturmann Márton hű segítő társa maradt sógorának, s megyéről-megyére járt a gyűjtő-ivekkel. De mellette neje, Sembery Anna Mária is fáradhatlanúl buzgólkodott. Bársony kézi-táskájában mindig volt néhány «Adakozásra való Felszólítás», és névnapok, bálok alkalmával senkit sem hagyott megsarczolatlanúl. Egy hontmegyei atyafi látogatása alkalmából, erre czélozva mondotta egy izben báró Hellenbach: «Talán kár is lesz a siketnémákat beszélni tanítani, beszél mindannyi helyett eleget Sturmanné.»

A nemes fáradozást siker koronázta; 1802 végéig 50,000 forintnál több gyűlt össze az emberbaráti czélra. Ezzel az első intézetet csakugyan megalapíthatták, sőt meg is nyithatták. Ezt megelőzőleg Simon Antal győrmegyei áldozó papot fölküldték Bécsbe, ki ott a siketnémák tanításának módját kellőleg megtanúlván, hazatért s 1802 július havában Ferencz császár által a magyarországi siketnéma-intézet igazgatójává kineveztetett.

Simon 1802 augusztus 9-én külön e czélra kibérelt hajón nyolcz siketnémával indúlt Bécsből Váczra, az új intézet székhelyére, hol e czélra az egykori váczi püspökök székházát rendezték be, melyben egyszer Mária Terézia is volt.

Az ünnepies megnyitás 1802 augusztus 15-én ment végbe. Minthogy a katholikus egyház e napon Nagyboldogasszony ünnepét is tartotta, de különben is vasárnap volt, az evangélium Márk könyvének VII. részéből *a siketnémáról szólt, a kit Jézus meggyógyítván, hallóvá és beszélővé tett.* Megjelent ez alkalomra Váczon, mint királyi biztos, gróf Almássy Antal, mint Pestmegye küldötte pedig Gosztonyi Mihály főszolgabiró. Az üdvözlő beszédet magyar nyelven a város főnótáriusa, Hamvay tartotta, melyet nagy figyelemmel hallgattak «a helytartótanács legfőbb urai, gróf Brunswick József, Darvas Ferencz, meg számosan.»

Az intézet első tanárai Simon igazgató mellett Schwarzer Antal, Kapuváry Sámuel és Fáy Károly voltak, a kik beiktatásuk után húsz növendékkel csakhamar megkezdték az oktatást.

A legmagasabb személyiségek folyton érdeklődtek a siketnémákat nevelő intézet iránt, így keletkezése után nem sokára, 1806 január 22-én Ferdinánd főherczeg két gyermeke, Ludovika főherczegnő (később Ferencz császár neje) és Ferencz főherczeggel látogatta meg az intézetet. Mikor 1807-ben Károly Ambrus főherczeg lett a váczi püspökség adminisztrátora, július 20-án József nádor is elment Váczra, és megtekintve a siketnémák intézetét, nagy megelégedéssel nyilatkozott a látottakról.

A nádor ünnepies fogadtatásán jelen volt Sturmann Márton is, ki egyik fiú unokájának még agg korában is gyakran emlegette, hogy soha fölemelőbb érzést nem érzett, mint akkor, midőn a nádor az egybegyűlt urak közt megállva, rámutatott és Grassalkovich herczegnek a következőket mondta:

— Ez a derék Úr, a mi kedves konsiliariusunk, meg Chászár táblabiró Úr a legérdemlőbbek, hogy e falak közt dicsérettel említsük; ha ők nincsenek, aligha áll ma még Magyar Hazánkban ez a humanitárius intézet!

E látogatás után a nádor az uralkodónál ismét közbenjárt a siketnéma-intézetet illetőleg, s az épület helyreállítására 4000 forintot, évi pótlékra pedig 2000 forintot eszközölt ki.

A jelen szeptember hónapban épen száz éve annak, hogy Chászár András a «Magyar Kurir szerkesztőjéhez intézett levelével megkezdte a siketnémák ügyének fölkarolását. A lelkes emberbarát, a ki 1816 február 16-ikán húnyt el, önéletirásának utolsó szavaiban így szól: «És hogy a halál se szakíthassa félbe működésemet, vagy tevékenységemet, a helyettem működőknek könyveimet ajánlom föl.» Ez a szándéka részben sikerült is, mert emlékezetét örök időkön át megőrzi a rozsnyói 4—5000 kötetre menő Chászár-féle könytár. Tetemeit utolsó óhajtásához képest jólészi kertjében tették örök nyugalomra.

Sturmann Márton még több évtizeddel tovább élt eszméinek hű osztályosánál és napjait továbbra is a közjó előmozdítására szentelte. Tetemei ott nyugosznak a tót-györki családi sírboltban, nem messze Vácztól, a hol a siketnémáknak immár virágzó s Európa bármely e nemű intézetével versenyző iskolája teljesíti áldásos hivatását.

A VÁCZI SIKETNÉMA-INTÉZET KIÁLLÍTÁSA.

A GYERMEKVÉDŐ-KIÁLLÍTÁSBÓL. — Klösz fényképe után.

A körünkben idéző gyermekvédő-kongresszus tagjai kirándulnak ebbe az emberbaráti intézetbe is, mely kiránduláson épen a siketnémák hazai intézetének létesítése körül annyi érdemet szerzett ózdi Sturmann Márton dédunokája, *Rudnay* Józsefné úrnő, a nőképző-egyesület egyik nagyérdemű elnöknője, kalauzolja a társaságot.

Vayk.

A CSURGÓI FŐGIMNÁZIUM SZÁZÉVES JUBILEUMA.

A csurgói főgimnázium fentartó testületével, a belső-somogyi ev. ref. egyházmegyével együtt ünnepelte e hó 14-ikén százéves fennállásának jubileumát; az ünnep örömét emelte a dunántúli egyházkerület azzal, hogy közgyülését, mely rendszerint Pápán szokott megtartatni, az ünnepélylyel kapcsolatban Csurgóra hívta össze.

GRÓF FESTETICH GYÖRGY.

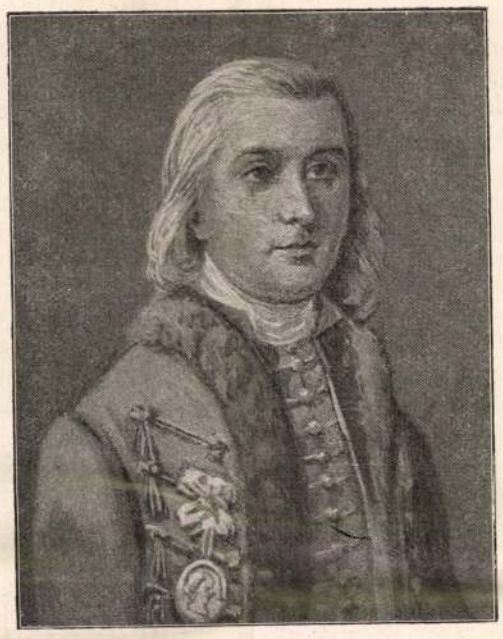

NAGYVÁTHY JÁNOS.

SÁRKÖZY ISTVÁN.

A CSURGÓI FŐGIMNÁZIUM ALAPÍTÓI.

Bemutatjuk ez alkalomból a gimnázium régi és új épületét, s ezekkel együtt néhány kiváló férfi arczképét azok közül, kik az intézet megalkotásán, emelésén fáradoztak, s kiknek arczképeit az intézet kegyelettel őrzi.

Csurgó ezelőtt száz esztendővel egy kis falura emlékeztető u. n. mezőváros ka, és a hozzá hasonló nagyságú, s tőle három kilométernyire eső *Alsok* között egy őserdő terült el, s az őserdő alatt hosszában egy vizenyős lapály, mely, úgy mondják, a Templariusok halastava volt valamikor. Ma az őserdő helyén hosszában egy új város, Csurgó-Újváros terjeszkedik le egész Alsokig, s a két község együtt, noha alig van több 4000 lakosánál, hosszabb, mint Kecskemét a budai kaputól az Ürgésig, vagy Debreczen a vasúti indóháztól a Péterfia végéig.

Ennek az Újvárosnak legelső háza és telke a mostani régi gimnázium-épület volt, melyet gróf *Festetich* György épített, alapítványokkal ellátott, telekkel bőven megajándékozott. Ez az épület a tantermeken kívül 30—40 diákot befogadó helyiségekkel volt ellátva, s ezen kívül az éjszaki vége a csurgói reformátusok templomhelyiségéül szolgált. Midőn azt mondjuk, gróf Festetich György építette és alapította: ezt nem kell szó szerint vennünk. — A kezdeményezésben, az intézkedésben, a kivitelben, az alapítványozásban a grófé volt az oroszlánrész, de gazdatisztjei, továbbá *Sárközy* István, János, a *Csépánok,* végre a belső-somogyi papság és eklézsiák is fontos tényezők voltak. Az épülethez minden anyagot az uradalom szolgáltatott, a belső-somogyi traktus eklézsiái Szigetvártól Iháros-Berényig az igás-munkákat teljesítették. Budapesten egy ilyen épület két hónap alatt felépül, de Somogyban, melynek egész területén, egy pár kolostoron kivül, egyetlen emeletes épület sem volt, ez titáni munka számba ment, s országszerte nagy volt a híre, nagyobb a valóságnál, mint ezt Kazinczy-Berzsenyi levelezéseiből is tudjuk. Még inkább titáni volt a róm. kath. gróf nagylelkűsége, melynek kulcsát jobbágyai és az elhagyatott reform. papság iránti érdeklődésében, s ezenkivül a nagyanyja emléke iránti kegyeletben, ki protestáns nő volt, találhatni meg. *Pius in aviam nepos* (Nagyanyja iránti kegyeletből az unoka) ezzel a szóval indokolta alapítványait, melyek mintegy 600 frtból, nagymennyiségű tüzelő fából, s gabonából állottak évenként.

De nemcsak alapítója, élte végéig patronusa, sőt kurátora is volt az iskolának, még apróbb ügyeiben is. A tanárokat ő választotta, hívta, velök levelezett, útiköltségüket ajándékozta, vagy előlegezte, exameneikre eljárt, s mikor egy alkalommal a Csokonai tanítványai egy színi előadásban valami tapintatlan frázissal sértették az ő finom érzékét, élesen rendre utasította a direktorátust.

Vele együtt építettek *Sárközy* István nagybajomi földesúr, akkor főszolgabiró, lelkes, tudós, nagyeszű ember, a *Csépánok,* egyik alsoki pap, másik jákói földesúr, és *Nagyváthy* János, a tudós gazda, a század elején a magyar gazdasági irók legkiválóbbja, a gróf jószágigazgatója, maga is, mint grófja, nagy filantrop, kissé szabadkőműves és szabadgondolkodó, *Biró* Sámuel uradalmi fiskális, stb.

Első tanárai az új intézetnek kivétel nélkül a debreczeni iskola legkitünőbb növendékeiből kerültek ki. Csokonai, Császári Lozsy Pál, egy nagyot igérő dr. theologiae, Nagy János, Barla, Szabó Gergely, Kiss András, Sarkadi Károly, Kacsóh Lajos, kikre, úgyszintén a kis provinciális gimnáziumban töltött édesbús élményeikre szívesen s hálásan emlékeznek mind, a kik ez iskolából kikerültek.

1849 után elkövetkeztek a szorongattatás esztendei. Az eddigi alapok nagyon keveset gyümölcsöztek, a kiadások évről-évre emelkedtek. A tanszékek számát és díjazását szaporítani kellett. Nem volt miből. Mint a szegény ember, ki nem tudja ma, mit esznek gyermekei holnap: úgy éldegélt napról-napra, tengetve életét. A belső-somogyi papság, tanítói kar és eklézsiák évi önkéntes megadóztatással biztosítottak egy tanszéket, ezzel is csak a négy osztályt bírták tengetni nehezen.

Per ardua ad augusta! Ha nem birunk négy osztályt tartani, tartsunk nyolcz osztályt! Vakmerő gondolata *Körmendy* Sándornak, ki esperesi egyéb tevékenységének koronájául ezt az eszmét tűzte ki. Izgatott, serkentett, példát adott, gyűjtött, járt-kelt, szélsőbali kemény nyakát is kész volt nem dísztelen áldozatúl meghajtani, ha kellett; — az időközben oda betelepített állami tanító-képezdével a tisztes osztályalkut megcsinálta.

Verbay István, a csurgói pap, hogy a gimnáziumnak ne aggasson tovább a belé épített templomhelyiség, világútra ment, külföldön szerezni egy templomra valót. Meg is építette a díszes templomot, s most már az egész régi *kollegium* a gimnázium czéljaira átalakíttatván, — igen szűknek bizonyúlt.

Semmijök se volt, mégis folyton építettek, alakítottak, sőt házakat szereztek tanári lakoknak; ha jól tudom, Nagy Sándor ügyvéd volt ebben a mester; a konviktust szervezték, javították, százával a gyermekeket olcsón ellátták.

E közben, már a közelebbi évtizedekben a hála is megnyitotta szivét és kezét. A Festetichek és Sárközyek alapítványaihoz a Somsich-, Nyárádi-, a Koppy Mária-féle alapítványok járúltak. — *Beleváry* Ferencz (maga is csurgói fi) baranyai pap 10,000 forinttal jegyezte nevét az iskola emlékkönyvébe. *Soltra* Alajos ráczkevei lelkész, az iskola egykori szegény növendéke csudálandó hálával fizette vissza 30,000 forintban az elvett jótéteményeket Csurgónak; 20,000 frtban Debreczennek és mintegy 10,000 forintra menő apróbb összegekben egyéb intézeteknek.

Most a régi *kollegium,* mely bizony sokszor volt sírás, rívás és fogak csikorgatásának helye is, — tisztán a vidám élet kedvesebb jelenségének lesz tanyája. 50 fiatal legény internáltatásának lesz berendezve.

A régi *kollegium* mellé csatoljuk az egyik alapvető család élő sarjának, a nagyérdemű *Csépán* Antalnak arczképét, a ki a kollégiummal együtt élte ifjú éveit. Ezelőtt 82 esztendővel, tehát 1817-ben lett a csurgói iskola mindvégig kitűnő növendéke; Somogymegye Nesztora, és pedig igazi Nesztora, bölcseségben és hűségben. A baranyai és belső-somogyi egyházmegyének 53 éven keresztül tanácsbírája, utóbb kurátora; Somogy vármegyének 25 évig első alispánja, — s mint Eötvös Károly mostanában emlékezetbe hozta, — Vecse-Szék táblabírája. Most pedig jákói birtokán, csendes nyugalomban és köztiszteletben élve, a kilenczvenes agg várja a század végét és — vadászgat.

Az új főgimnázium, melynek képét szintén bemutatjuk, a város közepén, de mégis kivül a piaczi zajon, egy 16 kat. hold területű magaslaton épült, az állam nagy segítségével. Ilyen területű parkja hazánkban egy gimnáziumnak sincs. A második ház dicsősége nagyobb lesz az elsőnél. De bármily nagy lesz is: annak fénye nem elhomályosítani, hanem növelni fogja az első alkotók és régibb fentartók tisztes nevét.

Baksay Sándor.

EGY JÓLTEVŐ EMLÉKEZETE.

Baksay Sándor emlékbeszéde Soltra Alajos felett a csurgói főgimnázium százéves jubileumán.

Kevesen vannak már Somogyban, a kik ismerték.

Ő maga hosszú hivatalos pályája tartama alatt csak egyszer fordúlt meg Somogyban,

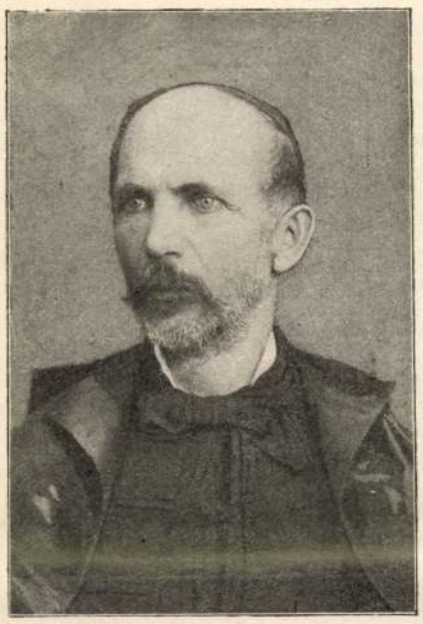

KÖRMENDY SÁNDOR.

SOLTRA ALAJOS.

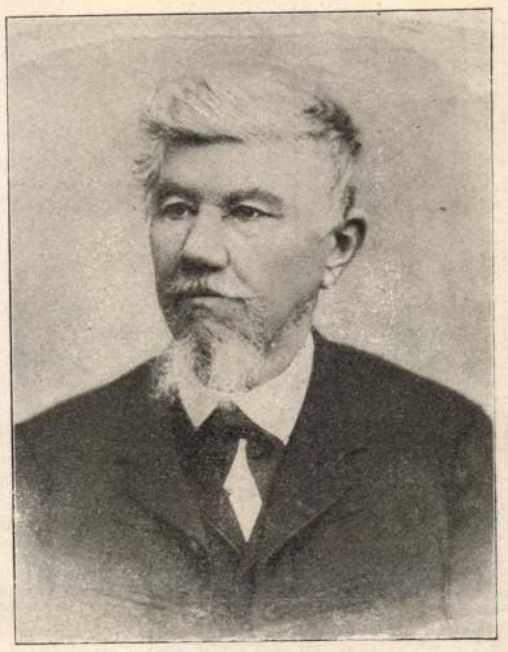

CSÉPÁN ANTAL.

A CSURGÓI FŐGIMNÁZIUM ALAPÍTÓI.

Csurgón. Élete vége felé volt ez. Mint a vándorolni készülő madár, mielőtt hosszú útjára indúlna, körűlröpködte utóljára a fészket, melyben kelt.

De lelke folyvást Somogyban röpködött, Somogyban élt; és ha úgy rendelkezett, hogy arczképe lefestessék a csurgói gimnázium számára, ez nem hiúságból történt, hanem azért, hogy ha már teste nem nyughatik somogyi hant alatt, másolt vonásai maradjanak meg abban a világban, melynek emlékei végig kisérték őtet viszontagságos életén.

Soltra Alajost én már nem értem Csurgón. Két évvel előbb végzett itt, mint én kezdettem; de mikor először találkoztunk, mint meglett emberek, a néhány percz alatt sebtiben elsorolt közös emlékek alapján, mint gyermekkori barátok ölelkeztünk össze.

Emlékei között különösen egy tárgy emelkedett ki: A hatkerekű malom; és egy-két tisztes alak, a kiket háládatos szivének egész élénkségével szokott kiszinezni.

A hatkerekű malom! Az egyetlen idylli kép Soltra Alajos gyermekkorából. Én most sem tudom, merre lehetett, de az ő szemei könybe lábadtak, mikor a *hatkerekű malomra* kerűlt a szó.

Előzőleg szóljunk az összetartásnak arról a csodálandó ösztönéről, mely a hangyák, a méhek és a belső-somogyi papság közéletében oly tiszteletreméltó jelenségekben nyilatkozott meg az egész század alatt. Ez a papság, a maga tanítóival és kicsiny népességű, de sok terhű egyházaival, sok ideig egy tanszéket tartott fenn önkéntes megadóztatással, melyet évről-évre 1—16 frtos részletekben sok fáradsággal, de pontosan szedegetett össze. Epen így szedegette kevesebb bajjal már és nagyobb sikerrel össze az alumneum élelmezési czikkeit egy század óta. Mindenfélét, a hatvani tisztabúzától kezdve a zseliczi hajdináig és az udvarhelyi vargánya gombáig. A hatvan falu minden egyes hajlékocskájából egy-egy kegyes asszony megbarnúlt keze vitte föl a tányér vagy tál búzát a parókhiára, egy meghatározott napon, az ekként begyűlt táplálékot minden eklézsia beszállította Csurgóra; a kocsikról diákok vették vállra a zsákokat, s versenyt szaladtak velök a meredek lépcsőkön a padlásra. Egy hét alatt egész esztendőre el volt látva a kis köztársaság minden szükséges élelemmel, csupán csak a naponkénti marhahúsra kellett a készpénz; ez pedig bőven telt abból a nyolcz frtból, melyet az ifjak fizettek fejenként a köztartásért. Nem egy hónapra kérem! Egész esztendőre értendő a nyolcz frt, — s ha jól emlékszem, ebbe bele volt foglalva a tandíj is.

A lakás a tudvalevő nagy, erős boltozatok alatt volt, úgy, a mint gróf Festetich György megépitette.

Eledelük tiz álló hónapon keresztűl délről délre húsleves, melybe soha semmiféle lisztnemű vagy zöldség bele nem tévedhetett. Olyan tiszta, mint a herbathé. Utána a főtt hús, három kiló 24 darabra osztva, melynek javát a nagyobbak osztály- és korrend szerint elválogatták, a szolgák aztán összevihattak azon, a mi maradt.

De micsoda egészséges piros orczájú Dánielek nőttek fel ezen az eledelen! Igy is ember lesz abból, a kit az Isten arra rendelt. Még a szolgagyerekből is.

Soltra Alajos ilyen szolgai állapotban kezdte s folytatta tanulását négy éven keresztül, kilencz éves korától 13 éves koráig. Nem volt neki nyolcz forintja, hogy a köztartást megfizethette volna, mint a többiek? Nem; nem volt nyolcz forintja annak, a ki ma és tán az idők végéig 22 fiunak ád évről-évre fejenként 120 forintokat. De hiába is lett volna; alsóbb osztálybeli növendékek ide nem vétettek föl, csak szolgáknak; a kik szolgálatukért a fentebb rajzolt ellátásban részesültek ingyen, s azonkívül minden évi szolgálatért egy évi ingyen ellátás biztosíttatott nekik jövendőre, ha a felsőbb osztályokba kerűltek.

De térjünk vissza a hatkerekű malomhoz. A mi búzát a hatvan falu hatezer familiája tányérjával összehordott, abba bizony bele keveredett minden, a mit valaha Diószegi és Fazekas determináltak; de nem annyi, mint most, mert akkor még nem volt választó rosta, és a somogyi tisztes népek úgy szolgáltatták be, a mint az Isten adta. Az Isten pedig rendszerint jóval többet ád a búzából, mint a vadborsóból. Ezt a búzát a hatkerekű malomba tizmérőnként és hónapról-hónapra elkisérni, az őrletésnél a felügyeletet gyakorolni, e végből a malomban hetelni: a szolgák jussa volt, melyet tőlök minden Domine irigyelt. Becsületes molnárlegények regéi és fényes asztala mellett hetelve, vígan telt az idő.

Négy évig szolgált így. Évenként két három izben a hatkerekű malomban hetelni: ez volt az ő puszta életének az oázisa. Ha ez nem lett volna, meglehet ma szegényebbek volnánk 30,000 forinttal.

Ő mondja, és nem csak én mondom, hogy árvább, elhagyatottabb élet nem volt azok között a falak között, mint az övé, — a szegény és helyről-helyre vándorló, egymás közt is kedvetlenségben élő szülék fiáé.

Látta ezt az Isten, azután rendelt neki pártfogót. Egy öreg özvegy papné, ki özvegységében öt gyermekével Csurgón talált menedéket a Deperdite Varga házának udvari szobácskájában. Az egyházmegye szegényesen, de kegyes kézzel segélyezte az özvegyet. Ki sem merem mondani, mily csekély volt az a segély mai araszszal mérve, de gazdag ajándék volt az özvegynek, mert mindig könnyezve köszönte meg, pedig nem volt sápítkozó természetű. Neki elég volt, mert tudott segíteni magán egyebek között azzal is, hogy négy öt komámuram alumnus fiaira mosott is. Az ilyen hétszer megtisztított fehérneműeket a szolga hordta ki és be szombat esténként a dominéknak.

Egyszer megkérdezte tőle az öreg asszony:

— Hát terád, édes fiam, ki mos?

— Senki!

— Haza küldözöd?

— Nem!

Többet nem akart vallani. Nagy faggatásra azután kivallotta, hogy ő bizony maga mossa a kevés vászonneműit, maga csinálja a lugot, mert van cserfa-hamu elég; viszi a Sióra, ott öblögeti holdvilágnál, szárítgatja az iskola padlásán, de mángorolni nem mángorolja, mert nincs mivel; csak az asztal sarkán húzogatja meg.

Az öreg asszony nagyon megörűlt ennek. Hogy még az ő gyermekeinél is van árvább a világon. Rögtön pártfogásába vette, megparancsolta, hogy minden héten beszámoljon a szennyeseivel; a hol a többi kimosódik, elfér ott az övé is. Azután egy-egy szelet kenyér, egy darab málé, egy félmarok vatta egy kanál zsírral, a miből cserépmécsest lehet csinálni, és annak világánál pompásan tanulni. De még a fején levő diókról is megszámoltatta, azoknak szerzőit maga elé idézte, keményen megfeddette, hogy ne bánjanak úgy azzal a szegény fiúval. Jussa volt hozzá, mert a dominék papfiúk voltak, tehát tartoztak felvenni egy özvegy papné dorgálását. Csak a szegény tud igazán jót tenni.

Valahányszor ez öregasszonyról emlékezett, mindig megrezdült a hangja. — Az enyém is.

És keresgélem a Soltra-alapítványban a csipet vatta és kanálzsír részét. Mert van benne része, csakúgy, mint a hatkerekű malomnak.

*

De az oroszlánrész mégis Sarkadi Károlyé.

Sarkadi Károly öt évig volt a felsőbb osztályok professzora, azután késő vénségéig alsoki lelkész, és inspektora a gimnáziumnak. Eszes, tanúlt, mindvégig mindent tudni törekvő, egyszersmind mindent tanítani kész, mélyreható, csudálatosan sikeres módszerű, — háztartásában egyszerű, mérsékletes, takarékos, nagy idealismussal erős realismust egyesíteni tudó alak a Brassai Sámuelek fajából, de a Franklinok iskolájából.

Nekem nem volt professorom, de életem legmegáldottabb napjai közé számítom azokat, a melyeken ő rendes tanárunkat néha hétszámra helyettesítette. Alsokról feljárogatva, kora reggeltől nap-hajoltáig gyúrta át bennünk az ó embert új emberré. Micsoda gimnasztikája volt ez a léleknek, az értelemnek, az izlésnek, a modornak, az erkölcsnek!

Nekünk csak napok jutottak a lélek áramlataiból, de Soltráéknak egy egész esztendő edző hidege, termékenyítő esője és érlelő napja. Soltrát egy ajánló-levéllel bocsátotta el Debreczenbe, adott hozzá egy viselt kabátot, és egy jó tanácsot: *Légy hív magadhoz, akkor más is bízik benned; mindig magadra gondolj, mert úgy lesz módodban másokra is gondolni.* Önző tanács, melynek indokaiban a gyümölcsöző szeretet törvénye lappang.

Debreczent kevésbé szokta emlegetni, de nem kevésbé hálás iránta. A mi Csurgón még idyll-számba ment, debreczeni szigorú életmódja már nem édes emlék, mint ez végrendeletének egy pár szavából megtetszik, a mi onnan bizvást elmaradhatott volna. Debreczen neki mindent megadott, a mit adhatott, egész a szé-

A CSURGÓI FŐGIMNÁZIUM ÚJ ÉPÜLETE.

niori kitüntetésig, melyben Révész Imrének elődje volt.

1850-ben Kecskeméten tette le papi vizsgáit, s ezzel egy lépést tett hazája felé. Kétségkívül nem a véletlen, hanem a saját ajánlkozása folytán lett Török Pál káplánja Budapesten, s ha maga kereste azt, ekkor nyilván van rá ok is: miért?

Az orvosi diplomáért.

Mint pesti káplán, minden költség nélkül végezhette az orvosi tanfolyamot, s alig hogy beköszöntött, sietett is beiratkozni.

De csurgói négy esztendős szolgasága, s debreczeni szigorú életmódja együttvéve sem bántották annyira lelkét, mint azok az akadályok, melyek őt az egyetem küszöbén várták.

Tündöklő theologiai és káplánvizsgai bizonyítványait, melyeket kérvényéhez csatolt, kicsinyléssel vetették vissza s érettségi bizonyítványát követelték. Érettségi bizonyítvány! Debreczeni széniortól! Nohát, az is meglesz. Letette az érettséget 30 esztendős fejjel és teljes praeclarummal a pesti piaristáknál, vitte is, a mint lehetett, a dékánhoz a praeclarumait.

Senki sem hinné, a mi erre következett. De én láttam és átalvettem mind a teljes praeclarumos érettségi bizonyítványt, mind a kérvényére német nyelven hátiratozott elutasító végzést, mely szerint «*bemutatott érettségi bizonylat nem felelvén meg a követelményeknek, kérelmével elutasíttatik.*»

De Soltra nem az az ember volt a ki félúton megáll. Addig járt-kelt, míg nagy utánjárásra káplánfővel és minőségben medicus lett; hallgatta a medicát, gondolom, két esztendeig, s megszerezte a Magister Chirurgiae jogosítványt, s azontúl folytatni akarta a doktori diplomáig. Itt ismét útját állták. Dr. Tognio heves szemrehányással utasította el. «Nem elég magának a papi kenyér, más elől még másikat is el akar venni?» Heves jelenet következett erre, melyet Soltra a dékáni ajtó heves becsapásával és egy sértő szóval fejezett be.

Ennek az összeütközésnek nem lett ugyan semmi közvetlen és aktuális következése, de Soltra mégis jónak látta Münchenbe vonúlni.

E küzdelmei közben érte a ráczkevei egyház meghívása, és ő kettős minőségében megtelepedett, mindvégig, közel negyven éven át, állandó lakójául annak a méternyi vastag falazatú, s kissé diákos berendezésű tanuló-szobának, melyben hagyomány szerint Skariczeus és Szegedi Kis István is lakott egykoron.

Soltra a legteljesebb készültséggel lépett a lelkészi pályára, de orvosi szakmájában is nagy sikereket ért el. E sikerek lehettek jutalmazók, de nem édesek. Féltékenység, kenyérirígység, sőt hálátlanság, rágalmak hamar megbénították munkakedvét. Lassanként összébb-összébb vonta praxisa vitorláit; régi házait nem utasíthatta el, de újakat csak kivételes esetekben fogadott. Teljes gyakorlata alig terjedt tovább 10 évnél.

Soltráról azt mondja a világ, hogy «fösvény volt.»

De sohasem távozott vigasztalás nélkül ajtajától a szegény; és az úri koldus is megkapta tőle az egy napi kenyérre valót, de a fagylaltra valót senkisem.

Fösvény az, a ki magától is, mástól is megtagadja a szükségeseket: ő ezt nem tette. Fösvény az, a ki a pénzt czélnak tekintve gyűjti halomra. Ő nem ilyen volt. — Az ő élete harmadik huszonötéves szakasza vagyongyűjtésben, — inkább csak megtakarításban telt el, de ennek a megtakarítgatásnak egyetlen czélja volt: minél gazdagabb hálával fizetni vissza Csurgónak és Debreczennek minden jótéteményeit; minden pohár vizet, és minden falat kenyeret. Ez volt élete czélja, ábrándja, fanatismusa.

Különben azt kérdezem itt: mik volnának a mi minden közintézeteink a «fösvények» nélkül? Önök hosszas keresgélés után nevezhetnek meg egy-egy nagylelkű és bőkezű gavallért, ki nagy kunyorálásra vagy udvarlásra egy morzsát hullatott; vagy egy boszúállót, a ki pörös vagyonát az eklésiára testálta, hogy gonosz atyjafiait méregbe hozza: de én minden ilyenre tíz fösvényt nevezek, a kik nevöket közintézeteink homlokára vésték, nem boszúállásból, hanem hálából és szeretetből.

Legalább az én tapasztalásom ez. Annak az eklésiának és iskolának, melynek szolgálatában állok, fösvény emberek a legnagyobb jóltevői. — Bernáth István, a dráva-szabolcsi lelkész keveset költött magára, de már életében, sok évvel halála előtt, egy a Soltráét megközelítő alapítványt ruházott a kun-szent-miklósi gimnáziumra. Bódizs István, a lúzsoki lelkész évi 13 váltóforintos kiadása mellett is, évről-évre küldözgette Kecskemétre megtakarított jövedelmét jótékony alapítványúl.

Ki ne ismerné a Récsey-legendát. Mikor ez a falusi pap bevitte gyalog, és leolvasta a debreczeni kollégium asztalára a 30,000 frt magyar irodalmi tanszék alapítványát, a kiürült vászonzsacskót zsebre tette s indult vissza a Péterfián végig a nagy erdőn keresztül gyalog. A nagy erdő végén vette észre, hogy a zsacskó kötőzsinegjét ott feledte. Visszafordult, megtalálta, zsebre tette s most már egész elégültséggel indúlt ismét a Péterfián végig, a nagy erdőn keresztül hazáig, gyalog.

Hát fösvények voltak ezek?

Nem bizony, hanem hősök!

És ha fösvények: hajlandó vagyok azt hinni, hogy a fösvények, mélyebben, mint a bőkezűek, átértik a parancsolatot: *Szedjétek fel a maradékdarabokat, hogy semmi abból el ne veszszen.* Fösvény kezek tudják megtölteni a tizenkét kosarakat igazán.

Magyarországunkban a fösvénység főbenjáró erény legyen!

Istennél, tudjuk, fel van írva az a pohár viz is, melyet az ő nevében adunk. Soltra Alajosnál is fel volt írva minden csepp viz, mely az ő ajakát enyhítette, minden jótétemény, melylyel találkozott. — Sélye és Szigetvár, Lad és Hedrahely, a hol irni-olvasni tanították: nem feledte el őket. Azután erős hitének teljes szeretetével Debreczen felé fordúl, mert ez a Magyar Kalvinismus szíve: palástját ennek hagyja, hogy évről-évre tiz ifjú öltözködjék bele. A fizikus és orvos megbecsüli a maga mellékhivatását is, és két tehetségnek köt szárnyakat a tekhnikai és orvosi pályára. Végre megemlékezik azokról, a kik olyanok, mint ő volt Csurgón; tiz gyermeket, olyanokat mint ő, szegény elvetettet, . . . felszedi ezeket a maradékdarabokat, hogy semmi abból el ne veszszen.

Tiz Debreczenben, kettő az egyetemen, tiz Csurgón, összesen 22 kosár telve maradékdarabokkal, mind ez a kéz szedte fel! És szedi évről-évre, talán századokról-századokra. Összesen 60 ezer forintot; mind szegény tanulók segélyezésére.

EGYVELEG.

* **Robbantás vizzel.** Földalatti robbantásokra Shaw angol bányamérnök dinamit helyett vizzel töltött töltényeket használ. A villamos áramlattal meggyujtott töltény hossza 44 mm., átmérője pedig 88 mm. Az ily módon kifejtett erő 1.300,000 kilogramm súlyú sziklát robbant fel. Kezelése azért nem jár veszélylyel, mivel felrobbanását csakis a villamos áramlat idézi elő.

⋆ **Furcsa szabályszerűséget** észleltek újabban a galamboknál. Az első tojásból mindig nőstény, a másikból mindig hím állat lesz és így tovább rendszeresen váltakozva.

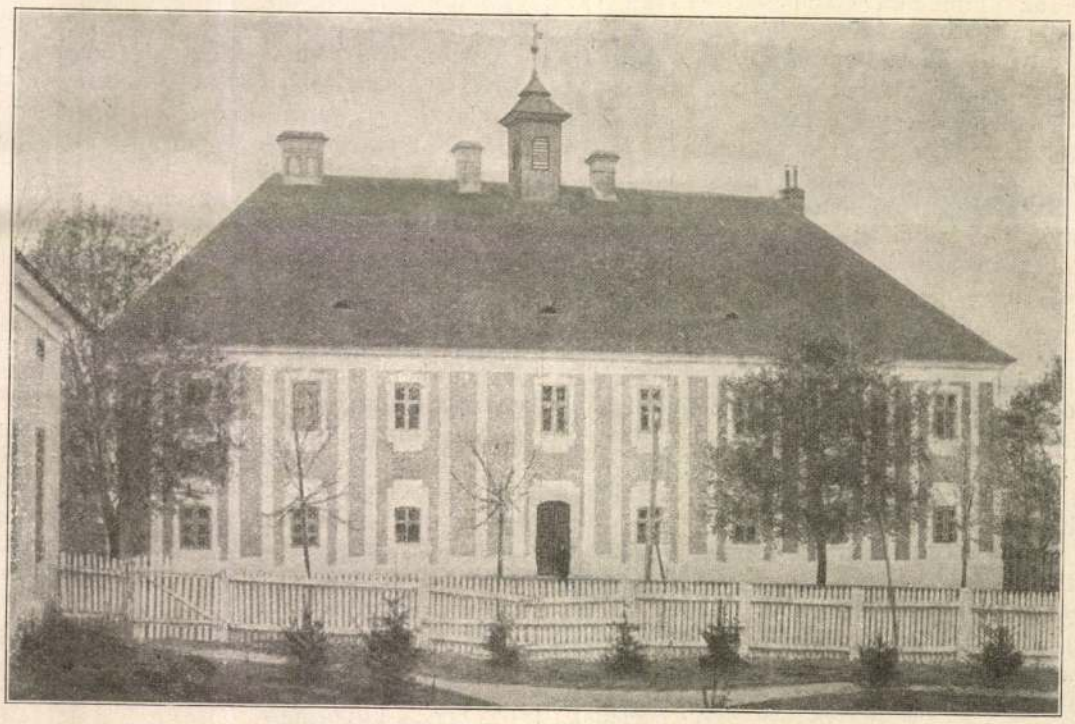

A CSURGÓI FŐGIMNÁZIUM RÉGI ÉPÜLETE.

 Vas. Ujs. 1858.

sága boldogságát eljátszott fejdelem többé trónra üljön s elébb Rhédei Ferenczet, majd Barcsay Ákost választatá az elüzött helyére.

Rákóczy nem nyugodott; már mindene el volt vesztve életén kivül; koczkára tette ezt is; *vagy minden, vagy ez sem.*

Zólyomi Miklós már a fejdelem hive volt s együtt türte vele azon kalandos hányattatásokat, mellyeket arra balsorsa adóul vetett.

Végre eljött az elhatározó pillanat. A hös II Rákóczy Szejdi pasát, Barcsai gyámolát csatára várta Várhely alatt.

A Rákóczyserget a legnagyobb lelkesülés tüze élesztè.

Itt volt tehát az óra, mellyben pogány elleni ösgyülölségüknek véres és dicsö tér nyilik; hol annyi elhurczolt véreikért, leölt kedveseikért boszut állhatnak . . . Elöttük a szép haza mosolygó térei; hátuk mögött szolgaság és pusztulás . . .

Alig lehetett a vitéz népet föltartóztatni, hogy a késö este Vaskapuhoz érkezett Szejdi seregét még akkor rögtön meg ne támadják.

A Szamos kristályvizében ezer meg ezer tábori tüz fénye csillogott.

A kiállitott örök gyürüzetében, hirtelen ütött vászon sátrak alatt és elött, beszélgetve, étkezve vagy fél álomba merülve tölték az éjet Rákóczy vitézei.

Zólyomi Miklós, ki épen a fejdelem testörségéhez tartozott, bozontos medvebörön feküdt sátra elött s ábrándjai közben az ég csillagait látszott számadásra venni.

— Vitézek! . . . Itt találom-e Zólyomi Miklóst a testörség hadnagyát? — hangzék egyszerre a legközelebbi tüz közelében. Miklós elött nem egészen ismeretlen hangon.

— Itt vagyok, ki keres? — kérdi az ifju hirtelen fölszökve.

— Én, barátom.

— Te Serédy Olivér? . . . Mit keressz te itt; ugy hallottuk, hogy arra kinn telepedtél meg. No de annyival szebb, hogy illyen alkalomra visszatértél; még nem késö; az ütközet napja holnap van.

— Tudom; erre siettem. Azonban a baráti fölkeresésen kivül, még küldeménynyel is jövök . . . Murányon jöttem át s Vesselényinétöl részedre valamit hoztam.

Ezzel tarsolyából hosszas keresgélés után egy pergamen tekercset emelt ki.

Keleti gyöngyökkel rakott ládácska volt abban s a láda fenekén, mint azt Zólyomi a tüz világánál megpillanthatá — a hervadt virág! . . .

Kicsinyben mult, hogy hátra nem esett; ha éjszaka nincs, a nagy megrendülést, melly arczára kiült, barátja bizonyosan észre vette volna . . .

Miklós igyekezett bajtársától hamar bucsut venni, hogy gondolatainak magát szabadon átadhassa.

Tehát a sokat rettegett, sokáig halogatottt elhatározó percz elérkezett! . . .

Elárulni az ügyet, mellyhez szivével lelkével ragaszkodott; a személyt, kinek oldalánál vivott : szóval a hitet, hazát, és fejdelmet . . . Vagy gyávának mutatkozni olly nö elött, kit még most is bálványozásig imádott s megszegni az esküt, mellyet atyja holttestе fölött annak megboszulására tön . . . Szomoru választás!

Miért adta gyermeki odaadással magát boszu eszközéül? . . . Miért nem vonult vissza a közéletbe, hogy árulása legalább kétszeres ne lenne? . . .

Kárhoztatá önmagát, hogy a régieket elfeledni tudta; kárhoztatá a nöt, ki illy kényszert talált föl s a sorsot, melly illy fiatal korában e kemény kisérletre állitja.

Azt szokták mondani : „az éj tanácsot hoz.“

Itt eltölt a hosszu éj s a reggel, Miklóst még mind határozatlan, ingadozó szándékban találta.

Közép utat eleget tanácsolt az ész; de illy körülmények között jellem nem buvik ki. Egyetlen menthette volna meg kötelessége esküje alól : a halál. Erre is készen állt már; csak az utat nem találta . . .

Egyszerre megharsantak a trombiták s a sereg csatarendbe állott. Sietett helyére, közvetlenül Rákóczy közelében volt az.

A harcz megkezdetett és sokáig kétesen folyt. Végre a fejedelem gyalogjai a tulnyomó töröklovasság elött meghátráltak s Rákóczy szokott zajos, de vakmerö modorában rohant testörségével a harczrendet helyreállitani.

Egy patakon átugortában sisakja lehullott fejéröl; de ez sem bántotta öt; fedetlen fövel vágott a legsürübb tömegbe.

Miklós hatramaradt, hogy a sisakot felvegye s még idejében átnyujthassa.

De mire odaért, Rákóczy már körül volt özönlve; azért folyvást harczolt.

Miklós pallosra kapott s embereivel a tömegbe hatolt; a sisakot átnyujtá s ujra utat nyitott Rákóczynak.

Mikor ez már tova menekülhetett; jutott eszébe, hogy neki ez embert el kellene árulni . . .

S fegyverét tovahajitva átvágtatott a törökök közé; kik a magát föladót Szejdi elé vitték. A várhelyi veszteséget, melly különösen Zólyomi átmenetele és a hajduk ez általi megzavarása által sergének halálos csapást adott, Rákóczy György többé ki nem pihenheté.

Még egyszer fölemelé ugyan a lelkesedéssel követett lobogót, de a gyalui ütközet serge javát söt magát is áldozatul kérte.

A hös fejdelem, fején három halálos sebbel viteték ki a csata zavarából s pár nap mulva N.-Váradon utolsót lehelt.

Szécsi Mária levele.

„Istentöl minden jókat, különösebben megszomorodott szivére vigasztalást kivánok kegyelmednek.

Irja kegyelmed kedves atyámfia, hogy a szerencsétlenség csapásaitól sujtoltatva, nyugodalma, jóvolta azon órától fogva, mellyben nekem adott szavát teljesitette, eltünedezett s szegény hazájával egyetemben ime most a legszomorubb sorsra juta. Arról itt kivül mi is értesülénk vala, hogy az erdélyi föurak practicái miatt a Rákóczy helyébe porta által tett Barcsay uram uralkodásában meg nem nyughatik; hogy Kemény János uram fölverte, megöleté. Azt is értettük, hogy e a nagy uraság Kucsuk Mehemet miatt Szöllösnél vitézi halállal mula ki és helyébe Apaffy Mihály uram állittatnék : de hogy kegyelmedet a budai Ali pasa meghurczolván, szomoru fogságra vesse, arról még csak nem is álmodozánk.

Azonban a mi ezen dologban bennünket okozna, Istenre kérjük kegyelmedet, azt nekünk kegyelmessen megbocsássa, és sokat hányatott szivünket ezzel is jobban ne terhelje.

Mert tudja meg kegyelmed, hogy ezen irásom elvégezése után nehány órával reám is a kegyelmedéhez hasonló sors vár. Mit mondok : hasonló sors? . . . korán sem. Kegyelmedet lehet, azért hurczolák el, hogy majdan talán Erdély trónusára ültessék : reám pedig soha megnem nyiló, könyekkel áztatandó klastrom falai várnak.

Azért ha boldogságában ugyan ez vigasztalhatja; tudja meg kegyelmed, hogy árva Szécsi Mária még szerencsétlenebb sorsban nyög s bucsuzó sirása Murány falait ma messze el-betölti.

Szenvedjünk béketüréssel, nyugalommal; mert most látom, igazán megérdemeltük. Mindketten elöbbre tettük magunkat, szerelmünket a haza-szeretetnél; mindketten édes véreinket árultuk el s igen igazságosan történik, hogy azok által lakoltatunk, kikért az árulást elkövettük vala.

Tartsunk erös vezeklést, Zólyomi Miklós uram, a mi sziveinkben; bánjuk meg vétkeinket s a mindenható Isten talán megbocsátja azt a másik világon.

Valahányszor a héttornyu várból keserves sohajtást emel kegyelmed a magas egekre, mindig találkoznak azok az enyémekkel s hogyha néhanapján bánattól sujtolva kegyelmed lelke annyira földhöz verve lenne, hogy ajkai imádkozás közben megmeg akadoznának : akkor csak gondoljon kegyelmed a magamegadással és békességgel türö Árva Szécsi Máriára.“

Csurgó kastélya és vidéke.

A gyönyörü völgyben, melly a Bakonyi és Vértesi hegylánczolatokat egymástól elválasztva, Fehérvártól Moorig huzódik, egy festöileg szép pont vonja magára a figyelmet . . . pompás kastély, a hazai épitészetnek egyik remekvüve, gr. *Károlyi György* csurgói nyárilaka.

Bemohosult váromladékok, s rég letünt dicsöség porladó emlékei mellett e kastély rajzát nyujtjuk, mintegy bizonyságául, hogy e kor nemcsak siránkozik a mult omladékai fölött, hanem ujra teremt, ujit, és javit, elömozditja az izlést és müveltséget, s megóvni törekszik a nemzeti becsületet . . .

Sokszor hallotuk a panaszt, hogy hazánk egyátalában szükölködik müépitészet példányaiban. A mennyiben e vád föuraink lakásaira vonatkozik, kénytelenek vagyunk részben elfogadni; mert mágnásaink lakaiban inkább a szükségesség elve, vagy a nagyszerüség fogalma van kifejezve, mint a müvészet; de hogy e téren is birunk példányokkal, mellyek a müépitészet igényeinek megfelelnek, s a külföld nyaralóival versenyeznek. arra nézve

*

eléggé fényes bizonyságul szolgál, — hogy többet ne emlitsek — gr. Zichy Pál „Annavára“ és gr. Károlyi György csurgói kastélya.

Illy urilakok mellett soha sem fogunk elszégyenülni a hazai épitészet ellen emelt vádak előtt.

A csurgói kastély a hasonnevü helység balvégén, emelkedettebb domb tetején áll, szabad és nyilt kilátással az egész völgyre. Az épités 1844-ben kezdődött, a hires Koch épitész vezetése alatt, kinek fényes tehetségét tanusitja az országban páratlan kényelmű gróf Károlyi palota is Pesten, melly szintén Koch terve után alakittatott át. A stil határozatlan. Az uralkodó stilek közől mind az, mi a szép izlést és kényelmet előtünteti, a legfinomabb tapintattal ugy van egyesitve, összeolvasztva, hogy e kastély ellen maga az irigység sem emelhet vádat. A családi kényelemre száznál több szoba áll rendelkezésre, a salonok meglepő csint és elegantiát lehelnek, mellyekben az értékes czikkek gazdagsága legkevesebbé sem sérti a mezei élet idylli fogalmát. A tizenhatölnyi magas torony alatt gyönyörü udvari kápolna van, festett ablakaival s szép oltárképével, mig az épület déli részén a páratlan nagyságu és szépségü veranda Spanyolországba varázsolja a képzeletet. E veranda valódi remekmü, gyöngye az egész kastélynak. A karcsu bronzoszlopokon nyugvó mennyezet alól az egész völgy képe feltünik előttünk, Fehérvár tornyai, a Vértes-hegyek, a Bakonyi erdőségek, a dús mezők, virágos rétek; a kastélykert pompás facsoportozatai; a halastó csillogó tükre hintázó hattyuival és rengő csónakjaival, s végre az egész kert a hazai és külföldi Flóra egész illatos tengerével . . .

Csurgó kastélya.

A csurgói kastély igazi urilak, méltó Károlyi gróf izléséhez, méltó a nemzeti müveltséghez.

De szóljunk egyuttal Csurgó vidékéről is valamit.

A tájismertetésnek nézetem szerint, párhuzamosan kellene haladnia a történelmi buvárkodásokkal. Hány halom és domb, rét és mező van az országban, melly valaha nagy események vagy nagy emlékek szinhelye volt? . . . A történet elfeledte följegyezni az eseményt, az idő rohama elsodrotta a köveket; de meg van neve, s e név gyakran magába foglalja az egész elfelejtett történet titkát.

De más szempont is ajánlja a tájismertetést. A geologia mindennap szélesebb tért nyer, a haza holt kincsei fölszinre jutnak, ismeretlen anyagok nyernek a vegytan segélyével alkalmazást a közéletben ugy mint az iparban. A tudomány és müveltség szellemkarokkal öleli át maholnap az egész mindenséget, s a természet minden parányának hivatása tárva lesz előttünk . . . . . Azért előre! tegyen kiki annyit, mennyit Isten tennie engedett! . . . Elég legyen e helyen röviden érintenünk azon ritkaságokat, mellyek Csurgó vidékén mind a geolog, mind a történetiró figyelmére jogot tartanak.

Yeh, Kanton alkirálya.

Csurgó vidéke igen gazdag özönvizi torlatokkal. A meszesült tengeri kagylók egész rétegekben hevernek, mig az ugynevezett „Tatárhegy“ bolygó szirtekből áll, olly kőnemből, mellyhez hasonló mérföldekre nem található. A fakövületek átalánosak; másfél mázsányi petrificatumok gyakoriak, némelly darabok opál szinüek, csillogók, kovakeménységüek. Ásványos vize is van. Illyenek : a bodajki magneziás, a muhai vasas savanyu viz, vagy a „duzzogónak“ nevezett kényköves forrás.

Csurgót a történet emlékei is nevezetessé teszik. Igaz ugyan, hogy ez emlékek csak a nép hagyományain alapulnak, de ezen alapok gyakran hitelesebbek, mint maga az irott történet; mert a nép önmagának tartja fel a mult emlékeit, tehát ment a megvesztegetéstől, melly akár a korszellemtől, akár érdek és haszonlesésből jöjön is, mindig gyanussá teszi az irót.

A helységtől csekély távolban viruló rét terül szét, mellyen a Gaja patak kigyózik keresztül. E rét fekvése, de kivált az, hogy a pataknak egy mesterségesen átmetszett hegy nyit utat, azt tanusitja, hogy más rendeltetése volt egykor. A néphagyomány azt tartja, hogy Mátyás király halastava volt, az átmetszett hegy zsilipeknek szolgált — most is az — s hogy egykor nagyszerü lehetett, azt neve mutatja : „vaskapu“ . . . Pár év előtt e zugó igazittatván, az alapkövek egyikében roppant nagyságu vaskapusark találtatott. Ez hitelességére szolgál a vaskapu elnevezésnek s a néphagyomány igazságának . . . Tehát itt is Mátyás . . . az igazságos, a teremtő király! . . . A tó természetesen, rég kiszáradt, a terület uj alakuláson megy át, a mult emlékei elenyésznek; de egy soha sem enyészik el : a nép szeretete és kegyelete a nemzet dicsői iránt . . .

A csurgói vidék másik történeti pontja a „Csókakő“ váromladék. E rom a Vértesi hegyláncz egyik kiálló csucsán ül. A népmonda szereti nevét összekapcsolni a hőshalállal halt Kont vitéz hü fegyvernöke nevével; de a mennyiben a többi hagyományok semmi kort és személyt sem jellemeznek, bajos beilleszteni a történetbe. Valószinüleg vadászvár volt. Később Rákóczy és Nádasdy birtokában találjuk. Most rom, kedvencz helye az ábrándozásnak, kirándulási pontja a bodajki fürdő közönségnek, tanyája az időnek és melancholiának. — Alatta viruló szőlők zöldelnek, s a szüreti vigalom zaja e komor omladék alatt a magyar nemzet sirvavigadását jellemzi.

Azonban Csurgó vidékének legérdekesebb történeti maradványai a — kunhalmok. A falutól mintegy 10 percznyi távolban emelkedettebb fekvésü erdőben kilencz egymástól egyenletes távolban fekvő halom látszik. E halmokat a néphagyomány kunhalmoknak nevezi. E halmok félgömb alakuak; az alapkör átmérője mintegy 10 ölnyi, magasságuk 5—6 ölnyi lehet. E halmok sokáig megfejtetlen történeti talányok voltak, a mennyiben azokat a természet szeszélyes munkáinak tartották. Mult évben végre a tulajdonos gróf Károlyi fiainak nevelői, a lelkes uradalmi tisztség hozzájárultával a halmok egyikét felásatták, s a kérdés meg lőn fejtve. A halmok temetkezési helyek.

A halom alapszinén terjedelmes területü fekete mázos cserépurnák találtattak, — fájdalom! a föld sulya alatt szétzuzva — mellyekben

elégetett csontok hamvai, szén, és állati csontok maradványai voltak. A középső urna mellett egy félig rozsdaemésztett láncsának vasát találták, azután csatokat, nyereg és fegyver ékesitésére szolgáló apró kis rézgyürüket. Az urnákat faoszlopok boltozták be, ezek fölé termés mészkőből uj boltozat járult, s csak igy jött rá a közel 3 ölnyi magas földhantolás. E halmok még a pogányidőre vezetnek, midőn az elesett hősök megégetve temettettek el, s a szomoru ünnepély mellett gyásztort tartottak. Pados János ur, mint az ásatásnak egyik legtevékenyebb tagja, a kunhalmokról az Akademia előtt is értekezett.

Megemlithetnők még azt is, hogy e halmokhoz közel a hires Országh család ősfészkének Guthnak nyomait is mutatja a néphagyomány. A falu rég elenyészett, nehány téglát mos ki a zivatar a hegyoldalból, ez minden emlék a multból.

Midőn Csurgó ismeretése mellett ennyi tért engedünk a puszta vidéknek, csak azt akartuk megértetni a t. olvasóval, hogy hazánk minden pontján annyi érdekes, annyi jelentékeny emlék szunnyad, hogy azokat bün föl nem ébreszteni. Legyen első a hazai tájak ismertetése, nem pusztán azok romjai után, hanem éleszszünk föl mindent, mi a nép ajkain szunyad, s az elkietlenült halmok fölött álmodozik. Ezzel tartozunk a multnak . . . tartozunk magunknak . . . tartozunk a jövőnek, szóval : tartozunk a — történelemnek.

Kondor.

Yeh, Kanton alkirálya.

Olvasóink kiváncsiságának vélünk eleget tenni, midőn e férfiu arczképét közöljük, kinek nevével több mint egy év óta gyakrabban találkoztak a politikai lapok hasábjain s kinek magaviselete nem egyszer gerjesztett mosolyt vagy bámulatot maga iránt.

Mint sok chinai magas hivatalnok, ugy ez is tanulatlansága által szánalommosolyt gerjeszt maga iránt. Ezenkivül császára irányában mint dicsekvő szájhős, alattvalói irányában mint vérengző zsarnok, ellenségei, az angolok s egyebek iránt mint dölyfös, felfuvalkodott, nevetségesen hetvenkedő és fenyegetőző tünteté ki magát. Nem egyszer rettegteté az angolokat azzal, hogy eltakarodjanak haza, mert ha ott maradnak, és az ő császára elküldi rájuk katonáit és hajóit, mellyek száma ép olly véghetetlen nagy mint a fák leveleié, akkor egyetlen sem fog többé közülök életben maradhatni. És midőn az angolok mégis csak ott maradtak s az ügyek állásáról számolni őt a császár elé hivták, ott meg földre borulva azt felelte, hogy az angolok már többé nem fogják háborgatni a mennyei birodalom határait, mert bár megszámlálhatatlan volt seregük, de ő (t. i. Yeh) azt a tengerbe terelte s igy eltörölte egy szálig a földszinéről. E mellett a kormánya allatt álló Kanton tartományban szabadságot adott, s később büntetés alatt megparancsolta kivégezni minden angolt és idegent, alattvalói s katonái közől pedig csapatszámra nyakaztatta le azokat, kik ő irányában elégületlenséget, az ellenség irányában pedig félelmet mutattak.

Midőn az angolok és francziák Kanton várost bevették s katonái megszaladtak, ő többé seholsem volt található. Az őt gyülölő chinaiak azonban buvhelyét elárulták. Key kapitány ez évi jan. 5-én 100 emberrel kutatott utána s árulás segélyével meg is találta egy középületben, s ruhájánál ragadta, midőn épen odábbállni akart. Személye azonosságát maguk az összecsődült chinaiak bizonyiták.

Mások szerint nem árulás által akadtak nyomára, hanem Parkes consul, midőn csapata élén egy kincstári épület előtt elhaladna, az abbani sürgölődés felkölté gyanuját; kutatást rendelt, s egy hátulsó szobában megtalálta az alkirályt, ki több főrangu chinai társaságában épen tovaillanni szándékozott. Parkes személye leirásából azonnal reá ismert s Key kapitány által elfogatta. Yeh csakhamar meglátszott nyugodni sorsában, s Parkes azon kérdésére, hogy mi lett az elfogott európaiakkal, dölyfösen válaszolá : „Ki vagy te, ki saját anyanyelvemen merészelsz szólani hozzám?“ Jól tudod te, hogy ki vagyok és felelni fogsz, hol vannak az elfogottak? — „Meghaltak. De mi gondom is rájuk? — Megmuttatatom sirjaikat.“

Először a főhadiszállásra kisérték, hol igen vignak mutatkozott, sokat nevetett, a kérdésekre gyorsan s röviden felelt. Termete a középszerünél nagyobb, igen elhizott, különösen fejét nagynak mondják, mindemellett tekintélyes alakkal s tartással bir; meglepően hasonlit VIII. Henrik angol király arczképéhez. Általunk itt közölt arczképe egy fényrajz másolata után készült, melly fényrajzot egykor egy franczia küldöttség kiséretében levő fényrajzoló készitette. — Az angolok ugy bántak vele, mint főrangu fogolylyal, s három inast rendeltek szolgálatára. Részvétet nem érdemel, mert csak három nappal elfogatása előtt is egy sereg chinai fejét leüttette, hogy megmutassa s bebizonyitsa, miszerint még ő az ur Kanton tartományban, habár az *idegen ördögök* diadalmaskodtak. Viselt dolgai és elfogatásának egyéb körülményei a Pol. Ujdonságokból eléggé ismeretesek olvasóink előtt.

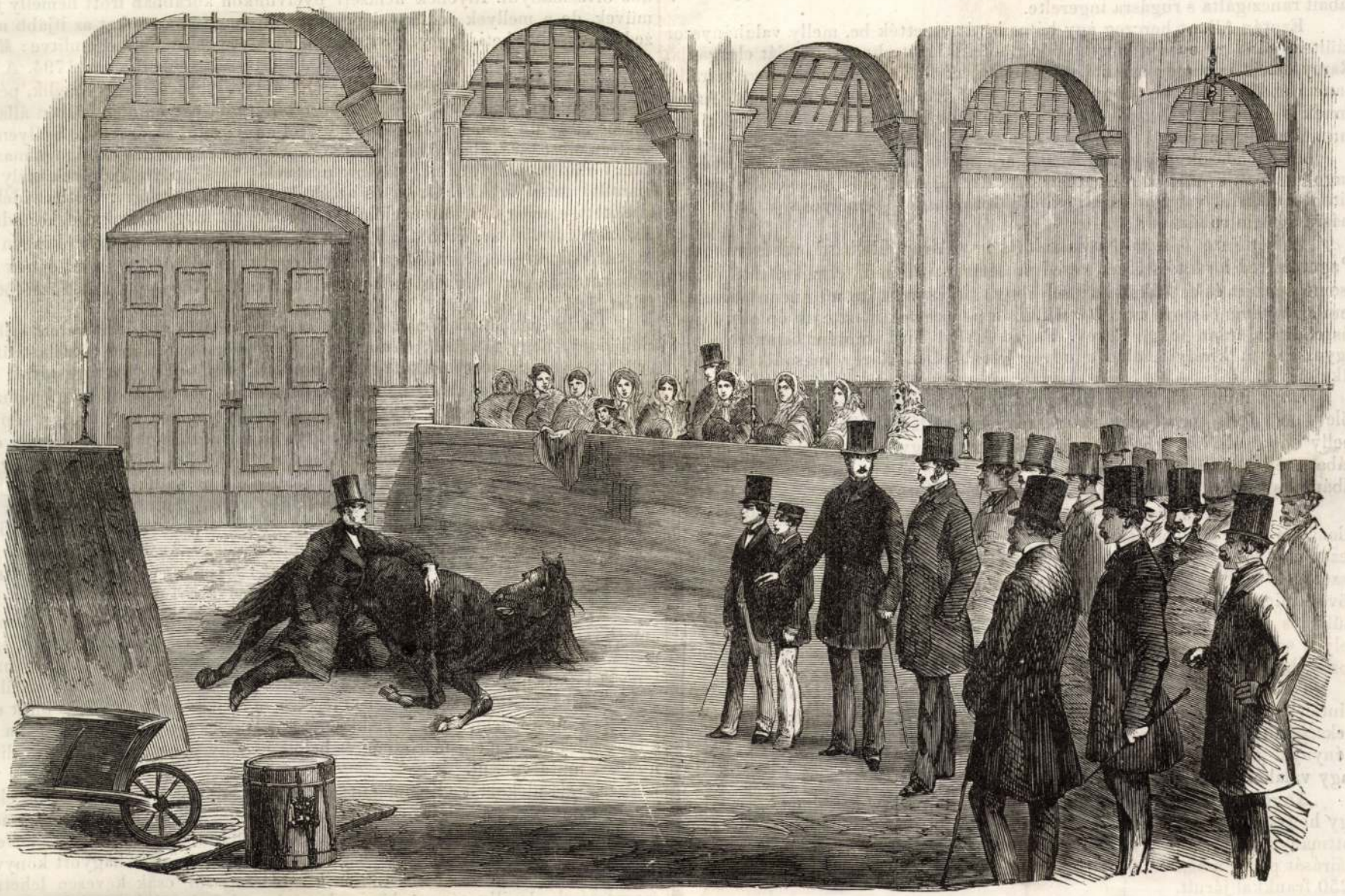

Rarey, az amerikai lószeliditő.

Rarey, az amerikai lószeliditő.

Egy idő óta sokat beszélnek a lapok egy amerikairól, ki rövid idő alatt a legvadabb, legbokrosabb lovat olly szeliddé tudja tenni, mint a bárányt, vagy ebet, a melly követi gazdája lépteit.

Csudás ügyességéről Windsorban az angol királyi istállókban is tett próbát, a királyné és udvara jelenlétében, mit aztán ismételt is a Buckingham palota lovaglótermében, hol a királyi családon és udvaron s Vilmos porosz herczegen kivül nagyszámu válogatott nézőség bámulta büvészetét.

Első előadása alkalmával három lóval tett kisérletet. Ezek egyike olly vad volt, hogy vevője visszaadta, mert semmire sem használható. Rareyt is (igy nevezik a lószeliditőt), midőn hozzá közeledett, a ló rugással, harapással fogadta. Erre a nézőket eltávozni kérte, s midőn mintegy negyed óra mulva visszatértek, nagy bámulásukra a lovat szalmán fekve s fejével az ülőfélben rádölleszkedő Rarey felé hajolva találták, ki aztán tályigát vett kezeibe s megkerülte azzal a lovat, de melly meg sem mozdult fekvő helyzetében. Másnap már annyira ment az állat megjuhászodása, hogy fekvés közben deszkát engedett támasztani hátára, és mellyen a tályigát föl- és letolták, anélkül, hogy a ló e közben csak meg is mozdult volna. Ezután háta megett dobot vertek, s vele szemközt hirtelen esernyőt nyitottak ki, de mindezekre legkisebb félelmet sem mutatott.

A másik ló Albert herczeg jószágáról bevezetett fiatal csikó volt, melly még nem volt idomitás alatt, s Rarey-t most látta először. A nézőségnek ez alkalommal is vissza kelle huzódni, s midőn negyedóra mulva visszatért, a csikó szintén mint az előbbi ló a földön feküdt, s nem bánta, hogy Rarey lábait ránczigálta s rugásra ingerelte.

Ezután Albert herczeg egy hátas lovát vezették be, melly valahányszor ráültek, mindig hevesen hánykolódott, s félni lehete, hogy lovagját elragadja. Rarey ezt is ugy megszelidité, hogy nemcsak fölülésekor csendesen maradt, hanem szeliden eltürte, hogy lovaglás közt hátán ide-oda mászkált. Aztán ennek is doboltak, esernyővel ijesztgették, de mindezekre legkisebb jelét sem mutatá a félelemnek.

Ez előadások nagy figyelmet gerjesztettek a szenvedélyes lótenyésztő angolok közt, s azon kérdést támasztották, vajjon Rarey másokat is megtanithat-e titkára, vagy az csak neki olly kizárolagos személyes sajátja, mellyet másra át nem ruházhat?

E kérdésre ő azzal válaszolt, hogy Airey Richard vezérőrnagyot, Paget Alfred lordot és Hood ezredest beavatta titkába, természetesen jókora csomó pénzért és azon kötelezéssel, hogy titkára másokat meg nem tanitanak, sem azt nyilvánosságra nem hozzák. És a nevezettek most csak ép olly ügyes lószeliditők, mint maga Rarey. Paget Alfred lord szintén bemutatta már ügyességét a királyi család s udvar jelenlétében Rarey második előadása alkalmával.

Hogy miből áll Rarey titka, azt természetesen nem tudhatni; de hihetőleg nem igen térhet el a nyugotamerikai vadászok állatbüvölési titkától, melly abból áll, hogy befogják az állat szemeit, gyengén belehellnek orrlyukába, melly lassankint megszünik ellenkezni, s midőn szemeit letakarják, elbámul s ezután szelid ebkint követi a vadász lépteit.

Az indusok ugyanekkép szeliditik meg a fiatal lovakat. A csikó rövid ellenállás s egy pár belehellés után gyönyörrel emeli fel fejét. Ha először nem vezet eredményre, másnap ismétlik az eljárást, mellyet csalhatlanul czélhoz vezetőnek állitanak. Az állat teljesen aláveti magát az ember akaratának, követi mindenfelé, lefekszik melléje, békén türi a verést és féket. Az egész működés 20—40 perczig tart, ez idő alatt az állat befedett szemekkel zárt helyen egyedül van szeliditőjével, ki, mig orrlyukaiba fuj, nehány szót is intéz hozzá, hogy hangjához szoktassa.

Lehet, hogy Rarey is ott tanulta titkát. Ehhez akadhatott is alkalma, miután apja Északamerikában Ohio-államban bérlő és lóidomitó. Rarey gyermekségétől fogva nagy kedvelője volt a lónak s idomitásában csudálatos eredménynyel járt el, mig végre mostani szelidebb idomitási módját feltalálta, vagy valahol a vad indusoktól eltanulta.

Angolországból Párisba ment, hol szintén nagy figyelmet gerjesztett, ugy hogy a császár közössé akarván tenni titkát, annak megvizsgálására bizottmányt nevezett, a nyilvánossá tételért Rarey által kért 500,000 frank, aláirását pedig maga 2000 frankkal megnyitotta, mihez az illető miniszterium 6250 frankkal járult.

A mi csikósaink és huszáraink is jól értik a lószeliditès mesterségét, sőt — mint azt legközelebb a Pester Lloyd egy tudósitásában olvastuk — az egész ausztriai lovassági hadseregben már régtől gyakoroltatik annak egy bizonyos módja, mellyet az 1813—14- és 15-ki hadjáratok alatt is katonáskodott török születésü *Balassa* Konstantin lovassági őrnagy talált fel.

Ő 1827-ben *Ferdinánd* császár és király Ő Felsége, akkori trónörökös, s számos magas nézőség előtt tette le Bécsben ügyességének próbatétét, melly alkalommal 42 vad, bokros s különféle rosz tulajdonságokkal biró lovat vezetett elő, s annyira megjuhászitá, hogy azt tette velök, a mi neki tetszett. Ezek közt ollyanok is voltak, mellyeket 10—15 év óta javithatlanoknak hittek.

Ez előadás sikerültével az lett következménye, hogy az akkori cs. kir. főhadikormány Balassát elutaztatá a hadsereg minden állomásaira, hogy lószeliditési módszerére ugy a tiszteket, mint a legénységet betanitsa. Az erre utasitó felsőbb parancs egyszersmind évenkinti 300 pft. élethoszszig huzandó személyes segélylyel látta el őt.

E felsőbb intézkedésnek czélja volt Balassa módszerének elterjesztése által a hadsereg pótlovainak idomitását megkönnyitni, valamint elháritni azon bajokat, mikkel némelly ló patkolása járni szokott.

Balassának e módszere két pontból foglalható össze: 1-ször. mellőz minden kényszeritő, kinzó eszközt és durva eljárást; 2-szor. szelid, jóindulatu bánás által megengeszteli az állat makacsságát, félelmét vagy ellenszenvét s kedvezés, hizelgés stb. által megnyeri annak ragaszkodását.

Nem kételkedünk, hogy a lovat annyira kedvelő magyar nemzet fiai közt többen találkoznak, kik e szakban részint saját találmányu, részint eltanult ismereteknek vannak birtokában, mellyekre nézve ohajtandó volna, miszerint szintén közzététessenek, nehogy ezekkel is ugy járjunk, mint sok egyébbel, t. i. hogy idegentől kelljen megtanulnunk azt, a mi nálunk már régtől tudva s gyakorlatban vala.

„Rák-könyvecske.“

Szülékkel és nevelőkkel ismertetni kivánta

EDVI ILLÉS PÁL.

Az irodalom- és tudományvilág mérhetlen terén vannak könyvek, mellyek mint a maguk nemében páratlan remekmüvek „hervadhatatlan szépségben“ ragyognak, és becsüket az évszázadok hullámain felmerülő s meg eltünő uj meg uj könyvek özöne homályba nem borithatja soha. Illyenek p. o. a hajdani müvelt görög és római nemzetnek ránk maradott elmeszüleményei, az ugynevezett ***klassikusok***, mellyek példányainak könyvárusaink boltjaiban el nem szabad fogyni soha, és végetlenségig más meg más alakban ujból kinyomatnak, — az iskolai ifjuság használatára és tudósoknak folytonos eszmedús olvasmányul. Illyenek nemzeti nyelvünkön korábban irott némelly jeles müvek, de a mellyek példányai ujból nem nyomatván, azokat az ifjabb nemzedék nem élvezheti. Legyen itt ezuttal csak egy jeles mű megemlitve: ***Mikes Kelemen*** egyszerüen gyönyörü levelei, kijöttek Szombathelyen 1794. A némethoni irodalom széles mezején pedig még több jeles könyv rejlik, példányaik csak imitt-amott kevés kézben találtatnak, bár minden időben állandó becsüek; — de a nagy olvasóközönségtől annyi mint elzáratvák. S illyenféle az itten most tárgyalandó könyvecske, *Salzmann* nevelőbölcsésztől fogalmazva; ama férfiufól, ki 1811. meghalván; a nevelés terén tisztelendő tekintély fog maradni mind örökké. Öróla és az általa Schnepfenthalban, Gotha vidékén, létesitett s maig fönálló nevelőintézetéről hozott magával sok érdekes adatot *Kubinyi Ágoston* ur, ki 1843. folytán Némethonban tett utazása közben ezt az európai hirességü intézetet is fiával együtt meglátogatta, mint ennek rajzát nyomtatásban is kiadta az 1845-diki „Nógrádi ünnepély 2-ik füzetében.“ (Pest, 1845.)

Ez intézet alapitójának egykor az a szerencsés gondolat vetett szikrát elméjében, hogy a szülék okulása végett eléjök formulázza a czélszerütlen nevelésre vezérlő megforditott tiz parancsolatot minden rosz fogásaival; igy őket valami kézzelfogható módon észrehozandó. Az agyában megfogamzott ige testté lőn. Ő maga is atya volt, számos gyermeket nevelt, és a népnek fonák nevelési módját megvigyázta. Igy, bő tapasztalásokkal gazdagon, egy külön kis könyvben leirta a szülék hibáit, mellyek által a jó nevelést gyermekeikkel nem előre, hanem rák módjára hátrafelé mozditják, azaz: elrontják; hogy ekképen szemeik elé levén rajzolva a roszat mutató tükör, abban önmagukat felismerhessék, és a hibákat jó idején eltávoztathassák. Kis könyvének ezt a czimet is adta: „Krebsbüchlein, oder: Anweisung zu einer unvernünftigen Erziehung der Kinder“ (azaz: Rákkönyvecske, vagy: utmutatás a gyermekek oktalan nevelésére“), kinyomva Erfurtban, 1792.

Azonban e könyv példányai boltokban már rég elfogytak, és csak imitt-amott találtatnak könyvtárakban. De azt felkeresni minden atyának igen méltó. Mert bizony mondom, hogy a ki azt megnyerhette, valóságos házi-kincset talált, melly a szív- és észképezésben vele minden tév utat elkerültet. Azon szüléknek tehát, kik e házi kincset nem birják, vagy tán soha hirét sem hallották, ugy vélem, hogy e czikkemmel is kedves szolgálatot teszek, ha azt e lap széles utján megismertetem, és belőle nehány pontot magyarra forditva nyujtok mutatványul.

Ez ajándékom pedig megint azt feltételezi, hogy t. cz. olvasóim eleve meggyőződvék arról, miszerint nemcsak a mezőgazdaság, hanem a gyermeknevelés is valóságos nagy tudomány, mellyet tanulmányozni kell a nevelőbölcsektől azoknak intézeteiből, bánásmódjokból és irásban hagyott könyveiből. Már ugyan hires nevelő-intézeteket látogatni csak kevesen lehetnek szerencsések, de illy tárgyu könyveket olvasni és belőlük okulni, előttünk áll mindnyájunknak.

* * *

A *tartalomból*: „Utmutatás, hogyan lehet szüléknek magukat meggyülöltetni gyermekeikkel, hogyan gerjeszthetünk gyermekeinkben testvéreik iránti irigykedést, hogyan lehet gyermekekben az emberszeretetet elfojtani, hogyan tanitjuk őket kegyetlenségre, hogyan tehetjük őket boszuállokká, mások kárán örvendőkké, más hitüek iránt gyülölőkké, félénkekké, vallástalanokká, önfejüekké, hazugokká, daczosokká, emberszólókká, nyalánkokká, rendetlenekké, hiukká, butákká, érzéketlenekké, fösvényekké stb.

Ez utmutatásokhoz Salzman részletes szabályokat is nyujt, pl. a legelsőhöz im ezeket:

1) Csak többször méltatlanságot kell a gyermekeken elkövetni, s a gyülölet önként be fog következni;

2) E czélt ugy is elérhetni, ha egyik házastárs arra törekszik, hogy a másik ellen a gyermekeket engedetlenségre izgassa;

3) Légy gyermekeid hizelgései iránt érzéketlen, és ne végy szives részt örömeikben;

4) Tagadj meg gyermekeidtől minden ártatlan mulatságot;

5) Gyermekeid csufolása által is magadat nekik gyülöletessé teheted.

Aztán minden illy részletes utmutatás és szabály után Salzman egy-egy érdekes kis elbeszélést hoz fel a való életből. Például: a legelső utmutatásnak most leirt első szabálya után ezt az elbeszélést adja:

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1982 JUL 2

/ 1021

CSURGÓ ERZSÉBET

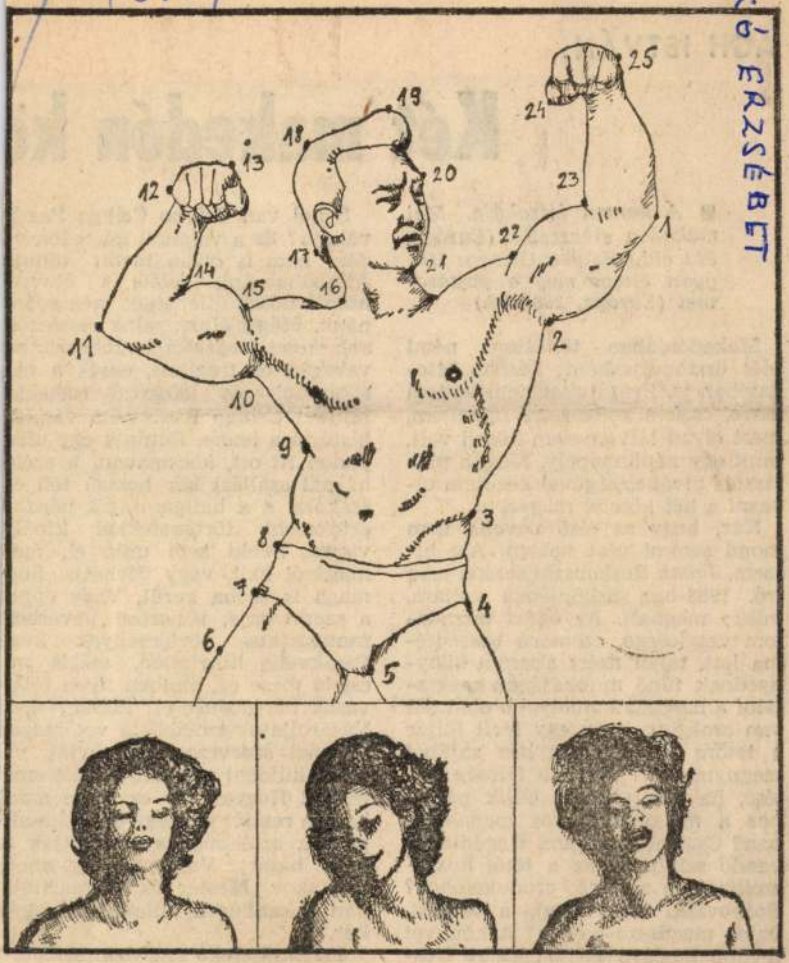

Csurgó Erzsébet rajza

ÁGH ISTVÁN:

Két makedón kö

■ *A konzul éjszakája. Mai makedón elbeszélők (Európa, 213 old.) Zsivko Csingo: Hogyan öltem meg a pajtásomat (Európa, 286 old.)*

Makedóniában töltöttem némi időt ösztöndíjasként; később látogatóban is. Prózájukat nem vettem észre, csak a költészetre figyeltem, mert olyan látványosan közeli volt, mint egy népünnepély. Most a mulasztás kíváncsiságával kezdtem olvasni a két kötetet magyarul.

Kár, hogy az első novella nem mond semmi újat nekem. Azt hiszem, *Jovan Boskovszki* sokkal jobb író. 1968-ban Szkopjében voltam, mikor meghalt. Az egész társadalom vesztesége, szomorú beszédtéma lett, talán azért akarom könnyednek tűnő munkájában megtalálni a megírás komolyabb okát. Mi van amögött, hogy egy férfi följár a tetőre az emeletes ház zajából megnyugodni? Miért a feleség féltése, ha verejtékesen bújik párjához a mélységiszonyos magasságban? Csak nem valami tragédia jövendő színhelye az a tető, hozzászoktatás a zuhanó produkcióhoz? Boskovszki ránk hagyja a kérdést, vajon megússza-e épen? A könyvet tovább lapozva látjuk, ez az írásmód a makedón prózában az egyik stílusirány; úgy teremtődik a mű, mintha a lányos hája alatt vagy

S hol van Zsivko Csingo Paszkvéliája? Ez a valaholi makedón vidék nem is olyan távoli tőlünk. Álmodhatnánk felőle, s ébredés után valószínűtlenségét megcsodálnánk. Mégis élményeink rendeződnek mesei csodákká, legtöbbször nevetséges és tragikus, egyik a másikát föl- és lefokozó esetekké. Mintha Csingo Paszkvélia vándorhistóriása lenne, föltűnik egy utcapadon itt-ott, kocsmában, a szélsőháznál szállást kér hosszú téli éjszakára, s a hallgatóságot pénznél értékesebb történetekkel kínálja vissza. Senki sem unja el, mert magáról hall, vagy várhatja, hogy maga is szóba kerül. Vagy éppen a szomszédja, ismerőse keveredik fantasztikus körülmények közé. Paszkvélia hihetetlen, mégis micsoda mese ez, amiben ilyen fölhívások hangzanak el: Földmívesek! Vásároljatok szocialista vetőmagot! Ifjúsági szervezet egy tagját vár rosba küldeni népi művelődés emelésére! Hogyan fér ez össze azzal, hogy a rendőr felesége kötőtűje alól pockok születnek, s elárasztják az egész határt? Valahogy úgy, ahogy Bulgakov Mester és Margaritájában a kandúr a villamoson jegyet kér.

Zsivko Csingo 1935-ben született. 1963-ban jelent meg első elbeszélőkötete a Paszkvélia, 1966-ban az

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 ÁPR 30
ÉLET ÉS IRODALOM

CSURGÓ ERZSÉBET
1021

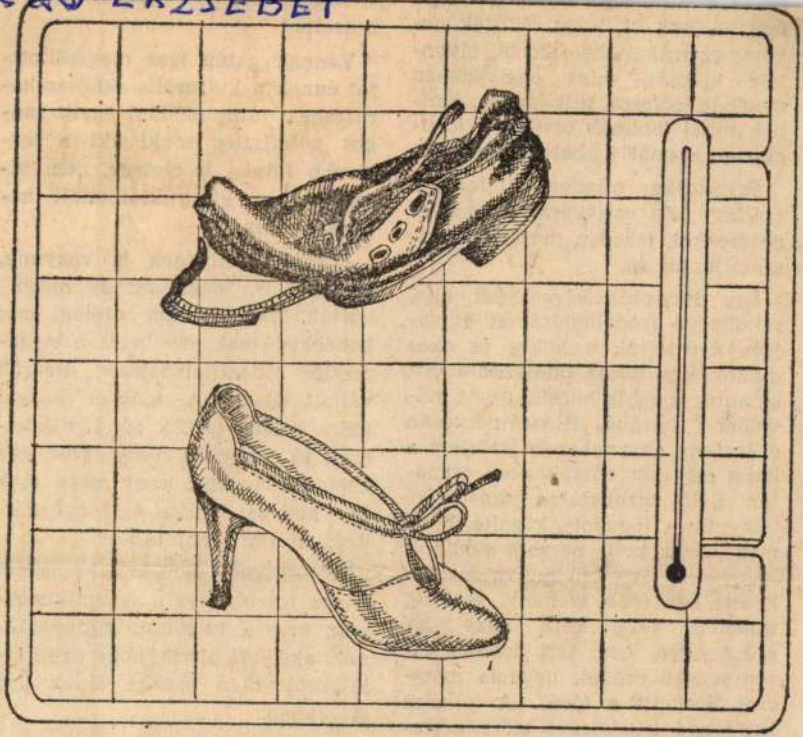

Csurgó Erzsébet: Entrópia

úgy váltunk el, hogy elhitték n
kem: az írás is, ha sikerül, olya
féle alkotás, mint egy szépe
megkelt, pirosra sült kalács, am
ből minél többnek oszthat a ház
asszony, annál jobban örül neki.

Egyáltalán: minden efféle „k
szállás" tele van váratlan megl
petésekkel, minden mozzanata l
számíthatatlan.

Egy dunántúli városkából, ahol rendhagyó irodalomórámat duplájára nyújtották a lelkes és okos diákok, egy másik találkozóra vitt az autó, az egyik közeli község művelődési házába. Hajszálpontosan érkeztem, nagynehezen áttörtem a kapu előtt söröző suhancok csapatán. Belül bizonytalan járású ifjú könyvtáros fogadott, közölte, hogy még várni kell, nézzem addig a könyveket. Egy idő múlva megérkezett egy főbb személy, és félig utasított, félig kért, hogy „az egész, ugye, nem tart tovább háromnegyed óránál, ugyanis mecscset közvetít a tévé". A hozzám intézendő kérdéseket előre összeszedte, itt vannak egy cédulán, majd feleljek ezekre, de lehetőleg röviden. A kérdések közül olyanok is, meghívók és meghívottak. Van, amikor utólag üres bohóckodásnak, értelmetlen és fárasztó muszájfeladatnak érezzük vállalt útjainkat, máskor hosszú időre belénk ivódik néhány értelmes, jó szó, okos megjegyzés, egy kézfogás melege, vagy akár csak egy kedves, emberi-asszonyi kérdés: „Aztán főzni tud-e?"

Kell-e, vagy nem kell az egész? Nincs igazuk sem a szkeptikusoknak, sem a túlzottan optimistáknak, akik azt hiszik, hogy ilyen találkozók után örökké élnek ifjú szívekben.

Azt felelném: kell, ahol valóban *kell*. És menjen az, aki szívből teszi.

SURGÓ ERZSÉBET

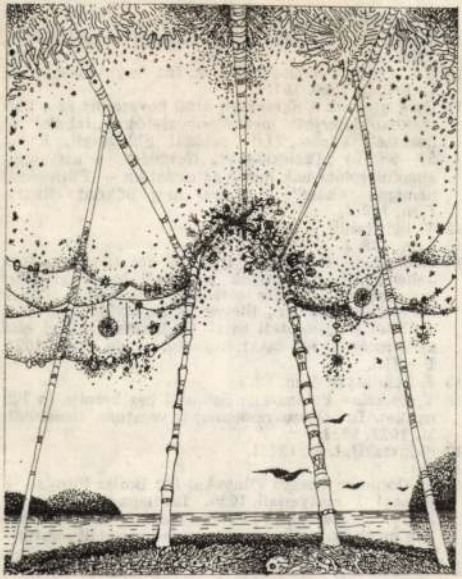

Csurgó Erzsébet rajza

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR NEMZETI
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VALÓSÁG

1987 9

JEGYZETEK

1 Meztelen év. Európa Kiadó, Budapest, 1979. (Fordította: Kántor Péter.) Első kiadás: Golij god, Petrograd—Moszkva—Berlin, izd. Grzsebina, 1921.

2 Pilnyak műve természetesen nem képez recepciótörténeti kuriózumot a szovjet irodalom történetében. Művei annak a mesterségesen előidézett amnéziának estek áldozatul, amely évtizedekre kitörölte az irodalmi köztudatból Babel, Mandelstam, Bulgakov, Cvetajeva, Artyom Veszjolij stb. nevét és életművét.

3 V. Sklovszkij: O Pilnyake, LEF, 1925. 3. 7. sz. 127. l.

4 P. Palijevszkij Pilnyakot tipikus avantgardistának nevezi, a legkorábbiak egyikének: „A Meztelen év — a maga nemében klasszikus alkotás, teljesen érett és az új technika törvényei szerint készült, melyet írója a következő keltezéssel lát el: »Kolomna. Nyikola-na-Poszagyjah, 1920. dec. 25. a régi id. szám szerint.« Vagyis Joyce »Ulysses«-énél két évvel korábban és Gertrud Stein legextravagánsabb kísérleteivel egy időben született." (Ekszperimentalnaja lityeratura. Voproszi lityeraturi, 1968. 8. sz. 80. l.) Sükösd Mihály megállapítja: „Mert Pilnyak a szimultán technikával is eredetien, maga-magából kísérletezik. Nyersebben és végletesebben, mint tíz év múlva Dos Passos." B. P. In: Az új szovjet irodalom. Gondolat Kiadó, 1967.

5 J. Zamjatyin, i. m. 67. l.

6 Vö. Frank Kermode: Mi a modern? In: Mi a modern? Európa Kiadó, 1980. 5—45. l. Különös tekintettel a „véletlen iránti érdeklődés", az „aleatorikus" elv értelmezésére.

7 Vö. Umberto Eco: A nyitott mű. Gondolat Kiadó, 1976.

8 Sükösd Mihály, i. m. 111. l.

9 Borisz Pilnyak, Szobranyije Szocsinyenyij. 1. M—L. 1929. 27. l.

10 Ny. Aszejev: Kljucs szjuzseta. In: Dnyevnyik poeta, L. Priboj, 1929. 191. l.

11 Csak utalunk a Sklovszkij által bevezetett és a korszakban elterjedt megkülönböztetésre „fabula" és „szüzsé" között. (Ld. például Sklovszkij, i. m. 57—58. l.) „Cselekményt, történést — azt, amit angolul »plot«-nak mond az esztétika — Pilnyaknál nemigen találni" — jegyzi meg Sükösd Mihály. I. m. 118. l.

12 V. Sklovszkij, i. m. 133. l.

13 I. m. 128. l.

14 Szobranyije Szocsinyenyij, 1—8. kötet, 1929—1930. Jellemző, hogy Pilnyak kezdettől fogva az *egész prózafolyam közlésére* törekedett az egyes művek közlésével szemben, illetve ezzel egyidejűleg. Már 1923-tól megjelenteti saját kiadásában művei első gyűjteményes sorozatát. (Szocsinyenyija 1923—1924. I—III.).

15 J. Zamjatyin, i. m. 62. l.

16 Vjacseszlav Polonszkij: Sahmati bez korolja (o Pilnyake). In: O szovremennoj lityerature, Goszizdat, M. 1927. 97. l.

17 Sklovszkij, i. m. 127. l.

18 Uo.

19 V. Gofman: Meszto Pilnyaka. In: Borisz Pilnyak — Sztatyi i matyeriali, 1928. Leningrád, Academia. A B. V. Kazanszkij és J. Ny. Tinyanov szerkesztésében megjelenő „Masztyera szovremennoj lityeraturi" sorozat harmadik kötete volt ez a cikkgyűjtemény.

20 V. Gofman, i. m. 18—19. l. Idézet A. Flaker: Az orosz

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1978

= 1

VALÓSÁG

Csurgó Erzsébet

1021

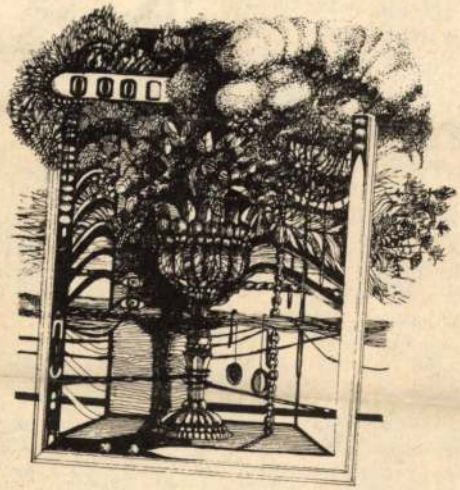

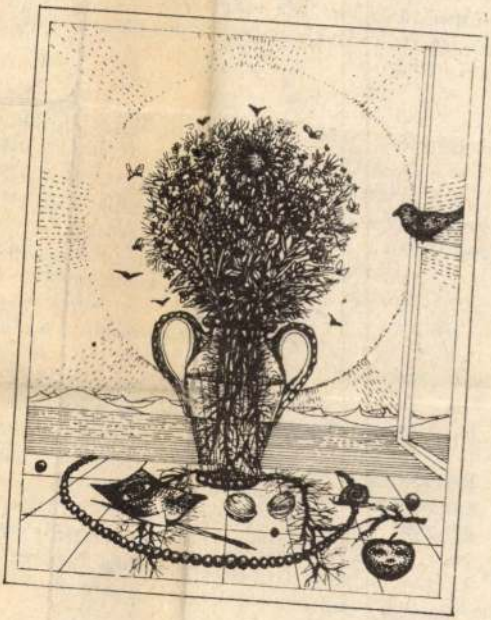

Csurgó Erzsébet rajzai

kezdődően 1849 elejéig, a komáromi várőr
viselt a honvédségnél tábornoki vagy törzsti
— rendfokozatot.[1]

Közülük 116-an időközben — a legtöbb
mán — kiléptek vagy kinevezésüket nem fo
fennmaradó 710 főt — 31 tábornok, 99 ezre
tábornokok és törzstisztek képezték, akik
maradtak.

A honvédség katonai vezetői életrajzának összeállításánál nemzetiségük megállapítása sok esetben nehéz feladatnak bizonyult, mivel a magyarországi születésű tisztek közül gyakran olyanok is magyarnak vagy a „magyar politikai nemzet" tagjának vallották magukat, akik születésük, etnikai származásuk szerint nem voltak magyarok. Ennek kettős oka lehetett. Az egyik az asszimiláció, amely lényegében azt jelenti, hogy a reformkorban a magyar nyelv egyre általánosabbá válásával, a magyar nyelvű kultúra és a nemzeti jellegű intézmények előretörésével jelentős nem magyar nemzetiségű — elsősorban városi — rétegek magyarosodása indult meg. E folyamat jelentőségét és méreteit szemlélteti például az is, hogy éppen 1848—49-hez kötődik a névmagyarosítás első nagy hulláma. Márpedig a név megváltoztatása — ha nem külső kényszer hatására történik — általában az asszimilációs folyamat befejezését tanúsítja. A szabadságharc törzstisztjei közül például 50-en magyarosították nevüket — hatan még a forradalom előtt, a többi pedig a szabadságharc alatt —, és ez az esetek többségében valóban a magyarosodást jelentette. Eredményét tekintve ezzel egybeesett egy másik folyamat, amely a magyar politikai nemzet fogalmában gyökerezik. Magyar nemzeten, azaz magyar politikai nemzeten a korban a nemességet értették, ebbe pedig a kiváltságos nemesi osztály nem magyar származású tagjai is beletartoztak — a bácska-bánáti szerb és horvát nemesség, Felső-Magyarország szlovák kisnemesei és az erdélyi román anyanyelvű nemesség —, hiszen alapvető osztályérdekeik

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 ÁPR - 6

ÉLET ÉS IRODALOM

Csurgó Erzsébet

1021

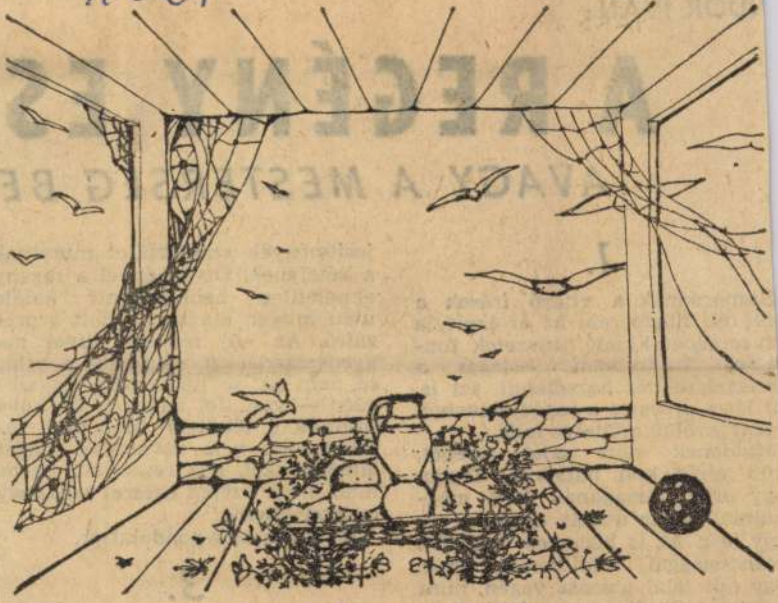

Csurgó Erzsébet: Madarak

NDOR IVÁN:

A REGÉNY ES

AVAGY A MESTERSÉG BE

1.

Szaporodnak a vitázó írások a
ózáról. Elismerem az értékelő, a
elyzetképet kínáló jegyzetek fon-
sságát. Talán nem felesleges a
érlegelésekhez hozzátenni azt is,
it lát a prózaíró a regényjelenből,
égényjövőből műhelye felől.
Mindenek előtt saját terepét,
nin végig kell haladnia. Tudja,
ogy útját önmagának kell meg-
lálnia, és az utazás maga a ré-
ény lesz. Az is bizonyos: nagyobb
íváncsisággal, izgalommal várja,
ogy mit talál utazása végén, mint
milyen higgadtsággal mérlegeli az
t nehézségeit, a terep törésvona-
it. Szenvedélyes kíváncsiság nél-

jesítmények szamárfület mutatnak
a kételynek. Ötven évvel a regény
elméletileg bebizonyított halála
után milyen magasra jutott a pró-
zaíró. Az »új regény« hívei ne-
gyedszázada azt mondták: a világ
se nem jó, se nem rossz, egyszer-
rűen — van. Jól hangzik. De hová
jutottak a tétellel? Malamud vi-
szont soha nem zavartatta magát
elméletekkel, írja regényeit. És ne
hidd, hogy ezt az egészet valahogy
megkerülheted."

Ez is tetszetős gondolatsor.

3.

Merre tartson hát az elfeledett
vagy a még fel nem ismert dolgok
emberi jelentőségét keresőmű-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VALÓSÁG

1979 7.

Csurgó Erzsébet

grafikusművész

1021

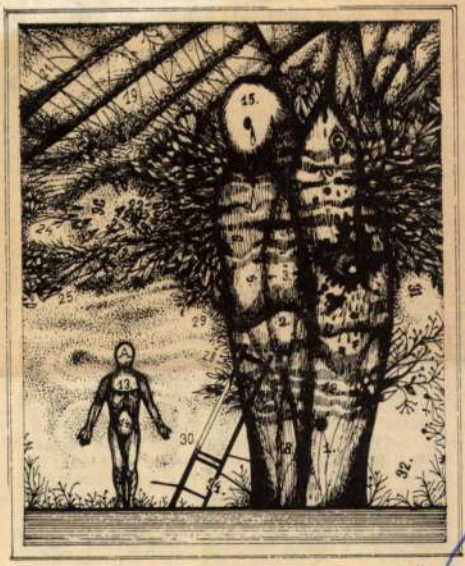

Csurgó Erzsébet rajza

ünne
készí
egye
párt
Pers
fejez
a ve
nő -
„Sze
gam"
kérd

7 A főbb kommentár-típusok:

I. Indoklások: „hazám himnusza", „itt élünk mégiscsak", „benne van minden, ami a magyarokkal volt", „magyar vagyok" (ez volt a leggyakoribb említés ebben a kategóriában), „ez a legszebb zene", „a világ legszebb himnusza", „szent dolog", „a haza imája", „a mienk", „a vérünkben van", „mintha nekem is szólna egy kicsit".

II. Érzelmi reakciók: „szeretem", „felemelő érzés", „jó, jóleső érzés" (ez volt a leggyakoribb említés ebben a kategóriában), „ünnepi hangulatot érzek", „büszkeséget érzek", „boldogságot érzek", „örömet érzek", „gyönyörű érzés", „élmény", „megrendülök tőle", „fennköltt érzés", „feszültséget érzek", „érzelemhullámzást érzek", „azt nem lehet elmesélni."

III. Testi reakciók: „beleborzongok", „libabőrös, lúdbőrös leszek", „végigfut rajtam valami", „bizsereg a hátam", „minden idegszálam érzi", „összeszorul a szívem, szívdobogást érzek" (ez volt a leggyakoribb említés ebben a kategóriában), „elszorul a torkom", „majdnem sírok", „kikapcsolok egy pillanatra", „felállok", „együtt énekelek a zenével."

8 A kártyák feliratai: március 15., aradi vértanúk napja, pedagógusnap, bányásznap, vasutasnap, néphadsereg napja, nőnap, anyák napja, szilveszter, újév napja, vízkereszt, gyertyaszentelő, farsang, húsvét, pünkösd, karácsony, az ön születésnapja, az ön névnapja, az ön házassági évfordulója, lakodalom napja, keresztelő, mikulás, halottak napja, halotti tor, la-

s (buddhizmus, hinduizmus, moha-
resztenység) ünnepeit is megtartja
kaszünetekkel (szóbeli közlés alap-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 DEC 29
MAGYAR IFJÚSÁG

Csurgó Erzsébet

V 1021

Bőrbe kötve fiókjában vörösdiplomája.

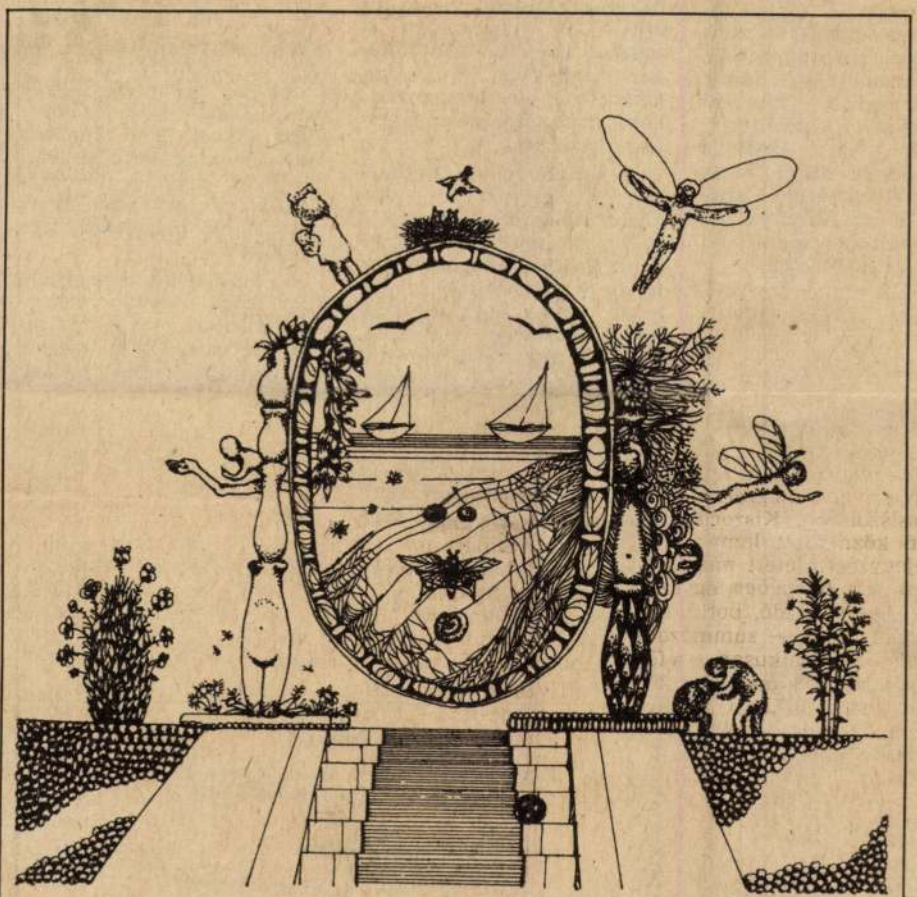

CSURGÓ ERZSÉBET rajza

ı, gratulációkon és televíziós közvetítéljutva Gothár Péter éses díszoklevelében örködik. A mappából yobb meglepetésemkerül egy cégjelzéses ı, benne csekk Márk nevére a Televízió rában beváltható ről. Az indoklás yezik a Péter hóna levő díszoklevél szöl: Felső-Ausztria, fő- vált ez a perc emtessé számomra.

számodra bold elégedettséggel szerintem —, h általán le tuds az ötven kilódb ebben az eszt fogytál néhány dekát. Nehéz évad volt 1978? Úgy emlékszem, Ljubimov rendező asszisztenseként kezdted a januárt...

— Ljubimov fanatikus hite és tevékenysége, színházának sajátos egyértelműsége és didaktikája letagadhatatlan nyomokat hagyott a színházon. Az év azzal telt el, hogy fel kellett dolgozni ezt a hatást. Megváltozott körülmények között rendeztem magam is. Én ugyan nem olyan ember vagyok mint ő, de színházának hatáselemei engem is megragadtak... A képiséget szeretem, erre szokták azt mondani, hogy formalista vagyok.

— *És te ilyenkor mit válaszolsz?*

— Semmit. Aki nem lát

fojtott atmoszférája és a Gondnok jellegzetes, szűk térre korlátozódó drámaisága felvet egy kérdést: miért nem rendezel a televízióban, ahol a tévéjátékokból mintha éppen ez az atmoszféra hiányozna leginkább?

— Amit eddig rendezhettem volna a tévében, nem különbözött attól, amit már láttam. Olyat szeretnék csinálni, amit csak én tudok.

Írták:

Boda Ildikó, Gáti László, Nádor Tamás, Nógrádi Gábor, Révi Judit

Fotók:

Felvégi Andrea, Koncz Dezső, Moldvay József, Stalter György

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Csurgó Erzsébet

ÉLET ÉS IRODALOM

1980 JUN 14

grafikus

XXIV. ÉVFOLYAM, 24. SZÁM

1021

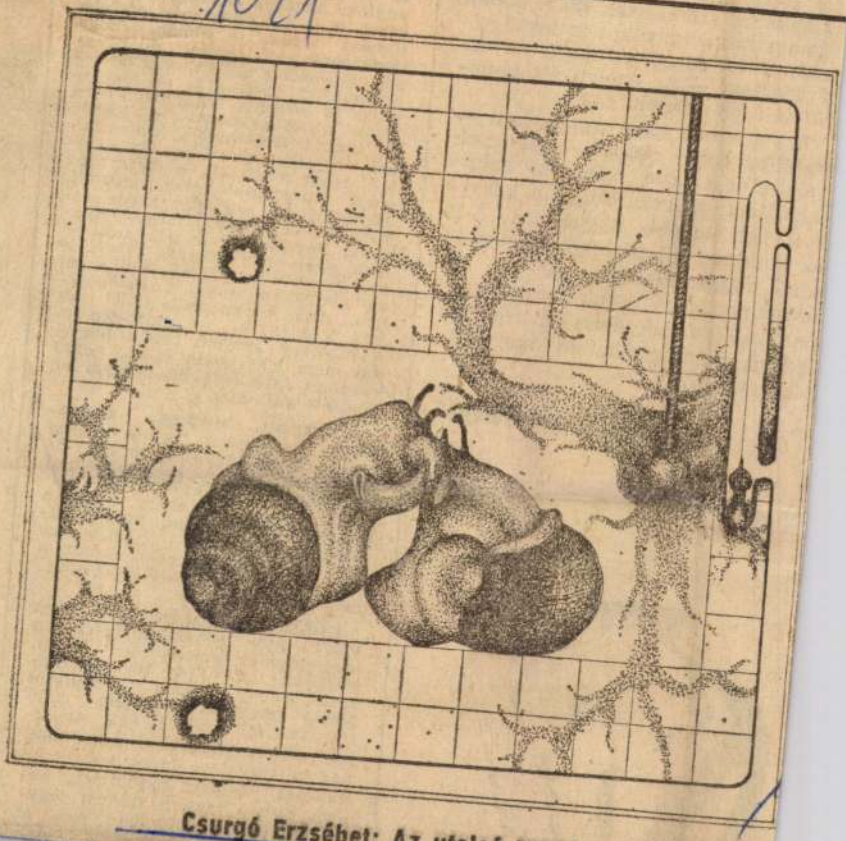

Csurgó Erzsébet: Az utolsó tangó

küket. S hiába, hogy (például) az ÉS-ben megjelent elemzéseim után fél évtizeddel az államigazgatás, a társadalmi szervezetek már jobban támogatták a tanyákat és kisközségeket, mint én azt valaha is reméltem — az engem ért elmarasztalások nem oldódtak.

Ezt azonban nem panaszolom — megállapítom csupán. Számolok vele mint a hazai „köztudat" szintjelzőjével: *ez van!* ebben a közegben kell tovább dolgoznom... S ez alkalmat ad fentebbi kijelentésem meghosszabbítására is: az írószemmel antológiák szempontjának válsága valójában az irodalmi igényű valóságirodalom megítélésének tükre.

Kunszabó Ferenc

lámpásnak kell [illegible] zuk a legtöbb zürzavart a testületben. Egy ideig még az igazgatóval is merünk vitatkozni, de aztán lohad a buzgalom. Idősebb kollégáink tekintetéből kiolvasható: valamikor ők is nevelni akartak, aztán feladták". — Eszünkben sincs **mindenáron** ellentmondani. Ismerjük a pedagóguspálya nehézségeit és buktatóit. De — tisztelve, becsülve a levelek íróit — hadd jegyezzük meg: a szervilizmussal, bürokráciával, intrikával és pletykával más munkahelyeken, más közösségekben is meg kell küzdeniük az embereknek. A jobbítást sürgető pedagógusoknak nem jehet csak mástól, csak központi intézkedésektől várni az óhajtott változást.

KASZRIEL MÁRTA, BUDAPEST. Sejtelmünk sincs, miért haragszik Moldova Györgyre, de mert súlyosan megfenyegetett minket, hogy ha kérését nem teljesítjük, **„az író ellen, nem a könyvei témái ellen, ellenpropagandát csinál..."** —, ijedtünkben arra kérjük, a tervezett akciót, a közvéleményre való tekintettel fontolja meg!

KELETI KÁLMÁNNÉ, BUDAPEST. Idős latintanár olvasónk megjegyzését kommentár nélkül közöljük: „Egy kis tévedés csúszott Hubay Miklós hangulatos **Napló velem és nélkülem** című írásába. (ÉS. május 31.) Az ifjabb Plinius tudniillik nem ment nagybátyjával, a híres természettudóssal végzetes hajóútjára, hanem otthon maradt Liviust jegyzeteini, és Misenumban élte át anyjával mindazt, amit a Vezuv

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 MÁJ 9

MAGYAR IFJÚSÁG

Csurgó Erzsébet
grafikusművész

1021

CSURGÓ ERZSÉBET RAJZA

fórum

A MAGYAR IFJÚSÁG OLVASÓSZOLGÁLATA: BUDAPEST VIII., SOMO

AZ ORVOS VÁLASZOL

● **„SZÉGYELLNEM KELL MAGAMAT?"** — kérdezi kétségbeesett hangon egy megtetvesedett szegedi levelezőm. Nem! A tetvesség nem szégyen, csak nagyon kellemetlen. Ezzel szemben több mint szégyen, ha az, aki megtetvesedett, nem tesz meg mindent annak érdekében, hogy megszabaduljon kóros állapotától, és másokat is akarva-akaratlanul megtetvesít.

A nemritkán jelentkező önmarcangolás abból a mélyen begyökerezett tévhitből származik, hogy a fejtetvesség — orvosi szaknyelven a pedikulózis — a piszkos, az elhanyagolt emberek betegsége. Tévedés! A fejtetű gondozott, tiszta felnőtteken és gyerekeken is előfordulhat. Közvetlen érintkezés útján terjed, például hancúrozás közben, amikor a gyerekek feje egymáshoz ér, de közös használati tárgyakkal, így fésűvel, és sapkacserével is átkerülhet egyik fejről a másikra. Többnyire a gyerekek viszik át a család többi tagjára.

A fejtetű 3—4 mm nagyságú rovar, ovális petéit, erős kötőanyaggal, rendszerint a halánték és a tarkó táján ragasztja a hajszálak tövéhez. A lazán szétválasztott hajban a legkönnyebb ezeken a részeken megtalálni a serkéket. A kifejlődött tetvek menekülnek a fény elől, nehezebben fedezhetők fel. Az „üldözést" azonban nem szabad abbahagyni, mert ha csak a serkéket pusztítjuk el, gyakorlatilag minden marad a régiben, arra hiába várunk, hogy a rovarok kiöregedésével elmúlik a baj.

Ha felmerül a fertőzöttség gyanúja, minden családtagot alaposan meg kell vizsgálni. A szükséges kezelést ajánlatos közösen végezni. Erre a célra a gyógyszertárakban recept nélkül kapható Ergo és a Neociklotox a leghatékonyabb. A tennivalókat az orvossághoz mellékelt használati utasítás ugyan leírja, mégis megismétlem, mert igen fontos, hogy az alkalmazáskor a szemeket vattával kell védeni. A lecsurgó folyadék kötőhártyagyulladást okozhat. Ha figyelmetlenség miatt ez a baj megtörténne, szemészeti szakrendelésen eredményes kezelést kaphatunk.

Arról se feledkezzünk meg, hogy ezek a szerek gyúlékonyak, veszélyes lenne a kezelést nyílt láng közelében elvégezni.

Az elpusztult tetvek eltávolítására a hajat kiszáradása előtt alaposan fésüljük ki, az erősen tapadó serkék eltávolítására pedig az ecetbe mártott sűrűfésű a legalkalmasabb.

A rendszeres hajápolással egybekötött vizsgálódás gyorsan felfedezheti a hívatlan vendégeket.

● **„TŰZVÉSZ SZERELEM".** Messziről jött levélből idézek: „Tizenhat éves koromban, két évvel ezelőtt megismerkedtem egy akkor húszéves fiúval, rögtön megéreztem, hogy ő az igazi, akinek hinni lehet. Rövidesen nem tudtam neki nemet mondani, lefeküdtem vele. Utána sokáig jártunk, egészen addig, amíg kijelentette, hogy felvételi vizsgára készül, nincs értelme annak, hogy együtt járjunk. Ez nagyon fájt nekem, sokat sírtam és jajgattam, aztán végül is belenyugodtam, hogy leépített. Februárban megismerkedtem egy másik fiúval, akit ugyancsak megszerettem őszinteségéért és jóságáért. Nem ellenkeztem, vele is lefeküdtem. Azt hittem, hogy az első fiú emléke már elmúlt, amikor a buszállomáson találkoztunk, és én — anélkül, hogy megszólalt volna — rögtön kitaláltam a gondolatát: kezdjünk mindent elölről. Ekkor jöttem rá, hogy az elsőt tízszer jobban szeretem, mint a másodikat. Mit tegyek? Ez egy hirtelen fellobbant tűzvész szerelem, amitől egészen biztosan el fogok pusztulni, vagy meg fogok őrülni."

Kedves gyúlékony lelkű levelezőm!

Messziről jött kérésére csak megkésve tudok válaszolni. Lehet, hogy mire ezeket a sorokat olvassa, érzelmileg már a parazsa is kihűlt. Megvallom, kissé csodálkozom azon, amit tesz. Hogy a hasonlatnál maradjak, tűzvész esetén nem levélben kell helyszínre hívni a tűzoltóságot, hanem attól kell kérni segítséget, aki a közelben van és a lángok eloltásához is ért.

Mire gondolok? Elsősorban a szüleinek, az édesanyjának a segítségére, no meg a kijózanító hideg vízre, amely nemcsak a tűzvészt, de a tüzelést is képes lecsillapítani.

Persze tudom, anyukának nem könnyű elmondani, hogy tetszett egy fiú és lefeküdt vele. Aztán tetszett egy másik fiú, azzal is lefeküdt. Ez anyukának bizonyára nem tetszene. Hogy miért? Ugye, ezt nem kell bővebben megmagyarázni; nyilvánvaló, hogy anyukája nem a boldogságát akarná megakadályozni, ha nem a természetesen bekövetkező csalódásoknak kívánná elejét venni.

A szerelmi élet gyakorlata nem jelentéktelen ajándék, amivel fiúnak-fának kedveskedhetünk, és erről akkor sem szabad megfeledkeznie, ha éppen lángol.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1989 MÁR 15

ÉLET ÉS IRODALOM

Csurgó Erzsébet grafikusművésze

1021

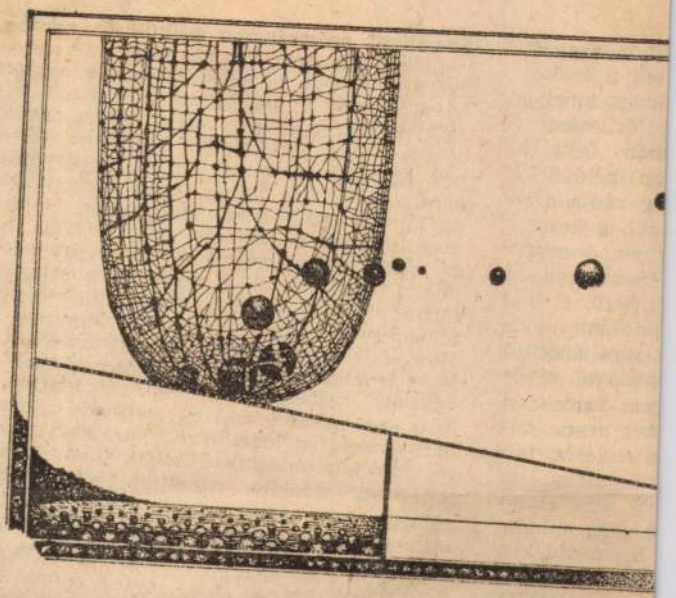

Csurgó Erzsébet rajza

ál-
öl-
ye-
: a
ki
l a
rad
ünk
agát
ogy
bűz
non-
emli
inő-
nak
mi-
mi-
lá-
kkor
ndig
éken
éhá-
ttem,
vagy-
netik.

konyságo
remélem, [illegible]
gyarázó, vagyis nem az ostobaság [illegible]
búvára, ezek a megtisztelő „Hitetlen" jel-
zővel ruháztak fel egykor, a szövegmagya-
rázókat nem érdeklik az indítékok, tény-
nek fogadták el, hogy ujjam meggyőzött
arról, amit nem hittem el a szememnek,
de kérdem én azóta szakadatlan, miért
megbízhatóbb a tapintás, mint a látás, ha
az egyik tanúbizonyságát kétségbevonom,
miért fogadjam el a másikét, a sebesült
férfiú ott volt, én meg itt, ha teszem azt,
álmodtam az egészet, akkor a tapintás is
álom, ha pedig valóban ott állt, emellett a
látás is elegendő érv. Különben is csak a
valóság pojácái firtatják szakadatlanul
hogy mi az, ami tényleg megesett, a szel-
lem emberét a lehetőségek varázsa vonzza,
ha egyáltalán megtörténhetett, hogy én uj-
jamat az oldalába nyomtam, akkor egy-
remegy, hogy erre a lélek próbaszínpadán
vagy egy nyomorúságos halászviskóban ke-
rült-e sor — a kérdés csak az, hogy miért
került erre sor, és hogy miért rejtegetem
most a tettes ujjat. Talán nem kellett volna
követnie a vonzást? Vagy a drága vért őr-

Csurgó Erzsébet

Élet és Irodalom, Bp. 1977. okt. 8.
XXI.évf. 41. sz. 11. lap.

Csurgó Erzsébet rajza

vázna a tömeg, ha még egyszer szavazhatna? Máté és Márk szerint előzőleg a manipulált csőcselék kiáltotta Barabbás nevét, Lukács előadása ezt nem hangsúlyozza, János az ítélkező Pilátus befolyását írja le ékesszólóan. Karinthy a háborús évek erkölcsi szorításában gondolja végig a bibliai példázatot. Képzeletében Barabbás nem közönséges „lázadó és gyilkos" börtöntöltelék, hanem a Hatalom jelképe, az elnyomásé és a halálé, szemben a názáretivel, a szelíd emberséggel, a szabadsággal, az élettel. A tömeg, amely Barabbás áldozatává vált, miután megismerte őt, egy *jó* ideológia hatására a feltámadotthoz csatlakozik és Jézussal együtt akar új törvényt. Pilátus kérdésére azonban ismét Barabbást kiált („... rémülten néztek egymásra, mert külön-külön mindegyik azt kiáltotta: „A Názáretit!") és Jézust másodszor is a hóhér kezébe adja.

A librettó — talán szükségszerűen — felrobbantja a novellát, hogy alapötletéből és motívumaiból új, „zene elé" való drámát teremtsen. Az érdembeli indulás azonos: Barabbás három áldozatának és Jézusnak a dialógusa. Míg azonban Karinthy novellája terjedelmétözöm a bánatot..."); Barabbásról („Ki ez az ember, aki ennyi mindent ígér?"); Pilátusról („Féltelek téged ember, féltelek..'.') s „a felelet már a levegőben lóg". Még kettős epilógus van hátra. Veronikáé az egyik („Az út a Golgotára most rövid lesz neked, de a mi utunk még meddig tart?"), a másik a passiókeret, a Crucifixus.

Hogy mennyi mindebből a szövegíró önálló munkája, hogy koncepciója mennyire szolgálta a zeneszerző kívánságait, elképzeléseit, nem tudom. Mindenesetre a három mély férfihanggal szemben (Jézus, Pilátus, Barabbás) semmiképpen sem lenne elég a nyomorultak tenorja és altja, Veronika szopránja létszükséglet. A tömegjelenetek sűrűsége, egyáltalán az a tény, hogy a dráma tengelyét alkotják, szintén zenei-műfaji meggondolásokra vezethető vissza: a szerzők a passió turbakórusaiban gondolkoztak. (A konkrét minta, amire utal is a zene, Bach Máté-passiója.) A feltámadásmegfeszítés Karinthy-féle sorrendjét is a passiók közvetlenül egymásnak feszülő Crucifixus és Resurrexit tételeinek a hagyományt kiforgató intonációs logikája teszi zeneileg különössé, dramaturgiailag nyomóssá. Sok érték rejlik tehát az opera koncepciójában. Hogy nem mind kerül felszínre, abban a nyelv

a librettista az írás expozíciójának hármas tagozódását modellé emelve szimmetrikus szerkezetet ácsol, teljesen új arányokkal, súlypontokkal, következésképpen, legalábbis érzelmi-lírai értelemben, új mondanivalóval. A nyomorult, a nyavalyás és a költő (az operaválto-

nyelvet, változtatás nélkül azonban nem lehet tovább őrizni, a szavaknak újra hitelt, aurát kell adni. S akkor a drámai személyeket majd nem mossa össze a stílus, és a motívumok genetikai azonosságát-rokonságát bizonyító képletek eltűn-

ÉS 1988 4-12.

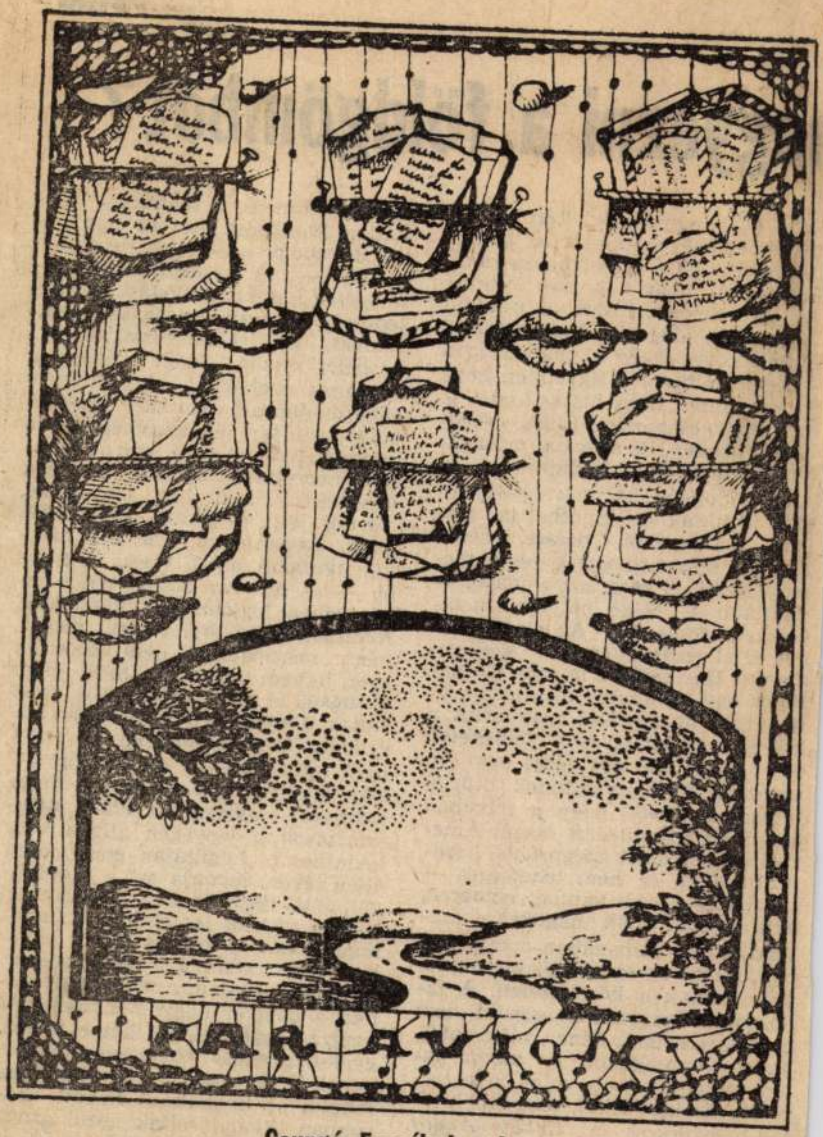

Csurgó Erzsébet rajza

CSURGÓ, E.

hegyezni a földgömböt?

lok: a hangmérnök *Réti János* mennyit kísérletezhetett az ablaktörlővel, hogy a frászt hozza ránk. Majd arra, hogy a hosszú utazás jelképes értékű, hiszen a rendező nem (csak) idegesíteni akar. *Dávid Zoltán* képei révén alighanem arra szeretné fölhívni a figyelmet, hogy Frigyes nevű hőse hiába lépett le az IBUSZ-csoporttól, hiába rekedt New Yorkban, itt sem tud másként élni, mint otthon, Budapesten.

Az újdonsült barátok egyébként csak kijutnak az alagútból (az emberi zsákutcából, persze, nem). Amit a közönség egyik része merényletként él meg, azt a másik — fiatalabb — része művészi metaforaként fogja fel. Az alagútjelenet értelmezésem szerint szellemi mankó. Úgy rémlik, mintha Gothár Péter egy pillanatra megijedt volna attól, hogy nézői nem értik a kétségkívül kihagyásos történetet, ezért közbeiktat egy véget nem érő autózást. Hátha valakinek illúziói támadtak afelől, hogy a frissiben disszidált rosszul érzi magát Amerikában is, ezért megpróbál hazajutni. Nem, ez nem lehetséges — sugallja —, mert vannak emberek, akik rosszul érzik magukat a családjukban-városukban-országukban, s már az sem segít rajtuk, ha változtatnak a környezeten. A laposabbik magyarázat szerint nem a környezeten kéne változtatni, hanem önmagukon — akkor talán otthon is jobb volna a közérzetük. Ez igaz lehet, mégsem hiteles magyarázat a *Lukáts Andor* játszotta disszidens sorsára. Ha a krimiszerű cselekmény hiányos, akkor föltételezhető, hogy tudatosnem is mímelik a számukra szokatlan közelítést. Azt és úgy láttatják, ahogy a régi középosztálybeliek — és leszármazottaik — megélték a deklasszálódást. A kitelepítést, az osztályidegenség gyötrelmeit, az iskolai osztálykönyvbe beírt x-jelet, majd később, a hatvanas években a konszolidáció ellentmondásait. Gothár kamaszhőse nem tart eszményképével, a lázadó Pierre-rel, nem lépi át a határt. Leérettségizik, nagy nehezen mégiscsak bejut az egyetemre, mérnök lesz, megnősül, gyerekeket nemz, trabantostul eljut egy balatoni üdülőbe, aztán vissza a gyárba — az Idő van túlnyomásos jeleneteiben légszomjjal küszködik. Nemcsak azért érzi rosszul magát, mert mérnökként nem becsülik meg, hanem azért is, mert nem azonosul a rendszerrel. (Itt most annak a megszorításnak kéne következni, tapintatból, hogy de azért nem támad ellene, elviseli, igyekszik lakályosabbá tenni a maga számára, csakhogy az efféle megszorítások a lényegen aligha változtatnak.) Logikusan gondolkodó elme lévén, levonja azt a tanulságot, amit 1949-ben és 1956-ban még többen vontak le: *el innen*. Csakhogy odaát, a kerítés másik oldalán nem könnyű beilleszkedni. Nyelvtudás híján, a magyar nyelvhez, a magyar hagyományokhoz, a magyar érzelmekhez kötve nehéz, gyakorta szinte lehetetlen gyökeret verni. Talán majd a gyerekek, még inkább az unokák. A felnőtt korukban kivándoroltak közül azonban sokan úgy lebegnek az *itt és ott között*, mint Mohamed koporsója. Külföldi kalandozásaim során

Csurgó Erzsébet

Csurgó Erzsébet: Égi táj

Élet és Irodalom, Bp. 1978. okt. 21.
XXII. évf. 42. sz. 11. lap.

Költői mutatványok

Rolf Jacobsen: A város meta- lírai bűvészmutatványai előbb le-

a tévében láttam-hallottam — a Callas-utód, Montserrat Caballé. Nem tudom, szerény-e, de soha fölényes nyilatkozatát nem hallottam, nem keringenek körülötte a botrany bűzfelhői. Neki sem írnak operákat, de világ-turnéi szünetében elénekelte Durkó Zsolt Mózes-ének hangtörő anyaszerepét, nemcsak Bellinit segítve sikerre, az új magyar operát is. Nem a díva, a primadonna assoluta énekelte — a Kodály-dallal nyertes ifjú énekesnő.

Cherubini remekét, a *Medea*-t — Várnai Péter kitűnő ismertetője szerint — csak akkor játsszák, ha a mérhetetlen feladathoz akad méltó énekesnő. Tehát ritkán játsszák, az első Medea — Mme Scio — állítólag belehalt a roppant feladatba. Callas kihívta maga ellen a halált — ő énekelte újra, egy ismeretlen remekművet (méltatását hadd bízzam Várnai Péterre, ő ért hozzá) ragyogó új életre támasztva. Most Sass Sylvia lehetett Medea — mindene megvan hozzá: hangja a képtelen nehézségű feladathoz, színészi tehetsége, hogy láthatatlanul is jellemet formáljon, persze, nem Euripidész, hanem inkább Grillparzer Medeáját, de ez sem akármi. Ragyogó egyéni teljesítmény, ugyanakkor azonban része

nerei se akárkik: *Kalmár Magda, Kincses Veronika, Szökefalvy-Nagy Katalin, Kováts Kolos, Gregor József, Takács Klára*, s az olasz tenor-vendég, *Veriano Luchetti*. A karmester pedig — milyen nagyszerű a Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara, énekkara! — *Lamberto Gardelli*, Itália ajándéka — akárcsak Failoni volt valaha — a magyar operakultúrának.

Ennyi dicséret! Lelkesedés! Ez már nem is élménybeszámoló volt, ez szüntelen, önfeledt taps. Mert nemcsak — ahogy napjainkban szinte kötelező — a fanyalgásnak illik hangot adni, hanem az örömnek is. De hogy elfogult ne legyek, megemlítem — féligmeddig zárójelben —, Sass Sylvia a másik lemezen rokonszenvesen énekli a Wesendonk-dalokat, ugyanakkor — ha hallgatna rám! — lebeszélném, hogy Wagner-operáit énekelje. Wagner másra tartozik, nem rá. Hadd idézzem egyik nyilatkozatát: kedvetlenül egyetlen szerepét énekelte csak, Évát a Mesterdalnokok-ban.

Thurzó Gábor

Új Pest Megyei Hírlap

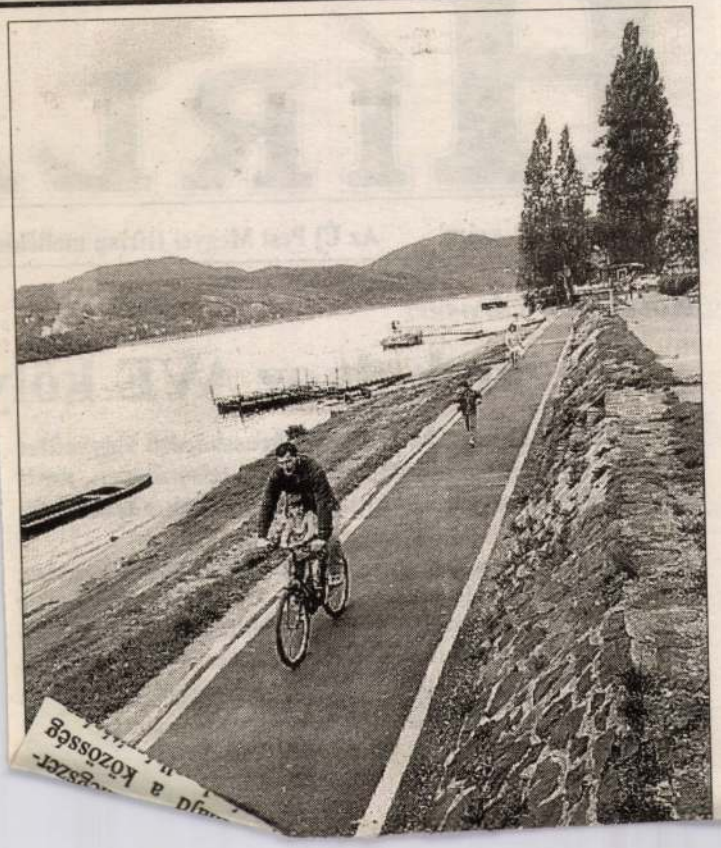

Csurgó Erzsébet festő

Új Pest Megyei Hírlap 1997. máj. 12.

Családi tárlat Fóton

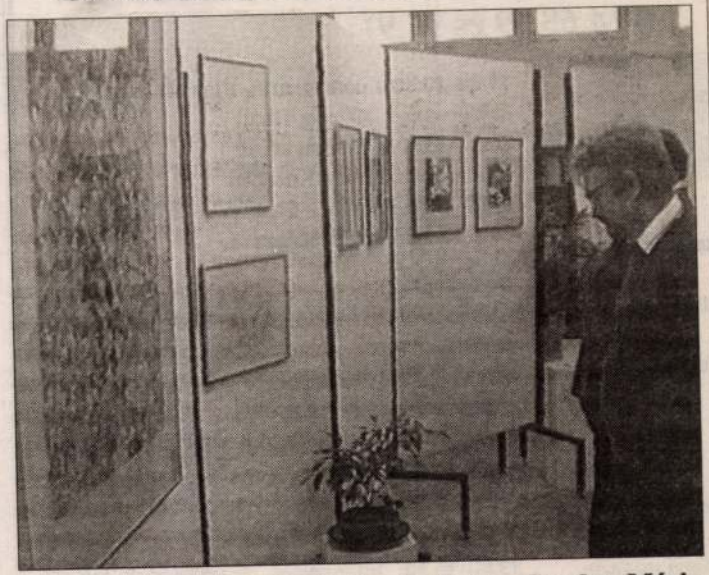

Csurgó Erzsébet festőművész és lánya, Gondos Mária tárlatát nyitották meg a hét végén Fóton, a helyi könyvtár dísztermében. A grafikákat, festményeket és művészfotókat tartalmazó kiállítás május 31-éig tekinthető meg

Fotó: Vizi

OROK A DUNAKANYAR RÁDIÓBAN:
(FM 68,99 és 91,9)

ÁDIÓ
68,99

ekességek sok-sok

alitásokkal

ekességek sok-sok

ekességek sok-sok

égügyi magazin

k / dia százas

19.00–20.00: Sportmagazin – (totózás magasfokon)
Műsorvezető: Matejka Tíbor
20.00–23.00: Kívánságműsor
Műsorvezető: Szabó Krisztián
23.00–01.00: Bulista – A Dunakanyar Rádió dance-listája
Műsorvezető: Szabó Krisztián

SZOMBAT

13.00–20.00: Információk, érdekességek sok-sok zenével
20.00–22.00: Kívánságműsor
Műsorvezető: Szabó Krisztián
22.00–01.00: Krisz-mix – a legjobb zenék és a legérdekesebb témák
Műsorvezető: Szabó Krisztián

VASÁRNAP

13.00–16.00: Információk, érdekességek sok-sok zenével
16.00–19.00: Négy keréken, karosszékben – a DKR közlekedési magazinja autósoknak és otthonülőknek
19.00–20.00: Forgószínpad – Sportmagazin
...rvezető: Matejka Tíbor

Aszódi, galgamenti és

HÍRL

I. évfolyam 10. szám Az Új Pest Megyei Hírlap melléklet

Kölykök a városért

Megalakult az AVE köly

Az aszódi Kós Károly-díjas Városszépítő Egyesület tevékenysége egyre népszerűbb a településen, amit az is jelez, hogy munkájukhoz nem csak a felnőttek, de gyerekek is csatlakoznak.

Pardi Lászlónénak, az aszódi II. számú általános iskola tanárnőjének tájékoztatójából megtudtuk, hogy elsősorban a Kölyök-önkormányzat tagjaiból alakult meg iskolájukban a Városszépítő Egyesület Kölyökcsapata, de természetesen mások is részt vesznek a mun-

iskola teljes külső tatarozása, az új kerítés megépítése, s olyan körülmények kialakítása, amely önmagától sugallja a rendet, tisztaságot, a természet védelmét és gazdagítását.

Az előzmények adták az ötletet a kölyökcsapat me... vezésére, ma...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 JUN 9

ÉLET ÉS IRODALOM

Csurgó Erzsébet

1021

Csurgó Erzsébet: Délután

Nyugdíjasok

Bizonyára minden újságolvasónak feltűnt már, hogy a közlekedési balesetet szenvedőknek nagyobb része nyugdíjas. Hatvan és nyolcvan között. A még idősebbek kisebb százalékban szerepelnek. Ennek természetes okai vannak. Vagy kísérővel járnak ki, vagy egészségi, tehát testi okok miatt ritkábban merészkednek a zebrára. Mindenki szerencsétlensége fájdalmas, de különösen szívet szorító azoknak az eleste, akik már nem is harcoló katonái az életnek. Csak egy darabka vajért mennek a csarnokba vagy a vörös postaládához igyekeznek, hogy bedobják az unokájukhoz írt levelet.

A fehér haj, a kopasz fej nem különös ismertetőjel, amely a jármű vezetőjét már messziről óvatosságra intené.

A vakok fehér bottal topognak, a fehér színt már lefoglalták azok, akiknek minden fekete. Nyugdíjasszín nincs. Kellene. Hadd éljenek szegények nyugodtan, a kötelező járművezetői elővigyázatosság legvégső határáig.

CSALÁDFA

Drágán veszi az á
várium — többek kö
vetkező kézikönyvek
len: Magyar neme
Nagy Iván: Magyaro
családai. Nézem a n
iratot a kirakatban,
hiszem, hogy hirtele
nyira fölpezsdült vo
vagy külföldön a he
mánya, az említett
művek ázsiója emelk
kát másutt kell keresnünk.

Ha jól emlékszem, utoljára 1943-ban láttam apám kezében (kölcsönbe) a Nagy Iván-féle kiváló lexikont, s csak később, könyvtárosként használtam a Kempelen-kézikönyvet. Egy még 1938-ban indított hivatalos mozgalom terjedt el addigra hazánkban; felülről jövő kezdeményezésre, de igen széles méretekben. A tisztviselőknek (és nem-tisztviselőknek) harmadiziglen kellett igazolniok eredetüket. Azóta se láttam ilyen igazoló okmányokat. S mert tudtommal Magyarországon efféle fölülről irányított nép-

s 48 óra múlva visszakapjuk foltosan és gyűrötten.

Mint Kosztolányi híres városában, ahol az ízetlen ételnek, a rossz minőségnek csináltak reklámot.

Próbálkozzunk mi is eggyel:

„Tisztasági fürdő. Ha fölkeresi, utána bőre nem lesz tiszta, ön nem üdül föl, egyáltalán — olyan tisztasági fürdő ez, mely tisztaságra nem is alkalmas. Csak reklámozásra."

-gy

ÚJ MŰFORDÍTÓ

Azmust, hogy egyszerre látta fölül-

~~Elhangzott az orosházi Darvas-emlékház avatásán.~~

~~nem a kóklerség, hanem a tehetség vitte és viszi előre ezt az országot most és ezután is.~~

Csurgó Erzsébet

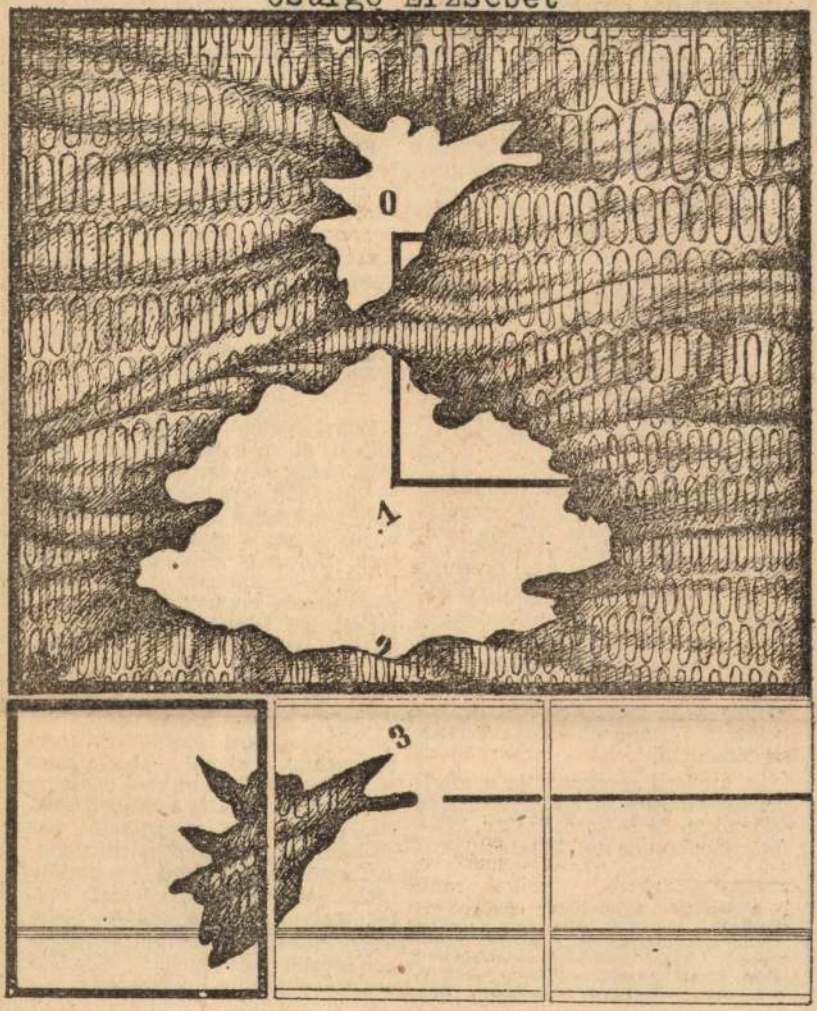

Csurgó Erzsébet: Output

1979. dec. 15.
50. sz. 3. lap.

3

XXIII. évf.

ÉLET ÉS IRODALOM

Bp.

előbb még nem ilyen volt. Vonásai görcsbe rándultak, két arcfele egészen más, mintha egy torzító tükörből nézne vissza. Egyik vállát felhúzza, teste meggörbült, lábai sem egyformák. Túl hosszú rövidnadrágjában, nem egészen rá méretezett ingében mint egy szánnivaló, mégis félelmetes kis gnóm áll ott csökönyösen. Minden megfeszül rajta, száját összeszorítja, akkora feszültség árad belőle, hogy már-már valami roham, robbanás kitörésétől kell félni.

— Palika, ha nem akarsz most dolgozni, ülj le, pihenj egy kicsit, majd máskor jól megcsinálod — próbálja oldani a feszültséget a tanárnő.

Palika meg se hallja. Semmit se hall már, csak áll, egész tartása féloldalas, púposnak látszik, szeme kidülled. Mindenki ránéz, abbahagyják az addig csoportosan végzett munkát. (A tanulók három haladási csoportban dolgoznak, feladatlapokkal, írásfeladatokkal, olvasási feladatokkal tevékenykednek, Palika csoportja éppen élőbeszéd-gyakorlatokat végzett a tanárnő közvetlen irányításával.)

A tanárnő megpróbálja a munka folytatására bírni a gyerekeket. Ellenőriz, új feladatokat ad ki — mérsékelt sikerrel. Mindenki Panek el. A tanárnő egyre szomorúbban, esendőbben térdel ott a gyerekkel szemben, kinyújtott keze is lankadni kezd. Kettőjük közül már ő a kiszolgáltatottabb.

Ekkor Palika lassan felemeli a fejét. Egy pillanatra szembenéz a tanárnővel. És odanyújtja neki a kezét. Az puhán, kedvesen kezébe veszi a kis fiúkezet:

— Gyere, elmegyünk a többi után, elkísérlek az ebédlőbe, hozom a táskádat is. Majd megmondom, hogy dolgod volt még az iskolában, azért késtél.

Kézenfogva távoznak.

★

Ennyi történt. „Értékelni" nem tudom, de nem is kívánom. Inerciás, nehéz helyzetben gyors mentő ötleteket nem találó, a többiek idejét egy miatt elvesztegető pedagógus — azt is mondhatják némelyek. De az is elmondható, hogy a legrászorultabbal, az oly könnyen örökre eltaszíthatóval is emberségesen bánó, erőszakhoz végképp nem folyamodó humanista magatartásnak lehettem tanúja ebben az osztályban.

Leírni pedig azért gondoltam tárgyilagosságra törekedve, mert pedagógiai, iskolai szociálpszichológiai irodalmunkból végképp hiányoznak az efféle esetleírások. (Ha eleve „anyaggyűjtésre" készültem volna, akkor párhuzamosan rögzítettem volna az osztály többi tagjának, csoportjának reagálását is.) Úgy gondolom, hogy ilyen esetleírások nélkül a tipikus pedagógiai szituációk elméleti elemzése mindig hiányos lesz.

A kézirat nyomdába küldésekor kaptuk a szomorú hírt, hogy Tánczos Gábor szociológus, az Országos Pedagógiai Intézet munkatársa december 6-án tragikus hirtelenséggel meghalt. Cikkének közlésével búcsúzunk tőle.

Csargó Erzsébet

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 5

VALÓSÁG

grafi kisművész

1021

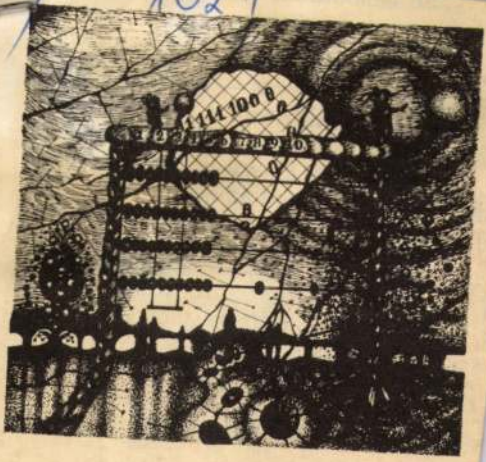

, és inka

ne a filn
ırgiailag
ettem a
legnag
Baláz
lta vis
mcsak
mpatil

belement. Miért?
na végre filmet csinálni. Annyi cikk jelent
ig volt, az rossz volt, az művészietlen, a
gszületni... Summa-summárum, a dolgok
pártok egymás közt felosztották a film-
arkot, lehetőleg birtokba vették a külön-
anyagát; a bábák jajgattak, de a gyermek

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1979 FEB 17

ÉLET ÉS IRODALOM

Csurgó Erzsébet, grafikus

1021

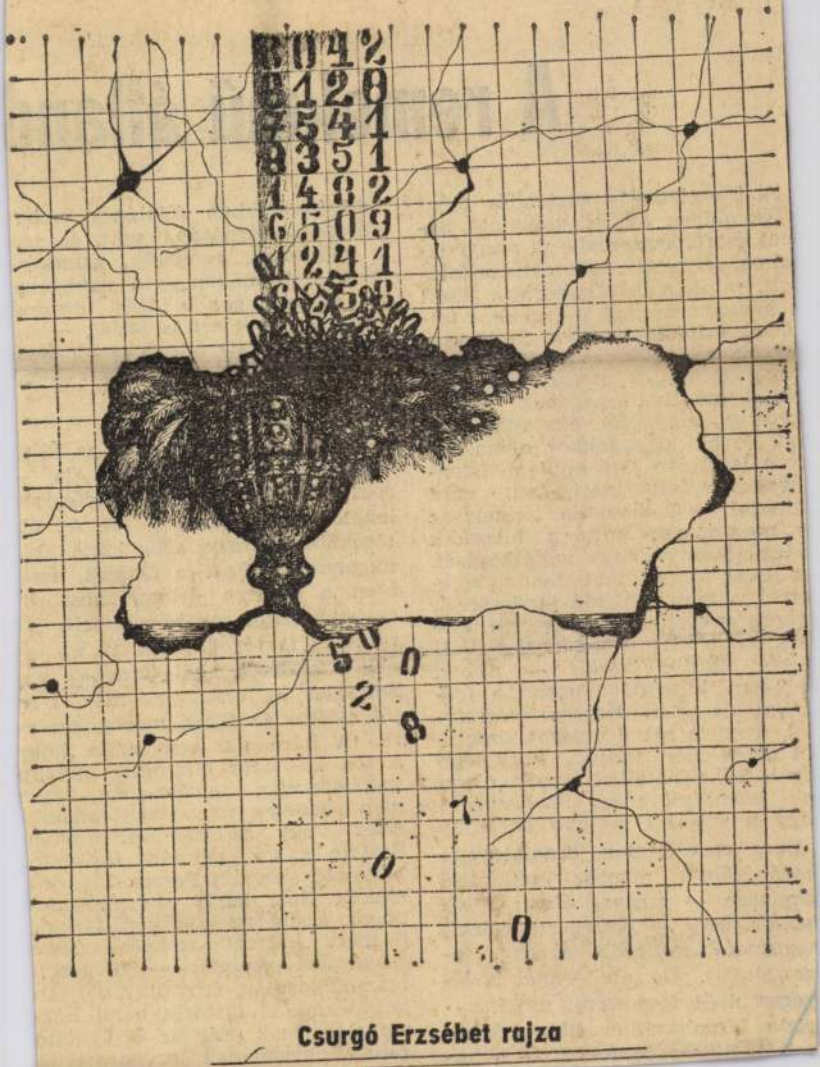

Csurgó Erzsébet rajza

IŐDOS PÉTER:

A remekmű álland

A harmincnégy esztendős orosz érfi, akinek addigi zaklatott három és fél évtizedébe is annyi izalom, élmény, változás zsúfolódott, mint a kiválasztottak közül s keveseknek, aki gyerekként felőttek talpától tapodva, majd csargók, rakodók, a sokféleképpen negalázottak és megszomorítottak özött szorítva magának helyet, zerezte alapvető élettapasztalait, és aki ugyanakkor olyan, nagyon is földön járó szellemi istenégek mellett inaskodott, mint Tolsztoj és Csehov, és akinek az s megadatott, hogy a huszadik század iszonyú nagy vállalkozását, az orosz forradalmat Lenin leveleivel, s nem lankadó tanácsaival, tokonszenvvel széljegyzetelve élje neg, értse meg — ez a férfi, írói nevén *Maxim Gorkij* — akkor, 902-ben, küszködve ugyan a formával, de talán mégsem váratlaul, megírta azt a drámát, amelyől azóta már tudjuk, hogy épp lyan kikezdhetetlen, éppen olyan ok jelentésű, mint Shakespeare agy a görögök legjobb darabjai.

Ez a szabálytalan, dramaturgiai nagánóráktól mentes építkezésű zíndarab — magyar címe: *Éjjeli menedékhely* — összegezte Gorkij negismételhetetlenül gazdag tapasztalatait. De ami ennél is lényegesebb és fontosabb: megfogalmazta fáradhatatlan bizonyságkeresését. Bizonyságkeresés — a hunyilvánvalóbban általános ember kérdések tárházává nőtt, és azo a művészek, rendezők, színészek akik a drámában és a színházba az emberi gondolkozás intézmé nyét és eszközét is látják — ke resték a darab általánosabb érvé nyű mondandójának minél világo sabb megfogalmazását.

És még egy kitérő.

Gorkij — egyebek közt az Éjje menedékhely megírásával is – sokféle későbbi irányzat előképé lehetőségeit villantotta fel. Az út törőkhöz tartozik, azok közé, aki megnyitották azt a csapást, ame lyen a modern dráma „abszurd csapata aztán továbbmenetelt. (J része el is tévedt.) Annak az út nak a széléről, ahol Godot-ra vá Estragon és Vladimir, még iger jól rálátni az Éjjeli menedékhely re. (A Báró, aki nem tudja, hogy a sok átöltözés közepette miképp vesztette el a személyiségét, vajon nem rokona-e az abszurd alakok nak? Vagy az első felvonásbel Szatyin a sok, számára titokzato jelentésű szóval?) Persze, a gorkij alakok élők, tehát változásra ké pesek, személyiségük körüljárhat S mert „eleven" emberek össze csapásából születik — a gorkij igazság sokrétű, árnyalt. Az új an gol dráma is tartozik némi hálá val Gorkijnak. (Bár az új-új-natu ralista daraboknak törvényszerűe

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Csurgó Erzsébet

1978 OKT 21

1021

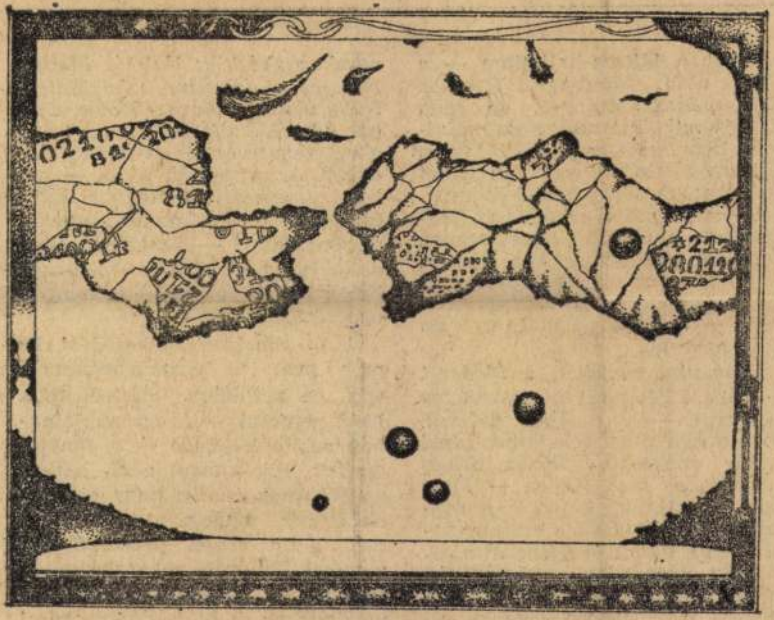

Csurgó Erzsébet: Égi táj

a tévében láttam-hallottam — a Callas-utód, Montserrat Caballé. Nem tudom, szerény-e, de soha fölényes nyilatkozatát nem hallottam, nem keringenek körülötte a botrany bűzfelhői. Neki sem írnak operákat, de világ-turnéi szünetében elénekelte Durkó Zsolt Mózes-ének hangtörő anyaszerepét, nemcsak Bellinit segítve sikerre, az új magyar operát is. Nem a díva, a primadonna assoluta énekelte — a Kodály-dallal nyertes ifjú énekesnő.

Cherubini remekét, a *Medea*-t — Várnai Péter kitűnő ismertetője szerint — csak akkor játsszák, ha a mérhetetlen feladathoz akad méltó énekesnő. Tehát ritkán játsszák, az első Medea — Mme Scio — állítólag belehalt a roppant feladatba. Callas kihívta maga ellen a halált — ő énekelte újra, egy ismeretlen remekművet (méltatását hadd bízzam Várnai Péterre, ő ért hozzá) ragyogó új életre támasztva. Most Sass Sylvia lehetett Medea — mindene megvan hozzá: hangja a képtelen nehézségű feladathoz, színészi

nerei se akárkik: *Kalmár Magda, Kincses Veronika, Székefalvy-Nagy Katalin, Kováts Kolos, Gregor József, Takács Klára*, s az olasz tenor-vendég, *Veriano Luchetti*. A karmester pedig — milyen nagyszerű a Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara, énekkara! — *Lamberto Gardelli*, Itália ajándéka — akárcsak Failoni volt valaha — a magyar operakultúrának.

Ennyi dicséret! Lelkesedés! Ez már nem is élménybeszámoló volt, ez szüntelen, önfeledt taps. Mert nemcsak — ahogy napjainkban szinte kötelező — a fanyalgásnak illik hangot adni, hanem az örömnek is. De hogy elfogult ne legyek, megemlítem — féligmeddig zárójelben —, Sass Sylvia a másik lemezen rokonszenvesen énekli a Wesendonk-dalokat, ugyanakkor — ha hallgatna rám! — lebeszélném, hogy Wagner-operáit énekelje. Wagner másra tartozik, nem rá. Hadd idézzem

Csurgó Erzsébet

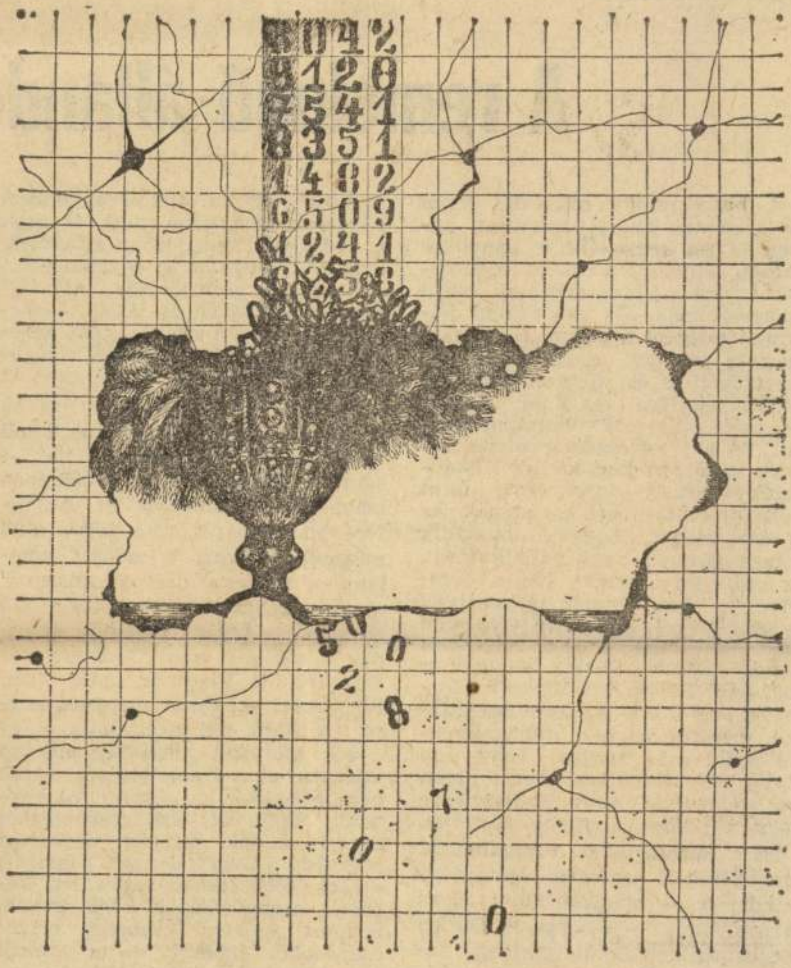

Csurgó Erzsébet rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1979. febr. 17.

XXIII. évf. 7. sz. 11. lap.

MÓDOS PÉTER:

A remekmű állandós

A harmincnégy esztendős orosz férfi, akinek addigi zaklatott három és fél évtizedébe is annyi izgalom, élmény, változás zsúfolódott, mint a kiválasztottak közül is keveseknek, aki gyerekként felnőttek talpától tapodva, majd csavargók, rakodók, a sokféleképpen megalázottak és megszomorítottak között szorítva magának helyet, szerezte alapvető élettapasztalatait, és aki ugyanakkor olyan, nagyon is földön járó szellemi istenségek mellett inaskodott, mint Tolsztoj és Csehov, és akinek az is megadatott, hogy a huszadik század iszonyú nagy vállalkozását, az orosz forradalmat Lenin leveleivel, s nem lankadó tanácsaival, rokonszenvvel széljegyzetelve élje meg, értse meg — ez a férfi, írói nevén *Maxim Gorkij* — akkor, 1902-ben, küszködve ugyan a formával, de talán mégsem váratlanul, megírta azt a drámát, amelyről azóta már tudjuk, hogy épp olyan kikezdhetetlen, éppen olyan sok jelentésű, mint Shakespeare vagy a görögök legjobb darabjai.

Ez a szabálytalan, dramaturgiai magánóráktól mentes építkezésű színdarab — magyar címe: *Éjjeli menedékhely* — összegezte Gorkij megismételhetetlenül gazdag tapasztalatait. De ami ennél is lényegesebb és fontosabb: megfogalmazta fáradhatatlan bizonyságkeresését. Bizonyságkeresés — a huszadik századi irodalom egyik legjellemzőbb sajátossága.

nyilvánvalóbban általános emberi kérdések tárházává nőtt, és azok a művészek, rendezők, színészek, akik a drámában és a színházban az emberi gondolkozás intézményét és eszközét is látják — keresték a darab általánosabb érvényű mondandójának minél világosabb megfogalmazását.

És még egy kitérő.

Gorkij — egyebek közt az Éjjeli menedékhely megírásával is — sokféle későbbi irányzat előképét, lehetőségeit villantotta fel. Az úttörőkhöz tartozik, azok közé, akik megnyitották azt a csapást, amelyen a modern dráma „abszurd" csapata aztán továbbmenetelt. (Jó része el is tévedt.) Annak az útnak a széléről, ahol Godot-ra vár Estragon és Vladimir, még igen jól rálátni az Éjjeli menedékhelyre. (A Báró, aki nem tudja, hogy a sok átöltözés közepette miképp vesztette el a személyiségét, vajon nem rokona-e az abszurd alakoknak? Vagy az első felvonásbeli Szatyin a sok, számára titokzatos jelentésű szóval?) Persze, a gorkiji alakok élők, tehát változásra képesek, személyiségük körüljárható. S mert „eleven" emberek összecsapásából születik — a gorkiji igazság sokrétű, árnyalt. Az új angol dráma is tartozik némi hálával Gorkijnak. (Bár az új-új-naturalista daraboknak törvényszerűen már nem adatik meg, hogy egymással is vitázó, általános érvényű igazságok küzdőterévé válja-

Csurgó Erzsébet

Magyar Nemzet
1985. X. 4.

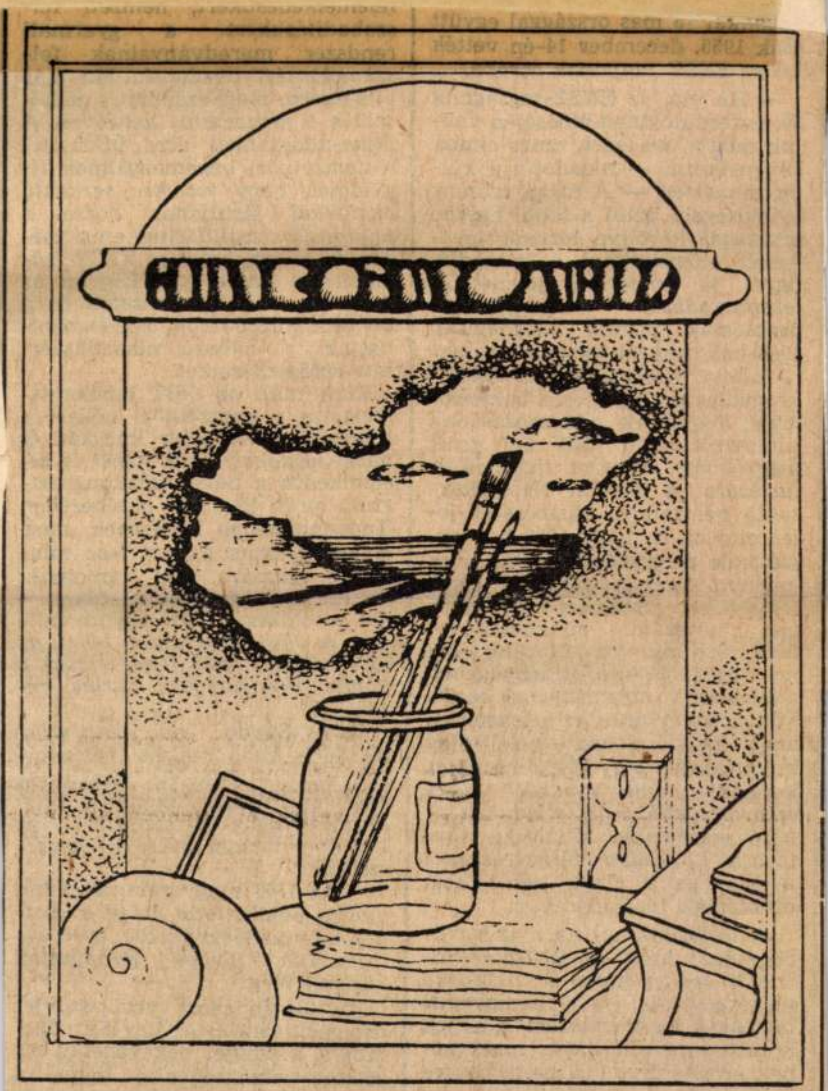

Csurgó Erzsébet rajza

terjesztettünk be. Hazánk m[illegible] már az ENSZ-család lényegében valamennyi intézményének tagja. Fontos számunkra az a lehetőség, hogy tisztviselőket, szakértőket küldhetünk az ENSZ-rendszer keretein belül működő egyes szervezetekbe és a világ különböző országaiba. Munkájuk biztosítja közvetlen részvételünket a kis és a nagy nemzetközi problémák megoldásában.

— Változatlanul az a meggyőződésünk, hogy az ENSZ-re fokozott szerep hárul a világbéke megőrzéséért, a nemzetközi biztonság fenntartásáért, a népek közötti együttműködés szellemének erősítéséért folytatott küzdelemben. A négy évtizedes tapasztalatokból leszűrhetjük, hogy *az ENSZ a hiányosságok ellenére mai világunk nemzetközi kapcso-*

[illegible] *atomháborút meg lehet előzni a népek összehangolt akciói révén.*"

Barcs Sándor, az Interparlamentáris Unió magyar tagozatának elnöke történeti áttekintést adott az Interparlamentáris Unió létrejöttének előzményeiről, az 1886-ban tartott bécsi kongresszusról.

Az IPU magyar tagozatának elnöke bejelentette, hogy a szervezet fennállásának 100. éves évfordulóját jövőre Budapesten ünnepli meg.

Az ülésen részt vevő szovjet delegáció nevében Lev Sz. *Szemejko*, a szovjet békevédelmi bizottság elnökségének tagja, a szovjet leszerelési bizottság alelnöke köszöntötte a megjelenteket. Felhívta a figyelmet arra: nem lehet elégszer leszögezni [illegible]

HIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Csurgó Erzsébet
grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1989 JUL 16

1021

Csurgó Erzsébet: A tavaszi napéjegyenlőséget követő holdtölte utáni első vasárnap

hogy két zsúfolt tárgyalási nap után jólesik neki találkoznia a magyar írókkal, majd hozzáteszi: és más alkotókkal is. Célja az, hogy e rövid idő alatt egyszerre próbálja megismerni az időszerű és az állandó Magyarországot. Érdekli, mi a két irodalomban a különböző, mi a hasonló, mi az azonos. Megismerni egy országot, napjainak és holnapjainak történetét legjobban íróikon keresztül lehet. Ő sem ismeri eléggé, de tudja, hogy minden viszontagság, megpróbáltatás és szétszakítottság ellenére ezer év óta folyamatosan összefüggő a magyar történelem (a *cohérent szót* használta), tartós az azonossága. *„Identité solide"*: ezek a szavai.

Tagoltan beszél, választékos nemcsak a szóhasználata, de a hanghordozása is. A szavak végső szótagját hangsúlyozza, természetesen, de nem énekel, inkább skandál. Élvezi a francia nyelv numerozitását. Szemtől szemben arca szélesebbet mutat, mint fényképein, talán azért is, mert sötét szemöldöke csaknem teljesen egyenes vonalú. Ettől homloka még magasabb. A két zsúfolt nap fáradtsága nem látszik tekintetén, nem érezhető hangján, de arcbőre sápadtabb, mint a megérkezés estéjén.

Felkapom a fejemet: Batsányit idézi. Nevét nem említi, de nem mondta ki Kádár János sem első esti pohárköszöntőjében, amikor a „Vigyázó szemetek"-et idézte. Emlékszem, a tolmács a Párizsra vesztek kifejezést *jeter le regard*-ral

pár feletti padkán kuporogva utazott két napig. A harmadikon megérkezett egy országba, amelynek nyelvét nem ismerte."

Bólogatunk mind, Mitterrand észreveszi: „Igen, ide, Magyarországra. Szeretettel fogadták, minden jóval ellátták, három évig élt itt, beleszeretett egy magyar lányba, elvette feleségül."

Ekkor közbekiáltott Bajomi Lázár Endre: „És Pierre Barrin-nek hívták."

„Igen, igen" — kiáltotta most már Mitterrand is. „Honnan tudja?" Bajomi torkán akadt a szó. Előtte ültem, segítettem neki: „Könyvet írt a Magyarországra menekült francia hadifoglyokról." BLE-nek megjött a hangja. Elmondta, hogy ismeri Barrin-t, járt azóta Budapesten is.

A teremben most nem egy államfő és néhány író ül, hanem egy államfő, aki íróként jóízűen elmondott egy történetet. A megszervezett spontaneitásnál csak a spontán spontaneitás a jobb.

(Évi tizenöt magyar könyv.) Sza-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Gurgó Erzsébet, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1982 MÁJ 28

1021

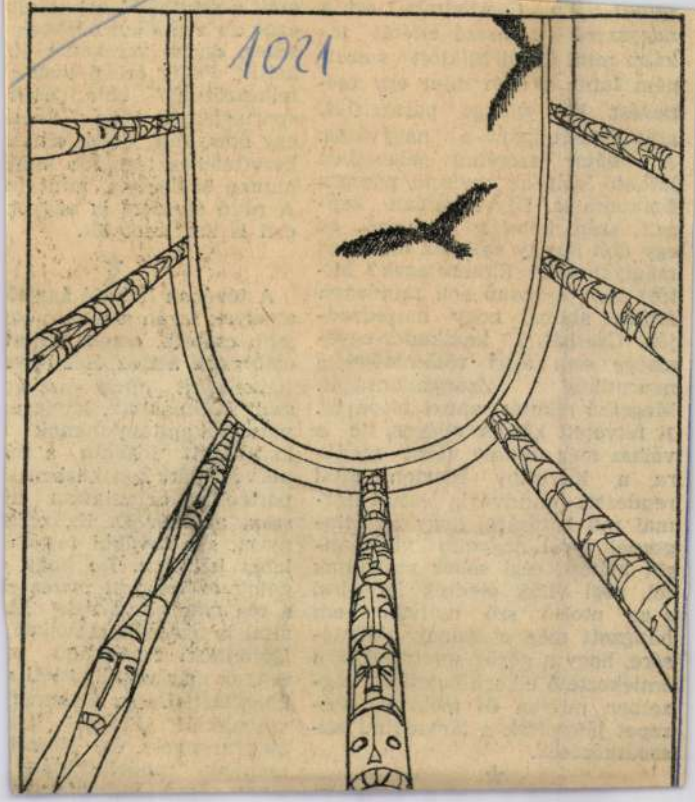

zetnez. Ei
nagyszerű
kább mint
ném látni,
nevész kis
akit összer
A bátor
látható vol
fizikuma is
zett, szép,
egy deli leg
máglyahalá
től? Az c
átment ahh
jék. Cserh
nisége sem teszi valószínűvé a
neurotikus bizonytalanságot.
Megrázó alkotás, annyi bizonyos.
A felvetett kérdés világos, de a
válasz még mindig várat magá-
ra, a Karinthy Márton által
rendezett mindvégig feszült drá-
mai mű hatására, hogy az átla-
gosnál jóval nagyobb visszhan-
got keltett, régi sebek szakadtak
fel, régi viták éledtek fel újra,
s [illegible] nem

embernek azt az elemi ere
háborodást, amely szegér
szöly Kálmánnak, labdarú
vetségi kapitányunknak
kiszólásait fogadta a ma
norvég mérkőzés közben k
portréfilm bemutatása ut
szex, az már O. K., polg
nyert, s a további fejlődé
lehet kétséges. De hogy
gatott fociedző ki merészel
a ma már gimnazista ki

Csurgó Erzsébeti grafikus

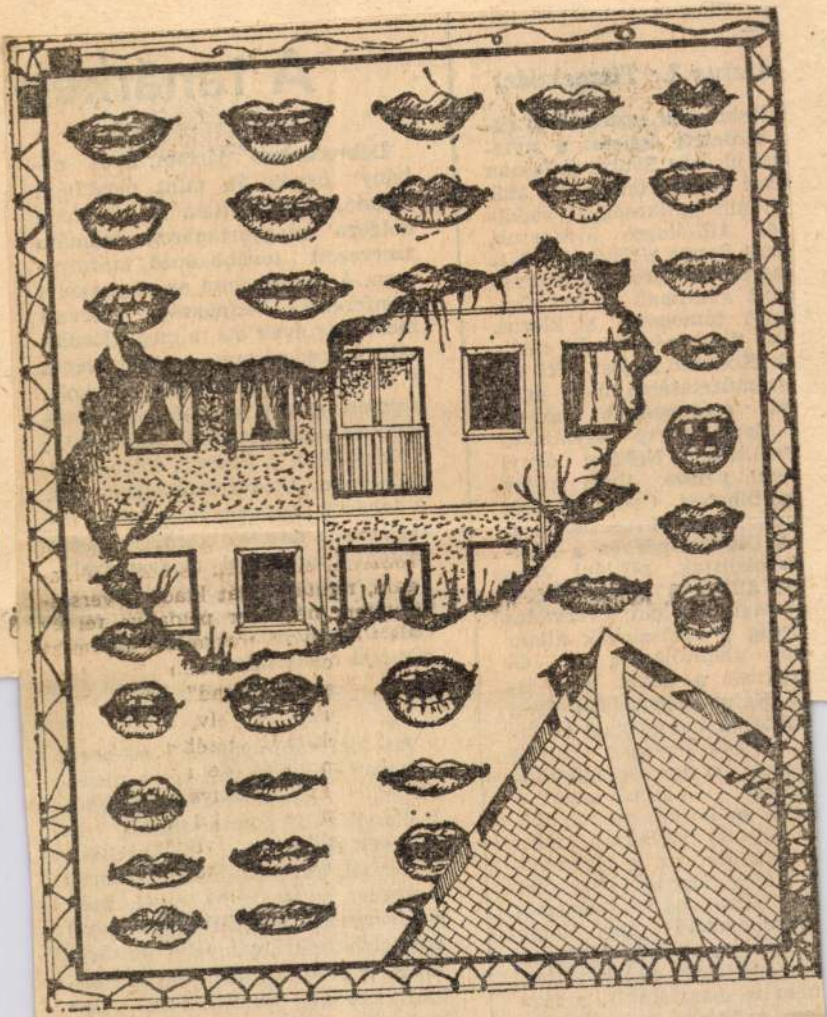

Csurgó Erzsébet: Paráz

Csurgó

Élet é

3.

XXVII/31

...te. Nálunk *Eötvös Károlyét*,
hallatlan bátorsággal és ki-
felkészültséggel szállt
ıbe az esztelen tömegőrület-
amely — valljuk meg —
ezebb és kockázatosabb fel-
volt Nyíregyházán, mint
zsban. Már az is elgondol-
ató és a magyar társadalmi
dés hátrányos sajátosságai-
figyelmeztető tény, hogy
d Jaurès, mind Masaryk
xon iskolázott elmék voltak
nem is marxisták!); a tár-
lom gyökeres megváltozta-
... programját

★

Az idei tanfolyamon csaknem negyven hallgató vett részt Ausztriából, Nyugat-Németországból, Hollandiából, Finnországból, az Egyesült Államokból s főként Svédországból, ahol egész magyartanári szervezet gondoskodik arról, hogy a bevándorolt magyarok gyermekei megőrizhessék anyanyelvi kultúrájukat. A svéd kormány ugyanis néhány éve úgy rendelkezett, hogy intézményes formában támogatja a bevándoroltak anyanyelvi oktatá-

Csurgó Erzsébet, grafikus

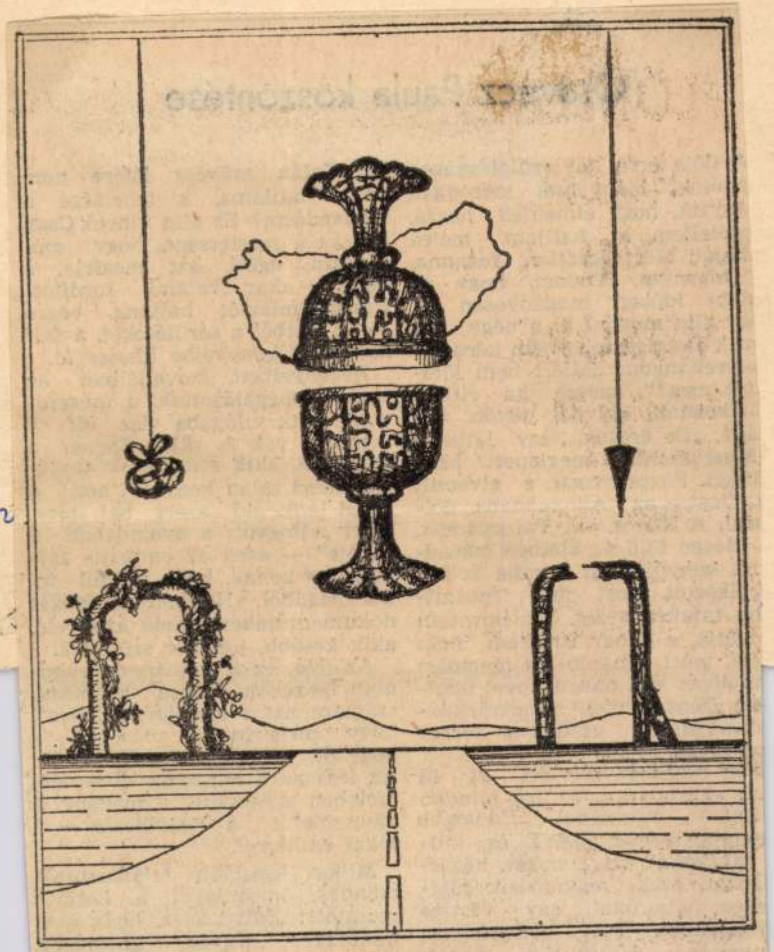

Csurgó Erzsébet rajza

Csurgó Er

Élet i

9.

XXVII/47

is divat lett, hanem mert feszí-
t a szépségekkel és megrázkód-
tásokkal oly gazdagon terhes
ztendők.

Sok regényrevalót élt át és
m akárhogyan, az író minden
finált műszernél finomabb
egrendszerével: belső és kül-
viharokat, szerelmeket, házas-
gokat, éveket egy másik föld-
szen, háborúkat, egy vesztes
rradalmat, egy győzedelmes
rsadalmi átalakulást. Sokan
erették, a sok között egyik

Az írás, ez az embereket rokonian összekötő furcsa lelemény, számára azt a lehetőséget jelenti, hogy megérintsen másokat, s hogy őt mások megérinthessék. Az írás az a negyedik dimenzió, melyben megszűnik a magány, s megszületik a találkozás — a többi emberrel.

Mikor legutóbb találkoztunk, csöndes öniróniával a botjára mutatott: „Mit szólsz, hogy sántikálok?" „Ugyan, semmiség, idővel így vagy úgy mindannyian lesántulunk kissé" — mondtam, magamban pedig azt gondoltam:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1980 AUG 30

ÉLET ÉS IRODALOM

Csurgó Erzsébet
grafikusművész

XXIV. ÉVFOLYAM, 35. SZÁM

1021

Csurgó Erzsébet: Napüdvözlet

...dásomat segíti,
...agot ad; rövi-
...kedik.
...viszont a Be-
...ötete különfé-
...melyeket író-
...is szándékával
...illetve utóbb
...ak, kihagyan-
...úan s kissé ré-
...nézőpontból,
...Valóban nem
...ozta létre, való-
...ıdez, mint egy
...ül fennmaradt
...Közzétételükkel
...ritikus, csorbát
...um, az esztétikai
...atolt, nyilvános-
...k iránti tisztelet,
...mintegy összeol-
...gannyi emberies-
...vasás közben ott
...vá eleddig, a fi-
...ció" elkövetéséig,
...bennünket.
...ánjogi szemszög-
...agyunk. A szemé-
...világot pedig any-
...ebben a század-
...— és igen rokon-
...– kötelességüknek
...ését. Lengyel Ba-
...zt teszi. Csakhogy
...ı dokumentumok"
...egy költőt óvna
...tekintetünktől, me-
...ól eleve „indiszk-
...minket attól, ami
...és kínzó olvasmá-
...árul (s ami, ha ne-
...fontos volna, való-
...költészetet). Leverő,
...keservesen szerzett
...sítheti pusztán „in-
...*másik* felé forduló
...t. De hát lemond-
...Cenzúrázható-e a
...tunk-e, ha épp azt
...ahonnan — katarti-
...en —, „hogy milyen
...érdemes-e megvéde-

...úgy véli, meg kell vedeme ...
glosszistáinkkal szemben, akik
egy-két fellengzősebb mondatukat
megmosolyogták. Kérjük, higgye
el, becsületszóra, szerzőink sem
mártották tollukat vitriolba.

VIRÁGOS MIHÁLY, BUDAPEST. „Rendületlen olvasójuk és notórius levelezőjük, megátalkodott grafomán" — így írja alá nevét Virágos Mihály szerszámkészítő. Érdekes levelében több cikkünkre reflektál. „A problémák megoldásának az a módja, hogy a valóságot feltárjuk, és a jelenlegi emberformáló ismereteink axiómái szerint intézkedjünk. De az embereknek nem kell hirdetni, hogy nevelni akarjuk őket. Ezért berzenkedem minden »munkásművelődés« ellen!" — írja. Úgy hisszük: egyetérthetünk. Valószínűleg olvasónk is csak a **kampányszerű** művelődési akciók, a látszat-nevelés, a munkásembert óvodás módszerekkel olvasásra, tanulásra buzdító kényelmes és rossz, mert hatástalan tudatformálást tartja helytelennek.

EGY ÁLLANDÓ MÚZEUMLÁTOGATÓ. Mint lapunk július 26-i számában olvashatta, a mi kritikusunk sem fogadta egyértelmű lelkesedéssel **Szenes Zsuzsa** kiállítását. Mégsem tudunk osztozni Önnel a felháborodásában. Úgy véljük (Vadas József kritikájából is ez derült ki), hogy nem „egy eltorzult és degenerált emberi agy torzszülöttje" volt ez a kiállítás, mint ahogy Ön írja. De még ha az lett volna, akkor is többre tartjuk az **okos szót**, az értelemre apelláló kritikát, a nyilvános bírálatot, mint amit az Ön levele sugall, hogy tiltsák be a vitatható műveket és tárlatokat.

TÖBBEKNEK. A szerkesztőségnek címzett **minden** levelet elolvasunk — ha képesek vagyunk rá. Az utóbbi időben több olyan írás érkezett hozzánk, melyeket nem sikerült kibetűznünk. Tisztelettel kérjük a velünk vitatkozni vagy lapunkról véleményt közöl-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1979 — 2
VALÓSÁG
Csurgó Erzsébet, grafikus

1021

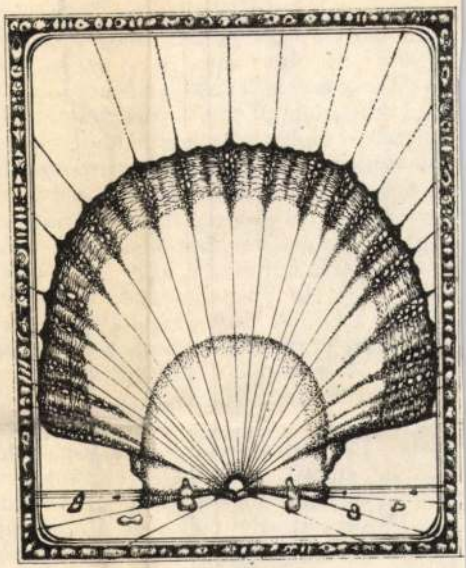

Csurgó Erzsébet rajzai

családgondozó, ha már felépült a szocializmus
Mondjunk egy olyan esetet — kérte —, amely
sem a gyermek pszichoterápiás kezelésével, s
Erre mondtuk el neki Zacsikék esetét. A gyer
elvált, szüleinél lakik. S ebben a családban ez
van, s mind a négy a házassága után előbb va
A rendelőbe gyakran jönnek el a nagyszülők s
hogy ők hogyan próbálták segíteni. Hogy a
könnyűszerrel megállapítható. De azt már csak a családnál tett többszöri látogatás után mertem kimondani, hogy a nagymama kiegyensúlyozott életviteléhez *kell* a felnőtt lány ráutaltsága és az unoka jelenléte. Ez a helyzet feszültségeket hoz létre, s a gyerek ezeket a feszültségeket jelzi. Mikor a felnőtt lány, aki anya és dolgozó nő, késői kimaradásai miatt összevész anyjával és albérletbe költözik, a gyerek feladja tünetét és szobatiszta lesz. Ahhoz, hogy az albérletet fizetni tudja, gyakori segélyre volt szüksége. A segély elintézése szociális munka, a családi szituáció és a dinamika felismerése a pszichodiagnosztika eredménye. A gyerek vizsgálatából, de még az anya explorációjából sem derül ki ez a háttér. Zacsikék családi szereposztását átérteni és a gyerek tünetével összehozni, ez a pszichológus munkája a családgondozásban. S a jelek arra mutatnak, hogy ilyenfajta munkára csakugyan szükség lesz a szocializmusban is. Az ilyen betegítő szituáció feltárása igazán nem könnyű. Esetünkben például a Zacsik lány a legnagyobb szerencsének tartotta, hogy az anyjánál lakhat, elfogadta, hogy minden döntést meghoznak helyette. Csak egy speciális helyzetben, a felnőtt női szerepben és annak is csak egy részmozzanatában került konfliktusba az anyjával. Ennek lett következménye a dacos elköltözés. S ha feltárni nehéz a „helyzetet", amelyet a gyerek jelez (adott esetben a bepisilésekkel), hogyan lehet beavatkozni? Ilyenfajta elköltözést a pszichológus nem javasolhat. Olyan szituációra van szükség, amelyben a szülő — esetünkben a Zacsik lány — maga jön rá az összefüggésekre és így jut el a cselekvésig. Ez rendszerint hosszú folyamat.

Gyakran fordul elő, hogy a szülő úgy jön gyerekével, hogy a tünetet mint egy pajzsot tartja maga elé, s nem nagyon bocsátkozik bele a klinikai beszélgetésbe. Pedig a diagnosztikai munka végén a pszichológus kikerülhetetlen feladata, hogy a

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1973 NOV 17

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Csurgó Erzsébet

1021

Csurgó Erzsébet rajza

márkyek érkeztek, tiltott könyveket kaptam tőle, merészen és bátran vezetett a mozgalom titkosabb, veszélyesebb területére. Vele s néhány más emberrel már én is kommunistának vallottam magam.

Úgy képzeltük, kitör a forradalom, felkel a nép, vasrudakkal agyonverjük a gyár tulajdonosait, kitűzzük a vörös lobogót, megszüntetjük a kizsákmányolást, megteremtjük a szabadság és értelem tiszta rendjét. Míg ez eljön, börtönökkel s kínzásokkal szembeszállva, dolgozni kell a mozgalomban.

Dúltak a Szovjetunió ellen indított hadjárat nagycsatái, olyan rossz hír nem érkezhetett, amely megrendítette volna hiünket: jönnek a felszabadítók. A Szovjetunióban munkásból is lehet mérnök, akkor belőlem is lehet író, Késmárkyból zeneszerző... Áttörjük a reménytelenség fölénk záruló vas-égboltját.

Fizetési napokon, munka után beültünk a Kis-Balaton kerthelyiségébe, megettünk egy halászlét, vagy pörköltet, ittunk rá egy korsó sört vagy nagyfröccsöt, beszélgettünk, nótázgattunk, aztán Késmárky rendelt még egy nagyfröcs-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1971 NOV 24.

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Csurgó Erzsébet

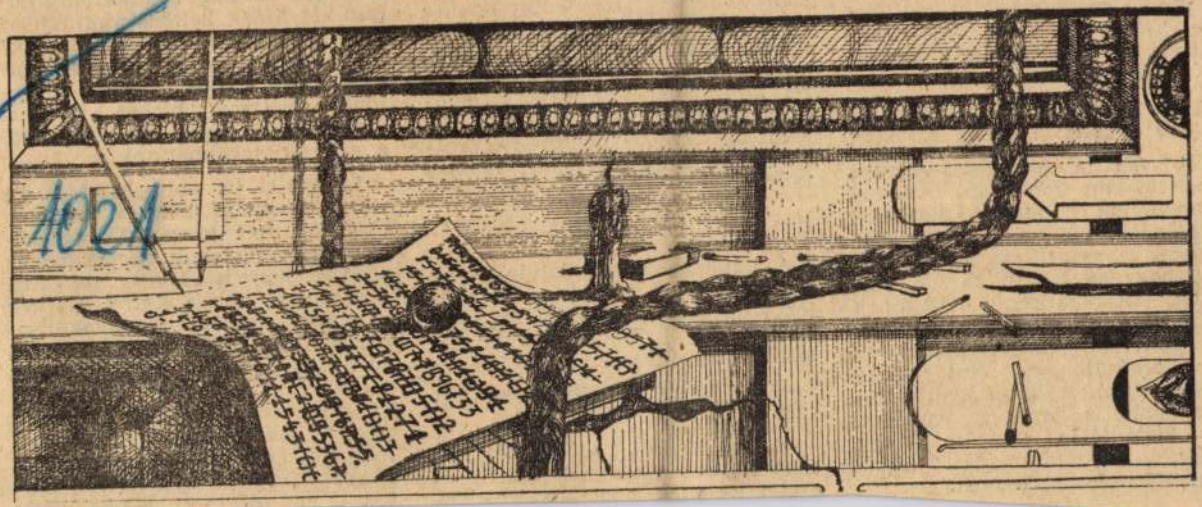

Csurgó Erzsébet: Illusztráció

...nak a kamrát alakították át. Kézzel-lábbal szeretnének kijönni belőle. Vagy úgy, hogy építkezésbe fognak, vagy megveszik a mellettük levő házrészt.

A fiatalabb testvérnek másra kellene a pénz: Trabant az óhaj.

Ott van a szombat-vasárnap, néha egy-egy ünnepnap, szabadszombat, kettős ünnep, szabadság; hazajönnek, dolgoznak, mint családtagok a szövetkezetben, s nem igaz, hogy ne legyen haszon. Horoltak, tolikapáltak; a háztájiban sokat végeztek el. Csaknem kétszer annyi munkaegysége lesz az idén Forgó Illésnek, mint máskor szokott lenni. A két fiának munkája után is kapja az egységet. Úgy, hogy télen kell majd egy másik, „házi zárszámadást" tartani, amikor elosztozkodnak.

...tatták őket haza. Nem tudo... rom évben egyszer is kijö... hozzájuk. Ha kapnának v... jobban iparkodnának. A gy... addig tartják a szülőket v... re, amíg adni tud, azután... igen törődnek vele. Meg k... zetni azt is, hogy néha ráku... sanak az emberre, pláne, i... tanyán.

3.

A hátamon ökörnyálat húzok be a kapun Gubi Pistáékhoz. Ganajozik az ember. A tanya félig lebontva. Sündisznó megy a törmelék vályogok közt.

— A hírem is eltüntetem innen — mondja Gubi.

Öt éve Pestről költözködött ide. Illetve csak visszajött, mert a szülei itt éltek, ahol húszéves ko-

...utoljára, hogy a vályút hajigálta. Volt víz is, bár a kúttól elvitték a gémest, ágast a cigányok. Napokig itt feküdtek akkoriban a kert farában — beszélték az errevalósiak, akik látták. „Cserélgették a bolhát." A parlagi galambok még itt gubbasztottak. A menyétek vadászták. A fészer megvolt. Mikor hazajövet kinyitotta egyszer, s épp eső esett, a téesz-csősz

mici... szin... szek...

— ... zün... Tak... jósz... Ké... Ké... eze...

Csurgó Erzsébet

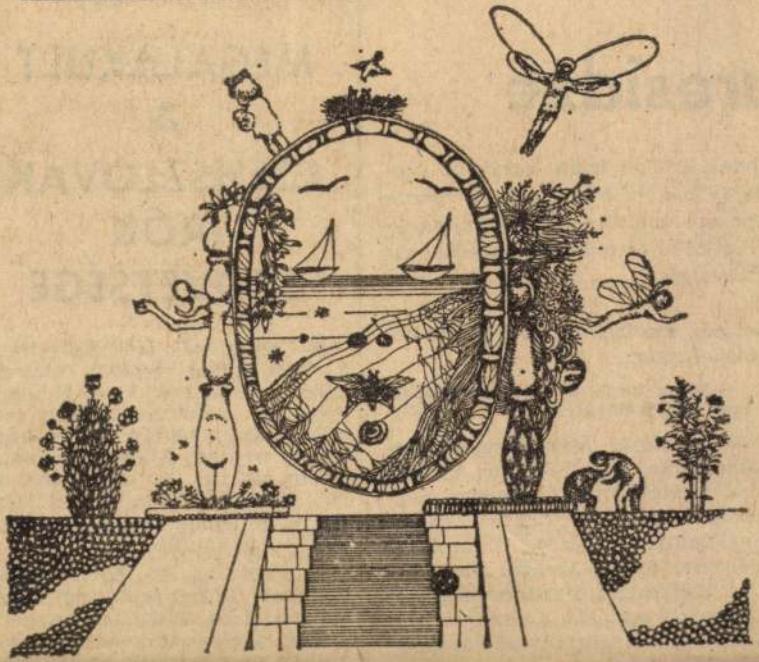

Guresidze

ll irodalmunk értékei talán leginkább oro- klasszikus és kortárs íróink műveit rendre ó más népeinek nyelvére is. A tanulmány- rt jeles grúz költő és műfordító például Az letett tolmácsolója.

rodal- hetőség szerinti leghívebb átmentése a lényeg.

— Mikor került kapcsolatba Madách Imre remekművével?

— Legutóbbi magyarországi tartózkodásom alatt Szegeden jártam, ahol a Szabadtéri Játékokon megnéztem Az ember tragédiáját. A gondolatokban gazdag, filozófikus

MEGALAKULT A CSEHSZLOVÁK ÍRÓK SZÖVETSÉGE

A Csehszlovák Írók Szövetsége a múlt héten tartotta alakuló kongresszusát Prágában. A kongresszuson százötven küldött vett részt. Hetvenöt-hetvenöt író képviselte a cseh, illetve a szlovák írótársadalmat. A küldötteket az idén tavasszal jelölték, a két nemzeti írószövetség prágai és pozsonyi kongresszusán.

Csurgó Erzsébet: Tükör

Élet és Irodalom, Bp. 1977. dec. 17. XXI. évf. 51. sz. 5. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-744, 349-726
1977 DEC 17

ÉLET ÉS IRODALOM

Csurgó Erzsébet

1021

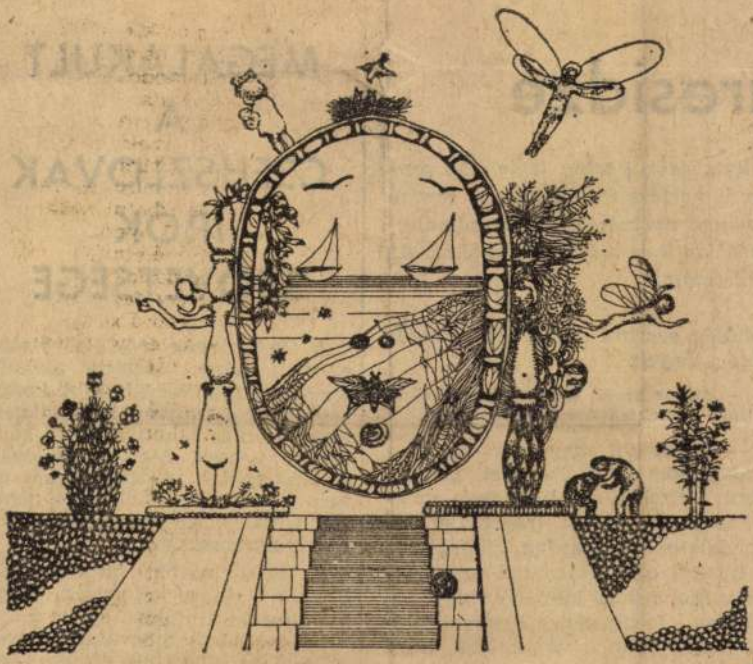

Csurgó Erzsébet: Tükör

ıresidze

lmunk értékei talán leginkább oro-:us és kortárs íróink műveit rendre ıépeinek nyelvére is. A tanulmány-grúz költő és műfordító például Az olmácsolója.

hetőség szerinti leghívebb átmentése a lényeg.

— Mikor került kapcsolatba Madách Imre remekművével?

— Legutóbbi magyarországi tartózkodásom alatt Szegeden jártam, ahol a Szabadtéri Játékokon megnéztem Az ember tragédiáját. A gondolatokban gazdag, filozófikus mélységű dráma azonnal megragadott. Elolvastam Martinov nagyszerű orosz fordítását, s ekkor érlelődött meg bennem a gondolat, hogy lefordítsam grúzra.

— Milyen nehézségekbe ütközött fordítás közben?

MEGALAKULT A CSEHSZLOVÁK ÍRÓK SZÖVETSÉGE

A Csehszlovák Írók Szövetsége a múlt héten tartotta alakuló kongresszusát Prágában. A kongresszuson százötven küldött vett részt. Hetvenöt-hetvenöt író képviselte a cseh, illetve a szlovák írótársadalmat. A küldötteket az idén tavasszal jelölték, a két nemzeti írószövetség prágai és pozsonyi kongresszusán.

A részt vevők határozatilag mondták ki a szövetség megalakulását és elfogadták az alapszabályzatot. A megválasztott vezetőség — amelynek elnöke *Jan Kozák* író — huszonnégy tagból és hat póttagból áll. *Andrej Plavka* és *Ladislav Fuks* tölti be az al-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VALÓSÁG

1979 : 9

Csurgó Erzsébet

1021

Csurgó Erzsébet rajzai

vezetéik, vállalataik révén tevékeny kapcsolatot
távú, nagy volumenű gazdasági és tudományos

A szocialista, fejlett tőkés- és fejlődő ország
— kooperáció jelentősége és súlya egyre nő, a
szempontját is jelenti egyben. *Látszólag* ugyanis
vállalat is, az ott működő szocialista vállalat is
tabb helyzet az, amikor egy szocialista és tőkés
meg egy termelési programot a fejlődő országban
listának is — érdeke és célja, hogy költségei
nyereséget érjen el. Ez azonban nem jelenti a kétféle vállalat *hatásainak* azonosságát. A szocialista országok vállalatai a *kölcsönösen* előnyös feltételek alapján működnek, míg a TNK leányvállalatai gyakran *egyoldalú* előnyöket igyekeznek szerezni. A szocialista—tőkés közös együttműködés *lehetőséget* nyújthat a fejlődő ország számára, hogy az említett egyoldalú előnyöket a tőkés fél számára a szocialista fél előnyeivel *azonos* szintre hozza. Ennek megvalósítása azonban nagyon hosszadalmas és bonyolult folyamat.

Az ENSZ TNK-definíciója alapján számítanunk kell arra, hogy a szocialista országok vállalatainak nemzetközi együttműködését, beleértve a termelési kooperációt is, azonosnak veszik a TNK-k tevékenységével. Az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága már konkrét kérdőívek szétküldésével kutatja a szocialista „TNK-k" tevékenységét. Ebben az esetben is nem az egyszerű elutasítás és tagadás, hanem a szocialista nemzetközi vállalat vagy nemzeti vállalatok nemzetközi tevékenységének *komparatív* elemzése a célszerűbb, összehasonlítva a TNK hasonló tevékenységével. Ki kell mutatnunk, s fejlesztenünk kell a fejlődő országokban levő vegyes vállalataink

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1978 SEP 29

Csurgó Erzsébet

1021

Csurgó Erzsébet rajza

Csurgó Erzsébet

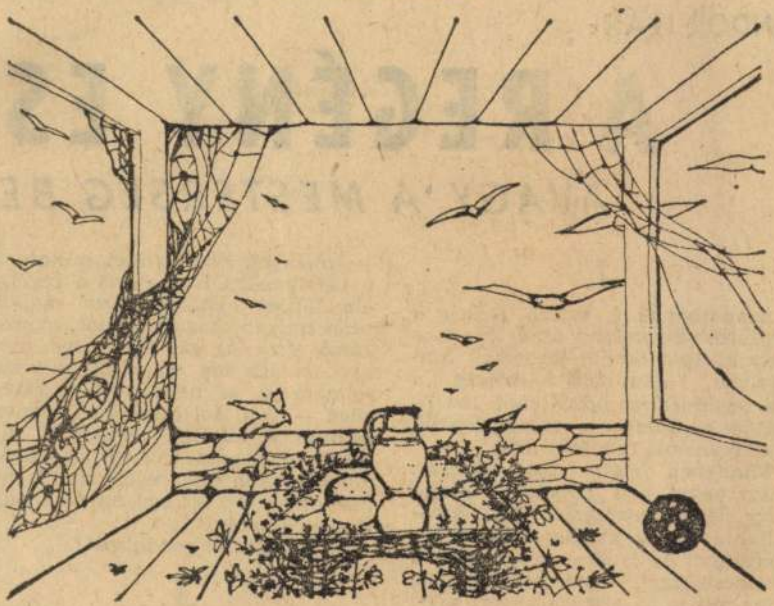

Csurgó Erzsébet: Madarak

Élet és Irodalom, Bp. 1978. ápr. 8. XXII.évf. 14.sz. 6. lap.

Lopatyin visszatér

SÁNDOR IVÁN:

A REGÉNY ESÉ

AVAGY A MESTERSÉG BECS

1.

Szaporodnak a vitázó írások a prózáról. Elismerem az értékelő, a helyzetképet kínáló jegyzetek fontosságát. Talán nem felesleges a mérlegelésekhez hozzátenni azt is, mit lát a prózaíró a regényjelenből, regényjövőből műhelye felől.

Mindenek előtt saját terepét, amin végig kell haladnia. Tudja, hogy útját önmagának kell megtalálnia, és az utazás maga a regény lesz. Az is bizonyos: nagyobb kíváncsisággal, izgalommal várja, hogy mit talál utazása végén, mint amilyen higgadtsággal mérlegeli az út nehézségeit, a terep törésvonalait. Szenvedélyes kíváncsiság nélkül miért is szánná rá magát a talán több évig tartó útra. Reméli, hogy a „titok", aminek megtalálására nekivág az ismeretlennek, nem csak hőseinek történetére ad majd magyarázatot, korának létkérdéjesítmények szamárfület mutatnak a kételynek. Ötven évvel a regény elméletileg bebizonyított halála után milyen magasra jutott a prózaíró. Az »új regény« hívei negyedszázada azt mondták: a világ se nem jó, se nem rossz, egyszerűen — van. Jól hangzik. De hová jutottak a tétellel? Malamud viszont soha nem zavartatta magát elméletekkel, írja regényeit. És ne hidd, hogy ezt az egészet valahogy megkerülheted."

Ez is tetszetős gondolatsor.

3.

Merre tartson hát az elfeledett vagy a még fel nem ismert dolgok emberi jelentőségét kereső prózaíró? Milyen erők szorításában ábrázolja embereit évtizedünkben?

Minden fontos regénykorszakot valamilyen sajátos, csak arra a korszakra jellemző feszültség do-

SAJTÓ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX.,
Telefon: 138-068,
1973 DEC 29
ÉLET ÉS IRODALO
Budapest

Csurgó Erzsébet

1021

Csurgó Erzsébet rajza

hol men
Nagy el
erődöm
ki bánth
mig véd
Reméle
mig csör
s hogy nagy trombitahangod
jókedvé! mivel fájna
(hisz nekem oly kevés kell)
ha tán bosszudra lennék
azzal hogy véred színám
kis bolha barna pulex
de ugye hogy nem irritans?

pontos fülle
úgy hallgatja
figyeli időm
Az ő pontos s
nézi arcom m
olvassa időm
mire gondol
vajon megúj

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Csurgó Erzsébet

1973 ÁPR 14

1021

Csurgó Erzsébet rajza

1973. ÁPRILIS 14.

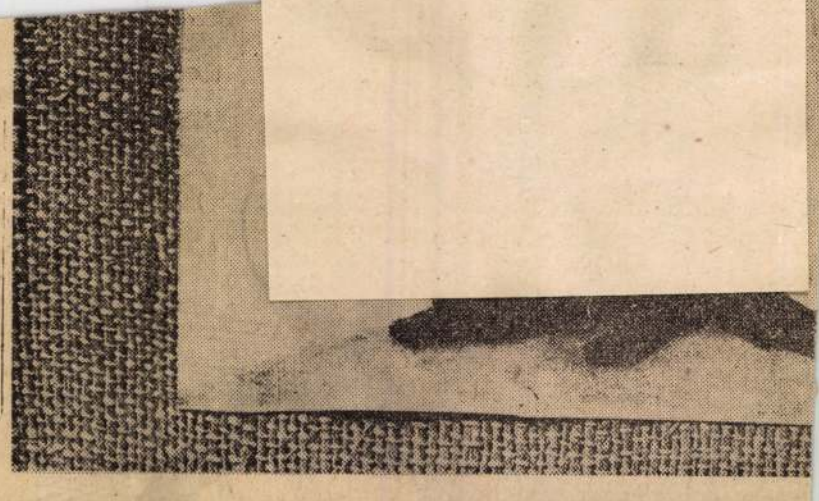

A n

A reggeli szertartás csodálatos volt. Én az ajtóban álltam, apám a fürdőszoba nagy, ovális tükre előtt. Hatalmas alak, felső testén nem volt semmi. Megnézte az arcát a tükörben, aztán elővett egy óriási pamacsot. Azt a polcra tette. A fiókból nagyon finom műszert szedett elő, vékony fémlemezt illesztett a műszerbe, azt is letette a polcra. Egy tubusból fehér kis kígyót nyomott az ujjára, elkente az arcán. Most kezdődik a játék, gondoltam. Kezdődött is. A pamacsot a csap alá tartotta és az arcát kezdte dörzsölni vele. Nagy, fehér habot vert, az egész arcát befödte. Száját összeszorította, még a füle mellett is fehér hab lebegett.

— Na, csináljunk bohócot — fordult felém apám. Én csak álltam, fogalmam se volt, hogy kell egy apából bohócot csinálni. Odaténferegtem hozzá, bizonytalanul. Ő lehajolt. — Na, tessék — mondta, és várt. Idegen arca volt, egy fehér habcsomó. Aztán én a mutatóujjammal kihúztam a száját, letöröltem a habot a barkója mellől. Apám nevetett. Én i belejöttem, vonásokat húztan a fehér habba, az arcára. (meg szónokolt.

— Figyelem, figyelem! It látható a meztelen bohóc. A nagy bohóc, minden idők leg nagyobb fehér bohóca! Szá piros, füle nagy, olyan, min egy tengernagy.

Ott imbolygott előttem fehé arcával. Olyan idegen volt, ar ra gondoltam, talán nem is a apám. De vonzott is ez a fehé arc, ő megint bekente magá én meg remegő ujjakkal kihúz tam a szája vonását, beleraj zoltam az arcába a fehér hab ba.

— Elvarázsolom a szobát - mondta. — Most úszunk a nag tengeren. Balról hatalmas hu lámok úsznak felénk, sodorjá a hajót. Megnézem a tenge mélységét. — Belebukott mosdóba, mintha nagy mély ségeket mért volna. — Süllyé dünk! Vigyázat! Kapaszkodj

Csurgó Erzsébet, grafikus

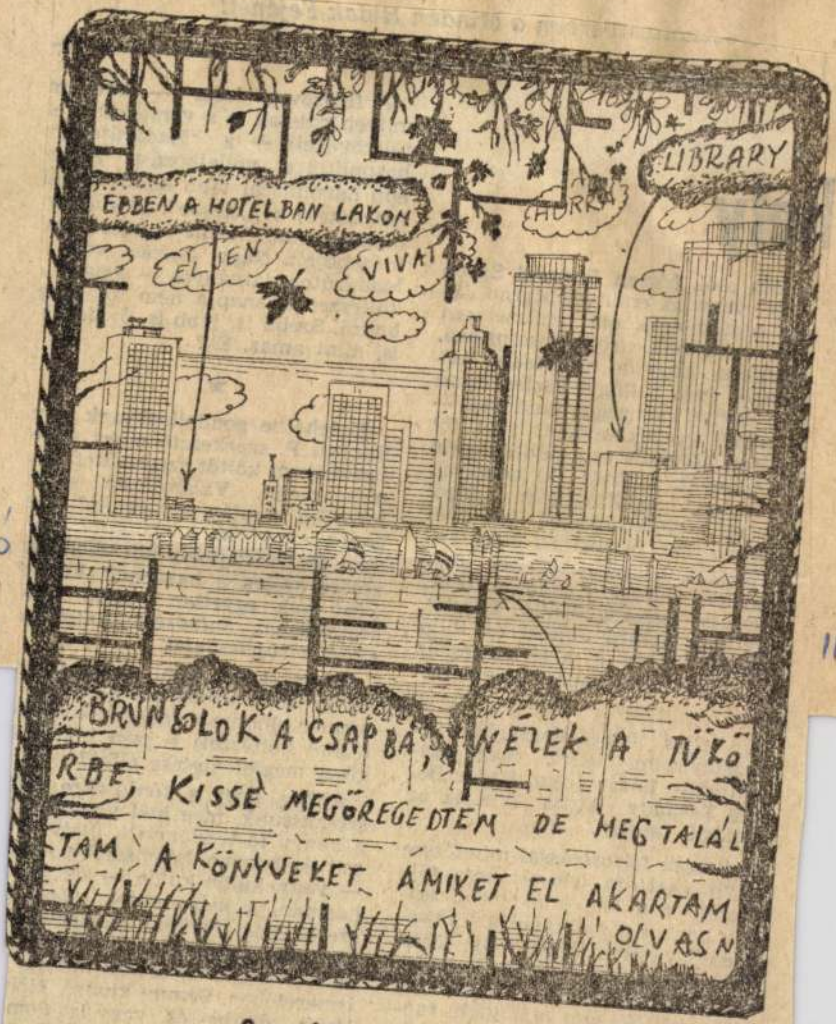

Csurgó Erzsébet rajza

Csurgó
Élet

9

11. XXX/15

lat.

A teljes ismeretlenségből — hangsúlyozom, lehet, csak számomra! — Lázár Julia, Bodor Béla és Tasnády Attila érkezik az antológia lapjain.

E hosszú felsorolással mindössze annyit akartam jelezni: nem fölfedezés ez a válogatás (*sem, sajnos*), hanem a publikációk többségében jóvátétel. Végre hely, többnyire elég hely ahhoz, hogy valamit megmutassanak magukból ezek a költők, ami már több, rangosabb elszórt alkalmi publikációknál, s néhol mennyiségileg szinte a kötethez közelít.

áll ez a minőségi szerkesztés? ment-e előbbre a magyar költész (fiatal költészet) e szép kiállítás kötet megjelentetése által?

Ahhoz, hogy a kérdésekre vála szolhassunk, meg kell vizsgálnur a könyv fő tendenciáit, illetve az mit és hogyan képviselnek együ — vagy külön-külön — ők tize hárman, a *másnaposok*. Legfőt szerkesztési elvként a *mértékta tást* nevezhetném meg a versek és a teljesebb költészeti mezőny ismeretében. Semmi kiugró, kirí lázba-, dühbe- és vagy izgalom hozó nem került bele a könyv *Biztonsági antológia*. Mármint

Csurgó Erzsébet, grafikus

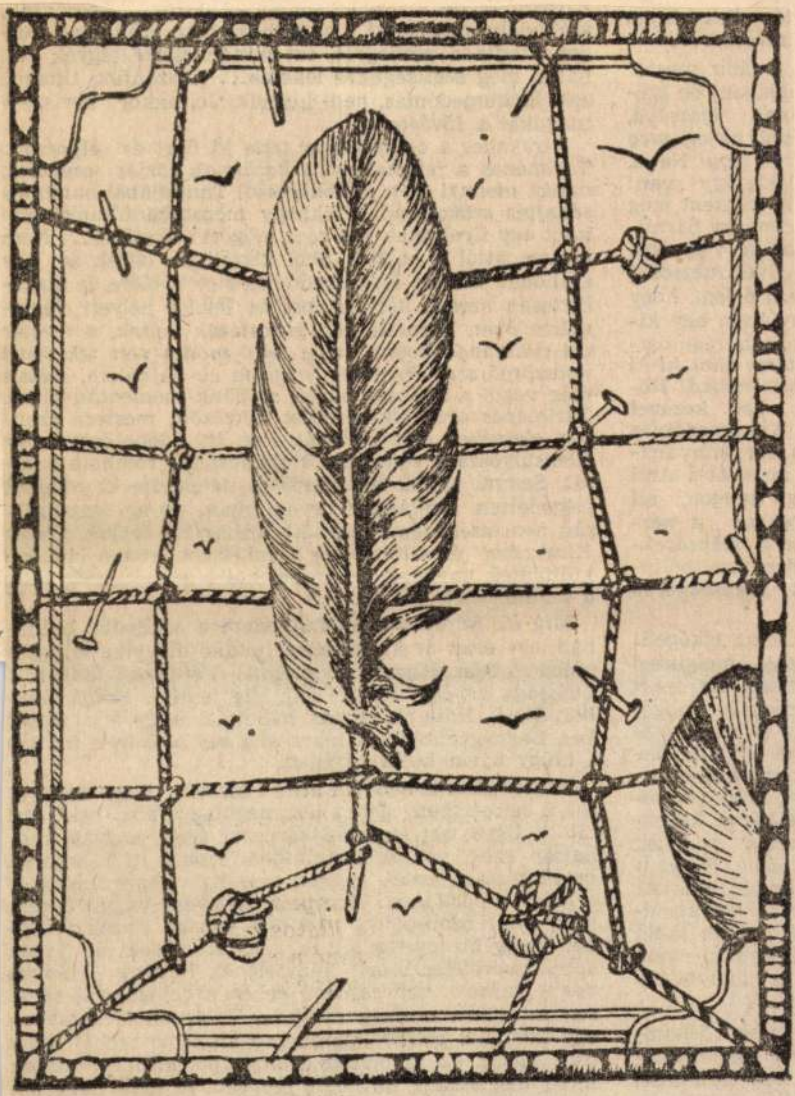

Csurgó Erzsébet rajza

Csurgó

Élet é

13.

XXIX/11

gats, amelyekkel
rhetett ide, mert
esoroltak mögé-
gy is rozoga tá-
szériáját lebont-
keit lecsavaroz-
est, amit vezető-
vetkőzve, kézen-
netán testének
belőle. Ne gon-
kocsi ablakán
ink ilyen alapo-
zer évben kettő
k, amit ki akar-
is hánytatjuk
n...

ntetek béham-
Az idegen fölé-
kell izgulniuk.
ehát ez itt elő-
mégis szétszed-

recepció felé. *Kifeszült vállain Vénusnak lankasztó bujasága hevert*, ruhája alig-alig fedte el *rengő domborodásit*. Hőseink tisztán hallották, hogy ő is szobát kér. Legnagyobb ámulatukra alig egy *bakatella* múltán a hölgy ujján kulcs fityegett.

Mester Kukumedónias attól tartott, hogy neveltje ezt is félreértheti, sietett hát megmagyarázni neki, mit látott. Ugye, azt akarnád kérdezni fiam, hogyan kaphattak ezek, velünk ellentétben, szobát itt? Mielőtt *megütközésbe esnél*, jusson eszedbe, hogyan szólt ez a hölgy a portáshoz. Totoposzi nyelven! Vagyis ő nem más, mint bennszülött totoposzi polgár. Ennek fényében pedig bizonyítva látjuk, hogy Kirakades úr (kinek vendégszeretetét mégis kénytelenek leszünk igénybe venni, sajnos, ami sajnos!) ebben a dologban is tévesen informált minket. Mert ha Totoposz fővárosában egy totoposzi polgár inkább kap szállodai szobát, mint mi, akkor ez az ország a saját polgárait mindenek felett megbecsüli, ha pedig így van, *ez azon hely, hol a tudományoknak megszerzések által a világi boldogságra felemelkedhetünk...*

Csurgó Erzsébet

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 DEC 15

Grafi Munkácsi

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

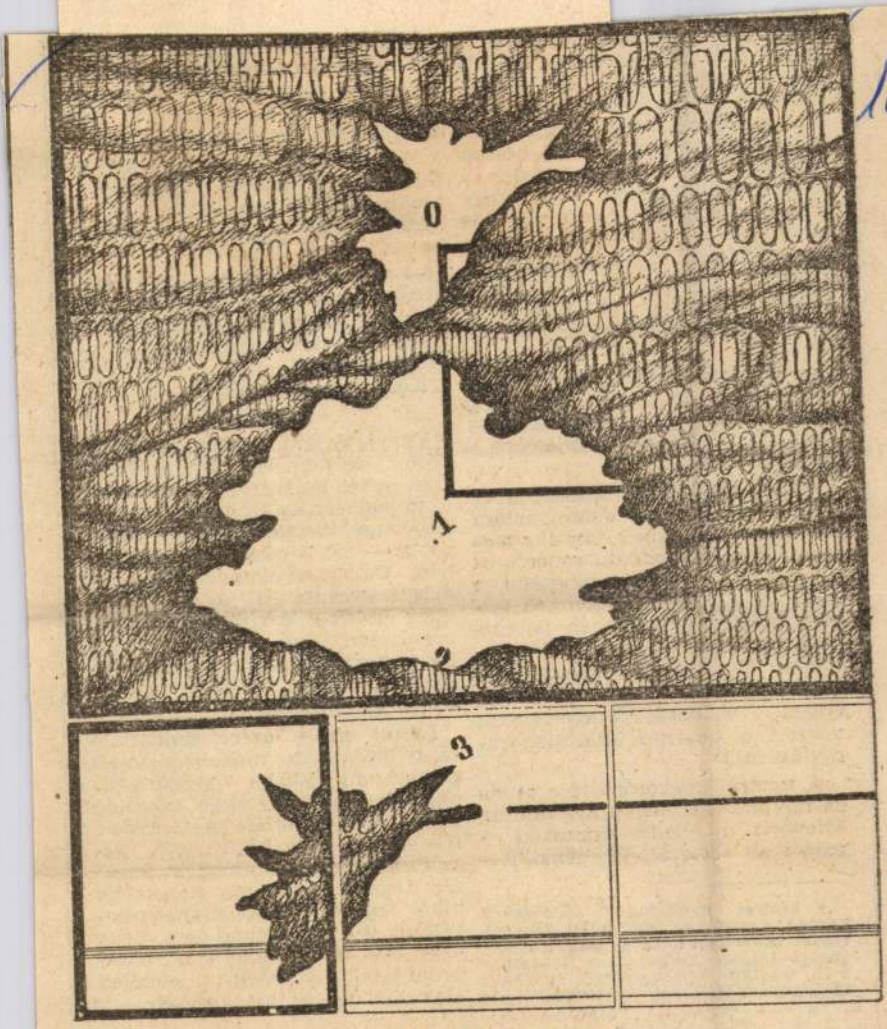

Csurgó Erzsébet: Output

előbb még nem ily
sai görcsbe rándult
egészen más, mint
tükörből nézne viss
lát felhúzza, test
lábai sem egyforma
rövidnadrágjában,
méretezett ingébe
szánnivaló, mégis
gnóm áll ott csök
den megfeszül rajta,
szorítja, akkora feszültség árad belőle, hogy már-már valami roham, robbanás kitörésétől kell félni.

— Palika, ha nem akarsz most dolgozni, ülj le, pihenj egy kicsit, majd máskor jól megcsinálod — próbálja oldani a feszültséget a tanárnő.

Palika meg se hallja. Semmit se hall már, csak áll, egész tartása féloldalas, púposnak látszik, szeme kidülled. Mindenki ránéz, abbahagyják az addig csoportosan végzett munkát. (A tanulók három haladási csoportban dolgoznak, feladatlapokkal, írásfeladatokkal, olvasási feladatokkal tevékenykednek, Palika csoportja éppen élőbeszéd-gyakorlatokat végzett a tanárnő közvetlen irányításával.)

A tanárnő megpróbálja a munka folytatására bírni a gyerekeket. Ellenőriz, új feladatokat ad ki — mérsékelt sikerrel. Mindenki Pa-

— Gyere, elmegyünk a többi után, elkísérlek az ebédlőbe, hozom a táskádat is. Majd megmondom, hogy dolgod volt még az iskolában, azért késtél.

Kézenfogva távoznak.

★

Ennyi történt. „Értékelni" nem tudom, de nem is kívánom. Inerciás, nehéz helyzetben gyors mentő ötleteket nem találó, a többiek idejét egy miatt elvesztegető pedagógus — azt is mondhatják némelyek. De az is elmondható, hogy a legrászorultabbal, az oly könnyen örökre eltaszíthatóval is emberségesen bánó, erőszakhoz végképp nem folyamodó humanista magatartásnak lehettem tanúja ebben az osztályban.

Leírni pedig azért gondoltam tárgyilagosságra törekedve, mert pedagógiai, iskolai szociálpszichológiai irodalmunkból végképp hiányoznak az efféle esetleírások. (Ha eleve „anyaggyűjtésre" készültem volna, akkor párhuzamosan rögzítettem volna az osztály többi tagjának, csoportjának reagálását is.) Úgy gondolom, hogy ilyen esetleírások nélkül a tipikus pedagógiai szituációk elméleti elemzése mindig hiányos lesz.

A kézirat nyomdába küldésekor kaptuk a szomorú hírt, hogy Tánczos Gábor szociológus, az Országos Pedagógiai Intézet munkatársa december 6-án tragikus hirtelenséggel meghalt. Cikkének közlésével búcsúzunk tőle.

Csurgó Erzsébet

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 227-743, 340-726

1982 ÁPR 23

Grafi Művek

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Csurgó Erzsébet: Az újszegény dohánygyáros

■ *Önmaguk bírái. Tíz bolgár dráma (Európa, 573 old.)*

Nem ismeretlen a kortárs bolgár dráma idehaza sem, hiszen (hogy csak a legfrissebb élményekre hagyatkozzam) a múlt idényben két bolgár színdarabbal is találkozhattak nálunk a színházlátogatók. A Tháliaban *Sztaniszlav Sztratiev* kesernyésen mulattató szatíráját, a *Velúrzakót* láthattuk — kötetben is megjelent), a Nemzeti Színház pedig az előzőleg már Debrecenben bemutatott *Jordan Radicskov*-művet, a *Repülési kísérletet* tűzte műsorára.

Persze két darab alapján nem alkothatunk fogalmat a teljes drámai termés sokszínűségéről s a bolgár szerzőket erőteljesen foglalkoztató, izgalmas problémakörökről, hogy megítélhessük drámairodalmuk értékességét, jelentőségét. Elígazodási szándékainkhoz nyújt segítséget az *Önmaguk bírái* című kötet, amelybe tíz drámát válogatott Juhász Péter

különbözőségek és a műfaji eltérések ellenére — a népi abszurdoiditól a realista drámáig mindenféle formával éltek az alkotók — van egy összekötő kapocs valamennyi mű között: az önvizsgálatra törekvés, a szépítés nélküli szembenézés önmagukkal, történelmükkel. Nem általánosságban vett és egyetemesen értelmezett, parabolaszerű hatalom-egyén viszony ábrázolásra törekednek, hanem a mindenkor adott (és aktuális) társadalmi-történelmi viszonyok függvényében veszik szemügyre az egyén — jobbára értelmiségi — ellentmondásos helyzetét, cselekvési módozatait.

Kezdve a Szabó Magda Az a szép fényes napjához közeli szituációt modern eszközökkel elénk táró *Nikola Ruszev*-darabbal, *Az öreg és a nyíllal*, a neves *Mihail Velicskov* kétszemélyes értelmiségi kamaradarabján, a *Nem úgy, mint tegnapon* meg *Ivan Pejcsev Minden őszi estéjén* át, egészen az ötvenes évek koncepciós pereinek „rítusát" bemutató *Az ügyészig*, amelyet az [illegible] Georgi Dzsagarov

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1983 NOV 25

ÉLET ÉS IRODALOM

Csurgó Erzsébet, grafikus

1021

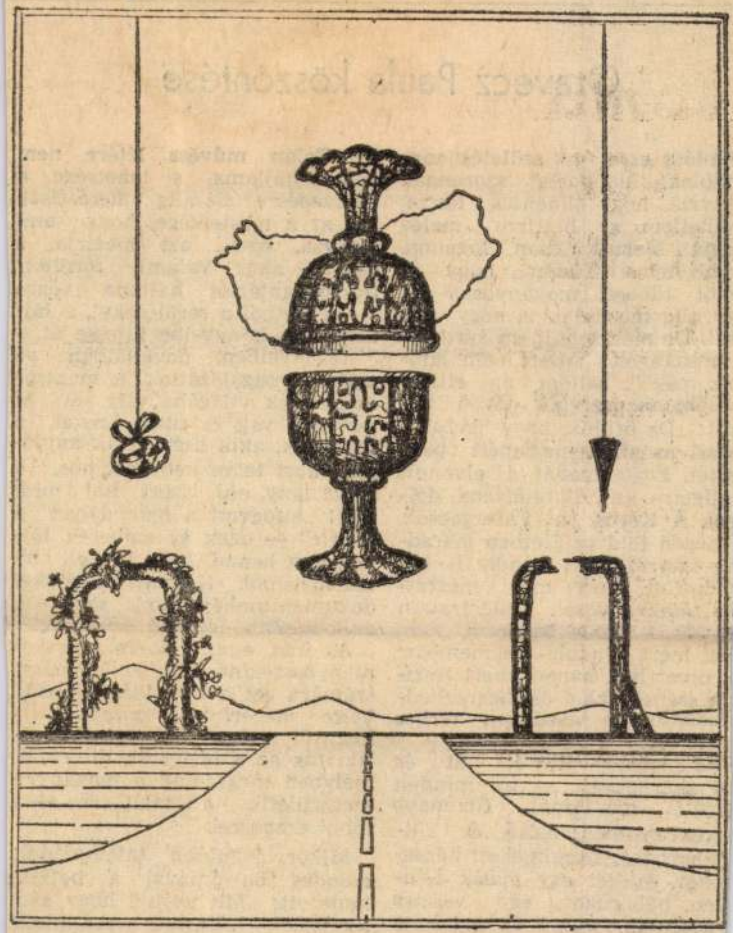

Csurgó Erzsébet rajza

Ora

Amióta erre a
ndolok, hiányérz
ányzik, hogy elmenjek hozzá,
egöleljem s halljam meleg
ngját. Mert barátian fogadna,
bizonyos. Tudom, hogy az
óbbi időben magányosan él,
gy alig mozdul ki a négy fal
zül. De még soha nem kérdezte
mrehányón: „Miért nem láto-
sz meg?", hanem ha ritkán
álkozunk, szívből jövőn fel-
llt: „De örülök, hogy látlak!"
Most azonban meglepett ben-
nket. Fogta magát, s elvonult
igligetre az Alkotóházba, dol-
zni. A Kócos, a Faforgácsok,
Idegen föld az Életben marad-
ık szerzője, aki mindig is fel-
ulkozott, most még meghit-
ob tájakra vezet. Emlékiratain
lgozik, s ahogy ismerem, nem
rt, mert a napló- és memoár-
s divat lett, hanem mert feszí-
a szépségekkel és megrázkód-
ásokkal oly gazdagon terhes
tendők.
Sok regényrevalót élt át és
m akárhogyan, az író minden
finált műszernél finomabb
grendszerével: belső és kül-
viharokat, szerelmeket, házas-
okat, éveket egy másik föld-
zen, háborúkat, egy vesztes
radalmat, egy győzedelmes
sadalmi átalakulást. Sokan
rették, a sok között egyik
[illegible] hogy

szenvedésre? Ez alig hihető. Csak hát az a mestersége, hogy ami kínozza, égeti, azt megírja, s hogy — akár valami fordított transzplantációt hajtana végre — az életből a sérüléseket, a fájdalmakat könyveibe ültesse át.

Regényeiben, novelláiban az egykori megalázottak, a megszomorítottak világába visz el: a menhely vak és süket öregei, a gyerekek, akik azért lesik anyjukat, mert talán kenyeret hoz, a fiatal lány, aki azért hal meg, mert „elfogyott a nyomdában a tüdeje" — ezek az emberek fájnak úgy benne, hogy ki kell írnia magából. Hajdanvolt létüket dokumentumként tárja azok elé, akik később, jobbkor születtek.

Az írás, ez az embereket rokonian összekötő furcsa lelemény, számára azt a lehetőséget jelenti, hogy megérintsen másokat, s hogy őt mások megérinthessék. Az írás az a negyedik dimenzió, melyben megszűnik a magány, s megszületik a találkozás — a többi emberrel.

Mikor legutóbb találkoztunk, csöndes öniróniával a botjára mutatott: „Mit szólsz, hogy sántikálok?" „Ugyan, semmiség, idővel így vagy úgy mindannyian lesántulunk kissé" — mondtam, magamban pedig azt gondol-

Csurgó Erzsébet rajza ÉS 88 XI. 11

zántó Piroska rajza

nem oda csapott le
ahová kértem
emelem kalapom de
jönnek már értem

annak aki férfi
mondja a nóta
szégyen ám kérni
Nagy László óta

a ház ahol lakom
ronda nagy épület
mások is látják
a szél mint a rémület
otthonosan jár át
ajtón és ablakon

vérbő Cigánysoron
dédelgetem vakon
választott cigány sorom

meg az ősz is itt oson
latyakosan lágyan
sörtől ittasan
puhítja az ágyam

lelépni til

OZ

lanul ...
nak testben
alkalommal,

Ugyan! A
módi kalap
órát, frizurá
pedig tizenö
jobbik fajtá
visszanyesik
Hirtelen mé
Csupa mozgá
hatatlan mág
a nők és fé
nek, köszöng
Már nem az
csoportok a
szinte összefo
beszélgetnek
nul.

Igen, erre v
rejtett izgalon
lozta, hogy v
nek, kibeszélj
hogy csak m
hogy dadogó
rögtönzött ötle
tárgy egyáltalá
nevezetesen a
szélés, a megb

Nyoma sincs
merev ünnepél
ban ez is. Az
élet szertartás
tok hol össze
hol kiegyenese
mét összehajol
tartásuk, mozg
szélgetéshez id
holtak néma,

Csurgó Erzsébet, grafikus

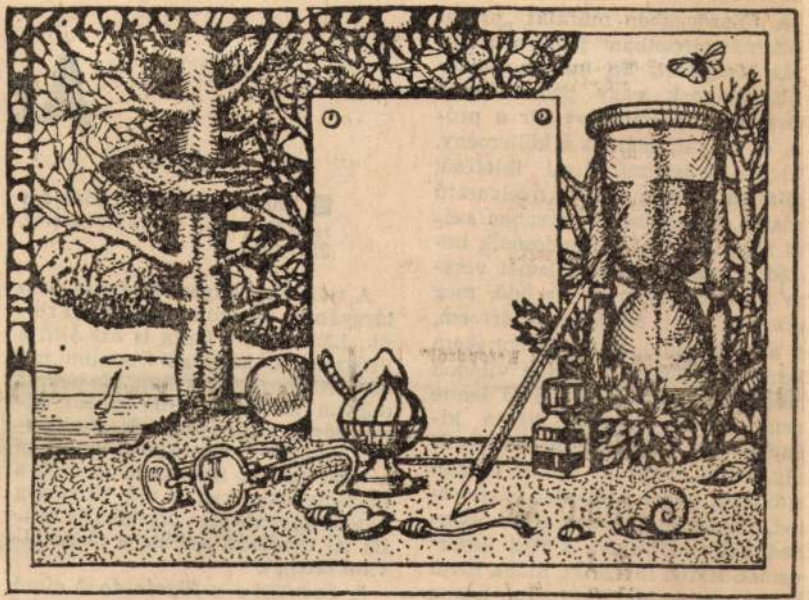

Csurgó Er

9

Élet

Csurgó Erzsébet: Mester, semmi nem jut eszembe

XXIX/9

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Csurcsia Imre szobrász

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1972 AUG 8

című könyv posztumusz kiadásából kitűnik, csak része a Jézus regé-

1021

A Televízió műtermében Eugéne Labiche forgatókönyvéből Fényes Szabolcs zenéjével Szirtes Tamás rendező zenés krimi komédiát készít. Főszereplők: Huszti Péter, Márton András, Körmendi János, Almási Éva. A humorban bővelkedő mű címe: Gyilkosság a Maxim utcában. Márton András és Huszti Péter. MTI-Fotó — Tormai Andor

●

A diákok közül sokan nemcsak a termelési gyakorlat, vagy az építőtáborok idején dolgoznak a szünidőben, hanem az egész nyarat munkával töltik. A kerámiaszakot végző gimnazista lányok kőszobrászattal foglalkoznak és már önállóan dolgoznak azokon a szobrokon, amelyek a budai Várpalotát és a fertődi Eszterházy-kastélyt díszítik majd. Egy kis tapasztalatcsere. A lányoknak Csurcsia Imre szobrász tart „bemutatót".

Több éves gyakorlattal rendelkező, szerkesztésben jártas műszaki rajzolót felveszünk. Pályázatokat „Vasipar 2200" jeligére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Ipari nagyvállalat

felvételre keres

egészségügyi szakiskolával rendelkező

első segélynyújtót

Bérezés a 18/1971. EüM—MüM együttes utasítása e/209 kulcsszáma szerint. Jelentkezés: augusztus 25-ig „Védőnő 1920" jeligére a Magyar Hirdetőbe.

Fájdalommal tudatjuk, hogy

SZABÓ KÁLMÁN
volt dohánygyári dolgozó

f. hó 3-án elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása f. hó 9-én, déli 12 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából.

Lakás: Görbe u. 17.

Előző lakás: Ocskai u. 3.

A gyászoló család

A győztes Vadvirágok lelkes csapata a továbbjutónak járó oklev

„Nem vagyunk gonoszak, sem kegyetlenek, csak rosszak, illetve rosszak sem vagyunk, de akármit is csinálunk, úgy tűnik, mindig baj lesz belőle..." – hangzott el Szombathelyen a győrszentiváni általános iskolások által előadott színdarabban.

A valóságban mégsem lett baj abból, amit a győrszentiváni Vadvirágok színjátszó cso-

os csalás
a rendőrök

galmazott célokat és feladato-

A prog

Európa

CSURAK ERZSÉBET

A selyem ősi üzenete

Csurák Erzsébet és képzelt nagyvárosa. *(9817/6528/6/17) Fotó: Szük*

Mesébe illő színes csodák, selyemre varázsolt, múltból érkező üzenetek, titkot sejtető ősi szimbólumok között találhatja magát a nézelődő, aki betér a győri Zichy-palota galériájába és körbejár *Csurák Erzsébet* alkotásai között. A tegnap nyílt tárlat hűen tükrözi címét, hiszen minden egyes festményen ott rejlik a kétezer éves selyem üzenete.

Az élénk, vidám színekből épített, fantáziavilágból „idepottyant" nagyváros olyan, amilyenben az alkotó szívesen töltené mindennapjait. Nem téglákkal, szürke panelekkel, négyszögekkel telített, zord hangulatú, inkább emberléptékű, színes kavalkád. Odébb archaikus szimbólumokkal díszített, egyetemes tudást hordozó jelképekkel ellátott művek „tekintenek" a szemlélődőre. Az afrikai motívumkincsből táplálkozó alkotásokon a termékenységet és a nemiséget hordozó állatok – teknősbékák, halak – hívják fel magukra a figyelmet. Másutt magasba nyúló életfával illusztrált sámáni időutazásra invitálja a nézelődőt az alkotó. Visszavisszatérő alakként tűnnek fel munkáin a kutyává szelídült farkasok, mintha az emberek szimbólumai lennének. Harc, harmónia, nemiség, játék, kiszolgáltatottság, jó- és rosszakarat, szeretet, öröm és bánat – minden jelen van a festményeken, mi örök és emberi.

A tárlat május 8-ig, az intézmény nyitvatartási ideje alatt tekinthető meg (Győr, Liszt F. u. 20.). **L. A.**

Kisalföld 1998. 04. 21.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csurgói Máté Lajos

DÉL-MAGYARORSZÁG

1965 JUN 26.

1021

Csurgói Máté Lajos kiállítása

A szépért lelkesedő, az intim hangulatú, lírai finomságú képzőművészeti alkotások iránt vonzódó emberek kedves perceket szerezhetnek maguknak *Csurgói Máté* Lajos grafikusművész tegnap megnyílt kiállításán a Képcsarnok szegedi termében.

Ez az „adott világ varázsait" szem előtt tartó és ábrázoló fiatal művész Csurgón született, kisparaszti családból. A háborús évek alatt végzi a középiskolát, majd a Képzőművészeti Főiskolára kerülve, *Bencze* László, *Ék* Sándor és *Hincz* Gyula mesterek tanítványaként sajátítja el mindazt, amit egy mai grafikusművésznek szemléletileg s mesterségileg birtokolnia kell. Olyannyira, hogy mindjárt a diploma megszerzését követő első esztendőben, 1958-ban Csurgón, a szűkebb pátriában önálló kiállítással állhat azok elé az emberek elé, akik közül előemelkedett. Azóta Budapesten háromszor, Csurgón ismételten, majd 1964-ben Kaposváron állt grafikáival a művészetpártoló közönség elé, sőt az utóbbi években *Moszkva, Berlin, Peking, Helsinki, Oslo, Párizs, Ulan-Bátor* és *Szófia kiállítótermeiben* is szerepeltek már a somogyi parasztfiú művei, ezek a jobbára tájjellegű, patriotizmust sugalló kifejezési rendszerrel alkotott, színes vagy egyszínű rézkarcok. Közülük hármat — a kiállításon is látható, Hídépítés, Csónakok és a Leány és galamb című at a Nemzeti Galéria is megvásárolta. 1964 májusában a fiatal grafikus egyhetes vendége volt a bécsi Európa Háznak, amelynek nemzetközi kiállításán — francia, német, olasz, spanyol, csehszlovák és több más nemzetiségű festőművész alkotásai között — kiemelkedő sikert arat. A *Brücke nach Európa* című tekintélyes bécsi folyóirat 1964 júniusi száma, amely hosszabb cikkben foglalkozik a kiállítással, egyedül az ő, *Leány és galamb* című színes, repesztéses technikával készült képét közli, s meleg szavakkal méltatja.

Szegedi kiállításának képei azt dokumentálják, hogy ez a harmincnégy esztendős művész nem véletlenül tudhat maga mögött komoly nemzetközi grafikai sikereket. A most kiállításra került anyag mondanivalóban széles skálájú, formai megoldások tekintetében pedig nem mindennapi műgondról tanúskodó; a rézkarc finomságainak virtuóz érvényesítésére képes, az élet fogható jelenségeit fátyolfinom poézissé nemesítő művészember vallomásai. Van sajátságosan egyéni figyelmeztető mondandója „az ökrök száján véres nyált csorgató" kor retteneteiről, a fényben fürdő vízpartok derűsebb világáról, a szélmalmok tájának nyugalmat sugallóan poétikus atmoszférájáról, s a hídépítők heroikus munkája eredményének szépségéről is. Láthatóan tudatos patrióta: iparkodik a pannon táj sajátos légkörének a rézkarc „nyelvén" való kifejezésére, ezt azonban sohasem a mucsai vidékiesség rossz ízű egysíkúságával cselekszi, hanem olyanképp, hogy a mai európai grafikai áramlatok szakmai eredményeit, egyetemes értékeit tudatosan ötvözi tájjellegű kifejezési rendszerébe.

Vitorlások

Ebben a tekintetben különösen megkapó alkotás a *Boglyák*, a *Horgásztanya*, a *Vihar előtt* című rézkarc, vagy a *Télutó* s a *Kikötőben* című alkotás. A színes repesztéssel készült *Vegyiüzem I.* vagy a vegyes technikájú *Vegyiüzem II.* a fiatal alkotó friss kísérletezési kedvéről tanúskodik; a mai mondanivaló korszerű formai eszközökkel történő megszólaltatását reprezentálja. A *Bécs* s a *Holland malom* arról vall, hogy a művész külföldi élményei is gyakran hangot kapnak ábrázolóművészetében.

Egy-két konvenciózusabb formai megoldástól eltekintve, a kiállítás megnyugtatóan egységes szintet mutat. A szegedi közönség bizonyára szívesen látott volna több darabot is ezekből az áhítatos gonddal készült, nem csupán hangulatokról valló, hanem *gondolatokat is hordozó*, szimpatikus elmélyültséget, *optimista szemléletet* tükröző rézkarcokból.

Dér Endre

DÉL-MAGYARORSZÁG 5

Rádió- és tv-műsor

Szombat

KOSSUTH RÁDIÓ

4.30 Hírek. 4.32 Hajnaltól reggelig... 4.45 Falurádió. 5.00 Hírek. 5.30 Reggeli Krónika. 6.00 Hírek. 6.30 Hírek. 7.00 Reggeli Krónika. 7.30 Új könyvek. 7.40 A budapesti mozik műsora. 8.00 Hírek. 8.05 Műsorismertetés. 8.20 Lányok, asszonyok. 8.40 Könnyűzene. 9.20 Orvosi tanácsok. 9.25 Kórusok József Attila verseire. 9.40 Magyar fúvószene. 10.00 Hírek. 10.10 Klasszikus operettrészletek. 11.00 Zenekari muzsika. 12.00 Hírek. 12.15 Tánczenei koktél. 12.57 A budapesti színházak műsora. 13.00 Operaegyüttesek. 14.00 Hírek. 14.05 Hirdetőoszlop. 14.21 Két trió. 15.00 Orvosi tanácsok. 15.05 Mi történt a héten a nagyvilágban? 15.20 Hét vége... 16.00 Hírek. 17.15 Háború és béke. Rádiójáték. 18.00 Hírek. 18.15 Ádám Jenő népdalfeldolgozásaiból. 18.27 Magyar művészek külföldi felvételeiből. 19.50 Jó éjszakát, gyerekek! 20.00 Esti Krónika. 20.22 Az 1002. éjszaka. Heltai Jenő mesejátékának rádióváltozata. 22.00 Hírek. 22.15 Sporthíradó. 32.30 Táncoljunk! 24.00 Hírek.

PETŐFI RÁDIÓ

4.30—10.58 Azonos a Kossuth rádió műsorával. 10.00 Zenés műsor üdülőknek. 14.05 Időjárásjelentés. 14.20 Tudósítás az ENSZ-ből. 14.30 Magyar nóták. 15.00 Hírek. 15.04 Fáklyavivők. 16.05 Házigazdám: Maecenas. Az Ifjúsági Rádió műsora. 17.00 Hírek. 17.05 Sztravinszkij-művek. 17.17 Jones operettjeiből. 17.45 Sopronyi Mária hangversenye a stúdióban. 18.20 Akinek a természet gyönyörűség. 18.35 Edit Piaf énekel. 19.00 Hírek. 19.05 Farkas József népi zenekara játszik. 19.44 A filozófia nagy problémái. 19.59 Puccini: Bohémélet. Opera. 21.00 Hírek. 21.05 A mű és közönsége. 21.49 Szeretlek. Versek. 22.25 A szellemjárás. Rádiókomédia. 22.56 Ügetőverseny-eredmények. 23.00 Hírek.

TELEVÍZIÓ

16.58 Hírek. 17.05 Versengő városok. Nagykanizsa—Pápa. 19.05 Kisfilmek. 19.20 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 19.50 Hétről hétre... 20.00 Magazin. A Tv-híradó melléklete. 20.20 Nagy siker volt... Kenyér, szerelem, fantázia. Magyarul beszélő olasz film. (14 éven felülieknek.) 21.50 Művészportré. Vámos Ágnes és Mátray Ferenc énekel. 22.25 Tv-híradó. II. kiadás. (MTI)

Értesítjük Kedves Vendégeinket, hogy

Búbos

ÉTTERMÜNKBEN

a mai naptól kezdődően

ifj. Lakatos Géza

és cigányzenekara muzsikál.

Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat

S. 121 957

Megnyílt „Fasor" falatozónk

Újszeged, Bérkert u. 57. sz. alatt. Szeretettel várjuk Kedves Vendégeinket.

Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat

S. 121 958

HORGÁSZHÍR. Szegedi Horgász Egyesülethez tartozó Fehérpart mihályteleki szérűskerti részen a horgászás felszabadul július hó 1-én nulla órától. Naponta egy horgász három darab pontyot foghat.

Vezetőség

k. 5191

Pamutnyomóipari Vállalat Szegedi Textilművek Gyára fonó- és szövőszakmába

ipari tanulókat

keres felvételre. Az iparitanuló iskola 1 éves. Jelentkezhetnek szegedi, vagy közúti forgalomba bekapcsolt Szeged környék lakosú lányok, akik 1965. szeptember 30-ig 15. életévüket betöltik ladják meg. Továbbá 8 ált rendelkeznek. Vidékieknek Az iparitanuló iskola 1965. lentkezni lehet a Textilmű

Galambtenyésztők, figyelem! A Szegedi Földművesszövetkezet 3—4 hetes fiatal

galambok felvásárlását

megkezdte. Kg-ként 29, illetve 34 Ft-ot fizet. Bővebb felvilágosítást ad a Marx téri tojásfelvásárló.

S. 121 934

SZE
Földk
h
JULI

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Élet és Irodalom

1969 MÁR 1.

Csurgói Máté

1021

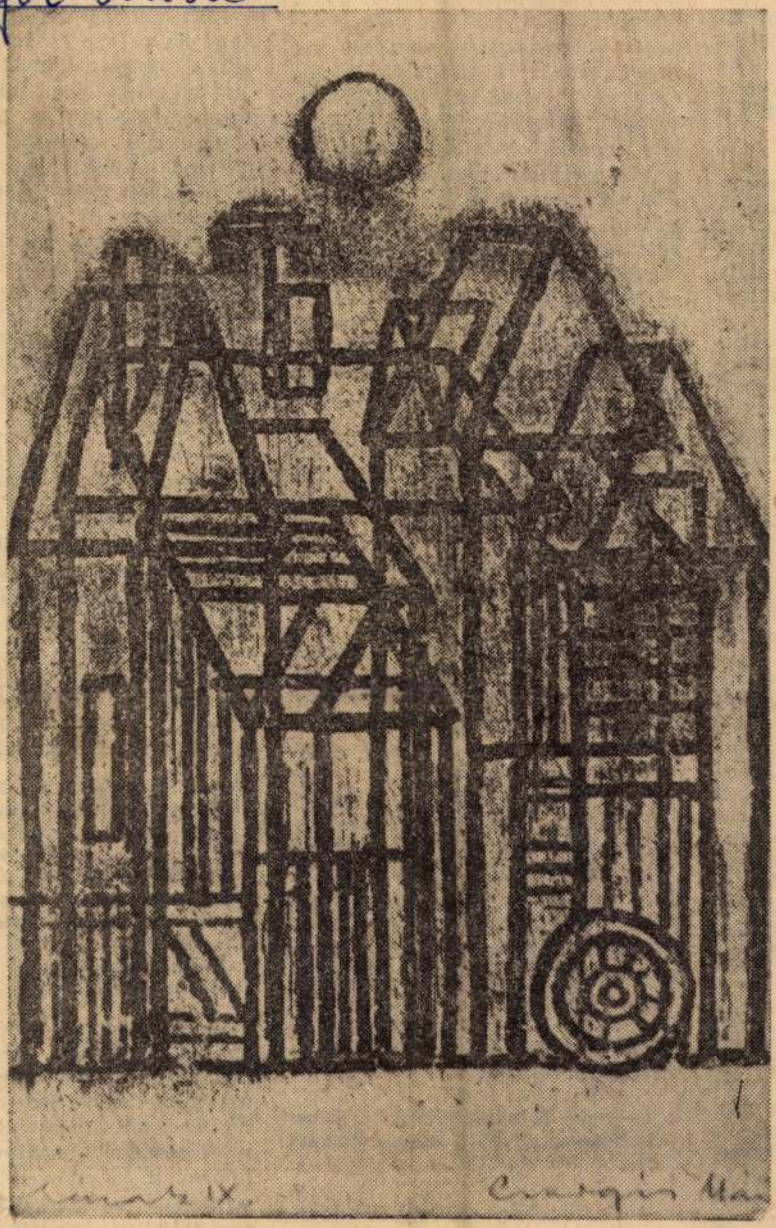

Csurgói Máté: Külváros

ly úgy átutaztatna
Jankovics Marcel
edig ez „csak" egy
gkonkrétabb társa-
lésre készült). Két-
tt nemcsak az uta-
, hanem meghök-
tőzisokra, irónikus
is.
felszabadult, ha-
ési lehetőség vonz-
, váratlan szem-
be igazságokat, ad
lattal teli láto-
get nem csak áhít-
nem be is mutat-
eruzavonással. Ha-
építeni a néző „di-
képzeletére, kiegé-
, élettapasztalatára
vel jobban igénybe
a rajz mégiscsak
e is vonja a já-
ik legnagyobb sza-
sa Juhász Ferenc
old elrablása című
feldolgozása. *Rei-
dor* munkája. Vala-
gezésnek is látszik,
, mert viszonylag
tamú, mint a rajz-
an (a másfélórás,
kínos gonddal
filmek nem tar-
egész gondolatme-
es merkantilizmu-
hogy olcsóbb lett
színészekkel meg-
em, mert egybe-
sszegezi a jelenlegi
ajzot, a színeket, a
költői gondolatot.
y másik közegbe,
marad, rajzkölte-

●

s ez a bűvös defi-
lkedés végeredmé-
gondolat kelt életre
ben, a rajzfilmben;
nek az a terméke,
gjobban szereti a
melyet rendszerint
kek világába szok-
int a játékot, mint
a használhatatlan
számításom szerint
t a jövőbe. Ezért
filmet.

nem is egzisztenciális problémákra gondolok, hanem elsősorban művészekre. Meggyőződésem, hogy a közszempontjából valamely vidéki zenekar koncertmesteri munkája nagyobb rangot és feladatot jelent, mint egy fővárosi nagyzenekar tuttistájáé. Ettől függetlenül, muzsikus számára elengedhetetlen, hogy produkciójának visszhangja legyen. Nos, erre vidéken maximálisan számíthat, mert ott minden hangverseny *esemény*. Pesten — éppen a hangversenyélet zsúfoltsága miatt — egy-egy produkció hatása nehezebben mérhető. Vidéken viszont közvetlenül érzi az ember munkájának fontosságát és hasznosságát, illetve hibáit. Az emberek emlékeznek a hangversenyre, véleményt formálnak róla — ha jól sikerült, a továbbiakban is magasra állítják a mércét, ha rosszul, a művésznek magának kell korrigálnia.

— Milyen munkakörülmények között dolgozik a vidéki zenekar?

— Erre csak saját gyakorlatomból felelhetek, a mi helyzetünk ugyanis más, mint a többieké. Az az előnyünk az ország többi vidéki zenekarával szemben, hogy nem kell a színház munkájában részt vennünk. Ezért nálunk arra is jut idő, hogy a rendszeres szólampróbák mellett a muzsikusok egyénileg alaposan felkészülhessenek a hangversenyekre. A főiskola miskolci tagozatának növendékei a kötelező zenekari gyakorlat egy részét nálunk töltik el, s ennek kettős haszna van. Egyrészt utánpótlást nevelünk magunknak, másrészt a fiatal művészjelölteket is ösztönzi a feladat.

— Ilyen jó körülmények között mi lendíthetné tovább a zenekar munkáját?

— Szeretnénk egy-egy műsort többször megismételni, nemcsak azért, mert ezzel amortizálódnék a belefektetett munka, hanem azért

— Azt hisz
szét: a „tud
nyezőit kell
hoz, hogy
válaszolhass
nem ártana
must ébresz
az élet má
sportban.
helyi lapba
futballcsap
ni", mindi
írnának ar
hegedű-, vagy
zeneszerzőt városunk számára megnyerni. Pedig, ha ez történnék, sokkal könnyebben lehetne egy-egy város saját zenei életét kialakítani.

— De igénylik-e a városok, hogy önálló zenei életük legyen?

— Saját városom nevében azt felelhetem: igen. Bizonyítja ezt, hogy vezetőinknek volt bátorságuk és erejük arra, hogy Budapest után az országban elsőnek hozzanak létre és tartsanak fenn szimfonikus zenekart. A gondok és problémák tehát nem a lehetőségek hiányából fakadnak, hanem abból, hogy még nem tudunk eléggé élni velük.

— Befejezésül egy „fővárosi szemszögből" megfogalmazott kérdésem lenne. A vidéki zenekarok évenként egyszer bemutatkoznak Budapesten, mi tehát megismerhetjük eredményeiket. De vajon az ország egyes részein ismerik-e egymást? Mert a decentralizált zenei élethez ez jobban hozzátartozik, mint néhány fővárosi művész vendégszereplése.

— Igaza van, a vidéki muzsikusok nem ismerik eléggé egymás problémáit. De azt hiszem, nem ez a legfőbb gond. Hasznosabb lenne, ha zenésztársadalmunk nemcsak a pesti „vizsgák" iránt érdeklődnék, hanem a helyszínen is tanulmányozná a zenekarok munkáját, a város kulturális életében betöltött szerepét.

Feuer Mária

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 ÁPR - 2
Somogyi Néplap

Csurgói Máté Lajos grafikus-
1021 — művész

Aranyjelvény a társadalmi munkáért

Megváltozott szemlélet — gazdagodó község

Évi első ülését tartotta a napokban a Csurgói Nagyközségi Tanács. Ünnepi volt ez a tanácsülés. Nemcsak azért, mert megemlékeztek felszabadulásunk közelgő évfordulójáról, hanem mert hagyománnyá vált náluk, hogy ilyenkor értékelik az előző évi társadalmi munka eredményeit.

Pápa Imre tanácselnök az eddigi legkiemelkedőbb évről adhatott számot. A csurgóiak szemléletében az utóbbi években jelentős változás történt, egyre többen vannak az olyan emberek, akik önzetlenül fáradoznak községük gazdagodásáért, és erre példájukkal másokat is ösztönöznek.

Megszokott látvány Csurgón: ipari tanulók társadalmi munkát végeznek.

Elismerés a legjobbaknak

Ezen az ünnepi tanácsülésen szavazták meg kiemelkedő munkájukért az elismerést, azoknak, akik a legtöbbet tettek tavaly Csurgó fejlődéséért. A *Társadalmi munkáért* aranyjelvényt és egy nagyon szép, *Csurgói Máté Lajos* grafikusművész által készített oklevelet kap: az 526. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet, a Napsugár Ipari Szövetkezet és az EVM Gyékényesi Kavicsbányája.

Ezzel a kitüntetéssel ismerték el a községért sokat fáradozó *Radnóti László* országgyűlési képviselőnek, a Napsugár Ipari Szövetkezet elnökének, *Balogh Lajos* megyei tanácstagnak, a Zrínyi Tsz elnökének és *Varsányi Mihálynak*, a végrehajtó bizottság tagjának, — aki alakulástól tanácstag — tevékenységét. *Seléndi Györgynének*, az ipari szövetkezet nőbizottsága tagjának e kitüntetés ezüst fokozatát adományozták.

Továbbezen az úton

— Ebben az évben is tovább kívánunk haladni ezen az úton. A község lakóinak összefogására most már mindinkább alapozhatunk, s tapasztaljuk, hogy mások is követik a jó kezdeményezéseket — mondta *dr. Göldner Vilmos* vb-titkár, amikor idei terveikről beszélgettünk.

Lakosonként 432 forint

A múlt évben a társadalmi munka értéke Csurgón meghaladta a 3 millió forintot. Hatalmas összeg ez, egy lakosra 432 forint jut. Felnőttek és fiatalok, a Csurgón tanuló diákság, az ipari tanulók mind szívügyüknek tekintik, hogy erejükhöz mérten hozzájáruljanak a nagyközség előrelépéséhez.

Az egyik legjelentősebb eredmény a Napsugár Ipari Szövetkezet dolgozóinak, illetve *Seléndi Györgynének*, a szövetkezet nőbizottsága tagjának a nevéhez fűződik. Kevés volt a nagyközségben az óvodai hely, ezért a szövetkezet felajánlotta egyik épületét erre a célra. Az átalakítási munkákból szinte mindenki részt vállalt: a szövetkezet szocialista brigádjai, családos anyák, fiatalok dolgoztak, hogy az apróságok mielőbb elfoglalhassák új helyüket, ami nemrégen meg is történt. A Napsugár Ipari Szövetkezet dolgozói által végzett társadalmi munka és az épület értéke 730 000 forint.

Külön elismeréssel kell szólni a nagyközségben levő 526. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet fiataljairól, akik tanáraik vezetésével társadalmi munkában építettek iskolájukhoz egy új, korszerű oktatótermet. Munkájukat dicséri az egy tanulóra jutó társadalmi munka összege, mely a múlt évben elérte az 1300 forintot.

Park- és útrendezés, árokásás a vízhálózathoz, s lehetne még sorolni a nagyobb és kisebb munkákat, amelyek mind Csurgó gazdagodását szolgálták. Itt kell megemlíteni az ÉVM Gyékényesi Kavicsbányáját is: a múlt évben 2000 köbméter meddőzúzalékot adtak díjtalanul a nagyközség útjainak rendbetételéhez.

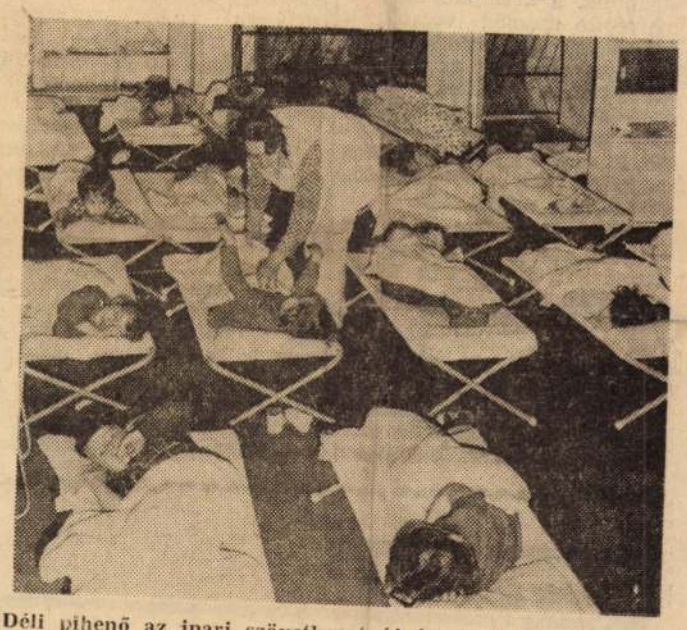

Déli pihenő az ipari szövetkezet új óvodájában.

A fűrészüzem az ipari szövetkezet példáját kívánja követni, s dolgozói gyermekeinek egy alkalmas épületben óvodát létesít. Ennek fenntartását is a tanács vállalta magára. Az ipari tanulók egy régi épületet bontanak le, s még ebben az évben két újabb oktatótermet építenek. Folytatják a közművesítést, az utak rendbetételét, s ebben az idén is számíthatnak az ÉVM Gyékényesi Kavicsbányájának segítségére. Mint ahogyan a község felnőtt és ifjú lakosságának támogatására a parkok, terek rendbetételénél.

Nemcsak nyilvántartásból áll

Beszélgetés a tsz-ek személyzeti munkájáról

Két somogyi termelőszövetkezet személyzeti vezetőjével beszélgettünk a közelmúltban: *Mózsa Gyulánétól* (siófoki Sió Mezőgazdasági és Kertészeti Tsz) és *Farkas Kálmántól* (somogysárdi Haladás Tsz) érdeklődtünk a közös gazdaságokban egyre fontosabbá váló személyzeti munkáról.

Mózsa Gyuláné: — 1967 óta dolgozom a termelőszövetkezetben, s 1968-tól töltöm be ezt a munkakört. Tavaly márciusban Balatonaligán, most pedig Balatonföldváron tartottak számunkra továbbképzést, és láttak el bennünket sok hasznos tudnivalóval. Az én esetemben sokat segített, hogy annak idején nyolc évig a járási tanácsnál dolgoztam, és munkatársaim révén megismerhettem a személyzeti munkát. A szövetkezetben a vezetők adtak támogatást, de segített a járási hivatal, majd a városi tanács is. Szeretném, ha még többször ellenőriznék a munkámat, mert ilyenkor is tanul az ember, tapasztalatokat szerez.

A siójutiakkal történt egyesülés óta ágazati rendszerben dolgozunk. Több lett a szakember, s ez megnövelte a személyzeti vezető feladatait is. Most már több mint száz tagunknak és alkalmazottunknak kell erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkeznie a munkaköre betöltéséhez. Hogy csak néhányat említsek közülük: a két, egész éven át üzemelő zöldségboltunk, a télen-nyáron, illetőleg a nyári idényben működő pecsenyesütőnk — az idén lesz még egy —, a húsüzemünk, a kertépítő meg a mélyépítő üzemág vezetőinek éppen úgy feddhetetleneknek kell lenniük, mint az építő, a kertészeti, a szállítási és más üzemágak vezetőinek. Hasonló nagy feladat lehet valamennyi, az egyesüléssel lényegesen megnövekedett közös gazdaság személyzeti vezetőjének.

A mi munkánk nemcsak nyilvántartásokból, adatok feljegyzéséből áll, csupán adminisztrációval ezt nem lehet elintézni. Egy éve már, hogy rendszeresen részt veszek a vezetőségi üléseken, a jobb tájékozódás végett. Az idén végzem el a marxista középiskolát. A személyzeti vezetés mellett munkásellátási feladatokat is bíztak rám. Többet járok a munkahelyen, egyik feladatot sem lehet jól teljesíteni a terület ismerete nélkül. A vezető beosztás betöltése előtt fontos az alapos tájékozottság. Írásos véleményt kérünk az előző munkahelyről, ha valakit felveszünk, s ez annak ellenére jó módszer, hogy némely esetben bizony sántít a vélemény, és egy kicsit aszerint alakul, hogy szívesen válnak-e meg az illetőtől vagy sem. Szóval, valamivel több őszinteség kellene ezekbe az

információkba. Előfordul, hogy személyesen elmegyünk az illető előző munkahelyére véleményt kérni. Egy bőrdossziéban van a személyzeti anyag, egy-egy ember teljes »térképe«. Ez akkor nyílik ki, ha tőlünk kérnek információt, vagy adatváltozás történik valamelyik dolgozónknál, s bejegyezzük a kitüntetéseket...

Farkas Kálmán: — Nekem is van más beosztásom a személyzeti vezetői munkakör mellett, ugyanis az ellenőrző bizottság elnökévé választottak. Személyzeti ügyekkel 1970 óta foglalkozom a szövetkezetben, de korábban, amíg állami gazdaságban dolgoztam, ott is személyzeti vezetői feladatot láttam el. Gyakorlat tehát egyrészt onnan van, másrészt az 1968-tól 1970-ig eltelt időből, amikor tsz-elnök voltam Mezőcsokonyán, és nem volt külön személyzeti vezetőnk, magam is besegítettem ebbe a munkába.

Nálunk egyre inkább előtérbe kerül a fiatalok bevonása a vezetésbe; a gyakornokok megtartása és későbbi előléptetés a cél. Ők itt mutatták me mit tudnak, s önmaguk jellem zését készítették el munkájuk kal, magatartásukkal.

Ezután térünk át az ágaza rendszerre, s ezzel együtt min több lesz a vezető beosztás szakember. Nem mindegy, ki lesznek azok, akikre a szövet kezet az 5—10 millió forinto termelési értékű ágazatoka bízza. Nem lehet rossz nálun a személyzeti munka, ha az el múlt négy évben mindössz egy technikus ment el tőlünk de ő sem azért, mert a gazda ság melléfogott, amikor fölvet te. Szövetkezetünkben a rende let szerint harminckét dolgo zónk kötelezett minősítésre ezt a vezetőség még megtoldot ta huszonkettővel, és szakmai illetőleg politikai továbbkép zést írt elő számukra.

Vitás kérdések nem voltak vezetőséggel egy-egy fölvétel nél, mert ezt már alapos mér legelés előzte meg. Tapaszta latom az, hogy a szakmai hoz záértés, a rátermettség meglét mellett a politikai tájékozott ság olykor hiányzik. Ezt a szö vetkezet helyi iskolázássa igyekszik pótolni. Többen jár nak most is a Marxizmus—Le ninizmus Esti Egyetemre, íg gyarapítják tudásukat.

Két személyzeti vezető a so mogyi termelőszövetkezetek ből — két vélemény a munká ról, a feladatokról. A múlt hé ten Balatonföldváron vette rész továbbképzésen, s kap tak újabb segítséget tenniva lójuk elvégzéséhez.

Hernesz Ferenc

Felicie Chilanti

Három zászlót Salvatore Giulianónak

6.

A fiatal csempész, Salvatore Giuliano némán, mozdulatlanul nézte a katonát, amint az mellének szögezte a géppisztolyt. Közben az altiszt megkezdte a vallatást.

— Miféle búza ez?! Ered-

A csendőr holtan csuklott össze. Giuliano pedig könnyű sérüléssel menekült. Sőt, a géppisztolyt is magával vitte, zsákmányként, az állammal vívott első ütközetének diadaljelvényeként.

Az anyja hamar megjött, a doktorral együtt.

Szenvedélyes-gyöngéd volt a találkozás. Az asszony nem esett kétségbe, csak némán sírt, és fia haját simogatta, a fiáét, aki ilyen erősnek és nagynak mutatkozott a veszélyben.

Nem akart tudni semmit.

Az asszony viselkedéséből látszott: úgy érzi, a végzet teljesedett be, hiszen a lelke mélyén mindig is attól félt, azt várta, hogy egyszer ilyen körülmények közt találkozik a fiával: egy seb, egy géppisztoly és a végleges szakítás a társadalommal.

De szakítás volt-e, ez egyáltalán? Akkortájt Szicíliában

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MÁJ 6

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ

Csurgói Máté Lajos

1021

Csurgói Máté Lajos: Kikötőben

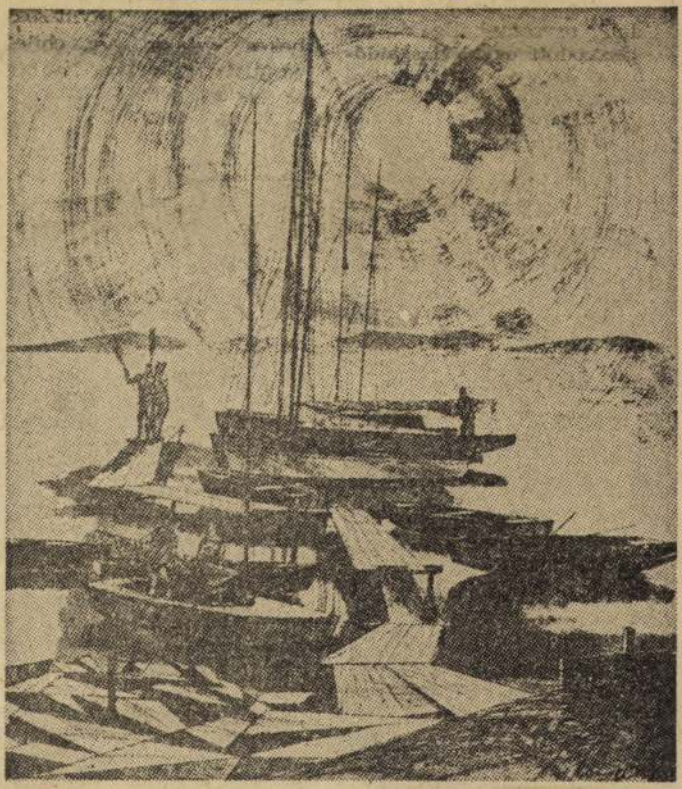

Az or
ma m
pszichol
tól, m
mivel a
kap i
Hoffma
lett be
pszichol
gezte. Jelenleg az Országos Kardiológiai Intézet tudományos munkatársa. Betegeinél, a szokásos belgyógyászati módszereken túl, szükség esetén a pszichoterápiát is alkalmazza.

Elsőként arról kérdezem, hogyan fordult érdeklődése a pszichológia felé.

— Kórházi munkám során úgy éreztem, hogy sok olyan probléma merül fel, amelyet nem tudok jól megközelíteni pszichológiai ismeretek nélkül. Hozzánk, a Kardiológiai Intézetbe az ország legkülönbözőbb részeiből igen komoly problémákkal kerülnek a betegek. A betegségek tisztázásához elengedhetetlen a betegek bizalma. Másfelől a szervi betegségek számos gyógyulni akarjon. Ennek a hátterében sok esetben a beteg szociális elszigetelődése, magányossága áll. Ilyenkor csak megfelelő pszichológiai tudással lehet felismerni a rosszabbodás okát. A legtöbb idült betegség előbb-utóbb kihat a beteg hangulatára, kedélyvilágára. Hosszú betegség hatására nagyon sok beteg lehangolttá, rosszkedvűvé válik, visszahúzódó lesz, addigi fenntartott kapcsolatait leszűkíti. Rossz kedve hathat szervezetének működésére is, s ez sok esetben bonyolult testi és lelki elváltozássorozat elindítója lehet.

A betegek többsége igényli, hogy a vizsgálat során elmondhassa problémáit. Sokszor tapasztaljuk, hogy a betegekben